SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

INFORME A LES CORTS VALENCIANES

2001

SÍNDIC DE GREUGES
DE
LA COMUNITAT VALENCIANA

SUMARI

PRESENTACIÓ 11

INTRODUCCIÓ 15

I. SITUACIÓ GENERAL DE LA PROTECCIÓ DELS DRETS I LES LLIBERTATS A LA COMUNITAT VALENCIANA 15

1. Introducció 15

2. Drets relatius a l'urbanisme i l'habitatge 16

3. Dret a un medi ambient adequat 19

4. Drets relatius a la hisenda pública 20

5. Dret a l'educació 22

6. Dret a la salut 24

7. Dret a la protecció i l'assistència social (menors, ancians, discapacitats) 26

8. Drets relatius a l'ocupació pública (accés, drets sindicals, condicions de treball) 29

9. Drets relacionats amb la prestació d'altres serveis públics per entitats locals 30

10. Drets lingüístics 31

11. Drets dels estrangers 33

II. RESSENYA DE LES RESOLUCIONS DICTADES PEL SÍNDIC DE GREUGES 35

III. DADES PRINCIPALS DE LA GESTIÓ DEL SÍNDIC DE GREUGES 65

1. ACTUACIONS DEL SÍNDIC DE GREUGES 65

2. DADES REFERIDES A LA SITUACIÓ I TRAMITACIÓ DELS EXPEDIENTS DE QUEIXA 75

3. CARACTERÍSTIQUES DELS PROMOTORS DE LES QUEIXES 79

CAPÍTOL PRIMER

ANÀLISI DE LES QUEIXES TRAMITADES 83

I. URBANISME, HABITATGE I MEDI AMBIENT 84

Introducció 84

1. URBANISME 85

1.1. Planejament urbanístic 85
1.1.1. La localització espacial d'usos amb significada incidència col·lectiva 85
1.1.2. Sobre l'exercici de la potestat de planejament 91

1.2. Gestió urbanística 93
1.2.1. Sobre l'exercici de la potestat de gestió urbanística 93

1.3. Disciplina urbanística 97
1.3.1. El deure de l'administració de subministrar la informació urbanística requerida pels ciutadans 97
1.3.2. La responsabilitat de l'administració per actes urbanístics 98
1.3.3. Les llicències urbanístiques 99
1.3.4. La intervenció municipal mitjançant ordres d'execució 100
1.3.5. Els il·lícits urbanístics: el règim sancionador i restaurador de la legalitat urbanística conculcada 100

2. HABITATGE 109

2.1. Queixes sobre l'aplicació dels plans d'habitatge 109

2.2. Queixes relatives a altres competències dels Serveis Territorials d'Arquitectura i Habitatge 111

2.3. Queixes per actuacions de l'Institut Valencià de l'Habitatge 112

2.4. Queixes relatives a les competències municipals en matèria d'habitatge 114

3. MEDI AMBIENT 115

3.1. Contaminació del riu Segura 115

3.2. Contaminació acústica 117
3.2.1. Activitats sotmeses a llicència municipal d'obertura amb funcionament molest i/o irregular 117
3.2.2. Altres fonts de contaminació acústica 134

3.3. Informació ambiental 141

3.4. Abocadors 142

3.5. Aigües residuals 145

3.6. Queixes sobre caça i pesca 149

3.7. Queixes en relació amb els animals que conviuen en els habitatges dels nostres pobles i ciutats 149

3.8. Queixes sobre impacte ambiental 152

3.9. Queixes sobre determinats aspectes de gestió forestal 154

3.10. Queixes relatives a espais protegits 155

3.11. Queixa relativa a salut ambiental 155

II. HISENDA PÚBLICA 158

Introducció 158

1. HISENDA AUTONÒMICA 158

1.1. Impost sobre transmissions patrimonials 158

1.2. Impost sobre successions i donacions 161

1.3. Tarifes portuàries 162

1.4. Taxes i altres exaccions sobre el joc 162

2. HISENDA LOCAL 163

2.1. Impost sobre béns immobles 163

2.2. Imposts sobre vehicles de tracció mecànica 172

2.3. Taxes municipals 175

2.4. Contribucions especials 178

2.5. Impost sobre increment de valor de terrenys de naturalesa urbana 179

3. ALTRES QUEIXES 180

III. ENSENYAMENT 183

Introducció 183

1. ENSENYAMENT NO UNIVERSITARI 183

1.1. Ordenació educativa 183
1.1.1. Admissió i matriculació de l'alumnat 183
1.1.2. Estudis de Música. Conclusió del grau mitjà dels ensenyaments de Música regulats pel Decret 2618/1966 de 10 de setembre 186
1.1.3. Ajudes, beques i subvencions 187

1.1.4. Educació especial i integració d'alumnes amb necessitats educatives especials 189
1.1.5. Drets i deures de l'alumnat 191

1.2. Personal docent 193

1.3. Instal·lacions escolars 195

1.4. Transport escolar 201

1.5. Educació en valencià 207

1.6. Queixes no admeses 213
- Inexistència d'actuació administrativa prèvia 213
- Queixa formulada per autoritats administratives en matèries relacionades amb la seua competència 213
- Disconformitat amb la normativa sobre escolarització d'alumnes i sol·licitud d'augment de ràtio 214
- Disconformitat amb els criteris d'avaluació i promoció d'alumnes d'ESO 215
- Queixes no admeses perquè no reunixen les condicions formals o objectives per a iniciar una investigació 216

2. ENSENYAMENT UNIVERSITARI 216

2.1. Accés als estudis universitaris 216

2.2. Personal docent 218

IV. SANITAT 219

Introducció 219

1. ASSISTÈNCIA SANITÀRIA 219

1.1. Llistes d'espera 219

1.2. Pràctica professional 224

1.3. Canvi d'especialista 231

1.4. Canvi d'hospital 231

2. ASSISTÈNCIA SANITÀRIA EXTRAHOSPITALÀRIA 233

3. REINTEGRAMENT DE DESPESES 239

3.1. Reintegrament de despeses per assistència sanitària 239

3.2. Reintegrament de despeses per trasllats 241

4. ALTRES ASPECTES DE L'ACTUACIÓ DE L'ADMINISTRACIÓ SANITÀRIA 243

4.1. Targeta sanitària 243

4.2. Dret a la informació 243

4.3. Aplicació de l'anestèsia epidural en els parts 245

4.4. Certificat mèdic per a immigrants 248

4.5. Falta de resposta a reclamacions 250

4.6. Farmàcia 252

4.7. Tractament de reproducció assistida 255

4.8. Problemes per a la salut per les antenes de telefonia mòbil 260

4.9. Salut mental 262

4.10. Infraestructures sanitàries 263

5. QUEIXES NO ADMESES 265

V. SERVEIS SOCIALS 268

Introducció 268

1. DISCAPACITATS 269

1.1. Discapacitats 269

1.2. Barreres arquitectòniques 278

1.3. Qualificació del grau de minusvalidesa 280

1.4. Malalts mentals 282

1.5. Altres queixes 284

2. FAMÍLIA I MENORS 285

2.1. Menors 285

2.2. Títol de família nombrosa 300

3. TERCERA EDAT 300

3.1. Residències 300

3.2. Centres de dia 303

3.3. Ajuda econòmica per a l'atenció d'ancians i ancianes 305

3.4. Ajuda econòmica bo-residència 309

4. PRESTACIONS ECONÒMIQUES 310

4.1. Prestacions no contributives 310

4.2. Prestacions del FAS 311

4.3. Altres prestacions econòmiques 312

4.4. Ajudes derivades de presó durant la Guerra Civil 313

5. DROGODEPENDÈNCIES I ALTRES TRASTORNS ADDICTIUS 317

5.1. Tabaquisme 317

6. ALTRES QUEIXES 325

6.1. Ajudes econòmiques 325

6.2. Servei d'Ajuda a Domicili 328

6.3. Plans de garantia social 329

6.4. Problemàtica del Grau de València 332

VI. OCUPACIÓ PÚBLICA 337

Introducció 337

1. ACCÉS A L'OCUPACIÓ PÚBLICA 337

1.1. Proves selectives d'accés. Queixes relatives als sistemes de selecció d'empleats públics 337

2. BORSES DE TREBALL: DRETS DELS TREBALLADORS INTERINS 347

2.1. Borses de treball d'Educació 347

2.2. Borses de treball de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques 350

2.3. Borses de treball de Sanitat 351

2.4. Altres borses 354

3. PROVISIÓ DE LLOCS DE TREBALL 357

4. RETRIBUCIONS 359

5. DRETS SINDICALS DELS EMPLEATS PÚBLICS 361

6. ALTRES DRETS DELS EMPLEATS PÚBLICS 364

6.1. Promoció interna 364

6.2. Reserva de lloc de treball per motius de maternitat 365

6.3. Fons Social 365

6.4. Millora d'ocupació 366

6.5. Situació del personal del Servei Especial d'Urgències (SEU) 367

6.6. Trasllat d'ubicació del centre de treball 368

6.7. Deure de negociació amb els representants sindicals del règim general de vacances i permisos 370

6.8. Exempció automàtica de guàrdies mèdiques per a les facultatives en estat de gestació 371

6.9. Problemes d'incompatibilitats dels empleats públics 374

6.10. Altres queixes en tràmit en matèria de drets dels empleats públics 375

VII. SERVEIS I RÈGIM JURÍDIC DE LES ENTITATS LOCALS 377

Introducció 377

1. SERVEIS 378

1.1. Subministrament d'aigua potable 378
1.1.1. Deficient prestació del servei 378
1.1.2. Irregularitats en el cobrament 380
1.1.3. Altres queixes 383

1.2. Obres públiques 384

1.3. Vies públiques urbanes 391

1.4. Recollida de residus sòlids urbans 392

1.5. Neteja pública 393

1.6. Sanitat local 396

1.7. Transport col·lectiu urbà de viatgers 399

1.8. Altres serveis municipals 401
1.8.1. Utilització de piscines 401
1.8.2. Cementeris i serveis funeraris 401
1.8.3. Instal·lació de gas 402

2. ORDENACIÓ I CONTROL DEL TRÀNSIT URBÀ 404

2.1. Ordenació del Trànsit Urbà 404
2.1.1. Danys a un vehicle retirat al depòsit municipal 404
2.2.2. Estacionaments incontrolats en les voravies 404
2.2.3. Retirada de vehicles 404
2.2.4. Seguretat vial 405
2.2.5. Guals permanents 406

2.2. Expedients sancionadors 406

3. FESTES I PLATGES 407
- Celebració d'espectacle pirotècnic en festes populars 407
- Explotació i ús d'instal·lacions nàutiques 407

4. BÉNS 408

4.1. Utilització i explotació 408

4.2. Investigació, delimitació i recuperació del domini públic 409

5. RÈGIM JURÍDIC 412

5.1. Responsabilitat patrimonial 412

5.2. Contractació 416

5.3. Associacions de veïns 421

5.4. Dret de petició 421

5.5. Altres queixes 422

VIII. ÚS DEL VALENCIÀ 425

Introducció 425

1. ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT I ENTITATS DEPENDENTS 425

1.1. Impresos, formularis, models oficials, rètols i topònims 425

1.2. Dret dels ciutadans a elegir la llengua oficial en què volen relacionar-se amb l'administració pública valenciana 428

1.3. Altres aspectes de l'ús del valencià per l'administració 428

1.4. Versió únicament en castellà de la pàgina web de l'Institut Valencià de Cartografia 429

2. ADMINISTRACIÓ LOCAL 429

2.1. Impresos, formularis, models oficials, retolació i ús de topònims 429

2.2. Dret a rebre les notificacions oficials en la llengua oficial elegida

per la persona interessada 436

2.3. Versió exclusivament en castellà d'algunes pàgines del web de la Diputació de València 438

3. QUEIXES NO ADMESES 438

IX. QUEIXES RELATIVES A ALTRES ÀMBITS D'ACTUACIÓ PÚBLICA 442

Introducció 442

1. JUSTÍCIA I ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES 442

2. OBRES PÚBLIQUES 443

2.1. Expropiacions 443

2.2. Obres públiques 445

3. ESTRANGERS 446

4. AGRICULTURA 447

5. CULTURA I EDUCACIÓ 447

6. ASSISTÈNCIA JURÍDICA GRATUÏTA 449

7. COL·LEGIS PROFESSIONALS 449

8. TRANSPORTS 452

8.1. Expedient sancionador sense que s'haja practicat servei de taxi. Altres motius d'idèntica raó, considerats en diverses queixes 452

9. ESPORTS 456

9.1. Discriminació sexista 456

10. INDÚSTRIA 457

10.1. Queixes relatives al subministrament d'energia elèctrica 457

10.2. Irregularitats en la inspecció tècnica de vehicles 462

11. OCUPACIÓ 463

11.1. Impossibilitat de realització de cursos de formació 463

11.2. Escoles taller 463

11.3. Intermediació laboral 464

11.4. Prevenció de riscos laborals 465

11.5. Altres motius 465

X. QUEIXES NO ADMESES 467

Introducció 467

1. Assumpte sotmés a jutges i tribunals 468

2. Queixes anònimes 468

3. No-admissió per queixa d'autoritat 468

4. Per plantejament d'assumpte jurídic privat 469

5. Per formulació extemporània 469

6. Per no ser constitutiva de queixa 470

7. Per no determinar pretensió concreta 470

8. Per no-aportació de dades de l'interessat 471

9. Altres causes d'inadmissió 471

CAPÍTOL SEGON

QUEIXES REMESES AL DEFENSOR DEL POBLE 473

XI. QUEIXES REMESES AL DEFENSOR DEL POBLE 474

Introducció 474

CAPÍTOL TERCER

COL·LABORACIÓ DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES AMB LA INSTITUCIÓ 483

CAPÍTOL QUART

L'OFICINA D'INFORMACIÓ DE LA INSTITUCIÓ 487

ANNEX I

ACTIVITATS DEL SÍNDIC 503

PRESENTACIÓ

La Llei reguladora del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana establix, en el seu article 31, una obligada i periòdica rendició de comptes per part del titular de la Institució a les Corts Valencianes, la qual cosa és una lògica conseqüència de la seua condició d'alt comissionat parlamentari. Esta obligació comporta que, anualment i adoptant la forma d'informe, s'expose davant la Comissió de Peticions de les Corts un resum de la tasca realitzada en la concreta funció de supervisar l'activitat de l'administració pública de la Generalitat Valenciana, com també de l'administració local radicada en el territori de la Comunitat, i això, amb la finalitat de complir l'objectiu assignat per la llei al Síndic de Greuges de defendre els drets constitucionals i els emanats de l'Estatut d'Autonomia, la titularitat dels quals correspon als ciutadans.

L'Informe que tinc l'honor de presentar a les Corts Valencianes constituïx el compendi de l'activitat del Síndic de Greuges durant l'any 2001. A diferència del que va ocórrer en el passat exercici, la major part d'este període anual, qui ara presenta este Informe va estar al capdavant de la Institució, concretament, des del 9 d'abril, data en què va tenir lloc la presa de possessió com a Síndic de Greuges davant la Mesa de les Corts Valencianes. Durant els primers mesos de l'any 2001 i fins aquella data, va exercir les funcions de Síndic qui, fins aquell moment, era l'adjunta primera al Síndic, Emilia Caballero Álvarez, un càrrec al qual, posteriorment, en data 21 de juny, va tornar a accedir, alhora que ho feia al càrrec d'adjunt segon al Síndic, Carlos Morenilla Jiménez.

D'acord amb les disposicions legals que regulen la Institució del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, el treball quotidià que es fa al si de la Institució es du a terme baix l'única responsabilitat del seu titular i, per tant, qualsevol decisió adoptada en la mateixa, tant d'ordre intern, en el que podríem anomenar qüestions domèstiques, com d'ordre extern, en allò que transcendix a l'opinió pública, a l'administració o als ciutadans, és responsabilitat de l'elegit Síndic. Dit això, és obvi que exercir una tasca

tan important en defensa dels drets i les llibertats dels ciutadans, com la que té encomanada el Síndic, no seria possible sense l'esforç i la constància de totes les persones que treballen en la Institució, siga ocupant els càrrecs de la mateixa, siga fent les funcions dels diversos llocs de treball en què s'integra la plantilla del personal. Dia rere dia, tot el personal, cadascú en les seues diverses funcions i ocupacions, demostra un elevat nivell professional i una inestimable lleialtat a la Institució i a la defensa dels drets i les llibertats dels ciutadans. Lògicament, l'elaboració d'este Informe tampoc haguera estat possible sense el concurs de tots ells.

Els criteris d'elaboració de l'Informe que ara presentem van ser discutits i aprovats per unanimitat en dos Juntes de Coordinació i Règim Interior del Síndic de Greuges, concretament, les de data 21 de gener i 26 de febrer de 2002. L'Informe presenta algunes novetats en l'estructura i en la sistemàtica, com també en el contingut, si el comparem amb els informes presentats, per exemple, en els exercicis dels anys 1999 i 2000. Així, el mateix s'ha iniciat amb un capítol introductori, en què es dóna compte de la situació general de la protecció dels drets i les llibertats a la Comunitat Valenciana, i es completa, a més, esta dació de comptes, amb una breu ressenya de totes les recomanacions que, al llarg de l'any 2001, han estat dirigides pel Síndic de Greuges a les diverses administracions públiques del territori de la Comunitat Valenciana, sobre les quals esta Institució estén la seua competència. Com a annex de l'Informe, s'ha inclòs, com a novetat, el que hem denominat "Agenda de la Institució", en la qual s'inclouen, per ordre cronològic, aquelles activitats que s'han realitzat des del Síndic, o aquelles en què esta Institució ha participat activament. S'han detallat activitats relacionades amb l'àmbit d'actuació del Síndic, visites a institucions i associacions, participació en congressos, fòrums i actes relacionats amb els drets humans, intervencions del Síndic i els seus adjunts a través de ponències o taules redones. També figuren moltes altres activitats dirigides a apropar la Institució als ciutadans per explicar quines són les seues competències, com funciona, i com i quan poden presentar-se queixes contra l'administració.

El cos central de l'Informe, que està constituït per la dació de comptes de les queixes, no varia en la seua estructura respecte d'anys anteriors, ja que es manté amb el mateix criteri sistemàtic d'ordenació d'acord amb les diferents àrees de treball del Síndic, i s'ha reduït substancialment el contingut de l'apartat del Defensor del Poble.

En relació amb este contingut de dació de comptes de les queixes presentades davant la Institució, cal fer referència aquí a una queixa no classificable amb caràcter exclusiu en cap de les àrees en què es classifica el contingut de l'Informe, a causa de l'amplitud de qüestions que en la mateixa es consideraven. Es tracta de la queixa que un substanciós nombre de veïns del Grau de València, a través de la seua associació, va interposar davant el Síndic de Greuges, i en la qual es demanava la intervenció del mateix a fi d'aconseguir eliminar o pal·liar les conseqüències indesitjables que els generava l'exercici de la prostitució i les circumstàncies concurrents amb el mateix, com ara la drogaaddicció, la inseguretat ciutadana, etc. A més de l'associació de veïns, altres col·lectius es van mostrar com a interessats en la qüestió. La queixa va ser admesa amb el núm. 010002 i es va tramitar demanant informació a l'Ajuntament de València i tenint reunions amb alguns dels interessats. La conclusió de la citada queixa va ser el suggeriment, d'acord amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat

Valenciana 11/1998, de 26 de desembre, reguladora de la Institució, a la Corporació Local, que incrementara els seus esforços i iniciara, en l'àmbit de les seues competències, totes les accions administratives que foren possibles i que tendiren a eradicar, en el menor espai de temps possible, el greu deteriorament social (drogues, prostitució i inseguretat ciutadana) que es produïx en la zona del Grau-Port de la ciutat de València.

La queixa es va tancar després de rebre l'informe de l'Ajuntament de València, que el va emetre en els termes que transcrivim, en què accepta la resolució:

"En contestació al seu escrit (...), mitjançant el qual sol·licitava ser informat sobre l'acceptació del suggeriment que se'ns va fer, en relació amb la queixa presentada per l'associació de veïns Grau-Port i deu entitats i col·lectius del Grau de València, li comunique el que seguix:

PRIMER. L'Ajuntament de València té la ferma voluntat d'acabar amb els problemes descrits pels col·lectius del Grau de València. Per a aconseguir este objectiu, tal com ja s'ha comunicat a eixa Institució, s'han incrementat els esforços i s'han dut a terme diferents iniciatives. S'ha propiciat una major vigilància i presència policíaca en la zona, i han tingut lloc reunions periòdiques amb les associacions de veïns i els cossos de seguretat, fet que ha ocasionat nombroses intervencions per a combatre els problemes de prostitució i drogues.

SEGON. El dia 1 d'agost de 2001 es va firmar el conveni de col·laboració entre la Generalitat Valenciana, la Delegació de Govern i l'Ajuntament de València amb l'entitat Cáritas Diocesana de València, per a la posada en marxa d'un programa integral d'atenció a les persones que exercixen la prostitució als carrers de la ciutat de València. L'Ajuntament de València es va comprometre a posar a disposició de l'esmentat programa els centres municipals de Serveis Socials, el centre d'atenció a persones sense sostre, quatre places al pis per a dones immigrants, prestacions socials i fins a vint ajudes d'entrada per a habitatge. Al seu torn, es va comprometre a subvencionar el programa amb tres milions i mig de pessetes (3'5 mil./ptes.), una ajuda que es va aprovar mitjançant resolució d'Alcaldia, de data 7 de setembre de 2001. A més, s'ha constituït una Comissió Tècnica de Seguiment i Avaluació del Conveni que es reunix periòdicament per a controlar el seu funcionament.

TERCER. De conformitat amb el que apunta en el seu escrit, i considerant la importància del creixement urbà equilibrat com a factor de superació de les causes que incidixen en l'aparició de les drogodependències i en els focus de marginalitat, posarem el seu suggeriment en coneixement dels responsables urbanístics perquè l'activitat urbanística contribuïsca a eradicar estos fenòmens.

A la vista de tot el que s'ha indicat, pose de manifest la intenció de l'Ajuntament de València d'acceptar el suggeriment fet, i també d'emprendre totes les accions i iniciatives que contribuïsquen a garantir al màxim els drets i la qualitat de vida dels ciutadans d'esta ciutat."

Com a queixa d'ofici núm. 201203, que afecta diversos sectors de l'actuació administrativa, està en tràmit una investigació sobre la implantació del document d'acusament de recepció exigit en l'última reforma de la Llei 30/1992, sobre les administracions valencianes, i es troba en estudi la informació remesa per estes administracions.

Després d'haver manifestat això anterior, informem que al llarg de l'any 2001 s'han presentat davant el Síndic de Greuges 2.359 queixes pels ciutadans, que un total de 2.360 queixes van ser ateses verbalment pels assessors del Servei d'Atenció al Ciutadà i que s'han iniciat nou queixes d'ofici. Durant l'any 2001 també s'han tramitat i resolt les queixes iniciades en anys anteriors, de les quals també donem compte en este Informe.

De les dades que es troben en el present Informe, considere dignes d'una especial menció tres aspectes. D'una banda, les queixes no admeses s'han tornat a reduir considerablement respecte d'informes anteriors, amb un nombre total de 181 queixes, el qual representa un 8% del nombre total d'expedients instruïts.

D'una altra banda, destaca l'elevada col·laboració de les administracions públiques implicades en les queixes presentades pels ciutadans, ja que en el capítol de col·laboració amb esta Institució solament consten quatre ens públics, fet que significaria que les administracions valencianes van prenent consciència de la importància que té donar compliment al deure legalment previst de col·laborar amb esta Institució, a fi de solucionar la problemàtica que plantegen els ciutadans davant les mateixes.

En este sentit, 558 expedients de queixes s'han resolt a favor de les pretensions del ciutadà durant l'any 2001, la qual cosa significa un total del 69% d'expedients tancats en aquell any. En alguns d'estos casos l'administració intervinent ha solucionat la problemàtica concurrent, una vegada que el Síndic havia intervingut al respecte, i en d'altres les administracions han acceptat les recomanacions, els suggeriments i els recordatoris de deures legals formulats pel Síndic de Greuges en un alt percentatge d'expedients, tal com es pot observar en l'anàlisi que a continuació fem de les queixes presentades.

Per últim, pel que fa a l'àmbit material de les queixes, hi ha essencialment una gran coincidència, tant quantitativa com temàtica, respecte de les queixes al·ludides en els informes corresponents als dos anys anteriors, per la qual cosa sembla innecessari reiterar aquí les consideracions que ja es van fer en les presentacions corresponents. No obstant això, es podrà comprovar un nombre de queixes en què l'administració afectada és la Conselleria de Benestar Social. En realitat, 1.270 d'estes queixes corresponen a un mateix objecte, com és el de la problemàtica generada en el Centre Ocupacional de la Mancomunitat Camp de Túria, però com que els promotors es van individualitzar, això va motivar l'obertura d'uns altres tants expedients que després es van acumular.

Bernardo del Rosal Blasco
Síndic de Greuges

INTRODUCCIÓ

I. SITUACIÓ GENERAL DE LA PROTECCIÓ DELS DRETS I LES LLIBERTATS A LA COMUNITAT VALENCIANA

1. Introducció

L'article 32 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora de la Institució del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana obliga a este a donar "compte de la situació general de la protecció dels drets i les llibertats de la Comunitat Valenciana, als quals es referix esta Llei", que no són uns altres que els drets i les llibertats fonamentals compresos en el títol I de la Constitució Espanyola de 1978 i en l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana de 1982. Amb este capítol inicial es pretén, per tant, donar compliment a este manament legal que el Síndic de Greuges ha de concretar realitzant una valoració de la situació de protecció d'estos drets a partir del coneixement directe que de tal situació té a través de l'exercici de les seues activitats, tractant d'especificar el grau de respecte envers els drets dels ciutadans valencians per part de les administracions públiques valencianes, sobre les quals el Síndic estén el seu àmbit d'actuació, això és, administració de la Generalitat Valenciana i administració local situada dins del territori de la Comunitat Valenciana. Això vol dir que no es poden tenir en compte totes aquelles vulneracions de drets que s'hagen pogut produir, però que no han estat conegudes pel Síndic, ni es poden valorar aquelles vulneracions de drets que

escapen a l'àmbit del control del defensor del poble valencià per ser actes de l'administració general de l'Estat o per haver estat comeses per particulars.

Des del punt de vista expositiu, es podria distingir entre actuacions realitzades pel Síndic en l'àmbit de la defensa dels drets i les llibertats compresos en el títol primer de la Constitució i en l'Estatut d'Autonomia i aquelles que es fan essencialment en l'àmbit de la supervisió del funcionament de les administracions públiques, per a verificar el compliment dels principis establits en els articles 103 (objectiu servei als interessos generals, eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació amb submissió plena a la llei i al dret, mèrit i capacitat en l'accés a la funció pública) i 9, número 3 (legalitat, jerarquia normativa, publicitat de les normes, irretroactivitat de les disposicions sancionadores no favorables o restrictives de drets individuals, seguretat jurídica, responsabilitat i interdicció de l'arbitrarietat) de la Constitució. Però, veritablement, tal distinció no és tan nítida com podria semblar, ja que, per regla general, els funcionaments arbitraris o ineficaços de l'administració pública sempre solen dur aparellada una vulneració de drets fonamentals (almenys en els casos que transcendixen i arriben al Síndic) o, si es vol formular a l'inrevés, una vulneració d'un dret fonamental sol ser, quasi sempre, subsegüent a un funcionament de l'administració no sotmés als principis establits en els articles 9, número 3, o 103 de la Constitució que han de regir el seu funcionament normal.

El capítol s'ha estructurat en diversos blocs temàtics, cadascun dels quals es correspon amb els diferents grups, drets i llibertats als quals es referix el contingut fonamental de les queixes que arriben fins a la Institució, i dins de cada bloc es fa esment especial d'aquells supòsits que s'entén que mereixen una atenció particular. L'ordre d'exposició dels blocs de drets es correspon amb l'ordre en el qual es va exposant i desplegant el contingut de les queixes en l'Informe, d'acord amb les àrees de treball del Síndic; per tant, amb este ordre sistemàtic no es pretén establir una determinada prelació d'importància d'uns drets sobre uns altres sinó, simplement, es tracta de ser expositivament coherent amb el contingut de l'Informe. D'altra banda, s'ha volgut contribuir a una millor il·lustració del contingut d'este capítol amb l'annex dels resums de les recomanacions, suggeriments o recordatoris dels deures legals que, per a una millor defensa dels drets fonamentals, li ha fet el Síndic a l'administració pública al llarg de l'any 2001, a banda que les dades estadístiques que s'aporten de les actuacions del Síndic a continuació del present capítol, també poden contribuir a esta il·lustració.

2. Drets relatius a l'urbanisme i l'habitatge

Els paràmetres que modulen la intervenció d'esta Institució en relació amb l'urbanisme i l'habitatge són, en primer lloc, l'exigència del compliment, per part dels poders públics, del manament constitucional previst en l'article 47 de la Constitució Espanyola que proclama:

> Tots els espanyols tenen dret a gaudir d'un habitatge digne i adequat. Els poders públics promouran les condicions necessàries i establiran les normes pertinents per a fer efectiu este dret, regulant la utilització del sòl d'acord amb l'interés general per a impedir l'especulació.
> La comunitat participarà en les plusvàlues que genere l'acció urbanística dels ens públics.

El Síndic tampoc no pot oblidar que esta prescripció constitucional es canalitza a través de la defensa dels drets ciutadans reconeguts per la vigent legislació urbanística valenciana, en relació amb l'activitat materialitzada per les administracions competents, en concret, pel que prescriu l'article 66 de la Llei valenciana 6/1994, reguladora de l'activitat urbanística, que establix les prerrogatives de l'urbanitzador i els drets dels propietaris afectats.

Al seu torn, esta Institució, especialment en matèria urbanística, ha d'estar molt atenta al contingut de l'article 46 de la Constitució Espanyola que establix, com a principi rector de la política social i econòmica, que:

> Els poders públics garantiran la conservació i promouran l'enriquiment del patrimoni històric, cultural i artístic dels pobles d'Espanya i dels béns que l'integren, qualsevol que siga el seu règim jurídic i la seua titularitat. La llei penal sancionarà els atemptats contra este patrimoni.

A part d'estos, i atés que la localització espacial d'usos pot produir molèsties significatives als ciutadans, cal no deixar de tenir en compte, a este efecte, el dret a la salut individual, recollit en l'article 15 del Text Constitucional, com també el dret a la salut pública recollit en l'article 43 i també els drets a la intimitat personal i familiar i a la inviolabilitat del domicili, recollits, per la seua banda, en l'article 18 de la mateixa Norma Fonamental. No obstant això, la major incidència referent a això ha estat recollida en matèria mediambiental, en què farem una referència més específica.

Després d'haver referit quin és el marc legal constitucional que consagra els drets que ha de tutelar esta Institució en matèria d'urbanisme i habitatge, i començant pels drets que afecten l'urbanisme, direm, en primer lloc, que en el present Informe destaca el nombre de queixes promogudes per ciutadans i col·lectius referides a la potestat de gestió urbanística. En este àmbit, esta Institució entén que la potestat administrativa de gestió o execució urbanística, és a dir, aquella potestat pública que es dirigix a produir una nova ciutat, aplicant les prèvies determinacions del planejament en vigor, s'està generalitzant i, per tant, afecta un bon nombre de ciutadans valencians en la seua condició de propietaris de sòl. La majoria de les queixes en este àmbit són subscrites per petits propietaris de sòl enfront de les actuacions dels ajuntaments implicats i dels agents urbanitzadors, que demanen a esta Institució una protecció efectiva dels seus drets continguts en la legislació urbanística valenciana. Especialment, demanen un major rigor i eficiència quant a la informació que han de facilitar-los les administracions i les notificacions preceptives en els expressats procediments als titulars dominicals dels sòls afectats. La Institució ha estat sempre una instància insistent a vetlar pel compliment d'estos drets, concretats, com hem dit, en la legislació urbanística.

A més, el Síndic de Greuges sempre ha destacat, en els seus informes anuals, la importància que té la legitimació democràtica efectiva dels instruments de planejament i gestió urbanística, per a la qual cosa resulta imprescindible que els ciutadans expressen les seues posicions i punts de vista durant les fases d'informació pública dels mateixos, i les administracions implicades (Generalitat i ajuntaments) han d'estudiar, amb suficient

sensibilitat democràtica, les propostes ciutadanes que tinguen una dimensió comunitària sobre el disseny urbà que es pretén, ja que, només així, es fixarà adequadament l'interés públic que ha d'inspirar tals actuacions que afecten la ciutat, com a fet col·lectiu, encara més quan estes propostes es vertebren mitjançant una associació veïnal o una plataforma ciutadana. En este sentit, i com que s'han detectat queixes sobre això, esta Institució ha insistit sempre que les expressades administracions públiques siguen extremadament diligents a comunicar als ciutadans interessats la resposta, degudament motivada, sobre estes al·legacions.

D'altra banda, i com en exercicis anteriors, també en l'any 2001 bona part de les demandes ciutadanes pel que fa a la potestat de planejament urbanístic s'han dirigit a mostrar la seua preocupació davant esta Institució, perquè les administracions competents mostren la seua sensibilitat per a la protecció, mitjançant els instruments de planejament urbanístic, de determinats immobles o espais pels valors històrics o culturals que estimen concurrents en els mateixos. La intervenció d'esta Institució en l'esmentada temàtica se centra, essencialment, a verificar que, per part de les administracions competents, s'apliquen de forma efectiva les prescripcions que han de contenir els instruments de planejament —bé des d'una perspectiva integral o especial— per a la protecció d'aquells béns o espais en què concórreguen singulars valors culturals, històrics o ambientals, regulades en la legislació valenciana del sòl, sense perjuí que opere un major règim de protecció a este efecte previst per la legislació sectorial d'aplicació.

També en la temàtica de la potestat de planejament urbanístic, en el seu vessant de regulació d'usos amb especial incidència col·lectiva, s'han promogut queixes de ciutadans o col·lectius respecte a molèsties produïdes per la ubicació de locals d'oci, com també per la ubicació de les instal·lacions d'antenes de telefonia mòbil pròximes als habitatges i col·legis, i de la tramitació de cada expedient donem detallada informació en esta Memòria, i recomanem en tots els supòsits, a les autoritats municipals, l'efectiu compliment de la normativa aplicable.

Pel que fa a la potestat administrativa de disciplina urbanística, de nou les queixes presentades pels ciutadans en esta anualitat al·ludixen a l'excessiva dilació o a l'incompliment del deure legalment exigible a les administracions actuants de comunicar als denunciants de fets que pogueren constituir infraccions urbanístiques el sentit de l'actuació administrativa que s'emprenga, tenint en tot cas present que s'opera en una matèria sotmesa a l'acció pública. La lentitud a instruir, resoldre i, fins i tot, executar les mesures sancionadores i restauradores de la legalitat urbanística conculcada davant determinades infraccions urbanístiques, també ha estat la tònica general de les referides queixes durant l'any 2001. A este efecte, esta Institució no deixa d'insistir a recordar a les administracions públiques la necessitat d'un compliment eficaç i efectiu de les normes de disciplina urbanística.

En matèria de drets que afecten a l'habitatge, encara que el major nombre de queixes es dirigixen a actuacions de l'Institut Valencià de l'Habitatge, no obstant això, esta Institució no ha pogut constatar, en estos casos, vulneracions dels drets fonamentals dels ciutadans.

3. Dret a un medi ambient adequat

El marc legal constitucional que legitima, en este cas, la intervenció del Síndic de Greuges, és l'article 45 de la Carta Magna, que establix:

> 1. Tots tenen dret a beneficiar-se d'un medi ambient adequat per al desenvolupament de la persona, i també el deure de conservar-lo.
>
> 2. Els poders públics vetlaran per la utilització racional de tots els recursos naturals, amb la finalitat de protegir i millorar la qualitat de vida i defensar i restaurar el medi ambient, recolzant-se en la indispensable solidaritat col·lectiva. (...).

En matèria mediambiental, novament el major nombre de queixes al·ludixen a la problemàtica de la contaminació acústica, produïda essencialment pel funcionament d'activitats industrials, comercials o d'oci confrontants als habitatges dels ciutadans que les promouen, o bé per la incidència, en les condicions d'habitabilitat, d'altres fonts de contaminació acústica com és el cas del funcionament dels aparells d'aire condicionat instal·lats en les façanes dels edificis.

Ha de destacar-se que, en bona part dels escrits de queixa que subscriuen els ciutadans i col·lectius cívics, no només se sol·licita la nostra intervenció en esta problemàtica, amb fonament en l'aplicació de l'article 45 de la Constitució, que com hem vist consagra el dret a un medi ambient adequat per al desenvolupament de la persona, sinó que també se citen com a drets possiblement vulnerats el dret a la inviolabilitat del domicili i a la intimitat personal i familiar (article 18, números 1 i 2 de la Constitució), com també el dret a la integritat física i moral (article 15 de la Constitució) i el propi dret a la protecció de la salut, com a contingut de la política social, regulat en l'article 43 de la Constitució. Estes consideracions coincidixen amb una reiterada doctrina jurisprudencial, tant del Tribunal Constitucional Espanyol (així, sentències número 22/1984, 137/1985, 199/1996 i 94/1999, entre d'altres) com del Tribunal Europeu de Drets Humans (cas López de Ostra *versus* Espanya, cas Guerra i d'altres *versus* Itàlia), com també amb la pròpia sensibilitat de les Corts Valencianes en la regulació de l'expressada problemàtica, a la vista de la tramitació parlamentària del Projecte de Llei sobre la contaminació acústica en la data de tancament d'este Informe.

De nou, la intervenció d'esta Institució en relació amb l'esmentada temàtica s'ha dirigit essencialment al fet que, per part dels ajuntaments, s'extreme el rigor en l'aplicació de la legislació vigent per a la concessió i el control de les llicències d'obertura que legitimen el funcionament de les descrites activitats, adoptant amb eficàcia i celeritat les mesures previstes en el vigent ordenament jurídic que eviten la irregular implantació i funcionament de les activitats en qüestió, com també la ponderació de la viabilitat de tals implantacions d'acord amb el règim d'usos que s'establisca en la normativa urbanística i/o ambiental municipal.

L'àmbit mediambiental ha suscitat, també, queixes ciutadanes per les molèsties patides per l'explotació d'abocadors o pel funcionament de les xarxes municipals d'aigües residuals. En estos aspectes, l'actuació del Síndic sempre va encaminada, en el primer

cas, a recomanar a les administracions públiques implicades, dins el seu corresponent àmbit competencial, l'adopció de les mesures preventives i repressives que prescriu la Llei Valenciana número 10/2000, de 12 de desembre, reguladora dels residus, com també, en el segon, a instar les autoritats municipals a realitzar tot tipus d'accions encaminades al manteniment i la bona conservació de la xarxa d'aigües residuals perquè no es vegen afectats els drets fonamentals dels ciutadans a què hem al·ludit anteriorment.

També són freqüents, en l'àmbit de les queixes gestionades dins els drets relatius al medi ambient, les reclamacions contra l'administració pública per no facilitar la informació mediambiental sol·licitada. Aquí els drets afectats no tenen a veure, de forma directa, amb els esmentats més amunt, si bé si que hi ha una afectació del dret d'accés a la informació en matèria de medi ambient, un dret reconegut explícitament en l'article 1r de la Llei 38/1995, de 12 de desembre, una norma que és conseqüència directa del manament constitucional contingut en l'article 105, que obliga el legislador ordinari que, mitjançant Llei, regule l'accés dels ciutadans als arxius i registres administratius. És destacable el fet que, moltes vegades, l'administració facilita al ciutadà, a través del Síndic, la informació que prèviament li havia denegat, per acció o omissió, el que no deixa de ser una situació no desitjable, doncs dilata el compliment d'una obligació de l'administració, retarda la satisfacció del dret ciutadà i l'obliga a instar l'actuació del Síndic, quan el resultat final de la seua pretensió podia haver-se satisfet sense majors problemes, sense necessitat de la intervenció d'esta Institució. Tenint present que el termini establit per a facilitar tal informació per l'administració competent és de dos mesos.

4. Drets relatius a la hisenda pública

En el cas dels drets relatius a la hisenda pública, el marc legal constitucional que legitima, en este cas, la intervenció del Síndic de Greuges, és l'article 31 de la Carta Magna, que establix:

> 1. Tots contribuiran al sosteniment de les despeses públiques d'acord amb la seua capacitat econòmica mitjançant un sistema tributari just inspirat en els principis d'igualtat i progressivitat que, en cap cas, tindran abast confiscador.
>
> 2. La despesa pública realitzarà una assignació equitativa dels recursos públics i la seua programació i execució respondran als criteris d'eficiència i economia.
>
> 3. Només podran establir-se prestacions personals o patrimonials de caràcter públic conformement a la llei.

Igualment, no és anodí assenyalar que, a l'hora d'establir i liquidar els impostos, tant la hisenda autonòmica com la local han de tenir present, també, a banda de l'article 31 citat, el contingut de l'article 40 de la Constitució, que obliga els poders públics, com a principi rector de la política social i econòmica, a promoure "les condicions favorables per al progrés social i econòmic i per a una distribució de la renda (...) personal més equitativa, en el marc d'una política d'estabilitat econòmica".

El legislador constitucional va establir, en l'article 133, número 2, de la nostra Norma Fonamental, que "les comunitats autònomes i les corporacions locals podran establir i exigir tributs, d'acord amb la Constitució i les Lleis". El citat precepte establix, per tant, la potestat que habilita les comunitats autònomes i les corporacions locals a projectar-se en el terreny tributari. En este sentit, el Tribunal Constitucional s'ha manifestat, en repetides ocasions, quant a integrar, en este camp, els principis d'autonomia territorial i la reserva de Llei tributària.

Quant a la hisenda de la Generalitat Valenciana, prevista en el Títol V de l'Estatut d'Autonomia i, posteriorment, desplegada en el Text Refós de la Llei d'hisenda pública de la Generalitat Valenciana, de 26 de juny de 1991, les queixes presentades al·ludixen a la figura impositiva de l'impost sobre transmissions patrimonials i sobre l'impost de successions i donacions. També han estat objecte d'atenció, a causa de les corresponents queixes, les tarifes portuàries i les taxes i altres exaccions sobre el joc.

Respecte als recursos dels municipis, recollits bàsicament en la Llei 7/1985 i la Llei 39/1988, reguladora de les hisendes locals, han estat nombroses les qüestions quant als tributs propis. En matèria de taxes municipals, les queixes s'han referit a les taxes de recollida de brossa o d'extinció d'incendis, i en allò relacionat amb les contribucions especials, les reclamacions es referixen a discrepàncies en la liquidació de les quotes per realització d'obres. D'altra banda, en matèria d'impostos municipals s'han analitzat: l'impost sobre béns immobles, que ha generat queixes referides a errors en fixar el valor cadastral dels immobles i la seua repercussió en la quota que calia pagar, errors sobre el subjecte passiu, titularitat de l'objecte, etc.; l'impost sobre vehicles de tracció mecànica, en el qual s'han detectat problemes derivats de la potència fiscal dels vehicles que determina la quota que cal pagar i la verificació de determinats requisits per a l'aplicació de les exempcions, particularment de vehicles per a persones discapacitades; i, finalment, i encara que en menor mesura, l'impost sobre l'increment de terrenys de naturalesa urbana.

En matèria impositiva, el nombre de queixes ha experimentat un lleuger increment i, referent a això, com en ocasions anteriors, des del Síndic cal posar de manifest que el sentiment ciutadà que més es deduïx de les queixes rebudes, especialment en els casos d'hisendes locals, és el d'absència d'un tracte just, perquè si bé és cert que l'administració desplega àgilment i puntualment les seues potestats tributàries, com a contrapartida negativa per al ciutadà, no obstant això, no sempre contesta les sol·licituds, reclamacions i recursos ciutadans o els dóna respostes tardanes o inadequades. Així, les queixes traslladades al Síndic denuncien la duplicitat en el cobrament de deutes tributaris, el cobrament de deutes prescrits o la no-devolució d'ingressos indeguts i, en general, el greuge que implica per al ciutadà el fet de ser objecte mecànic o informàtic de processos formalitzats per organitzacions burocràtiques. L'administració pública no ha d'oblidar que el procediment tributari té un vessant garant per al ciutadà.

5. Dret a l'educació

L'article 27 de la Constitució de 1978, que, en este àmbit, és el que legitima la intervenció del defensor del poble valencià, establix:

> 1. Tots tenen dret a l'educació. Es reconeix la llibertat d'ensenyament.
>
> 2. L'educació tindrà per objecte el ple desenvolupament de la personalitat humana en el respecte als principis democràtics de convivència i als drets i les llibertats fonamentals.
>
> 3. Els poders públics garantixen el dret que assistix els pares perquè els seus fills reben la formació religiosa i moral que estiga d'acord amb les seues pròpies conviccions.
>
> 4. L'ensenyament bàsic és obligatori i gratuït.
>
> 5. Els poders públics garantixen el dret de tots a l'educació mitjançant una programació general de l'ensenyament, amb participació efectiva de tots els sectors afectats i la creació de centres docents.
>
> 6. Es reconeix a les persones físiques i jurídiques la llibertat de creació de centres docents, dins el respecte als principis constitucionals.
>
> 7. Els professors, els pares i, si escau, els alumnes intervindran en el control i la gestió de tots els centres sostinguts per l'administració amb fons públics, en els termes que la llei establisca.
>
> 8. Els poders públics inspeccionaran i homologaran el sistema educatiu per a garantir el compliment de les lleis.
>
> 9. Els poders públics ajudaran els centres docents que reunisquen els requisits que la llei establisca.
>
> 10. Es reconeix l'autonomia de les universitats, en els termes que la llei establisca.

També, en esta matèria, s'ha d'indicar que el contingut de l'article 50 de la Constitució obliga els poders públics, com a principi rector de la política social i econòmica, a realitzar "una política de previsió, tractament, rehabilitació i integració dels disminuïts físics, sensorials i psíquics, als quals prestaran l'atenció especialitzada que requerisquen i els empararan especialment per al benefici dels drets" reconeguts en el títol I de la Constitució.

La tònica general de les queixes relatives al dret a l'educació no diferix substancialment de les d'anys anteriors, de manera que seguixen produint-se queixes en les quals pares d'alumnes denuncien davant el Síndic de Greuges la seua disconformitat amb els barems fets pels consells escolars i les comissions municipals d'escolarització. Generalment, són els pares d'alumnes que comencen la seua escolarització els qui creuen què no se'ls respecta el seu dret a l'elecció de centre, en assignar-se'ls una plaça en un centre diferent del que havien assenyalat com a primera opció o perquè no se'ls ha assignat cap centre dels elegits.

I, en definitiva, expressen la seua disconformitat amb els criteris establits per a l'accés als centres docents sostinguts amb fons públics, i en la seua gran majoria, són queixes

relatives a l'accés a centres docents públics en els nivells d'Educació Infantil i Primària, ja que l'encara insuficient oferta de places per a l'escolarització de nens i nenes en Educació Infantil, comporta la necessitat d'acudir als criteris d'admissió de l'alumnat, legalment estipulats per la normativa educativa.

Altres queixes tracten sobre l'educació especial i la integració d'alumnes amb necessitats educatives especials. Referent a això cal assenyalar que la igualtat d'oportunitats en l'exercici del dret a l'educació dels col·lectius de nens desfavorits o més vulnerables, requerix una actitud activa per part dels poders públics que la garantisquen.

Tots els nens, independentment de quin siga el seu grau de discapacitat, han de rebre una educació que aprofite al màxim tot el seu potencial, i qualsevol normativa o pràctica que limite este dret vulnera els articles 2 i 28 de la Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets de la Infància. L'article 23, número 3, de la citada Convenció assenyala que l'educació dels nens que patixen alguna discapacitat haurà de realitzar-se de forma que arriben a la completa integració social; és a dir, que sempre que siga possible, els nens discapacitats han de rebre una educació, amb els nens sense discapacitat.

La Llei Orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu, en el seu article 36, número 1, establix que "el sistema educatiu disposarà dels recursos necessaris perquè els alumnes amb necessitats educatives especials, temporals o permanents puguen assolir, dins el mateix sistema, els objectius establits amb caràcter general per a tots els alumnes"; i, en el punt 2 del mateix article s'assenyala que l'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials es regirà pels principis de normalització i integració escolar.

Conseqüentment amb el que antecedix, cal l'adopció de totes les mesures ordinàries, extraordinàries i pressupostàries que siguen necessàries, per a evitar que la falta de mitjans materials i humans comporte, de fet, una vulneració del dret, constitucionalment reconegut, a l'educació en condicions d'igualtat efectiva.

L'adaptació de l'actual xarxa de centres docents a la LOGSE també genera cada any nombroses queixes. Esta Institució considera imprescindible posar l'accent en la necessitat que s'agiliten les obres de construcció o modificació dels edificis escolars, per a evitar que es demore la construcció o l'adaptació d'alguns centres docents al nou sistema educatiu imposat per la LOGSE.

La situació de provisionalitat, si es perllonga curs rere curs, compromet no sols la igualtat d'oportunitats, sinó que perjudica la qualitat de l'ensenyament dels alumnes que han de suportar-la i els col·loca en situació de desigualtat respecte a altres alumnes, ja que, en uns casos, no disposen de tallers, laboratoris, biblioteques i, en uns altres, d'aules de Música i Tecnologia, etc.

I també cal assenyalar les queixes relatives al transport escolar. El transport escolar gratuït és una prestació vinculada al sistema educatiu, però en l'actualitat este servei es presta exclusivament als alumnes d'ensenyaments obligatoris, amb la qual cosa es priva d'este servei, entre d'altres, els alumnes d'Educació Infantil, per tractar-se d'un nivell educatiu no obligatori.

La nova legislació, el Reial Decret 443/01, sobre condicions de seguretat en el transport escolar i de menors, que limita la durada del trajecte a una hora com a màxim i obliga a transportar un alumne en cada seient (abans 3 alumnes, 2 seients), ha donat lloc que, en virtut de Resolució, de 17 de maig de 2001, de la Direcció General de Centres Docents de la Conselleria de Cultura i Educació, es consideren beneficiaris del transport escolar els alumnes d'Educació Primària Especial i Secundària que residisquen a més de tres quilòmetres del centre que els corresponga, de tal manera que els alumnes d'Educació Infantil o d'altres nivells educatius no obligatoris només seran beneficiaris del servei complementari de transport escolar quan concórreguen dos circumstàncies: que ho autoritze la Direcció Territorial d'Educació i que hi haja places vacants.

Finalment, s'han de destacar aquelles queixes de pares i mares d'alumnes disconformes amb la implantació de programes d'educació bilingües en centres docents situats en territoris de predomini lingüístic valencià, però amb alumnes majoritàriament castellanoparlants. No s'ha d'oblidar que estos tenen dret a utilitzar qualsevol de les llengües oficials de la nostra Comunitat Autònoma, en totes les situacions de comunicació que puguen produir-se en l'activitat docent, i especialment en les seues relacions amb el personal docent i administratiu, i que l'administració pública està obligada a reforçar l'acció del Sistema Educatiu Valencià per a evitar les desigualtats derivades de factors socials, culturals, geogràfics o lingüístics, o de qualsevol altra índole, adoptant totes les mesures i actuacions específiques que siguen necessàries perquè, de conformitat amb la legislació vigent, puguen arribar al final de cicle educatiu obligatori, amb un coneixement oral i escrit de les dos llengües oficials de la Comunitat Valenciana.

6. Dret a la salut

En l'àmbit que ressenyarem tot seguit, l'actuació del Síndic de Greuges ve legitimada, d'una banda, per l'article 15 de la Constitució, que establix:

> Tots tenen dret a la vida i a la integritat física i moral, sense que, en cap cas, puguen ser sotmesos a tortura ni a penes o tractes inhumans o degradants (...).

Però, d'altra banda, cal no oblidar que, com a principi rector de la política social i econòmica, l'article 43 del mateix text constitucional disposa:

> 1. Es reconeix el dret a la protecció de la salut.
>
> 2. Competix als poders públics organitzar i tutelar la salut pública a través de mesures preventives i de les prestacions i els serveis necessaris. La llei establirà els drets i deures de tots referent a això.
>
> 3. Els poders públics fomentaran l'educació sanitària (...).

Durant l'exercici de l'any 2001 s'han realitzat recomanacions que han tingut gran repercussió en l'opinió publica, i el que és més important, han estat acceptades per la

Conselleria de Sanitat. Així, el suggeriment de la millora de l'assistència sanitària extrahospitalària a través de l'increment de les ambulàncies tipus SAMU i, en conseqüència, d'un major esforç organitzatiu i pressupostari per a dotar la població d'una assistència sanitària més eficaç i immediata. En este mateix sentit, la recomanació relativa a l'efectiva implantació de la tècnica de l'anestèsia epidural amb la finalitat de ser oferida, prèvia informació suficient a la interessada i sempre que els criteris mèdics així ho aconsellen, al costat d'altres tècniques de part a les embarassades que acudisquen als centres hospitalaris públics. Finalment, en l'àmbit de la problemàtica entorn de les llistes d'espera per a l'aplicació de tècniques de reproducció assistida, es va suggerir que, en este àmbit, la Conselleria de Sanitat encaminara les seues actuacions a la dotació dels mitjans personals i materials que permeten atendre la demanda existent, ja siga amb caràcter permanent mitjançant l'ampliació de les unitats de reproducció assistida o bé mitjançant fórmules de caràcter conjuntural que permeten augmentar l'activitat assistencial en els centres de la xarxa pública o concertar intervencions amb centres aliens a la mateixa.

En matèria sanitària se seguixen produint, encara que en menor mesura que en anys anteriors, queixes dels ciutadans pel problema dels temps d'espera per a rebre atenció. El Síndic seguix insistint, en l'exercici cobert pel present Informe, com ho ha fet en d'altres anteriors, que l'existència de llistes d'espera per a les consultes i, amb això, per a conéixer el diagnòstic de les malalties que patixen els ciutadans i prescriure el tractament mèdic adequat, s'aparta dels principis d'eficàcia i celeritat que ha d'inspirar l'actuació de les administracions públiques.

En un altre àmbit en el qual es produïxen quèixes, com és el de l'atenció professional, algunes de les actuacions ocasionalment denunciades pels ciutadans posen de manifest actuacions que podrien vulnerar el contingut de l'article 15 de la Constitució, que prohibix la submissió a tractes inhumans o degradants, com també l'article 10 de la Llei 14/1986, General de Sanitat. En este sentit, esta Institució continua suggerint que s'adopten les mesures oportunes dirigides a la consecució d'un tracte als usuaris per part del personal al servei de les institucions sanitàries, que s'ajuste al marc constitucional, tant en respecte com en dignitat.

Finalment, també cal assenyalar que les queixes interposades pels ciutadans han permés al Síndic apropar-se a problemes diversos com ara el de la situació del servei concertat d'ambulàncies, el de l'obertura d'oficines de farmàcia o, igualment, el de les infraestructures sanitàries en algunes localitats de la Comunitat Autònoma Valenciana.

Un tema d'especial preocupació per al Síndic és el de l'atenció als malalts mentals i a les seues famílies, i que no solament a la Comunitat Valenciana, sinó en quasi tot el territori nacional, té moltes i molt diverses deficiències. El problema té, lògicament, un vessant que incidix directament sobre el dret a la salut, però no s'ha d'oblidar que té, també, un altre vessant, no menys important, que incidix sobre el dret a la protecció i assistència social, per la qual cosa l'administració pública, a l'hora d'afrontar esta problemàtica, ha de tenir en compte la posada en marxa de recursos sanitaris però, igualment, d'assistencials. Les necessitats assistencials, de tot tipus, en este àmbit, són molt grans i les administracions públiques estan lluny d'atendre-les adequadament, per molt que els esforços, en alguns sectors i territoris, s'hagen incrementat notablement en els últims

anys. El Síndic té la impressió, en moltes ocasions, que esta falta notable de mitjans assistencials públics fa que l'administració deixe en mans de les famílies dels malalts mentals la pesada càrrega d'haver de bregar amb un problema que, per la seua edat o per les seues condicions físiques o econòmiques, els pares, els fills o els germans no sempre estan en condicions d'atendre i afrontar degudament. Tot això sense oblidar que, moltes vegades, el malalt mental necessita ajuda per la seua situació d'abandó, i allí estan les esgarrifoses xifres que revelen què gran proporció dels indigents que poblen els nostres carrers ho són perquè els abat una malaltia mental no atesa ni tractada.

La situació es torna especialment dramàtica quan es tracta de malalts mentals amb pluripatologies i circumstàncies afegides, tals com la menor edat, l'alcoholisme, la toxicomania o l'agressivitat. En estos casos, l'actuació de l'administració revela que, sorprenentment, quan la situació del malalt mental és més greu, almenys des del punt de vista sociosanitari, no obstant això, les respostes són més febles, i es posa com a excusa per a no prestar l'adequada atenció el que precisament és el problema afegit. Per això les recomanacions en estos casos ho han estat en un doble sentit: redoblar els esforços quan els problemes són més greus i donar una resposta integral i coordinada.

Falten, per tant, molts, moltíssims recursos públics per a atendre les necessitats d'este grup social tan vulnerable i tan necessitat d'empara, i tant la institució del Síndic de Greuges valencià, com el Defensor del Poble espanyol i com tots els defensors autonòmics de l'Estat espanyol posen en relleu, any rere any, en els seus informes anuals, estes notables i diverses mancances. Un any més, per tant, el Síndic ha de fer una crida a les administracions públiques perquè invertisquen més recursos i més esforços en la solució dels problemes d'este col·lectiu, que tenen unes dimensions notables i que afecten a moltes famílies que veuen com les seues energies personals i econòmiques es van minvant sense solució, de vegades, enmig d'un dramàtic silenci i una desesperant solitud. En qualsevol cas, i per a tenir un major coneixement de la situació general de l'assistència als malalts mentals i a les seues famílies, s'ha iniciat una àmplia investigació d'ofici per part d'esta Institució, de la qual hauran de concloure's les oportunes recomanacions per a les diferents administracions públiques involucrades en la matèria.

7. Dret a la protecció i l'assistència social (menors, ancians, discapacitats)

La legitimitat del Síndic de Greuges per a investigar i valorar el funcionament dels Serveis Socials, autonòmics i locals, ve donada, en primer lloc, pel contingut del que disposen els articles 39 i 41 de la Constitució. L'article 39 establix:

1. Els poders públics asseguren la protecció social, econòmica i jurídica de la família.

2. Els poders públics asseguren, així mateix, la protecció integral dels fills, iguals estos davant la llei amb independència de la seua filiació, i de les mares, qualsevol que siga el seu estat civil. La llei possibilitarà la investigació de la paternitat.

3. Els pares han de prestar assistència de tot ordre als fills tinguts dins o fora del matrimoni, durant la seua minoria d'edat i en els altres casos que legalment escaiga.

4. Els nens hauran de tenir la protecció prevista en els acords internacionals que vetlen pels seus drets.

Per la seua banda, l'article 41 de la mateixa Norma Fonamental disposa:

> Els poders públics mantindran un règim públic de Seguretat Social per a tots els ciutadans que garantisca l'assistència i les prestacions socials suficients davant situacions de necessitat, especialment en cas d'atur. L'assistència i les prestacions complementàries seran lliures.

Igualment important, en este àmbit, és el contingut de l'article 49 del mateix Text Constitucional, que disposa:

> Els poders públics realitzaran una política de previsió, tractament, rehabilitació i integració dels disminuïts físics, sensorials i psíquics, als quals prestaran l'atenció especialitzada que requerisquen i els empararan especialment per al benefici dels drets que este títol atorga a tots els ciutadans.

Finalment, també s'ha d'esmentar l'article 50 de la Constitució que, per la seua banda, prescriu:

> Els poders públics garantiran, mitjançant pensions adequades i periòdicament actualitzades, la suficiència econòmica als ciutadans durant la tercera edat. Així mateix, i amb independència de les obligacions familiars, promouran el seu benestar mitjançant un sistema de serveis socials que atendran els seus problemes específics de salut, habitatge, cultura i oci.

En este àmbit començarem per fer referència als problemes recollits en quèixes que afectaven o involucraven els menors. Dos grans grups les van compondre: les referides a menors concrets i les referides a problemes genèrics d'estos. En el primer cas, llevat de qüestions molt precises, en matèria d'audiència i consentiment, les actuacions de l'administració semblen adequades, ja que no s'ha detectat que s'haja deixat d'intervenir en cap supòsit que fóra necessari i que l'administració no ho fera raonablement, sense que, dit això anterior, la no-obtenció, en tots els supòsits, dels resultats volguts puga considerar-se una actuació administrativa irregular o contrària als drets dels menors. En el segon cas, la Conselleria de Benestar Social ens ha manifestat la posada en marxa de diversos projectes com el Pla Integral d'Atenció a la Infància i l'adequació de la normativa reglamentària autonòmica a les recents modificacions legislatives en matèria d'infància, serveis socials i responsabilitat penal dels menors, com també l'increment de la plantilla d'inspectors de serveis socials. Els menors són un dels col·lectius necessitats d'especial protecció que reclamen més la nostra atenció i, per això, tot i que el nombre de queixes respecte de l'any anterior ha decrescut, no podem oblidar la important funció que el Síndic ha d'ocupar com a Institució dirigida, també, a la protecció dels drets de la infància i la joventut. Per això hem procedit a obrir quatre queixes d'ofici, tres de les quals són de caràcter genèric i relatives als recursos per a l'aplicació de les mesures que conté la Llei Orgànica sobre Responsabilitat Penal dels Menors, als mitjans per a l'adequada aplicació de la Llei d'Orgànica sobre Drets dels Estrangers a Espanya, pel

que fa als menors d'edat i al finançament i seguiment del recurs de família acollidora. En este últim aspecte hem comptat amb queixes presentades per diversos ciutadans.

Quant a persones amb alguna discapacitat, el Síndic ha rebut queixes de col·lectius que representen interessos d'usuaris de centres ocupacionals i queixes relacionades amb l'existència de barreres arquitectòniques. Així mateix, cal deixar constància dels retards existents a l'hora de qualificar el grau de minusvalidesa pels equips de valoració i orientació, i també que ha estat promulgat el reglament de funcionament d'estos òrgans en l'àmbit de la Comunitat Valenciana.

Les queixes referents a la tercera edat han estat diverses i equilibrades en la seua distribució; entre d'altres matèries, fan referència als temes següents: centres residencials, centres de dia, ajudes per a l'atenció d'ancians en l'àmbit familiar i bo-residència. No s'han registrat, en este subapartat, incorreccions importants en l'actuació de les administracions públiques, encara que sí una discrepància raonada amb el parer d'esta Institució quant al tractament donat a les rendes amb vista a la concessió de les ajudes per a la cura d'ancians en l'àmbit familiar.

Tampoc l'examen de les queixes relatives a prestacions econòmiques ha revelat incompliments greus i importants per les administracions publiques, excepció feta d'algun cas de demora en la resolució d'expedients per prestacions no contributives. En este apartat s'han d'esmentar les queixes que van posar en relleu el fet que persones que van sofrir presó com a conseqüència de la Guerra Civil Espanyola no van poder ser mereixedores de les ajudes previstes per la legislació nacional per faltar-los algun requisit per a això. En este sentit, es va suggerir a l'administració autonòmica valenciana l'adopció de mesures que tendiren a procurar les ajudes per a aquells que no reunien algun dels requisits exigits per la legislació aplicable.

També l'any passat, una associació que defensa els interessos de les persones no fumadores va plantejar, exclusivament, les queixes dedicades a les drogodependències i altres trastorns addictius. El seu examen va posar en relleu algunes deficiències en la tasca d'inspecció per part de les diverses administracions públiques, local i autonòmica, que vetlen pel compliment de la normativa sobre l'ús del tabac, deficiències que es van salvar amb motiu del tràmit de la queixa sense necessitat d'iniciar expedients sancionadors. Referent a això hem considerat part interessada en els procediments sancionadors l'associació que denuncie infraccions en relació amb l'ús inadequat del tabac en els termes que es descriuen en les resolucions que més endavant es transcriuen.

En altres qüestions relacionades amb els serveis socials hem inclòs ajudes econòmiques, servei d'ajuda a domicili i plans de garantia social. Els ciutadans ens van posar de manifest en les queixes l'existència de situacions de necessitat que escapen de l'abast dels anteriors subapartats, però que tenen resposta per part de les administracions publiques, especialment la local, a través de plans i programes d'actuació per a situacions concretes. El tipus de ciutadà promotor d'esta queixa és un desocupat, amb alguna malaltia que no el fa tributari de prestacions del sistema de Seguretat Social, amb problemes econòmics i càrregues familiars.

8. Drets relatius a l'ocupació pública (accés, drets sindicals, condicions de treball)

Com en altres anys, les queixes que guarden relació amb els drets relatius a l'ocupació pública han estat nombroses. El punt de partida del nostre estudi de les queixes ha estat l'article 23 de la Constitució Espanyola de 1978, que disposa:

> 1. Els ciutadans tenen el dret a participar en els assumptes públics, directament o per mitjà de representants, lliurement elegits en eleccions periòdiques per sufragi universal.
>
> 2. Així mateix, tenen dret a accedir en condicions d'igualtat a les funcions i els càrrecs públics amb els requisits que assenyalen les lleis.

D'altra banda, el contingut de l'article 103, número 3, establix un manament al legislador ordinari perquè, per llei, es regule "l'estatut dels funcionaris públics, l'accés a la funció pública d'acord amb els principis de mèrit i capacitat, les peculiaritats de l'exercici del seu dret a sindicació, el sistema d'incompatibilitats i les garanties per a la imparcialitat en l'exercici de les seues funcions".

Com manté el Tribunal Constitucional, en tals preceptes es garantix una situació jurídica d'igualtat en l'accés a les funcions públiques sense altre requisit i condició que no es referisca al mèrit o a la capacitat, amb interdicció d'establir diferències que no només no tinguen una fonamentació jurídica i raonable sinó que no guarden relació amb el mèrit i la capacitat. Estos dos principis, mèrit i capacitat, entenem, igual que ho fa l'Alt Tribunal, han d'operar amb distinta intensitat, segons es tracte de l'ingrés inicial en la funció pública o de l'ulterior desenvolupament o promoció de la carrera administrativa.

Seguixen arribant al Síndic queixes que, de vegades, revelen què per part de les administracions públiques no es respecten escrupolosament estos principis i, per això, el Síndic seguix insistint que en els processos de selecció per a l'accés a una ocupació pública o a un lloc de treball en les administracions públiques el seu respecte és un ineludible deure. Especial insistència, en este sentit, es fa quan es tracta de la gestió de les borses de treball, en què mantenim la línia iniciada en anys anteriors de donar compte de les quatre borses que, entenem, són les més rellevants: la de la Conselleria de Cultura i Educació, la d'institucions sanitàries, la de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques i altres borses (en este últim apartat s'inclouen les dels ens locals i de les universitats públiques valencianes). En alguna ocasió, i amb una corporació municipal, el Síndic s'ha vist obligat, a més, a recordar a l'administració pública que l'article 9, número 3, de la Constitució establix els grans principis jurídics que garantix aquella, entre els quals es troba el de seguretat jurídica, la manifestació pràctica de la qual s'ha portat a terme per la jurisprudència en la creació del principi de la confiança legítima ja positivitzat en l'article 3, número 1, de la Llei 30/1992, el qual empara, baix determinades condicions, l'expectativa per part d'un ciutadà que les seues pretensions davant les administracions públiques seran acceptades. En el cas en qüestió, es va crear una expectativa de dret en una ciutadana que és preseleccionada pel SERVEF, fet que implica que complix els requisits bàsics, i així era, perquè l'oferta que la corporació municipal va requerir només feia referència a la possessió d'un títol de

grau mitjà de caràcter genèric; però és que esta confiança es confirma pel fet que passa el procés selectiu i, fins i tot, és seleccionada en primer lloc, duent a l'ànim de la interessada la consciència que seria contractada, tant per complir els requisits de base com la resta dels aspirants, com per resultar la millor entre els mateixos. L'actuació final de la corporació municipal, de no contractar la interessada, perquè no tenia una titulació acadèmica específica necessària per a cobrir el lloc de treball oferit, va trencar el principi de confiança legítima i el de bona fe que han de presidir totes les relacions jurídiques, perquè si existixen uns requisits determinats en la legislació per a accedir a determinats llocs de treball, han de posar-se en relleu des del primer moment de manera que, tant l'òrgan que seleccione com els interessats coneguen si compten amb això, i s'eviten, així, situacions de frustració com la que va experimentar la promotora de la queixa.

Cal ressaltar l'important nombre de queixes relatives als processos de promoció interna iniciats per l'administració de la Generalitat Valenciana. Des d'esta Institució considerem la promoció interna com una manifestació selectiva que ha de respondre a una font més d'enriquiment de la selecció, una via més per a buscar a la persona més adequada que satisfaça els requeriments del lloc de treball. La promoció interna, amb plasmació en l'article 35, número 1, del nostre Text Constitucional (dret a la promoció a través del treball) ha de respondre a una política estructurada i planificada de promoció i carrera dins les administracions públiques.

En l'àmbit d'altres drets dels empleats públics, convé assenyalar el suggeriment contingut en una resolució del Síndic, que va tenir gran transcendència pública i que va ser acceptada per la Conselleria de Sanitat, com és que la Conselleria fera una interpretació de l'article 2 de l'Ordre de 16 de desembre de 2000, en el sentit de concedir, de forma automàtica, l'exempció de les guàrdies mèdiques a les facultatives embarassades o en període de lactància.

9. Drets relacionats amb la prestació d'altres serveis públics per entitats locals

En este apartat són analitzades les queixes relatives a qüestions tan variades com el proveïment domiciliari d'aigua potable, les obres públiques i vies urbanes, la recollida de residus sòlids urbans, la neteja pública, la sanitat local, el transport urbà, el subministrament de gas, les piscines municipals, els serveis funeraris, l'ordenació i el control del trànsit urbà, les festes i l'explotació de platges, els béns locals, la responsabilitat patrimonial, la contractació, el dret de petició i, finalment, altres matèries diverses.

Els preceptes constitucionals que legitimen la intervenció del Síndic en totes estes qüestions, a part de molts preceptes ja al·ludits anteriorment, doncs l'activitat de l'administració local en totes estes matèries incidix sobre els drets a la vida, a la integritat física i psíquica, a la salut, etc., són bàsicament els articles 103, números 1 i 2, i 106. El primer dels citats disposa:

> 1. L'administració pública servix amb objectivitat els interessos generals i actua d'acord amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació, amb submissió plena a la llei i al dret.

> 2. Els òrgans de l'administració de l'Estat són creats, regits i coordinats d'acord amb la llei. (...).

Per la seua banda, el número 2 de l'article 106 disposa:

> (...) 2. Els particulars, en els termes establits per la llei, tindran dret a ser indemnitzats per tota lesió que patisquen en qualsevol dels seus béns i drets, llevat dels casos de força major, sempre que la lesió siga conseqüència del funcionament dels serveis públics.

D'entre totes estes matèries, cal ressaltar, per una banda, l'important augment del nombre de queixes relacionades amb reclamacions de responsabilitat patrimonial per actuacions o omissions de l'administració que causen danys o perjuís als particulars i, d'una altra banda, la persistent demanda de serveis urbanístics —proveïment d'aigua potable, clavegueram, pavimentació, enllumenat i neteja de les vies públiques— que sol·liciten els veïns d'urbanitzacions i edificacions que s'habiten, amb o sense llicència de primera ocupació, sense comptar amb l'adequada urbanització, i a la qual, segons es reconeix en l'article 18, número 1, apartat g), de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, tenen dret, i s'habilita als veïns, així mateix, la possibilitat de presentar reclamacions contra el Pressupost Municipal, per ometre el crèdit necessari per al compliment d'obligacions exigibles a l'entitat local, en virtut de precepte legal (article 151 de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals).

Esta falta de serveis bàsics per a la convivència humana resulta insatisfactòria, no només per al ciutadà, qui la considera molt injusta en haver de pagar tots els anys el corresponent impost sobre béns immobles sense rebre estos serveis bàsics i essencials, sinó també per a la pròpia administració municipal, la qual, a pesar d'haver consentit en major o menor mesura l'edificació sense urbanització i entendre que el finançament d'estos serveis havia d'haver estat afrontat al moment oportú pel constructor o promotor immobiliari, es troba amb serioses dificultats tècniques (llunyania del nucli urbà) i econòmiques (elevats costos de les obres d'urbanització i recursos econòmics municipals limitats) per a garantir el dret a un habitatge digne.

10. Drets lingüístics

En el cas dels drets lingüístics és obvi que el que legitima la intervenció del Síndic de Greuges és tant la Constitució Espanyola com les disposicions de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana. Així, l'article 3 de la Constitució proclama:

> 1. El castellà és la llengua espanyola oficial de l'Estat. Tots els espanyols tenen el deure de conéixer-la i el dret d'usar-la.
>
> 2. Les altres llengües espanyoles seran també oficials en les respectives Comunitats Autònomes d'acord amb els seus Estatuts.
>
> 3. La riquesa de les distintes modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que serà objecte d'especial respecte i protecció.

Per la seua banda, la Llei Orgànica 5/1982, d'1 de juliol, de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, en el seu article 7 establix:

> 1. Els dos idiomes oficials de la Comunitat Autònoma són el valencià i el castellà. Tots tenen dret a conéixer-los i usar-los.
>
> 2. La Generalitat Valenciana garantirà l'ús normal i oficial de les dos llengües i adoptarà les mesures necessàries per a assegurar-ne el coneixement.
>
> 3. Ningú podrà ser discriminat per raó de la seua llengua.
>
> 4. S'atorgarà especial protecció i respecte a la recuperació del valencià.
>
> 5. La llei establirà els criteris d'aplicació de la llengua pròpia en l'administració i l'ensenyament.
>
> 6. Mitjançant llei es delimitaran els territoris en els quals predomine l'ús de l'una i l'altra llengua, com també aquells en què puga exceptuar-se l'ensenyament i l'ús de la llengua pròpia de la Comunitat.

La Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, va significar la plasmació del compromís de la Generalitat Valenciana en la defensa del patrimoni cultural de la nostra Comunitat Autònoma i, d'una manera especial, en la recuperació del valencià, definit com "llengua històrica i pròpia del nostre poble".

Esta Llei tracta de superar la relació de desigualtat existent entre les llengües oficials de la Comunitat Valenciana i disposa actuacions necessàries amb la condició d'impulsar l'ús del valencià en la societat.

Però el valencià, la nostra llengua, ha estat freqüentment utilitzat com a motiu de discòrdia entre els ciutadans que habiten la Comunitat Autònoma, i per este motiu és necessari adoptar totes les mesures que siguen necessàries per a promocionar el seu ús en tots els nivells, i rescatar la nostra llengua de la situació de baixa implantació en què encara es troba en l'esfera pública.

El valencià, idioma històric i propi de la Comunitat Valenciana, ha de servir com a nexe d'unió entre els valencians; per este motiu hem rebut amb esperança la constitució de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, Institució que té per funció determinar, i elaborar, si escau, la normativa lingüística del valencià; i que entre les seues altes competències està la de "vetlar per l'ús normal del valencià i defensar la seua denominació i entitat".

Durant l'exercici 2001, els ciutadans valencians han tornat a dirigir-se al Síndic de Greuges per a demanar la nostra intervenció i mediació davant l'administració pública perquè els seus drets lingüístics siguen plenament garantits.

Conseqüentment amb el que antecedix, i com no podia ser d'altra manera i de conformitat amb la missió d'esta Institució de vetlar pel compliment dels preceptes constitucionals, estatutaris i legislatius, les recomanacions formulades a les

administracions públiques pel Síndic de Greuges, en resposta a les queixes que els ciutadans valencians li formulen, insistixen en la necessitat que aquelles arbitren totes les mesures que calguen perquè els drets lingüístics dels valencians siguen respectats plenament, i que adapten les seues estructures a la cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució Espanyola, l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana i la Llei d'ús i ensenyament del valencià, i impulsen l'ús de la nostra llengua en totes les esferes de la vida pública. A més, se li recorda a les administracions públiques que estan obligades a donar una resposta raonable als ciutadans que pretenen fer efectiu el ple dret a l'ús de la nostra llengua, i han de fer un esforç perquè la falta de mitjans materials i humans no implique, en definitiva, una limitació injustificable a utilitzar el valencià.

Tot el que hem exposat ha de ser, però, compatible amb el més absolut respecte als drets dels ciutadans, la llengua habitual dels quals és el castellà, propi de la cooficialitat lingüística instaurada.

11. Drets dels estrangers

El criteri seguit respecte a les queixes presentades davant el Síndic de Greuges relatives a l'aplicació de la política d'immigració per part de l'administració estatal és remetre-les, òbviament, al Defensor del Poble, juntament amb les consideracions que s'estimen necessàries respecte als assumptes plantejats. De vegades, però, a causa de la urgent necessitat dels ciutadans, generalment no comunitaris, que es dirigixen al Síndic de Greuges, ens hem posat en contacte amb l'administració competent, amb la finalitat de resoldre amb caràcter immediat l'assumpte plantejat, o que es feren les gestions puntuals per a donar una via de solució ràpida.

A Espanya, igual que en altres països de la Unió Europea, existix una considerable immigració il·legal que beneficia els traficants ben organitzats i els empresaris sense escrúpols. Per a evitar la marginació, la pobresa i l'explotació laboral i que les ja per si mateix precàries condicions de vida de la població immigrant s'agreugen i es facen cròniques és, en principi, necessària la normalització documental d'esta població, ja que d'això depèn que puguen exercir plenament els drets que la nostra Carta Magna els reconeix, tals com l'accés als recursos socials, sanitaris, educatius, laborals, d'habitatge, etc. i que, de cap manera, estan vedats als immigrants. Per este motiu, diversos països europeus, entre els quals es troba Espanya, recorren a mesures de regularització o d'amnistia d'esta immigració il·legal, que a Espanya es va canalitzar a través del procés de regularització d'immigrants previst en la Disposició Transitòria Primera de la Llei 4/2000, desenvolupat pel Reial Decret 239/2000, de 18 de febrer i sobre el subsegüent procés de revisió regulat per Reial Decret 142/01, de 16 de febrer, com també sobre les diverses situacions produïdes amb anterioritat a l'entrada en vigor de la Llei 8/2000 (de reforma de la Llei 4/2000).

A la Comunitat Valenciana, a més, es va subscriure, amb data 25 d'abril de 2001, un Acord entre la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana i el moviment associatiu a favor de la immigració, amb la finalitat de contribuir a solucionar la urgent i difícil situació de la població immigrant en la nostra Comunitat Autònoma, a través d'una Comissió Tècnica Paritària formada per representants del moviment associatiu a

favor dels immigrants i per tècnics de l'administració general de l'Estat adscrits a la Delegació del Govern en la nostra Comunitat, com a òrgan competent en matèria d'exempcions de visat, autoritzacions i permisos de treball i residència de ciutadans estrangers i així donar compliment a l'article 69 de la Llei d'estrangeria que expressament determina el suport dels poders públics als sindicats, organitzacions empresarials i a les organitzacions no governamentals que afavorisquen la integració social dels immigrants. De conformitat amb la funció mediadora que l'apartat 5é del mateix atribuïx al Síndic de Greuges, i després de tenir coneixement que el procés extraordinari per a la regularització d'immigrants acabaria el 31 de juliol de 2001, en entrar en vigor el Reglament de la Llei d'Estrangeria, es van portar a terme nombrosos contactes amb les parts firmants del citat Acord, i fonamentalment amb la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana a fi d'encarir-li, perquè, en el marc de les seues competències, i amb criteris de màxima generositat, arbitrara totes les mesures que foren necessàries per a concloure el procés de regularització i que no escatimara mitjans materials i humans per a resoldre amb promptitud tots els expedients d'immigrants que s'hagueren formalitzat durant el procés obert a este efecte.

Es va acordar l'obertura de diligències informatives per a dur un seguiment de les queixes que van presentar davant esta Institució el moviment associatiu i sindical com a conseqüència del tancament del procés de regularització d'immigrants.

Estes queixes, de conformitat amb la Llei reguladora del Síndic de Greuges que limita la seua actuació a la supervisió de les administracions públiques valencianes i li impedix entrar a conéixer, quan, com en este cas, l'administració afectada és la de l'Estat, i concretament la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana, van ser remeses al Defensor del Poble, juntament amb la documentació complementària.

Ens vam dirigir a la Delegació del Govern, tot invocant la funció mediadora del Síndic de Greuges, a fi d'interessar informació sobre els expedients presentats davant les oficines d'Estrangeria radicades a la Comunitat Valenciana i sobre els terminis que previsiblement estaria conclòs el procés.

Atenent a l'escrit d'esta Sindicatura de Greuges, la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana ens va informar sobre l'estat dels processos extraordinaris i les mesures implementades per a agilitar la gestió administrativa en les oficines d'estrangers, de la qual cosa vam donar compte a les organitzacions intervinents en l'Acord abans esmentat.

II. RESSENYA DE LES RESOLUCIONS DICTADES PEL SÍNDIC DE GREUGES

Resolució de la queixa núm. 200369, d'1/06/2000, relativa a l'ús exclusiu del castellà en la documentació oficial de l'Ajuntament d'Orpesa (Castelló) i de la queixa núm. 200798, de 29/01/2001, en el mateix sentit

El Bloc Nacionalista Valencià d'Orpesa exposava en esta queixa que, a pesar que Orpesa és un municipi de predomini lingüístic valencià, el seu Ajuntament emetia tota la documentació oficial, exclusivament en castellà.

De conformitat amb la Llei d'ús i ensenyament del valencià 4/1983, de 23 de novembre, es va efectuar una recomanació a la Corporació citada en el sentit que adequara les seues estructures al règim de cooficialitat lingüística instaurat a la Comunitat Valenciana, i que a este efecte adoptara totes les mesures que foren necessàries, ordinàries i extraordinàries, perquè els impresos, formularis i models oficials que utilitza siguen redactats, de conformitat amb la legislació vigent, en les dos llengües oficials.

Idèntica recomanació vam efectuar a l'Ajuntament de Quart de Poblet en la queixa núm. 200798 de 29/01/2001, formulada igualment pel Bloc Nacionalista Valencià.

Resolució de la queixa núm. 991199, de 23/02/2001, relativa a la denegació de petició de professor de suport a una nena amb minusvalidesa física

La promotora de la queixa exposava que li havia estat denegada la petició d'un professor de suport per a ajudar, en els desplaçaments al centre escolar i dins el mateix, la seua filla que patix una minusvalidesa física.

Es va efectuar un recordatori de deures legals a la Direcció General de Centres Docents sobre l'obligació de l'administració educativa de garantir als alumnes amb necessitats educatives especials, escolaritzats en centres docents sostinguts amb fons públics, l'accés als mitjans tècnics necessaris, amb els mateixos criteris en tots els centres d'educació especial o d'integració, siguen de titularitat de la Generalitat o concertats, perquè puguen assolir, dins el sistema educatiu, els objectius establits, amb caràcter general, per a tots els alumnes.

I en els termes de l'anterior recordatori de deures legals, es va recomanar igualment a la Direcció General esmentada, l'adopció de totes les mesures que foren necessàries, incloses les pressupostàries, perquè els menors amb discapacitat dels col·legis P. San Miguel i San Vicente de Llíria foren atesos per educadors encarregats de donar respostes a les seues especials necessitats durant el procés educatiu.

Resolució de la queixa núm. 201127, de 3/05/2001, relativa a la contaminació acústica provocada per una discoteca que no ha estat objecte de la pertinent visita de comprovació favorable per part de l'Ajuntament d'Almassora

Un ciutadà denunciava davant l'Ajuntament d'Almassora (Castelló) les insistents molèsties sonores produïdes per una discoteca, que estava funcionant amb llicència, però sense que s'haguera fet la preceptiva visita de comprovació favorable per part dels tècnics municipals, a fi de comprovar l'efectivitat de les mesures correctores imposades.

Sobre la base del que preveu l'art. 6.1 de la Llei 3/1989, de 2 de maig, de les Corts Valencianes, sobre activitats qualificades, en què es prescriu clarament que "atorgada la llicència, l'activitat no podrà començar a exercir-se abans que s'haja expedit l'acta de comprovació favorable per part de l'Ajuntament", i tenint en compte els drets constitucionals a la inviolabilitat del domicili (art. 18.1), la protecció de la salut (art. 43), un medi ambient adequat (art. 45) i un habitatge digne (art. 47), vam recomanar a l'Ajuntament afectat que impulsara i disposara, sense més demora i dilació, l'execució de les competències municipals legalment exigibles en aplicació de les prescripcions preventives i repressives que ordena la Llei 3/1989, de 2 de maig, de les Corts Valencianes, sobre activitats qualificades, a fi que l'activitat musical que s'exercia en este establiment fóra respectuosa amb els drets constitucionals dels ciutadans.

Resolució de la queixa núm. 200887, de 3/05/2001, relativa a les molèsties sonores provocades per una fira estival que no té el preceptiu permís o llicència de l'Ajuntament de Guardamar del Segura

La promotora de la queixa manifestava davant l'Ajuntament Guardamar del Segura (Alacant) les molèsties sonores que patia en el seu habitatge, com a conseqüència del funcionament de la fira instal·lada durant l'època estival en els voltants de la mateixa i en una zona qualificada pel Pla General d'Ordenació Urbana com a parc urbà (ús dotacional, no terciari o recreatiu), sense que, de la informació municipal enviada s'haguera pogut acreditar, ni l'atorgament de la llicència per a ús provisional i el previ informe favorable de la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transport de la Generalitat Valenciana, exigits per mor del que disposa l'apartat 5 de l'article 58 de la Llei 6/1994, de 15 de novembre, de la Generalitat Valenciana, reguladora de l'activitat urbanística, ni el permís municipal per a la celebració d'espectacles o activitats recreatives que pretenguen celebrar-se en instal·lacions eventuals, portàtils o desmuntables (art. 10 de la Llei 2/1991, de la Generalitat Valenciana, de 18 de febrer, d'espectacles, establiments públics i activitats recreatives), per la qual cosa, en virtut de l'exposat, vam efectuar una recomanació a la Corporació local afectada perquè procedira a l'aplicació de les previsions normatives prescrites en els preceptes legals indicats, a fi d'eliminar les molèsties denunciades.

Resolució de la queixa núm. 200906, de 3/05/2001, relativa a l'absència de resposta de l'Ajuntament de Planes, a la sol·licitud de pagament del preu d'un contracte administratiu d'obres

Un ciutadà va presentar escrit de queixa en què denunciava la falta de contestació municipal a les seues sol·licituds presentades en l'Ajuntament de Planes (Alacant), en les quals demanava el pagament de 1.027.952 ptes., com a preu del contracte administratiu d'obres, adjudicat per Decret d'Ajuntament de data 12 de novembre de 1990.

En virtut del que disposen els articles 47 del Text Articulat de la Llei de Contractes de l'Estat, aprovat per Decret 923/1965, de 8 d'abril, aplicable en la data de l'adjudicació del contracte —actualment, art. 99.1 del Text Refós de la Llei de contractes de les administracions públiques (RDL 2/2000, de 16 de juny)—, 170 del Reglament General de Contractació de l'Estat, aprovat per Decret 3410/1975, de 25 de novembre, i art. 42 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic i procediment administratiu comú, vam recordar a la Corporació Local afectada el deure legal, d'immediat compliment, de dictar resolució expressa en relació amb les sol·licituds formulades pel promotor de la queixa, i vam efectuar una recomanació perquè, previs els tràmits oportuns, es liquidara el deute pendent de pagament, com a conseqüència de la construcció del mur de contenció objecte del contracte administratiu d'obres adjudicat.

Resolució de la queixa núm. 200947, de 18/05/2001, relativa a la falta o tardana contestació per part de l'Ajuntament de Castelló a la sol·licitud formulada per un ciutadà

Un ciutadà denunciava que, en representació d'una Federació, feia setze mesos que havia sol·licitat per escrit a l'Ajuntament de Castelló, l'ingrés en el Consell Municipal de Participació Ciutadana, sense haver obtingut resposta.

Verificats els fets denunciats es va efectuar un suggeriment a l'Ajuntament afectat en el sentit de realitzar una interpretació, tan àmplia com fóra possible, del dret dels col·lectius de ciutadans a participar en els assumptes públics, de tal forma que les exclusions del Consell Municipal de Participació Ciutadana quedaren suficientment justificades.

Resolució de la queixa núm. 201216, de 21/05/2001, relativa a les molèsties sonores provocades per un establiment de màquines recreatives que no complia les condicions de l'autorització de l'Ajuntament d'Alcàsser

Una ciutadana interessava l'actuació de l'Ajuntament d'Alcàsser (València) per a acabar amb les persistents molèsties sonores emanades de l'establiment de màquines recreatives situat al costat del seu habitatge, el qual, si bé disposava d'autorització municipal, el seu funcionament incomplia les condicions imposades en la mateixa —no emetre més de 35 decibels—, de tal manera que, atenent al que disposa l'art. 11 de la Llei 3/1989, de 2 de maig, sobre activitats qualificades i l'art. 17 de la Llei 2/1991, de 18 de febrer, d'espectacles, establiments públics i activitats recreatives, vam efectuar una recomanació a l'Ajuntament afectat perquè disposara, tan prompte com fóra possible, l'execució de les competències municipals legalment exigibles per a eliminar les molèsties.

Resolució de la queixa núm. 200975, de 21/05/2001, relativa a la indemnització sol·licitada a l'Ajuntament de Sueca pels danys provocats pel deficient servei municipal de clavegueram

El promotor de la queixa, en nom i representació d'una comunitat de veïns, va sol·licitar davant l'Ajuntament de Sueca (València) una indemnització —1.436.714 ptes.— pels

danys i perjuís produïts en els seus habitatges pel deficient funcionament del servei municipal de clavegueram, de manera que, considerant el que disposen els arts. 18.g), 25 h) i l), i 26.1.a) de la Llei 7/1985, de 2 abril, reguladora de les bases del règim local, art. 106.2 de la Constitució Espanyola i arts. 139 i següents de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, vam recomanar a l'Ajuntament de Sueca que realitzara les reparacions necessàries en la xarxa municipal de clavegueram per a evitar que se seguiren produint les inundacions en els habitatges i que, previs els tràmits oportuns, indemnitzara els danys causats i degudament acreditats.

Resolució de la queixa núm. 200918, de 23/05/2001, relativa al deure la Conselleria de Benestar Social, de negociar amb els representants sindicals el règim general de vacances i permisos

La queixa va ser presentada per un funcionari davant la falta de justificació per part de la Direcció Territorial de la Conselleria de Benestar Social a Alacant de la no-autorització de fer les vacances durant el mes de juliol de 2000 tot al·legant necessitats del servei.

Una vegada estudiat l'informe de la citada Direcció Territorial, se li va recomanar que extremara al màxim el deure legal que s'extrau de l'art. 10.3 del Decret del Consell 34/1999, de 9 de març, pel qual es regulen les condicions de treball del personal al servei de l'administració, que establix el deure de negociar prèviament amb els representants sindicals el règim de vacances, ja que no ens semblava suficient la simple remissió a les mateixes del Pla de Vacances encara que, com ocorria en el present cas, no existira oposició al mateix.

Resolució de la queixa núm. 200974, de 24/05/2001, relativa al dret de les facultatives en estat de gestació, que se'ls reconega l'exempció de l'obligació de realitzar guàrdies mèdiques per la Conselleria de Sanitat

Partint de l'Ordre de la Conselleria de Sanitat, de 21 de gener de 1999, modificada per Ordre de 16 de desembre de 2000, ens vam plantejar si havia de prevaler més el dret de les facultatives a quedar exemptes de les guàrdies mèdiques, justificant-lo davant un possible risc per a la salut i la seua seguretat, o, per contra, les necessitats del servei que podrien argumentar els responsables dels centres sanitaris en els quals prestaven serveis.

Enteníem que la necessitat de resolució expressa per part dels responsables dels centres sanitaris no estava renyida amb la idea de concessió automàtica de l'exempció; és més, consideràvem que la sol·licitud d'exempció permetria al centre justificar i engegar els mecanismes necessaris per a cobrir el servei que deixara de prestar la facultativa a la qual es concedira l'exempció.

En este sentit, vam suggerir a la Conselleria de Sanitat que realitzara una interpretació de l'Ordre de la Conselleria de Sanitat, de 16 de desembre de 2000, en el sentit de concedir de forma automàtica l'exempció de les guàrdies mèdiques a les facultatives embarassades o en període de lactància.

Resolució de la queixa núm. 200208, de 24/05/01, a la qual es van acumular 52 expedients, relativa a les molèsties causades per l'explotació d'una pedrera a diversos ciutadans que residixen en el municipi del Real de Gandia

Es va presentar queixa davant esta Institució pel representant d'una associació de veïns del municipi del Real de Gandia i altres ciutadans, en què ens manifestaven les greus i constants molèsties que originava el funcionament d'una pedrera en este municipi.

Es va sol·licitar informació de les administracions competents per raó de la matèria, i en resultant destacable la informació que ens va remetre l'Ajuntament de la localitat, en què se'ns comunicava que el titular de tal activitat extractiva va obtenir llicència municipal a este efecte mitjançant decret d'esta autoritat local.

Però constava com a condicionant per a l'eficàcia jurídica de l'expressat títol administratiu que el titular de la indústria havia d'obtenir autorització prèvia de la COPUT, atés que la implantació de la indústria és en sòl no urbanitzable.

En verificar esta Institució que l'expressada autorització no s'havia obtingut, se li va recordar a l'Ajuntament referit el deure que tenia d'exigir al titular de l'explotació que aportara la precitada autorització administrativa, i adoptara les mesures legalment exigibles sobre el funcionament de la pedrera en qüestió mentre que tal circumstància es verificara.

Així mateix, també se li recordava a l'Ajuntament el deure de resoldre les diverses peticions i sol·licituds que referent a això havia presentat davant l'Ajuntament esta associació veïnal i altres ciutadans.

Resolució de la queixa núm. 200770, de 24 /05/01, relativa a la falta de resposta de l'Ajuntament de Marines davant una sol·licitud de llicència d'obres

El ciutadà promotor de la queixa ens manifestava que no havia obtingut resposta a una petició que va presentar davant l'Ajuntament de Marines en què sol·licitava llicència per a executar unes obres d'un clos, pel que considerava que havia obtingut l'autorització municipal instada per silenci administratiu. També ens va indicar que la Policia Municipal li havia paralitzat les obres en execució.

L'Ajuntament de Marines ens va informar que per acord plenari es va denegar la sol·licitud instada pel ciutadà promotor de la queixa, i constava a més en esta documentació que no s'havia motivat l'esmentada denegació de llicència municipal i no va rebre este ciutadà tal resolució.

Davant la qual cosa, se li va recomanar a l'Ajuntament de Marines que dictara nova resolució degudament motivada com exigix la legislació d'aplicació, i que notificara la mateixa en forma al ciutadà interessat. Així mateix, també es va recordar a esta autoritat municipal la via procedimental prevista en la legislació urbanística per a procedir a la paralització cautelar de les obres en execució sense llicència que les empare.

Resolució de la queixa núm. 200339, de 30/05/01, referida a la falta de resposta per l'Ajuntament de Guardamar (València), davant la interposició d'un recurs de reposició per la titular d'un local destinat a restaurant contra la denegació de la llicència d'obertura d'este establiment acordada per l'Ajuntament del municipi

En la queixa que ens va confiar un ciutadà, exposava que com a titular d'un local destinat a restaurant, va interposar recurs de reposició davant la denegació de la llicència d'obertura per l'Ajuntament de Guardamar (València) en el termini i forma legalment exigibles, i no havia obtingut cap resolució referent a això a pesar que este recurs es va interposar feia diversos mesos.

L'Ajuntament de Guardamar ens va informar que efectivament no s'havia resolt este recurs administratiu, però atés el temps transcorregut des de la seua interposició calia entendre'l desestimat per silenci administratiu.

Davant la qual cosa, es va formular el recordatori del deure legalment exigible en la legislació de procediment administratiu a l'Ajuntament citat de dictar resolució expressa en l'assumpte de referència, i notificar-la en forma a la ciutadana recurrent amb el pertinent règim de recursos.

Resolució de la queixa núm. 200384, d'1/06/2001, relativa a la discriminació de treballadors que presten serveis en institucions sociosanitàries, en relació amb l'accés a la funció pública i a la formació de les borses de treball de la Conselleria de Sanitat

La probable discriminació que existia en l'accés a l'ocupació pública i a les borses de treball de les institucions sanitàries al servei de la Conselleria de Sanitat, va ser denunciada per un col·lectiu de treballadors que prestaven serveis en institucions sociosanitàries, com són les residències d'ancians, per considerar que no se'ls tractava d'igual forma que als treballadors que presten serveis en institucions exclusivament sanitàries, foren estes públiques o privades.

A la vista de l'informe emés per l'administració sanitària i una vegada estudiada la doctrina del Tribunal Constitucional, vam considerar que no va quedar suficientment justificada la desigualtat que existia en el moment de valorar els mèrits, tant per a l'accés com per a formar part de les borses de treball de la Conselleria de Sanitat, el treball que es presta en institucions sociosanitàries respecte al que es realitza en institucions exclusivament sanitàries, quan les funcions i la titulació del personal són les mateixes.

En este sentit, es va recomanar a la Conselleria de Sanitat que en futures convocatòries de formació de borses de treball i d'accés per a prestar serveis en institucions sanitàries de la Conselleria de Sanitat, es reconeguera com a mèrit els serveis prestats en institucions sociosanitàries, públiques o privades, sempre que les titulacions, categories, funcions i competències foren similars a les del personal que presta serveis en institucions exclusivament sanitàries.

Resolució de la queixa núm. 010105, de 8/06/2001, relativa a l'absència de resposta per part de l'Ajuntament de Bonrepòs i Mirambell, davant la sol·licitud d'un ciutadà que ha estat agredit per un gos

Una ciutadana denunciava la falta de contestació a la sol·licitud presentada en l'Ajuntament de Bonrepòs i Mirambell (València), amb data 6 d'abril de 2000, en la qual, després de manifestar que el dia 9 de desembre de 1999 va patir la mossegada d'un gos sense vacunar en la via pública, demanava la incoació del corresponent expedient sancionador per la presumpta comissió d'una infracció greu. Per això, com a compliment del que preveu l'apartat 2 de l'article 11 del Reial Decret 1398/1993, de 4 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament del Procediment per a l'Exercici de la Potestat Sancionadora —quan s'haja presentat una denúncia, caldrà comunicar al denunciant la iniciació o no del procediment quan la denúncia vaja acompanyada d'una sol·licitud d'iniciació—, vam recordar a l'Ajuntament afectat el deure legal, d'immediat compliment, de dictar resolució expressa en relació amb la sol·licitud realitzada per la denunciant, a fi de dilucidar la possible comissió d'una infracció de la Llei 4/1994, de 8 de juliol, de la Generalitat Valenciana, sobre protecció dels animals de companyia.

Resolució de la queixa núm. 200284 i acumulades núm. 200285, 200286, 200287, 200288, 200289, 200290 i 200406, de 14/06/2001, relatives a l'absència de resposta per part de l'Ajuntament d'Elx davant diverses sol·licituds formulades

El promotor d'estes queixes denunciava l'absència de resposta, per part de l'Ajuntament d'Elx, a diverses sol·licituds que havia presentat.

Comprovat el silenci administratiu al·legat per este ciutadà, es va recomanar a la Corporació Local afectada, que extremara al màxim el compliment dels deures de resolució expressa i dins el termini legal de les sol·licituds formulades pels ciutadans.

Resolució de les queixes núm. 010337 i 010355, de 14/06/2001, i núm. 012340, de 30/01/2002, relatives al termini per a la qualificació del grau de minusvalidesa

En estes queixes es van plantejar davant esta Institució les excessives demores en les cites i avaluacions pel Centre de Diagnòstic, Orientació i Tractament d'Alacant per a qualificar les minusvalideses. Una vegada tramitades les queixes, es va constatar que l'administració excedia àmpliament el termini de 3 mesos establit en l'article 42 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, per a dictar i notificar les resolucions, per la qual cosa es va fer l'oportú recordatori de deures legals a la Conselleria de Benestar Social, la qual cosa va donar lloc que els interessats foren citats, i amb això es van tancar les queixes. Cal notar que en aquell moment no havia estat promulgada l'Ordre de la Conselleria de Benestar Social, de 19 de novembre de 2001, que regula el procediment i que establix un termini màxim de 6 mesos per a resoldre els expedients.

Resolució de la queixa núm. 201153 i acumulades, de 26/06/2001, relatives al deure de la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports de resoldre expressament i de motivar les resolucions dels recursos administratius

Una empresa de transports denunciava una sèrie d'irregularitats que podien afectar uns expedients sancionadors, com també la falta de motivació dels recursos administratius interposats contra les resolucions d'estos expedients.

Després de l'estudi de la normativa vigent i a la vista dels informes emesos per la Conselleria d'Obra Públiques, Urbanisme i Transports (COPUT) es va recomanar a esta que, d'una banda, extremara al màxim els deures legals que s'extrauen de l'art. 42 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic i procediment administratiu comú i, d'una altra banda, que les resolucions dels recursos administratius han de contenir la seua motivació, amb expressa referència de les raons per les quals estimen o desestimen els recursos presentats pels interessats.

Resolució de les queixes núm. 201159 i acumulades, de 26/06/2001, relatives a la prescripció de l'acció administrativa per a sancionar de la Direcció General de Transports de la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports

Un ciutadà denunciava que havien transcorregut quasi quatre anys des de la interposició de diversos recursos ordinaris contra resolucions d'expedients sancionadors i la resolució d'aquells, i al·legava la possible prescripció de l'acció administrativa per a sancionar. Al mateix temps, denunciava la falta de motivació de la resolució dels recursos interposats.

Verificat l'excessiu temps transcorregut entre la interposició i resolució dels recursos, i també la utilització d'impresos normalitzats a l'hora de resoldre, en els quals no s'introduïxen, pràcticament, elements individualitzats respecte al concret expedient tramitat, es va recomanar a la Conselleria afectada, extremar al màxim els deures legals de dictar i notificar expressament i motivadament, i fer referència a les raons d'estimació o desestimació, les resolucions dels recursos presentats pels ciutadans.

Resolució de la queixa núm. 200957, de 29/06/2001, relativa al funcionament dels serveis extrahospitalaris d'urgència de la Conselleria de Sanitat

Els pares d'una jove que va morir després de sofrir un accident en el seu domicili van sol·licitar al Síndic de Greuges que duguera a terme una investigació relativa al funcionament dels serveis extrahospitalaris d'urgència. Concretament denunciaven el retard patit en l'assistència i el reduït nombre d'ambulàncies tipus SAMU disponibles en la seua Àrea de Salut.

Després d'estudiar l'informe de la Direcció General per a la Prestació Assistencial de la Conselleria de Sanitat, el Protocol d'Actuació del Centre d'Informació i Coordinació d'Urgències (CICU), davant situacions d'urgència vital i emergents que pogueren produir-se, i conéixer les disponibilitats de mitjans de les distintes àrees de salut, vam suggerir a la Conselleria de Sanitat que fera un major esforç organitzatiu i pressupostari per a dotar la població valenciana d'una assistència més eficaç i immediata, i que continuara amb els esforços per augmentar el nombre d'ambulàncies tipus SAMU amb la finalitat de prestar un servei més ràpid i evitar situacions tan lamentables com les viscudes per la família autora de la queixa.

Resolució de les queixes núm. 201201, 010171, 010447, 010564 i 010900, de 29/06/2001, relatives a les ajudes derivades del fet d'haver patit presó amb motiu de la Guerra Civil Espanyola

La privació de llibertat que van patir molts valencians i valencianes, a causa de la Guerra Civil Espanyola de 1936-1939, amb temps de presó, i que no es van poder acollir als beneficis de la disposició addicional divuitena de la Llei 4/1990, de 29 de juny, per no reunir els requisits establits va motivar un important nombre de queixes.

Els requisits exigits per la Llei 4/1990 per a ser beneficiaris de les ajudes eren haver complit tres anys de presó i tenir 65 anys el dia 31 de desembre de 1990, requisits que no complien molts ciutadans que, no obstant això, sí que van patir presó.

En este sentit, després d'estudiar les actuacions realitzades en este tema per altres comunitats autònomes, vam suggerir a la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques que agilitara les actuacions encaminades a corregir la injusta situació que, per raons d'edat o de temps de presó, patixen encara molts valencians i valencianes que van estar privats de llibertat a causa de la Guerra Civil Espanyola de 1936 a 1939, amb temps de presó, i que no van poder acollir-se als beneficis de la disposició addicional divuitena de la Llei 4/1990, de 29 de juny, per no reunir els requisits exigits.

Resolució de la queixa núm. 201181, de 13/07/2001, relativa a les irregularitats urbanístiques detectades en un garatge-aparcament que realitza obres sense llicència de l'Ajuntament d'Elx

Un ciutadà denunciava davant l'Ajuntament d'Elx (Alacant) diverses irregularitats urbanístiques detectades en un garatge-aparcament i que consistixen en la realització d'obres sense llicència, de tal manera que, atés que han sobrevingut noves circumstàncies no tingudes en compte en el moment de l'atorgament de la llicència (art. 16.1 del Reglament de Serveis de les Corporacions Locals, aprovat mitjançant Decret de 17 de juny de 1955 i art. 52 del Reglament de Disciplina Urbanística de 1978), el titular del garatge havia de legalitzar la seua activitat mitjançant la sol·licitud d'una nova llicència d'obertura i posterior d'obres, per la qual cosa vam recomanar a l'Ajuntament que procedira, urgentment, a aplicar les mesures de policia administrativa que es preveuen en la normativa referida per a les activitats que estiguen funcionant d'una manera irregular i les obres realitzades sense llicència.

Resolució de la queixa núm. 201274, de 13/07/2001, relativa a les molèsties provocades pels extractors de ventilació del soterrani d'un museu que no té la preceptiva llicència d'activitat qualificada de l'Ajuntament d'Orihuela

Un ciutadà demanava la intervenció de l'Ajuntament d'Orihuela (Alacant) per a posar fi als sorolls i les vibracions que suporta en el seu habitatge com a conseqüència del deficient funcionament dels extractors de ventilació situats en els soterranis del Museu de la Muralla, ja que, d'una banda, no s'havia atorgat la preceptiva llicència d'activitat qualificada que està subjecta el funcionament d'aquella maquinària (art. 2 de la Llei 3/1989, de 2 de maig, sobre activitats qualificades, i art. 1 del Decret 54/1990, de 26 de

març, de la Conselleria d'Administració Pública, nomenclàtor d'activitats molestes, nocives, insalubres i perilloses) i, d'una altra banda, l'enginyer municipal havia constatat l'existència d'algunes deficiències, de manera que vam recomanar a l'Ajuntament d'Orihuela que procedira, amb urgència i de forma immediata, a l'aplicació de les mesures de policia administrativa que preveu la repetida Llei 3/1989, de 2 de maig, a fi que l'activitat museística que s'exercix en aquell establiment siga respectuosa amb els drets constitucionals dels ciutadans.

Resolució de la queixa núm. 201251, de 18/07/2001, relativa a les molèsties insalubres que deriven d'un colomar situat a Llíria

Un ciutadà sol·licitava reiteradament la intervenció de l'Ajuntament de Llíria (València) a fi d'eradicar les molèsties insalubres que estava suportant la seua família per la brutícia, falta d'higiene i olors emanades del colomar que hi ha al costat del seu habitatge, ja que, d'acord amb el que prescriuen l'art. 19 de la Llei Estatal 6/1998, de 13 d'abril, sobre règim del sòl i valoracions, i l'art. 86 de la Llei Valenciana 6/1994, de 15 de novembre, reguladora de l'activitat urbanística, els propietaris de tota classe de terrenys i construccions tenen el deure mantenir-los en condicions de seguretat, salubritat, ornat públic i decor, i imposa als ajuntaments l'obligació d'ordenar les obres necessàries per al manteniment d'estes condicions, en la forma que determina l'art. 181.2 del Text Refós de la Llei sobre règim del sòl i ordenació urbana, aprovat per RD 1346/1976, de 9 d'abril, i quant a l'aspecte sanitari, la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local (art. 25) i la Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat (art. 42.3), atribuïxen competències i responsabilitats a l'Ajuntament sobre la salvaguarda i el respecte dels drets constitucionals a la protecció de la salut (art. 43), del medi ambient (art. 45) i d'un habitatge digne i adequat (art. 47), entre les quals es troba el control sanitari d'edificis i llocs d'habitatge i convivència humana, per la qual cosa, vam recomanar a la Corporació que, tan prompte com fóra possible, s'ordenara l'execució de les mesures necessàries per a eliminar les molèsties insalubres que provocava el colomar i garantira, d'esta manera, l'existència d'unes òptimes condicions higienicosanitàries del mateix, i que s'acudira a l'execució forçosa en cas d'incompliment pel propietari.

Resolució de la queixa núm. 010246, de 27/07/2001, relativa a les molèsties nocives per a la salut que provoca una indústria de fabricació de terratzos situada a Benicarló

El promotor de la queixa denunciava davant l'Ajuntament de Benicarló (Castelló) les molèsties tòxiques i nocives per a la salut que està sofrint en el seu habitatge, a causa de l'irregular funcionament de la indústria de fabricació de terratzos, la qual, a més de llançar a l'exterior una enorme quantitat de pols de cement i altres materials de construcció, efectuava un abocament incontrolat de llots i aigües procedents de la seua activitat en una parcel·la confrontant a la seua, de forma que, per una banda, i a pesar de comptar amb la corresponent llicència municipal, resultaria exigible a l'administració municipal (art. 11 de la Llei 2/1989, de 2 de maig, sobre activitats qualificades) extremar el compliment del deure d'inspecció periòdica dels establiments subjectes a esta Llei, amb la finalitat de comprovar la idoneïtat i l'adequació de les mesures correctores exigides o exigibles, i, per una altra banda, en relació amb els abocaments,

seria necessària la preceptiva autorització administrativa que hauria de concedir l'organisme de conca —Confederació Hidrogràfica— corresponent, atés que la realització d'abocaments sense autorització es troba expressament prohibida i tipificada com a infracció en els arts. 92 i 108 de la Llei 29/1985, de 2 d'agost, d'aigües, modificada recentment per la Llei 46/1999, de 13 de desembre, per la qual cosa, vam recomanar a l'Ajuntament que disposara l'execució de les competències municipals legalment exigibles perquè l'activitat que s'exercia en esta indústria s'ajustara a la llicència d'obertura concedida, i es posara fi, d'esta manera, a l'emissió de pols i els abocaments d'aigües residuals.

Resolució de les queixes núm. 010072 i 010073, de 27/07/2001, relatives a requeriments de pagament de l'Institut Valencià de l'Habitatge en concepte de rendes no satisfetes derivades de l'adjudicació d'un habitatge en arrendament

Els promotors d'ambdós queixes manifestaven la seua disconformitat amb el requeriment de pagament de 1.296.372 ptes. efectuat per l'Institut Valencià de l'Habitatge, SA, dependent de la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports de la Generalitat Valenciana, en concepte de rendes no satisfetes derivades de l'adjudicació d'un habitatge en arrendament, en virtut de la resolució, de data 9 de desembre de 1987, de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge d'esta Conselleria (v/r: JL/JB), ja que, des de l'adjudicació de l'habitatge en arrendament per un preu mensual de 8.898 ptes. —9/12/1987—, fins al requeriment formal de pagament dirigit —25/1/2001— havien transcorregut més de tretze anys sense que es reclamara el pagament de les mensualitats vençudes, de manera que, d'acord amb el que establix l'article 1966 i 1973 del Codi Civil i art. 15 del Decret Legislatiu de data 26 de juny de 1991, regulador de la Hisenda de la Generalitat Valenciana, podrien haver prescrit totes les rendes reportades fins a 5 anys abans de la interrupció de la mateixa el dia 25 de gener de 2001, per la qual cosa, vam recomanar a l'Institut de l'Habitatge la conveniència de minorar el deute exigit, en atenció a les rendes mensuals reportades pel contracte d'arrendament amb anterioritat a l'any 1996 que hagueren pogut prescriure.

Resolució de la queixa núm. 010351, de 30/07/01, relativa a l'inadequat funcionament d'un local destinat a café-bar a Pinoso que produïx greus molèsties a un veí confrontant al mateix

Un ciutadà ens manifestava les greus molèsties que patia en el seu domicili com a conseqüència del funcionament d'un café-bar confrontant al mateix a Pinoso.

Ens va informar l'Ajuntament de Pinoso que tal local no tenia la preceptiva llicència d'obertura que legitimara el seu funcionament, si bé, la mateixa estava en tramitació.

Davant la qual cosa, se li va recomanar a l'Ajuntament que adoptara les mesures previstes en la legislació d'aplicació a fi d'evitar l'irregular i molest funcionament d'este establiment.

Resolució de la queixa núm. 200007, de 3/08/2001, relativa a l'absència de centres públics adequats per a prestar una atenció integral a menors amb discapacitats psicofísiques greus

Va ser tramitada una queixa en la qual es va posar de manifest la falta de centres adequats per a l'atenció a menors amb grans discapacitats. En concret la va plantejar la mare d'un menor de 16 anys malalt d'encefalopatia congènita per hipòxia perinatal severa amb una minusvalidesa del 75% i necessitat d'ajuda de tercera persona i que havia sol·licitat a la Conselleria de Benestar Social la seua guarda, ja que ella tenia greus problemes de columna vertebral i havia de sotmetre's a una important intervenció quirúrgica, la qual cosa li impediria atendre el seu fill. Una vegada tramitada la queixa, l'administració ens va manifestar, en un primer moment, que no tenia centres per a atendre paralítics cerebrals menors de 16 anys, per la qual cosa vam efectuar una recomanació en el sentit que caldria prestar una atenció integral als menors, amb independència de la seua edat i discapacitat. La recomanació va ser acceptada i el fill de la promotora de la queixa va obtenir plaça en un centre residencial de paralítics cerebrals.

Resolució de la queixa núm. 010451, de 3/08/2001, relativa a una denegació d'ajuda per a bo-residència

En el tràmit de la queixa es va constatar que l'administració havia donat per finalitzat el procediment per a la concessió del bo-residència per caducitat de l'expedient a causa d'inactivitat de la interessada. El que va ocórrer va ser que es va remetre un requeriment d'esmena que no va ser notificat en la forma que preveu la Llei 30/92, de 26 de novembre, i a pesar d'això l'administració va donar per complit el tràmit i, lògicament, en no atendre el requeriment la interessada, va caducar l'expedient. Com que es va constatar l'error de l'administració, la qual el va reconéixer, se li va recomanar que procedira a compensar la interessada i li reconeguera, si es produïen els restants requisits per a això, l'ajuda amb efectes retroactius. La recomanació va ser acceptada.

Resolució de la queixa núm. 0100241, de 9/08/2001, relativa a les molèsties sonores provocades per una discoteca situada a Picassent

La promotora de la queixa exigia l'actuació de l'Ajuntament de Picassent (València) per a acabar amb l'excessiu soroll que generava una discoteca i que va ser comprovat per l'enginyer tècnic municipal en mesurar un total de 41 decibels, sis punts per damunt del màxim permés (35 dB), de manera que li vam recomanar que impulsara i disposara, sense més demora i dilació, l'execució de les mesures de policia administrativa que prescriu la Llei 3/1989, de 2 de maig, de les Corts Valencianes, sobre activitats qualificades, per a aconseguir l'eliminació o disminució de les molèsties sonores derivades d'una insuficient insonorització de l'establiment musical.

Resolució de les queixes núm. 200807 i 200808, de 8/09/2001, núm. 200708, de 16/10/2001 i núm. 200806, de 29/11/2001, relatives a problemes genèrics que afecten els menors guardats en la Residència Comarcal de Menors l'Alacantí

Un grup d'educadors del referit centre va plantejar una sèrie de queixes en les quals es posaven de manifest diversos problemes genèrics que afectaven els menors. Així, la falta d'adequació de l'Estatut de Centres de Menors a les lleis valencianes de la infància i del sistema de serveis socials i a la Llei Orgànica de la responsabilitat penal dels menors, va

motivar que es recomanara a l'administració que efectuara la corresponent adaptació, no solament respecte a centres de menors, sinó respecte a tots els centres de serveis socials necessitats d'autorització i acreditació. De la mateixa manera es va recomanar l'aprovació del Pla Integral d'Atenció a la Infància previst en la Llei Valenciana de la Infància, un Pla que ha estat aprovat en el moment de redactar el present Informe.

Es va constatar que l'Oficina Comarcal de Menors l'Alacantí no complia el calendari de reunions del Consell de Residència, per la qual cosa es va efectuar el corresponent recordatori de deures legals.

D'altra banda, en constatar que va ser la minsa plantilla d'inspectors de Serveis Socials, es va recomanar a l'Hble. Sr. Conseller de Benestar Social que fera les accions que tendiren a la seua ampliació.

Resolució de les queixes núm. 201184 de 8/09/2001, núm. 200825, de 9/01/2002 i núm. 200797, de 15/02/2002, relatives a l'atenció integral de malalts mentals amb pluripatologies

Es va dictar resolució en tres queixes en les quals la problemàtica plantejada era la mateixa: es tractava de malalts mentals que, a més, presentaven addiccions a substàncies psicotòxiques i alcoholisme, a més de conductes agressives. En estos supòsits les administracions afectades, la Sanitària i la de Serveis Socials fonamentalment, ens manifestaven què les competències eren de la contrària, tot al·legant que prevalia l'aspecte social, o el sanitari. Vam fer la recomanació que, amb independència d'això i sobre la base dels principis constitucionals de coordinació i eficàcia, donaren un tractament integral als interessats. Durant la tramitació de la queixa núm. 200825, el malalt mental va ingressar en un centre penitenciari per a complir una mesura de seguretat, per la qual cosa vam recomanar que des de la Conselleria de Benestar Social s'actuara coordinadament amb este centre penitenciari per a planificar l'eixida de l'intern, una recomanació que va ser acceptada. En la queixa núm. 201184 es va efectuar la recomanació perquè el malalt rebera una atenció integral, cosa que va ocórrer en la pràctica, atés que un jutge de primera instància en va ordenar l'ingrés en un centre residencial. La tercera es troba pendent de rebre la resposta de les administracions implicades: Conselleria de Benestar Social i Sanitat i Mancomunitat de l'Horta Nord, a la recomanació efectuada al moment de redactar este Informe.

Resolució de la queixa núm. 201101, de 12/09/2001, relativa a la falta de formalització del document d'acollida residencial i absència d'audiència als pares biològics per a modificar la mesura d'acollida

Un grup d'educadors de la Residència Comarcal de Menors l'Alacantí van promoure estos expedients de queixa, en els quals es van fer alguns recordatoris de deures legals a la Conselleria de Benestar Social, en el sentit d'haver detectat l'absència d'audiència dels pares biològics per a modificar la modalitat d'acollida, com també l'absència de document de formalització de l'acollida.

Resolució de la queixa núm. 010151, de 18/09/2001, relativa a les molèsties patides pels veïns d'edificis confrontants a la parada terme, a causa dels motors dels autobusos

El servei de transport col·lectiu de viatgers és un instrument indispensable per a garantir el benefici d'altres serveis essencials i arribar a una adequada qualitat de vida.

Per això entenem que l'organització del transport públic de viatgers ha de ser compatible amb els drets que tenen els veïns al descans i a la salut.

Les molèsties que causen als veïns dels edificis confrontants a una parada d'autobús, en la qual s'inicia el servei, van motivar que es recomanara a l'Ajuntament de la ciutat d'Alacant que extremara al màxim els deures legals que s'extrauen dels articles 43 i 45 de la Constitució Espanyola de 1978, i s'ordene als conductors dels autobusos, tret que les raons tècniques dels vehicles aconsellen una altra cosa, la parada dels motors quan es troben en la parada terme, i facen les actuacions oportunes per a garantir als veïns el benefici del dret al descans, a un medi ambient adequat i a la salut.

Resolució de la queixa núm. 201119, de 26/09/2001, relativa a aspectes generals de la Residència Comarcal de Menors La Foia de Bunyol

Un grup d'educadors d'este centre va promoure la queixa de referència, en què es posava de manifest l'absència d'adequació de la normativa de centres de menors a les recents reformes que s'havien fet en el sector del menor, per la qual cosa vam fer una recomanació perquè s'adequara a les mateixes. Igualment, la vam fer amb l'objectiu que es cobriren les vacants de treballadors de centres de menors, per ser d'atenció continuada, en el menor temps possible, i això es va traslladar tant a la Conselleria de Benestar Social com a les d'Economia, Hisenda i Ocupació, i a la de Justícia i Administracions Públiques.

Resolució de les queixes núm. 201212 i acumulada núm. 010545, de 28/09/2001, relativa a la defectuosa notificació per part de l'Ajuntament de Picanya, de la resolució desestimatòria d'una reclamació de responsabilitat patrimonial

Un ciutadà va presentar un escrit de queixa sobre la inexistent o defectuosa notificació de la resolució desestimatòria de la reclamació de responsabilitat patrimonial presentada en l'Ajuntament de Picanya (València), articulada sobre la base dels presumptes danys i perjuís causats per un funcionament anormal del mateix, consistent en la falta de resolució administrativa en els expedients iniciats com a conseqüència de la sol·licitud de llicència d'obres i activitat presentada per a instal·lar un bar, de tal manera que, tenint en compte el que disposa l'art. 42 i 92.1 de la Llei 30/1992 (en la seua nova redacció introduïda per la Llei 4/1999, de 13 de gener) i en l'art. 44.2 de la Llei 6/1998, de 13 d'abril, sobre règim del sòl i valoracions (antic 240 del Reial decret Legislatiu 1/1992, de 26 de juny, Text Refós de la Llei sobre el règim del sòl i ordenació urbana), vam remetre a l'Ajuntament de Picanya un recordatori del deure legal, d'immediat compliment, de dictar resolució expressa de caducitat en els expedients de llicències d'obres i d'activitat, i de notificar correctament la resolució de la reclamació de responsabilitat patrimonial, i, així mateix, li vam recomanar la conveniència de

reconsiderar i valorar els perjuís que el denunciant acreditara haver patit com a conseqüència del retard municipal a declarar la caducitat d'aquells.

Resolució de la queixa núm. 010260, de 28/09/2001, relativa a la negativa de l'Ajuntament de Torrevella a reparar una tapa de clavegueram situada en la vorera d'una via pública

El promotor de la queixa denunciava la negativa de l'Ajuntament de Torrevella (Alacant) a efectuar la reparació d'una tapa de clavegueram situada en la vorera d'una via pública, ignorant les competències —irrenunciables— legalment imposades a les entitats locals, per mor del que prescriuen els arts. 25.2, apartats a) i k) i art. 26.1. apartat a) de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, sobre la seguretat de les vies públiques per als vianants i correcte funcionament del servei de clavegueram, per la qual cosa, a fi d'evitar danys i perjuís als particulars (art. 106.2 de la Constitució Espanyola i arts. 139 i següents de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú), vam fer una recomanació perquè es feren les reparacions necessàries per a mantenir, en tot moment, les adequades condicions de seguretat de les tapes del clavegueram que es troben en la via pública, a fi de preservar, sobretot, la integritat física dels vianants.

Resolució de la queixa núm. 010562, de 29/09/2001, relativa al tractament igualitari de rendes en la concessió d'ajuda per a la cura d'ancians

Una ciutadana va promoure la queixa en què mostrava la seua disconformitat pel fet que els escassos ingressos que va obtenir per la realització d'un treball ocasional li van impedir accedir a la subvenció per ajudar un ascendent ancià al si de la llar familiar. Segons la promotora, no era adequada l'actuació de l'administració, però sí que ho eren les rendes obtingudes, ja que si, encara que hagueren sigut de major quantia, hagueren procedit de rendiments de capital, la subvenció hauria estat concedida.

Vam fer el suggeriment a la Direcció General de Serveis Socials que es donara el mateix tractament a les rendes dels possibles beneficiaris de la subvenció, amb independència del seu origen. L'administració no va acceptar el nostre suggeriment, segons els termes continguts en la resposta que figura en el cos d'este Informe.

Resolució de la queixa núm. 010283, de 15/10/2001, relativa a les molèsties sonores i els fums que deriven de l'irregular funcionament d'un bar situat a València

Un ciutadà va promoure este expedient de queixa davant l'Ajuntament de València, per les reiterades i insistents molèsties acústiques i insalubres —fums— que patix en el seu habitatge, generades pel funcionament irregular d'un bar, atés que, segons els tècnics municipals, les mesures d'insonorització s'han evidenciat insuficients i els filtres del sistema de depuració de fums han de ser netejats per una empresa especialitzada, per la qual cosa, vam recomanar a la Corporació afectada que disposara el compliment forçós de les mesures correctores proposades pels tècnics municipals en el seu informe, baix les prevencions corresponents, i prèvia audiència a l'interessat.

Resolució de la queixa núm. 010405, de 18/10/2001, relativa a les molèsties sonores que provoca un pub situat a Borriana

El promotor de la queixa demanava l'actuació de l'Ajuntament de Borriana (Castelló) per a eliminar les molèsties sonores generades per un pub, atés que, d'acord amb les asseveracions efectuades pel Sr. enginyer tècnic municipal en el seu informe, els nivells de soroll comprovats des de l'interior del seu habitatge es trobaven molt per damunt dels màxims permesos per l'ordenança municipal aplicable, de forma tal que, enfront dels 50 dB, 55 i 51 amidats en el dormitori, menjador i passadís, respectivament, l'esmentada ordenança fixa com a límit 30 dB en dormitoris i 35 dB en la resta de l'habitatge, per la qual cosa vam recomanar a la Corporació afectada que disposara, sense més demora i dilació, l'execució forçosa de les mesures de policia administrativa que prescriu la Llei 3/1989, de 2 de maig, sobre activitats qualificades, a fi d'aconseguir el compliment efectiu de les mesures correctores que tendisquen a aconseguir el respecte dels límits màxims de sonoritat permesos per l'ordenança municipal.

Resolució de la queixa núm. 010373, de 18/10/2001, relativa a les molèsties sonores que genera l'incompliment de l'horari de càrrega i descàrrega i el funcionament defectuós dels motors de les cambres frigorífiques d'uns magatzems de fruita situats a Castelló de Rugat

El promotor denunciava davant l'Ajuntament de Castelló de Rugat (València) les molèsties sonores provocades per l'incompliment reiterat de l'horari de càrrega i descàrrega de la mercaderia i pel funcionament defectuós dels motors de les cambres frigorífiques existents en els magatzems de fruita situats al costat del seu habitatge, ja que, segons sembla, el propietari no respectava les mesures correctores ordenades per a evitar els sorolls, per la qual cosa vam recomanar a la Corporació afectada que disposara l'execució forçosa de les mesures de policia administrativa que prescriu la Llei 3/1989, de 2 de maig, sobre activitats qualificades, a fi d'aconseguir el compliment efectiu de les mesures correctores proposades pel tècnic municipal en els seus informes, les quals són necessàries per a eliminar les molèsties sonores.

Resolució de la queixa núm. 200848, de 18/10/2001, relativa als problemes plantejats per la concessió d'autoritzacions provisionals a un centre docent per la Conselleria d'Educació

L'anunci per part d'un centre docent de nacionalitat britànica del seu tancament per al curs del següent, va motivar la queixa de l'associació de pares i mares d'alumnes del centre.

El problema que es plantejava era les autoritzacions provisionals de la Conselleria d'Educació, a través d'ordres, que anava concedint a este centre. De l'estudi de la queixa es desprenia que l'ordenament jurídic no considerava la figura de les autoritzacions provisionals, el que provocava que mentre no es produïra l'autorització definitiva, la situació dels alumnes que acudixen al centre amb autoritzacions provisionals podia resultar precària o d'indefensió.

Per això, vam suggerir a la Conselleria d'Educació que desplegara una normativa especifica relativa a les autoritzacions provisionals o temporals per a centres docents a fi de garantir als pares i mares que opten per un ensenyament determinat per als seus fills i filles una major seguretat jurídica.

Resolució de la queixa núm. 201204, de 26/10/2001, relativa als brots de legionel·la apareguts a Alcoi

El promotor de la queixa, després d'exposar una sèrie de fets relacionats amb els successius brots de legionel·la apareguts a Alcoi (Alacant), interessa la intervenció d'este alt comissionat nomenat per les Corts Valencianes per a garantir els drets constitucionals a la vida i a la integritat física (art. 15), a la protecció de la salut (art. 43) i a un medi ambient adequat (art. 45), per la qual cosa, en aplicació de la recent normativa autonòmica i estatal (constituïda pel Decret del Consell 173/2000, de 5 de desembre, pel qual s'establixen les condicions higienicosanitàries que han de reunir els equips de transferència de massa d'aigua en corrent d'aire amb producció d'aerosols, per a la prevenció de la legionel·losi, i per l'Ordre conjunta de les Conselleries de Medi Ambient i Sanitat, de 22 de febrer de 2001, per la qual s'aprova el protocol de neteja i desinfecció d'aquells, i, finalment, el reglament estatal aprovat mitjançant Reial Decret 909/2001, de 27 de juliol, que establix els criteris higienicosanitaris per a la prevenció i el control de la legionel·losi), es van dirigir, a l'Ajuntament d'Alcoi, i a les Conselleries de Sanitat, Medi Ambient i Indústria i Comerç de la Generalitat Valenciana, les següents recomanacions, dins el seu respectiu àmbit competencial:

- Mantenir una adequada i eficaç prestació sanitària, especialment, en l'atenció i el posterior control mèdic dels malalts.
- Extremar les visites d'inspecció tècnica a les instal·lacions, immediatament abans i durant el període més propici per a la generació i multiplicació del bacteri —primavera i tardor—, i aplicar amb fermesa i rigor les disposicions reglamentàries en el supòsit de comprovar-se la comissió d'infraccions.
- Assegurar un sistema de coordinació interadministrativa constant i fluida entre els funcionaris municipals, autonòmics i estatals, tant a escala tècnica com directiva.
- Potenciar la divulgació i el coneixement de la normativa estatal i autonòmica de prevenció de la legionel·losi entre els destinataris de la mateixa, principalment, en el cercle empresarial.
- Fomentar la formació professional i contínua de personal tècnic en les operacions de neteja, desinfecció i manteniment d'este tipus d'instal·lacions.
- Estimular la substitució dels aparells potencialment més perillosos i propers als habitatges per uns altres més segurs i amb menys risc per a la salut pública.

Resolució de la queixa núm. 010063, de 26/10/2001, relativa a la no-aplicació generalitzada de l'anestèsia epidural en l'Hospital General Universitari d'Elx

Un col·lectiu de tres mil dones reivindicaven l'aplicació, de forma generalitzada, de l'anestèsia epidural per a les dones que donaren a llum en l'Hospital General Universitari d'Elx, sempre que així ho demanaren i sens perjuí, lògicament, que contraindicacions mèdiques aconsellaren el contrari.

El Síndic de Greuges considera que un component bàsic del dret a la protecció de la salut, i que forma part del denominat estat del benestar, és el de garantir a tots els ciutadans els serveis assistencials (preventius, curatius i d'atenció) que oferix la medicina moderna, tot això sense cap barrera econòmica o d'altre tipus.

Efectivament, la universalitat d'esta tècnica no pot quedar subjecta a horaris (torns de matí, vesprada o nit) ni a situació estacional (vacances o no) dins d'un mateix centre hospitalari, com tampoc ha d'estar subjecta a criteri de residència (depenent del domicili de l'usuari, li correspon un centre sanitari o un altre, amb el factor que en un s'aplica esta tècnica i en d'altres no).

Per tot això, es va suggerir a la Conselleria de Sanitat que intensificara els esforços pressupostaris i organitzatius per a fer efectiva la implantació de la tècnica d'analgèsia epidural, amb la finalitat que siga oferida, prèvia informació suficient a les interessades i sempre que els criteris mèdics així ho aconsellen, juntament amb altres tècniques de part, a les embarassades que acudisquen als centres hospitalaris públics.

Resolució de la queixa núm. 010766, de 9/11/2001, relativa a les molèsties tòxiques derivades d'una fàbrica de laques que no té la preceptiva llicència d'obertura de l'Ajuntament de Pinoso

Una ciutadana sol·licitava la intervenció de l'Ajuntament de Pinoso (Alacant) perquè finalitzaren les molèsties tòxiques que continuava patint en el seu habitatge, com a conseqüència de l'activitat de fabricació de pintures, laques i dissolvents que una empresa estava exercint en les rodalies; a més, la referida activitat no comptava amb la preceptiva llicència d'obertura i estava incomplint les ordres municipals de cessament i clausura de l'establiment, de manera que, sense perjuí que es podria acordar l'execució forçosa d'estes (arts. 93 i següents de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú), amb prevenció de passar el punt de culpa al Ministeri Fiscal per la presumpta comissió d'un delicte de desobediència a l'autoritat (arts. 24 i 556 del Codi Penal), vam recomanar a l'Ajuntament de València que es procedira, amb urgència i de forma immediata, a l'aplicació de les mesures de policia administrativa que preveu la Llei 3/1989, de 2 de maig, sobre activitats qualificades, per als casos d'inexistència de la preceptiva llicència.

Resolució de la queixa núm. 010425, de 9/11/2001, relativa a les molèsties que genera un establiment de restauració que va modificar el projecte que va servir de base a la concessió de la llicència per l'Ajuntament de València

Un ciutadà reiterava davant l'Ajuntament de València els sorolls i les vibracions que suportava en el seu habitatge, com a conseqüència del deficient funcionament de l'establiment de restauració situat en la planta baixa de l'immoble, on, segons informen els tècnics municipals, "s'han produït modificacions al projecte que va servir de base per a la concessió de la corresponent llicència" i que "s'establix la necessitat d'adoptar mesures correctores complementàries que garantisquen el compliment de l'O.M.R.V., especialment, en relació amb els sorolls produïts per arrossegament de taules i cadires, motors de cambres frigorífiques…", per la qual cosa vam recomanar que es procedira,

de forma immediata, a l'aplicació de les mesures de policia administrativa que prescriu la Llei 3/1989, de 2 de maig, sobre activitats qualificades, per a aquelles que estan funcionant d'una manera irregular o sense llicència.

Resolució de la queixa núm. 010606, de 19/11/2001, relativa a l'absència de resposta per part de l'Ajuntament de Massamagrell a les diverses sol·licituds formulades per una ciutadana que patix inundacions en la seua finca

La promotora de la queixa va presentar diverses sol·licituds en l'Ajuntament de Massamagrell (València), en les quals explicava les inundacions que patia en la seua finca, que li impedien efectuar qualsevol tipus de plantació, a causa de la falta de neteja d'una séquia, sense que s'haguera produït una contestació expressa a les mateixes, de tal manera que, en constatar-se un incompliment de l'art. 42 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic i procediment administratiu comú, i de conformitat amb la recent sentència del Tribunal Constitucional núm. 71, de data 26 de març de 2001 —"és evident, com hem declarat en reiterades ocasions (per totes, SSTC 6/1986, de 21 de gener [RTC 1986\6], FF. 3; 204/1987, de 21 de desembre, F. 4; 180/1991, de 23 de setembre [RTC 1991\180], F. 1; i 86/1998, de 21 d'abril [RTC 1998\86], FF. 5 i 6), que l'administració no pot ser beneficiada per l'incompliment de la seua obligació de resoldre expressament en termini les sol·licituds dels ciutadans, un deure que entronca amb la clàusula de l'Estat de Dret (art. 1.1 CE), com també amb els valors que proclamen els arts. 24.1, 103.1 i 106.1 CE.". En conseqüència, vam efectuar un recordatori del deure legal, d'immediat compliment, de dictar i notificar resolució expressa i motivada en relació amb les esmentades sol·licituds formulades per la denunciant.

Resolució de la queixa núm. 010058, de 19/11/2001, relativa als sorolls i les molèsties derivades del deficient funcionament d'una sala de festes situada a Guardamar del Segura

El promotor de la queixa demanava l'actuació de l'Ajuntament de Guardamar del Segura (Alacant) per a posar fi als sorolls i les vibracions que suportava en el seu habitatge com a conseqüència del deficient funcionament de l'activitat musical desplegada en una sala de festes, ja que, segons informava el tècnic municipal, "es transmeten 38,5 dB (A) en el saló de l'habitatge 1r-6 i 40,1 dB, en el saló de l'habitatge 1r-5, que superen àmpliament el màxim permissible", i atés que no constava ni l'existència de la llicència ni, en conseqüència, la posterior acta de comprovació favorable, vam recomanar a l'Ajuntament de Guardamar que es procedira, amb urgència i de forma immediata, a l'aplicació de les mesures de policia administrativa que prescriu la Llei 3/1989, de 2 de maig, sobre activitats qualificades, per a aquelles que estan funcionant sense llicència.

Resolució de la queixa núm. 010444, de 20/11/2001, relativa a la falta o tardana contestació per part de l'Ajuntament del Poble Nou de Benitatxell a les sol·licituds d'informació presentades per un ciutadà

Un ciutadà del Poble Nou de Benitatxell denunciava la falta o tardana contestació a les seues sol·licituds d'informació per part de l'Ajuntament d'esta localitat. A pesar que esta Institució va poder constatar, després de rebre els informes pertinents de la Corporació

Local, que s'havia dictat i notificat resolució expressa en algunes de les sol·licituds, en quèdaven algunes pendents de contestació.

Per esta raó i amb base en la nostra Constitució i la Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, es va efectuar a l'Ajuntament afectat un recordatori del deure legal de dictar i notificar resolució expressa i motivada en relació amb les sol·licituds formulades pels ciutadans.

Resolució de la queixa núm. 010247, de 21/11/2001, relativa a l'absència de resposta per part de la Direcció General d'Energia de la Conselleria d'Innovació i Competitivitat davant diverses sol·licituds formulades

El promotor d'esta queixa denunciava l'absència de resposta, per part de la Conselleria d'Innovació i Competitivitat, a diverses sol·licituds que havia presentat.

Comprovat el silenci administratiu al·legat per este ciutadà, es va recomanar a la Conselleria afectada que extremara al màxim el compliment dels deures de resolució expressa i en termini legal de les sol·licituds formulades pels ciutadans.

Resolució de la queixa núm. 010737, de 22/11/2001, relativa als sorolls que genera una cafeteria situada a Xàbia

La promotora de la queixa sol·licitava l'actuació de l'Ajuntament de Xàbia (Alacant) per a evitar les molèsties sonores que patia en el seu habitatge com a conseqüència del funcionament d'una cafeteria, la llicència de la qual es trobava en tramitació, i estava pendent de fer-se la corresponent visita de comprovació per part dels tècnics municipals, per la qual cosa vam recomanar a l'Ajuntament de Xàbia que procedira amb urgència a aplicar les mesures de policia administrativa que preveu la Llei 3/1989, de 2 de maig, sobre activitats qualificades, per als casos d'inexistència de la preceptiva llicència.

Resolució de la queixa núm. 010504, de 26/11/2001, relativa al retard, per part de l'Ajuntament de Vila-real, a iniciar un expedient de declaració de zona d'atmosfera contaminada

Una ciutadana va presentar la queixa de referència, en què denunciava el retard de l'Ajuntament de Vila-real (Castelló) en el compliment de la comminació efectuada per la Direcció General d'Educació i Qualitat Ambiental de la Conselleria de Medi Ambient, amb data 17 de novembre de 1999, a fi que s'iniciara la tramitació de l'expedient de declaració de zona d'atmosfera contaminada, a la vista que tots els mesuraments efectuats en el polígon industrial del municipi, des del gener de 1998 fins al juliol de 1999, superaven el valor límit per a partícules sedimentables establit en l'annex I del Decret 833/1975, fixat en una deposició de 300 mil·ligrams per metre quadrat i dia, de manera que, considerant el que disposa l'art. 5 del Reial Decret 1613/1985, d'1 d'agost, sobre contaminació atmosfèrica per partícules en suspensió (en la seua interpretació donada pel Tribunal Constitucional en la sentència núm. 329/1993,

de 12 de novembre), en la Directiva 84/360/CEE del Consell, de 28 de juny de 1984, relativa a la lluita contra la contaminació atmosfèrica procedent de les instal·lacions industrials i en la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local (art. 25, apartats f) i h) i la Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat (art. 42.3, apartat a), vam fer una recomanació a l'Ajuntament de Vila-real en el sentit que disposara i impulsara, sense més demora i dilació, la iniciació de l'oportú expedient de declaració de zona d'atmosfera contaminada, instat per la Direcció General d'Educació i Qualitat Ambiental de la Conselleria de Medi Ambient.

Resolució de la queixa núm. 010357, de 27/11/2001, relativa a les molèsties que genera l'activitat musical, no emparada per la llicència concedida, d'un bar situat a València

Un ciutadà manifestava davant l'Ajuntament de València les molèsties sonores que patia en el seu habitatge com a conseqüència del deficient funcionament de l'activitat musical desplegada en un bar, després de constatar-se pel tècnic municipal que "de nou existix ambientació musical en el local de referència, no emparada per la llicència concedida", per la qual cosa, vam recomanar a la Corporació afectada que procedira, amb urgència i de forma immediata, a l'aplicació de les mesures de policia administrativa que prescriu la Llei 3/1989, de 2 de maig, sobre activitats qualificades, per a aquelles que estan funcionant d'una manera irregular.

Resolució de la queixa núm. 010002, de 28/11/2001, relativa als problemes d'inseguretat ciutadana que afecten a la zona del Grau-Port de la ciutat de València

Un substanciós nombre de veïns del Grau de València van sol·licitar la intervenció del Síndic de Greuges, a fi d'aconseguir eliminar o pal·liar les conseqüències indesitjables que els generava l'exercici de la prostitució i circumstàncies concurrents amb el mateix, com ara la drogaaddicció i inseguretat ciutadana.

Després d'estudiar els informes de l'Ajuntament de València i la normativa sobre drogodependència i altres trastorns addictius, com també a la vista del Conveni de Col·laboració entre la Generalitat Valenciana, la Delegació del Govern i l'Ajuntament de València, vam suggerir a esta Corporació Local que incrementara els seus esforços, en l'àmbit de les seues competències, i que fera totes les accions administratives que foren possibles per a eradicar, en el menor espai de temps possible, la greu deterioració social (drogues, prostitució i inseguretat ciutadana) que es produïx en la zona de Grau-Port de la ciutat de València.

Resolució de les queixes núm. 010826 i 010505, de 29/11/2001, relatives al no-ús del valencià en els impresos, formularis i models oficials de la Conselleria de Medi Ambient

Es denunciava en estes queixes la no-utilització del valencià en els impresos, formularis i models oficials de la Conselleria de Medi Ambient.

Es va efectuar a la Conselleria afectada un recordatori de deures legals, d'acord amb el que establix l'Estatut d'Autonomia i la Llei 7/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, perquè adaptara les seues estructures a la situació de cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució Espanyola i el nostre Estatut d'Autonomia, amb la finalitat de donar efectivitat als drets dels ciutadans amb independència de la seua opció lingüística.

Resolució de la queixa núm. 010577, de 29/11/2001, relativa a l'inadequat funcionament d'un local d'oci instal·lat en la platja de Cullera, el qual genera greus molèsties a un veí que residia en les seues proximitats

Un veí de Cullera ens manifestava les greus molèsties que patia com a conseqüència de l'inadequat funcionament d'un local d'oci instal·lat en la platja propera al seu habitatge.

Davant la qual cosa, es va recomanar a l'Ajuntament d'esta localitat que adoptara les mesures previstes en la legislació d'aplicació a fi d'evitar el molest funcionament d'este local d'oci.

Resolució de la queixa núm. 010288, d'1/12/2001, relativa a la tardança o absència de resposta per part de l'Ajuntament de Riba-roja de Túria, a la sol·licitud d'una còpia o certificat d'un acord plenari per part d'un ciutadà

El promotor de la queixa reiterava la seua denúncia referida a la falta o tardana contestació de la sol·licitud presentada davant l'Ajuntament de Riba-roja de Túria (València), en la qual interessava còpia o certificat de l'acord plenari que aprova els estatuts de l'entitat urbanística de conservació, per la qual cosa, es va recordar que en un estat de dret com el nostre, l'administració pública té l'obligació de donar resposta a totes les sol·licituds dels ciutadans, com a component essencial de la subjecció de la seua actuació als principis constitucionals (art. 9 i 103) i, en particular, com a expressió de la seua submissió plena a la llei i al dret, li vam recordar el deure legal, d'immediat compliment, de dictar i notificar resolució expressa i motivada en relació amb la sol·licitud formulada pel denunciant.

Resolució de la queixa núm. 010787, de 4/12/2001, relativa a les molèsties que patix un ciutadà pels lladrucs de gossos veïns i l'absència de senyals indicadors en la partida rural d'Altea en la qual viu

Un ciutadà denunciava davant l'Ajuntament d'Altea (Alacant), d'una banda, la persistència de les molèsties sonores que patia en el seu habitatge, pels constants lladrucs de gossos emanats d'una propietat confrontant i, d'una altra banda, la falta de col·locació d'uns senyals indicadors de la ubicació dels immobles dins la partida rural on viu, per la qual cosa, considerant el que establixen els arts. 26 i 31 de la Llei Valenciana 4/1994, de 8 de juliol, de protecció dels animals de companyia, i els articles 75 i 76 del RD 1690/1986, d'11 de juliol, Reglament de Població i Demarcació Territorial de les Entitats Locals (en la redacció donada pel RD 2612/1996, de 20 de desembre), vam recomanar a l'Ajuntament d'Altea que disposara i impulsara l'aplicació ferma i efectiva dels mecanismes legals continguts en la repetida Llei 4/1994, de 8 de juliol, de protecció dels animals de companyia, i li vam suggerir que s'extremaren els

esforços municipals per a millorar i facilitar, en la mesura que fóra possible, la identificació i localització dels immobles en la partida rural.

Resolució de la queixa núm. 201128, de 4/12/2001, relativa a la negativa d'un funcionari municipal de l'Ajuntament d'Alfarb a admetre aquells escrits que no dugueren consignat el topònim de la població en la seua denominació oficial en castellà

La promotora de la queixa exposava que un funcionari de l'Ajuntament d'Alfarb es negava a admetre en el registre municipal els escrits que no dugueren consignat el topònim de la població en la seua denominació oficial en castellà i, així mateix, mostrava la seua disconformitat amb la forma valenciana del topònim, el qual, segons la denunciant, ha de ser, tant per raons històriques com gramaticals, "Alfarb".

De conformitat amb el règim de cooficialitat lingüística instaurat en la nostra Comunitat per la Constitució Espanyola, l'Estatut d'Autonomia i la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, vam recomanar a l'Ajuntament d'esta població que adoptara totes les mesures i els mitjans necessaris per a estendre l'ús oficial del valencià en condicions d'igualtat amb el castellà en totes les actuacions del Consistori, i que es respectara així el dret dels interessats a dirigir-se en la llengua oficial que trien, i que es donara resposta als mateixos en la llengua oficial escollida.

Resolució de la queixa núm. 010803, de 14/12/2001, relativa a la falta de pavimentació, vorada de voravies, enllumenat públic i clavegueram en un a carrer de l'Alfàs del Pi

El promotor de la queixa exigia a l'Ajuntament de l'Alfàs del Pi (Alacant) la pavimentació, vorada de voravies, enllumenat públic i clavegueram del carrer on se situa el seu habitatge, i ja que tots els municipis han de prestar els serveis de clavegueram, enllumenat públic i pavimentació de les vies públiques, i es reconeix legalment el dret dels veïns a exigir l'existència i prestació d'estos serveis públics de competència municipal obligatòria (arts. 18.1 g) i 26.1 a) de la Llei 7/1985, reguladora de les bases de règim local, des d'ara, LRBRL), els quals, així mateix, poden presentar reclamacions contra el Pressupost Municipal "per ometre el crèdit necessari per al compliment d'obligacions exigibles a l'Entitat Local, en virtut de precepte legal o de qualsevol altre títol legítim (art. 151 de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals), en virtut de tot això, va recomanar a la Corporació afectada que, previ els tràmits legals oportuns, habilitara la corresponent partida en el Pressupost Municipal de l'any 2002, a fi d'executar les obres necessàries per a garantir unes condicions mínimes de seguretat de la via pública —pavimentació i il·luminació—, i de salubritat-clavegueram.

Resolució de la queixa núm. 010506, de 19/12/2001, relativa a l'inadequat funcionament d'un local destinat a pub a Gandia, que produïx greus molèsties a un veí confrontant al mateix

Un ciutadà ens manifestava les greus molèsties que patia com a conseqüència de l'inadequat funcionament d'un pub confrontant al seu habitatge a Gandia.

Davant la qual cosa, es va recomanar a l'Ajuntament d'esta localitat que adoptara les mesures previstes en la legislació d'aplicació a fi d'evitar el molest funcionament d'este establiment.

Resolució de la queixa núm. 201258, de 19/12/2001, relativa a la prolongació injustificada d'un menor en situació d'acolliment residencial

En la tramitació d'esta queixa es va constatar que un menor, en situació objectiva d'impossibilitat de retorn a la llar familiar i sense intervenir declaració de desemparament, duia ingressat un temps excessiu en la Residència Comarcal de Menors l'Alacantí sense que s'haguera procedit a regularitzar la seua situació.

Sobre la base del que establix l'art. 20.1 de la LO 1/1996, de 15 de gener, sobre protecció jurídica de menors, i també l'art. 83.1 del Decret 93/2001, de 22 de maig, del Govern Valencià que va aprovar el Reglament de Mesures de Protecció Jurídica del menor a la Comunitat Valenciana, vam efectuar un recordatori de deures legals a la Direcció Territorial de la Conselleria de Benestar Social en el sentit que, en els casos que no fóra estrictament necessari, es limitara al mínim el temps d'estada dels menors en centres residencials.

Resolució de la queixa núm. 010636, de 27/12/2001, relativa al dret a l'accessibilitat i el deure supressió de barreres arquitectòniques davant un possible canvi d'ubicació de centre de treball depenent de la Conselleria de Benestar Social

Els treballadors de la Secció de Protecció i Inserció de Menors de la Direcció Territorial de la Conselleria de Benestar Social d'Alacant, es referien en la seua queixa al trasllat de la Secció a unes dependències que no reunien les condicions adequades per al desenvolupament del seu treball.

Sense perjuí de la potestat organitzativa que tenen les administracions públiques, vam entendre que esta ha de ser respectuosa amb els drets, no solament dels promotors de la queixa, sinó també dels ciutadans i ciutadanes amb mobilitat reduïda (especialment discapacitats i tercera edat) quant a possibles barreres arquitectòniques.

En este sentit, es va suggerir a la Direcció Territorial que, si es produïa el canvi d'ubicació de la Secció de Menors, s'extremaren al màxim els deures legals que s'extrauen de la Llei de la Generalitat Valenciana 1/1998, de 5 de maig, d'accessibilitat i supressió de barreres, amb la finalitat de millorar la qualitat del servei, per a tota la població i específicament per als treballadors i les persones que es troben en situació de limitació respecte al medi.

Resolució de la queixa núm. 010008, de 27/12/2001, relativa a la demora en l'aplicació de les tècniques de reproducció assistida i l'escassetat de centres públics especialitzats en esta matèria

Les demores en l'aplicació de les tècniques de reproducció assistida i la falta de centres públics va ser objecte d'investigació per part del Síndic.

Les demores en l'assistència sanitària fan que els pacients afectats vegen obstaculitzat l'accés efectiu a les prestacions, amb la càrrega de suportar un important desfasament entre el diagnòstic i el probable tractament. Estos efectes perjudicials d'una demora es veuen agreujats per les circumstàncies personals del pacient i el seu entorn familiar, tal com ocorre en l'àmbit de la reproducció assistida.

Entenem que el legítim dret de les parelles a satisfer la seua il·lusió de paternitat responsable i desitjada no pot trobar-se limitat pels problemes de faltes d'infraestructures o, en altres paraules, de desajustaments entre l'oferta i la demanda.

Per tot el que hem dit més amunt, vam recomanar a la Conselleria de Sanitat que, en l'àmbit de la reproducció assistida, dirigira les seues actuacions a la dotació dels mitjans personals i materials que permeten atendre la demanda existent, ja siga amb caràcter permanent mitjançant l'ampliació d'Unitats de Reproducció Assistida, o bé mitjançant fórmules de caràcter conjuntural que permeten augmentar l'activitat assistencial dels centres de la xarxa pública o concertar intervencions amb centres aliens a la mateixa.

Resolució de la queixa núm. 010637, de 7/01/2002, relativa a la falta de contestació per part de l'Ajuntament de Sant Vicent del Raspeig, a les denúncies d'un ciutadà per les molèsties que li ocasionava un restaurant

Un ciutadà insistia en la falta de contestació administrativa a les denúncies presentades en l'Ajuntament de Sant Vicent del Raspeig (Alacant), en les quals es reiteraven les molèsties ocasionades per l'irregular funcionament d'un restaurant, generador de fums i sorolls, de forma que, una vegada constatat l'incompliment del deure resoldre, imposat a les administracions públiques en l'art. 42 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic i procediment administratiu comú, l'obligació del qual ha estat estesa i emfatitzada amb la reforma operada per la Llei 4/1999, de 13 de gener, vam recordar a l'Ajuntament de Sant Vicent el deure legal, d'immediat compliment, de dictar i notificar resolució expressa i motivada en relació amb les sol·licituds formulades pel denunciant.

Resolució de la queixa núm. 010805, de 7/01/2002, relativa a la contaminació ambiental, acústica i pulvígena provocada per un abocador situat en la localitat de Torrent

Una ciutadana interessava l'actuació de l'Ajuntament de Torrent (València), la Diputació Provincial de València i la Conselleria de Medi Ambient de la Generalitat Valenciana, per a eradicar la contaminació ambiental, acústica i pulvígena originada en l'explotació d'un abocador pròxim al seu habitatge, ja que, apareix acreditat el depòsit d'una sèrie de residus —plàstics, cartró, tapisseria, gomes, etc.— no autoritzats per les distintes resolucions administratives autonòmiques i municipals existents, ja que totes elles es limiten a permetre únicament els residus inerts, per la qual cosa, esta Institució va recomanar a les administracions públiques implicades, dins el seu respectiu àmbit competencial, l'adopció de les mesures preventives i repressives que prescriu la referida Llei 10/2000, de 12 de desembre, de les Corts Valencianes, reguladora dels residus, a fi de, d'una banda, garantir el desenvolupament de l'activitat de l'abocador en els justs i estrictes termes de les autoritzacions concedides únicament per a residus inerts, i, d'una

altra banda, eliminar o reduir les molèsties —soroll, pols, fum i olors— que afecten els veïns confrontants.

Resolució de la queixa núm. 010242, de 9/01/2002, sobre el control de les llegendes dels cartells sobre la prohibició de fumar en centres comercials i l'habilitació d'una sala per a fumadors en l'estació d'autobusos d'Elx

L'Associació per a la Defensa dels Drets dels no Fumadors va plantejar una queixa en què evidenciava el fet que en determinats centres comercials solament figurava la prohibició de fumar, però no que este hàbit perjudica la salut de les persones no fumadores, i també que no hi havia una sala per a fumadors en l'estació d'autobusos d'Elx. Es va dictar la recomanació a l'administració afectada que fera les inspeccions necessàries per a vetlar per l'adequada llegenda i es va recomanar a l'Ajuntament d'Elx que habilitara una sala per a persones no fumadores, atés que, encara que existien els cartells preceptius, no estaven separades les zones de fumadors de les de no fumadors, d'acord amb el que sobre això establix la Llei valenciana sobre drogodependències i altres trastorns addictius.

Resolució de la queixa núm. 0100071, de 9/01/2002, sobre el compliment dels terminis procedimentals en els expedients sancionadors sobre la prohibició de fumar

La mateixa associació de la queixa anterior, a la qual l'administració havia concedit en este cas concret la condició d'interessat en el procediment administratiu sancionador, va donar origen a la queixa en què es denunciava l'incompliment dels terminis per a resoldre, en concret des de la proposta de resolució per l'instructor fins a la resolució per l'òrgan competent. Atesa la quantia de la sanció proposada, l'òrgan era el Consell, per la qual cosa, segons ens va comunicar l'administració afectada, els tràmits eren molt més complexos i la possibilitat de complir estrictament els terminis més remota. No obstant això, vam haver de fer un recordatori de deures legals, atés que les normes jurídiques aplicables al cas no establixen cap excepció i han de ser complides per tots i cadascun dels òrgans de l'administració, la qual va acceptar el recordatori.

Resolució de les queixes núm. 010154 i 010912, d'11/01/2002, relatives a les immissions electromagnètiques derivades d'estacions base de telefonia mòbil situades a Carcaixent

Un ciutadà denunciava davant l'Ajuntament de Carcaixent (València) les immissions electromagnètiques produïdes per dos estacions base de telefonia mòbil instal·lades a escassos metres del seu habitatge, de forma que, atenent al que disposen els arts. 6 i 8.7 del Reial Decret 1066/2001, de 28 de setembre, mitjançant el qual el Ministeri de la Presidència aprova el Reglament que establix condicions de protecció del domini públic radioelèctric, restriccions a les emissions radioelèctriques i mesures de protecció sanitària enfront d'emissions radioelèctriques, i les competències municipals reconegudes en els arts. 42.3 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat, i art. 25.2, apartats f) i h) de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, vam recomanar a l'administració afectada que, tan prompte com fóra possible, i tenint en compte la inexistència d'informes tècnics que asseveren la innocuïtat per a la

salut pública de les emissions, disposara el compliment efectiu del que va acordar el Ple Municipal de forma unànime, en la sessió que va tenir lloc el dia 30 de novembre de 2000, sobre la base dels títols competencials atribuïts a l'Ajuntament per la Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat, i la Llei de la Generalitat Valenciana 3/1989, de 2 de maig, d'activitats qualificades.

Resolució de la queixa núm. 201104, de 22/01/2002, relativa a aspectes patrimonials de menors concrets i en general

Un grup d'educadors de la Residència Comarcal l'Alacantí va promoure esta queixa, que va motivar l'estudi del marc que regular els aspectes econòmics dels menors que són guardats per l'administració autonòmica i es va recomanar a la Conselleria de Benestar Social que elaborara un instrument que regulara estos aspectes de manera integral i no solament amb vista o sobre les prestacions del seu fill a càrrec, com també que extremara el seu zel a l'hora d'obtenir i administrar correctament els drets econòmics dels menors.

Així mateix, es va fer un recordatori de deures legals, quant al patrimoni de determinats menors.

Resolució de la queixa núm. 010808, de 29/01/2002, relativa a la vulneració del principi de seguretat jurídica en un procés selectiu de l'Ajuntament de València

Després de superar un procés selectiu, convocat per l'Ajuntament de València, se li va exigir a l'autora de la queixa el títol de la Llicenciatura en Filologia Francesa, un aspecte que en cap moment dels processos selectius se li va indicar que haguera de complir, amb la qual cosa es va frustrar la seua possibilitat d'accedir al lloc de treball, que va ser adjudicat al candidat següent.

Partint del principi de seguretat jurídica que establix l'article 9.3 del nostre text constitucional, esta Institució considera que l'actuació final de l'Ajuntament de València, en no contractar l'autora de la queixa, trencava el principi de confiança legítima i de bona fe que ha de presidir totes les relacions jurídiques, perquè si existixen uns requisits determinats en la legislació per a accedir a determinats llocs de treball, uns requisits que no eren objecte d'estudi en la queixa han de posar-se de manifest des del primer moment, de manera que, tant l'òrgan que seleccione com els interessats coneguen si compten amb ells, i evitar, així, situacions de frustració com la que va patir la interessada.

La reflexió anterior va ser notificada a l'Ajuntament de València, en forma de recordatori de deures legals.

Resolució de la queixa núm. 010540, de 30/01/2002, relativa a l'inadequat funcionament de diversos locals comercials a Guardamar del Segura, que generen greus molèsties a la comunitat de propietaris confrontant als mateixos

Una comunitat de propietaris ens manifestava les greus molèsties que patia com a conseqüència de l'inadequat funcionament de diversos locals comercials confrontants a la mateixa a Guardamar del Segura.

Davant la qual cosa, es va recomanar a l'Ajuntament d'esta localitat que adoptara les mesures previstes en la legislació d'aplicació a fi d'evitar el molest funcionament d'estos locals.

Resolució de la queixa núm. 010730, de 31/01/2002, relativa al funcionament anormal del servei municipal d'aigua potable d'Agost

El promotor de la queixa manifestava que l'empresa concessionària del servei municipal de subministrament d'aigua potable en el municipi d'Agost (Alacant), li reclamava el pagament d'un deute per un consum d'aigua que, segons el seu parer, resultava excessiu, i atés que, després de l'oportuna investigació, s'havien plantejat alguns dubtes raonables sobre la realitat del consum, és per això que vam suggerir a l'Ajuntament d'Agost que, en exercici de la facultat de control i fiscalització de l'actuació del concessionari del servei públic de subministrament d'aigua potable, disposara la conveniència de valorar la possibilitat d'anul·lar el deute reclamat, bé per prescripció, bé per haver-se comés un error en la lectura del consum facturat.

Resolució de la queixa núm. 010957, de 31/01/2002, relativa a les inundacions que patix un immoble com a conseqüència del funcionament anormal del servei de clavegueram a Novelda

Un ciutadà reiterava davant l'Ajuntament de Novelda (Alacant) les inundacions per aigües fecals que es produïen periòdicament en el vestíbul de l'edifici on es trobava el seu habitatge, les quals, segons sembla, estaven originades per un possible funcionament anormal del servei de clavegueram, per la qual cosa, de conformitat amb el que disposa l'art. 83 del Reial Decret 1346/1976, de 9 d'Abril, Text Refós de la Llei sobre règim del sòl i ordenació urbana, arts. 25 h) i l), i 26.1.a) de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local i arts. 139 i següents de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, vam recomanar a l'Ajuntament de Novelda que, prèvia la tramitació de l'oportú expedient de responsabilitat patrimonial, i en cas de resultar acreditada la mateixa, es disposara la realització de les reparacions que foren necessàries per a evitar que continuaren produint-se les inundacions fecals denunciades i aconseguir, d'esta manera, un funcionament eficaç del servei públic municipal de clavegueram.

Resolució de la queixa núm. 010856, de 6/02/2002, relativa a la dilació en l'execució forçosa de la resolució de l'Ajuntament de València per la qual s'ordena la retirada d'un cartell publicitari, atés que el seu titular no té llicència municipal a este efecte

La ciutadana promotora de la present queixa ens manifestava les molèsties que sofrix en el seu domicili per la col·locació d'un cartell publicitari de grans dimensions quant al fet que s'han limitat enormement les llums i vistes del mateix. Este cartell va ser instal·lat

pel titular del local comercial situat en els baixos de l'edifici on residix la citada ciutadana.

L'Ajuntament de València ens va informar que havia resolt la denegació de la llicència municipal per a legalitzar el cartell en qüestió instada pel seu titular, i que havia ordenat la seua retirada mitjançant resolució a este efecte.

L'esmentada ciutadana ens va indicar que el cartell continuava instal·lat sense que s'haguera donat compliment pel titular del local en qüestió a l'ordre de demolició del mateix resolta per l'Ajuntament de València.

Davant la qual cosa, es va dictar resolució per esta Institució recomanant a l'Ajuntament de València que, d'acord amb el que exigix la legislació d'aplicació, es procedisca a l'execució forçosa de la referida ordre de demolició, atés l'incompliment manifest d'esta resolució per l'obligat.

Resolució de la queixa núm. 010665, de 7/02/2002, relativa a la vulneració per part de l'Ajuntament de Teresa del dret d'un ciutadà a presentar escrits

En esta queixa es denunciava que l'Ajuntament de Teresa (Castelló) s'havia negat, a través d'ordre de l'alcalde, a donar entrada oficial a múltiples cartes i denúncies que va presentar l'autor de la queixa.

En l'informe remés per la citada Corporació Local se'ns va indicar, sense negar l'existència de l'ordre, que la no-admissió dels escrits de l'autor de la queixa no va tenir cap efecte pràctic.

No obstant això anterior, vam comunicar a l'Ajuntament que l'èxit de les pretensions dels ciutadans que sol·liciten una resolució o una determinada actuació administrativa requerix l'eliminació de tota barrera burocràtica.

En este sentit, es va recomanar a l'Ajuntament de Teresa que, en situacions com l'analitzada, s'extremara al màxim el compliment dels deures legals que s'extrauen de l'art. 35 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic i procediment administratiu comú, i concretament el dret a presentar escrits i, si escau, a obtenir còpia segellada dels documents que es presenten juntament amb els originals.

Resolució de la queixa núm. 201252, de 7/02/2002, relativa al retard en la notificació de les nòmines per part de la Conselleria d'Educació

Una funcionària interina dependent de la Conselleria d'Educació denunciava el retard produït en les liquidacions de les nòmines.

Partint de la idea que les nòmines són actes administratius perfectament recurribles en via judicial, segons jurisprudència del Tribunal Suprem, entenem que existix un deure de l'administració de lliurar, a les persones que en la mateixa presten serveis, un document o rebut justificatiu individual que consigne l'import total corresponent al període de temps que es referix a les retribucions, amb especificació clara i degudament

diferenciada de les retribucions bàsiques i, si escau, de les complementàries, amb indicació igualment les deduccions que corresponga.

Es va recomanar a la Direcció Territorial de la Conselleria d'Educació i Cultura d'Alacant que, en situacions com l'analitzada, s'extremara al màxim el deure legal de notificar, dins un termini raonable, el suport documental que constituïx les nòmines, i es facilitara als interessats receptors de les mateixes la utilització de mitjans d'informació diferents del correu ordinari.

Resolució de les queixes núm. 200477 i 200914, de 15/02/2002, i núm. 010760, d'1/03/2002, sobre la condició d'interessat en el procediment administratiu sancionador del denunciant

Una associació de la defensa dels drets dels no fumadors va plantejar diverses queixes en què argumentava l'incompliment de diversos preceptes sobre el procediment administratiu regulat en la Llei 30/1992, de 26 de novembre; i això en relació amb la normativa que regula l'ús del tabac. En el tràmit de l'expedient es va suscitar la problemàtica sobre si el denunciant té la condició d'interessat en el procediment administratiu sancionador, i es va arribar a la solució positiva, si bé amb la reserva que la facultat per a incoar el mateix sempre és de l'administració, la qual va acceptar les recomanacions en els termes indicats.

Resolució de la queixa núm. 010733, de 25/02/2002, relativa a la reclamació per via de constrenyiment per part de SUMA-Gestió Tributària, de l'impost relatiu a un vehicle no apte per a circular

La reclamació per part de SUMA-Gestió Tributària d'Alacant d'uns rebuts de l'impost de vehicles de tracció mecànica d'un vehicle que l'autor de la queixa feia més de deu anys havia lliurat per al desguàs, va motivar la intervenció d'esta Institució.

En el cas que ens ocupava, el vehicle de l'autor de la queixa no era apte per a circular d'acord amb una resolució emesa per l'Ajuntament d'Alacant, que entenia que el certificat expedit per una empresa de desguàs tenia completa validesa i efectes probatoris.

A la vista de la referida resolució de l'Ajuntament d'Alacant i de l'informe emés per SUMA-Gestió Tributària, com també després de l'estudi de la normativa vigent, concretament l'article 93.1 de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals, que establix que "l'impost sobre vehicles de tracció mecànica és un tribut directe que grava la titularitat dels vehicles d'esta naturalesa, aptes per a circular per les vies públiques, qualsevol que siga la seua classe i categoria", vam recomanar a la referida administració que estudiara la possibilitat de revisar els dèbits constrets.

III DADES PRINCIPALS DE LA GESTIÓ DEL SÍNDIC DE GREUGES

1. ACTUACIONS DEL SÍNDIC DE GREUGES

1.1. Nombre de reclamacions dirigides al Síndic de Greuges el 2001

Queixes ateses pel Servei d'Assessors al Ciutadà	2.360	50%
Queixes que han donat lloc a la incoació de l'expedient	2.359	50%
Queixes iniciades d'ofici	9	0%
Total de queixes	**4.728**	**100%**

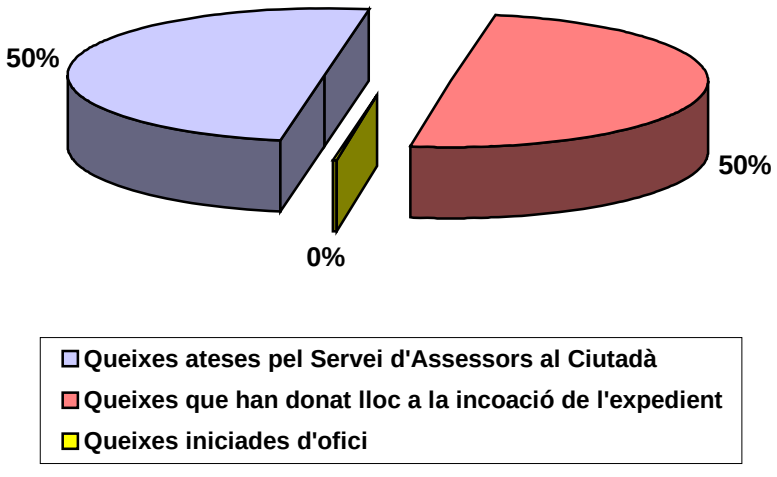

1.2. Evolució de les queixes amb expedient

	Nre. de queixes
1993*	143
1994	900
1995	1.048
1996	1.663
1997	1.509
1998	1.131
1999	1.606
2000	1.280
2001	2.368

**La xifra consignada l'any 1993 correspon als primers mesos de funcionament de la Institució.*

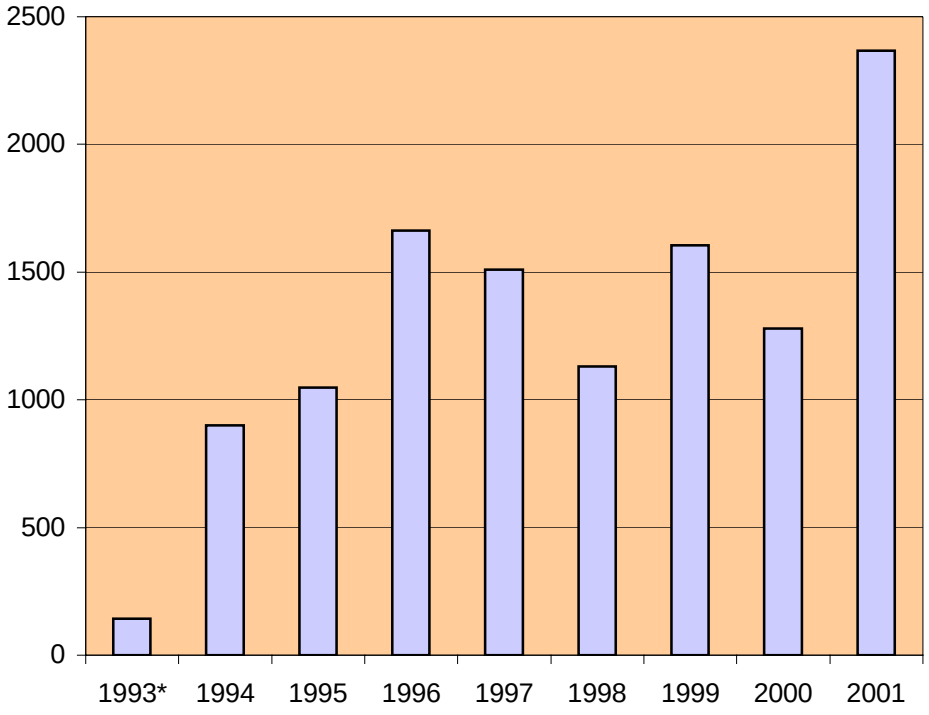

1.3. Matèries de les queixes formulades el 2001

	Nre.	%
Urbanisme, habitatge i medi ambient	263	11%
Hisenda	45	2%
Ensenyament	208	9%
Sanitat	60	3%
Serveis socials	1357	57%
Ocupació pública	80	3%
Ús del valencià	20	1%
Serveis de les entitats locals	116	5%
Queixes relatives a uns altres àmbits	73	3%
Queixes que són competència del Defensor del Poble	146	6%
Total	**2.368**	**100%**

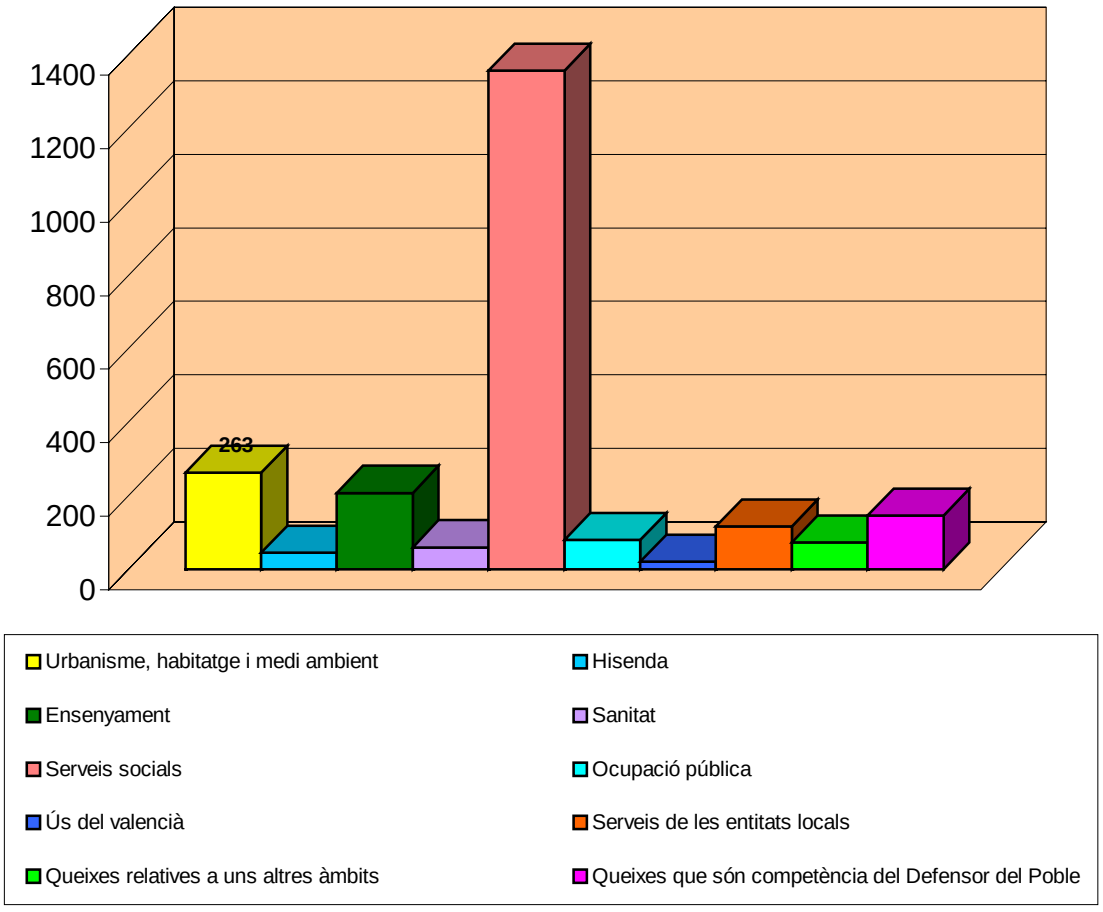

1.4. Distribució mensual d'expedients de queixa

MES	1997	1998	1999	2000	2001
Gener	134	104	97	115	91
Febrer	122	83	113	73	113
Març	122	127	77	175	84
Abril	345	70	75	62	81
Maig	154	160	192	131	102
Juny	112	102	305	192	110
Juliol	94	89	98	98	92
Agost	44	74	64	52	66
Setembre	61	81	150	91	69
Octubre	98	87	84	85	80
Novembre	89	88	252	123	125
Desembre	134	66	99	83	1355
TOTAL	**1.509**	**1.131**	**1.606**	**1.280**	**2.368**

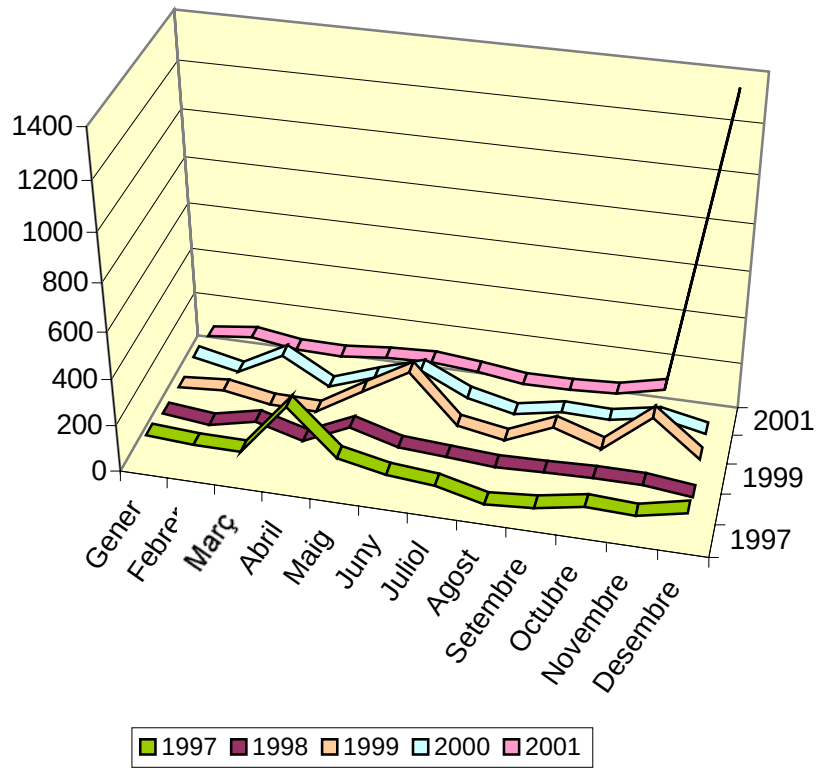

1.5. Administracions que han sigut objecte de queixes i de les nostres investigacions

1.5.1. Classificació per administració afectada i nombre de queixes

Administració autonòmica	1.675
Administració local	501
Administració de l'Estat	191
Altres i indeterminades	41
Total	**2.408**

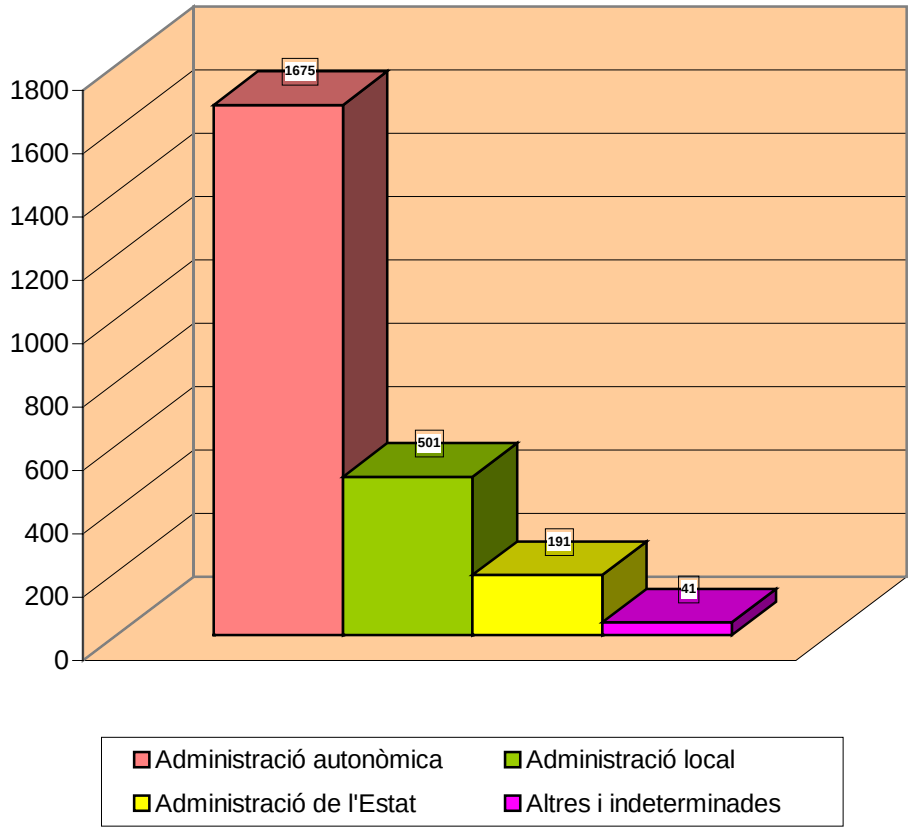

1.5.2. Detall de l'organisme afectat (excloses les administracions local i estatal)

Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transport	32
Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació	3
Conselleria de Benestar Social	1338
Conselleria de Cultura i Educació	100
Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació	21
Conselleria d'Innovació i Competitivitat	19
Conselleria de Medi Ambient	30
Conselleria de Justícia i Administracions Públiques	31
Conselleria de Sanitat	80
Presidència de la Generalitat Valenciana	4
Col·legis professionals	9
Universitats	8
Total	**1.675**

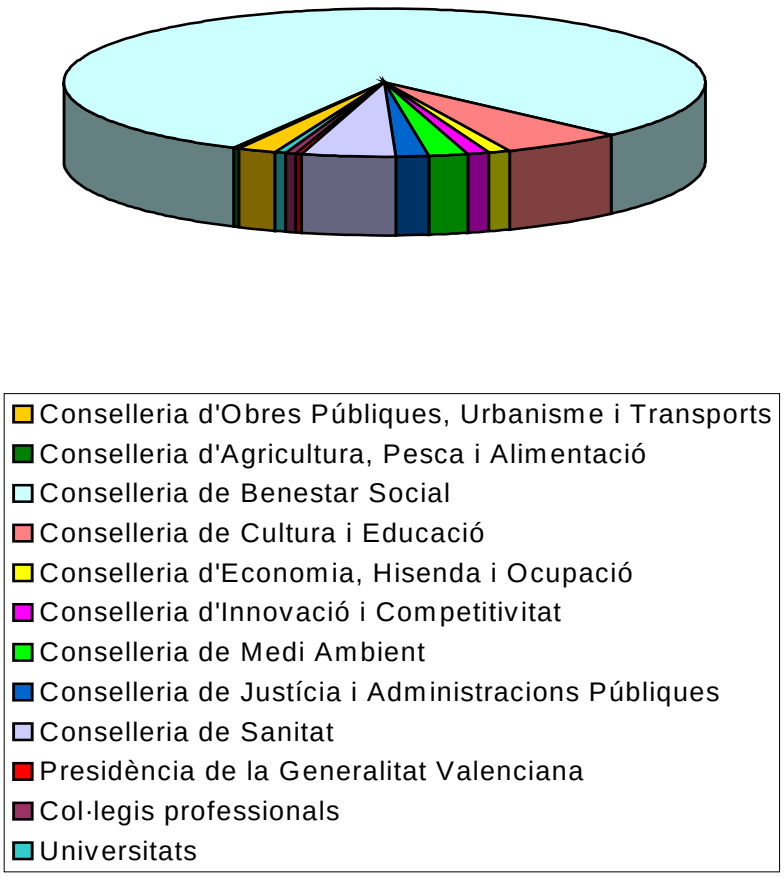

1.5.3. Detall per administracions locals les actuacions o omissions de les quals han sigut objecte de queixa

AJUNTAMENTS	Nre. de queixes
Alacant	
AGOST	3
AIGÜES	1
ALCOI	3
L'ALFÀS DEL PI	4
ALACANT	62
ALMORADÍ	2
ALTEA	2
ASPE	5
BANYERES DE MARIOLA	1
BENIDOLEIG	1
BENIDORM	4
BENIFATO	1
BENISSA	2
BIGASTRO	1
BUSOT	1
CALLOSA D'EN SARRIÀ	1
CALP	1
EL CAMPELLO	3
CASTALLA	1
COCENTAINA	2
COX	2
CREVILLENT	1
DÉNIA	4
DIPUTACIÓ PROVINCIAL D'ALACANT	13
DOLORES	1
ELX	23
ELDA	4
ELS POBLETS	1
GUARDAMAR DEL SEGURA	8
HONDÓN DE LAS NIEVES	3
IBI	2
LA NUCIA	2
LA ROMANA	1
LLÍBER	2
L'ORXA	2
MUTXAMEL	5
MURO DE ALCOY	2
NOVELDA	3
ONIL	1
ORIHUELA	7
ORXETA	1
PEDREGUER	2
PILAR DE LA HORADADA	3
PINOSO	4

POBLE NOU DE BENITATXELL	1
POLOP	1
RAFAL	1
REDOVÁN	1
SANT VICENT DEL RASPEIG	3
SAN ISIDRO	1
SANT JOAN D'ALACANT	3
SAN MIGUEL DE SALINAS	4
SANTA POLA	7
SELLA	1
TÀRBENA	1
TEULADA	1
TIBI	1
TORREVIEJA	10
LA VILA JOIOSA	5
VILLENA	1
XÀBIA	8
Total província d'Alacant	248

Castelló de la Plana	
ALCALÀ DE XIVERT	1
ALCOSSEBRE	1
ALMASSORA	1
ALMENARA	3
BENICARLÓ	2
BENICÀSSIM	3
BURRIANA	3
CASTELLÓ DE LA PLANA	2
CHILCHES	1
ESLIDA	1
L'ALCORA	1
LA LLOSA	1
LUCENA DEL CID	1
MONTANEJOS	1
ORPESA	1
SAN JORGE	1
SEGORBE	3
TERESA	1
VILA-REAL	1
VINARÒS	2
Total província de Castelló	31

València	
ADOR	2
ALAQUÀS	1
ALBAIDA	2
ALBORAYA	1
ALCÁCER	2
L'ALCÚDIA DE CRESPINS	1
ALFAFAR	1

ALFARP	1
ALFARRASÍ	1
ALPUENTE	1
ALZIRA	3
BARX	2
BELLREGUARD	5
BENIFAIÓ	2
BENISANÓ	1
BÉTERA	1
BOCAIRENT	1
BONREPÒS I MIRAMBELL	1
BURJASSOT	2
CALLES	1
CANALS	1
CARCAIXENT	5
CARLET	1
CASTELLÓ DE RUGAT	2
CATADAU	2
CATARROJA	7
CHESTE	1
CHULILLA	1
CULLERA	3
DIPUTACIÓ PROVINCIAL DE VALÈNCIA	6
FAURA	1
GANDIA	6
GAVARDA	1
GESTALGAR	1
GODELLA	1
GUADASSUAR	1
JARAFUEL	1
L'ALQUERIA DE LA COMTESSA	2
L'ALCÚDIA	1
L'ÈNOVA	1
LLÍRIA	7
LLOMBAI	1
L'OLLERIA	2
LA POBLA DE VALLBONA	1
MANCOMUNITAT DE L'ALACANTÍ	14
MANCOMUNITAT DE MUNICIPIS DE LA COSTERA - CANAL	2
MANISES	1
MARINES	1
MASALAVÉS	1
MASSAMAGRELL	2
MELIANA	1
MISLATA	1
MONCADA	1
MONTICHELVO	1
MONSERRAT	4
MUSEROS	1
OLIVA	4

ONTINYENT	5
PATERNA	2
PICASSENT	1
PILES	1
PICANYA	1
PUÇOL	1
QUART DE POBLET	4
RAFELCOFER	1
REAL DE GANDIA	2
REQUENA	2
RIBA-ROJA DE TÚRIA	2
ROCAFORT	3
SAGUNT	4
SILLA	2
SIMAT DE LA VALLDIGNA	1
SOLLANA	1
TAVERNES DE LA VALLDIGNA	3
TORRENT	3
VALÈNCIA	50
VALLADA	1
VENTA DEL MORO	1
VILAMARXANT	1
XÀTIVA	3
XERACO	2
XIRIVELLA	3
Total província de València	222

2. DADES REFERIDES A LA SITUACIÓ I TRAMITACIÓ DELS EXPEDIENTS DE QUEIXA

CONCEPTE	Nre.	%
Queixes admeses a tràmit	2.023	86%
Queixes remeses al Defensor del Poble	146	6%
Queixes no admeses	181	8%
Queixes d'ofici	9	0%
Total de queixes amb expedient	**2.359**	**100%**

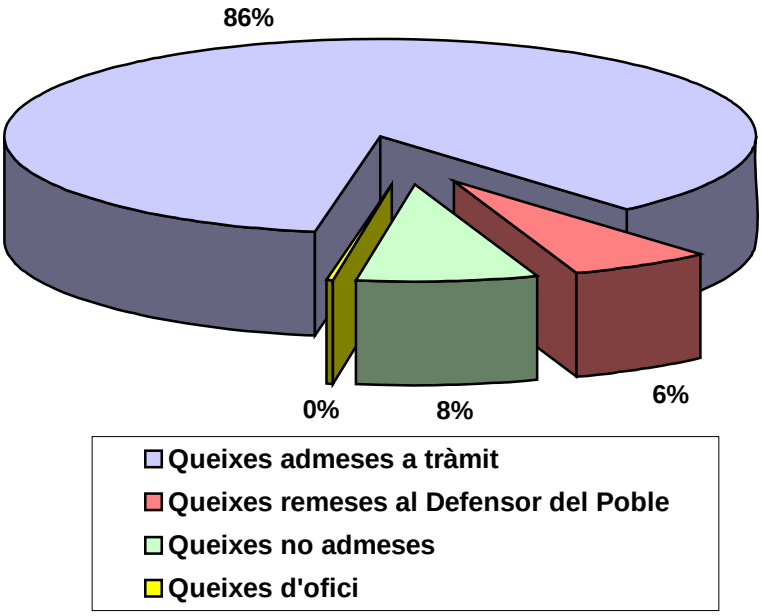

- *Causes de no-admissió*

	Nre.	%
Assumptes *sub iudice* o resolts pels tribunals	4	2%
Disconformitat amb el contingut de resolucions judicials	44	24%
Qüestions juridicoprivades	34	19%
Absència d'interés legítim	7	4%
Queixes presentades per autoritats	11	6%
Inexistència de pretensió concreta	28	15%
Falta de fonament en la queixa	18	10%
Queixes extemporànies	6	3%
Inexistència d'actuació administrativa prèvia	7	4%
Falta d'esmena de requeriments	22	12%
Total	**181**	**100%**

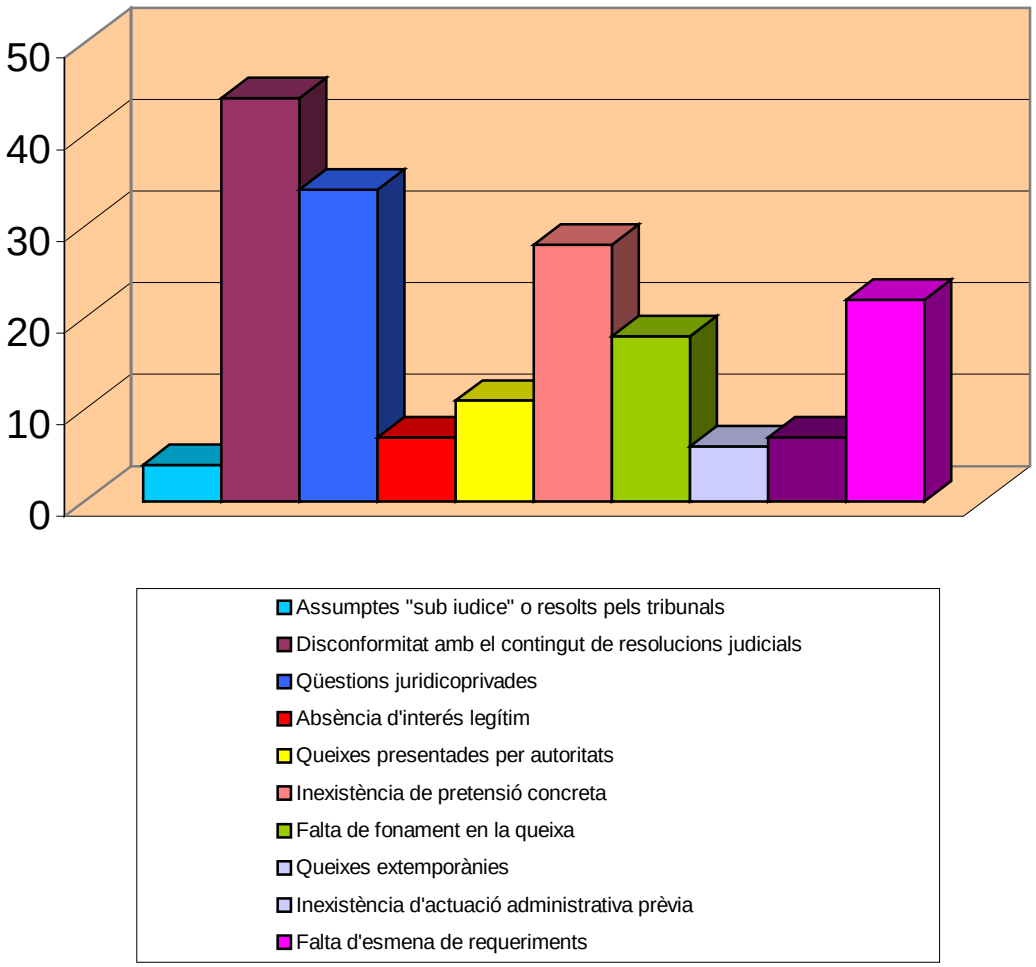

- *Queixes tramitades durant l'any 2001*

	Tramitades	Acabades	%	En tràmit	%
Iniciades el 1998					
-Sense acabar al començament de l'exercici					
	6				
-Reobertes el 2001	0				
Total	**6**	**6**	**100%**	**0**	**0%**
Iniciades el 1999					
-Sense acabar al començament de l'exercici					
	58				
-Reobertes el 2001	3				
Total	**61**	**54**	**89%**	**7**	**11%**
Iniciades el 2000					
-Sense acabar al començament de l'exercici					
	384				
-Reobertes el 2001	6				
Total	**390**	**327**	**84%**	**63**	**16%**
Iniciades el 2001	2.368	1065	45%	1303	55%
Total de queixes tramitades el 2001	**2.825**	**1.452**	**51%**	**1373**	**49%**

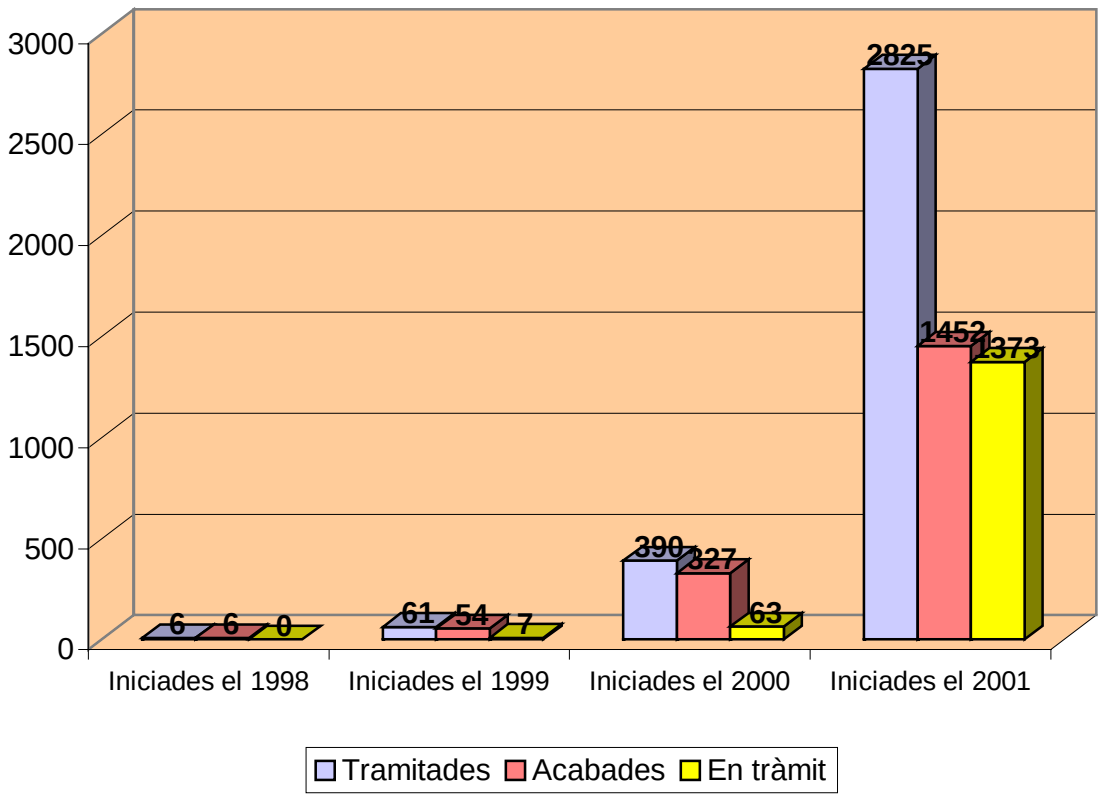

- *Manera com ha acabat la tramitació de les investigacions tancades durant l'any 2001*

	Nre.	%
Resulta favorable als drets del ciutadà	558	69%
Consideració correcta de l'actuació pública investigada	205	25%
Suspensió per litispendència	46	6%
Hostilitat	4	0%
Total	**813**	**100%**

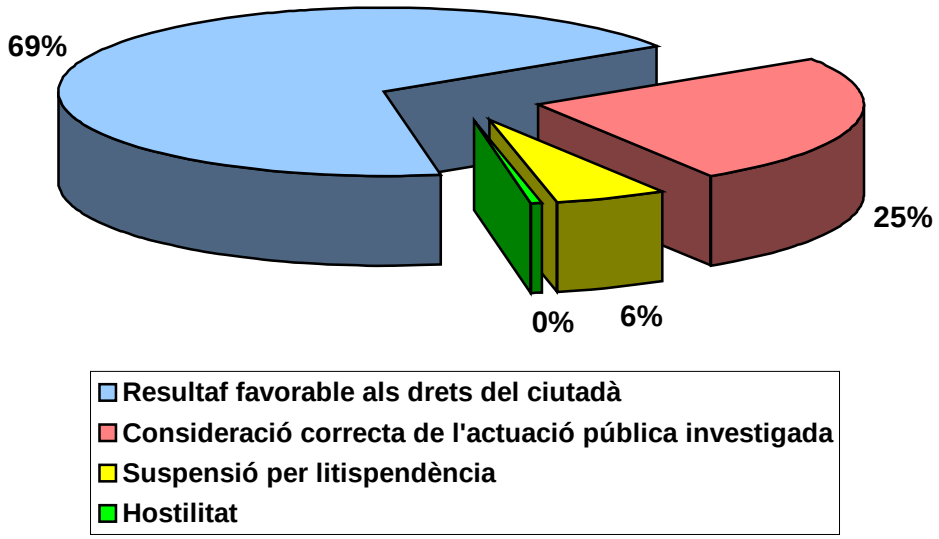

3. CARACTERÍSTIQUES DELS PROMOTORS DE LES QUEIXES

3.1. Promotors de les queixes amb expedient

a) Per la classe de persona

	Nre.	%
Persona física	2.322	98%
Persona jurídica	37	2%
Queixes d'ofici	9	0%
Total	**2.368**	**100%**

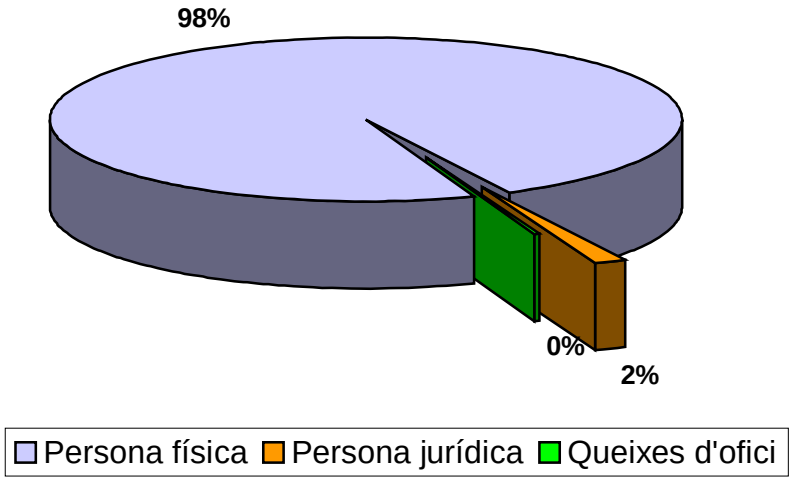

b) *Pel gènere*

	Nre.	%
Homes	1283	55%
Dones	1039	45%
Total de persones físiques	**2.322**	**100%**

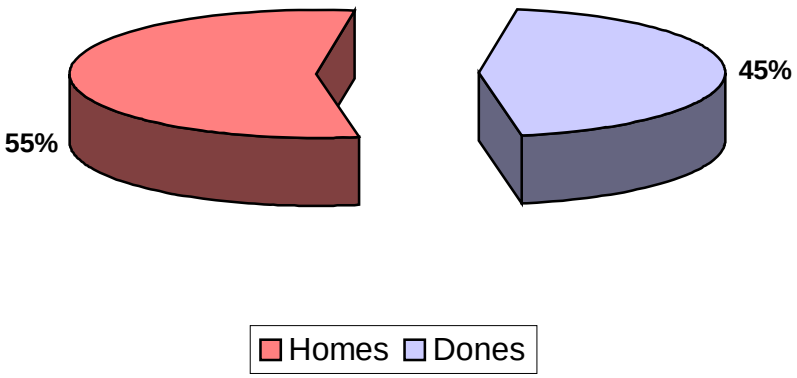

c). Classificació dels expedients per subjectes interessats

	Nre.	%
Individuals	2.286	97%
Col·lectives	73	3%
Queixes d'ofici	9	0%
Total	**2.368**	**100%**

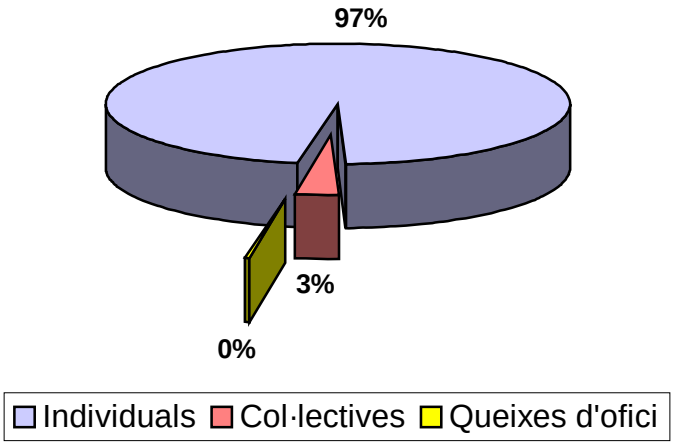

3.2. Procedència de les queixes amb expedient

a). Per la comunitat d'origen

	Nre.	%
Comunitat Valenciana	2.319	98%
Altres comunitats autònomes	34	1%
Altres països	6	0%
Queixes d'ofici	9	0%
Total	**2.368**	**100%**

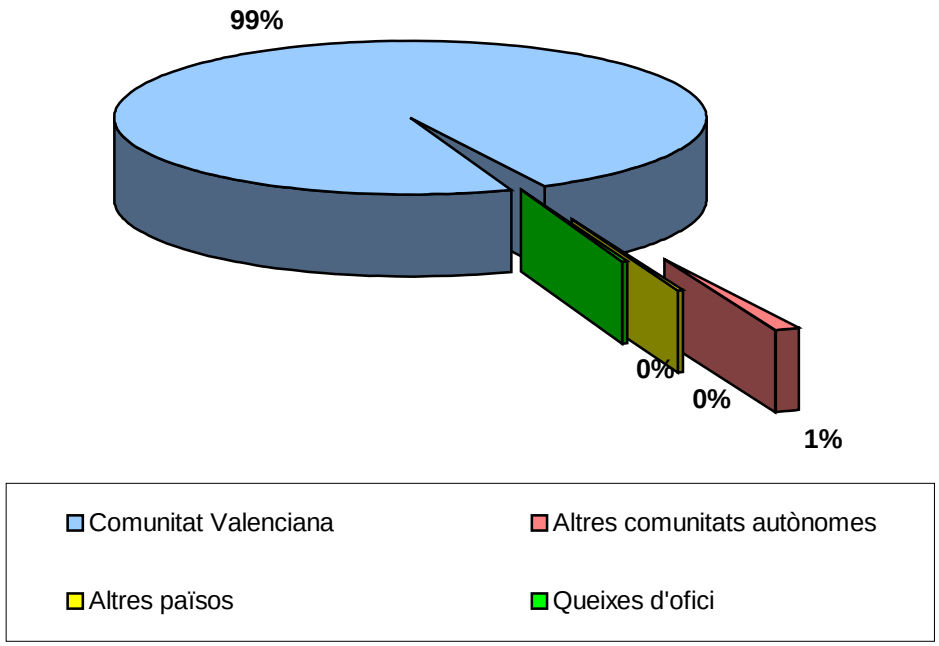

b).Distribució de capitals/resta de municipis de cada província

	Nre.	
Alacant capital	175	
Resta de la província	341	
Total Alacant		**516**
Castelló capital	12	
Resta de la província	45	
Total Castelló		**57**
València capital	128	
Resta de la província	1618	
Total València		**1746**

CAPÍTOL PRIMER

ANÀLISI DE LES QUEIXES TRAMITADES

I. URBANISME, HABITATGE I MEDI AMBIENT

Introducció

Sobre la temàtica d'Urbanisme, Habitatge i Medi Ambient s'han formulat en l'any 2001 un total de 263 queixes, la qual cosa significa un 11% respecte del total de les queixes, i un total de 4 queixes no han estat admeses. Del total de queixes, 135 corresponen a Urbanisme, 13 a Habitatge i 115 a Medi Ambient.

Esta Institució ha dictat en estes matèries, durant l'any 2001, un total de 31 resolucions i ha formulat suggeriments, recomanacions i recordatoris de deures legals a les autoritats que concretarem al llarg de l'exposició d'esta part de l'actual Informe.

De les esmentades resolucions, un total de 20 corresponen a expedients instruïts durant l'any 2001, de les quals 13 han estat acceptades íntegrament i 2 es van acceptar de forma parcial, mentre que sobre les 5 resolucions restants no s'ha rebut cap resposta al tancament d'este Informe. Corresponen a expedients instruïts durant l'any 2000 un total de 10 de les resolucions dictades, i consta l'acceptació per part de les administracions implicades de 8 resolucions de forma íntegra i 2 de forma parcial.

1. URBANISME

1.1. Planejament urbanístic

1.1.1. La localització espacial d'usos amb significada incidència col·lectiva.

Pel que fa a l'expressada temàtica, que en l'anterior Informe a les Corts valencianes es va circumscriure a les queixes presentades per ciutadans i col·lectius referides a les molèsties que patixen en les seues condicions d'habitabilitat per la concentració de locals d'oci en diversos espais urbans de diverses ciutats de la Comunitat Valenciana, en la present anualitat es van formular les queixes relacionades amb els núm. 010676, 010740 i 012351, que fan un total de 3 queixes.

D'altra banda, resulta destacable el nombre de queixes promogudes davant esta Institució pels ciutadans i col·lectius valencians, en què manifesten la seua disconformitat per la ubicació d'antenes de telefonia mòbil en les proximitats dels seus domicilis, per considerar tals instal·lacions molestes i, fins i tot, nocives i pernicioses per a la salut i les condicions ambientals. Sobre això al·ludixen les queixes identificades amb el núm. 010125 —Alacant—, 010154 —Carcaixent—, 010244 —Agost—, 010262 —Alacant—, 010345 —Alacant—, 010512 a 010515 —Alacant—, 010623 —València—, 010647 —Rocafort—, 010946 —Alacant—, 010953 —Alacant—, 011010 —Carcaixent—, 011031 —Alacant—, 011033 —Carcaixent—, 011044 —Alacant. Total 17 queixes.

Les queixes anteriorment identificades sobre la problemàtica ambiental generada per la concentració de locals d'oci en espais urbans residencials, es referixen a les circumstàncies que seguidament exposem.

La queixa núm. 010676, presentada per una associació de veïns del municipi de Guardamar del Segura, es referix a les insuportables molèsties acústiques que estan patint els veïns residents en el perímetre urbà de diversos carrers ubicats en el nucli urbà de la localitat, com a conseqüència del funcionament d'uns vuit locals d'oci, especialment en horari nocturn i de dijous a diumenge. Després d'haver rebut fa poc de temps la informació municipal que vam requerir, en què se'ns remet còpia de la normativa municipal aplicable a tal ubicació i se'ns detalla l'estat procedimental dels diversos expedients municipals de llicència d'obertura dels esmentats locals, com també, se'ns descriuen les condicions acústiques de l'esmentada zona urbana, hem enviat tal documentació i informació a l'associació promotora de la queixa perquè en prenga coneixement i formule les al·legacions que considere oportunes sobre això.

A l'esmentada problemàtica urbana i ambiental també es referix una associació de veïns i estiuejants d'un barri de Torrevieja. En concret, el col·lectiu promotor de la queixa núm. 010740 ens manifesta que, a pesar de les circumstàncies concurrents, no s'ha declarat tal espai urbà com a "Zona Acústicament Saturada" per l'ajuntament de la localitat, i no han obtingut la informació que van demanar a aquell Ajuntament sobre si hi ha aprovat un Pla d'Emergència de Protecció Civil del barri en qüestió, atesa la massiva concentració de joves durant els caps de setmana. Després d'haver demanat a

l'Ajuntament de Torrevieja una detallada informació sobre això, en el moment de tancar este Informe no l'hem rebuda.

Una associació de veïns i comerciants de la ciutat de València ha promogut la queixa núm. 012351, en què se'ns relata detalladament la problemàtica ambiental que patix el barri on viuen, i destaquen essencialment el que, segons el seu parer, constituïx una generalitzada indisciplina urbanística i ambiental en el control municipal de les llicències d'obertura dels locals que hi ha, els horaris de tancament, les ocupacions de via pública, i també el consum de begudes alcohòliques en la via pública, que determinen la progressiva degradació de les condicions d'habitabilitat de l'històric espai urbà en qüestió.

Fa poc de temps hem rebut la informació de l'Ajuntament de València que sobre això vam demanar, i li n'hem donat trasllat a l'associació promotora de la queixa perquè l'examine i formule les corresponents al·legacions si ho considera oportú.

Pel que fa a l'anàlisi de les queixes al·ludides sobre la ubicació d'antenes de telefonia mòbil, les identificades amb el núm. 010647 i 011010 són analitzades en el capítol corresponent a Sanitat d'este Informe, atés l'objecte i la finalitat que les mateixes pretenen.

Quant a les queixes restants, identificades a l'inici d'este epígraf, que al·ludixen a la descrita problemàtica, la investigació d'esta Institució s'ha centrat inicialment a verificar si les instal·lacions en qüestió tenien les corresponents autoritzacions municipals que legitimen la implantació i el funcionament, i així mateix resulta destacable que quasi la totalitat d'estes queixes es referixen als municipis d'Alacant i Carcaixent.

En este sentit, es va resoldre el tancament de les queixes núm. 010125 i 010262, referides a l'Ajuntament d'Alacant, com també, de la núm. 010244 al·lusiva a l'Ajuntament d'Agost, en constatar esta Institució que s'havien adoptat les resolucions municipals pertinents per a la demolició o legalització de les instal·lacions en qüestió, d'acord amb la seua adequació a la normativa d'aplicació.

Es va dictar resolució sobre la queixa núm. 010154 en els següents termes, dirigida a l'Ajuntament de Carcaixent:

"El Sr. J.M.E.O. presenta escrit de queixa, en què denuncia les immissions electromagnètiques produïdes per dos estacions base de telefonia mòbil instal·lades a pocs metres del seu habitatge, ubicat a l'av. … de la localitat, i que, segons el seu parer, estan incidint negativament sobre la salut de la seua família i de la resta dels veïns confrontants.

Una vegada resolta l'admissió de la queixa i examinada la documentació enviada per vostra senyoria mitjançant ofici de data 7 de juny de 2001 (registre d'eixida número 7303), resulta que, el Ple Municipal, en la sessió que va tenir lloc el dia 30 de novembre de 2000, va adoptar, per unanimitat, l'acord que, en la part que aquí interessa, transcrivim a continuació: "A) Mentre no es troben a les mans de l'Ajuntament

informes tècnics avalats o emesos per les màximes autoritats sanitàries oficials que acrediten la falta de risc per a la salut de les antenes de telefonia mòbil: …2.- S'iniciaran els tràmits necessaris perquè, urgentment, les antenes que hi ha actualment instal·lades deixen de funcionar i emetre ones, i se suspendrà la seua innocuïtat per a la salut.- En cas contrari, es retiraran definitivament."

Mitjançant el mateix conducte, amb data 21 de novembre de 2001, vostra senyoria ens indica que "quant a la retirada de les antenes de telefonia que sí tenien la deguda autorització municipal, no hem procedit a ordenar que es desmunten, tot esperant que hi haja informes sanitaris per part de l'administració competent."

Ja en este concret punt, mereix destacar especialment la següent consideració: mentre que d'una banda el Ple, per unanimitat, acorda que, fins que no es tinguen informes que acrediten la falta de risc per a la salut —és a dir, la Corporació sembla considerar i presumir el seu perill— s'iniciaran els tràmits perquè, amb urgència, deixen de funcionar i emetre ones; d'una altra banda, i en sentit contrari a l'acord plenari, l'Ajuntament sembla modificar-lo, en contra del que disposa l'article 21.1 r) de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases de Règim Local, ja que considera, en l'informe de 21 de novembre de 2001, que són necessaris, abans de desmuntar-les, uns informes sanitaris que acrediten el perill per a la salut de les persones, i de manera que ara es presumix que l'activitat no és perillosa, perquè no hi ha informes que així ho acrediten, quan l'acord plenari, cal tenir-ho en compte, partia d'una consideració distinta, és a dir, que fins que hi haguera informes que demostraren la falta de risc —no, per tant, el seu perill, sinó la seua innocuïtat per a la salut—, caldria iniciar els tràmits per a aconseguir que cessaren les emissions electromagnètiques.

Si aprofundim en este raonament, observem que el que resulta inqüestionable és que, els serveis tècnics municipals no han emés cap informe que acredite que les emissions electromagnètiques produïdes per les dos estacions base de telefonia mòbil denunciada en este expedient de queixa siguen innòcues, és a dir, totalment inofensives per a la salut pública.

Este mateix argument, que consistix que mentre no es demostre que les emissions són inofensives per a la salut, procediria la cessació de les mateixes, ja està sent aplicat pels òrgans jurisdiccionals en els primers casos que han arribat als tribunals. Així, verbigràcia, convindria transcriure, parcialment, algunes de les consideracions fetes en la sentència de l'Audiència Provincial de Múrcia, de 13 de febrer de 2001: "…correspondrà a l'empresa demandada provar que la situació a què se sotmet el domicili dels demandants és de total i absoluta innocuïtat…A este efecte, s'acordarà que la cessació de la intromissió siga total, és a dir, que de la propietat de la demandada i envers el domicili del demandant no es produïsca cap intromissió de cap camp electromagnètic altern…En este sentit, si no està acreditada la seua innocuïtat, el demandant no hauria de suportar camps electromagnètics generats per activitats en dominis d'altres, que no puguen ser acreditats com a innocus i, per tant, el cessament de la intromissió hauria de ser absoluta".

I és que, així mateix, i sense perjuí de les consideracions que acabem d'exposar, esta Institució no pot compartir, per les raons que exposarem seguidament, l'afirmació

efectuada per vostra senyoria, en l'informe de 21 de novembre de 2001, en el sentit que, per culpa de l'entrada en vigor del Reial Decret 1066/2001, de 28 de setembre, mitjançant el qual el Ministeri de la Presidència aprova el Reglament que establix condicions de protecció del domini públic radioelèctric, restriccions a les emissions radioelèctriques i mesures de protecció sanitària davant les emissions radioelèctriques, "este Ajuntament no està autoritzat a adoptar acords relatius a esta matèria".

En primer lloc, esta recent disposició reglamentària únicament introduïx una nova autorització per a les instal·lacions radiolèctriques, que ha de concedir el Ministeri de Ciència i Tecnologia, sense perjuí d'altres que siguen pertinents perquè són exigides per altres normes legals, entre les mateixes, la llicència urbanística de caràcter reglat —segons els usos autoritzats per la normativa municipal, art. 15 i disposició addicional quarta de la Llei 6/1994, de 15 de novembre, de la Generalitat Valenciana, Reguladora de l'Activitat Urbanística i, tal com raonarem més endavant, la llicència d'activitats qualificades, recollida en la Llei de la Generalitat Valenciana 3/1989, de 2 de maig.

En segon lloc, l'esmentat Reial Decret 1066/2001, no deixa de referir-se, en tot moment, a la perspectiva sanitària del problema, en què l'Ajuntament sí té l'obligació d'exercir les competències que li atribuïx la Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat, que examinarem seguidament: així, en la pròpia Exposició de Motius, s'indica que "la Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat, en els articles 18, 19, 24 i 40 atribuïx a l'administració sanitària les competències de control sanitari dels productes, elements o formes d'energia que poden comportar un risc per a la salut humana"; l'article 6 disposa que "com a desplegament de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat, d'acord amb la Recomanació del Consell de Ministres de Sanitat de la Unió Europea, de 12 de juliol de 1999, i a fi de garantir l'adequada protecció de la salut del públic en general, caldrà aplicar els límits d'exposició que figuren en l'annex II"; i, finalment, l'article 8.7, com a criteris que cal tenir en compte, exposa que "a) la ubicació, característiques i condicions de funcionament de les estacions radioelèctriques han de minimitzar els nivells d'exposició del públic en general a les emissions radioelèctriques...b) en el cas d'instal·lació d'estacions radioelèctriques en cobertes d'edificis residencials, els titulars d'instal·lacions radioelèctriques hauran de procurar, sempre que siga possible, instal·lar el sistema emissor de manera que el diagrama d'emissió no incidisca sobre el propi edifici, terrassa o àtic. c) La compartició d'emplaçaments podria estar condicionada per la consegüent concentració d'emissions radioelèctriques. d) De manera particular, la ubicació, característiques i condicions de funcionament de les estacions radioelèctriques ha de minimitzar, en la major mesura possible, els nivells d'emissió sobre espais sensibles, com ara escoles, centres de salut, hospitals o parcs públics".

Resultaria obvi insistir en el fet que esta disposició reglamentària, pel seu inferior rang legal, no pot deixar sense efecte les competències (irrenunciables, d'acord amb el que disposa l'article 12.1 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú) que l'article 42.3 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat, encomana clarament a l'Ajuntament, a saber:

“No obstant això, els ajuntaments, sense perjuí de les competències de la resta d’administracions públiques, tindran les següents responsabilitats mínimes en relació amb l’obligat compliment de les normes i els plans sanitaris: a) control sanitari del medi ambient, b) control sanitari d’indústries, activitats, serveis, transports, sorolls i vibracions”; i tot això, en consonància amb les competències reconegudes també en l’article 25.2, apartats f) —protecció del medi ambient— i h) —protecció de la salubritat pública—, de la Llei 7/1985, de 2 d’abril, reguladora de les bases de règim local.

Amb independència del que hem exposat anteriorment, i des d’una altra perspectiva, si bé és cert que el titular de les dos estacions base de telefonia mòbil té la preceptiva llicència d’obres, entre la documentació municipal enviada no consta que s’haja atorgat la llicència d’activitats qualificades, la regulació de la qual està establida en la Llei de la Generalitat Valenciana 3/1989, de 2 de maig, d’activitats qualificades —norma de superior rang jeràrquic que el Reial Decret 1066/2001.

Així, en el seu art. 1, es prescriu el que seguix: “les activitats qualificades com a molestes, insalubres, nocives i perilloses per la legislació estatal —totes, sense distinció— hauran d’ajustar-se a les normes previstes en esta Llei, independentment que estiguen incloses o no en el Nomenclàtor que, com a desplegament de la mateixa, serà aprovat pel Consell de la Generalitat Valenciana i que no tindrà caràcter limitador”. I esta remissió a la legislació estatal de la qualificació de les activitats com a molestes, insalubres i perilloses, és interpretada pel Tribunal Suprem, des de la seua sentència de data 12 de desembre de 1995 (Arz. 9460), de la manera següent: “…la possibilitat de control que les administracions han d’exercir sobre les activitats que «a priori» poden ser considerades molestes, insalubres, nocives i perilloses. Si l’activitat és molesta o és insalubre, de cap manera servix per a justificar una exclusió del règim establit en el Reglament de 30 novembre 1961 (RCL 1961\1736, 1923; RCL 1962\418 i NDL 16641) el fet que no constituïsca indústria. Esta afirmació es troba emparada pel tenor literal de l’article 1r del Reglament en virtut del qual: ".... té com a objecte evitar que les instal·lacions, els establiments, les activitats, les indústries o els magatzems, siguen oficials o particulars, públics o privats, a tots els quals s’aplica indistintament en el mateix la denominació d’«activitats» produïsquen incomoditats, alteren les condicions normals de la seua salubritat i higiene del medi ambient i ocasionen danys a la riquesa pública o privada, o impliquen riscos greus per a les persones o els béns". Tal com veiem, “*no n’està exclosa cap activitat per raó de la seua naturalesa”*. L’article 2n, destinat a comentar les activitats regulades, prescriu que "queden sotmeses a les prescripcions d’este Reglament, en la mesura que a cada una corresponga, totes aquelles activitats que a l’efecte del mateix siguen qualificades com a molestes, insalubres, nocives o perilloses d’acord amb les definicions que figuren en els articles següents i independentment de si consten o no en el nomenclàtor annex, que no té caràcter limitador".

Per tant, com que no s’ha acreditat mitjançant informes tècnics que l’activitat desplegada per les estacions base de telefonia mòbil no siga molesta, nociva o perillosa, ni, en conseqüència, tampoc s’ha aprovat l’atorgament de la llicència d’activitats qualificades, podria resultar d’aplicació, per a la salvaguarda i respecte dels drets constitucionals a la protecció de la salut (art. 43), del medi ambient (art. 45) i d’un

habitatge digne i adequat (art. 47), el que disposa l'art.18 de la Llei 3/1989, de 2 de maig, d'activitats qualificades: "en aquelles activitats que estiguen funcionant sense tenir la corresponent llicència municipal, amb la prèvia audiència al titular de l'activitat per termini de quinze dies, podrà decretar-se'n el tancament sense més tràmit."

En virtut de tot el que antecedix, i atenent a les consideracions exposades per a la defensa i l'efectivitat dels drets i les llibertats compresos ens els títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, recomane a vostra senyoria que, tan prompte com siga possible, i tenint en compte que no hi ha informes tècnics que asseveren la innocuïtat per a la salut pública de les emissions, dispose el compliment efectiu d'allò acordat pel Ple Municipal de forma unànime, en la sessió duta a terme el dia 30 de novembre de 2000, sobre la base dels títols competencials atribuïts a l'Ajuntament per la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, i la Llei de la Generalitat Valenciana 3/1989, de 2 de maig, d'activitats qualificades.

Les queixes núm. 010345, 010512 a 010515, 010946, 010953, 011031 i 011044, totes referides a la ciutat d'Alacant es troben actualment en tràmit, ja que tot i que els promotors de les mateixes ens manifesten què els consta que s'ha dictat decret de l'Ajuntament i se n'ha resolt el desmantellament immediat, en no tenir els titulars les preceptives llicències municipals sobre això, segons el seu parer l'Ajuntament hauria d'acordar l'execució forçosa de les ordres de demolició adoptades mitjançant l'execució subsidiària d'estos decrets a costa dels titulars de les instal·lacions, i no optar per la imposició de multes coercitives als obligats per a executar les resolucions acordades.

A fi d'aclarir estos punts, hem sol·licitat els pertinents informes a l'Ajuntament d'Alacant, i n'ha resultat destacable que les esmentades queixes han estat promogudes per diverses comunitats de propietaris limítrofs a les instal·lacions en qüestió, i la queixa núm. 010953 va ser presentada pel Sr. M.A.C.G. en representació de l'associació de pares d'alumnes del col·legi S.A. d'Alacant, que manifesta representar a un col·lectiu de 1.010 famílies.

En la queixa núm. 010623, promoguda per la Sra. A.P.E. en representació d'una comunitat de propietaris d'una finca urbana de la ciutat de València, la interessada ha sol·licitat ampliació de la informació municipal que ens va enviar l'Ajuntament de València perquè se'ns remeta informe tècnic sobre la incidència de la instal·lació en qüestió en les condicions ambientals i sanitàries d'este emplaçament.

El Sr. C.T.S. va presentar la queixa núm. 011033, en què ens manifestava que no havia obtingut resposta de l'Ajuntament de Carcaixent d'una denúncia que va formular davant esta autoritat municipal, sobre la instal·lació de diverses antenes de telefonia mòbil en llocs limítrofs al seu habitatge.

Recentment s'ha sol·licitat la corresponent informació municipal sobre això.

Pel que fa a la queixa de l'any anterior, identificada amb el núm. 200659 (Memòria 2000, pàg. 53 a 56), se'n va resoldre el tancament, ja que en l'ampliació de l'informe

que vam requerir de l'Ajuntament d'Aspe, vam constatar que s'havien adoptat diverses mesures per a l'adequat funcionament dels locals en qüestió i s'havien extremat les inspeccions a tals establiments per la Policia Municipal, i es consideren acceptades les recomanacions que vam dirigir a l'Ajuntament en la nostra resolució transcrita íntegrament en l'informe passat.

1.1.2. Sobre l'exercici de la potestat de planejament

Les queixes presentades pels ciutadans valencians que es referixen a la potestat pública del planejament urbanístic s'identifiquen amb el núm. 010214, 010450, 010459, 010609, 010686, 010783, 010969. Fan un total de 7 queixes.

Les queixes núm. 010450, 010686 i 010969 es referixen a la importància dels catàlegs de béns i espais protegits que integren els plans especials, parcials o de reforma interior, ja que estos documents concreten el nivell de protecció dels béns i els espais en qüestió.

Se n'ha potenciat la utilització i regulació tant en la Llei 6/1994 de 15 de novembre, de la Generalitat Valenciana, reguladora de l'activitat urbanística —articles 12-f) i 25—, com també, en el Decret 201/1998 de 15 de desembre, del Govern Valencià, que aprova el Reglament de Planejament de la Comunitat Valenciana —articles 92 a 99— sense perjuí de l'aplicació que escaiga de la legislació sectorial.

La queixa núm. 010450 que ens va formular el Sr. F.V.N. en representació d'una plataforma ciutadana de València, es referix a la petició que va subscriure el Sr. V. davant la Conselleria de Cultura i Educació perquè es declare "Bé de Rellevància Local" l'immoble denominat "La Llotja dels Pescadors".

Després d'admetre a tràmit l'esmentada queixa, vam sol·licitar informació de l'al·ludida Conselleria, en què se'ns indica que ja es va pronunciar sobre el referit immoble quan va informar el Catàleg de Béns del Pla Especial de Protecció i Reforma Interior del Cabanyal-Canyamelar, i s'ha emés informe respecte a això el 5 de gener de 2001 a l'efecte de l'article 34.2 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià. Ens va precisar que, davant d'aquestes circumstàncies concurrents, el 15 de juny de 2001 la Direcció General de Patrimoni Artístic va dictar resolució en els següents termes i que la mateixa havia estat notificada al Sr. V.: "Que no procedix emetre un nou pronunciament sobre la inclusió en el Catàleg Municipal de Béns Protegits de la Llotja dels Pescadors, atés que el mateix s'havia produït ja amb data 5 de gener de 2001".

De l'esmentada informació li vam traslladar còpia al ciutadà promotor de la queixa perquè al·legara el que estimara convenient.

En la queixa núm. 010686, que va formular un representant d'una associació de veïns de San Miguel de Salinas, ens manifestava que s'estaven fent abocaments de runes en la denominada "Yesera de les Zahúrdas", on hi ha un antic forn de guix protegit, segons el Catàleg Municipal de Béns i Espais Protegits. Ens va informar l'Ajuntament de San Miguel de Salinas que els abocaments en qüestió no afecten les restes que hi ha dels

antics forns de les canteres de Las Zahúrdas, i també que la restauració dels mateixos està prevista per a dur-la a terme en un termini breu. Per la qual cosa, es va resoldre el tancament d'esta queixa.

També per idèntic promotor i referida al municipi de San Miguel de Salinas, es va formular la queixa núm. 010969, en què ens exposava que el patrimoni arqueològic que hi ha al "Cabezo de la Mina" podria trobar-se afectat per la construcció d'un habitatge en terrenys limítrofs. Després d'haver rebut fa poc de temps la informació municipal sol·licitada, hem donat trasllat de la mateixa al Sr. G. perquè al·legue el que considere oportú.

Quant a altres aspectes temàtics en què queda implicada la potestat de planejament urbanístic, es van presentar les queixes núm. 010214, 010459, 010609 i 010783.

Es va resoldre el tancament de la queixa núm. 010214 que va presentar el Sr. S.C.M., en informar-nos l'Ajuntament de Torrevieja que els porxos que hi ha en les alineacions generades pel passeig J.A. no vulneren la normativa urbanística del Pla General del Municipi.

Es va resoldre la suspensió de la tramitació de la queixa núm. 010459 presentada pel Sr. F.V.N. en representació d'una plataforma ciutadana de València, en constatar que per idèntics fets als d'esta queixa s'havia interposat un recurs contenciós administratiu per diversos col·lectius ciutadans contra la resolució de la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports, que va aprovar definitivament el "Pla Especial de Protecció i Reforma Interior del Cabanyal-Canyamelar".

També, sobre este instrument de planejament urbanístic es va promoure la queixa núm. 010609 pel Sr. J.L.R.S., en representació d'una plataforma ciutadana, en què manifestava que no havia obtingut resposta de l'Ajuntament de València a la petició que va formular relativa a la documentació en què consten els contactes, les consultes i deliberacions mantingudes amb els afectats durant la fase de redacció tècnica i elaboració del PEPRI del Cabanyal-Canyamelar, i també les dades identificatives dels funcionaris que hagen intervingut en estes actuacions.

Com que hem rebut recentment la informació que vam requerir a este efecte a la Regidoria d'Urbanisme, hem donat trasllat de la mateixa al promotor de la queixa perquè al·legue el que estime convenient.

L'objecte de la queixa núm. 010783, presentada pel Sr. D.T.C., era manifestar-nos la seua disconformitat amb la classificació urbanística com a sòl urbanitzable d'una parcel·la propietat seua, d'acord amb el que preveu el vigent Pla General d'Elx, quan el Pla General de 1987 la classificava com a sòl urbà. Hem requerit a l'Ajuntament d'Elx una ampliació de la informació que se'ns va enviar, però encara no l'hem rebuda.

Pel que fa a les queixes identificades en l'Informe corresponent a l'any 2000, la seua situació és la que exposem a continuació.

En l'expedient de queixa núm. 991152, instat per una plataforma ciutadana i relatiu al projecte de Pla Especial de Protecció i Reforma Interior del "Cabanyal-Canyamelar" promogut per l'Ajuntament de València, la tramitació del qual va ser exposada de manera detallada en l'Informe de l'anterior anualitat, vam rebre en esta Institució un ampli informe de l'Ajuntament de València en què ens comunicava les qüestions que li vam requerir en el nostre escrit de 21 de febrer de 2001.

En constatar esta Institució que per diversos col·lectius ciutadans s'havia interposat recurs jurisdiccional contenciós administratiu contra l'aprovació definitiva del precitat instrument de planejament, es va resoldre la suspensió de la tramitació del citat expedient, ja que este recurs afectava íntegrament els fets objecte de l'expressada queixa, d'acord amb el que disposa l'article 17.2 de la Llei 11/1988 reguladora d'esta Institució.

També es va acordar la suspensió de la tramitació de queixa núm. 200952, en acreditar-se en el curs de les nostres actuacions que sobre idèntics fets a què es referia este expedient, s'estava tramitant un recurs de cassació davant el Tribunal Suprem.

En relació amb les queixes núm. 200915 i núm. 201278, se'n va resoldre el tancament, en no constatar que l'activitat municipal materialitzada resultara lesiva als drets dels ciutadans promotors de les mateixes.

Així mateix, es va resoldre el tancament de la queixa núm. 991430, a la qual es va acumular la indentificada amb el núm. 201178, en considerar adequada l'activitat administrativa materialitzada i prevista per a la protecció efectiva dels béns immobles objecte d'estos expedients.

L'expedient de queixa núm. 200265 està en tramitació, en haver demanat a l'Ajuntament d'Altea una nova ampliació de la informació que teníem sobre l'afluència del trànsit que suporta el viari en qüestió, i també l'ajustament del seu traçat a les previsions del Pla General del municipi.

Per a la resolució de la queixa núm. 981033, dirigida a l'Ajuntament de València, hem rebut l'informe sobre l'acceptació de les recomanacions que li vam dirigir sobre això, per la qual cosa en vam resoldre el tancament.

1.2. Gestió urbanística

1.2.1. *Sobre l'exercici de la potestat de gestió urbanística*

Les queixes que al·ludixen a la problemàtica generada per l'exercici de la potestat municipal de la gestió urbanística s'identifiquen amb el núm. 010001 i 010210, 010036, 010060, 010079, 010080, 010128, 010134, 010181, 010230, 010328, 010341, 010348, 010375, 010413, 010423, 010446, 010499, 010551, 010597, 010611, 010650 (acumulades núm. 010678 i 010724), 010654 (acumulades núm. 010731, 010732 i 010761), 010690, 010695, 010702, 010710, 010743, 010828, 010843, 011023, 011037, 012335, 012359. Un total de 39 queixes.

Després del detingut examen de l'objecte dels expedients de referència i amb la finalitat de sistematitzar-ne la temàtica, podem distingir els següents aspectes relacionats amb l'al·ludit epígraf:

a) Queixes relacionades amb la tècnica de l'expropiació forçosa quant a instrument per a la gestió urbanística.

   Les queixes núm. 010001 i 010210, 010079 i la queixa núm. 010328, que es va acumular a la identificada amb el núm. 201050, la situació de la qual analitzarem més endavant, al·ludixen a les actuacions expropiatòries que es van dur a terme com a execució de les determinacions previstes pel Pla Especial de Protecció i Reforma Interior del Centre Històric de Segorbe, i que en constatar que, pels mateixos fets havien estat interposats sengles recursos jurisdiccionals pels ciutadans, es va resoldre suspendre la tramitació dels al·ludits expedients.

   En l'expedient núm. 010060, ens manifestava la Sra. J.C.V. el retard en la fixació i el cobrament del preu just per a l'expropiació del seu habitatge, que s'ubica en l'àmbit d'una unitat d'execució en el municipi de Llíria.

   En la informació municipal que sobre això vam rebre, se'ns comunica que en breu termini es materialitzarà el pagament del preu just en qüestió, de la qual informació vam donar trasllat a la Sra. C. perquè al·legara el que estimara convenient.

   Sobre la legitimació expropiatòria dels instruments de planejament també al·ludix la queixa núm. 010181, referida a la ciutat de València, i que es va resoldre el seu tancament en no constatar irregularitat en l'activitat municipal materialitzada. I la queixa núm. 010446 que va formular la Sra. E.G.R. sobre la gestió d'un sector de planejament previst en el Pla General d'Alacant, en informar-nos l'Ajuntament de l'esmentada ciutat que s'havien interposat diversos recurs jurisdiccionals per idèntics fets, se'n va resoldre la suspensió de la tramitació.

   Es va acordar el tancament de la queixa núm. 010597, referida a l'Ajuntament d'Almoradí, en no constatar que s'hagueren vulnerat els drets constitucionals de la Sra. R.G.V. per l'actuació municipal materialitzada.

b) Queixes relatives a la posició jurídica de l'agent urbanitzador previst en la legislació del sòl valenciana.

   Sobre la posició de l'urbanitzador en el procés de gestió urbanística, en especial, respecte de les àmplies facultats per a dur a terme la iniciativa urbanitzadora i en les propostes davant l'administració municipal dels projectes de reparcel·lació forçosa, al·ludixen les queixes: núm. 010036 —municipi de Museros—, 011023 —municipi de Burriana—, 011037 —la Vila Joiosa—, 012335 —municipi d'Alcossebre.

Es va suspendre la tramitació de la queixa núm. 010036, en constatar que el ciutadà promotor de la mateixa havia interposat un recurs jurisdiccional pels mateixos fets.

En les tres restants queixes al·ludides, estem en l'espera de rebre la informació que vam sol·licitar als ajuntaments afectats per les mateixes.

c) Queixes relatives a aspectes procedimentals en l'aprovació dels instruments de gestió urbanística.

A este punt es referixen les següents queixes: 010080 —Ajuntament de l'Olleria—, 010341 —Ajuntament de València—, 010348 —Ajuntament de Requena—, 010375 —Ajuntament d'Orihuela—, 010423 —Ajuntament de València—, 010499 —Ajuntament de San Miguel de Salinas—, 010551 —Ajuntament de Meliana—, 010611 —Ajuntament de Vall d'Alba—, 010650 (acumulades núm. 010678 i 010724) —Ajuntament de Benicàssim—, 010654 (acumulades núm. 010731, 010732 i 010761) —Ajuntament d'Elx—, 010695 —Ajuntament d'Alacant—, 010702 —Ajuntament d'Almenara—, 010710 —Ajuntament d'Orpesa del Mar—, 010828 —Ajuntament de l'Alfàs del Pi—, 012359 —Ajuntament de Xàbia.

Les qüestions més comunes que plantegen els ciutadans en este vessant de la gestió urbanística podrien ser: les dificultats que tenen els mateixos, en la seua condició de propietaris, per a accedir al contingut i les determinacions dels programes per al desplegament d'actuacions integrades que els afecten, ja que de vegades, les seues peticions d'informació no són ateses pels ajuntaments afectats; la falta de precisió en els criteris municipals per a l'adjudicació d'alguns programes segons ens manifesten els ciutadans afectats per estes dinàmiques gestores, com també ens indiquen diversos ciutadans i col·lectius que les al·legacions que han formulat en les fases d'informació pública en els procediments que aproven els instruments gestors i en els projectes d'urbanització no són resolts ni notificats pels ajuntaments competents; i alguna queixa es referix a la falta de l'escrupolós compliment quant als criteris d'adjudicació de parcel·les, regulats en l'article 70 de la Llei valenciana 6/1994 en alguns dels projectes de reparcel·lació forçosa que afecten els ciutadans promotors de tals expedients.

Sobre això, convé recordar especialment la regulació que conté l'article 66 de la citada Llei valenciana sobre les prerrogatives de l'urbanitzador i el reconeixement dels drets dels propietaris afectats.

Es va resoldre el tancament de les queixes identificades amb el núm. 010080, 010375, 010423, 010551, 010650 i les queixes acumulades a la mateixa núm. 010678 i 010724, ja que després del detingut estudi de la informació que se'ns va enviar en cada expedient, no resultava constatable que s'haguera vulnerat cap dret dels ciutadans afectats davant l'activitat municipal desplegada.

Es va suspendre la tramitació de les queixes núm. 010654, 010731, 010732 i 010761, en comprovar esta Institució que pels mateixos fets s'havien interposat recursos jurisdiccionals per part dels ciutadans afectats.

La resta de queixes citades es troben en tràmit, siga en l'espera de rebre la informació requerida o que els ciutadans formulen les oportunes al·legacions a la informació ja rebuda per a contrastar-la.

d) Queixes en què els ciutadans promotors de les mateixes exigixen el compliment dels terminis prevists en els instruments de planejament i gestors a fi que els àmbits territorials afectats tinguen els serveis urbanístics essencials.

Sobre això es van formular les queixes núm. 010134 —Ajuntament de València—, 010413 —Ajuntament de Bocairent—, 010690 —Ajuntament d'Orihuela.

Excepció feta de la queixa núm. 010134 que se'n va resoldre el tancament en comunicar-nos l'Ajuntament de València que s'iniciarien en breu els procediments gestors per a dotar i millorar els serveis d'una part del barri de Natzaret, la resta de queixes al·ludides està en tràmit en la data de tancament d'este informe.

e) Queixes referides a l'exigència de cobrament de quotes d'urbanització.

A estes qüestions es referixen les queixes núm. 010230 ─Ajuntament de Llíria─, 010743 —Ajuntament de la Vila Joiosa, 010843 ─Ajuntament de Pedreguer.

Sobre això convé tenir present que l'article 72 de la Llei valenciana 6/1994 regula la recaptació de les quotes d'urbanització generada per l'activació dels processos gestors urbanístics d'aplicació.

Es va acordar el tancament de la queixa núm. 010230, en constatar en les actuacions materialitzades per esta Institució que l'activitat municipal desplegada era correcta, mentre que els altres dos expedients de queixa estan en tramitació atés que s'ha requerit una ampliació de la informació municipal de què disposàvem.

f) Queixes en tramitació al·ludides en l'Informe de l'any 2000.

En l'expedient de queixa núm. 201194 es va resoldre el seu tancament, en aportar la ciutadana promotora del mateix una Sentència del Tribunal Superior de Justícia en què s'enjudiciaven els fets que motivaven la queixa, referida a la gestió urbanística d'una unitat d'execució prevista en el Pla General de Torrent.

En la queixa núm. 201192, després del detallat estudi de la informació que se'ns va enviar per la Gerència de l'Oficina "Riva" i també de les al·legacions formulades pels Srs. H.S., resultaven constatables els punts següents: pel que fa a les circumstàncies concurrents per a l'ocupació i demolició de l'habitatge en

qüestió s'havia presentat denúncia criminal davant el jutjat corresponent de València, consta l'oferiment d'un habitatge per al reallotjament d'estos ciutadans per l'administració actuant, i quant a la determinació del preu just de l'expropiació materialitzada, l'expedient es troba pendent de la preceptiva resolució per part del Jurat Provincial d'Expropiació Forçosa. Davant d'això, es va acordar el tancament del precitat expedient.

També es va resoldre el tancament de la queixa núm. 200678, referida a l'Ajuntament de Benicarló, en comunicar-nos este Ajuntament que ja existia previsió temporal i pressupostària per a iniciar l'expedient expropiatori referit a la parcel·la del Sr. F., la demora de la qual constituïa l'objecte de la seua queixa.

Es va resoldre la suspensió de la tramitació de les queixes núm. 201050 i la seua acumulada núm. 010328, referides a l'Ajuntament de Segorbe, atés que este Ajuntament ens va informar que s'havia interposat un recurs jurisdiccional pels mateixos fets que els que són objecte dels expedients que tramitava esta Institució.

Vam acordar el tancament de les següents queixes en no constatar en la nostra investigació que s'hagueren vulnerat els drets constitucionals dels ciutadans promotors de les mateixes: 200018 —Ajuntament d'Altea—, 200153 i 200908 —Ajuntament de la Vila Joiosa—, 201045 —Ajuntament de l'Alfàs del Pi—, 201046 —Ajuntament de Segorbe—, 201073 —Ajuntament d'Alzira—, 201121 —Ajuntament de San Isidro—, 201280 —Ajuntament de Gandia.

Està en tràmit la queixa núm. 200116, referida a l'Ajuntament de Guadassuar, i esta Institució ha sol·licitat una ampliació de la informació que ja tenia sobre l'execució i el finançament de les obres d'urbanització d'un viari a la localitat citada.

1.3. **Disciplina urbanística**

1.3.1. El deure de l'administració de subministrar la informació urbanística requerida pels ciutadans.

Sobre l'expressada temàtica al·ludixen les següents queixes que s'identifiquen amb el núm. 010066 i 010100, 010288, 010317, 010392 i 010393, 010444, 010456, 010487, 010535, 010567, 010749, 010880, 010882, 010910, 010975, 012328. Un total de 17 queixes.

Novament, en esta anualitat ens manifesten els ciutadans valencians que han formulat les citades queixes, l'excessiva dilació dels ajuntaments afectats a expedir la informació demandada per tals ciutadans, que fins i tot arriba a l'incompliment del termini d'un mes per a facilitar l'esmentada informació urbanística previst en l'article 84.3 de la Llei valenciana 6/1994 reguladora de l'activitat urbanística.

Es va resoldre el tancament de les queixes núm. 010066 i 010100 (Ajuntament d'Oliva), 010288 (Ajuntament de Riba-roja de Túria), 010317 (Ajuntament de Llíber), 010392 i 010393 (Ajuntament de Montserrat), 010444 (Ajuntament de Benitatxell), 010456 (Ajuntament de Redován), 010487 (Ajuntament de Xàbia), 010535 (Ajuntament d'Alacant), 010567 (Servei Territorial d'Urbanisme a Alacant —COPUT—), 010749 (Ajuntament de Llíria). El motiu essencial per a acordar el tancament d'estos expedients de queixa obeïx al fet que, després d'iniciar les actuacions pertinents, esta Institució va constatar que les indicades administracions havien facilitat la informació que demandaven els ciutadans interessats, sense perjuí que en alguna queixa es va recordar als ajuntaments implicats l'obligatorietat de complir el termini del mes establit a este efecte.

Estan en tràmit els expedients identificats amb el núm. 010880 (Ajuntament de Catadau), 010882 (Ajuntament d'Almoradí), 010910 (Ajuntament de la Vall d'Uixó), 010975 (Ajuntament d'Eslida), 012328 (Ajuntament d'Alacant), ja que hem enviat als ciutadans promotors dels mateixos la informació que ens van enviar els referits ajuntaments perquè al·legaren el que estimaren convenient sobre això.

Pel que fa a les queixes en tramitació referides a este epígraf, al·ludides en l'Informe de l'any 2000, en constatar que es va expedir la informació urbanística sol·licitada pels ciutadans afectats en els expedients núm. 200720, 200760, 200783, 201055, 201188, 201198 i 201205, es va resoldre el tancament dels mateixos. Continua en tramitació la queixa núm. 200337, en haver sol·licitat a l'Ajuntament d'Altea una ampliació respecte de la informació que ja teníem.

1.3.2. La responsabilitat de l'administració per actes urbanístics

La Sra. M.L.T.A. va presentar escrit de queixa núm. 010993, en què ens manifestava els abundants danys i perjuís ocasionats en la seua collita de raïm de taula per l'execució de les obres per a la construcció d'un polígon industrial de promoció municipal per l'Ajuntament d'Hondón de las Nieves en terrenys limítrofs a les seues propietats, i ens concretava que, tot i haver instat davant este Ajuntament una reclamació per responsabilitat patrimonial, i haver aportat la documentació que acredita les circumstàncies concurrents, no ha rebut cap resolució sobre això.

Després d'haver admés a tràmit l'esmentada queixa, vam demanar informació detallada sobre això a l'Ajuntament d'Hondón de las Nieves sense que ens haja estat enviada.

En relació amb la queixa núm. 200801, a què al·ludíem en este epígraf en l'anterior Informe, es va resoldre suspendre'n la tramitació, en acreditar en la nostra investigació que el Sr. J.M.H.P. havia interposat recurs jurisdiccional sobre els mateixos fets que els que eren objecte d'este expedient de queixa.

1.3.3. Les llicències urbanístiques

Amb al·lusió a la temàtica de les llicències urbanístiques es van presentar davant esta Institució les queixes identificades amb el núm. 010025, 010054, 010222, 010400, 010471, 010585, 010719, 010765, 010769, 010801, 010849, 010855, 010863, 012318. Un total de 14 queixes.

Es va resoldre la inadmissió de les queixes núm. 010471, 010849 i 010863. En la queixa núm. 010471, la Sra. E.G.L. ens manifestava que no podia materialitzar el seu dret a edificar en una parcel·la propietat seua, per haver acordat l'Ajuntament de Mutxamel la suspensió de llicències d'edificació en un concret àmbit territorial, i ens concretava en el seu escrit de queixa que tenia una sentència del Tribunal Superior de Justícia que donava la raó a la seua pretensió, però que com que no s'havia complit per part de l'administració obligada, havia instat l'incident d'execució davant esta instància judicial, per la qual cosa es va resoldre no admetre-la a tràmit, ateses les circumstàncies concurrents.

Es va resoldre la inadmissió a tràmit de la queixa núm. 010849, atés que el que sol·licitava en la mateixa la Sra. M.D.S.E. no entrava dins l'àmbit de competències d'esta Institució.

Així mateix, també es va acordar la inadmissió de la queixa núm. 010863 formulada pel Sr. M.L.S., en manifestar-nos que no havia utilitzat la via del recurs administratiu amb caràcter previ a formular-nos este escrit.

Es va acordar el tancament de les queixes núm. 010025 (Ajuntament de Xàbia), 010054 (Ajuntament d'Alacant), 010222 (Ajuntament d'Alacant), 010400 (Ajuntament de Dénia), 010585 (Ajuntament de Puçol), 010719 (Ajuntament de Muro d'Alcoi), 010765 (Ajuntament de Benifaió), 010801 (Ajuntament de la Nucia), 010855 (Ajuntament de Torrevieja), en comprovar en les actuacions materialitzades per esta Institució que l'atorgament de les llicències urbanístiques en qüestió s'havia produït d'acord amb la normativa urbanística i sectorial d'aplicació, i no vam constatar que tal activitat administrativa resultara lesiva als drets constitucionals dels ciutadans promotors de les expressades queixes.

Estan en tràmit les queixes núm. 010769 i 012318, referides a l'Ajuntament de Benissa i d'Aspe respectivament, i hem demanat els corresponents informes municipals per a aclarir els supòsits que ens plantegen els ciutadans afectats, que se centren en les dificultats que estan trobant per a obtenir les llicències que van sol·licitar davant les esmentades corporacions municipals.

Pel que fa a les queixes de la present temàtica que al·ludíem en l'Informe corresponent a l'any 2000, pels expressats motius es va resoldre el tancament de les queixes núm. 200317, 200374 i 201110.

Estan en tràmit les queixes núm. 201150 i 2001151 que va presentar la Sra. M.R.B.B. en representació d'una plataforma ciutadana d'Alacant, ja que s'ha sol·licitat una

ampliació de la informació que teníem a la Direcció General d'Obres Públiques de la Generalitat Valenciana, perquè ens aclarisca el nombre i l'objecte dels recursos jurisdiccionals que va interposar la mercantil titular de les obres en qüestió, que s'estan duent a terme a l'illa de Tabarca, referits a les resolucions de paralització d'estes obres dictades per l'esmentada administració.

També es troba en tràmit la queixa núm. 201237, atés que recentment hem rebut l'ampliació de l'informe requerit a l'Ajuntament de Alcalà de Xivert, del qual vam donar trasllat al seu promotor per a al·legacions.

1.3.4. La intervenció municipal mitjançant ordres d'execució

Sobre la temàtica de les ordres d'execució s'han presentat les següents queixes: 010226, 010278, 010381, 010644, 010746, 010779, 010839, 012354. Un total de 8 queixes.

Es va resoldre el tancament de les queixes núm. 010226 (Ajuntament d'Onil), 010278 (Ajuntament de Cox), 010381 (Ajuntament de València), 010746 (Ajuntament de València), 010779 (Ajuntament d'Ibi). Estos expedients van ser promoguts per ciutadans que directament patien la insalubritat o inseguretat de l'estat dels immobles i les edificacions en qüestió, i havien denunciat estos fets davant l'ajuntament competent però no van obtenir cap resposta, per la qual cosa acudiren a esta Institució. Després d'iniciar les investigacions corresponents en l'àmbit de la nostra Llei, es va constatar la intervenció de les esmentades administracions, que van requerir als propietaris obligats que adoptaren les mesures oportunes per a l'adequat estat dels seus immobles, en el marc normatiu contingut en l'article 86 i els preceptes concordants de la Llei valenciana 6/1994 de l'activitat urbanística.

Estan en tràmit les queixes núm. 010644 (Ajuntament de San Juan), 010839 (Ajuntament de Cocentaina) i 012354 (Ajuntament d'Alacant), i s'ha sol·licitat la informació corresponent a este efecte a les esmentades administracions.

Pel que fa a les queixes sobre este epígraf identificades en l'Informe corresponent de l'any 2000, en no constatar en el curs de la nostra actuació que l'activitat municipal concurrent fóra lesiva a algun dret constitucional dels ciutadans afectats i en haver-se solucionat en gran mesura la problemàtica que ens plantejaven els mateixos, es va acordar el tancament de les queixes núm. 201080, 201185, 201219, 201220, 201250, 201254 i 201272.

1.3.5. Els il·lícits urbanístics: el règim sancionador i restaurador de la legalitat urbanística conculcada

A esta temàtica fan referència les queixes núm. 010007, 010013, 010022, 010088, 010094, 010119, 010135, 010196, 010201, 010227, 010340, 010389, 010468, 010589, 010642, 010693, 010722, 010795, 010796, 010802, 010854, 010856, 010879, 010977, 010982, 010990, 010992, 011022. Fan un total de 28 queixes.

Igual que vam exposar en l'Informe corresponent a l'any 2000, els aspectes més rellevants que presenten el contingut i objecte d'estes queixes responen als enunciats següents:

a) Els ciutadans promotors dels expedients de queixa, com a denunciants davant l'administració corresponent de fets que podrien constituir infraccions urbanístiques, manifesten què no han rebut resposta a les seues denúncies per les esmentades administracions.

   En relació amb tal aspecte de la present problemàtica, es va resoldre la inadmissió de la queixa núm. 010879 que ens va formular el Sr. R.S.A., atés que sol·licitava la intervenció d'esta Institució sobre el que considerava una reiterada passivitat de l'Ajuntament de Rafal en la sanció del que, segons el seu parer, constituïen múltiples infraccions urbanístiques, per la qual cosa es va estimar que tan genèrica pretensió excedia les competències d'esta Institució.

   Es va suspendre la tramitació de les queixes núm. 010094 i (Ajuntament de Santa Pola) i 010982 (Ajuntament de Crevillent) i núm. 011022 (Ajuntament de l'Alcora), en acreditar-se en la investigació iniciada que pels fets en qüestió s'estaven substanciant actuacions judicials.

   Es va acordar el tancament de les queixes núm. 010007 (Ajuntament d'Alfàs del Pi), 010201 (Ajuntament d'Alpuente), 010340 (Ajuntament de Chilches), 010389 (Ajuntament de València), 010589 (Ajuntament de Guardamar del Segura) i 010642 (Ajuntament de Cox), en constatar en les actuacions dutes a terme per esta Institució que s'havia comunicat la resposta que demanaven els ciutadans promotors d'estos expedients pels ajuntaments competents, i també que estos van iniciar l'activitat corresponent a la vista dels fets concurrents.

   Estan en tràmit, quant a este aspecte de la present temàtica, les queixes núm. 010022 (Ajuntament de València), 010088 (Ajuntament de Calp), 010196 (Ajuntament de Xàbia), 010468 (Ajuntament de Castalla), 010693 (Ajuntament d'Elx), 010722 (Ajuntament d'Altea), 010795 (Ajuntament de Guardamar del Segura), 010802 (Ajuntament d'Oliva), 010854 (Ajuntament de Dénia), 010990 (Ajuntament d'Ontinyent). Llevat de les queixes núm. 010722, 010795 i 010854, en què no hem rebut, a la data de tancament d'este Informe, la informació requerida, en la resta d'expedients s'ha enviat la informació que teníem de les administracions actuants als ciutadans afectats perquè al·leguen el que estimen convenient a la vista de les mateixes.

b) Queixes relatives al que els ciutadans consideren excessiva dilació i lentitud dels ajuntaments competents a executar les seues pròpies resolucions, en què s'imposen sancions econòmiques i mesures de restauració de la legalitat urbanística conculcada.

   Es va acordar el tancament de les queixes 010013 (Ajuntament de San Juan), 010135 (Ajuntament de Guardamar del Segura), 010227 (Ajuntament de

Tavernes de la Valldigna) i 010796 (Ajuntament d'Elda), atés que es va acreditar en la tramitació d'estos expedients que per les referides administracions s'havien executat les resolucions adoptades a este efecte per les mateixes.

Està en tràmit la queixa núm. 010977, que va promoure el Sr. J.R.V.CH. referida a l'Ajuntament de la Vila Joiosa, i s'ha sol·licitat a aquell Ajuntament el corresponent informe per a aclarir els supòsits de la queixa, referits a l'excessiva passivitat municipal a l'hora de dur a terme l'execució forçosa de l'ordre de demolició acordada per l'esmentada Administració i reiteradament incomplida pel ciutadà obligat —veí fronterer del promotor de l'expedient.

Es va dictar resolució en la queixa núm. 010856, dirigida a l'Ajuntament de València, en els termes següents:

"Agraïm el seu informe, en què ens contesta a queixa núm. 010856, formulada per la Sra. E.M..S., relativa a la no-execució de resolució d'Alcaldia, referent a la instal·lació d'un rètol a l'emplaçament C/ R…, per part de l'entitat comercial M.D., de la ciutat de València.

De la lectura de l'informe enviat per la Secretaria de la Junta Municipal de Ciutat Vella, mitjançant ofici de data 18/12/01 es conclou el que seguix:

1r) Que després de rebre els acusaments de notificació corresponents, en data 31 d'octubre de 2001 es dicta resolució d'Alcaldia núm.V-3249, mitjançant la qual es denega la llicència de rètol sol·licitada per l'entitat M.D., i s'ordena a la mateixa la retirada d l'element publicitari.

2n) Que, "en este moment l'expedient es troba pendent que es remeten els corresponents acusaments de recepció, a fi de procedir, en cas d'incompliment de resolució per l'interessat, a l'execució subsidiària per part d'este Ajuntament de la resolució d'Alcaldia".

Amb data 16/01/02, ha comparegut novament davant esta Institució la interessada, en virtut de la qual subratlla com a al·legacions que, en esta data, el cartell de l'empresa anunciadora continua instal·lat, de manera que menyscaba el seu dret a llums i vistes, i en conseqüència, no s'ha complit el que disposa l'Ajuntament, a fi de reposar l'ordre jurídic conculcat i li resulta, a més a més, preocupant la indeterminació en l'execució subsidiària de l'acte.

Continuant amb esta qüestió convé recordar que, atés que concorre la resolució jurídica que servix de fonament jurídic a l'actuació material, caldrà atendre amb caràcter immediat al que disposa l'article 98 de la Llei 30/1.992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques, i del procediment administratiu comú, que sobre l'execució subsidiària, en el que aquí interessa, expressament establix:

-"… les administracions públiques hauran de fer l'acte, per elles mateixes o a través de les persones que determinen, a costa de l'obligat.

3r) L'import de les despeses, els danys i perjuís s'exigirà d'acord amb el que disposa l'article anterior…".

Per tot el que hem exposat, i de conformitat amb el que establix l'article 29 de la Llei 11/88, reguladora d'esta Institució, procedix concloure i comunicar-li a vostra senyoria la conveniència d'atendre esta recomanació, en els termes de dictar resolució d'acord amb els punts que exposem seguidament:

Ordenar amb caràcter immediat que es faça l'execució subsidiària, davant l'incompliment de la resolució referenciada per l'interessat, i caldrà apercebre's, si s'escau, de la incoació del corresponent expedient sancionador".

c) Queixes en què els ciutadans que les promouen ens manifesten què les administracions actuants no han respectat alguna de les garanties procedimentals exigibles per a l'adequat exercici de la potestat administrativa sancionadora i restauradora de la legalitat urbanística.

Es va acordar el tancament de la queixa núm. 010992, presentada per la Sra. M.N.M., en què ens manifestava que no considerava adequada la tipificació com a infracció urbanística d'una construcció que havia executat en una parcel·la propietat seua, com tampoc considerava correcta la valoració de les obres que havien fet els serveis tècnics de l'Ajuntament de Cheste, tot això en un expedient sancionador per infracció urbanística que se li va incoar. Després d'admetre a tràmit l'esmentada queixa, vam demanar detallada informació del referit Ajuntament, i una vegada estudiada tal documentació no la vam considerar incorrecta ni lesiva als drets constitucionals de la Sra. N.

També es va resoldre el tancament de la queixa núm. 010119, que va promoure la Sra. A.C.G., en constatar en la investigació iniciada que l'Ajuntament de Torrevieja havia esmenat el tràmit de concedir el termini de dos mesos per a instar la legalització de les obres que va fer la Sra. C., segons sembla sense llicència, i que motivaren la instrucció d'un expedient per a restaurar la legalitat conculcada.

d) Queixes en tramitació corresponents a este epígraf que es van relacionar en l'Informe de l'any 2000.

Es va acordar el tancament de les queixes núm. 200423, 200424, 200982 i 200983, 200740, 200747, 200867, 200977, 200988, 200995, 201067, 201210, en constatar que les mesures adoptades per les administracions competents resultaven conformes amb l'ordenament urbanístic aplicable.

Es va resoldre suspendre la tramitació de la queixa núm. 201265, en acreditar-se que el promotor de la mateixa havia interposat un recurs jurisdiccional pels mateixos fets que els que són objecte del citat expedient.

En la queixa núm. 201181 es va dictar resolució dirigida a l'Ajuntament d'Elx del següent tenor:

"En relació amb la queixa promoguda pel Sr. J.V.B., en què denuncia diverses irregularitats urbanístiques detectades en el garatge-aparcament ubicat al carrer B, núm...., de la localitat, i examinats els informes municipals enviats a esta Institució, especialment els de dates 23 de gener i 15 de febrer de 2001, del mateix es desprén que, a pesar que el titular del garatge va obtenir llicència d'activitats qualificades el 8 de març de 1995, la Sra. regidora delegada d'Obertures i Via Pública reconeix textualment que, "amb posterioritat, i arran de denúncies, hi ha informe tècnic de 6 de maig de 1999 en què es fa constar que hi ha una ampliació de sis places, quatre trasters i ampliació de les places d'aparcament núm. 17, 18 i 19".

Així mateix, segons assevera la Sra. arquitectessa tècnica municipal en l'informe de data 1 de febrer de 2001, s'ha comprovat la realització de diverses obres sense llicència, tant en la planta baixa com al soterrani primer, i el titular del garatge ha sol·licitat únicament la legalització de la planta baixa –segons sembla, encara sense resoldre- i sense que s'haja incoat cap procediment sancionador.

Així les coses, i atés que han sobrevingut noves circumstàncies que no s'havien tingut en compte en el moment d'atorgar la llicència (art. 16.1 Reglament de Serveis de les Corporacions Locals, aprovat mitjançant Decret de 17 de juny de 1955), el titular del garatge hauria de legalitzar la seua activitat, siga mitjançant la sol·licitud d'una nova llicència d'obertura —en estar en funcionament amb un evident desajust respecte de la concedida amb data 8 de març de 1995; en este aspecte, en aquell informe d'1 de febrer de 2001, s'advertix, respecte de la planta baixa, que s'ha produït un canvi d'ús de local a garatge— o la imposició de mesures correctores que consideren la nova situació actual de l'activitat, a fi de evitar la producció d'efectes molests i perillosos per a la seguretat i integritat física dels veïns fronterers i els usuaris del garatge.

En este últim aspecte, la llicència municipal de funcionament té la naturalesa d'autorització de tracte continu, cosa que significa que la intervenció administrativa posterior a l'acte d'atorgament pot arribar a exigir que s'adopten mesures correctores addicionals a les reflectides en el projecte o senzillament que es mantinguen en permanent nivell d'eficàcia les considerades en este.

Per tant, siga l'alcalde, siga subsidiàriament el conseller competent, estan legitimats per a ordenar l'adopció de les mesures correctores necessàries per a evitar riscos innecessaris per a la seguretat de les persones i els béns.

L'incompliment d'estes mesures per part del titular de l'activitat, es troba també tipificat com a falta greu, i pot donar lloc a la retirada, temporal o definitiva, de la llicència (arts. 11, 13.4 i 17 de la Llei 3/1989).

Així mateix, es podria incoar un expedient sancionador per l'alcalde i, subsidiàriament, si este no ho fera en el termini de quinze dies, el conseller competent, de conformitat amb el que preveu l'article 17 de la Llei 3/1989, atés que el funcionament d'un garatge sense llicència o sense ajustar-se a les condicions inicialment imposades quan es va atorgar, es troben tipificades en l'article 13.3 i 4 d'aquell text legal com a falta greu.

Sobre la realització d'obres sense llicència, cal advertir que són molt concloents els termes de l'article 52 del Reglament de Disciplina Urbanística de 1978, quan prescriu que, "en cap cas podrà l'administració deixar d'adoptar les mesures que tendixen a reposar els béns afectats a l'estat anterior a la producció de la situació il·legal. Les sancions per les infraccions urbanístiques que s'observen s'imposaran independentment de les esmentades mesures."; i tot això, abans que transcórrega el termini de prescripció de 4 anys des de la total terminació de les obres (art. 9 del Reial Decret-Llei 16/1981, de 16 d'octubre); per la qual cosa resulta procedent incoar, d'una banda, l'expedient de restabliment de la legalitat urbanística, i requerir l'interessat perquè en el termini de dos mesos sol·licite la legalització de totes les obres fetes sense llicència –el soterrani primer inclòs també-, amb advertència de demolició en cas d'incompliment o d'impossible legalització i, d'altra banda, la incoació de l'oportú expedient sancionador i la imposició, si s'escau, de la corresponent sanció.

D'acord amb estes competències municipals, cal tenir en compte que l'absència d'un control municipal sobre l'activitat del garatge o, simplement, el fet de permetre o consentir el seu funcionament sense exhaurir tots els mecanismes legals posats a disposició de l'Ajuntament per a obligar el propietari al compliment de la normativa vigent, podria originar una responsabilitat patrimonial per funcionament anormal de l'administració, amb la consegüent obligació municipal d'indemnitzar els danys i perjuís que se'ls poguera irrogar als veïns limítrofs i als usuaris del garatge (art. 106.2 de la Constitució i 139 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú), tal com ha tingut ocasió de raonar el Tribunal Suprem en les sentències de 8 de juliol de 1998 (Arz. 6716) i 4 de novembre de 1998 (Arz. 9840).

I és que els drets fonamentals a la vida i a la integritat física (art. 15 de la Constitució Espanyola) i a la inviolabilitat del domicili (art. 18.2), com també els drets constitucionals a la protecció de la salut (art. 43), a un medi ambient adequat (art. 45) i a un habitatge digne (art. 47) exigixen, necessàriament, un control per part de les autoritats municipals de les activitats potencialment perilloses –incendis o explosions de vehicles-, i també de la contaminació acústica, a fi d'evitar l'excés de sorolls que patixen els veïns fronterers i pròxims a l'activitat.

Estos béns especialment protegits per la Norma Fonamental, eleven el grau d'eficàcia que cal exigir a l'administració municipal en la seua preservació, de manera que les actuacions que es troben pendents haurien de dur-se a terme tan ràpidament com fóra possible, a fi d'evitar el consegüent perjuí de l'interés públic, dels directament afectats i dels drets constitucionals de primer ordre dels quals són titulars els ciutadans; i això, com a conseqüència del principi d'eficàcia que ha de regir l'actuació de totes les administracions públiques, segons disposa l'article 103.1 de la Constitució Espanyola.

D'altra banda, quant a la falta de contestació als reiterats escrits presentats pel Sr. V. en l'Ajuntament, cal notar que tal actitud municipal d'abstenir-se de dictar resolució expressa, incomplix manifestament l'inexcusable deure de resoldre, imposat a les administracions públiques en l'article 42 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic i procediment administratiu comú, una obligació que ha estat estesa i emfatitzada amb la reforma operada per la Llei 4/1999, de 13 de gener, en prescriure, clarament, que l'administració està obligada a dictar resolució expressa en tots els procediments i a notificar-la, qualsevol que siga la seua manera d'iniciació, en el termini màxim de tres mesos, quan les normes reguladores dels procediments no fixen el termini màxim per a rebre la notificació.

Des d'esta perspectiva, el silenci administratiu és una pràctica que genera en els ciutadans una autèntica inseguretat jurídica i indefensió material (proscrites pels arts. 9.3 i 24.1 de la Constitució Espanyola), i que, tal com ha exposat el Síndic de Greuges en els seus successius informes anuals a les Corts valencianes, obliga els ciutadans a acudir a la via jurisdiccional per a la resolució dels seus conflictes i convertix, per això, en inoperant la via administrativa.

Per això, el nostre legislador autonòmic, en regular esta Institució en la Llei 11/1988, de 26 de desembre, li atribuïx, en l'art. 17.2, l'específica funció de vetlar i controlar que l'administració resolga dins el termini i en la forma escaient, les peticions i els recursos que se li hagen formulat.

En virtut de tot el que antecedix, i tenint en compte les consideracions exposades per a la defensa i efectivitat dels drets i llibertats compresos en els títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, recorde a vostra senyoria el deure legal de dictar i notificar resolució expressa en relació amb els escrits presentats pel Sr. V., com també li recomane que es procedisca, amb urgència, a aplicar les mesures de policia administrativa previstes en la normativa referida per a les activitats que estiguen funcionant d'una manera irregular i les obres fetes sense llicència."

L'Ajuntament d'Elx ens va informar que acceptava la transcrita resolució, i que adoptaria les mesures corresponents a este efecte.

També es va dictar resolució dirigida a l'Ajuntament de Marines en la queixa núm. 200770, que va ser acceptada per l'esmentada autoritat municipal i es va articular del tenor literal següent:

"En relació amb la queixa de referència que ens va confiar el Sr. M.L.S., acusem recepció del seu últim informe.

L'objecte d'esta queixa al·ludix essencialment a tres qüestions que s'analitzaran a continuació.

D'una banda, el ciutadà promotor de la mateixa entén, i així ho ha fet constar davant aquells Ajuntament, que ha obtingut per silenci administratiu la llicència municipal que va sol·licitar el 22 d'octubre de 1999 per a fer obres consistents a alçar la paret mitgera de la seua tanca, ja que des que va presentar l'últim escrit, mitjançant el qual esmenava les deficiències que, segons el seu parer abusivament li van ser requerides, havia transcorregut més d'un mes. Amb posterioritat es va adoptar acord plenari de data 30 de març de 2000 del següent tenor: "Vists i examinats els escrits en què demana llicència d'obres particulars i tenint en compte l'informe emés pel Servei Tècnic Municipal, el Ple per unanimitat, acorda: ...

Denegar la llicència d'obres sol·licitada al Sr. M.L.S."

Sobre això, convé tenir present el que prescriu l'article 242.6 del Reial Decret Legislatiu 1/1992 de 26 de juny —declarat com a precepte bàsic en vigor a tenor de la Disposició derogatòria de la Llei 6/1998 sobre el règim del sòl i valoracions:

"En cap cas s'entendran adquirides per silenci administratiu llicències en contra de la legislació o del planejament urbanístic".

Per la qual cosa el sentit del silenci administratiu en esta matèria exigix verificar si el que ha sol·licitat s'adequa o no a l'ordenament urbanístic aplicable, una qüestió que excedix l'àmbit de competències d'esta Institució.

En tot cas, també convé dur a col·lació els següents preceptes:

Article 243.2 del Reial Decret Legislatiu 1/1999 —precepte bàsic: "Tota denegació de llicència haurà de ser motivada".

Article 89.5 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú: "L'acceptació d'informes o dictàmens servirà de motivació a la resolució quan s'incorporen al text de la mateixa".

Per tant, en este cas resulta constatable que en l'acord plenari municipal de denegació de la llicència urbanística citada no obra motivació del mateix, i

tampoc s'incorpora el tenor de cap informe tècnic evacuat a este efecte. Ni en la documentació que tenim consta que s'haja emés el preceptiu informe jurídic, segons exigix l'article 4.2 del Reglament de Disciplina Urbanística aprovat pel Reial Decret 2187/1978, de 23 de juny.

Per tant, l'absència de motivació del referit acte municipal infringiria el que prescriu l'al·ludit article 243.2 del Reial Decret Legislatiu 1/1999, i podria vulnerar el manament constitucional contingut en l'article 9.3 de la Constitució que exigix la interdicció de l'arbitrarietat dels poders públics.

D'altra banda, el promotor d'esta queixa considera inadequada la paralització de les obres en qüestió. Sobre això, en la documentació enviada a esta Institució consta còpia del que es denomina una acta de paralització d'obres subscrita per la Direcció de la Policia Local de 5 de febrer de 2000 del següent tenor:

"..., que procedisca a la paralització immediata de les obres que s'estan duent a terme en l'interior del seu habitatge, consistents a alçar una paret mitgera, per motiu de no tenir concedida pel MI Ajuntament de Marines l'autorització administrativa corresponent a la llicència d'obres número 100/99, com també que procedisca a retirar o enderrocar l'obra que fins al moment estiguera construïda, ja que està incorrent en una infracció urbanística per construir sense la concessió de la llicència d'obres."

Establix l'article 184 del Reial Decret 1346/1976 de 9 d'abril, mitjançant el qual s'aprova el text refós de la Llei sobre règim del sòl i ordenació urbana, que la competència per a la suspensió de l'execució d'obres sense haver obtingut la preceptiva llicència municipal correspon a l'alcalde-president, i l'esmentada competència es troba sotmesa a determinats requisits procedimentals. L'article 12.1 de la Llei 30/1992 citada, precisa: "La competència és irrenunciable i caldrà exercir-la precisament pels òrgans administratius que la tinguen atribuïda com a pròpia...". Per tant, resulta evident que el contingut de la referida acta vulneraria el que prescriuen estos preceptes d'aplicació.

I, pel que fa als danys i perjuís que segons ens manifesta el ciutadà promotor de la queixa li estan causant les esmentades actuacions municipals, no constatem que el mateix haja formulat de manera justificada l'esmentada pretensió, i haja concretat el nexe de causalitat concurrent i la quantia dels perjuís experimentats, de conformitat amb el que hi ha establit en els articles 139 i següents de la Llei 30/1992, i en el Reial Decret 429/1993 de 26 de març, que aprova el Reglament dels procediments en matèria de responsabilitat patrimonial de les administracions públiques.

Davant d'això, i considerant que la competència essencial d'esta Institució és la defensa dels drets i llibertats continguts en el Títol I de la Constitució i en l'Estatut d'Autonomia davant l'actuació de les administracions públiques valencianes, d'acord amb el que hi ha establit en l'article 1.1 i 29.2 de la Llei

11/1988, reguladora del Síndic de Greuges, i a fi que no es menyscaben les garanties procedimentals del promotor d'esta queixa ─emparades en última instància en l'article 24 de la Constitució─ en relació amb les descrites actuacions municipals, recomane a vostra senyoria que novament dicte resolució fonamentada jurídicament i amb la corresponent motivació sobre la petició de llicència urbanística objecte d'esta queixa, i que esta siga notificada en forma al ciutadà interessat.

Així mateix, li recorde la inexcusable observança del que prescriu la legislació d'aplicació sobre l'exercici competencial per eixe Ajuntament per a instruir els expedients de restauració de la legalitat urbanística presumptament conculcada i de la potestat sancionadora urbanística."

Quant a la resolució dictada en la queixa núm. 990426, que es va transcriure íntegrament en l'anterior informe, l'Ajuntament de Dénia ens va comunicar que acceptava íntegrament les recomanacions que se li van formular. Per contra, no hem rebut contestació a la resolució també al·ludida en l'esmentat informe, dirigida a l'Ajuntament de la Pobla de Vallbona respecte de l'expedient de queixa núm. 990911.

2. HABITATGE

2.1. Queixes sobre l'aplicació dels plans d'habitatge

Sobre este assumpte es van formular les queixes núm. 010015 i 011026.

En la queixa núm. 010015, ens manifestava el Sr. J.P.F. que havia sol·licitat informació a la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge, perquè se li aclarira si s'havien dictat sentències pels tribunals sobre les circumstàncies que van concórrer a la Comunitat Valenciana quant al tancament del Pla d'Habitatge 1992-1995 que pogueren beneficiar-lo, encara que este ciutadà concretava que no havia interposat cap recurs jurisdiccional.

Vam sol·licitar puntual informació a l'esmentat òrgan autonòmic i vam rebre un informe en els termes següents:

"Primer:

a) Les sentències pronunciades pel Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana en relació amb el tancament del Pla d'Habitatge 92/95, en tot cas, resolen situacions jurídiques individualitzades d'aquells que van accedir a la via contenciosa administrativa, després d'haver exhaurit la via administrativa.

b) Les sentències anteriors, en cap moment deixen sense efecte la normativa que regula el tancament del Pla d'Habitatge 92/95.

Estos punts configuren el criteri bàsic en la informació que es facilita a aquells que formulen consultes davant l'esmentat departament territorial.

c) El Servei Territorial d'Arquitectura i Habitatge d'Alacant, únicament té constància de la sentència de data 21 de juliol de 2000, que resol el recurs núm. 2407/1997 a l'empara de l'expedient d'habitatge a preu taxat núm. 03-IT-0836/1993/031.

Segon:

Tal com advertix i informa el Servei Territorial d'Arquitectura i Habitatge d'Alacant, les decisions judicials reconeixen situacions jurídiques individualitzades i concretes, és a dir, no extensibles a altres subjectes, màximament tenint en compte també que no totes les sentències són del mateix signe, és a dir, que no totes són condemnatòries per a l'administració.

En síntesi, la decisió en aquelles sentències favorables als particulars litigants acorda l'anul·lació dels tràmits de desestimació de les ajudes sol·licitades en els respectius serveis territorials, com també la resolució del posterior recurs ordinari interposat contra la precitada desestimació.

En cap cas la decisió del tribunal implica un reconeixement automàtic de les ajudes sol·licitades, ja que el mateix es limita a anul·lar les resolucions comentades abans, i l'expedient es retrotrau al tràmit procedimental previ al de reconeixement de les ajudes operat en cadascuna de les seus territorials en què es va gestionar l'expedient.

Així doncs, una vegada que hi ha sentència, i sempre que la mateixa és favorable als particulars, es dóna trasllat de la mateixa al Servei Territorial que va tramitar l'expedient, a fi de prosseguir els tràmits prevists i comprovar el compliment dels requisits exigits en la normativa que els són d'aplicació.

Vist això anterior, únicament l'expedient mencionat en l'apartat c) del punt anterior reunix les condicions de tramitació en el Servei Territorial d'Alacant, i de disposar de sentència favorable al particular reclamant. La resta de sentències estimatòries per als interessos dels particulars afecten expedients tramitats en altres serveis territorials.

Per últim, convé recalcar que les sentències dictades, en cap moment deixen sense efecte la normativa reguladora del tancament del Pla d'Habitatge 92/95. El que la decisió judicial interpreta és l'anul·lació de les resolucions administratives d'acord amb el criteri legal sostingut pel Tribunal i d'acord amb la normativa aplicable, sense entrar a conèixer en cap dels casos sobre el fons de l'assumpte, és a dir, sobre la procedència o no de les ajudes individuals per a cada cas en concret que jutja."

En haver constatat que la transcrita informació es va enviar al ciutadà promotor de la queixa, es va resoldre el tancament de tal expedient.

En l'expedient núm. 011026 ens indicava el Sr. F.C.M. la seua disconformitat amb la proposta de resolució denegatòria del subsidi del tipus d'interésd'un préstec qualificat

que va sol·licitar, emesa amb data 15 de novembre de 2001 en l'esmentat expedient pel Servei Territorial d'Arquitectura i Habitatge d'Alacant a l'empara de la normativa del Pla d'Habitatge en vigor.

Amb data 4 de desembre de 2001, ha presentat escrit d'al·legacions davant la proposta de resolució, en què adduïx, en síntesi, que la declaració de la renda és conjunta amb els seus pares, per la qual cosa els ingressos familiars sí que superen la dotzena part del preu total de l'habitatge; que tots els membres de la unitat familiar estan empadronats en l'esmentat habitatge i han subscrit el préstec; que, atés que és estudiant i minusvàlid —en té un 33%—, sense ingressos, els pares també van sol·licitar el préstec. Recentment s'ha sol·licitat detallada informació de l'esmentat Servei Territorial.

2.2. Queixes relatives a altres competències dels Serveis Territorials d'Arquitectura i Habitatge

En l'àmbit competencial dels expressats Serveis Territorials, es van formular les queixes núm. 010344, 010568 i 010810.

Es va resoldre el tancament de la queixa núm. 010344, presentada pel Sr. J.P.M., atés que no vam constatar que la resolució de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge, mitjançant la qual se li denegava a este ciutadà el canvi de règim que va sol·licitar de l'habitatge que habita a Alacant, d'arrendament a compravenda, resultaria contrària a la legislació d'aplicació, tenint en compte que este habitatge és propietat de l'Institut Valencià de l'Habitatge SA.

Es va resoldre la suspensió de la tramitació de la queixa núm. 010568, presentada per la Sra. C.L.F., relativa a la resolució de desnonament que va adoptar la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge quant a un habitatge de protecció oficial, ja que se'ns va comunicar per l'esmentada Direcció General que la Sra. L. havia interposat recurs jurisdiccional pels mateixos fets davant un jutjat contenciós administratiu de València.

En la queixa núm. 010810, promoguda per la Sra. F.M.J. i altres ciutadans, s'ha sol·licitat recentment informe a la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge, a fi que ens aclarisca les raons per les quals no ha notificat la resolució a la Sra. M. Sobre la petició que va formular amb altres ciutadans d'ajudes per a rehabilitar diversos habitatges a Pinoso, a l'empresa del Decret del Govern Valencià 173/1998.

En no constatar irregularitat administrativa en la queixa núm. 200834, es va resoldre el seu tancament (Memòria 2000, pàg. 98).

2.3. Queixes per actuacions de l'Institut Valencià de l'Habitatge

Sobre això es van promoure les queixes identificades amb els núm. 010072, 010073, 010092, 010369 i 010923.

Es va resoldre el tancament de la queixa núm. 010092 que ens va formular la Sra. I.R.H., ja que segons ens va informar el gerent de l'I.V.V.S.A., no era possible de moment atendre la petició d'habitatge que va sol·licitar l'esmentada ciutadana, tot i que procedirien a fer-ne el barem per al supòsit que quedara algun habitatge lliure en un futur.

Es va acordar el tancament de la queixa núm. 010369 que ens va presentar la Sra. P.M.S., en no constatar irregularitat en l'actuació de l'I.V.V.S.A., ja que es va oferir sense resposta de l'esmentada ciutadana un habitatge per a materialitzar el seu dret de reallotjament, atés que la seua residència habitual havia sigut objecte d'expropiació forçosa per a executar una actuació urbanística per a l'ampliació del Port de València.

Es va dictar resolució en la queixa núm. 010072, dirigida a l'Hble. Sr. Conseller d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports del següent tenor:

"En relació amb la queixa promoguda pel Sr. P.P.B., en què manifesta la seua disconformitat amb el requeriment de pagament d'1.296.372 ptes., efectuat el 25 de gener per l'actual per l'Institut Valencià de l'Habitatge, SA, en concepte de rendes no satisfetes, derivades de l'adjudicació d'un habitatge en arrendament, en virtut de la resolució de data 9 de desembre de 1987 de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge d'aquella Conselleria (v/r JL/JB), i examinat l'informe evacuat per aquell amb data 26 de febrer de 2001, s'inferix que des de l'adjudicació de l'habitatge en arrendament per un preu mensual de 8.898 ptes. —9/12/1987—, fins al requeriment formal de pagament dirigit al Sr. P. —25/1/2001— han transcorregut més de tretze anys sense que s'haja reclamat el pagament de les mensualitats vençudes, per la qual cosa, tal com raonem més endavant, caldria ponderar la possible aplicació de l'Institut de la prescripció extintiva de drets.

En centrar la controvèrsia en la determinació del moment en què es perfecciona el contracte d'arrendament, el Sr. P. entén que, en no haver estat requerit per l'administració per a la formalització del contracte fins al mes de juny de 1998, este no es va poder perfeccionar al moment de l'adjudicació el desembre de 1987, mentre que, per contra, l'Institut Valencià de l'Habitatge, SA, sosté que el contracte va quedar perfeccionat amb l'adjudicació feta el 1987 —art. 12 del Decret 52/1987, de 24 d'abril, sobre adjudicació d'habitatges de promoció pública de la Generalitat Valenciana—, atés que el Sr. P. va manifestar el seu consentiment a l'adjudicació de l'habitatge amb una renda mensual provisional de 8.898 ptes., en fer l'abonament de la fiança i la posterior ocupació de l'habitatge una vegada lliurades les claus.

L'article 12 del Decret 52/1987 sembla no condicionar l'existència mateixa del contracte d'arrendament a la seua formalització, sinó que significa que, una vegada feta l'adjudicació —consentiment de l'administració— i el depòsit de la fiança que implica l'acceptació de l'habitatge —consentiment del Sr. P. —, ambdós parts ja poden

compel·lir-se mútuament a formalitzar per escrit el contracte, atés que l'exegesi defensada pel Sr. P. podria vulnerar diversos preceptes del Codi Civil, entre estos, l'article 1254 —el contracte existix a partir del moment que diverses persones consenten a obligar-se, respecte d'una altra o d'unes altres, a donar alguna cosa; l'article 1256 —la validesa i el compliment dels contractes no poden deixar-se a l'arbitri d'un dels contractants que no vulga formalitzar-lo; l'article 1258 —els contractes es perfeccionen pel mer consentiment; l'article 1261 —solament hi ha contracte quan concorren els requisits següents: consentiment dels contractants (en el nostre cas, adjudicació i depòsit de fiança), objecte cert que siga matèria del contracte (l'habitatge ubicat al C/J.C.), causa de l'obligació (ús i gaudi a canvi d'una renda mensual); i finalment, l'article 1278 —els contractes seran obligatoris, siga quina siga la forma en què s'hagen dut a terme, sempre que en els mateixos concórreguen les condicions essencials per a la seua validesa.

L'hermenèutica mantinguda per l'administració resultaria conforme amb el principi espiritualista o de llibertat de formes dels contractes que defensa el Tribunal Suprem, entre d'altres, en les sentències de data 6-10-1965 (Arz. 4358), 19-5-1988 (Arz. 4317), 4-7-1994 (Arz. 6424) i 20-1-2000 (Arz. 112), en el sentit que, llevat dels casos expressament exigits per la Llei, no es concreta la forma escrita per a poder entendre que hi ha un contracte que unisca les parts interessades, per la qual cosa, segons reiterada jurisprudència, atés el principi consensual que inspira el nostre dret, la perfecció del contracte es produira pel concurs de l'oferta i l'acceptació.

No obstant això anterior, i tot i considerar que el contracte es va perfeccionar el 9 de desembre de 1987, les rendes vençudes no s'han reclamat formalment per l'administració fins al passat dia 25 de gener, la qual cosa, d'acord amb el que disposa l'article 1966 i 1973 del Codi Civil i l'art. 15 del Decret Legislatiu de data 26 de juny de 1991, regulador de la Hisenda de la Generalitat Valenciana, podria provocar la prescripció de totes les rendes produïdes fins a 5 anys abans de la interrupció de la mateixa el dia 25 de gener de 2001, és a dir, el dret creditici de l'administració s'integraria únicament per les rendes produïdes des del gener de 1996 en endavant.

En efecte, aquell article 1996 disposa que, pel transcurs de 5 anys prescriuen les accions per a exigir el compliment de les obligacions de satisfer el preu dels arrendaments, siguen estos de finques rústiques o de finques urbanes, i la prescripció no s'interromp de no ser per l'exercici de les accions davant els tribunals, per reclamació extrajudicial del creditor —el 25/1/2001— i per qualsevol acte de reconeixement del deute pel deutor – cosa que no ha succeït en este cas.

D'altra banda, si bé és cert que el Sr. P. podia conéixer l'obligació de satisfer la renda mensual de l'arrendament indicada en la resolució administrativa adjudicatòria de l'habitatge i, així mateix, compel·lir a l'administració per a la firma del contracte —la qual cosa no consta—, no és menys cert que va tardar més d'11 anys a requerir a aquell la formalització del contracte, i això, per causes no imputables al Sr. P., per la qual cosa podria haver-se incomplit l'obligació que actualment recull l'article 54.3 del Text Refós de la Llei de Contractes de les administracions públiques (Reial Decret Legislatiu 2/2000, de 16 de juny) per als anomenats "actes separables de la contractació", com també el principi de seguretat jurídica (art. 9.3 de la Constitució Espanyola), i el de

confiança legítima i bona fe, recollit recentment en l'article 3.1 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, a l'empara de la qual (art. 139 i següents) podria interessar una indemnització pels danys i perjuís que la demora li ha pogut ocasionar, en el marc del que podria constituir un funcionament anormal de l'administració pública.

Finalment, i com a corol·lari, des d'una perspectiva constitucional, cal assenyalar que la finalitat primordial de la promoció d'habitatges de protecció pública és afavorir l'accés a un habitatge digne d'aquells ciutadans que no tinguen recurs o rendes suficients per a l'arrendament en les condiciones normals del mercat immobiliari, a fi de complir amb el manament constitucional recollit en l'article 47, que reconeix el dret de tots els espanyols a tenir un habitatge digne i adequat. D'acord amb este precepte constitucional, i per poder assolir una satisfacció plena d'este dret, resulta palmari que els poders públics han de promoure les condicions necessàries per a fer-lo efectiu, per la qual cosa és necessari que l'activitat administrativa en este terreny siga especialment eficaç, diligent i temporània (art. 103.1 de la Constitució Espanyola).

En virtut de tot el que antecedix, i atenent a les consideracions exposades per a la defensa i l'efectivitat dels drets i les llibertats compresos en els títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, recomane a vostra honorable la conveniència de minorar el deute exigit al Sr. P. en consideració a les rendes reportades pel contracte d'arrendament amb anterioritat a l'any 1996 que hagen pogut prescriure."

La transcrita recomanació va ser acceptada pel referit conseller.

També es va dictar, en termes semblants, la resolució en la queixa núm. 010073 dirigida a la citada autoritat, que així mateix va ser acceptada.

Està en tramitació la queixa núm. 010923 que va promoure el Sr. V.C.M., en què ens significava la seua oposició a la resolució de desnonament que se li va notificar per l'I.V.V.S.A. respecte de l'habitatge de protecció oficial que va adquirir a este Institut a Alaquàs, i que segons sembla en l'actualitat no es troba en la mateixa. S'ha sol·licitat informació sobre això del referit organisme autonòmic.

2.4. Queixes relatives a les competències municipals en matèria d'habitatge

Sobre la citada temàtica s'han presentat les queixes núm. 010194, 010629 i 010705.

La queixa núm. 010194 que va promoure el Sr. A.S.G., ens manifestava la seua discrepància amb el requeriment de l'Ajuntament de Pilar de la Horadada a fi que aportara documentació addicional perquè se li expedira la cèdula d'habitabilitat que va sol·licitar a l'esmentada autoritat municipal. La Sra. S. Ens va concretar que la cèdula d'habitabilitat inicial es va concedir a nom d'un ciutadà que no va arribar a formalitzar el contracte de compra del seu habitatge amb el promotor de l'edificació, per la qual

cosa no està sol·licitant una cèdula de segona ocupació sinó un canvi de titularitat de la primera.

Hem donat trasllat de la informació municipal que se'ns va enviar a la Sra. S. Perquè formule les al·legacions que considere convenients.

Es va resoldre el tancament de la queixa núm. 010629, promoguda pel Sr. V.B.M. en no constatar irregularitat en l'actuació de l'Ajuntament de Gavarda respecte de la rehabilitació que va promoure i el finançament d'habitatges en la població amb càrrec als pressupostos municipals.

També es va acordar el tancament de la queixa núm. 010705 que va formular el Sr. J.V.V., ja que vam constatar que les deficiències concurrents en el seu habitatge es solucionarien amb la intervenció del Patronat Municipal de l'Habitatge de l'Ajuntament d'Alacant.

Així mateix, es va resoldre el tancament de les queixes núm. 200795 i 201244 (Memòria 2000, pp. 98 i 99), en comprovar que els ajuntaments implicats havien actuat correctament sobre això, dins l'àmbit de les seues competències.

3. MEDI AMBIENT

3.1. Contaminació del riu Segura

En relació amb la queixa núm. 990283 —ofici núm.2/1999—, després d'haver rebut la totalitat d'informació que vam requerir a les diverses administracions que es mencionen en l'Informe d'esta Institució corresponent a l'any 2000, ens vam dirigir al Defensor del Poble en els següents termes amb data 22 de maig de 2001:

"Esta Institució està tramitant la queixa d'ofici de referència, relativa a comprovar les actuacions públiques previstes i materialitzades sobre l'estat del riu Segura, en el seu pas per la Comunitat Valenciana i la incidència de tals punts en l'adequada protecció dels drets constitucionals implicats dels ciutadans valencians.

En diversos mitjans de comunicació, i també en algun escrit que ens va formular una associació en defensa del referit riu, hi ha referències al fet que esta Institució constitucional està duent a terme diverses actuacions sobre la descrita problemàtica.

Per tant, i a fi de resoldre sobre la tramitació d'esta queixa, demane a vostra excel·lentíssima que, tan prompte com siga possible, ens envie informació detallada sobre este assumpte, tot això en el marc del que disposa la Llei 36/1985 de 6 de novembre, mitjançant la qual es regulen les relacions entre el Defensor del Poble i les figures similars de les comunitats autònomes."

Amb data 21 d'agost de 2001 vam rebre comunicació del Defensor del Poble del tenor següent:

"Hem rebut el seu escrit de data 22 de maig de 2001 (eixida núm.1657. s/r. queixa núm. 990283-ofici 2/1999. Riu Segura), relatiu a la queixa registrada amb el núm. 0002678.

En relació amb el que sol·licita en el mateix, el Defensor del Poble ha d'informar-lo que, efectivament, des de l'any 1998 està tramitant una queixa plantejada per una associació ecologista de Múrcia, amb motiu dels abocaments incontrolats que s'estaven fent en la conca del riu Segura en el seu pas pel municipi de Bullas, Calasparra i Cieza (Múrcia), procedents de diverses empreses conserveres.

La queixa va ser admesa davant la Confederació Hidrogràfica del Segura i davant la Conselleria de Medi Ambient de la Comunitat de Múrcia. Esta última administració ha enviat, al llarg de la tramitació de la queixa, diversos informes en què es constata l'exercici de les competències que a la mateixa li assigna la Llei 1/1995, de 8 de març, de protecció del medi ambient de la Comunitat de Múrcia.

Per la seua banda, l'administració hidràulica va traslladar la informació relativa sobre els abocaments autoritzats i el compliment per estos dels nivells permesos per la legislació en matèria d'aigües.

Amb data 10 de juny de 1999, es va formular una recomanació al secretari d'estat d'Aigües i Costes, de la qual s'acompanya fotocòpia.

L'esmentada recomanació, fins a hores d'ara, no ha sigut plenament acceptada, raó per la qual es manté oberta la investigació davant la Secretaria d'Estat referida en relació amb la situació de degradació del domini hidràulic en el riu Segura.

A la queixa que es comenta es va unir una altra investigació en formular igualment, per la Sra. C.P.R., una queixa d'idèntic contingut, si bé referida a la degradació de la qualitat de les aigües del riu Segura en la part de la conca que discorre per la província d'Alacant.

Per tal com el fons de la qüestió plantejada afectava les competències de la mateixa administració hidràulica, es van unir ambdós investigacions i en l'actualitat estem pendents de rebre el nou informe sol·licitat a la Secretaria d'Estat d'Aigües i Costes el passat 30 de maig.

Per últim, cal significar que existix un expedient núm. 31/91, seguit en la Comissió Europea, contra el Govern espanyol quant a la contaminació del riu Segura, com també una sentència del Tribunal de Justícia de Luxemburg, de 25 de novembre de 1998, en què es declara que el Regne d'Espanya ha incomplit les obligacions que li corresponen en virtut de la Directiva 76/464/CEE, del Consell."

A la vista de la reproduïda comunicació, novament ens dirigim al Defensor del Poble, en el sentit que seguix, amb data 25 d'octubre de 2001:

"En relació amb la queixa de referència que tramita d'ofici esta Institució, acusem recepció del seu atent escrit amb data d'eixida 10 d'agost de 2001 —núm. 039424.

Després del seu detallat estudi, resulten constatables dos qüestions d'especial incidència en la tramitació que seguix esta Institució sobre això:

D'una banda, pel que fa a la queixa promoguda per una associació ecologista de Múrcia, ja s'ha formulat una recomanació al secretari d'estat d'Aigües i Costes del Ministeri de Medi Ambient —de la qual adjuntem còpia—, encara que la investigació referida continua oberta a la vista de les circumstàncies concurrents.

D'una altra banda, la queixa que els va formular la "C.P.R." d'Orihuela (Alacant) es va resoldre acumular-la a l'anteriorment citada, ja que tenia el mateix contingut, i estem pendents de la recepció d'un nou informe sol·licitat a la mencionada Secretaria d'Estat amb data 30 de maig passat.

Davant les descrites circumstàncies, esta Institució considera que, atés l'estat tan avançat de les investigacions que es duen a terme per vostra excel·lentíssima, i considerant l'àmbit de competències de caràcter territorial d'eixa Institució constitucional, en què resulta factible l'estudi de la problemàtica objecte d'esta queixa, referida a la integritat de la conca del riu i, en tot cas, tenint una visió més global de la mateixa que excedix els estrictes límits de part de la província d'Alacant a què se circumscriu l'objecte d'este expedient, tot això a fi de plantejar una solució integral a la descrita problemàtica ambiental.

En conseqüència, i a fi de complir el deure de mútua coordinació exigit en la Llei 36/1985, li comunique que resolc interrompre la tramitació de la present queixa d'acord amb el resultat de les investigacions que du a terme vostra excel·lentíssima sobre esta problemàtica, i li demane que mantinga informada esta Institució de totes les incidències concurrents en la mateixa. Com també li envie còpia, adjunta, dels informes de les diverses administracions que esta Institució els va requerir sobre això."

3.2. Contaminació acústica

3.2.1. Activitats sotmeses a llicència municipal d'obertura amb funcionament molest i/o irregular

Sobre això s'han promogut les següents queixes, en què també identifiquem l'activitat, el municipi afectat i el seu estat procedimental: 010037 —local per a acolliment de menors a Xàtiva, tancament per solució de la problemàtica; 010039 —bar a Xirivella, tancament per solució de la problemàtica; 010058 —sala de ball a Guardamar del Segura, tancament per resolució acceptada; 010093 —forn de pa a Alacant, tancament per solució de la problemàtica; 010114 —cafeteria a Elx, petició d'ampliació d'informe; 010146 —venda de fruites a Guardamar del Segura, tancament per actuació administrativa correcta; 010186 —restaurant a Alacant, tancament per solució de la problemàtica; 010198 —taller a Callosa d'en Sarrià, petició d'ampliació d'informe;

010204 —aparcament a Aspe, tancament per solució de la problemàtica; 010211 i 010212 —cantera a Albaida, tancament per actuació administrativa correcta; 010241 —pub a Picassent, tancament per resolució acceptada; 010245 —magatzem de fruites a Alqueria de la Comtessa, petició d'ampliació d'informe; 010246 —indústria a Benicarló, tancament per resolució acceptada; 010282 —rentador d'automòbils en València, tancament per actuació administrativa correcta; 010283 —bar a València, tancament per resolució acceptada de forma parcial; 010306 —tanatori a Alacant, tancament per actuació administrativa correcta; 010351 —bar a Pinoso, resolució acceptada de forma parcial; 010357 —bar a València, resolució pendent d'acceptació; 010373 —magatzems de fruita a Castelló de Rugat, tancament per resolució acceptada; 010383 —restaurant a Santa Pola, tancament per solució de la problemàtica; 010388 —taller a Pinoso, tancament per solució de la problemàtica; 010415 —pub a Burriana, tancament per resolució acceptada; 010419 —local d'informàtica en València, tancament per solució de la problemàtica; 010425 —restaurant a València, resolució pendent d'acceptació; 010427 —indústria a Alcoi, suspensió de tramitació per pendència jurisdiccional; 010433 —activitat pecuària a Elx, suspensió de la tramitació per pendència jurisdiccional; 010472 —indústria a Carcaixent, tancament per solució de la problemàtica; 010482 —locals a Teulada, suspensió de la tramitació per pendència jurisdiccional; 010494 —pub a Benicàssim, trasllat d'informe municipal per a al·legacions; 010506 —pub a Gandia, tancament per acceptació de resolució; 010519 —discoteca a Simat de la Valldigna, suspensió de tramitació per pendència jurisdiccional; 010540 —locals a Guardamar del Segura, resolució pendent d'acceptació; 010565 —restaurant a València, trasllat d'informe municipal per a al·legacions; 010569 —restaurant a Elx, tancament per solució de la problemàtica; 010577 —bar a Cullera, tancament per acceptació de resolució; 010581 —bar a València, tancament per actuació administrativa correcta; 010624 —cantera en Santa Pola, tancament per solució de la problemàtica; 010646 —indústria a Novelda, tancament per actuació administrativa correcta; 010666 —bar a Alcalà de Xivert, trasllat d'informe municipal per a al·legacions; 010737 —cafeteria a Xàbia, tancament per resolució acceptada; 010747, —bar-restaurant a Benidorm, petició d'informe municipal; 010753 —pub a Alacant, tancament per solució de la problemàtica; 010766 —taller a Pinoso, tancament per resolució acceptada; 010770 —supermercat a València, petició d'informe municipal; 010797 —forn de pa a Asp, trasllat d'informe municipal per a al·legacions; 010814 —rostidor de pollastres a Tavernes de la Valldigna, petició d'informe municipal; 010848 —forn-pastisseria a la Pobla de Vallbona, tancament per solució de la problemàtica; 010857 ─camp de tir a Manises, petició d'informe municipal; 010868 —indústria a Orxeta, petició d'informe municipal; 010897 —taller a Alzira, tancament per actuació administrativa correcta; 010904 —bar a València, petició d'informe municipal; 010918 —pub a Alacant, tancament per actuació administrativa correcta; 010967 —pub a Torrevieja, trasllat d'informe municipal per a al·legacions; 010971 —pub a Busot, trasllat d'informe municipal per a al·legacions; 011004 —café a Real de Gandia, petició d'informe municipal; 011025 —pub a Alcàcer, suspensió tramitació per pendència judicial; 011028 —restaurant a Ontinyent, petició d'informe municipal; 011035 —granja a Montaverner, trasllat d'informe municipal per a al·legacions; 012321 —sala de festes a l'Alcúdia, trasllat d'informe municipal per a

al·legacions; 012353 —indústria a Bellreguard, petició d'informe; 012362 —bar a Oliva, petició d'informe municipal. Un total de 62 queixes.

L'objecte essencial dels identificats expedients de queixa consistix a manifestar-nos els ciutadans promotors de les mateixes, l'especial incidència que té el funcionament de les activitats en qüestió en les adequades condicions d'habitabilitat en els seus domicilis habituals, en especial, quant al fet que tals activitats generen uns índexs insuportables de contaminació acústica, que s'aguditzen quan es tracta de locals d'oci durant els caps de setmana i en horari nocturn. Cada vegada resulta més freqüent que en les queixes referents a esta temàtica se sol·licite pels ciutadans afectats una protecció efectiva dels següents drets constitucionals: el dret a la intimitat personal i familiar i a la inviolabilitat del domicili —art. 18.1 i 2 de la Constitució—, el dret a beneficiar-se d'un medi ambient adequat pel creixement de la persona —art. 45 de la Constitució—, i el dret a la protecció de la salut —art. 43 de la Constitució—, i fins i tot, el dret a la integritat física i moral —art. 15 de la Constitució.

Estes demandes ciutadanes estan en perfecta sintonia amb els pronunciaments del Tribunal Europeu de Drets Humans en les sentències de 9 de desembre de 1994 —cas López de Ostra contra el Regne d'Espanya—, i la de 19 de febrer de 1998 —cas de Guerra i d'altres contra Itàlia—, sobre estos drets de forma directa —art. 8.1 del Conveni de Roma— o indirecta queden protegits en el Conveni Europeu de Drets Humans.

També en l'esmentada línia s'ha mostrat amb clara sensibilitat tuïtiva de tals drets el Tribunal Constitucional, tal com es manifesta en les sentències núm. 22/1984 de 17 de febrer, núm. 137/1985 de 17 d'octubre, núm. 199/1996 de 3 de desembre, núm. 94/1999 de 31 de maig i la de 24 de maig de 2001.

En conseqüència, la intervenció d'esta Institució essencialment s'ha encaminat a pal·liar i solucionar la descrita problemàtica ambiental i que les autoritats municipals siguen escrupuloses en l'exigibilitat de la preceptiva llicència d'obertura per al funcionament de tals implantacions, com també, en l'efectiu compliment de les mesures correctores imposades als seus titulars per tal títol jurídic administratiu habilitant.

I, si no, que s'adopten amb eficàcia i celeritat les mesures previstes en el vigent ordenament jurídic, que eviten la irregular implantació i funcionament de les activitats en qüestió.

En este sentit, pot servir d'exemple la resolució que es va dictar en la queixa núm. 010351, dirigida a l'Ajuntament de Pinoso:

"En relació amb la queixa de referència que ens va formular el Sr. F.A.F., acusem recepció del seu informe sobre això, com també, de les al·legacions que ens va presentar el Sr. A.

En este escrit de queixa se'ns descriuen les constants i greus molèsties que li causa el funcionament de l'establiment fronterer al seu domicili dedicat a café-bar.

No consta en la documentació que tenim que s'haja concedit la preceptiva llicència d'obertura per a l'exercici de l'esmentada activitat. Solament se'ns indica que la petició de la mateixa està en tramitació.

Convé recordar que esta Institució, d'acord amb el que disposa l'article 1.1 de la Llei 11/1988 per la qual ens regim, té com a funció essencial la defensa dels drets i les llibertats compresos en els títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia. Des d'este àmbit de competències, analitzarem la problemàtica d'esta queixa.

El funcionament de tal establiment sense que conste que el seu titular haja obtingut la preceptiva llicència municipal d'obertura d'acord amb el règim jurídic d'aplicació i seguint la pertinent via procedimental prevista en el mateix, afectaria determinats drets constitucionals del ciutadà promotor d'esta queixa, com són el dret a beneficiar-se d'un medi ambient adequat i el dret a la salut, reconeguts en els articles 45 i 43 de la Constitució, respectivament. I, fins i tot, tal com va declarar el Tribunal Europeu de Drets Humans en la Sentència de 9 de desembre de 1994, també tals fets podrien afectar el dret a la inviolabilitat del domicili i la intimitat personal i familiar reconeguts en l'article 18 de la Constitució i l'article 8 del Conveni Europeu de Drets Humans, tal com es reitera en diverses Sentències del Tribunal Constitucional.

Per tant, resultaria inajornable que eixe Ajuntament adopte les mesures i resolucions oportunes perquè el funcionament de l'activitat en qüestió es legitime mitjançant la concessió de la corresponent llicència d'obertura si escaiguera, ja que este títol jurídic administratiu acreditaria que el funcionament del mateix complix amb les exigències i els paràmetres prevists en la legislació aplicable.

I, mentre no es concedisca l'esmentada autorització administrativa, seria aconsellable que s'adoptaren les mesures previstes en la legislació d'aplicació a fi d'evitar-ne l'irregular funcionament, que a més a més seria lesiu als referits drets constitucionals del ciutadà promotor d'esta queixa.

Davant el que hem exposat, i de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la Llei 11/1988 per la qual ens regim, li recomane que, de manera immediata, adopte les resolucions pertinents sobre el funcionament de l'establiment objecte d'esta queixa sense disposar de la preceptiva llicència d'obertura, i que notifique el que es resolga a este efecte al ciutadà promotor d'esta queixa, atesa la seua condició d'interessat en les esmentades actuacions."

L'Ajuntament mencionat va acceptar solament de manera parcial les precitades recomanacions, ja que si bé ens va comunicar que seria escrupolosa en el seguiment del procediment perquè el titular de l'activitat obtinguera la llicència d'obertura referida, no consta que ens concretara l'adopció d'alguna mesura que n'evitara l'irregular funcionament en l'actualitat.

Pel que fa a les queixes en tramitació al·ludides en l'Informe corresponent a l'any 2000, es va resoldre el tancament de les queixes núm. 980715, 991272, 991432, 200139, 200658, 200790, 200839, 201003, 201170, 201199, 201208, 201209, 201263, atés que es va solucionar favorablement la problemàtica plantejada pels ciutadans afectats i no es

va constatar una inadequada activitat municipal sobre això. Es va acceptar de forma parcial la resolució que es va dictar en la queixa núm. 991173 per l'Ajuntament de Teulada, atés que es van adoptar determinades mesures per a millorar el funcionament dels locals en qüestió, però no ens consta que es resolguera el cessament del seu funcionament fins que es concediren les llicències d'obertura en tràmit.

En la queixa núm. 200208, a la qual es van acumular 52 expedients, es va dictar resolució dirigida a l'Ajuntament de Reial de Gandia en els següents termes:

"En relació amb la queixa de referència, que va tenir l'amabilitat de formular-nos el Sr. R.C.C. en representació de l'Associació de Veïns de M. i uns 52 ciutadans més, relativa a les molèsties ocasionades pel funcionament d'una cantera ubicada a la partida..., després del detallat estudi de la documentació d'este expedient de queixa, resulten constatables les qüestions que exposem seguidament.

Ens va informar la Conselleria de Medi Ambient el que seguix:

"1. L'esmentada activitat va ser qualificada de "Molesta-insalubre-nociva-perillosa" per la Comissió Provincial de Qualificació d'Activitats el 30/11/98. L'esmentada qualificació es va enviar a l'Ajuntament de Reial de Gandia, perquè s'atorgara la corresponent llicència d'activitat, amb l'exigència del compliment dels condicionants imposats per la Declaració d'Impacte Ambiental de 8/10/98.

2. Amb data 8/10/98 es va dictar Declaració d'Impacte Ambiental de què s'envia còpia, en què s'estimava acceptable, únicament a l'efecte mediambiental, l'explotació de la cantera i s'imposava una sèrie de condicionants, com també igualment s'estimava acceptable el seu projecte de restauració, i es condicionava també a una sèrie de consideracions."

En l'informe de la qualificació de l'esmentada activitat citat, de 30 de novembre de 1998, com a condicionants a este efecte consten:

"Haurà de complir els tres condicionants imposats en la Declaració d'Impacte Ambiental de data 8/10/98.

Se li recorda a l'Ajuntament l'obligació d'obtenir per part de l'interessat l'autorització prèvia, segons el que preveu la Llei de la Generalitat Valenciana 4/1992, de 5 de juny, sobre sòl no urbanitzable, prèviament a la concessió de la Llicència Municipal."

La Direcció Territorial d'Indústria i Energia ens va informar:

"1. L'explotació de referència té les autoritzacions reglamentàries en els aspectes que són competència d'este Servei Territorial.

2. Els treballs es fan d'acord amb les tasques autoritzades i el pla de tasques anual en vigor.

3. Les voladures fetes són sobre la base d'un projecte expressament autoritzat, i s'ha fet controls en les zones en què s'han produït denúncies sobre els seus efectes.

Estos controls, que continuen actualment, ha donat resultats que queden dins dels admesos per la Norma UNE 22.382 "Control de vibracions produïdes per voladures", l'aplicació de la qual està prevista en la I.T.C. 10.3.01 (R) de "voladures especials" aprovada per Ordre de 29-07-94 i publicada en B.O.E. de 16-08-94."

Essencialment la transcrita informació se'ns va reiterar en les ampliacions d'informació que vam requerir d'este òrgan autonòmic, a fi de verificar el nivell i la incidència de les voladures exigides pel funcionament de l'explotació.

Aquell Ajuntament, per la seua banda, ens va enviar la informació que li vam requerir amb data d'entrada en esta Institució el 19 de maig de 2000 i 13 de febrer de 2001, després d'haver practicat diversos requeriments a este efecte per esta Institució.

En la referida documentació consta que per resolució de l'Ajuntament de 19 de gener de 1999, es va concedir llicència municipal d'instal·lació per a l'esmentada activitat, en què hi ha els següents requisits:

"1. La llicència s'entén atorgada sempre que complisca els tres condicionants imposats en la declaració d'impacte ambiental de data 8/10/98, llevat de dret de propietat i sense perjuí de tercers.

1. No podrà començar a exercir-se l'activitat abans que s'haja expedit l'acta de comprovació favorable per part de l'Ajuntament.

3. Per a obtenir l'esmentada acta, caldrà sol·licitar a l'Ajuntament que faça l'oportuna visita, i acompanyar la sol·licitud d'un certificat del tècnic director de les instal·lacions en què s'especifique la conformitat de les mateixes amb la llicència que les empara, com també l'eficàcia de les mesures correctores.

4. Caldrà adoptar les mesures correctores consignades en el projecte i les indicades en l'informe de la Comissió Provincial de Qualificació d'Activitats.

5. Caldrà notificar esta resolució a l'interessat.

6. Caldrà comunicar esta resolució, en compliment de l'article 56.1 de la Llei 7/85, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, a la Comissió Provincial de Qualificació d'Activitats."

Amb data 26 d'octubre de 2000 els serveis tècnics municipals van subscriure l'acta de comprovació favorable de l'esmentada activitat, a fi de legitimar l'efectiu funcionament de l'esmentada indústria, i s'advertia al titular de l'explotació que ha de presentar anualment en aquell Ajuntament la següent documentació:

"1. Còpia dels plànols de les tasques d'explotació de la cantera que es presenten anualment en la Secció de Mines de la Conselleria d'Indústria, i informe anual que es

presenta en el Servei Territorial d'Indústria i Energia indicat en el punt 5 de l'apartat 1r de la Declaració d'Impacte Ambiental de data 13 d'octubre de 1998.

2. Còpia dels informes sobre la restauració de la cantera emesos periòdicament per la Conselleria de Medi Ambient."

Per tant, a la vista dels expressats aspectes, i dins el marc de competències d'esta Institució, referit essencialment a la defensa dels drets i les llibertats compresos en el Títol I de la Constitució, segons el que prescriu l'article 24 de l'Estatut d'Autonomia i l'article 1.1 de la Llei 11/1988 reguladora del Síndic de Greuges, esta Institució entén que atesos els fets concurrents, sí que poden trobar-se afectats diversos drets constitucionals, la protecció efectiva dels quals correspon a eixe Ajuntament per exprés manament constitucional.

Les circumstàncies que ens manifesten els ciutadans promotors d'esta queixa afectarien el seu dret a la salut —reconegut en l'article 43 de la Constitució—, el dret a beneficiar-se d'un medi ambient adequat —article 45 de la Constitució— i fins i tot, els drets a la intimitat personal i familiar i a la inviolabilitat del domicili, prevists en l'article 18.1 i 2 de la Constitució. En este sentit, així es resol i fonamenta en la sentència de 9 de desembre de 1994 del Tribunal Europeu de Drets Humans (assumpte López Ostra contra Espanya), i en la pròpia sentència del Tribunal Constitucional 22/1984 de 17 de febrer, en què es troba la següent argumentació: "Tal com s'ha dit encertadament, el domicili inviolable és un espai en el qual l'individu viu sense trobar-se sotmés, necessàriament, als usos i les convencions socials, i exercix la seua llibertat més íntima. Per això, a través d'este dret, no solament és objecte de protecció l'espai físic en si mateix considerat, sinó el que en el mateix hi ha d'emanació de la persona i de la seua esfera. Interpretada en este sentit, la regla d'inviolabilitat del domicili és de contingut ampli i imposa una extensa sèrie de garanties i facultats en què es troben compreses les de vedar tota classe d'invasions, incloses les que poder fer-se sense penetració directa mitjançant aparells mecànics, electrònics o d'altres anàlegs". (F. Jur. 5).

Cal tenir en compte que, a més a més, a eixe Ajuntament se li reconeixen competències irrenunciables en la tutela i protecció efectiva de tals drets constitucionals en els mencionats preceptes, com també, segons el que prescriu l'article 25.2-f) de la Llei 7/1985. I en concret, en l'àmbit de competències previst per la legislació valenciana d'activitats qualificades.

En este sentit, de l'anàlisi de la documentació que hi ha en este expedient es constata que en la concessió de la mencionada llicència municipal d'instal·lació de data 19 de gener de 1999, no s'ha tingut en consideració el requisit ineludible que hi ha en l'informe de qualificació de l'activitat evacuat el 30 de novembre de 1998 per la Conselleria de Medi Ambient —Comissió Provincial de Qualificació d'Activitats—, consistent que l'Ajuntament implicat exigisca al titular de l'explotació que obtinga l'autorització prèvia prevista en la Llei Valenciana 4/1992 sobre sòl no urbanitzable, "prèviament a la concessió de la llicència municipal".

Tal circumstància es posa de manifest en l'informe tècnic municipal de 28 de novembre de 2000, en què se'ns informa que l'esmentada autorització prèvia s'entén innecessària.

Prescriu l'article 3 de la Llei 3/1989 de 2 de maig, de les Corts valencianes sobre Activitats Qualificades: " Els informes que emeta la Comissió seran vinculants per a l'autoritat municipal en cas que impliquen la denegació de llicències o determinen la imposició de mesures correctores".

Disposa la Llei 4/1992, de 5 de juny, de la Generalitat Valenciana, sobre sòl no urbanitzable, en el paràgraf 1r de l'article 8 que, sobre la implantació de l'ús d'explotació de canteres o extracció d'àrids o terres —apartat d) d'este precepte—: "L'atorgament de llicència municipal per a fer qualsevol de les anteriors activitats requerirà l'autorització prèvia d'estes per la Conselleria competent en matèria d'ordenació del territori i urbanisme quan la població municipal de dret siga igual o inferior als 50.000 habitants...

En tot cas, l'autorització s'atorgarà mitjançant la sol·licitud de l'interessat..."

En conseqüència, en este cas, el fet que l'Ajuntament de Reial de Gandia no haguera exigit al titular de l'activitat en qüestió l'obtenció de l'autorització prèvia regulada en la mencionada Llei valenciana 4/1992, quant al condicionant del referit informe de qualificació de l'activitat evacuat per la Conselleria de Medi ambient, que haja de complir-se amb anterioritat a la concessió de la llicència municipal per a la instal·lació esmentada, atés el caràcter vinculant d'este informe autonòmic pel que fa a este condicionant, ja que de l'obtenció pel seu titular de l'esmentada autorització es condiciona la concessió de la llicència d'obertura instada pel mateix, per la qual cosa tal aspecte tindria directa incidència en l'eficàcia i validesa del títol de llicència municipal en vigor que es va concedir evitant tal condicionant.

D'altra banda, en la documentació que tenim no consta que es practiquen inspeccions periòdiques pels serveis municipals a l'explotació mencionada a fi de verificar que l'exercici de l'activitat de referència s'ajusta als requisits a què es troba sotmesa la referida llicència municipal, en especial, respecte als condicionants que hi ha en la Declaració d'Impacte Ambiental referits en el punt 1 de la part dispositiva d'este acte municipal. Tot això, en compliment del que disposa l'article 11 de la citada Llei Valenciana 3/1989 sobre Activitats Qualificades.

Així mateix, resulta constatable que aquell Ajuntament no ha resolt les diverses peticions subscrites pels ciutadans promotors d'esta queixa en relació amb la present temàtica, de manera que incomplix les prescripcions contingudes en l'article 42.1 de la Llei 30/1992 de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, en disposar: "L'administració està obligada a dictar resolució expressa en tots els procediments."

Davant el que hem exposat, i en virtut del que disposa l'article 29.2 de la Llei 11/1988 reguladora d'esta Institució, li recorde el deure legalment establit d'exigir al titular de l'explotació que obtinga la precitada autorització prèvia imposada amb caràcter vinculant per a aquell Ajuntament per la Conselleria de Medi Ambient en l'informe de qualificació d'activitat, i se li recomana que mentrestant adopte les resolucions

oportunes respecte dels efectes de la llicència d'obertura concedida i que legitima el funcionament de la descrita explotació.

També, li recomane que extreme el control sobre el funcionament de l'esmentada activitat impulsant les corresponents inspeccions tècniques periòdiques a la seua ubicació i que resolga expressament totes les peticions que li han formulat els ciutadans promotors d'esta queixa en l'assumpte de referència."

L'Ajuntament citat ens va informar sobre l'acceptació de les expressades recomanacions del següent tenor:

"La referida cantera ja existia com a explotació amb anterioritat a la Llei 4/1992 de sòl no urbanitzable.

L'any 1998 es va sol·licitar el canvi de titularitat de l'esmentada activitat, la qual va ser informada favorablement per la Comissió Provincial de Qualificació d'Activitats en data 30 de novembre de 1998 i per la Direcció General d'Indústria i Energia. Per la qual cosa la llicència concedida comportava un canvi de titularitat de l'activitat de la cantera, ja existent.

El tècnic municipal va informar que la Comissió Territorial d'Urbanisme no exigix l'autorització prèvia quan se tracta d'activitats que ja estaven en funcionament amb anterioritat a l'existència de la Llei 4/1992 de sòl no urbanitzable i més encara quan no hi ha hagut un període d'inactivitat o un augment de l'explotació, tal com ocorre en este cas.

Per tal motiu, la llicència municipal per canvi de titularitat de l'activitat no va exigir la referida autorització prèvia, per no considerar-la necessària, ja que es tractava d'activitat existent amb anterioritat a la Llei 4/1992 i per reunir tots els requisits restants exigits pels organismes competents, i imposa únicament els tres condicionants de la Declaració d'Impacte Ambiental de 8 d'octubre de 1998.

Així mateix, en data 26 d'octubre de 2000, segons reitera el tècnic municipal, es va subscriure acta de comprovació favorable del funcionament de l'activitat.

En conseqüència, l'Ajuntament de Reial de Gandia va resoldre la concessió de la llicència referida, d'acord amb els informes dels serveis tècnics i sense ànim d'infringir cap disposició administrativa, màximament quan l'autorització prèvia implica una resolució formal, atés que l'activitat ja es trobava en funcionament i es considerava important l'efectivitat de les mesures imposades per a l'exercici de l'activitat molesta, totes les quals han estat exigides i es complixen.

Sense perjuí de tot això, este Ajuntament de Reial de Gandia assumix el compromís d'extremar la vigilància i la inspecció de les mesures correctores imposades a l'activitat, sempre que es troben dins les possibilitats de què dispose este Ajuntament, dels recursos i dels seus mitjans.

Així mateix, l'Ajuntament de Reial de Gandia accepta les recomanacions del Síndic de Greuges i s'oferix a prestar la màxima col·laboració en el present assumpte i en qualsevol altre relatiu a les activitats municipals."

Davant d'això anterior, li vam enviar comunicació a la citada autoritat municipal en el sentit que seguix:

"En relació amb la queixa de referència que ens va confiar el Sr. R.C.C. i altres ciutadans d'eixe municipi, acusem recepció del seu informe de 27 de juliol passat relatiu a la resolució d'esta Institució de 24 de maig de 2001.

En este informe ens comunica que accepta les recomanacions, excepte en allò referit a l'exigibilitat de l'autorització prèvia en qüestió, i ens indica: "que no la considerava necessària, ja que es tractava d'activitat existent amb anterioritat a la Llei 4/1992."

Davant d'això, esta Institució es reitera en el que ha exposat en la resolució referida, ja que no solament no consta que per part d'eixe Ajuntament s'haja presentat alguna al·legació a l'informe autonòmic de qualificació de l'activitat de referència que exigia l'autorització prèvia expressada, sinó que la resolució de vosté, de data 19 de gener de 1999, mitjançant la qual es concedia la llicència d'instal·lació al titular de la cantera, es remet en el punt 4t de la seua part dispositiva a l'esmentat informe de la Comissió Provincial de Qualificació d'Activitats.

Així mateix, en la documentació municipal que vam rebre resulta constatable que les resolucions administratives que legitimen el funcionament de l'expressada activitat són de data posterior a l'entrada en vigor de la Llei valenciana que se cita, per la qual cosa el present cas no seria reconduït a un nou canvi de titularitat de la indústria, tal com adduïx en la seua comunicació.

En conseqüència, esta Institució donarà compte del que anteriorment s'ha expressat en el pròxim informe anual que presentem a les Corts valencianes, d'acord amb el que disposa l'article 29.2 i 31.1 de la Llei 11/1988 reguladora del Síndic de Greuges."

En relació amb l'expedient núm. 200339, es va dictar resolució dirigida a l'Ajuntament de Guardamar (València), respecte de la falta de resolució d'un recurs en via administrativa que va interposar la Sra. F.J.S. contra la denegació, segons el seu parer injustificada, d'una petició de llicència d'obertura de restaurant.

Transcrivim a continuació la mateixa:

"En relació amb la queixa de referència que ens va confiar la Sra. F.J.S., acusem recepció del seu atent informe de 12 de gener de 2001. En este informe resulten constatables els següents punts: que la Sra. J. va interposar adequadament recurs de reposició el 3 d'agost de 2001 contra la resolució d'eixe Ajuntament de 4 de juliol de 2000; que en haver transcorregut el termini de tres mesos per a dictar resolució, previst en l'article 117 de la Llei 30/1992 i la mateixa no s'ha produït, seria d'aplicació el que disposa l'article 43.2 de tal Llei estatal en el sentit d'entendre desestimat este recurs per la tècnica del silenci negatiu.

Ateses les competències d'esta Institució, establides en l'article 17.2 de la Llei 11/1988, relatives al fet que el Síndic de Greuges té l'atribució de "vetlar perquè l'administració resolga expressament, dins el termini i en la forma escaient, les peticions i els recursos que li hagen estat formulats". En exercici de tals competències, esta Institució considera que els articles 42.1 i 117.2 de la Llei 30/1992 imposen un deure ineludible i inajornable a eixe Ajuntament de dictar resolució sobre el referit recurs de reposició.

L'alternativa que ens descriu en el seu precitat informe sobre l'operativitat del silenci administratiu desestimatori del recurs en qüestió, entenem que no resultaria ajustada la legislació d'aplicació, per tal com manifesta la voluntat d'eixa administració d'incomplir fins a l'extrem el deure legalment exigible de dictar resolució expressa sobre això i, d'altra banda, no convé oblidar que el silenci negatiu —davant del positiu— s'investix dels efectes jurídics considerats en l'article 43 en els paràgrafs 3r i 4t de la Llei 30/1992, tenint present que el termini previst en l'article 117.2 de la Llei 30/1992 per a entendre desestimat el recurs de reposició és d'un mes.

Així, prescriu el paràgraf 3r d'este article 43: "La desestimació per silenci administratiu té únicament l'efecte de permetre als interessats la interposició del recurs administratiu o contenciós administratiu que resulte procedent."

I disposa el paràgraf 4t de tal precepte: "L'obligació de dictar resolució expressa a què es referix l'apartat primer de l'article 42 haurà de sotmetre's al següent règim:

...b) En els casos de desestimació per silenci administratiu, la resolució expressa posterior al venciment del termini s'adoptarà per l'administració sense cap vinculació al sentit del silenci."

Per tant, esta Institució, a la vista de les circumstàncies concurrents en este supòsit, no aprecia que opere cap impediment jurídic per a dictar resolució en el referit recurs de reposició per eixe Ajuntament. Sinó tot el contrari: demorar més temps l'absència de tal resolució significa una manifesta i flagrant vulneració de la legislació de procediment administratiu i, a més, una minva de les garanties procedimentals essencials del ciutadà afectat, atés que en dictar una nova resolució d'administració de nou examina i estudia les consideracions que exposa el mateix en l'escrit d'interposició del recurs, a fi de complir el deure de congruència en la resposta imposat en l'article 113.3 de la Llei 30/1992.

Por tot el que hem expressat, i de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la Llei 11/1988, li recorde que ha de complir de forma immediata el deure legalment exigible de dictar resolució en el recurs de reposició objecte d'esta queixa, i notificar el que s'acorde al ciutadà interessat."

Després de rebre l'informe municipal sobre l'acceptació de les esmentades recomanacions, li vam comunicar el que seguix a l'Ajuntament de Guardamar:

"En relació amb la queixa que ens va confiar la Sra. F.J.S., acusem recepció del seu informe del passat 9 de juliol, referit a la resolució d'esta Institució de 30 de maig de

2001, en què ens comunicava que accepta les recomanacions que se li van formular sobre això.

Mitjançant escrit del passat 4 de setembre, ens va comunicar la Sra. J. que encara no havia rebut cap notificació sobre el recurs de reposició que va interposar.

En conseqüència, li comunique que donarem compte de tals fets i de la seua actitud en el pròxim informe anual que presentem davant les Corts valencianes, d'acord amb el que disposa l'article 29.2 i 31.1 de la Llei 11/1988 reguladora d'esta Institució."

També es va dictar resolució en la queixa núm. 201127 dirigida a l'Ajuntament d'Almassora en els següents termes, que va ser acceptada íntegrament:

"En relació amb la queixa promoguda pel Sr. J.C.LL., relativa a les insistents molèsties sonores produïdes pel pub o discoteca anomenat "R.", ubicat al carrer..., de la localitat; i estudiada la totalitat de la documentació municipal enviada a esta Institució, amb data 7 de desembre de 2000 (registre d'eixida número 10365), s'inferix que, en ser cert que l'exercici de l'esmentada activitat es troba autoritzat mitjançant acord adoptat per la Comissió de Govern, en la sessió que va tenir lloc el dia 12 de juliol de 1999, no és menys cert que, en el punt segon del mateix, es disposa textualment que "la present llicència es concedix per a la instal·lació, sense que es puga obrir fins que no passe la inspecció de comprovació, que haurà de sol·licitar l'interessat i aportar certificat del tècnic director de les instal·lacions, en què s'acredite que s'ajusten a la llicència i que funcionen adequadament les mesures correctores".

Continuant amb esta advertència i com a seguiment del seu compliment, cal notar que, segons assevera l'enginyer tècnic municipal, en el seu informe de data 4 de desembre de 2000 —quasi un any i mig després—, "cal ressaltar que el tràmit no ha acabat i queda pendent el certificat final d'instal·lació i la posterior visita d'inspecció. Per la qual cosa no s'ha pogut comprovar l'eficàcia de les mesures correctores descrites en el projecte".

Atenent a les al·legacions adduïdes pel Sr. C., la referida activitat ha continuat realitzant-se en aquell establiment i, a més, les molèsties sonores patides per la totalitat dels veïns limítrofs no han deixat de produir-se, sense que, d'altra banda, l'Ajuntament haja adduït ni tan sols una mínima argumentació justificativa d'esta inactivitat administrativa.

D'acord amb estes consideracions, i pel que fa a la realització d'activitats musicals, l'article 6.1 de la Llei 3/1989, de 2 de maig, de les Corts valencianes, sobre activitats qualificades, prescriu clarament que "atorgada la llicència, l'activitat no podrà començar a exercir-se abans que s'haja expedit l'acta de comprovació favorable per part de l'Ajuntament", per la qual cosa la realització d'eixa activitat sense el compliment de l'inexcusable requisit podria provocar, a més de l'adopció de la mesura cautelar de paralització de l'activitat, prèvia audiència al titular de l'establiment per termini de quinze dies (art. 18 de la Llei 3/1989), la tramitació del corresponent expedient per a legalitzar la situació de clandestinitat mitjançant la sol·licitud a l'Ajuntament perquè els serveis tècnics efectuen l'oportuna visita de comprovació, i acompanyada d'un certificat del tècnic director de les instal·lacions, en què s'especifique la conformitat de les

mateixes amb la llicència que les empara, com també l'eficàcia de les mesures correctores (art. 6.2), tot això, sense perjuí de la possibilitat d'incoar un expedient sancionador per l'alcalde i, subsidiàriament, si este no ho fera en el termini de quinze dies pel conseller competent, tal com s'establix en l'article 17 de la Llei 3/1989, atés que el funcionament sense llicència es troba tipificat en l'article 13.3 d'eixe text legal com a falta greu.

La doctrina jurisprudencial existent en esta matèria, àmpliament coneguda (entre d'altres, en les sentències del Tribunal Suprem de 13 i 19 d'octubre de 1999 (Arz. 7557 i 7563), reitera que l'activitat exercida sense llicència d'obertura i funcionament, és conceptuada com a clandestina i com una situació irregular de duració indefinida, que no legitima el transcurs del temps —per molt que n'haja passat, ni el pagament de taxes o el mer consentiment o tolerància—, i el cessament de la qual pot ser acordat per l'autoritat municipal en qualsevol moment, amb audiència prèvia a l'interessat. Si hom no té el permís necessari per a dur a terme una activitat, esta no pot continuar realitzant-se fins que no s'obtinga la pertinent llicència, ja que l'administració, en tutelar l'interéspúblic pel qual l'activitat en qüestió es troba intervinguda administrativament, no solament podria, sinó que hauria de posar fi a l'activitat il·lícita, i adoptar prèviament la resolució que li servisca de fonament, la qual seria immediatament executiva i, en cas d'incomplir-la, podria donar lloc a l'execució forçosa de la mateixa (art. 93 i següents de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú).

No obstant això anterior, en cas que s'alce la corresponent acta municipal de comprovació favorable, i a la vista dels drets dels ciutadans a la salut i al medi ambient que podrien torbar-se afectats per un inadequat funcionament posterior de l'activitat autoritzada, considerant el que disposa l'article 11 de la Llei 3/1989, de 2 de maig, de les Corts Valencianes sobre activitats qualificades, i 17 de la Llei 2/1991, de 18 de febrer, d'espectacles, establiments públics i activitats recreatives, resultaria exigible de l'administració municipal el compliment del deure d'inspecció periòdica dels establiments sotmesos a les esmentades normes, amb la finalitat de comprovar la idoneïtat i l'adequació de les mesures correctores d'insonorització exigides —d'acord amb el que disposa el primer acord de la Comissió de Govern de 12 de juliol de 1999, "no haurà de transmetre als possibles habitatges pròxims i limítrofs més de 35 dB (A), en cap cas"—, a través de les oportunes visites d'inspecció i realització de mesures sonomètriques periòdiques.

L'incompliment d'eixes mesures, com també de l'horari de tancament, habilitaria la iniciació de l'oportú expedient sancionador, atés que la inobservança o la vulneració, per part del titular de l'activitat, de les prescripcions contingudes en aquelles lleis autonòmiques, podrien constituir infracció administrativa, ja que es recull expressament com a falta greu el fet de no corregir les deficiències observades, i pot donar lloc, així mateix, a la retirada, temporal o definitiva, de la llicència (arts. 12, 13.4, 14.2 i 17 de la Llei 3/1989, i 26.b).2, de la Llei 2/1991), a fi d'evitar que, fins que el titular de l'activitat decidix esmenar de grat les anomalies detectades, mentrestant, continuen les emissions sonores, danyoses per a la salut dels veïns residents en l'immoble.

El dret fonamental a la inviolabilitat del domicili (art. 18.1 de la Constitució) i els drets constitucionals a la protecció de la salut (art. 43), a un medi ambient adequat (art. 45) i a una habitatge digne (art. 47) exigixen necessàriament un control de la contaminació acústica i ambiental, a fi d'evitar l'excés de sorolls que, davant este tipus d'activitats musicals fetes en pub o discoteca, patixen els veïns limítrofs i pròxims al mateix. Estos drets constitucionals han de ser protegits i respectats pels poders públics, a fi de preservar el dret al descans i a la salut de les persones, que es trobarien seriosament vulnerats si no s'exigiren per l'ajuntament els condicionaments adequats a l'hora de concedir la llicència, o si, una vegada atorgada la mateixa, no es vigila i imposa forçosament l'estricte compliment d'aquells.

Com a corol·lari, cal dir que la inactivitat municipal davant els efectes perniciosos per a la salut generats pel repetit pub-discoteca existent als baixos de l'habitatge del Sr. C., podria desembocar en una responsabilitat patrimonial per funcionament anormal de l'administració, amb la consegüent obligació d'indemnitzar els danys i perjuís que se li pogueren irrogar a aquell i als veïns (art. 106.2 de la Constitució i 139 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú), entre estos, les despeses que estos puguen reclamar a l'Ajuntament derivades del condicionament del seu habitatge a fi d'aïllar-lo dels sorolls musicals, com també, el detriment econòmic que comporta per al Sr. C. la privació *de facto* de la seua propietat, ja que, segons ens referix, esdevé inhabitable a les nits des de fa més de set anys.

Tenint en compte la gravetat de la situació, les actuacions municipals que cal desplegar haurien de dur-se a terme amb la major celeritat possible, a fi d'evitar el consegüent perjuí de l'interés públic i dels drets constitucionals de primer ordre dels quals són titulars el Sr. C. i la resta de veïns directament afectats; i això, en compliment del principi d'eficàcia que ha de regir l'actuació de totes les administracions públiques, segons el que disposa l'article 103.1 de la Constitució Espanyola.

En virtut de tot el que antecedix, i atenent a les consideracions exposades per a la defensa i l'efectivitat dels drets i llibertats compresos en els títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, recomane a vostra senyoria que impulse i dispose, sense més demora i dilació, l'execució de les competències municipals legalment exigibles en aplicació de les prescripcions preventives i repressives que ordena la Llei 3/1989, de 2 de maig, de les Corts valencianes, sobre activitats qualificades, a fi que l'activitat musical que s'exercix en eixe establiment siga respectuosa amb els drets constitucionals dels ciutadans."

Així mateix, es va dictar resolució en la queixa núm. 201216 dirigida a l'Ajuntament d'Alcácer del següent tenor i que també va ser acceptada íntegrament:

"En relació amb la queixa promoguda per la Sra. R.M.LL.R., sobre les persistents molèsties sonores emanades de l'establiment de màquines recreatives ubicat al costat del seu habitatge, en el número ... del carrer ... de la localitat; i examinada íntegrament la documentació municipal enviada a esta Institució amb data 9 de gener de 2001

(registre d'eixida número 43), es desprén, en síntesi, que l'exercici de l'esmentada activitat es troba autoritzat mitjançant Decret d'Alcaldia, de data 2 de febrer de 1987, amb les condicions establides en el punt segon i el tercer de la seua part dispositiva, a saber: "Esta llicència s'atorga condicionada al que seguix:...2) adoptar les mesures correctores establides en el projecte tècnic abans dit i a més a més les següents: a) duplicar la porta d'entrada amb una suficient distància entre si perquè quan passe una persona sempre quede tancada una de les portes; b) Instal·lar ventilació amb portes tancades; c) No haurà de transmetre més de 35 decibels a habitatges pròxims o limítrofs. L'exercici de l'activitat per a la qual es concedix esta llicència quedarà condicionada, en general, a les perescripcions determinades en l'article 34 i següents del Reglament d'AMINP, de 30 de novembre de 1961..."

Així mateix, amb data 11 de desembre de 2000, es dicta Decret d'Alcaldia núm. 283/00, mitjançant el qual es requerix el titular de l'activitat perquè adopte les mesures correctores descrites en el paràgraf anterior com a) i b), com també col·loque les màquines a un mínim de 20 centímetres dels paraments verticals a fi d'evitar la transmissió de sorolls per vibracions; tot això, sense que, d'altra banda, es trobe en l'expedient administratiu cap document que acredite l'alçament de l'acta de comprovació favorable prèvia al seu funcionament, ni l'informe tècnic municipal que demostre que no es transmeten a l'habitatge de la Sra. LL. més de 35 decibels i sobre la base del qual s'haja estimat innecessari incloure també en el requeriment el respecte de la condició detallada en l'apartat c).

Esta acta de comprovació, que han d'entendre els serveis tècnics municipals com a requisit previ al funcionament de l'activitat, és considerada condició d'eficàcia de la pròpia llicència atorgada el 2 de febrer de 1987, atés que l'article 34 del Reglament d'Activitats Molestes, Insalubres, Nocives i Perilloses de 1961, aplicable en aquell moment, preveu que, una vegada obtinguda la llicència d'instal·lació d'una activitat qualificada inclosa en eixe Reglament, la mateixa "no podrà començar a exercir-se" sense que abans es faça l'oportuna visita de comprovació pel funcionari tècnic competent tant per l'activitat de què es tracte com per la naturalesa i el dany que la mateixa poguera causar; precepte avalat per una consolidada doctrina jurisprudencial (entre d'altres, sentència del Tribunal Suprem 5 d'octubre de 1993 (Arz. 7440) i 20 de setembre de 2000 (Arz. 8438), i el contingut de la qual, posteriorment, ha estat recollit en l'article 6.1 de la Llei 3/1989, de 2 de maig, de les Corts valencianes, sobre activitats qualificades.

Este precepte disposa que "atorgada la llicència, l'activitat no podrà començar a exercir-se abans que s'haja expedit l'acta de comprovació favorable per part de l'ajuntament", per la qual cosa la realització d'eixa activitat sense el compliment de l'inexcusable requisit podria provocar, a més a més de l'adopció de la mesura cautelar de paralització de l'activitat, amb l'audiència prèvia al titular de l'establiment per termini de quinze dies (art. 18 de la Llei 3/1989), la tramitació del corresponent expedient per a legalitzar la situació de clandestinitat, mitjançant la presentació en l'ajuntament d'una sol·licitud perquè els serveis tècnics facen l'oportuna visita de comprovació, i acompanyada d'un certificat del tècnic director de les instal·lacions, en què s'especifique la conformitat de les mateixes amb la llicència que les empara, com també l'eficàcia de les mesures correctores (art. 6.2), sense perjuí de la possibilitat d'incoar un expedient sancionador

per l'alcalde i, subsidiàriament, si este no ho fera en el termini de quinze dies, pel conseller competent, tal com ho considera l'article 17 de la Llei 3/1989, atés que el funcionament d'una activitat sense llicència o sense sotmetre's a les condicions d'eficàcia imposades en la mateixa, es troba tipificada en l'article 13.3 d'eixe text legal com a falta greu.

No obstant això anterior, en cas que s'alce la corresponent acta municipal de comprovació favorable, i considerant el que disposa l'article 11 de la Llei 3/1989, ja mencionada, i l'article 17 de la Llei 2/1991, de 18 de febrer, d'espectacles, establiments públics i activitats recreatives, resultaria exigible a l'administració municipal el compliment del deure d'inspecció periòdica de l'establiment, amb la finalitat de comprovar la idoneïtat i adequació de les mesures correctores ja exigides, o exigibles després de fer una mesura sonomètrica per a assegurar l'adequada insonorització del local i, a més, el respecte al límit màxim de 35 decibels —cal notar que no consta acreditat en l'expedient cap informe tècnic que assevere que s'haja fet una mesura "des de l'interior dels habitatges limítrofs" que demostre la no-superació del nivell màxim de sonoritat permés.

A més a més, l'incompliment d'eixes mesures, com també de l'horari de tancament, habilitaria la iniciació de l'oportú expedient sancionador, atés que la inobservança o vulneració, per part del titular de l'activitat, de les prescripcions contingudes en aquelles lleis autonòmiques, podria constituir infracció administrativa, i es recull expressament com a falta greu el fet de no corregir les deficiències observades, i pot donar lloc, així mateix, a la retirada, temporal o definitiva, de la llicència (arts. 12, 13.4, 14.2 i 17 de la Llei 3/1989, i 26.b).2, de la Llei 2/1991), a fi d'evitar que, fins que el titular de l'activitat decidisca esmenar de bon grat les anomalies detectades, mentrestant, continuen les emissions sonores pernicioses per a la salut dels veïns residents en l'immoble.

L'administració, en tutela l'interés públic pel qual l'activitat en qüestió es troba intervinguda administrativament, no solament podria, sinó que hauria de posar fi a l'activitat il·lícita, amb l'adopció prèvia de la resolució que li servisca de fonament, la qual seria immediatament executiva i, en cas d'incomplir-la, podria donar lloc a l'execució forçosa (arts. 93 i següents de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú).

Des de la perspectiva constitucional, el dret fonamental a la inviolabilitat del domicili (art. 18.1) i els drets a la protecció de la salut (art. 43), a un medi ambient adequat (art. 45) i a un habitatge digne (art. 47) exigixen, necessàriament, un control de la contaminació acústica i ambiental, a fi d'evitar l'excés de soroll que provoquen les màquines recreatives i que patixen indegudament els veïns pròxims a l'establiment. Estos drets constitucionals han de ser protegit i respectats pels poders públics, a fi de preservar el dret al descans i a la salut de les persones, que es trobaven seriosament vulnerats si no s'exigien per part de l'ajuntament els condicionaments adequats a l'hora de concedir la llicència, o si, una vegada atorgada, no es vigila i imposa forçosament l'estricte compliment d'aquells, en este cas, les condicions establides en l'apartat c) —màxim de 35 decibels— i en l'article 34 del Reglament de 1961 citat més amunt —acta de comprovació favorable.

Finalment, no resulta ociós recordar que, la inactivitat municipal davant els efectes perjudicials per a la salut emanats de l'establiment de màquines recreatives, podria derivar en una responsabilitat patrimonial per funcionament anormal de l'administració, amb la consegüent obligació d'indemnitzar els danys i perjuís que se li pogueren irrogar a la Sra. LL. (art. 106.2 de la Constitució i 139 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú), tal com ha tingut ocasió de raonar el Tribunal Suprem en les sentències de 8 de juliol de 1998 (Arz. 6716) i 4 de novembre de 1998 (Arz. 9840), el fonament jurídic quart de les quals reproduïm a continuació pel seu evident interés: "que pel recurrent se sol·licita que es condemne l'ajuntament demandat a pagar a l'actor una indemnització de 450.000 pessetes per considerar que l'excés de soroll està ocasionant-li perjuís en dificultar l'ús normal del seu habitatge. Ens troben, per tant, davant una reclamació de responsabilitat patrimonial de l'administració, els requisits de la qual estan determinats per l'existència d'una activitat administrativa (per acció o omissió, material o jurídica), un resultat danyós no justificat i una relació de causa a efecte entre aquella i este. En este cas, ens trobem davant una omissió del procediment establit legalment per a la concessió de la llicència, i este procediment és fonamental per a la comprovació de les incomoditats que de l'esmentada llicència poden derivar per als administrats i, si s'escau, per a l'adopció de mesures correctores. Atés que es tracta, com ja s'ha dit, d'una activitat molesta...D'acord amb les mesures fetes pel Departament d'Urbanisme, Habitatge i Medi Ambient del Govern basc a les 12 hores del dia 10 de gener de 1988 en l'habitatge del recurrent, es conclou que a la sala s'arriba al nivell de soroll de 47 dB (A), de manera que s'ultrapassa, tot i que lleugerament, el nivell sonor màxim permés. Esta circumstància comporta incomoditats a l'actor, que no està obligat a suportar, i es pot considerar que se li causa un dany no justificat.

Queda, doncs, analitzar si hi ha relació causal entre l'actuació administrativa i el resultat danyós. Bé és cert que directament el soroll el genera l'activitat de la serradora i no l'administració demandada, però és la conducta omissiva d'esta, en no seguir el procediment legalment establit per a la concessió de llicències d'activitats molestes, la que possibilita que es genere un nivell de soroll superior al permés, atés que el procediment dels articles 29 i següents del Reglament d'Activitats Molestes establix una sèrie de controls i garanties que havien d'evitar que esta situació es produïra. Per això, pot afirmar-se que l'omissió del procediment per part de l'administració demandada és causa generadora del dany patit per l'actor. És per això que resulta procedent declarar la responsabilitat de l'administració municipal demandada...que no solament ha omés el procediment legalment establit per a atorgar l'autorització impugnada, sinó que ha guardat un obstinat silenci i inactivitat davant les concretes reclamacions del recurrent a causa de les molèsties patides."

En virtut de tot el que antecedix, i atenent a les consideracions exposades per a la defensa i l'efectivitat dels drets i les llibertats compresos en els Títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, recomane a vostra senyoria que impulse i dispose, sense més demora i dilació, l'execució de les competències municipals legalment exigibles en aplicació de les prescripcions preventives i repressives que ordena la Llei 3/1989, de 2 de maig, de

les Corts valencianes, sobre activitats qualificades, a fi que l'activitat que es faça en este establiment de màquines recreatives siga respectuosa amb els drets constitucionals dels ciutadans."

Estan en tramitació les queixes núm. 200063, 200263, 200268, 200323, 200972, 201059, 201061, 201095 i 201227, en haver sol·licitat de nou una ampliació de la informació municipal de què disposem, ja que segons ens van manifestar els ciutadans promotors de les mateixes, les molèsties per sorolls persistien.

3.2.2. Altres fonts de contaminació acústica

Pel que fa a l'expressat epígraf, es van presentar les queixes identificades amb el núm. 010098 —sorolls per càrrega/descàrrega i activitat de supermercat a Alacant—; 010464 —aparells d'aire condicionat a Benidorm—; 010498 —aparell d'aire condicionat a València—; 010509 —aparell d'aire condicionat a Alacant—; 010641 —sorolls per música de veí—; 010669 —local durant festes patronals a Alcúdia de Crespins—; 010721 —sorolls per concentració de joves durant els caps de setmana a Orihuela—; 010744 —local fester a Quart de Poblet—; 010756 —quiosquets de platja a Torrevieja—; 010820 —sorolls per concentració de locals d'oci a Asp—; 010824 —sorolls per casal fester a Almassora—; 010914 —aire condicionat a Alacant—; 011013 —sorolls per aeròdrom a Mutxamel—. Un total de 13 queixes.

En constatar en l'actuació materialitzada per esta Institució que s'havia solucionat la problemàtica que ens van exposar els ciutadans promotors de les esmentades queixes, es va resoldre el tancament de la queixa núm. 010464, 010498, 010641, 010699, 010721, 010744 i 010824.

La resta de queixes enunciades esta en tràmit, siga en l'espera dels informes requerits als ajuntaments afectats, siga que es va donar trasllat dels mateixos perquè al·legaren els ciutadans interessats.

Pel motiu al·ludit amb anterioritat també es va resoldre el tancament de les queixes núm. 991491, 201006, 201099, 201171, 201236 i 201238.

Es va acordar suspendre la tramitació de les queixes núm. 200379 i núm. 200479, en constatar que els seus promotors havien interposat pels mateixos fets sengles recursos jurisdiccionals.

Es va dictar resolució en la queixa núm. 201274, dirigida a l'Ajuntament d'Orihuela i que es va acceptar íntegrament en els termes següents:

"En relació amb la queixa promoguda pel Sr. R.C.S., relativa als sorolls i les vibracions que suporta en el seu habitatge com a conseqüència del deficient funcionament dels extractors de ventilació ubicats en els soterranis del Museu de la Muralla, situat al carrer A.B. de la localitat, i examinat l'informe municipal enviat a esta Institució amb data 12 de febrer de 2001 (registre d'eixida número 1405), s'inferix, d'una banda, que l'Ajuntament, segons sembla, no té constància de l'atorgament de la preceptiva llicència

d'activitat qualificada a què es troba sotmés el funcionament d'aquella maquinària i l'obertura d'este establiment, i d'una altra banda, que el Sr. enginyer municipal constata l'existència d'algunes deficiències, com ara "dotar el recinte d'accés adequat i enllumenat per a les operacions de manteniment i reparació que caldrà efectuar en el futur i immediatament revisar l'aïllament acústic i els assentaments antivibratoris dels extractors, a més a més seria convenient analitzar les condicions de la comunicació del recinte amb la caixa de l'ascensor."

Davant d'esta situació, si bé el Sr. C. ens indica que s'han insonoritzat els tubs d'extracció, tanmateix també manifesta que la zona en què estan ubicats els dos motors, situats en la part inferior, no ha estat insonoritzada, per la qual cosa els brunzits i les vibracions no han deixat d'incidir perniciosament sobre els residents de l'habitatge del Sr. C.

Seguint amb estes consideracions, l'article 2 de la Llei 3/1989, de 2 de maig, de les Corts Valencianes, sobre activitats qualificades, prescriu que, per poder desplegar esta activitat de ventilació de les ruïnes arqueològiques de l'esmentat museu (art. 1 del Decret 54/1990, de 26 de març, de la Conselleria d'Administració Pública, Nomenclàtor d'activitats molestes, nocives, insalubres i perilloses), caldrà obtenir prèviament de l'ajuntament la llicència corresponent, la qual serà denegada quan no s'ajuste a les normes establides en els plans d'ordenació urbana o la resta de normes de competència municipal.

Mentre s'obté la llicència d'instal·lació i s'alça, posteriorment, l'acta municipal de comprovació favorable, importa ressaltar que, la realització *de facto* i en l'actualitat d'esta activitat sense la preceptiva autorització municipal, hauria de provocar l'adopció de la mesura cautelar de paralització de la mateixa, prèvia audiència al titular de l'establiment per termini de quinze dies —art. 18 de la Llei 3/1989—, i es podria decretar el tancament sense més tràmit, a fi d'evitar que, mentre es tramita el procediment per a obtenir les preceptives autoritzacions, aquella activitat continue produint efectes perjudicials —sorolls i vibracions— per a la salut del Sr. C. i de la resta dels veïns limítrofs.

La doctrina legal existent en esta matèria, àmpliament coneguda (entre d'altres, sentències del Tribunal Suprem de 13 i 19 d'octubre de 1999 (Arz. 7557 i 7563) reitera que, l'activitat exercida sense llicència d'obertura i funcionament, es concep com a clandestina i com una situació irregular de duració indefinida, que no legitima el transcurs del temps —per molt que n'haja passat, ni el pagament de taxes o el mer consentiment o la tolerància municipal—, i el cessament de la qual pot ser acordat per l'autoritat municipal en qualsevol moment. Si hom no té el permís necessari per a dur a terme una activitat, esta no pot continuar fent-se fins que s'obtinga la llicència pertinent, ja que l'administració, per tutelar l'interés públic pel qual l'activitat en qüestió es troba intervinguda administrativament, no solament podria sinó que hauria de posar fi a l'activitat il·lícita, amb l'adopció prèvia de la resolució que li servisca de fonament, la qual seria immediatament executiva i, en cas d'incompliment, podria donar lloc a l'execució forçosa (arts. 93 i següents de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú).

Sense perjuí d'això anterior, resulta convenient tenir en compte la possibilitat d'incoar un expedient sancionador per l'alcalde i, subsidiàriament, si este no ho fera en el termini de quinze dies, pel conseller competent, tal com està establit en l'article 17 de la Llei 3/1989, atés que el funcionament d'una indústria o activitat sense llicència es troba tipificat en l'article 13.3 d'eixe text legal com a falta greu.

Una vegada autoritzada l'activitat, i d'acord amb el que disposa l'article 11 de la Llei 3/1989, ja mencionada, resultaria exigible de l'administració municipal el compliment del deure d'inspecció periòdica de la maquinària de ventilació, amb la finalitat de comprovar la idoneïtat i l'adequació de les mesures correctores ja exigides o que cal exigir, després de la realització d'una mesura sonomètrica per a assegurar l'adequada insonorització de les instal·lacions –cal notar, així mateix, que no figura en l'expedient enviat a esta Institució cap informe tècnic que assevere que s'haja fet una mesura "des de l'interior dels habitatges limítrofs" per a demostrar el respecte al nivell màxim de sonoritat permés.

En este sentit, l'incompliment d'eixes mesures correctores habilitaria la iniciació de l'oportú expedient sancionador, atés que, la inobservança o vulneració, per part del titular de l'activitat, de les prescripcions contingudes en aquella llei autonòmica, podria constituir infracció administrativa, i es recullen expressament com a faltes greus el fet de no corregir les deficiències observades, i així mateix pot donar lloc a la retirada, temporal o definitiva, de la llicència (arts. 12, 13.4, 14.2 i 17 de la Llei 3/1989), a fi d'evitar que, mentre el titular de l'activitat decidix esmenar de bon grat les anomalies detectades, persistisquen les emissions sonores pernicioses per a la salut dels veïns residents en l'immoble.

Així les coses, el dret fonamental a la inviolabilitat del domicili (art. 18.1 de la Constitució) i els drets constitucionals a la protecció de la salut (art. 43), a un medi ambient adequat (art. 45) i a un habitatge digne (art. 47) exigixen, necessàriament, un control de la contaminació acústica i ambiental, a fi d'evitar l'excés de soroll i vibracions, provocades pel funcionament irregular dels extractors de ventilació, que patixen els veïns limítrofs.

Estos drets constitucionals han de ser protegits i respectats pels poders públics, a fi de preservar el dret al descans i a la salut de les persones, que es trobarien seriosament vulnerats si no foren exigits per l'ajuntament els condicionaments pertinents a l'hora de concedir la llicència, o si, una vegada atorgada la mateixa, no es vigila i imposa forçosament l'estricte compliment d'aquells.

De tal manera que, el Tribunal Suprem, en el fonament de dret quart de la seua sentència de data 7 de novembre de 1990 (Arz. 8750), ha argumentat que "en este problema del respecte pel medi ambient —en qualsevol de les seues manifestacions, inclosa l'acústica entre les mateixes— els ajuntaments i, en general, tots els poders públics —per tant, també els tribunals— han de mostrar-se particularment rigorosos i este Tribunal Suprem, amb insistència, així ho recorda basant-se, precisament en l'article 45 de la Constitució. I, òbviament, això no és una moda jurisprudencial més o menys passatgera, perquè davant preceptes constitucionals tan clars com el citat, no hi ha opció diferent de la que aquí es postula. I això sense que calga recordar que el greu

deteriorament del medi ambient en tots els seus aspectes ha transformat el problema de la seua conservació en un problema essencial, la solució del qual és urgent i ineludible, ja que molts dels seus aspectes afecten la supervivència i, d'altres, com el de la contaminació acústica, a la salut i la convivència civilitzada. És notori que s'han elevat veus autoritzades procedents del camp de la medicina, que denuncien com afecta a l'oïda i el cor, la submissió continuada de l'individu a un excessiu nombre de decibels".

Com a corol·lari, cal destacar que la inactivitat municipal davant els efectes perniciosos per a la salut generats pels sorolls i les vibracions de la referida maquinària de ventilació, podria generar la responsabilitat patrimonial per funcionament anormal de l'administració, amb la conseqüent obligació d'indemnitzar els danys i perjuís que se li pogueren irrogar al Sr. C. (art. 106.2 de la Constitució i 139 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú), tal com ha tingut ocasió de raonar el Tribunal Suprem en les sentències de 8 de juliol de 1998 (Arz. 6716) i 4 de novembre de 1998 (Arz. 9840).

Tenint en compte la gravetat de la situació, les actuacions municipals que cal desplegar haurien de dur-se a terme amb la major celeritat possible, a fi d'evitar el conseqüent perjuí de l'interés públic i dels drets constitucionals de primer ordre dels quals són titulars el Sr. C. i la resta de veïns directament afectats; i això, com a compliment del principi d'eficàcia que ha de regir l'actuació de totes les administracions públiques, segons el que disposa l'article 103.1 de la Constitució Espanyola.

En virtut de tot el que antecedix, i atenent a les consideracions exposades per a la defensa i l'efectivitat dels drets i les llibertats compresos en els Títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, recomane a vostra senyoria que es procedisca, amb urgència i de manera immediata, a aplicar les mesures de policia administrativa que preveu la Llei 3/1989, de 2 de maig, de les Corts valencianes sobre activitats qualificades, a fi que l'activitat museística que s'exercix en aquell establiment siga respectuosa amb els drets constitucionals dels ciutadans."

També es va dictar resolució en la queixa núm. 200887, dirigida a l'Ajuntament de Guardamar del Segura, que conté les següents recomanacions que van ser acceptades per l'expressada autoritat municipal:

"En relació amb la queixa promoguda per la Sra. M.A.R.I., relativa a les molèsties sonores que patix en la seua casa, sita en la C/…., com a conseqüència del funcionament de la fira instal·lada durant l'època estival en les rodalies de la mateixa; i examinada la documentació municipal enviada a esta Institució amb data 27 d'octubre de 2000, s'inferix que la zona en què s'ubica la fira està qualificada pel Pla General d'Ordenació com a parc urbà (ús de dotació, no terciari o recreatiu) i que l'Ajuntament ha autoritzat l'aprofitament especial d'este bé de domini públic, mitjançant diversos decrets dictats pel Sr. regidor de Comerç i Hisenda.

Així mateix, per part d'este membre de la Corporació s'indica textualment que "en ser la zona d'ubicació de l'esmentada fira qualificada com a parc urbà, és intenció d'este

Ajuntament, i de fet s'han iniciat les gestions per a això, fer un jardí en la mateixa, la qual cosa implicaria la desaparició de la fira, de manera que esta ubicació és una cosa provisional".

Si partim d'este caràcter provisional de l'ús, no consta en la informació municipal enviada, al marge de la llicència per aprofitament i utilització especial un bé demanial, ni l'atorgament de la llicència per a ús provisional, ni el previ informe favorable de la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transport de la Generalitat Valenciana, requisits exigits per mor del que disposa l'apartat 5 de l'article 58 de la Llei 6/1994, de 15 de novembre, de la Generalitat Valenciana, Reguladora de l'activitat Urbanística, en disposar que: "Es poden atorgar llicències per a usos o obres provisionals, no prevists en el Pla, sempre que no dificulten la seua execució ni la desincentiven. L'atorgament requerix previ informe favorable de la Conselleria competent en Urbanisme, en municipis de població menor de 25.000 habitants."

Amb posterioritat, la normativa bàsica estatal, de preceptiva aplicació en l'àmbit autonòmic, restringix enormement esta possibilitat als casos en què no s'haja aprovat el corresponent planejament de desenvolupament, per la qual cosa, *a sensu contrario* si este instrument d'ordenació ja haguera estat aprovat o no fóra necessari —com sembla ocórrer en el nostre cas, en què ens trobem davant de sòl urbà—, no seria possible l'autorització d'usos provisionals.

Així, l'article 17 de la Llei 6/1998, de 13 d'abril, sobre règim del sòl i valoracions, prescriu que "en el sòl comprés en sectors o àmbits ja delimitats amb vista al seu desenvolupament immediat, mentre que no s'haja aprovat el corresponent planejament de desenvolupament, solament podran autoritzar-se excepcionalment usos i obres de caràcter provisional que no estiguen expressament prohibits per la legislació urbanística o sectorial ni pel planejament general, que hauran de cessar, i en tot cas, ser enderrocades sense cap indemnització, quan ho acorde l'administració urbanística".

A estes efectes, no resulta ociós recordar que l'article 134 del text refós de la Llei sobre règim del sòl i ordenació urbana, aprovat per Reial Decret Legislatiu 1/1992, de 26 de Juny, —precepte declarat vigent per la Llei 6/1998— i l'article 182 del Decret 201/1998, de 15 de desembre, del Govern Valencià, Reglament de Planejament de la Comunitat Valenciana, disposen què l'administració, igual com els particulars, estan obligats a complir les disposicions contingudes en l'ordenació urbanística aplicable i en els plans, projectes d'urbanització, normes i ordenaments municipals aprovats d'acord amb la mateixa, i seran nul·les de ple dret les reserves de dispensació contingudes en els plans o ordenaments, com també aquelles que, independentment d'aquells, foren concedides.

Tenint en compte la recent promulgació d'estos textos legals, no seria anodí examinar a continuació la jurisprudència emanada a l'empara de l'antic art. 58.2 del text refós de la Llei sobre règim del sòl i ordenació urbana, aprovat per Reial Decret 1346/1976, de 9 d'abril, d'aplicació supletòria en la Comunitat Valenciana en els termes establits en la Sentència del Tribunal Constitucional 61/1997, de 20 de març.

Una vegada feta la precisió anterior, convé recordar que, en dret urbanístic, constituïx una regla general el fet que l'obligatorietat dels plans implica que l'ús dels predis no podrà apartar-se de la destinació prevista en aquells i, per tant, han d'atorgar-se o denegar-se les llicències de forma reglada segons si l'actuació que es vol dur a terme resulta o no ajustada a l'ordenament urbanístic.

Això no obstant, hi ha casos en els quals resulta viable l'autorització d'obres o usos que no s'acomoden al que hi ha previst en el planejament. Esta via excepcional és la recollida en l'article 58.2 del text refós, d'acord amb el qual es permet l'autorització d'usos i obres de caràcter provisional encara que no s'ajusten a la finalitat traçada del planejament, sempre que no es dificulte l'execució del mateix i, per descomptat, sense dret a indemnització en el moment de la demolició de les obres o el cessament dels usos. Esta excepció a la regla general apareix inspirada, segons reiterada jurisprudència (SSTS 7 febrer i 29 desembre 1987 (Arz. 2908 i 9860) i 16 d'octubre 1989 (Arz. 7368), per les exigències del principi de proporcionalitat, en un sentit eminentment temporal i amb la finalitat d'evitar limitacions als administrats en la seua iniciativa urbanística motivades per la notòria lentitud que freqüentment afecta l'execució del planejament urbanístic, quant al fet que algunes de les seues determinacions no s'hagen fet realitat i, mentre això ocorre, el precepte habilita per a l'autorització d'usos i obres provisionals. Ara bé, per poder aplicar este precepte (art. 58.2 LS) i concedir baix la seua empara una llicència d'obra i usos provisionals, cal, d'acord amb la norma i la reiterada jurisprudència que: 1) Els usos i les obres siguen realment provisionals; 2) Estiguen degudament justificades; 3) No dificulten l'actuació del Pla; i 4) S'obtinga, a més a més, l'informe favorable de la Comissió Provincial d'Urbanisme (sentències de 14 de març i 20 de juny de 1989 (Arz. 2078 i 4865) i 27 febrer 1998 (Arz.1546).

Tal com advertix la sentència del Tribunal Suprem de 24 d'abril de 2000 (Arz. 4949), el caràcter excepcional del supòsit du a una interpretació estricta dels supòsits de fet en els quals es poden concedir autoritzacions en precari (sentència de 3 d'abril de 1993 (Arz. 2669), i constituïx un últim esforç del nostre ordenament per a evitar restriccions no justificades a l'exercici dels drets, i es fonamenta en la necessitat de no impedir obres o usos que resulten innocus per a l'interés públic (sentència de 6-11-1996 (Arz. 8008).

Si apliquem esta doctrina legal al cas que ens ocupa, i atenem a les asseveracions formulades per la Sra. R. en el seu escrit de queixa, els requisits de provisionalitat, justificabilitat i innocuïtat semblen no ser respectats íntegrament, atés que, a pesar de l'estructura mòbil —desmuntable— de les atraccions de fira, la seua ubicació en el mateix lloc s'està repetint i consolidant en els últims anys, i es retarda indegudament la dotació de tots els elements florals i ornamentals propis d'un parc públic sense que, així mateix, s'hagen aportat en l'esmentat informe municipal raons justificatives i fonamentades sobre la presumpta impossibilitat de traslladar-la a un altre terreny adequat per a este ús, o sobre les suposades dificultats o d'altra econòmiques o d'una altra índole que impedisquen a l'Ajuntament l'enjardinament i condicionament d'aquell –en este sentit, cal destacar que l'article 9.3 de la Llei Fonamental proscriu l'arbitrarietat dels poders públics.

A més a més, segons argumenta l'Alt Tribunal, és requisit ineludible que l'ús siga innocu per a l'interés públic, cosa que en el nostre supòsit podria no succeir, tenint en

compte que, d'una banda, la utilització d'atraccions en mal estat o insegures per part de nens i majors i, d'una altra banda, les immissions sorolloses emanades del funcionament de la instal·lació de la fira, podrien incidir greument en els drets fonamentals a la vida, integritat física (art. 15 de la Constitució Espanyola) i inviolabilitat del domicili (art. 18.1) i en els drets constitucionals a la protecció de la salut (art. 43), a un medi ambient adequat (art. 45) i a un habitatge digne (art. 47) en què poder fer efectiu el legítim dret al descans.

A més a més, juntament amb la llicència per a aprofitar especialment el demani públic —atorgada per l'Ajuntament— i l'autorització de l'ús provisional regulada en l'apartat 5 de l'article 58 de la Llei 6/1994, de 15 de novembre, de la Generalitat Valenciana, reguladora de l'activitat urbanística, —un permís la concessió del qual, en cas de ser possible, no es troba en la documentació municipal enviada—, també seria exigible un tercer requisit, prescrit en l'article 10 de la Llei 2/1991, de la Generalitat Valenciana, de 18 de febrer, d'espectacles, establiments públics i activitats recreatives, i el compliment del qual tampoc consta en aquella:

1. Correspondrà als ajuntaments la concessió de llicència per a la celebració d'espectacles o activitats recreatives que pretenguen fer-se en instal·lacions eventuals, portàtils o desmuntables, que s'atorgarà per un procediment administratiu abreujat en les condicions que es fixen reglamentàriament, amb la comprovació prèvia de les mateixes.

2. Quan les instal·lacions mencionades en l'apartat anterior requerisquen la construcció o instal·lació d'estructures, maquinàries o dispositius, o bé qualsevol altre muntatge que poguera afectar la seguretat, haurien de recaptar-se les documentacions i els certificats que acrediten què estes instal·lacions complixen la normativa vigent i hauran de ser inspeccionades per un tècnic competent que informarà sobre les condicions de les mateixes."

Una vegada satisfetes estes tres *conditio iuris,* correspondrà a l'ajuntament i al departament de la Generalitat competent per raó de la matèria —amb el suport dels cossos i les forces de seguretat de l'Estat—, desplegar les facultades inspectores per a garantir el compliment i l'adequació del funcionament de la fira a la normativa reguladora d'esta activitat (art. 17.1 Llei 2/1991), tenint en compte que el retard reiterat en el tancament de les atraccions quant a l'horari fixat per la Generalitat (arts.14.1 i 21 g) i p) del mateix text legal), la dedicació de recintes o instal·lacions eventuals que no tinguen les autoritzacions administratives exigibles i el mal estat o les deficiències detectades en les instal·lacions que disminuïsquen el grau de seguretat exigible amb risc per a les persones, podrien constituir infraccions greus o molt greus i, en conseqüència, sancionables amb la imposició de multa, suspensió o revocació de l'autorització i clausura de les instal·lacions (art. 26).

Des d'una òptica distinta, en la mera hipòtesi dialèctica que l'ajuntament no exercira els mitjans legals posats a la seua disposició per a salvaguardar aquells drets constitucionals de primer ordre, podria incórrer en responsabilitat patrimonial per funcionament anormal de l'administració, amb la conseqüent obligació municipal d'indemnitzar els danys i perjuís que es pogueren irrogar als usuaris, en consentir el funcionament d'unes

atraccions de fira que no compten amb totes les autoritzacions exigibles (art. 106.2 de la Constitució i 139 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú; sentència del Tribunal Suprem de 27 de desembre de 1999, Arz. 10072), com també les despeses suportades pels veïns limítrofs per a aïllar el seu habitatge dels sorolls, davant l'incompliment de l'horari de tancament, reiteradament denunciat per la Sra. R.

En virtut de tot el que antecedix, i atenent a les consideracions exposades per a la defensa i efectivitat dels drets i llibertats compresos en els Títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, recomane a vostra senyoria que s'apliquen les previsions normatives prescrites en l'article 17 de la Llei 6/1998, de 13 d'abril, sobre règim del sòl i valoracions o, subsidiàriament, en cas que s'estimara procedent l'autorització provisional de la fira en el sòl qualificat com a parc urbà, que es respecte el compliment dels requisits condicionants per a concedir el permís, recollits en l'article 58.5 de la Llei 6/1994, de 15 de novembre, reguladora de l'activitat urbanística, i en l'article 10 de la Llei 2/1991, de 18 de febrer, d'espectacles, establiments públics i activitats recreatives."

Està en tràmit la queixa núm. 200938, en què hem sol·licitat recentment una ampliació de la informació de què disposem a l'Ajuntament de Guardamar del Segura, ja que segons ens va manifestar el Sr. J.C.M.C., les molèsties produïdes pel frontó del poliesportiu municipal persistixen.

3.3. Informació ambiental

Sobre la temàtica de la informació ambiental s'han presentat enguany les queixes identificades amb el núm. 010017 —informació sobre Xarxa Natura 2000 davant la Conselleria de Medi Ambient per associació ecologista—; 010018 —informació sobre catàlegs de coves i vies pecuàries davant la Conselleria de Medi Ambient per associació ecologista—; 010115 —informació ambiental sobre temes de la localitat davant l'Ajuntament de la Vila Joiosa per una associació ecologista—; 010120, 010121 i 010132 —informació sobre l'impacte per construcció viària davant la Conselleria de Medi Ambient per associació ecologista—; 010130 —informació sobre diverses qüestions ambientals davant la Conselleria de Medi Ambient per associació ecologista—; 010136 —informació sobre depuració d'aigües residuals davant l'Ajuntament de Calles per associació ecologista—; 010190 —informació sobre el funcionament d'activitats davant l'Ajuntament de Montanejos per la Sra. M.G.S.—; 010192 —informació sobre aus protegides davant la Conselleria de Medi Ambient per associació ecologista—; 010268, 010269 i 010270 —informació ambiental sobre temes de la localitat davant l'Ajuntament d'Alzira per associació ecologista—; 010321 —informació sobre aus protegides davant la Conselleria de Medi Ambient per associació ecologista—; 010378 —informació sobre espècies arbòries davant Conselleria de Medi Ambient per associació ecologista—; 010407 —informació sobre àrea privada de caça davant la Conselleria de Medi Ambient per associació ecologista—; 010620 —informació sobre denúncia d'agent forestal davant la Conselleria de Medi Ambient per associació ecologista—; 010637 —informació sobre funcionament de restaurant davant

l'Ajuntament de Sant Vicent del Raspeig—; 010661 —informació sobre planta d'assecament de fangs davant la Conselleria de Medi Ambient per associació ecologista—; 010768 —informació sobre aus protegides davant la Conselleria de Medi Ambient per associació ecologista—; 010913 —informació sobre projectes de subministrament d'aigües davant la Conselleria de Medi Ambient per associació ecologista—; 010916 —informació sobre actuacions urbanístiques davant l'Ajuntament de Pilar de la Horadada per associació ecologista—; 010951 —informació sobre activitat molesta davant l'Ajuntament de València per representant de comunitat de propietaris—, 012360 —informació sobre abocaments davant l'Ajuntament de Xeresa per associació ecologista. Un total de 24 queixes.

En constatar que s'havia facilitat la informació sol·licitada pels ciutadans i col·lectius afectats, es va resoldre el tancament de les queixes núm. 010017, 010018, 010115, 010120, 010121, 010132, 010130, 010136, 010192, 010268, 010269, 010270, 010321, 010378, 010407, 010620, 010637, 010661, 010768.

No obstant això, en diversos expedients de queixa s'ha recordat a les administracions competents que el termini per a facilitar les esmentades peticions d'informació establit legalment és de dos mesos.

Estan en tràmit les queixes núm. 010190, 010913, 010916, 010951 i 012360, en què s'ha sol·licitat el corresponent informe sobre això, i en algun cas s'ha donat trasllat de l'informe als promotors de les queixes perquè al·leguen el que estimen convenient.

I també es va resoldre el tancament de les queixes en tràmit que s'identificaven en este epígraf per l'anterior informe amb el número 200818, 201066 i 201233, en acreditar-se que s'havia enviat la informació pretesa pels ciutadans i col·lectius afectats.

3.4. Abocadors

Pel que fa a l'esmentada problemàtica ambiental, es van presentar les queixes núm. 010065, 010742 i 010805.

Es va resoldre suspendre la tramitació de la queixa núm. 010615, promoguda pel Sr. C.A.V.P., en què ens manifestava els perjuís patrimonials irrogats per a l'execució d'un centre de transferència de residus sòlids urbans en una partida rural d'Alcoi. Quan vam demanar un detallat informe municipal sobre això, ens va comunicar l'alcalde de tal municipi que contra l'aprovació d'este projecte s'havia interposat un recurs contenciós administratiu.

Es va dictar resolució en la queixa núm. 010805, dirigida a l'Ajuntament de Torrent, en els termes següents:

"El 25 de setembre de 2001 va entrar en esta Institució un escrit de queixa firmat per la Sra. M.A.G.R., en el qual, després d'indicar-nos que el seu habitatge es troba ubicat en la urbanització ..., de Torrent (València), ens participa les insuportables molèsties que patixen els veïns de l'esmentada urbanització, com a conseqüència de la contaminació

ambiental, acústica i de pols originada en l'explotació de l'abocador ubicat en la pròxima cantera "B.", per part de l'empresa pública G., dependent de l'Excma. Diputació Provincial de València.

Admesa la queixa, es va requerir l'enviament de diversa documentació relacionada amb els fets denunciats a l'Excm. Ajuntament de Torrent, a l'Excma. Diputació Provincial de València i a la Conselleria de Medi Ambient, els quals ens van enviar còpia de les diferents autoritzacions atorgades fins a aquell moment, a saber:

- Declaració favorable d'impacte ambiental de l'activitat d'abocador controlat de residus inerts per a la restauració de la cantera "B.", emesa amb data 24 de gener de 1995, per la Direcció General de Qualitat Ambiental de la Conselleria de Medi Ambient.

- Llicència d'activitats qualificades per a la restauració per rebliment d'inerts de la cantera "B.", concedida mitjançant Decret del Sr. alcalde de Torrent, amb data 27 de febrer de 1995, qui, posteriorment, amb data 6 de maig de 1998 i 28 de març de 2001, resol expedir acta de comprovació favorable, en la primera condició de la qual es relacionen els residus admesos (terres, escombraries procedents d'obres i enderrocaments, restes de poda i jardineria; i mobles i estris inservibles).

- Autorització de la Direcció General d'Educació i Qualitat Ambiental de la Conselleria de Medi ambient, atorgada mitjançant resolució de 5 d'abril de 2000, per a l'eliminació de residus sòlids inerts, d'acord amb la definició establida en l'article 2 de la Directiva 1999/31/CE del Consell relativa a l'abocament de residus.

D'altra banda, i quant als residus relacionats en l'acta de comprovació favorable de 6 de maig de 1998, mereix especial significació destacar els següents fets:

- En la comunicació dirigida a esta Institució en anterior expedient de queixa (número 990069), firmada l'11 de març de 1999 pel Sr. regidor delegat de Medi Ambient, es fa constar que "s'han fet visites d'inspecció per tècnics municipals en dates 22 i 29 de gener i 5, 19 i 26 de febrer de 1999, i de les mateixes es desprén que els residus depositats davant l'abocador no es corresponen amb els emparats en l'acta de comprovació favorable, atés que s'ha observat l'existència de materials com a restes de plàstics, ferros, cartons, pneumàtics, tapisseries, residus domèstics, etc."

- Amb data 6 d'abril de 1999, la Direcció General per al Desenvolupament Sostenible de la Conselleria de Medi Ambient resol "estimar no acceptable, des del punt de vista ambiental, el projecte d'abocament de residus no perillosos per a la restauració de la cantera "B.", en el terme municipal de Torrent, per no haver estat demostrada l'aptitud geològica de l'emplaçament i, conseqüentment, per no adequar-se este a les exigències del Pla Integral de Residus de la Comunitat Valenciana".

- Nombroses actes d'inspecció alçades enguany per diversos funcionaris municipals, entre d'altres, les de data 27 d'abril i 22 d'agost –"s'afirma que s'observen els residus habituals: cartó, plàstics, retalls de tapisseria"–; 17, 20, 23 i 27 d'agost i 4 de setembre –"s'observen emissions de pols"–; 26 de setembre –"el front de

l'abocament està compost per fustes, plàstics, escombraries, mobles, gomes, etc."; i 25 d'octubre –"a més a més s'observa l'abocament d'envasos metàl·lics que han contingut pintures".

Si partim d'estos pressupòsits fàctics, resultaria raonable inferir que es podria estar depositant en l'abocador una sèrie de residus –plàstics, cartó, tapisseria, gomes...– no autoritzats per les diferents resolucions administratives autonòmiques i municipals existents, ja que les mateixes es limiten a permetre, únicament, els residus inerts, els quals es troben definits en l'article 2 de la Directiva 1999/31/CE, del Consell de la Unió Europea, de 26 d'abril de 1999, relativa a l'abocament de residus, i en l'article 4, apartat d) de la Llei 10/2000, de 12 de desembre, de les Corts Valencianes, reguladora dels residus (en endavant, LR): es consideren així els residus que no experimenten transformacions físiques, químiques o biològiques significatives: els residus inerts no són solubles ni combustibles, ni reaccionen físicament ni químicament de cap altra manera, ni són biodegradables, ni afecten negativament altres matèries amb les quals entren en contracte de forma que puguen donar lloc a contaminació del medi o perjudicar la salut humana.

Per poder fer l'abocament d'altres residus que no siguen inerts–perillosos o no perillosos–, caldria obtenir la corresponent autorització de la Conselleria de Medi Ambient (art. 18.4, 50.1 i 55 de la LR), la declaració d'impacte ambiental favorable (art. 1.1 i annex I, grup 8 del Reial Decret Legislatiu 1302/1986, de 28 de juny, d'Avaluació d'Impacte Ambiental, en la seua nova redacció donada per la Llei 6/2001, de 8 de maig), la Direcció General per a el Desenvolupament Sostenible de la qual ja va informar desfavorablement amb data 6 d'abril de 1999 i, finalment, atés que haurien sobrevingut noves circumstàncies no tingudes en compte en el moment de l'atorgament de la llicència d'activitats qualificades el 27 de febrer de 1995 (art. 16.1 Reglament de Serveis de les Corporacions Locals, aprovat mitjançant Decret de 17 de juny de 1995, i art. 6 de la Llei de la Generalitat Valenciana 3/1989, de 2 de maig, d'activitats qualificades), seria necessària la concessió d'una nova llicència d'obertura o la imposició de mesures correctores que consideren la nova situació actual de l'activitat.

Esta Institució considera que l'abocament de residus ha de controlar-se de manera adequada per part de tots els poders públics, a fi de prevenir o reduir els possibles efectes negatius sobre el medi ambient i els riscos per a la salut humana, i que cal adoptar, si s'escau, les mesures necessàries per a reduir al màxim les molèsties i els riscos procedents en forma d'emissió d'olors i pols, materials transportats pel vent, el soroll i el trànsit, els paràsits i insectes, la formació d'aerosols i incendis; uns fenòmens que podrien incidir perniciosament sobre els drets constitucionals a la protecció de la salut (art. 43), a un medi ambient adequat (art. 45) i a un habitatge digne (art. 47).

Es per això que caldria extremar l'exercici de la facultat inspectora sobre l'abocador per part de l'Ajuntament i la Conselleria de Medi Ambient, atés que tant els alcaldes com l'òrgan competent de l'esmentada Conselleria podrien ordenar la pràctica de visites d'inspecció o mesures de vigilància respecte de les activitats sotmeses a la LR, a fi de comprovar la seua adequació a les prescripcions normatives o de les corresponents autoritzacions.

En virtut de tot el que antecedix, i atenent a les consideracions exposades per a la defensa i efectivitat dels drets i les llibertats compresos en els Títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la nostra Llei 11/1988, de 26 de desembre, esta Institució recomana a les administracions públiques implicades, dins el seu respectiu àmbit de competències, l'adopció de les mesures preventives i repressives que prescriu la referida Llei 10/2000, de 12 de desembre, de les Corts Valencianes, reguladora dels residus, a fi de, d'una banda, garantir el desplegament de l'activitat de l'abocador en els justos i estrictes termes de les autoritzacions concedides únicament per a residus inerts i, d'una altra banda, eliminar o reduir les molèsties –soroll, pols, fum i olors– que afecten els veïns limítrofs".

Està en tramitació la queixa núm. 010742, promoguda pels Sr. R.C.C. en representació d'una associació de veïns de Reial de Gandia, en què ens exposava les molèsties que patixen estos veïns com a conseqüència del fet que diversos solars de la urbanització on viuen s'han convertit en autèntics abocadors per l'inadequat ús dels mateixos, i s'ha sol·licitat una ampliació de la informació de què disposem a l'Ajuntament de Reial de Gandia a fi que ens concrete les mesures previstes per a solucionar l'esmentada problemàtica.

Respecte de les queixes al·ludides en l'anterior Informe, es va resoldre suspendre la tramitació de la núm. 200204, atés que pels mateixos fets s'havia presentat davant un jutjat de Dénia denúncia criminal.

I es va acordar el tancament de la queixa núm. 200421, ja que ens va informar la Conselleria de Medi Ambient que tenia previst en breu termini executar el projecte de restauració de l'abocador en qüestió, i s'estaven escometent les obres de segellament del mateix.

3.5. Aigües residuals

Sobre la temàtica de les aigües residuals s'han presentat les queixes núm. 010675 i 012368.

La queixa núm. 010675 es va formular per un ciutadà representant d'una associació de veïns de Muro d'Alcoi, en què ens exposen la conveniència de replantejar la ubicació de la planta depuradora d'aigües residuals a un lloc més pròxim a les empreses generadores dels residus i més allunyada del veïnat. Sobre això, s'ha sol·licitat una ampliació de la informació municipal de què disposem.

També s'ha sol·licitat informació detallada a l'Ajuntament de Santa Pola relativa a la queixa núm. 012368, en què ens manifesta el Sr. E.G.M. en representació d'una comunitat de propietaris de la localitat, que als seus domicilis patixen diàriament les olors que desprén la depuradora d'aigües residuals del mencionat municipi.

Respecte de les queixes en tramitació al·ludides en l'anterior Informe, es va resoldre el tancament de la queixa d'ofici núm. 200935, sobre la base del contingut de l'informe

que ens va enviar l'Ajuntament de l'Ajuntament de Guardamar del Segura, de 17 de gener de 2002, del següent tenor literal:

"En contestació al seu escrit de 26 de setembre de 2000, relatiu al fet que la depuradora d'aigües residuals podria estar tenint deficiències que impedixen el seu funcionament regular i donen lloc que les aigües s'aboquen sense tractament al riu Segura, únicament els indiquem:

El Municipi de Guardamar del Segura té un sistema de llacunatge per al tractament de les aigües residuals procedents de la població, compost per tres llacunes anaeròbies i dos de facultatives. L'evolució de la població, juntament amb una major demanda de cabdal i un augment de la contaminació en l'aigua residual, ha provocat que el sistema de llacunatge siga insuficient per a obtenir un rendiment de depuració que garantisca el compliment dels valors límit d'emissió marcats per la legislació vigent i, al mateix temps, oferisca una qualitat suficient per a la reutilització de l'aigua o l'abocament al riu Segura.

Per este motiu, s'ha plantejat el projecte de reforma de les instal·lacions actuals, mitjançant l'adaptació a les noves demandes de cabdal que cal tractar i una major exigència, quant al nivell de depuració, i se li exigix un tractament terciari a l'efluent depurat.

Destaca el caràcter estacional de la població de Guardamar del Segura, que s'accentua durant els mesos d'estiu i breus períodes festius, reflectit en el comportament de la dinàmica ocupacional d'habitatges i en la demanda d'oferta turística. Estos canvis repercutixen sensiblement en l'explotació dels serveis urbans i s'observen augments considerables del consum d'aigua durant els mesos d'estiu i, conseqüentment, de l'aigua residual generada, acompanyats també d'increments en la concentració de la contaminació de la mateixa.

Per a l'establiment de les bases de partida en el disseny de la depuradora i la seua previsió de creixement futur, s'ha analitza l'evolució històrica de la població al costat dels volums d'aigua consumits en proveïment i els parts de control de l'explotació de la planta de llacunatge, i s'establixen dos escenaris de disseny clarament diferenciats: hivern, amb demandes associades a la població resident censada, i estiu, en què es considera una ocupació total dels habitatges i de l'oferta turística recreativa.

Tenint en compte la precària situació del riu Segura en el seu tram final i el valor econòmic que comporta per al sector turístic una bona qualitat d'aigua en el front litoral, s'ha optat pel tractament terciari de l'efluent depurat, eliminant, a més a més dels paràmetres convencionals, el nitrogen i fòsfor de l'aigua residual.

A causa de l'escassetat de recursos hídrics per a atendre les demandes de reg, la planta s'ha dissenyat per a produir un efluent lliure de patògens, de forma que no implique cap tipus de risc sanitari la seua reutilització per al reg d'hortícoles.

La Comissió de Govern en sessió ordinària que va tenir lloc el 19 de novembre de dos mil u, aprova el Projecte de Reforma d'Estació Depuradora d'Aigües Residuals de

Guardamar del Segura, per un pressupost global de 8.904.241,96 €, i autoritza la seua contractació i execució a través de l'entitat pública de Sanejament d'Aigües de la Comunitat Valenciana i posa a la seua disposició la totalitat de terrenys necessaris per a dur-les a terme.

Este acord va ser ratificat per l'ajuntament Ple en sessió celebrada el 28 de desembre de 2001.

Per tant, resulta imminent el començament de les obres en la depuradora municipal, en considerar que la magnitud de l'obra projectada siga suficient per a regularitzar la situació".

Es va acordar el tancament de la queixa núm. 200960, ja que ens va informar l'Ajuntament de Dénia que hi havia iniciatives i projectes promoguts pel propi Ajuntament, la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports i la Diputació Provincial d'Alacant a fi de resoldre la problemàtica concurrent.

Es va dictar resolució en la queixa núm. 200975 dirigida a l'Ajuntament de Sueca del següent tenor, que es va acceptar íntegrament:

"En relació amb la queixa promoguda pel Sr. F.A.P., en nom i representació de la comunitat de propietaris, que gira al voltant de les inundacions per aigües fecals que s'estan produint en les seues cases com a conseqüència del deficient funcionament del servei de clavegueram al carrer V. i, a més, la consegüent reclamació de danys per un total d'1.436.714 ptes., s'ha examinat l'informe municipal enviat a esta Institució amb data 29 de novembre de 2000 (registre d'eixida número 10269), com també la diversa documentació aportada pel Sr. A., i si bé és cert que en l'últim paràgraf de l'escrit firmat vostra senyoria indica, en data 23 de novembre de 2000, "que estos col·lectors , d'acord amb la inspecció feta per la brigada d'obres de l'Ajuntament, es troben funcionant correctament" –cal notar que no es nega ni es desvirtua el fet adduït pel Sr. A., sobre que estos col·lectors són insuficients quan s'incrementa lleugerament el nombre de residents en la zona durant l'etapa estival, s'intensifiquen les precipitacions o la bomba d'eixugada instal·lada per la comunitat deixa de funcionar quan es talla el subministrament elèctric–, no és menys cert, diem, que amb data 8 de febrer de 2001, el tècnic municipal assevera "que quan per distints motius el col·lector general de clavegueram que discorre per un carrer no es buida normalment, es produirà una retenció en la xarxa de sanejament interior dels immobles que estan connectats a este col·lector del seu carrer haja de fer-se sempre a un nivell superior al d'este, independentment dels diferents nivells que tinga l'immoble o la parcel·la".

Si partim d'estes premisses fàctiques, cal notar que la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local establix –en l'article 25, apartats h) i l)– com a competències dels municipis, les de salubritat pública i servei de clavegueram, i esta última es considera en l'article següent competència obligatòria. Per la seua banda, l'article 18.g) reconeix el dret dels veïns a exigir la prestació i, si s'escau, l'establiment del corresponent servei públic, en el supòsit de constituir una competència municipal pròpia de caràcter obligatori.

Entre els serveis públics que han de prestar obligatòriament els municipis està, segons el que disposa l'article 26.1, a) d'aquell text legal, el de clavegueram, cosa que obliga a l'adequada inspecció i conservació d'este, segons té reiteradament dit el Tribunal Suprem (entre d'altres, sentència 3 d'octubre de 1994 (Arz. 7511), 26 d'octubre de 1996 (Arz. 7605) i 14 de juliol de 1998 (Arz. 7522).

Tenint en compte esta obligació municipal, la responsabilitat objectiva de l'administració reconeguda en l'article 106.2 de la Constitució Espanyola i desplegada en els arts. 139 i següents de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, exigix inexcusablement: a) que el particular patisca una lesió en els seus béns o drets que no tinga obligació de suportar i que siga real, concreta i susceptible d'avaluació econòmica; b) que la lesió siga imputable a l'administració i conseqüència del funcionament normal o anormal dels serveis públics, entesos en el més ampli sentit d'activitat administrativa i c) que existix una relació de causa a efecte entre el funcionament del servei i la lesió produïda, sense que esta siga conseqüència d'un cas de força major.

I quant al que cal entendre per "responsabilitat objectiva", en un caso paregut al que ens ocupa, el Tribunal Suprem ha sentenciat –resolucions datades el 12 de maig de 1998 (Arz. 4635) i 6 d'octubre de 1998 (7813)– que l'esmentada naturalesa determina que siga indiferent el fet que no es puguen determinar amb exactitud total les causes de les inundacions produïdes (llevat que puga tractar-se d'una circumstància de força major que no ha sigut al·legada ni acreditada), ja que la seua pròpia existència demostra una anormalitat o falta objectiva del servei, les conseqüències danyoses del qual no està obligat a suportar el particular singularment perjudicat.

Si aprofundim en esta via argumental, i ens centrem en el cas que ens ocupa, difícilment podria concebre's la redacció d'un projecte d'urbanització i, posteriorment, l'atorgament d'una llicència per a construir un edifici sense tenir en compte els desnivells de rasant i les dotacions urbanístiques d'evacuació d'aigües existents. Tot això exigix, dins una diligència normal, i mitjançant els sondeigs i les excavacions necessaris per a les obres d'urbanització que es projecten, entre estes, les xarxes de servei de clavegueram, comprovar la idoneïtat del solar per a l'edificació d'un edifici de les característiques projectades (sentència del Tribunal Suprem de 4 i 24 d'octubre de 1995 (Arz. 7009 i 7156, respectivament).

A tall de conclusió, la sentència de 10 de febrer de 1989 (Arz. 1101) resol un cas anàleg al nostre, i raona que "al soterrani de l'immoble núm. 59 del carrer Arapiles, de Zamora, s'han produït importants danys, valorats en 1.1800.000 ptes., a causa de les inundacions produïdes per la insuficient diferència de nivell entre el col·lector general d'aigües residuals de l'immoble respecte de la claveguera de la xarxa municipal, pel principi de vasos comunicants, una circumstància exclusivament imputable a l'Ajuntament de Zamora, ja que va aprovar el projecte tècnic de l'edifici *de litis*, al qual es va ajustar l'execució de l'obra oportunament revisada pels serveis tècnics municipals abans de concedir la llicència d'ocupació...si bé la connexió de la xarxa de l'edifici amb la general municipal no oferix les condicions tècniques necessàries per a un abocament òptim, sí —segons sembla— complix les exigències mínimes conforme a ordenament i cal notar que, al seu dia, el projecte tècnic va ser fet seu pel Servei Tècnic Municipal en

donar la seua aprovació a les llicències d'obra i ocupació, i és destacable que les dades tècniques aportades per l'informe de l'enginyer tècnic d'Obres Públiques no s'han contradit.

D'altra banda, la insuficiència de la xarxa general en la zona, per excés de càrrega per a complir la seua missió en èpoques anormals de grans pluges, ha quedat suficientment acreditada i, per això, la pretensió d'indemnització ha de prosperar"; en semblants termes es pronuncien les sentències de 7 de juliol de 1999 (Arz. 6538) i 28 d'octubre de 1999 (Arz. 9338).

En virtut de tot el que antecedix, i atenent a les consideracions exposades per a la defensa i efectivitat dels drets i les llibertats compresos en els Títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, recomane a vostra senyoria que es facen les reparacions necessàries en la xarxa municipal de clavegueram per a evitar que continuen produint-se les inundacions en els habitatges del carrer V. i que, previs els tràmits oportuns, indemnitze els danys causats i que han estat degudament acreditats".

3.6. Queixes sobre caça i pesca

Sobre la primera matèria es va formular la queixa núm. 012323 pel Sr. G.G.R., en què ens manifestava la seua disconformitat amb una sanció econòmica que li va ser imposada per la Conselleria de Medi Ambient, per la presumpta comissió d'una infracció greu, que consistia a practicar la caça en una àrea privada sense autorització del titular de la mateixa, al terme municipal de Sant Mateu. El Sr. G., en el seu escrit de queixa, nega la seua participació en els fets, i així ho ha fet constar davant l'esmentada Conselleria, sense que encara haja obtingut resposta a les seues al·legacions. Recentment s'ha sol·licitat l'informe corresponent a la Conselleria de Medi Ambient.

En relació amb la matèria de pesca, es va presentar la queixa núm. 010974 pel Sr. F.C.V., en què es detallava la problemàtica que l'afecta referida a la venda "en torn" del seu pesquer al port de Santa Pola, la confraria del qual, segons sembla, no s'ho permet. A fi d'aclarir estos punts, hem sol·licitat informació detallada de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

3.7. Queixes en relació amb els animals que conviuen en els habitatges dels nostres pobles i ciutats

Sobre la precitada temàtica s'han presentat les següents queixes: 010004 –referida a exigir un lloc per a l'esplai i el passeig dels animals de companyia en un parc públic, Ajuntament de Tibi–; 010096 –molèsties per lladrucs d'un gos, Ajuntament de Sagunt–; 010105 –mossegada d'un gos en la via pública, Ajuntament de Bonrepòs i Mirambell–; 010326 –molèsties per lladrucs de gossos, Ajuntament de Faura–; 010360 –molèsties per lladrucs de gossos, Ajuntament de Tavernes de la Valldigna–; 010894 –referida als

atacs per un gos que van rebre els seus gats, Ajuntament d'Alacant. Un total de 7 queixes.

En no constatar en la nostra actuació que l'activitat municipal materialitzada resultara irregular en relació amb la problemàtica plantejada pels ciutadans promotors de les queixes, es va resoldre el tancament de les identificades amb el núm. 010004, 010096, 010326, 010360 i 010474.

Es va dictar resolució en la queixa núm. 010105 dirigida a l'Ajuntament de Bonrepòs i Mirambell en el sentit que seguix, i que va ser acceptada íntegrament:

"En relació amb la queixa promoguda per la Sra. P.T.M., que gira al voltant de la falta de contestació municipal a la sol·licitud presentada en l'Ajuntament el dia 6 d'abril de 2000, en què, després de manifestar que el dia 9 de desembre de 1999 va patir la mossegada d'un gos sense vacunar en la via pública, demanava la incoació del corresponent expedient sancionador per la presumpta comissió d'una infracció greu tipificada en la Llei 4/1994, de 8 de juliol, de la Generalitat Valenciana, sobre protecció dels animals de companyia; i examinada íntegrament la documentació municipal enviada a esta Institució amb data 21 de març de 2001 (registre d'eixida número 224), s'inferix que, a pesar dels diferents acords adoptats per la Comissió de Govern, no consta cap resolució administrativa expressa que estime o desestime la sol·licitud de tramitació d'un expedient sancionador demanada per la Sra. T. en el seu escrit de data 6 d'abril de 2000.

Així, en sessió celebrada el dia 5 de març de 200, aquell òrgan municipal va contestar, sobre el que aquí ens interessa, que "quan es va comunicar a este Ajuntament el fet en qüestió, es va posar en coneixements del veterinari corresponent...en relació amb l'expedient i els escrits presentats per la Sra. P.T., la Comissió de Govern, en sessió de 21 de febrer de 2000, va adoptar acord sobre això...que d'acord amb la petició de la Sra. ..., amb data 4 de gener de 2001 se li va facilitar fotocòpia de tot l'expedient administratiu".

A pesar de totes estes actuacions, no consta en l'expedient enviat cap contestació expressa sobre la procedència o improcedència de la iniciació del procediment sancionador que interessa la Sra. T. amb data 6 d'abril de 2000.

Tenint en compte este relat fàctic, l'actitud municipal de no dictar resolució expressa, incomplix, manifestament, l'inexcusable deure de resoldre, imposat a les administracions públiques en l'article 42 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic i procediment administratiu comú, una obligació que ha estat estesa i emfatitzada amb la reforma operada per la Llei 4/1999, de 13 de gener, en prescriure, clarament, que l'administració "està obligada a dictar resolució expressa en tots els procediments, i a notificar-la, siga quina siga la seua forma d'iniciació", en el termini màxim de tres mesos, quan les normes reguladores dels procediments no fixen el termini màxim per a rebre la notificació.

De la mateixa manera, l'apartat 2 de l'article 11 del Reial Decret 1398/1993, de 4 d'agost, mitjançant el qual s'aprova el Reglament del Procediment per a l'Exercici de la

Potestat Sancionadora, prescriu que "quan s'haja presentat una denúncia, caldrà comunicar al denunciant la iniciació o no del procediment quan la denúncia vaja acompanyada d'una sol·licitud d'iniciació".

Si aprofundim en esta obligació administrativa, el principi d'eficàcia (art. 103.1 de la Constitució Espanyola) exigix de les administracions públiques que es complisquen raonablement les expectatives que la societat legítimament li demanda, entre estes, i bastant rellevant, el deure de l'administració de resoldre expressament les peticions i reclamacions que li presenten els particulars, ja que el coneixement cabal per l'administrat de la fonamentació de les resolucions administratives, constituïx un pressupòsit inexcusable per a una adequada defensa dels seus drets i interessos legítims, com també una evident demostració que l'activitat administrativa no incorre en arbitrarietat (art. 9.3 i 24.1 de la Carta Magna).

En este sentit, el Tribunal Suprem s'ha pronunciat en moltes ocasions sobre la naturalesa i els efectes del silenci administratiu negatiu i les seues conseqüències procedimentals en relació amb la tutela judicial efectiva. Així, en la sentencia de 18 març 1995 (RJ 1995\2501) es diu que del fet que l'administració vulnere l'ordenament jurídic infringint el seu deure de resoldre expressament les peticions i els recursos de part, cap menyscapte pot derivar-se per al dret a la tutela judicial efectiva de l'administrat, ja que, en definitiva, en ser l'acte denegatori presumpte per silenci una ficció legal introduïda en benefici de l'administrat i no existir, per tant, acte administratiu pròpiament dit, no pot aplicar-se al mateix la qualificació de consentit, per raó del temps transcorregut i de definitivament inimpugnable; sense oblidar tampoc que no és raonable fer prevaler la inactivitat de l'administració, i col·locar-la en millor situació que si haguera resolt i notificat la resolució reglamentàriament.

Més recentment, la sentència de 28 d'octubre 1996 (RJ 1996\9582), ha recordat una reiterada doctrina que ha establit que el silenci no és una opció perquè l'administració puga elegir entre resoldre expressament o no fer-ho, sinó una garantia per als administrats davant la passivitat dels òrgans obligats a resoldre, una garantia de què es pot fer ús o esperar a la resolució expressa, sense que això puga comportar en principi cap perjuí a l'interessat. D'altra banda, diu també la sentència citada, que el silenci tampoc és un acte administratiu sinó una ficció jurídica que esdevé innecessària quan es produïx, encara que siga amb retard, la resolució expressa, i amb esta es reobri el termini per a el recurs jurisdiccional, que no va tancar la prolongació del precedent silenci de l'administració –entre d'altres, sentència de data 2 d'octubre de 1997 (Arz. 7742).

Esta hermenèutica de l'Alt Tribunal es basa expressament en la sentència del Tribunal Constitucional núm. 6 de 21 gener 1986 (RTC 1986/6) i que pot delimitar-se quan diu que, davant la falta de resolució expressa de l'administració, en el cas de silenci negatiu, l'interessat pot optar per tenir per denegada la seua pretensió i exercir els recursos pertinents en els terminis legalment establits, comptadors a partir que es presumisca produïda la denegació, o bé esperar que l'administració es pronuncie, i ho faça complint les seues obligacions i resolent expressament, encara que ho faça amb retard, o simplement torne a confirmar tàcitament aquella primera denegació presumpta,

intentant executar, fins i tot de manera simplement fàctica, l'acord fictíciament adoptat, i s'òbriguen de nou, en ambdós casos, tots els terminis per a la seua impugnació.

Queda clar, per tant, que qualsevol norma reglamentària que obligara a considerar desestimades les peticions dels administrats, una vegada transcorreguts els terminis de resolució, sense donar-los oportunitat d'optar per esperar la resolució expressa, seria contrària a l'ordenament jurídic i violaria el principi constitucional que proscriu la indefensió.

I és que, no convé perdre de vista que, el silenci administratiu és una pràctica que genera en els ciutadans una autèntica inseguretat jurídica i indefensió material (proscrites pels arts. 9.3 i 24.1 de la Constitució Espanyola) i que, tal com ha exposat el Síndic de Greuges en els seus successius informes anuals a les Corts Valencianes, obliga els ciutadans a acudir a la via jurisdiccional per a la resolució dels seus conflictes i convertix, per això, en inoperant la via administrativa.

Per això, el nostre legislador autonòmic, en regular esta Institució en la Llei 11/1988, de 26 de desembre, li atribuïx, en l'art. 17.2, l'específica funció de vetlar i controlar que l'administració resolga, dins el termini i en la forma escaient, les peticions i els recursos que li hagen estat plantejats.

En virtut de tot el que antecedix, i atenent a les consideracions exposades per a la defensa i l'efectivitat dels drets i les llibertats compresos en els Títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, recorde a vostra senyoria el deure legal, d'immediat compliment, de dictar resolució expressa en relació amb la sol·licitud feta per la Sra. T. el dia 6 d'abril de 2000".

Quant a l'expedient de queixa núm. 010894, recentment s'ha sol·licitat informació detallada sobre això a l'Ajuntament d'Alacant.

3.8. Queixes sobre impacte ambiental

Sobre la matèria d'impacte ambiental es va presentar la queixa núm. 010504, i s'ha dictat resolució sobre això dirigida a l'Ajuntament de Vila-real en els següents termes:

"La Sra. A.B.B., com a presidenta de la F.A.V. de Vila-real, presenta la queixa de referència, i denuncia el retard municipal en el compliment de la comminació efectuada per la Direcció General d'Educació i Qualitat Ambiental de la Conselleria de Medi Ambient amb data 17 de novembre de 1999, perquè l'Ajuntament iniciara la tramitació de l'expedient de declaració de zona d'atmosfera contaminada, a la vista que totes les mesures efectuades en el polígon industrial del municipi, des del gener de 1998 fins al juliol de 1999, superaven el valor límit per a partícules sedimentables establit en l'annex I del Decret 833/1975, fixat en una deposició de 300 mil·ligrams per metre quadrat i dia.

Examinada la documentació municipal enviada a esta Institució amb data 28 de juny de 2001 (registre d'eixida núm. 8372), es desprén que, d'una banda, s'ha contractat amb la Universitat Jaume I la realització d'un treball de "Seguiment i control de la contaminació atmosfèrica en l'àrea sud de Vila-real. Propostes alternatives", i no consta la conclusió del mateix, d'una altra banda, que "el 14 de juny de 2001, s'ha enviat escrit al Sr. director territorial de Medi Ambient, en què es demana la instal·lació d'altres mesuradors, convenientment distribuïts a fi d'obtenir un coneixement global de l'estat de l'atmosfera en el conjunt de la població que vaja més allà de la informació obtinguda per a una determinada i concreta zona ... i es posa especial èmfasi en les gestions que esta Corporació està fent a fi de recopilar la màxima informació possible, davant la preocupació per protegir i preservar un medi ambient adequat per tots els seus ciutadans, compatible amb un adequat i sostenible creixement industrial".

Tanmateix, i sense perjuí de considerar necessàries estes actuacions municipals que tendix a obtenir més informació sobre l'estat de l'atmosfera sobre tot el terme municipal, cal significar que, respecte d'una zona concreta —polígon industrial—, ja hi ha mesures fetes durant els anys 1998 i 1999, que aporten xifres superiors al límit legal màxim permés, i que, independentment que es vulga ampliar l'estudi a altres zones del terme municipal, res ho impedix, sinó tot el contrari, seria convenient iniciar el procediment regular en el Reial Decret 1613/1985, d'1 d'agost, sobre contaminació atmosfèrica per partícules en suspensió, quant a eixe concret àmbit geogràfic, sense perjuí que, en un futur, i com a conseqüència dels estudis que actualment s'estan fent, fóra necessari estendre la zona a altres punts del terme municipal, atés que l'esmentat procediment pot iniciar-se per a una determinada àrea i no és preceptiva la seua extensió a tot el terme, tal com ha tingut ocasió d'afirmar el Tribunal Constitucional en la sentència núm. 329/1993, de 12 de novembre, en indicar "... la declaració de "Zona Atmosfèrica Contaminada" d'un nucli de població, lloc o àrea territorial ...".

La referida declaració, d'acord amb el que disposa l'article 5 del Reial Decret 1613/1985, de 1 d'agost —interpretat segons la mencionada Sentència del Tribunal Constitucional— serà o no aprovada per l'administració autonòmica ambiental, i correspondrà a l'alcalde, únicament, complir l'obligació d'iniciar l'oportú expedient "incorporant als mateixos els informes dels serveis tècnics quan existiren i l'acord del Ple de l'Ajuntament, i ha de donar la seua opinió sobre el particular" (art. 4).

Seguint amb estes consideracions, cal assenyalar que, tant en la Directiva 84/360/CEE del Consell, de 28 de juny de 1984, relativa a la lluita contra la contaminació atmosfèrica procedent de les instal·lacions industrials, com en l'article 45 de la Constitució Espanyola, la protecció del medi ambient té com a objectiu final i està íntimament unida a la protecció de la salut (art. 43) i la qualitat de vida de les persones, proclamada en el preàmbul d'aquella.

D'altra banda, i atenent al pla de la legalitat ordinària, la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local (art. 25, apartat a), atribuïx competències i responsabilitats a l'ajuntament en matèria de protecció i control sanitari del medi ambient, en particular, sobre contaminació atmosfèrica, l'específica regulació de la qual es troba establida en el reiterat Reial Decret 1613/1985.

Esta Institució no pot deixar de reconéixer que el creixement harmoniós i l'expansió contínua i equilibrada de les activitats econòmiques, ha se ser compatible amb la ineludible i inajornable preservació de la salut pública i del medi ambient, i cal intensificar els esforços i l'eficàcia del control de la contaminació atmosfèrica per a prevenir i eliminar l'emissió de partícules en suspensió per damunt del valor límit establit legalment, atés que no resulta aventurat inferir que la superació del mateix podria incidir perniciosament en la salut dels veïns.

Tenint en compte el dilatat període de temps transcorregut de que la Direcció General d'Educació i Qualitat Ambiental de la Conselleria de Medi Ambient va instar la iniciació de l'expedient de declaració de zona d'atmosfera contaminada del polígon industrial, mitjançant escrit que va tenir entrada en l'Ajuntament amb data 22 de novembre de 1999 (registre d'entrada núm. 17641), les actuacions municipals que cal desplegar haurien de dur-se a terme amb la major celeritat possible, a fi d'evitar el consegüent perjuí de l'interés públic i dels drets constitucionals de primer ordre dels quals són titulars els veïns afectats; i això, com a compliment del principi d'eficàcia que ha de regir l'actuació de totes les administracions públiques, segons el que disposa l'article 103.1 de la Constitució Espanyola.

En virtut de tot el que antecedix, i atenent a les consideracions exposades per a la defensa i efectivitat dels drets i les llibertats compresos en els Títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, recomane a vostra senyoria que dispose i impulse, sense més demora i dilació, la iniciació de l'oportú expedient de declaració de zona d'atmosfera contaminada, instat per la Direcció General d'Educació i Qualitat Ambiental de la Conselleria de Medi Ambient."

L'Ajuntament precitat ens va informar que acceptava en els seus termes la transcrita recomanació.

Es va acordar el tancament de la queixa núm. 201243 al·ludida en l'anterior Informe, en no constatar irregularitat sobre això de l'activitat desplegada per l'ajuntament de Ribesalbes, Conselleria de Medi Ambient i de Sanitat en la problemàtica que se'ns va confiar.

3.9. Queixes sobre determinats aspectes de gestió forestal

Amb incidència en la citada temàtica es va formular la queixa núm. 010834 per la Sra. T.J.LL., en què concorren terrenys cultivables i mont i en la qual, al seu moment, a instàncies de l'Institut per a la Conservació de la Naturalesa, van ser deixades anar parelles de cabres munteses que, durant estos últims anys, han anat ampliant la seua àrea d'activitat. Manifesta la Sra. J. que la Conselleria de Medi Ambient a València, a pesar que s'han exposat les destrosses que s'estan ocasionant, no ha facilitat altre tipus de solució a banda de l'anterior esmentada dels permisos de caça, sense que s'haja propiciat la mesura que s'havia disposat a Muela de Cortes, consistent a enreixar la zona cultivada, que segons sembla en este cas no resultaria difícil.

S'ha sol·licitat detallada informació sobre això a la Conselleria de Medi Ambient.

Pel que fa a les queixes al·ludides en l'anterior Informe (Memòria 2000, pàg. 114 i 115), es va acordar el tancament de la queixa núm. 201234 en haver-se solucionat la problemàtica que se'ns va exposar.

Es va resoldre el tancament de la queixa núm. 201195, en no constatar en la investigació materialitzada per esta Institució que haguera concorregut cap irregularitat per part de la Conselleria de Medi Ambient en l'activitat desplegada a este efecte.

3.10. Queixes relatives a espais protegits

Es va resoldre el tancament de la queixa núm. 200138, encara que es va suggerir a la Conselleria de Medi Ambient que actuara amb la màxima celeritat en la iniciativa per a l'aprovació del document objecte de l'esmentada queixa.

Es va acordar el tancament de la queixa núm. 200441, ja que no es va constatar durant la investigació iniciada per esta Institució que per l'Ajuntament de Peníscola s'actuara de forma irregular ni lesiva als drets del ciutadà promotor de la mateixa respecte de la problemàtica exposada en tal expedient.

En allò relatiu a la queixa núm. 200951 es va acordar suspendre la tramitació de la mateixa, amb fonament en el que disposa l'article 17.2 de la Llei 11/1988 reguladora d'esta Institució.

Tal com es pot observar, estos expedients s'identifiquen en l'Informe corresponent a l'any 2000.

3.11. Queixa relativa a la salut ambiental

Sobre la queixa núm. 201204 (Memòria 2000, pàg. 116-117), després del detallat estudi de l'àmplia documentació que ens van enviar les administracions afectades, es va dictar resolució el 26 d'octubre de 2001, dirigida a la Conselleria de Sanitat, Medi Ambient i Indústria i Comerç, com també a l'Ajuntament d'Alcoi en els següents termes:

"El 4 de desembre de 2000 té entrada en esta Institució un escrit de queixa firmat pel Sr. J.E.F.G. i d'altres, en què, després d'exposar una sèrie de fets relacionats amb els successius brots de legionel·la apareguts a Alcoi, interessa la intervenció d'este alt comissionat nomenat per les Corts Valencianes per a la defensa dels drets i les llibertats reconeguts en el Títol I de la Constitució Espanyola, en este cas, segons demana el Sr. F., per a "garantir el dret a la salut de tots".

Així mateix, cal notar que, amb anterioritat, les Corts Valencianes, en sessió plenària que va tenir lloc el dia 29 de novembre de 2000, havia adoptat l'acord de crear una "Comissió no permanent d'investigació sobre l'actuació dels serveis de Salut Pública i

Mediambiental de la Generalitat Valenciana, com també les responsabilitats que es pogueren derivar en relació amb els successius brots de legionel·la apareguts a Alcoi des de setembre de 1999", per la qual cosa, els fets succeïts des de la aparició del primer brot van ser objecte d'investigació per les pròpies Corts Valencianes, les quals, en sessió plenària de data 21 de febrer de 2001, van aprovar les conclusions i recomanacions contingudes en el dictamen de la Comissió de 27 de desembre de 2000, i se cenyien a apreciar la falta de responsabilitat política en l'actuació de les administracions publiques intervinents, atés que, d'acord amb el que disposa l'article 117.3 de la Constitució Espanyola, arts. 2.1 i 9 de la Llei Orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial i art. 2.e de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa, la potestat per a enjudiciar la resta de responsabilitats penals i patrimonials que se'n pogueren derivar, està atribuïda de forma exclusiva als òrgans jurisdiccionals.

No obstant això anterior, i una vegada extingida l'esmentada Comissió d'Investigació per haver finalitzat el treball específicament encomanat (art. 49 del Reglament de les Corts Valencianes de 30 de juny de 1994), es considerava necessari mantenir un adequat i permanent control sobre l'aplicació i efectivitat de les mesures adoptades per les diferents administracions públiques implicades, en este cas, l'Ajuntament d'Alcoi i les Conselleries de Sanitat, Medi Ambient i Indústria i Comerç de la Generalitat Valenciana, les quals van complir els requeriments d'informació dirigits per esta Institució mitjançant l'enviament d'abundant i completa documentació.

En este sentit, s'ha pogut constatar, al llarg del que portem d'any, una progressiva reducció del nombre de persones afectades per la malaltia i la inexistència de nous casos de contagi massiu, del qual fet resulta raonable inferir l'efectivitat de les diferents mesures administratives aplicades, entre les quals, i sense ànim d'exhaustivitat, figuren: atenció i control mèdic dels malalts, presa i anàlisi de mostres del bacteri, informes epidemiològics, cens, inspecció, neteja i desinfecció dels equips de transferència de massa d'aigua en corrent d'aire; reunions periòdiques de coordinació interadministrativa i increments materials, personals i jurídics per a evitar l'aparició de la malaltia.

Ara bé, el mateix resultat satisfactori d'estes mesures evidencia i posa de manifest la necessitat que siguen permanents, ja que l'absència del les mateixes posaria en evident perill els drets constitucionals a la vida i a la integritat física (art. 15), a la protecció de la salut (art. 43) i a un medi ambient adequat (art. 45), tal com es va poder observar en els virulents brots de legionel·la apareguts a Alcoi i en nombroses localitats de la resta d'Espanya, en què s'ha constatat la dificultat de localitzar, controlar i eradicar este bacteri d'origen ambiental, la multiplicació del qual, en el cas concret d'Alcoi, s'ha vist afavorida per les especials circumstàncies fàctiques allí existents: nombroses i disperses indústries situades en les rodalies dels habitatges, amb torres de refrigeració no censades u en deficient estat de manteniment i neteja per part dels seus titulars, els quals, en principi, tampoc disposaven d'una normativa específica —ni estatal ni autonòmica— a què ajustar el desplegament de la seua activitat.

Bona mostra d'això ho constituïx el fet que, quasi de forma paral·lela a l'aparició del primer brot, la Comissió de Salut Pública del Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut, en la reunió del 29 d'octubre de 1999, amb l'objectiu d'evitar o

reduir al mínim l'aparició de brots, va considerar necessari disposar de criteris tencnicosanitaris coordinats i acceptats per les autoritats sanitàries de l'administració estatal, autonòmica i local, que finalment han quedat plasmats en un reglament estatal: el recent Reial Decret 909/2001, de 27 de juliol, que establix els criteris higienicosanitaris per a la prevenció i control de la legionel·losi.

Esta normativa estatal se suma a la disposada amb antelació pel Govern Valencià, mitjançant el Decret 173/2000, de 5 de desembre, mitjançant el qual s'establixen les condicions higienicosanitaris que han de reunir els equips de transferència de massa d'aigua en corrent d'aire amb producció d'aerosols, per a la prevenció de la legionel·losi, i per les Conselleries de Medi Ambient i Sanitat, amb l'Ordre conjunta de 22 de febrer de 2001, per la qual s'aprova el protocol de neteja i desinfecció d'aquells.

Tanmateix, esta Institució no pot deixar de reconèixer que, juntament amb la preceptiva intervenció administrativa, resulta totalment ineludible aconseguir la conscienciació i sensibilització dels propietaris de les instal·lacions i els equips de risc per al fidel compliment de les prescripcions contingudes en esta normativa, especialment, pel que fa a la realització de les revisions de neteja i manteniment.

En virtut de tot el que antecedix, i atenent a les consideracions exposades per a la defensa i l'efectivitat dels drets i les llibertats compresos en els Títols I de la Constitució Espanyola i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la nostra Llei 11/1988, de 26 de desembre, esta Institució emet les següents recomanacions dirigides a les administracions públiques intervinents, dins el seu respectiu àmbit de competències:

- Mantenir una adequada i eficaç prestació sanitària, especialment, en l'atenció i el posterior control mèdic dels malalts.
- Extremar les visites d'inspecció tècnica a les instal·lacions, immediatament abans i durant el període més propici per a la generació i multiplicació del bacteri —primavera i tardor—, i aplicar amb fermesa i rigor les disposicions reglamentàries en el supòsit de comprovar-se la comissió d'infraccions.
- Assegurar un sistema de coordinació interadministrativa constant i fluida entre els funcionaris municipals, autonòmics i estatals, tant en l'àmbit tècnic com en el directiu.
- Potenciar la divulgació i el coneixement de la normativa estatal i autonòmica de prevenció de la legionel·losi entre els destinataris de la mateixa, principalment, en el cercle empresarial.
- Fomentar la formació professional i contínua de personal tècnic en les operacions de neteja, desinfecció i manteniment d'este tipus instal·lacions.
- Estimular la substitució dels aparells potencialment més perillosos i pròxims als habitatges per d'altres més segurs i amb menys riscos per a la salut pública."

Els transcrits pronunciaments van ser acceptats per les referides administracions.

II. HISENDA PÚBLICA

Introducció

Durant l'any 2001, el nombre de queixes corresponents a este capítol va pujar a 45, de les quals 36 van ser admeses i 9 inadmeses 9, la qual cosa significa un increment respecte de l'any passat, ja que en l'any 2000 el nombre de queixes va ser de 37. Convé destacar que s'ha emés una recomanació, que en el moment de tancar-se este Informe està pendent d'acceptació, i que hem iniciat una queixa d'ofici de la qual donem compte en l'últim punt d'este capítol.

1. HISENDA AUTONÒMICA

1.1. Impost sobre transmissions patrimonials

En la queixa núm. 010772 el seu promotor, veí de la ciutat d'Alacant, en el seu escrit ens exposava, d'una banda, la seua disconformitat amb la valoració d'un bé efectuada per la Conselleria d'Economia i Hisenda, i d'una altra banda, la seua oposició a presentar aval o caució per a interposar recurs contra la citada valoració.

Respecte del primer punt, la disconformitat amb la valoració, vam informar l'autor de la queixa que, en la documentació presentada, no s'observava una actuació de l'administració que implicara una infracció de l'ordenament jurídic, o una actuació il·legítima que impedira o menyscabara l'exercici d'un dret constitucional. La mera disconformitat o desacord amb una resolució administrativa, no podia, per si sola, motivar la nostra intervenció.

Pel que fa a la segona qüestió al·ludida, en matèria de reclamacions economicoadministratives, com la que ens plantejava, la Llei 30/1992 en el seu art. 107.4 establix que estes "s'ajustaran als procediments establits per la seua legislació específica". En este sentit, el Reglament de Procediments en les Reclamacions Economicoadministratives vigent, aprovat mitjançant Reial Decret 391/1996, d'1 de març, en els seus arts. 74 i següents es referix a la possibilitat de suspensió d'actes impugnats a petició de l'interessat. Esta mateixa línia és la que seguix l'art. 11 del Reial Decret 2244/1979, de 7 de setembre, modificat pel Reial Decret 448/1995, de 24 de març, relatiu a la suspensió de l'execució dels actes administratius impugnats mitjançant recurs de reposició previ a l'economicoadministratiu i a les seues garanties.

I encara més, el Tribunal Suprem (en la seua sentència de la sala contenciosa administrativa d'1 de juny de 2000) establix que en els actes tributaris concorre la peculiaritat reconeguda per l'ordenament administratiu, que la prestació de la caució habilita per a obtenir la suspensió, "l'ordenament fiscal fa temps que va objectivar la producció de tals perjuís i va procedir a concedir la suspensió de l'executivitat dels actes tributaris sempre que en el moment de presentar la reclamació es garantisca el pagament del deute tributari, segons es pot observar en la normativa existent des de l'art. 22.1 del Text Articulat de la Llei de Bases 39/1980, de 5 de juliol, aprovat per Reial Decret legislatiu 2795/1980, de 12 de desembre, articles 81 i concordants del Reglament de Procediment per a les Reclamacions Econòmiques Administratives de 20 d'agost de 1981, 75.1 i concordants del Reglament vigent 391/1996, d'1 de març, i és especialment significatiu l'art. 30 de la Llei 1/1998, de 26 de febrer, de drets i garanties dels contribuents, quan disposa en el punt primer que el contribuent té dret amb ocasió de la interposició del corresponent recurs o reclamació administrativa, que se suspenga l'ingrés del deute tributari, sempre que aporte les garanties exigides per la normativa vigent, llevat que, d'acord amb la mateixa, procedisca la suspensió sense garantia".

D'acord amb el que hem exposat, vam comunicar a l'interessat la nostra impossibilitat d'intervenir en l'assumpte plantejat.

Una veïna de Teulada (Alacant), la Sra. M.E.V., exposava en la queixa núm. 010329 que es va decretar la suspensió de l'execució de dos procediments de constrenyiment contra el Sr. M.I.O., que van ser finalment declarats improcedents en virtut de la resolució del Tribunal Economicoadministratiu Regional de València, de data 29 de desembre de 1999.

El Sr. M.I.O., amb la intenció d'obtenir la suspensió de l'execució dels citats deutes, mentre es resolia la seua reclamació davant el referit Tribunal, va constituir les oportunes garanties (avals bancaris) per un import, cadascun d'estos, de 16.210 ptes.

La normativa vigent establix que l'administració tributària haurà de reembossar les garanties aportades per a suspendre l'execució del deute tributari quan este siga declarat improcedent per sentència o resolució administrativa ferma. Este dret va ser reconegut a l'interessat per la Direcció Territorial d'Economia, Hisenda i Ocupació d'Alacant.

En el moment de presentar la queixa i, a pesar del temps transcorregut, no se li havien reembossat les 32.420 ptes. de les garanties aportades.

Admesa a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a la Direcció Territorial de la Conselleria d'Economia i Hisenda a Alacant, a fi de contrastar les al·legacions formulades pel promotor i, en concret, quan es faria efectiva la transferència per l'import total dels dos avals.

La Direcció Territorial ens va informar el següent:

"En relació amb l'escrit de queixa citat formulat davant el Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana per la Sra. M.E.V. i segons informe de la Secretaria Territorial, resulta:

Que la Sra. ME.V., com a vídua del Sr. M.I.O., va presentar escrit davant l'A.I.A.T., en què sol·licitava el reintegrament de les despeses ocasionades per la constitució i el manteniment de dos avals bancaris presentats pel Sr. M.I.O., per a garantir deutes a nom d'este últim.

Remesa a estos Serveis Territorials la sol·licitud presentada amb la documentació que s'acompanyava, de la mateixa resulta que no es justifica la condició de vídua de la Sra. MEV ni la seua legitimació activa per a sol·licitar el reintegrament de les despeses.

La Secció de Tresoreria va sol·licitar informe a les Oficines Gestores que havien intervingut en este expedient; i de l'emés per l'Oficina Liquidadora de Xàbia es va comprovar que els deutes avalats corresponien a una escriptura de data 22 de desembre de 1993, mitjançant la qual el Sr. M.I.O. i la seua esposa, la Sra. M.E.V., adquirien per a la seua societat de guanys el bé immoble, del qual es van derivar les dos liquidacions complementàries avalades.

Sobre la base d'este informe es va dictar resolució que reconeixia a la Sra. M.E.V. el dret al reembossament de 14. 175 pessetes en concepte del cost d'una de les garanties aportades per a suspendre l'execució d'un dels dos deutes impugnats; i se li va donar tràmit d'audiència a la sol·licitant perquè justificara la seua condició de vídua, sense que la interessada compareguera en l'expedient i es va limitar a reiterar el seu escrit de sol·licitud de devolució de les despeses d'aval amb fotocòpia dels documents aportats inicialment.

A pesar d'esta incompareixença, en la data actual s'ha dictat resolució acordant el reembossament de 14.175 pessetes en concepte del cost de la segona garantia aportada.

Amb això vam estimar que s'havia resolt la sol·licitud de la Sra. MEV, ja que les quantitats retornades es corresponen amb les justificades en els certificats de l'entitat avalista, dels quals s'unix fotocòpia.

A la vista de l'informe, vam procedir al tancament de les nostres investigacions, atés que del mateix es desprenia que s'havia procedit a la solució del problema.

Continuen tramitant-se en el moment d'elaborar la Memòria les queixes núm. 011006, 011007 i 011027.

En les queixes núm. 011006 i 011007 els seus promotors, veïns de la ciutat d'Alacant, substancialment exposaven dos qüestions:

- D'una banda, denunciaven una sèrie de defectes que afecten uns escrits remesos pels Serveis Territorials de la Conselleria d'Economia i Hisenda a Alacant, mitjançant els quals els notificaven unes noves valoracions pel concepte de transmissions patrimonials.

- I d'una altra banda, la possible prescripció d'estes noves valoracions d'acord amb les lleis tributàries.

Estes queixes van ser admeses a tràmit, i vam sol·licitar a la Direcció Territorial esmentada informació suficient sobre la realitat de les mateixes.

Pel que fa a la queixa núm. 011027, el seu autor, un veí de Castalla (Alacant) ens deia que va presentar recurs de reposició contra una valoració realitzada pels Serveis Territorials de la Conselleria d'Economia i Hisenda a Alacant.

En el moment de presentar la queixa, i a pesar del temps transcorregut, no havia obtingut resposta, per la qual cosa la queixa va ser admesa a tràmit i vam sol·licitar informe a este òrgan autonòmic.

1.2. Impost sobre successions i donacions

La queixa núm. 010782 va ser presentada a través de l'Associació AVACU. En esta, una veïna de la ciutat de València exposava que va presentar un recurs de reposició davant la Conselleria d'Economia i Hisenda.

En el moment de presentar la queixa, a pesar del temps transcorregut, no havia estat resolt.

Després d'admetre la queixa, els promotors de la queixa ens van comunicar que "sens dubte a causa de les gestions realitzades per esta entitat, s'ha solucionat el problema de la nostra associada, en haver recaigut ja resolució expressa en este procediment."

A la vista d'això anterior, vam procedir a la conclusió de les nostres investigacions i al tancament de la queixa.

Les queixes núm. 010461 i 010432 no van ser admeses a tràmit pels motius que s'exposen a continuació.

La queixa núm. 010461 no va ser admesa a tràmit per extemporània, ja que havia transcorregut més d'un any, comptador a partir del moment que el reclamant va tenir coneixement dels fets objecte de reclamació (art. 15.1 de la Llei 11/1988, del Síndic de Greuges).

Pel que fa a la queixa núm. 010432, no es va admetre ja que, de la documentació remesa, es deduïa que l'autor de la queixa havia presentat escrit davant la Dependència de Recaptació dels Serveis Territorials a Alacant de la Conselleria d'Economia i Hisenda en què demanava l'anul·lació de la reclamació i l'alçament de l'embargament. Així mateix, davant el Tribunal Econòmic Administratiu Regional d'Alacant va sol·licitar la suspensió del procediment iniciat i l'anul·lació de la reclamació.

En este sentit, i en el cas que ens plantejava, no s'observava una actuació de l'administració que implicara una infracció de l'ordenament jurídic o una actuació il·legítima que impedira o menyscabara l'exercici d'un dret constitucional que legitime la intervenció de la Sindicatura de Greuges, atés que no ha donat temps a l'administració perquè conteste de forma expressa els escrits de l'autor de la queixa.

1.3. Tarifes portuàries

En la queixa núm. 010032, un veí de la Vila Joiosa (Alacant) exposava que era propietari d'una embarcació per al busseig, amarrada en sisena llista en el Club Nàutic de la V., i no considerava correcte haver d'abonar a la Generalitat Valenciana taxes del port professional, que no estava utilitzant, quan ja abonava l'amarratge en el club nàutic. Afegia que als vaixells de setena llista no se'ls cobrava taxa, fet que podria ser discriminatori.

L'interessat ens va informar que havia formulat recurs d'alçada davant el conseller d'Economia, Hisenda i Ocupació, per la qual cosa li vam indicar que de moment no podíem intervenir, atesa la recent data d'interposició del referit recurs administratiu.

1.4. Taxes i altres exaccions sobre el joc

En la queixa núm. 010014, dos advocats de la ciutat d'Alacant mostraven la seua disconformitat amb el contingut de l'art. 31.3 del Decret del Consell 155/1998, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament de Màquines Recreatives i d'Atzar.

Vam comunicar als autors de la queixa que, una vegada realitzat un detallat estudi de la queixa i de les normes d'aplicació, no deduíem l'existència d'actuacions públiques que vulneraren els seus drets constitucionals.

En este sentit, els vam comunicar que el Síndic de Greuges té encomanada la defensa dels drets compresos en el títol I de la Constitució i, a este efecte, ha de supervisar els actes i les resolucions de la Generalitat Valenciana i dels seus agents, d'acord amb el

que establix l'art. 24 de l'Estatut d'Autonomia, però no ostenta cap facultat per a modificar preceptes continguts en les normes.

D'altra banda, de l'escrit de queixa no deduíem que hagueren impugnat la norma reglamentària objecte de la queixa.

En la queixa núm. 012322, un veí de la ciutat de València exposava que va acudir a la Ciutat de les Arts i les Ciències SA de València per a gaudir de la projecció de l'Hemisfèric.

Segons ens indicava l'autor de la queixa, després d'adquirir la seua entrada amb 30 minuts d'antelació, li van comunicar l'anul·lació de la projecció de les 21:00 hores.

Davant d'esta situació, el promotor de la queixa va presentar reclamació davant la Direcció de l'Hemisfèric. Va rebre contestació a la reclamació presentada, en la qual es justificava l'anul·lació de la sessió, perquè estava especificat en les condicions generals del contracte que l'empresa es reserva el dret a canviar o modificar les seues projeccions.

Admesa a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a l'òrgan competent de la Generalitat.

2. HISENDA LOCAL

2.1. Impost sobre béns immobles

L'autora de la queixa núm. 010057, una veïna de Godella (València), exposava que havia deixat de ser propietària d'un immoble, i l'Ajuntament de Godella li va remetre la liquidació de l'impost de béns immobles de l'any 2000.

Admesa a tràmit la queixa i una vegada rebut l'informe requerit a este efecte de l'Ajuntament Godella, vam donar coneixement del mateix a la interessada i vam procedir al tancament de l'expedient, atés que del mateix s'apreciava que l'administració municipal citada havia procedit a la solució de l'assumpte plantejat a esta Institució, ja que l'Ajuntament havia resolt anul·lar la liquidació corresponent a l'impost de béns de naturalesa urbana de l'immoble que se li va girar.

En la queixa núm. 010116, un veí de Sagunt (València) exposava que li va ser retirat el vehicle de la via pública i traslladat al depòsit municipal, sense altra notificació que el paper que el servei de grua va deixar a terra. Segons relatava, a pesar del temps transcorregut en els fets descrits, no havia rebut notificació per part de l'Ajuntament de Sagunt explicant els motius de la retirada del vehicle.

Admesa a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a l'Ajuntament de Sagunt.

Rebut l'informe de la citada Corporació Local, resultava que la retirada del vehicle de la via pública va ser conseqüència de l'execució d'un expedient administratiu en via de constrenyiment per impagament de deutes (concretament de l'IBI).

Realitzat un detallat estudi de la queixa, de les normes d'aplicació i de la informació remesa per l'Ajuntament de Sagunt, vam deduir que el problema plantejat estava pendent de solució, per la qual cosa vam finalitzar la nostra actuació.

En la queixa núm. 010421, un veí de Bellreguard (València) substancialment es referia a diversos escrits dirigits a este Ajuntament, en què denunciava que l'impost sobre béns immobles se li estava reclamant dos vegades.

Admesa a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a l'Ajuntament Bellreguard.

Una vegada rebut l'informe, vam donar trasllat del mateix a l'interessat, a l'efecte que formulara les al·legacions que considerara convenients.

Com que no constaven al·legacions a l'informe dins el termini establit a este efecte, i atés que del detallat estudi de la queixa, de la documentació aportada i de l'informe emés per l'administració no deduíem l'existència d'actuacions públiques que vulneraren els drets constitucionals i estatutaris de l'autor de la queixa, en vam resoldre el tancament.

La queixa núm. 010496 va ser presentada per un veí de la ciutat d'Alacant. En el seu escrit de queixa exposava que la Gerència Territorial del Cadastre d'Alacant capital va procedir a donar de baixa per "error en la titularitat", amb efecte des de l'1/1/1990 fins al 31/12/1991 l'anotació cadastral que es detalla en el document que s'adjuntava.

L'any 2000, es va produir per part del SUMA l'embargament del seu compte corrent per import de 14.686 pessetes, com a cobrament parcial d'un deute a este organisme de 209.635 pessetes, un import corresponent als rebuts d'IBI que van ser donats de baixa per la Gerència del Cadastre.

La Sra. MFI va presentar escrit davant l'Ajuntament d'Alacant per a donar-li coneixement de la baixa del Cadastre. Esta sol·licitud va ser denegada per entendre la citada Corporació Local que, d'acord amb l'art. 103 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i procediment administratiu comú i l'art. 154 de la Llei General Tributària, "els períodes reclamats no són susceptibles de revisió per prescripció de l'acció administrativa".

En considerar que la queixa reunia els requisits, la mateixa va ser admesa a tràmit. SUMA Gestió Tributària ens va informar el següent:

"1. Amb caràcter previ, que a la vista del Conveni de Delegació de Competències amb l'Excm. Ajuntament d'Alacant, SUMA no té competències per a revisar i rectificar actes administratius dictats en matèria de gestió tributària i cadastral de l'impost sobre béns immobles, i el seu àmbit de competències es limita a les actuacions d'execució forçosa al si del procediment administratiu de constrenyiment.

En virtut d'això anterior, es va practicar (...) embargament de comptes corrents en l'entitat financera (...), i van resultar travades 14.686 pessetes.

No obstant això, a la vista de l'acord del Cadastre de data 02/12/1996, presentat per la contribuent en les oficines de SUMA Gestió Tributària, hi ha constància amb data 20 d'abril de 2000, i es va procedir a suspendre el procediment de constrenyiment tot esperant la comunicació de la baixa dels valors per l'Ajuntament d'Alacant.

2**.** No obstant això, l'Oficina Tributària d'Alacant-capital, que tramita l'expedient de constrenyiment instruït a la Sra. M.F.I., considera aplicar d'ofici la prescripció dels valors, per la qual cosa (...) s'acorda, a proposta del cap d'Oficina, la data dels valors dels exercicis 1990 i 1991, per acord d'esta Direcció de data 10/06/2001.

En compliment d'este acord, amb esta es cursa comunicació al Departament de Gestió tributària a fi que s'inicie el procediment de devolució d'ingressos indeguts per l'import de 14.686 pessetes, més els interessos legals a favor de Sra. M.F.I".

A la vista de l'anterior informe vam comunicar a l'autora de la queixa el tancament de les nostres investigacions, ja que s'havia solucionat la problemàtica que se'ns va plantejar.

En la queixa núm. 010250, un veí de la ciutat de València considerava injusta la liquidació que li exigia l'esmentada Corporació Local en concepte d'impost de béns immobles. Iniciada la tramitació de la queixa, el seu autor ens va sol·licitar el tancament de la queixa que vam atendre segons esta petició.

En les queixes núm. 010276 i 010280, els seus autors ens indicaven què havien presentat escrits, els quals no havien obtingut resposta, en el Registre General de l'Ajuntament de Bellreguard (València). En estos escrits denunciaven, en la queixa núm. 010276, les reclamacions equivocades per part d'este Ajuntament, d'uns rebuts corresponents a una cotxera propietat d'una altra persona i, en la queixa núm. 010280, denunciava entre altres qüestions, l'embargament d'un compte d'estalvi per part d'este Ajuntament, per a fer front al pagament dels rebuts de l'aigua, llum, contribució i uns altres suposadament ja pagats per l'autor de la queixa.

En ambdós casos, no s'observava una actuació de l'administració que implicara infracció de l'ordenament jurídic o una actuació il·legítima que impedira o menyscabara l'exercici d'un dret constitucional, atés l'escàs temps transcorregut entre la presentació dels escrits davant l'Ajuntament i la presentació de les queixes davant esta Institució, fet que havia impedit a l'administració pública referenciada resoldre expressament el seu escrit.

En la queixa núm. 010492, la seua autora exposava que l'Ajuntament de Paterna (València) li havia remés l'impost de béns immobles de naturalesa urbana per a l'exercici 2001, per un objecte tributari que no li pertanyia des de 1988.

Este mateix problema, ja li va sorgir a l'autora de la queixa l'any 1999; en aquella ocasió l'Ajuntament de Paterna va reconéixer el seu error i va alçar l'embargament que havia travat (va ser objecte de la queixa núm. 990377).

Admesa a tràmit la queixa, l'Ajuntament de Paterna ens va contestar el següent:

"En contestació a la queixa presentada per la Sra. A.G.S., li comunique que, efectivament, per error no es va practicar el canvi de titularitat dels rebuts de l'IBI urbana dels immobles situats en AB, per la qual cosa adjunte còpia de la nova resolució en la qual es procedix al citat canvi, i a l'anul·lació dels rebuts dels anys 2000 i 2001, tot esperant que el problema quede solucionat definitivament".

A la vista de l'anterior informe vam procedir a la finalització de les nostres investigacions.

En la queixa núm. 010717, una veïna de Xixona (Alacant) exposava que tenia un habitatge en règim de lloguer propietat de l'IVVSA. Que el citat organisme li va indicar que la contribució havia de ser pagada per ell.

Que a pesar de no haver rebut cap notificació per a pagar l'IBI en via voluntària, SUMA va procedir en via executiva i va bloquejar el seu compte de la C.R. per impagament d'imposts.

Admesa a tràmit la queixa, SUMA ens va contestar el següent:

"1. Respecte a l'al·legada no-propietat de l'immoble situat a Xixona, (...) consta amb data 30/04/1997, expedient de transmissió de domini núm. (...), sobre el canvi de titular del Sr. JAT al reclamant en quèixa, no obstant això, s'està procedint a la revisió del mateix, a fi d'atribuir si és procedent la titularitat a l'IVVSA.

2. Pel que fa a l'al·legació de falta de notificació per al pagament dels seus imposts, en tractar-se de rebuts de cobrament periòdic per padró i després de la notificació de l'acord de transmissió de domini referida, els altres exercicis es notifiquen col·lectivament a través dels edictes de cobrança en període voluntari, i no n'és preceptiva la notificació individual.

3. Quant al deute conformat en l'expedient de constrenyiment, este es compon de rebuts d'exaccions municipals dels anys 1999/2000/2001, de rebuts de l'impost de béns immobles de 1999/2000, de la finca JC 3 i de rebuts de l'impost de vehicles de tracció mecànica de l'exercici 2000/2001 pel vehicle ..., matrícula ...

Consten en l'expedient instruït les notificacions de les providències de constrenyiment amb dates 14/11/2000 i 25/07/2001, que habiliten a les actuacions d'embargament de comptes practicades per esta administració tributària".

Després de donar trasllat de l'informe rebut de l'Organisme Autònom de Gestió Tributària (SUMA) a l'autor de la queixa, a l'efecte que formulara les al·legacions que

considerara convenients, vam procedir al tancament i l'arxivament de l'expedient ateses les circumstàncies concurrents.

Continuen tramitant-se en el moment d'elaborar el present Informe les queixes núm. 010431, 010748, 010925, 011040 i 012366.

En la queixa núm. 010431 la seua autora, veïna de Gandia (València), exposava que va presentar escrit davant l'Ajuntament de Gandia en el qual mostrava la seua disconformitat amb la modificació del tipus impositiu de l'impost sobre béns immobles (IBI) de naturalesa urbana per a l'exercici 2001 i següent, que s'havia establit en el 0,775.

Ens precisava en el moment de presentar la queixa que, a pesar del temps transcorregut, no havia rebut cap contestació a l'escrit, per la qual cosa la queixa va ser admesa a tràmit. S'ha sol·licitat informe a l'Ajuntament de Gandia.

Un veí de Llíria (València) en la queixa núm. 010748 exposava que havia dirigit escrit a l'Ajuntament de Llíria en què sol·licitava informació sobre avançament en el cobrament de les contribucions rústiques i urbanes en el municipi, i si este fet havia estat comunicat als contribuents amb la suficient antelació.

Del contingut de la queixa es deduïa que l'esmentat escrit no havia obtingut contestació, per la qual cosa la queixa va ser admesa a tràmit.

En la queixa núm. 010925, el seu autor, veí de Novelda (Alacant), exposava que per part de SUMA Gestió Tributària s'estava procedint a l'embargament dels seus béns per impagament dels rebuts de l'IBI d'un soterrani situat a Novelda.

Segons ens indica en el seu escrit de queixa el Sr. IBS, ell no era l'únic propietari del referit soterrani, ja que el mateix es va alienar a favor d'una pluralitat de persones tal com constava en el Registre de la Propietat.

Tots estos fets van ser posats en coneixement de SUMA i de l'Ajuntament de Novelda, amb la sol·licitud que se suspenguera l'execució de l'embargament.

En el moment de presentar la queixa no havia obtingut resposta, per la qual cosa la mateixa va ser admesa, i actualment es troba en tràmit.

En les queixes núm. 011040, 012366, uns veïns de la ciutat d'Alacant exposaven què van interposar davant la Gerència Territorial del Cadastre de la ciutat d'Alacant, dependent del Ministeri d'Economia i Hisenda, recursos en els quals mostraven la seua disconformitat amb la superfície assignada a uns immobles situats al carrer P., de la ciutat d'Alacant.

El citat organisme va resoldre estimar els recursos dels autors de les queixes, i va ordenar la modificació de la base de dades i la documentació cadastral.

D'acord amb això anterior, el promotor de la queixa va sol·licitar a l'Ajuntament d'Alacant la devolució dels ingressos indeguts corresponents als períodes 1997 a 2002

en concepte d'IBI, per entendre que el termini de prescripció dels ingressos indeguts és de quatre anys.

Esta Corporació Local va resoldre retornar els ingressos indeguts corresponents a l'any 2002, i va denegar la devolució per al període 1997 a 2001. Vam sol·licitar informació detallada sobre això a l'Ajuntament d'Alacant.

Les queixes núm. 010011 i 010485, relatives a problemes amb l'IBI, no van ser admeses a tràmit.

Així, la queixa núm. 010011, presentada per una veïna de Benifato (Alacant) va ser inadmesa, ja que, per a poder estudiar l'assumpte plantejat i informar sobre la seua possible admissió, la interessada no ens va remetre la documentació sol·licitada prèviament, la qual era imprescindible a este efecte.

Respecte a la queixa núm. 010485, no va ser admesa a tràmit, ja que després de sol·licitar al seu promotor (veí de la ciutat d'Alacant) tota la documentació de què disposara, va transcórrer en excés el termini assenyalat, i esta documentació no va ser aportada, i la mateixa era imprescindible per a tramitar-la.

Finalment, en relació amb queixes iniciades en anys anteriors, hem procedit al tancament de les queixes núm. 990077, 200055, 200172, 200173, 200308, 200414, 201129, 201223 i 201224.

En relació amb la queixa núm. 990077 (Memòria 1999, Pàg. 97 i ss., Memòria 2000 Pàg. 130), el SUMA, en relació amb la recomanació efectuada per esta Institució, ens indicava que era el Centre de Gestió Cadastral que, d'una manera exclusiva i excloent, fixava en virtut de les ponències aplicables i d'acord amb el planejament urbanístic vigent, els valors cadastrals, les bases imposables i a més la base liquidable.

D'acord amb això anterior, entenien què en cas de modificar-se el planejament o la situació física o econòmica de les unitats urbanes afectades, això comportaria l'oportú i previ acte administratiu d'anotació cadastral recurrible davant els tribunals economicoadministratius. Per això, mentre no es produira l'acte administratiu dictat per l'òrgan competent, de modificació del valor cadastral amb motiu de les modificacions que experimenten les unitats urbanes, les liquidacions tributàries emanades d'aquell acte de determinació prèvia eren ajustades, correctes i eficaces en tots els seus termes, encara que la situació real, l'estat de les finques, l'aplicació de la ponència o qualsevol altre element per a determinar la base liquidable no s'hagueren tingut en consideració per a la fixació d'esta, ja que contra este acte de gestió Cadastral, l'afectat podia interposar el recurs econòmic administratiu amb efectes suspensius, previ compliment dels pressuposts habilitants per a això.

Respecte de la suspensió, afegien què "En cap cas s'entén per esta administració com a causa de suspensió del procediment de cobrament, amb durada indeterminada o indefinida, l'al·legació o petició de suspensió davant l'òrgan de gestió o recaptació, i manifestaven l'existència de discrepàncies d'elements referits a la determinació del valor cadastral bases imposables o bases liquidables; en este cas procedix la declaració

d'incompetència, i van indicar que dirigira la seua reclamació davant les Gerències de Cadastre.

Sols i excepcionalment, tindria joc, una possible paralització en els casos d'error, la competència del quals no és de l'òrgan de recaptació, sempre que l'entitat de l'error siga tal significació que no deixe cap gènere de dubte, de caràcter manifest i apreciable sense cap juí o valoració jurídica, que com s'observa no és el cas del suggeriment formulat".

Arguments que no compartia esta Institució i així li ho vam fer saber a l'autor de la queixa.

La queixa núm. 200055, en la qual vam donar compte de la recomanació efectuada a l'Ajuntament de Guadassuar en l'Informe 2000 (pàg. 122 i 123), va ser contestada en el sentit que l'assumpte es trobava en l'actualitat pendent de resolució judicial, per haver-se interposat contenciós administratiu contra la providència de constrenyiment, per la qual cosa, d'acord amb el que establix l'art. 17 de la Llei 11/1988, vam procedir a suspendre les actuacions seguides amb motiu d'esta queixa per existir un procediment judicial pendent.

Respecte a les queixes núm. 200172 i 200173, de les quals vam donar compte en l'Informe de l'any passat (pàg. 124 et ss.), SUMA Gestió Tributària d'Alacant ens va contestar a la recomanació efectuada el següent:

"En contestació als seus requeriments, respecte del retard d'este organisme en la resolució dels expedients a què es referixen les queixes núm. 200172 i 200173 i la resta de peticions originades per la mateixa causa, els informe del que seguix:

Des de la publicació dels Reials Decrets 16/1997 de 31 d'octubre, 29/1997 de 19 de desembre i 2/1998 de l7 d'abril, SUMA ha realitzat un continu esforç per a aconseguir tota la informació i documentació necessària i així donar tràmit i resoldre els expedients d'exempcions, i s'ha posat en contacte amb les distintes organitzacions implicades en la tramitació dels mateixos.

De tots estos contactes amb estos organismes, es va informar degudament a VI en escrit de 12 de maig de 2000 (doc.1), al qual s'adjuntava còpia de la documentació i dels escrits dirigits per SUMA als mateixos, i també de les respostes emeses per ells (doc. 2).

A la vista de les dificultats existents per a coordinar esta informació i obtenir una resposta clarificadora, Suma es planteja la necessitat de contestar als contribuents i als ajuntaments als termes municipals dels quals corresponen els terrenys rústics inclosos en els rebuts de l'IBI de l'any 1997; per tant, durant estos últims mesos, s'ha iniciat una sèrie de consultes als ajuntaments per a sol·licitar que aportaren documentació sobre el particular i també que posaren de manifest de forma expressa la magnitud dels danys que havia experimentat el seu territori.

A partir d'estes actuacions, SUMA ha resolt els expedients de sol·licitud d'exempció que hi havia pendents, i en la majoria dels casos ha recaigut resolució desestimatòria, com

és el cas concret dels rebuts que motiven les queixes núm. 200172 i 200173, expedient de SUMA 1221009618 (doc.3)".

A la vista d'això anterior, vam procedir a la conclusió de les nostres investigacions.

Respecte a la recomanació efectuada en relació amb la queixa núm. 200414 (Informe 2000, pàg. 127), la mateixa va ser acceptada per l'Excm. Ajuntament d'Alacant, per la qual cosa vam procedir al tancament de les investigacions iniciades referent a això.

En la queixa núm. 201129 (Informe 2000, pàg. 123), l'Organisme Autònom SUMA de Gestió Tributària de la Diputació Provincial d'Alacant ens va contestar el següent:

"En contestació al seu atent escrit, que ha sigut registrat d'entrada per este organisme amb data .... i amb el núm. ....., referent a la queixa presentada per la Sra. M.J.M.O., contestem a la seua recomanació el següent:

1. Sobre la potestat de concedir i denegar beneficis fiscals en l'impost de béns immobles, cal assenyalar que la Llei 39/1988, de 28 de desembre, si bé establix en el seu art. 78.2: "la liquidació i recaptació, així com la revisió dels actes dictats en via de gestió tributària d'este impost es portarà a terme pels ajuntaments...". En el seu art. 7.1, la mateixa Llei, establix: "De conformitat amb el que disposa l'article 106.3 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, les entitats locals podran delegar en la comunitat autònoma o en altres entitats locals en el territori de les quals estiguen integrades, les facultats de gestió, liquidació, inspecció i recaptació tributàries que la present Llei els atribuïx". És en virtut del Conveni de Delegació de Competències, subscrit amb l'Excm. Ajuntament de Sant Joan, que este organisme té la competència delegada en matèria de gestió tributària de l'impost de béns immobles, i per tant, és l'organisme competent per a la concessió o denegació de bonificacions i exempcions en este impost.

2. Com ja es va posar de manifest en la contestació remesa a eixa Entitat, els criteris que este organisme té per a concedir o denegar la bonificació del 50% en els habitatges de protecció oficial, sempre a l'empara de la legislació vigent, són els següents:

- Encara que la Disposició Transitòria 2a 2 de la Llei reguladora de les hisendes locals diu que la data límit de concessió de bonificacions en els habitatges, mai serà posterior al 31/12/92; este benefici fiscal seguix aplicant-se en l'actualitat per a tots aquells habitatges qualificats de protecció oficial, per aplicació de la Disposició Addicional 1a 3. de la Llei 37/92 sobre l'impost del valor afegit (IVA), en què es recull esta pròrroga en la concessió del benefici fiscal que, definida en els següents termes: "Tindran bonificació del 50% en la quota de l'IBI els habitatges de protecció oficial, durant un termini de tres anys, comptadors a partir de l'atorgament de la qualificació definitiva."

- Art. 133.3 de la Constitució, que establix el principi de reserva de Llei per a tot benefici fiscal, i per tant els beneficis fiscals no produïxen efectes *ope legis* sinó que exigixen l'expressa sol·licitud dels interessats i un acte de concessió de l'administració. En este sentit es vénen pronunciant distints tribunals, entre

d'altres: el TEAC en resolució de data 14/02/1980, el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en sentència número 824/1996 de data 30/10/1996, la sentència de 26 de juliol de 1996 (RJ 1996/6318) i, sobretot, la de 18 de desembre de 1986 (RJ 1986/7698), dictada en un recurs en interés de Llei, i afirma que "si la Llei haguera volgut que la bonificació es produira *ope legis*, ho haguera dit així, com ho diu respecte de l'impost de transmissions patrimonials, actes jurídics documentats i arbitri —actualment imposat— sobre l'increment del valor dels terrenys, respecte als quals n'hi ha prou amb consignar en el document que els contractes que es facen, s'atorguen amb la finalitat de construir habitatges de protecció oficial; en no haver-se fet esta precisió respecte a la contribució territorial urbana, ha de seguir-se la norma general que les exempcions i bonificacions no es produïxen per ministeri de la llei, sinó que han de ser sol·licitades a l'òrgan competent". En este sentit pot consultar-se la recent sentència de 9 de maig de 1998 (RJ 1998/3947).

- El termini per a instar la sol·licitud s'inicia amb l'import de l'impost i finalitza amb el termini establit en l'art. 14 de la Llei reguladora de les hisendes locals que establix "Contra els actes d'aplicació i efectivitat dels tributs locals només podrà interposar-se el recurs de reposició...".

3. El recurs de reposició presentat davant este organisme ha estat desestimat mitjançant resolució expressa de data 24/01/2001, i per tant, en aplicació de l'art. 14 de la L.R.H.L., "contra la resolució del recurs de reposició no pot interposar-se de nou este recurs, i els interessats poden interposar directament recurs contenciós administratiu".

Pel que hem exposat més amunt i tenint en compte l'art. 159 de la Llei General Tributària que establix: "Fora dels casos prevists en els articles 153 a 156, l'administració tributària no podrà anul·lar els seus propis actes declaratius de dret, i per a aconseguir la seua anul·lació, prèviament haurà de declarar-los lesius per a l'interés públic i impugnar-los en via contenciosa administrativa, conformement a la Llei d'esta Jurisdicció.". En cap cas entén esta administració que el suggeriment formulat tinga cabuda en els casos assenyalats en este article."

Del citat informe donem compte en la present Memòria.

La queixa núm. 201223 (Informe 2000, pàg. 135) va ser tancada a la vista de l'informe remés per l'administració competent, del qual vam donar l'oportú trasllat al promotor de la queixa.

Finalment, en les queixes núm. 200308 (Informe 2000, pàg. 132) i núm. 201224 (Informe 2000, pàg. 135) vam procedir a donar per conclosa la nostra investigació, ja que de la mateixa no es desprenia que l'actuació de les administracions intervinents hagueren vulnerat algun dels drets, llibertats o principis reconeguts en la nostra Constitució.

2.2. Imposts sobre vehicles de tracció mecànica

En la queixa núm. 010403, el seu autor exposava que li havia estat notificat, a través del SUMA, gestió Tributària, de la Diputació d'Alacant, l'impost de vehicles de tracció mecànica i exaccions municipals per recollida de brossa, ambdós corresponents a l'exercici 2001.

Segons el promotor de la queixa, apareixien en el mateix document distints números d'adreces. D'estos fets, segons ens indicava, ja tenia coneixement l'Ajuntament de l'Hondón de las Nieves (Alacant).

Una vegada admesa a tràmit la queixa, i rebut l'informe requerit a este efecte a l'administració intervinent, vam procedir a la finalització de les nostres investigacions, atés que del mateix s'apreciava que l'Ajuntament de l'Hondón de las Nieves solucionaria el problema.

En la queixa núm. 010963, la seua autora exposava que l'Ajuntament d'Alacant li havia denegat una sol·licitud d'exempció de l'impost de vehicles de tracció mecànica d'un vehicle que utilitzava per al transport de la seua filla menor, la qual té reconeguda una minusvalidesa que arriba al 65%.

La Corporació Local va denegar la seua sol·licitud sobre la base del que establix la lletra i) de l'art. 94, de la Llei 39/1988 d'hisendes locals, denegació que va ser impugnada mitjançant la interposició de recurs de reposició.

Mitjançant conversa telefònica amb personal d'esta Institució, l'autora de la queixa ens va comunicar que l'Ajuntament d'Alacant havia resolt el recurs de reposició en sentit favorable, això és, que la va declarar exempta de l'abonament de l'impost de vehicles de tracció mecànica, i havia sol·licitat la devolució del mateix, per la qual cosa el fons de la queixa quedava resolt.

No obstant això anterior, vam comunicar a la interessada que esta Sindicatura havia sol·licitat informació a l'Ajuntament d'Alacant i a la Direcció general d'Integració Social de Discapacitats de la Conselleria de Benestar Social amb la finalitat de conéixer quines són, si n'hi ha, les ajudes o subvencions que tenen previstes per a casos com el de l'autora de la queixa.

Rebuts ambdós informes vam donar trasllat dels mateixos a l'autora de la queixa i vam procedir a la finalització de les nostres investigacions.

Continuen en tràmit en el moment d'elaboració del present Informe les queixes núm. 010750, 010733 i 011020 relatives al precitat impost.

En la queixa núm. 010733 un veí de la ciutat d'Alacant exposava que l'Ajuntament d'Alacant i SUMA-Gestió Tributària li estaven reclamant quantitats en concepte de tal impost, corresponent als anys 1992 a 1999 (ambdós inclusivament, exceptuant l'any 1996).

Segons ens indicava l'autor de la queixa, va vendre el vehicle l'any 1983, i el mateix va ser lliurat per a desballestament l'any 1984.

D'altra banda, per resolució de l'Excm. Ajuntament d'Alacant, es van anul·lar les liquidacions dels anys 1997 a 1999 (ambdós inclusivament) ja que "El recurrent, si bé ha comunicat la baixa del vehicle en l'exercici 2000, ha provat amb el certificat del desballestament de l'empresa del sector, que el vehicle no era apte per a circular ..."

No obstant això anterior, els rebuts dels anys 1992 a 1995 no van ser anul·lats, i es troben en similar situació, i també es desconeix què va ocórrer amb l'impost de l'any 1996.

Una vegada rebut l'informe de l'Ajuntament d'Alacant que vam demanar, i estudiades les al·legacions al mateix del promotor de la queixa, vam dirigir a l'administració la següent recomanació:

"Acusem recepció del seu escrit, en el qual acompanya informe relatiu a la queixa promoguda davant esta Institució pel Sr. J.G.G.

Com vosté sap, va tenir entrada en esta Institució la queixa de referència. En la mateixa el Sr. J.G.G. exposava que l'Ajuntament d'Alacant i SUMA Gestió Tributària de la Diputació Provincial d'Alacant li estaven reclamant quantitats en concepte d'impost de vehicles de tracció mecànica, corresponents al turisme ..... corresponent als anys 1992 a 1996, ambdós inclusivament.

Segons ens indicava l'autor de la queixa, l'esmentat vehicle va ser venut l'any 1983, i va ser lliurat per al desballestament l'any 1984.

En este sentit, la resolució d'esta Corporació Local va anul·lar les liquidacions dels anys 1997 a 1999, ambdós inclusivament, ja que "el recurrent, si bé ha comunicat la baixa en l'exercici 2000, ha provat amb el certificat del desballestament de l'empresa del sector, que el vehicle no era apte per a circular, i va procedir a l'anul·lació dels exercicis 1997, 1998, 1999 i 2000 de conformitat amb l'art. 154 de la Llei General Tributària".

No obstant això anterior, els rebuts dels anys 1992 a 1996 no van ser anul·lats, a pesar de trobar-se en similar situació que els anul·lats en la resolució de l'any 2001. La justificació que dóna esta Corporació Local, d'acord amb l'informe remés a esta Institució, és que el Sr. J.G.G. no va interposar recurs per a les liquidacions dels exercicis anteriors a 1997, per la qual cosa la resolució de data 27 de juliol de 1999 adquiria fermesa.

Com que l'actuació descrita podria ser poc respectuosa amb els drets del promotor de la queixa, li demane que considere els arguments que, com a fonament de la recomanació amb la qual concloem, a continuació li expose:

L'article 93.1 de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals, disposa que "l'impost sobre vehicles de tracció mecànica és un tribut directe que grava la titularitat dels vehicles d'esta naturalesa, aptes per a circular per les vies públiques, qualssevol que siguen la seua classe i categoria."

En el cas que ens ocupa, el vehicle del promotor de la queixa no era apte per a circular d'acord amb la resolució d'esta Corporació Local, en entendre que el certificat expedit per l'empresa de desballestament tenia plena validesa i efectes probatoris.

D'acord amb això anterior, el vehicle deixa de ser apte per a circular l'any 1984, per la qual cosa no constituïa fet imposable de l'impost reclamat.

En este sentit, la Llei General Tributària 230/1963, de 28 de desembre, preveu la revisió dels actes en via administrativa en el cas que "aquells en què previ expedient en què s'haja donat audiència a l'interessat, s'estime que infringixen manifestament la Llei".

I encara més, la sentència del Tribunal Suprem de data 16 d'octubre de 1999 de la sala contenciosa administrativa, en el seu fonament de dret cinqué establix que "s'imposa declarar que, exigir i ingressar l'import d'un impost, sense que hi haja palesament fet imposable, constituïx una infracció del que manifesta la Llei prevista en l'art. 154 a), de la Llei General Tributària, per la qual cosa és procedent accedir a la pretensió formulada en l'escrit d'interposició del present recurs ..."

L'actuació descrita, si bé formalment sembla regular, podria donar lloc a una actuació injusta i no volguda ni prevista per la Llei.

Per tot el que antecedix i de conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1 988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, recomane a esta Corporació que estudie la possibilitat de revisar els dèbits constrets".

En el moment d'elaborar-se el present Informe estem pendents de rebre contestació a la recomanació.

En la queixa núm. 010750, un veí de Llíria (València), exposava dos qüestions, a saber:

Denunciava la falta de coincidència de l'import del concepte impost de vehicles de tracció mecànica (IVTM) de l'exercici 2001. Concretament en la carta de pagament el total a ingressar era de 10.096 ptes., mentre que quan va realitzar l'ingrés, el pagament va ser de 10.086 ptes. Que havia dirigit escrit a l'Ajuntament de Llíria en què demanava un extracte dels rebuts impagats, que consten en esta Corporació Local des de l'any 1980, i que es trobaren al seu nom i impagats.

Del contingut de la queixa es deduïa que este últim escrit fins a la data, i a pesar del temps transcorregut, no havia obtingut contestació, per la qual cosa vam admetre a tràmit tal queixa i vam sol·licitar informació municipal referent a això.

En la queixa núm. 011020, un veí de la ciutat de València exposava que per part de l'Ajuntament de València es tramita un expedient administratiu de constrenyiment per una quantitat de 10.054 ptes. per impagament de l'impost de vehicles a motor corresponent a l'exercici 1998.

Segons l'autor de la queixa, el vehicle, que es trobava degudament estacionat, va ser retirat i no se li va notificar este fet fins transcorreguts 5 o 6 mesos. Juntament amb això anterior, ens indicava que a l'interior del vehicle es trobaven diversos utensilis de pintura (de la seua professió).

Admesa a tràmit la queixa, estem pendents d'informe per part de l'Ajuntament de València.

La queixa núm. 010412, l'autora de la qual era una veïna de Bellreguard (València), no va ser admesa a tràmit ja que, després de sol·licitar-li que ens concretara la seua condició d'interessada, ja que apareixia tota la documentació aportada, relativa a l'impost sobre vehicles de tracció mecànica, a nom d'una altra persona, no ho va acreditar a l'efecte de l'art. 15.1 de la Llei per la qual es regeix esta Institució.

2.3. Taxes municipals

La queixa núm. 010035 presentada per una associació de Quart de Poblet (València) no va ser admesa a tràmit, ja que dels fets que exposaven en la mateixa, no es desprenia que hagueren iniciat davant l'Ajuntament de Quart de Poblet les actuacions pertinents per al reconeixement dels drets que, si escau, pogueren correspondre-li.

Atesa esta anterior circumstància, no havia estat possible que es pronunciara, ni expressament ni tàcitament, l'Ajuntament sobre la qüestió plantejada, per la qual cosa no es podia deduir que haguera existit encara actuació administrativa.

En conseqüència, vam suggerir a l'autor de la queixa que es dirigira prèviament a l'Ajuntament de Quart de Poblet, competent en esta matèria, al qual fa referència en el seu escrit, on li podrien proporcionar una adequada informació sobre la qüestió plantejada i, si escau, els tràmits que havia de seguir.

En la queixa núm. 010200, el seu autor substancialment exposava que va rebre una carta de la Caixa A. M., en què li indicaven què s'estava tramitant una diligència d'embargament contra el seu compte corrent. La raó de l'embargament, segons va poder esbrinar l'autor de la queixa, era conseqüència de l'impagament de la taxa del servei de bombers per una actuació realitzada en el seu domicili deu anys endarrere (concretament el 16 de novembre de 1990).

Segons el promotor de la queixa, l'Ajuntament d'Alacant no li va concedir la possibilitat d'abonar esta taxa en període voluntari. Per este motiu va dirigir escrit a esta Corporació Local en què demanava la devolució del 20 % del recàrrec, els interessos de demora i els costos de procediment. En el moment de presentar la queixa no havia obtingut resposta.

Admesa a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe de l'Ajuntament de la ciutat d'Alacant, perquè justificara, d'una banda, que s'havia intentat el cobrament de la taxa del servei de bombers en període voluntari i, d'una altra banda, les raons de la no-contestació a l'escrit presentat per l'autor de la queixa.

L'Ajuntament d'Alacant ens va informar el següent:

"PRIMER. El Sr. H.M.G. no ha presentat cap reclamació ni escrit en este Ajuntament. Per la fotocòpia de la reclamació que vosté adjunta, entendrem, i així ens referirem en endavant, l'escrit presentat per la Sra. RAR en este Ajuntament.

SEGON. El recurs de reposició va ser presentat el dia 21 de novembre de 2000 i resolt pel Sr. tresorer en data 19 d'abril dels corrents, i va declarar la prescripció de la liquidació constreta i va acordar la devolució de l'import embargat, amb els interessos que corresponents.

La notificació d'este acord es va enviar per correu certificat el 23 del mateix mes, i es desconeix en este moment si s'ha rebut, ja que encara no consta en l'expedient el justificant de recepció.

TERCER. Com a conseqüència de l'acord anterior, amb data 11 de maig es dicta per l'Ajuntament-Presidència, i en el seu nom la regidora delegada d'Hisenda, Decret de devolució d'ingressos indeguts a favor de la Sra. R.A.R., per les següents quantitats:

- Import principal: 27.402 ptes; recàrrec de constrenyiment: 5.480 ptes; interessos de demora de constrenyiment:16.828 ptes; costs: 386 ptes; interessos de demora 1.206 ptes. TOTAL: 51.302 ptes.

Una vegada registrat el Decret en la Secretària General, es notificarà a la interessada mitjançant correu certificat, i també a la Intervenció Municipal, per a l'emissió de l'ordre de pagament."

A la vista de l'anterior informe, i després de posar-nos en contacte amb l'interessat, vam procedir al tancament de l'expedient, ja que l'administració pública havia procedit a la solució de l'assumpte plantejat.

En la queixa núm. 010322 el seu autor, un veí de la localitat de Cocentaina (Alacant) mostrava la seua disconformitat amb el fet d'haver de realitzar el pagament de la taxa pel servei de recollida de brossa, depòsit, transport a abocador, tractament i eliminació de residus, ja que no disposava d'este servei en el lloc on té el seu habitatge. Segons l'autor de la queixa, el contenidor més proper es trobava a més d'un quilòmetre.

Admesa a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a l'Ajuntament de Cocentaina (Alacant) amb l'objecte de contrastar les al·legacions formulades per l'autor de la queixa, concretament si estava prevista la ubicació d'algun contenidor a una distància més propera al domicili del promotor de la queixa.

L'Ajuntament de Cocentaina ens va informar del següent tenor literal:

"...fer constar que la distància existent entre el domicili del Sr. RGG i el contenidor de brossa més proper és d'uns 700 m. i no de més d'un quilòmetre tal com ell especifica en la seua denúncia. Respecte a la ubicació de nous contenidors més propers al seu

domicili este Ajuntament no ha descartat en cap moment la possibilitat d'ampliar el nombre dels mateixos, tal com ja se li va informar a l'interessat en la notificació del Decret núm. 705/98 del qual els vam acompanyar còpia i que literalment cita: " ... hi ha la prestació del servei mitjançant el sistema de contenidors ... Tot això sense perjuí de les millores i major intensitat del servei que puguen derivar-se de les necessitats concretes de cada partida rural."

Després de donar trasllat del citat informe a l'autor de la queixa, vam procedir a l'acabament de les nostres investigacions, atés que del detallat estudi de la queixa, de la documentació aportada i de l'informe emés per l'administració, no deduíem l'existència d'actuacions públiques que vulneren els drets constitucionals del Sr. G.

En la queixa núm. 010759, la seua autora, veïna de Bigastro (Alacant) exposava que va presentar escrit dirigit a l'Ajuntament de Bigastro en el qual sol·licitava que li aclariren l'augment que s'havia produït en la quota de brossa.

En el moment de presentar la queixa no havia rebut contestació a este escrit.

Vam sol·licitar a l'Ajuntament de Bigastro informació sobre la veracitat i raons dels fets exposats per l'autora de la queixa.

Una vegada va tenir entrada en esta Sindicatura l'informe requerit, vam donar l'oportú trasllat a la interessada a l'efecte que, si ho considerava oportú, presentara al·legacions. El contingut de l'informe era el següent:

"En contestació al seu escrit ..., en el qual sol·licitaven un informe per a l'aclariment de l'increment que s'havia produït pel servei de brossa, que havia passat de cobrar 2.200. ptes. a 3 .750 ptes., li comunique que anteriorment, en el rebut de l'aigua la taxa per prestació del servei municipal de recollida de brossa era de 2.200. ptes cada dos mesos, és a dir, 1 . 100.- ptes/mes, però des del mes de maig Aquagest Levante SA passa a cobrar el rebut d'aigua trimestralment.

Amb la qual cosa, la brossa, que està inclosa en el rebut d'aigua, també es cobra trimestralment, el que significa que la pujada del rebut de brossa no és tan excessiva ja que mensualment és de 1.250. ptes (trimestralment 3.750. ptes.)".

Al citat informe s'adjuntava la contestació que havia remés la referida Corporació Local a la interessada en contestació al seu escrit.

Respecte a la discrepància per l'increment en la taxa per la prestació del servei municipal de brossa, a la qual fa referència en el seu escrit d'al·legacions la promotora, enteníem que es tractava d'una disconformitat amb els criteris de funcionament i autoorganització dels serveis públics municipals que no podien, per si sola, motivar la nostra intervenció. A la vista d'això anterior vam comunicar a la interessada que procedíem al tancament de l'expedient.

Continua tramitant-se la queixa núm. 010325, presentada per l'Associació AVACU en nom d'un veí de la ciutat de València.

En la mateixa exposava que van remetre un escrit a l'Ajuntament de Llíria i el van informar del problema que té la seua associació en relació amb els pagaments de la taxa de clavegueram.

Vam procedir a l'estudi del seu escrit de la queixa, i vam comunicar als interessats que la mateixa havia estat admesa a tràmit.

2.4. Contribucions especials

En la queixa núm. 010359 els seus autors, veïns dels Poblets (Alacant), exposaven què els va ser notificada per l'Ajuntament dels Poblets la quantitat a liquidar de la quota de contribucions especials per unes obres d'urbanització que calia executar en este municipi.

El percentatge que havien de liquidar els promotors de la queixa s'elevava a 1.529.897 ptes. En este sentit els va ser concedit un ajornament per al pagament, termini que finalitzava el 20 de setembre de 2001. Segons els promotors de la queixa, esta quantitat podia ser abusiva.

D'altra banda, mostraven la seua disconformitat per la quantitat girada per l'escomesa d'aigua potable per a les piscines (145.000 ptes.), quantitat que van abonar, mitjançant transferència bancària.

Admesa a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a l'Ajuntament dels Poblets, amb l'objecte de contrastar les al·legacions dels promotors de la queixa.

L'informe remés per l'Ajuntament deia:

"Quant a les contribucions especials abans comentades, el Ple de la Corporació, en sessió extraordinària celebrada el dia 31 de juliol de 2000, va aprovar provisionalment l'acord d'imposició i ordenació de les contribucions especials que han de finançar les obres d'urbanització dels carrers. Este Acord va estar exposat al públic durant trenta dies mitjançant Edicte publicat en el BOP núm. 187 de 14 d'agost de 2000 i anunciat en el tauler d'anuncis de l'Ajuntament, i es va notificar personalment a tots els subjectes passius afectats i es va publicar la relació d'aquells que no van poder ser notificats en el BOP núm. 232 de 6 d'octubre de 2000. Durant el període d'exposició pública no es va presentar cap al·legació ni reclamació, amb excepció de les sol·licituds de molts interessats d'aprofitar la urbanització dels carrers per a rebaixar l'entrada dels seus garatges o canviar la ubicació dels comptadors de l'aigua de la parcel·la. En conseqüència, el Ple en data 8 de gener de 2001 va aprovar definitivament la imposició i ordenació d'este tribut, i es va publicar íntegrament este acord en el BOP per a la seua entrada en vigor.

D'altra banda, les liquidacions de les contribucions especials van ser notificades personalment als subjectes passius afectats, i es va publicar la relació d'aquells que no van poder ser notificats en el BOP núm. 91 de 21 d'abril de 2001. El Sr. CW va

sol·licitar l'ajornament per a la liquidació del deute fins al dia 15 de setembre de 2001, petició que li va ser concedida.

Quant a la taxa de la piscina, esta es troba regulada per l'Ordenança Fiscal reguladora de la taxa per al subministrament i escomesa d'aigua potable, aprovada definitivament pel Ple mitjançant Acord de data 24 de novembre 1999".

A la vista de l'informe, després de donar trasllat del mateix als autors de la queixa, i transcorregut el termini sense que hagueren realitzat cap al·legació referent a això, vam procedir al tancament de l'expedient.

Les queixes núm. 010168 i 010681, no van ser admeses a tràmit, ja que després de posar-nos en contacte amb l'autor de la queixa, este ens va indicar que no havia iniciat davant l'Ajuntament de Montitchelvo les actuacions pertinents per al reconeixement dels drets que, si escau, pogueren correspondre-li.

La queixa núm. 010681, presentada per una veïna de Sant Vicent del Raspeig (Alacant), ens preguntava si unes contribucions especials per al finançament d'una obra, havien prescrit a la vista de la documentació que ens remetia. La queixa no va ser admesa a tràmit ja que, tal com vam informar a l'autora de la queixa, la Institució del Síndic de Greuges ha estat creada per l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana com a defensora dels ciutadans dels drets fonamentals que han estat vulnerats o posats en perill per actuacions públiques. D'esta forma és pressupòsit de la nostra actuació la lesió, o el perill de patir-la, dels drets fonamentals dels ciutadans.

2.5. Impost sobre increment de valor de terrenys de naturalesa urbana

En la queixa núm. 010256, el seu promotor exposava que mitjançant escriptura pública va realitzar una aportació no dinerària a la Societat J.J.G.M. SL, consistent en una sèrie d'immobles, entre d'altres el del local situat a Xàbia (Alacant).

Va enviar a l'Excm. Ajuntament de Xàbia un escrit en el qual aportava l'escriptura anteriorment indicada, i sol·licitava l'exempció de l'impost sobre l'increment del valor dels terrenys de naturalesa urbana del local objecte de la queixa.

Posteriorment se li va remetre la liquidació de l'impost d'increment de valor de terrenys de naturalesa urbana, sense tenir en consideració la seua sol·licitud d'exempció anteriorment esmentada per un import de 89.769 ptes. El pagament es va fer efectiu.

No obstant això, va interposar recurs de reposició contra la liquidació de l'impost d'increment de valor de terrenys de naturalesa urbana, dirigit a l'Excm. Ajuntament de Xàbia.

Va rebre un escrit remés per la cap de la Secció de Gestió Tributària de l'Ajuntament de Xàbia (Alacant) en el qual es requeria a l'autor de la queixa una sèrie de documents perquè es procedira a l'exempció sol·licitada, que va remetre a la indicada cap de Secció i en què aportava la documentació requerida.

Posteriorment va rebre la resolució de la Regidoria d'Hisenda en què desestimava la reclamació interposada per l'interessat contra la liquidació de l'impost sobre l'increment del va1or dels terrenys de naturalesa urbana.

Davant la qual cosa es va sol·licitar la intervenció d'esta Institució amb vista a realitzar les investigacions oportunes, per a revisar l'actuació administrativa materialitzada.

Després d'admetre a tràmit la queixa, i una vegada rebut l'informe requerit a este efecte de l'Ajuntament de Xàbia, vam procedir al tancament de l'expedient, ja que de l'estudi del referit informe vam considerar que l'actuació administrativa era correcta.

3. ALTRES QUEIXES

Finalment, hem de donar compte d'una queixa d'ofici oberta en matèria d'hisenda pública (núm. 010960).

El Sr. B.M.M. va remetre correu electrònic, en el qual sol·licitava la intervenció d'esta Institució amb vista a investigar el fet que una amiga seua, que s'havia matriculat en l'Escola Oficial d'Idiomes de Sevilla, s'havia traslladat a Alacant i en anar a matricular-se en l'Escola Oficial d'Idiomes d'esta ciutat, li van exigir que pagara les taxes completes, atés que no podien aplicar-se les abonades a Sevilla, ja que únicament es compensen les corresponents a les Escoles Oficials d'Idiomes de la Comunitat Valenciana.

La queixa no va ser admesa perquè el reclamant no era la persona directament interessada a l'efecte de l'article 15.1 de la Llei 11/1988, sinó una amiga. En este sentit, se li va indicar que si fóra del seu interés, esta amiga podia formular personalment la queixa, cosa que no va materialitzar, per la qual cosa es va iniciar queixa d'ofici per esta Institució.

Amb l'objecte de contrastar la realitat del que s'ha exposat anteriorment i la seua justificació jurídica, vam sol·licitar informe a la Direcció General de Règim Econòmic de la Conselleria de Cultura i Educació i ens va precisar el següent:

"L'Escoles Oficials d'Idiomes de la Comunitat Valenciana estan actuant, pel que fa als trasllats de matrícula, en els termes que s'expressen en l'escrit referenciat, en aplicació de la regla 5a de l'article 135 de la Llei 12/1997, de 23 de desembre, de taxes de la Generalitat Valenciana, que ha experimentat dos modificacions posteriors a la seua publicació, la primera en l'article 15 de la Llei 9/1999 de 30 de desembre, i la segona en l'article 50 de la Llei 11/2000 de 28 de desembre de les corresponents Lleis de mesures fiscals, gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat Valenciana.

S'adjunta còpia de la legislació citada en el present escrit".

A la vista de l'informe, vam procedir al tancament de la queixa, en els següents termes:

“Per a abordar l'estudi de la qüestió plantejada cal referir-se a dos aspectes importants. En primer lloc, hem de referir-nos a la classe de tribut de què es tracta, que és una taxa. Les taxes són tributs, el fet imposable de les quals consistix en la prestació de serveis o la realització d'activitats en règim de dret públic que es referisquen, afecten o beneficien els subjectes passius, quan siguen de sol·licitud o recepció obligatòria pels administrats i que no puguen prestar-se o realitzar-se perquè impliquen intervenció en l'actuació dels particulars, perquè està establida la seua reserva a favor del sector públic (art. 26.1.*a)* d e la Llei 230/1963, de 28 de desembre, General Tributària), en clàssica definició, la qual és reiterada per l'art. 6 de la Llei 8/1989, de 13 d'abril de Taxes i Preus Públics i art. 2 de la Llei 12/1997, de 23 de desembre, de taxes de la Generalitat Valenciana.

Així doncs, la taxa és un tribut finalista que tendix a finançar el cost d'un servei públic exclusivament pel contribuent que directament es beneficia del mateix, a diferència del caràcter més generalista de les contribucions especials i, especialment, dels impostos. Per això, l'art. 7 de la Llei 8/1989 establix el principi d'equivalència en les taxes segons el qual les taxes tendiran a cobrir el cost del servei o de l'activitat que constituïsca el fet imposable.

Sobre això, l'art. 4.1 de la Llei Orgànica 8/1980, de 22 de desembre, de finançament de les comunitats autònomes, establix quins són els recursos de les comunitats autònomes i entre ells figuren les seues pròpies taxes i els tributs cedits per l'Estat; és a dir, no es preveuen com a recursos els ingressos procedents de transferències per part d'altres comunitats autònomes.

Així les coses, ens trobem amb un servei, el de l'ensenyament oficial d'idiomes, que es presta per la Comunitat Valenciana a càrrec del seu pressupost i que se sufraga mitjançant una taxa que tendix a la suficiència financera del servei. Si un ciutadà d'una comunitat autònoma pagara la taxa en l'Escola Oficia1 d'Idiomes d'aquella i fera un trasllat de matrícula viva sense abonar la taxa en la Comunitat Valenciana, ens trobaríem amb el fet que esta presta un servei pel qual no rep cap contraprestació, a diferència dels ciutadans valencians, els quals sempre haurien abonat el servei. D’altra banda, en no estar previstes les transferències financeres entre comunitats autònomes, la taxa que va abonar el ciutadà no valencià en la seua Comunitat d'origen no s'aplica a l'ensenyament que va a rebre en un centre educatiu de la Comunitat Va1enciana, el qual, en definitiva, comporta un sobrecost per a esta.

La Constitució Espanyola es referix al finançament de les comunitats autònomes en l'art. 157, que en el seu apartat 2 exclou les mesures tributàries que pogueren adoptar aquelles, sempre que signifique un obstacle per a la lliure circulació de mercaderies o serveis, cosa que no s’esdevé en el cas estudiat en la queixa.

A més, el Tribunal Constitucional ha establit la doctrina segons la qual si de l'exercici de les competències pròpies de les comunitats autònomes deriven desigualtats en la posició jurídica dels ciutadans residents en cadascuna d'elles, no per això resulta necessàriament infringit el principi d'igualtat de l'article 14 de la Constitució (en relació amb els articles 1, 9.2, 139.1 i 149.1.1a), ja que estos preceptes no exigixen un

tractament jurídic uniforme dels drets i deures dels ciutadans en tot tipus de matèries i en tot el territori de l'Estat, el que seria frontalment incompatible amb el concepte d'autonomia (sentència 37/1987 [RTC1987\37], 186/1993 [RTC 1993\186], 284/1993 [RTC 1993\284] i 337/1994 [RTC1994\337], entre d'altres) [STS 30 d'abril de 2001 RA 3430]. Com a expressió d'això, cal referir-se a les distintes possibilitats que, també en matèria tributària, s'atorga a les comunitats autònomes per a modalitzar els tributs cedits, per exemple el tram corresponent de l'impost sobre la renda de les persones físiques o els imposts sobre successions i donacions i sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.

Finalment, cal deixar constància que la disposició objecte d'anàlisi en esta queixa no és única en l'àmbit de les distintes comunitats autònomes, sinó que es reproduïx, per exemple, en la de Canàries, atés que l'art. 77 del Decret Legislatiu 1/94, de 29 de juliol, sobre taxes i preus públics exonera el pagament de taxa en els trasllats de matrícula, no ja en el cas de les Escoles Oficials d'Idiomes, sinó dels estudis de COU, Batxillerat, Formació Profesiona1 i Arts Aplicades i Oficis Artístics.

En conseqüència, procedim al tancament de l'expedient amb l'arxivament de totes les seues actuacions".

III. ENSENYAMENT

Introducció

Durant l'any 2001 es van formular en total 208 queixes referides a ensenyament, la qual cosa significa un percentatge del 9% sobre el total de queixes, de les quals 16 no van ser admeses. També en este àmbit s'ha emés una recomanació que va estar oportunament acceptada per l'administració.

1. ENSENYAMENT NO UNIVERSITARI

1.1. Ordenació educativa

1.1.1. Admissió i matriculació de l'alumnat

La mare d'un nen, amb retard motor, va sol·licitar matrícula, dins del termini i en la forma escaient, en un col·legi d'Alzira, ja que tenia rampes, ascensors, fisioterapeuta i

educador; a més, a este centre també assistien dos nens en cadira de rodes, amb problemes motors.

Tot i que va ser admés en les llistes, li va ser denegada la matrícula, i el director i l'inspector de zona li van comunicar que havia de ser inscrit en un col·legi específic, encara que, segons informe psicològic, necessitava, per a evitar hàbits negatius de conducta, una escolarització ordinària.

En conseqüència, l'autora de la queixa núm. 010625 considerava que no s'havia procedit de manera legal per a denegar la matrícula, ja que, abans de publicar-se les llistes d'alumnes admesos, ha de fer-se un dictamen d'escolarització a qualsevol nen què patisca alguna minusvalidesa i cal emetre la corresponent resolució; denunciava, en definitiva, l'existència d'irregularitats en el procés seguit, ja que el menor figurava en les llistes d'admesos i existien places vacants en el centre educatiu elegit pels pares, i no s'havia tingut en compte l'informe psicològic que aconsellava una escolarització ordinària.

La Direcció Territorial de Cultura i Educació, a la qual vam demanar informació completa sobre les afirmacions de l'autora de la queixa, ens va informar, en síntesi, del següent:

"Les necessitats educatives d'E. han estat examinades pel Servei Psicopedagògic Escolar V-16. Este informe tècnic al·ludix als següents recursos específics necessaris per a una adequada atenció a l'alumne:

- Tractament especialitzat de logopèdia
- Tractament especialitzat de fisioteràpia
- Necessitat de suport d'un educador a fi de desenvolupar els seus hàbits d'autonomia.

Sobre la base del citat informe tècnic del SPE V-16, la Inspecció Educativa va proposar l'escolarització en el C.E.E., un centre que disposa dels recursos necessaris per a donar resposta a les necessitats educatives d'E. Referent a això, cal assenyalar que el CP no compta en la seua plantilla amb fisioterapeuta. Fins a la data, un professor de la plantilla del C.E.E. porta a terme algunes sessions de rehabilitació en el CP. No obstant això, esta circumstància no permet considerar garantida la continuïtat necessària del tractament en este segon centre.

A la vista de l'informe de la Inspecció, esta Direcció Territorial va adoptar la consegüent resolució d'escolarització (...). Contra tal acord, els pares del menor van interposar (...) recurs d'alçada davant la Direcció General de Centres Docents, sense que, en la data actual, conste a esta Direcció Territorial que haja recaigut la resolució corresponent."

Després de donar trasllat a la interessada del precitat informe, vam procedir, a instància de la mare, al tancament de l'expedient obert a este efecte, atés que l'administració educativa havia procedit a l'escolarització del nen en el curs 2001-2002 de conformitat amb l'opció elegida pels pares.

L'objecte de la queixa núm. 010497 es basava fonamentalment en la disconformitat amb el barem fet pel consell escolar d'un centre docent de Llíria i va ser formulada pels pares de dos nens, un de 4 anys que havia cursat segon d'Educació Infantil i un altre de 2 anys, pendent de ser escolaritzat en primer d'Educació Infantil.

Després de formalitzar, dins del termini i en la forma escaient, la sol·licitud de matrícula per a l'escolarització del nen menor i publicar-se les llistes provisionals d'alumnes admesos, l'alumne no figurava en les mateixes, tot i que hi havia un germà matriculat en el centre docent que havien triat com a primera opció, ja que esta dada no constava en l'expedient, motiu pel qual havien recorregut davant el Consell Escolar i posteriorment davant la Comissió Municipal d'Escolarització.

En definitiva, es dirigien al Síndic de Greuges per considerar que el procés seguit per a l'admissió del seu fill havia estat irregular, i demanaven la revisió de l'expedient i que es procedira a realitzar un nou barem.

La Direcció Territorial d'Educació, en la seua resposta, va indicar que, de conformitat amb la previsió continguda en la normativa d'aplicació, Decret núm. 27/98, pel qual es regula l'admissió d'alumnes en centres docents no universitaris de la Comunitat Valenciana sostinguts amb fons públics, i l'Ordre de 3 d'abril de 1998, per la qual es regula el procediment d'admissió d'alumnes en centres sostinguts amb fons públics i no universitaris, el nen havia obtingut en el barem efectuat 4 punts, i que, juntament amb dos alumnes que assistien a la guarderia del centre des de feia 2 anys, no van poder ser admesos; l'oferta era de 25 places i la demanda de 28.

En la sol·licitud d'escolarització per al fill menor, la família, efectivament, no havia fet constar que tenia un germà matriculat en el centre.

Després del recurs formulat davant el Consell Escolar i posteriorment davant la Comissió Municipal d'Escolarització, es va acordar, de conformitat amb la legislació citada, el següent acord:

- Tenir a cadascun dels germans escolaritzats en el col·legi assignat, un en el CP Santa Ana i un altre en el CP San Miguel o
- Escolaritzar els dos germans en el CP San Miguel, on existien places vacants per a ambdós.

L'encara insuficient oferta de places per a l'escolarització de nens i nenes en Educació Infantil origina cada any queixes com l'exposada i són constants les recomanacions dirigides pel Síndic de Greuges a l'administració educativa perquè, en el termini més breu possible, adeqüe l'oferta a la demanda en Educació Infantil, a pesar que, de conformitat amb la LOGSE, este siga un nivell educatiu no obligatori.

Atés que s'havia procedit a donar una solució a la petició de la família i com que la decisió de l'administració era ajustada a dret, i es trobava emparada per l'ordenament jurídic, es va procedir a donar per finalitzades les nostres actuacions.

L'autor de la queixa núm. 010886 assenyalava la falta d'organització de l'Escola Oficial d'Idiomes de València en iniciar-se el període de matriculacions, ja que, com que resulta insuficient l'oferta de places, s'origina un devessall d'estudiants per a formalitzar la matrícula. Esta queixa es troba en tramitació.

1.1.2. Estudis de Música. Conclusió del grau mitjà dels ensenyaments de Música regulats pel Decret 2618/1966 de 10 de setembre

En el moment de tancar el present Informe anual a les Corts Valencianes, estem pendents de les al·legacions que, si escau, formulen els 22 alumnes del Conservatori Professional i Superior de Música d'Alacant.

En estes queixes, que al mer efecte procedimental van ser acumulades a la queixa núm. 011021, ens informaven què, com a alumnes de l'anomenat Pla 66 del Conservatori esmentat, no podien concloure oficialment els seus estudis, ja que s'havia extingit el Pla 66 sense que l'administració educativa haguera habilitat una via d'accés per a accedir al nou pla d'estudis.

Assenyalaven, així mateix, que l'administració els havia donat determinats terminis perquè acabaren els seus estudis (uns terminis que van resultar insuficients) mentre es procedira a promulgar les normes que permeteren la revalidació i la incorporació al nou pla d'estudis.

El procediment seguit per la Conselleria de Cultura i Educació per a donar compliment al Reial Decret núm. 986/1991, de 14 de juny, pel qual es va aprovar el calendari d'aplicació de la nova ordenació del sistema educatiu, era considerat pels firmants de les queixes assenyalades com un greuge comparatiu, ja que altres comunitats autònomes havien optat per prorrogar el Pla del 66 i no suprimir-lo, com havia fet la Conselleria de Cultura i Educació de la Comunitat Valenciana.

La Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística, a qui ens vam dirigir, ens va informar, en síntesi, del que seguix:

"Amb data 24 d'abril de 2001, la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística va remetre als conservatoris i centres autoritzats de música, instruccions sobre el procés de matriculació d'alumnes del pla d'estudis regulat pel Decret 2618/1966, de 10 de setembre.

Davant les reclamacions presentades pels alumnes, la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística va sol·licitar un informe a l'Àrea Jurídica de la Conselleria de Cultura i Educació sobre els plantejaments formulats pels pares i alumnes.

Un dels motius dels pares i alumnes per a sol·licitar l'anul·lació de les instruccions del 24 d'abril, es basava en les actuacions d'altres comunitats autònomes, que havien procedit de forma diferent als criteris aplicats per esta Direcció General.

Amb la finalitat de disposar d'informació fidedigna sobre l'extinció del pla d'estudis anterior a la nova ordenació acadèmica, es va sol·licitar al Ministeri d'Educació, Cultura i Esports, la confirmació de les actuacions seguides per la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística, respecte a la interpretació del RD 1112/1999, de 25 de juny, que, a través de la Direcció General de Cooperació Territorial i Alta Inspecció, va confirmar les actuacions de procediment que cal seguir per a la revalidació de les assignatures cursades d'acord amb els plans d'estudis anteriors a la nova ordenació acadèmica.

En concret, la comunicació rebuda del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports assenyala el següent:

"Amb la modificació dictada mitjançant Reial Decret 1487/1994, d'1 de juliol, es van ampliar els anys establits inicialment per a la conclusió del grau mitjà dels ensenyaments de Música, regulats d'acord amb el Decret 2618/1966, de 10 de setembre, i se'n va produir l'extinció definitiva en el curs acadèmic 2000-2001, aspecte que queda confirmat posteriorment en l'article 32.1 del Reial Decret 1112/1999, de 25 de juny.

En relació amb el Reial Decret pel qual es regulen les equivalències, a efectes acadèmics, dels ensenyaments de Música, de Cant i de Dansa, dels plans d'estudis que s'extingixen amb els corresponents a la nova ordenació del sistema educatiu, com també amb el Reial Decret pel qual es regulen les proves extraordinàries per a l'obtenció dels títols dels ensenyaments de Música, Arts Aplicades i Oficis Artístics, Diplomes de l'Escola Superior de Cant de Madrid i Certificats d'acabament d'estudis de Dansa corresponents als plans d'estudi anteriors a la Llei Orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu, projectes que van ser tractats en la passada Conferència d'Educació de 25 de juny, i que compten amb el preceptiu informe del Ministeri d'Administracions Públiques, estem en l'espera dels dictàmens de la Comissió Permanent del Consell Escolar de l'Estat, a la qual ja ha estat remès, i de la Comissió Permanent del Consell d'Estat, respectivament.

Fins que es publique la norma, a l'empara del que establix l'article 149.1.30a de la Constitució, els alumnes que s'hagen matriculat en el nou grau superior en els centres establits en la seua comunitat autònoma poden sol·licitar la revalidació dels estudis realitzats pels de la nova ordenació de forma individualitzada, seguint els procediments establits actualment, tot esperant que dins de poc temps puguen ser publicats els citats projectes normatius."

1.1.3. Ajudes, beques i subvencions

Es va determinar el tancament i l'arxivament de la queixa núm. 010301, en la qual la seua autora denunciava la pèrdua, per part de la Direcció del centre escolar, de la sol·licitud de beca de menjador per al curs 2001-2002 de la seua filla, atés que una vegada rebut l'informe requerit a la Direcció Territorial a Alacant de la Conselleria d'Educació, es va constatar que la menor havia estat beneficiària tant de la beca de llibres com de la de menjador, i estos aspectes van ser acreditats i constava la

conformitat de la mare respecte a la recepció de la quantitat corresponent a les beques citades.

La disconformitat amb la modificació de l'Ordenança Fiscal reguladora de la taxa per prestació de serveis pel conservatori de Música de Llíria, com també la no-concessió de les mateixes subvencions i ajudes als alumnes que no estigueren empadronats a Llíria, va motivar la queixa núm. 010580, el tancament de la qual va venir determinat, una vegada analitzada detingudament la comunicació rebuda de l'Ajuntament (comprensiva de l'informe economicofinancer, el dictamen de la Comissió Municipal Informativa d'Economia i Hisenda i Foment Econòmic per a la modificació de l'ordenança fiscal reguladora de la taxa per prestació de serveis pel Conservatori Municipal i el seu posterior acord per l'Ajuntament en ple, en sessió ordinària, que va tenir lloc el 19 de juliol de 2001), ja que no va poder acreditar-se una actuació pública irregular que implicara infracció de l'ordenament jurídic vigent o que impedira o menyscabara l'exercici de drets o llibertats, la defensa dels quals té encomanada esta Institució.

D'altra banda, l'art. 140 de la Constitució Espanyola garantix l'autonomia dels municipis, el govern i l'administració dels quals correspon als seus ajuntaments; per este motiu, la disconformitat del promotor amb la modificació de les taxes d'aplicació per al curs 2001/2002 en el Conservatori de Música de Llíria, aprovada per l'Ajuntament en ple el dia 19 de juliol de 2001, no pot, per ella mateixa, motivar la intervenció del Síndic de Greuges, i idèntics arguments es van esgrimir respecte al desacord del Sr. M.A.M.N. amb la concessió d'ajudes econòmiques als estudiants de Llíria, en el Conservatori Municipal de Música per al curs 2001-2002, acordada per la Comissió Municipal de Govern, i més encara, tenint en compte que, precisament la condició de "veí", és a dir, estar empadronat en un municipi, conferix drets i deures, sense que això signifique un greuge comparatiu respecte als veïns d'altres localitats.

La promoció extraordinària de COU en l'IES d'Algemesí, de dos alumnes molt destacats, amb un expedient d'Excel·lent en BUP i COU, un d'ells, l'autor de la queixa, Premi Extraordinari de Batxiller i l'altre, més brillant encara en les seues qualificacions (té 36 alumnes matriculats en COU), va motivar l'obertura de la queixa núm. 010592, i van sol·licitar la mediació del Síndic de Greuges perquè s'ampliara la concessió de matrícules d'honor als dos alumnes, en lloc d'atorgar-la solament a un.

Les comunicacions demanades per la institució a este efecte a la Universitat de València i a la Conselleria de Cultura i Educació a través de les Direccions Generals d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística i d'Ensenyaments Universitaris, ja que en efecte, en les normes de matrícula per a l'accés a la universitat d'estudiants procedents de COU, assenyala la resolució del MEC, de 2 de febrer de 1972, en l'article 4.1 establix que: "L'exempció de les taxes acadèmiques corresponents a l'anomenada "Matrícula d'Honor", amb efecte per al primer any dels estudis universitaris, podrà ser concedida entre els alumnes que assolisquen la qualificació global d'Excel·lent, fins a un màxim del 5% del curs".

De tal manera que, en compliment de la legislació vigent, el criteri seguit per la Universitat és concedir la qualificació de "matrícula d'honor" fins a un màxim del 5%

del curs, és a dir, una per cada 20 estudiants, i es regula, en definitiva, la concessió de la citada qualificació sobre la base de la ràtio d'estudiants matriculats per curs.

L'administració educativa es va pronunciar en idèntics termes, això és, la limitació de les matrícules d'honor que es poden concedir d'acord amb el fet que hom tinga una mitjana d'Excel·lent en COU, i quan hi ha diversos candidats amb nota mitjana d'Excel·lent, correspon a la Junta d'Avaluació la decisió, atenent, com així va ser, a altres criteris.

L'expedient es troba en l'espera de les al·legacions que, si s'escau, formule l'interessat.

1.1.4. Educació especial i integració d'alumnes amb necessitats educatives especials

L'autora de la queixa núm. 010364 va acudir a la Institució i va donar compte del fet que el seu fill, de 13 anys, amb un trastorn del creixement per psicosi infantil d'etiologia no filiada, amb un 33% total de minusvalidesa, segons dictamen tècnic facultatiu formulat per l'Equip de Valoració i Orientació del centre base de València, que es traduïx en un notable dèficit en el llenguatge expressiu, amb evolució positiva (segons part mèdic expedit en l'Hospital Clínic Universitari), que recomanava la seua continuïtat en les classes d'integració escolar, va ser donat de baixa en l'IES on assistia a classe dos vegades la setmana amb l'objecte que s'incorporara a un centre de "CEE Tècniques Educatives Especials", a causa que, segons sembla, no hi havia recursos personals per a atendre les seues especials necessitats educatives.

La mare del menor considerava que el seu fill necessitava, efectivament, educació especial, però també integració.

En definitiva, l'eix de la queixa se centrava en la disconformitat amb la resolució de la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura i Educació sobre l'escolarització del seu fill en CEE a temps complet.

Vam seguir tots els tràmits en l'expedient obert a este efecte, i vam determinar la conclusió de les nostres actuacions sobre la base de les següents consideracions:

"1) En primer lloc, convé deixar constància que esta Institució reconeix que l'actuació de l'administració educativa en el present supòsit va ser ajustada a dret, ja que va aplicar la normativa vigent sobre escolarització d'alumnes amb necessitats educatives especials, prenent en consideració, en l'adopció de les seues decisions, les circumstàncies personals del nen, les seues especials necessitats educatives, i tenint com a referència el dictamen tècnic de l'IES, amb la seua corresponent avaluació de la situació, el pronòstic i la proposta d'escolarització, i també la recomanació i l'informe de la psicopedagoga que el va atendre en el centre de primària durant vuit anys, i els diferents mitjans personals i materials existents en els diferents centres.

2) En segon lloc, no era a esta Institució a qui competia dictaminar sobre el règim d'escolarització més adequat per a este alumne, sinó que la decisió havia de recaure sobre els professionals, que són qui han de determinar el tipus d'escolarització més convenient

per als alumnes amb necessitats educatives especials, ja siga una aula ordinària en centre ordinari, una aula especial en centre ordinari o centre específic d'educació especial; per això, la posició de la Institució del Síndic de Greuges és sempre de suport al dictamen d'escolarització emés pels experts, ja que, ha de prevaler l'opinió d'estos enfront de la voluntat de les famílies, que de vegades es basa més en el voluntarisme que no pas en la constatació dels fets.

D'altra banda, atés el caràcter tècnic dels dictàmens d'escolarització, resultaria difícil la seua anàlisi i valoració per part del Síndic de Greuges i excedix, a més, les competències que la Llei 11/1988, de 26 de desembre, atribuïx a esta Institució."

El president i el secretari de l'AMPA del CP E.L.P., promotors de la queixa assenyalada amb el núm. 011001, demanaven la mediació del Síndic de Greuges perquè l'administració educativa designara, per a un menor amb necessitats educatives especials, un professor o professora d'Educació Especial.

Tenint en compte no solament l'Ordre 16-7-01 de la Conselleria d'Educació, per la qual es regula l'atenció educativa per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, sinó també l'informe oficial del SPE que va recomanar l'escolarització del menor en un centre públic en primer curs del 2n cicle d'Educació Infantil i l'enviament d'un professor d'Educació Especial, vam demanar amb caràcter d'urgència, atés que ja havia començat el curs escolar, informe a la Direcció General de Personal de la Conselleria d'Educació, que el va emetre i va donar compte a esta Institució de la incorporació al centre escolar d'una professora d'Educació Especial per a atendre el menor afectat, i seguidament es va acordar el cessament de les nostres investigacions, tenint en compte la resolució favorable de l'assumpte plantejat en la queixa.

L'informe remés per la Direcció Territorial de Cultura i Educació ens va permetre tancar la queixa núm. 010983, en la qual els promotors, pares d'alumnes amb necessitats educatives especials, van demanar la mediació del Síndic de Greuges perquè el col·legi al que acudien els seus fills comptara amb personal sanitari de forma continuada, ja que posteriorment es van iniciar els tràmits pertinents per a la contractació d'un auxiliar de clínica a jornada completa.

Fins a aquell moment, a instàncies de l'administració educativa i ateses les característiques dels alumnes del CP Verge de la Llum, amb necessitats assistencials sanitàries, el centre va tenir la presència diària d'un ATS, amb una prestació horària d'11 h a 15 h per a administrar medicació específica i qualificada a l'alumnat i donar a menjar a dos alumnes mitjançant sonda gàstrica.

Per a afavorir el tractament sanitari dels alumnes que assistixen als centres específics d'Educació Especial, també es va establir una atenció sanitària complementària, mitjançant l'atenció ambulatòria, per a prevenir els tractaments sanitaris d'urgència, l'administració de medicaments o l'aplicació de tractaments específics, per la qual cosa, de conformitat amb el que hi ha previst en l'art. 7 de la Llei 1/1994, de 28 de març, de la Generalitat Valenciana, el centre escolar estava adscrit al Centre de Salut del Pla.

Però les especials característiques dels nens atesos en el Centre Verge de la Llum feien efectivament aconsellable una atenció sanitària continuada durant la jornada escolar.

1.1.5. Drets i deures de l'alumnat

La mare d'un menor, alumne d'un col·legi públic d'Altea, exposava en la queixa núm. 011014, substancialment, que "un professor d'este centre escolar, en passar pel costat del meu fill i comprovar que no havia acabat els deures, li va pegar fortament al cap i seguidament el nen va plorar i ell el va insultar dient-li ruc, gandul, gallina..."

Després de posar-nos en contacte telefònicament amb el director del CP per a contrastar les al·legacions sobre els possibles maltractaments denunciats en la queixa, ens indica que "té coneixement dels fets i que li ha fet saber a la mare del nen què les lleis prohibixen qualsevol tipus de maltractament físic o psíquic als alumnes i que es preveuen sancions a este efecte."

Afegix el director del centre que "els mecanismes d'investigació dels fets ja havien començat i els fets denunciats havien estat posats en coneixement de la Inspecció de Zona; s'havien fet investigacions amb el professor implicat, amb els companys de classe i amb els pares d'estos, i es va arribar a la conclusió que no hi ha indicis que siga cert el fet denunciat.". En el moment de tancar este Informe anual està pendent la recepció de l'informe requerit a la Direcció Territorial de Cultura i Educació.

Es va determinar finalment l'arxivament, sense més tràmit, de la queixa núm. 200158, ja que segons vam informar en l'Informe 2000 (pàg. 152), la interessada no va remetre a esta Institució cap dada que ens permetera obrir una investigació.

Vam resoldre la queixa núm. 200946 (Informe 2000, pàg. 155), sobre la base de les següents consideracions:

"1) En primer lloc, convé deixar constància que esta Institució reconeix que l'actuació de l'administració educativa en el present supòsit ha estat perfectament ajustada a dret, ja que ha aplicat la normativa vigent sobre escolarització d'alumnes amb necessitats educatives especials, prenent en consideració en l'adopció de les seues decisions les circumstàncies personals de M., les seues especials necessitats educatives, l'avaluació realitzada pel EOE i els diferents mitjans personals i materials existents en els diferents centres docents de la seua zona.

2) En segon lloc, no és a esta Institució a qui competix dictaminar sobre el règim d'escolarització més adequat per a esta alumna, sinó que ha de recaure sobre els professionals de l'Equip d'Orientació Educativa, que són qui han de determinar el tipus d'escolarització més convenient per a alumnes discapacitats, ja siga aula ordinària en centre ordinari, aula especial en centre ordinari o centre específic d'educació especial; per este motiu, la posició de la Institució del Síndic de Greuges és sempre de suport al dictamen emés pel EOE, ja que ha de prevaler l'opinió dels experts enfront de la voluntat de les famílies, basada més en el voluntarisme que en la constatació dels fets."

Respecte a la queixa núm. 991199 (pàg. 179, Informe 2000), en la qual una veïna de Llíria exposava que la seua filla de 5 anys, amb una minusvalidesa física consistent en espina bífida, que li ocasionava falta de mobilitat, necessitava un educador en consideració a les seues especials necessitats, per a ajudar-la tant en els desplaçaments al centre escolar com dins del mateix. Vam formular una recomanació a la Direcció General de Centres Docents, que va ser acceptada en tots els seus termes, segons es desprén de l'informe remés a este efecte i el tenor literal del qual transcrivim tot seguit:

"... li comunique que, d'acord amb el que hi ha establit en el Decret 111/2000, de 18 de juliol, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i Funcional de la Conselleria de Cultura i Educació, la proposta de dotació de mitjans personals dels centres docents i de llocs de treball de personal no docent correspon a esta Direcció General de Personal.

D'altra banda, i ja en relació amb el seu escrit de data 23 de febrer de 2001 i núm. d'eixida 1490, li comunique el següent:

En data 18 d'abril va tenir entrada per primera vegada en esta Direcció General de Personal, com a conseqüència de les noves competències assumides, un escrit de la directora territorial de Cultura i Educació de València, en el qual se sol·licitava la dotació d'un lloc d'educador/a d'educació especial per a ser compartit pels CP Sant Miquel i Sant Vicent Ferrer de la localitat de Llíria, per a poder atendre els greus problemes de mobilitat de l'alumna M.T.M., escolaritzada en el CP Sant Miquel, i una altra alumna amb problemes similars escolaritzada en el CP Sant Vicent Ferrer.

Esta petició, després de ser informada favorablement pel Servei d'Inspecció Educativa corresponent i per la Secció d'Educació Especial del Servei d'Ordenació Acadèmica de la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística d'esta Conselleria de Cultura i Educació, va ser assumida per esta Direcció General de Personal i tramitada a la Direcció General de la Funció Pública per a la seua creació definitiva.

Esta creació es va produir per resolució del director general de la Funció Pública, amb data 1 d'agost de 2000 i efectivitat d'1 de setembre de 2000, i se li va assignar el lloc núm. 22190.

D'altra banda, he d'informar-lo que no existix cap altre tipus de petició, ni d'informe tècnic referent a això, sobre la necessitat que l'esmentat educador haja de dedicar-se amb exclusivitat a l'alumna M.T.M.

No obstant això, he d'indicar-li que, igual que fem amb qualsevol petició d'este tipus que puga ocasionar problemes en l'escolarització obligatòria d'algun alumne/a d'esta Comunitat, derivada de l'atenció a necessitats educatives especials, qualsevol petició d'ampliació de personal haurà de ser tramitada a través del Servei d'Inspecció Educativa de la Direcció Territorial de Cultura i Educació. Una vegada iniciada esta tramitació i quan es dispose dels informes tècnics que justifiquen la necessitat de l'ampliació de personal docent o no docent, esta Direcció General de Personal l'assumirà i, al seu torn, la tramitarà a la Direcció General de la Funció Pública per a la seua creació, una creació que es realitzarà d'acord amb les disponibilitatss pressupostàries existents, però sempre amb

caràcter prioritari, amb la finalitat de garantir als alumnes i les alumnes amb necessitats educatives especials l'accés als mitjans tècnics precisos perquè puguen assolir, dins el sistema educatiu, els objectius establits amb caràcter general per a tots els alumnes.

L'acceptació del suggeriment formulat per esta Institució a la Direcció Territorial d'Educació de València en la queixa núm. 991437 (Informe 2000 pàg. 179), va permetre donar per conclosa la nostra actuació.

Continuen les actuacions seguides per esta Institució respecte a la queixa núm. 201186 (pàg. 147 de l'Informe corresponent a l'any 2000).

La disconformitat amb el barem fet en el procés d'admissió d'alumnes en Educació Infantil, va motivar la queixa núm. 200900 (Informe 2000, p. 149), respecte a la qual cal assenyalar que la Constitució Espanyola reconeix, en l'article 27, tant la llibertat d'ensenyament com el dret a l'educació, i la Llei Orgànica de 3 de juliol de 1990, reguladora del dret a l'educació, recull normes específiques sobre l'admissió de l'alumnat.

Així mateix, la resta de normes reguladores en matèria educativa, tendixen a establir criteris que garantisquen efectivament l'absència de discriminació en l'elecció del centre; i en el cas plantejat, l'administració educativa va actuar, i així ho van reconéixer els firmants de la queixa, d'acord amb el Decret 27/98, mitjançant el qual es regula l'admissió de l'alumnat en els centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics de la Comunitat Valenciana, per la qual cosa esta Institució havia d'acatar l'actuació pública realitzada per ser ajustada a dret, tot i que reconeixent les dificultats que el procés d'admissió de l'alumnat comporta i que genera cada any queixes com la que ens ocupa, per la qual cosa es fa necessari que s'adopten les mesures oportunes perquè ni l'interés d'alguns pares a escolaritzar els seus fills en determinats centres o la debilitat dels mateixos centres avaluadors, mitjançant l'alteració fraudulenta dels documents requerits, puguen perjudicar els drets reconeguts en la resta de nens.

Pel que fa a la queixa núm. 020647 (Informe 2000, p. 150), cal assenyalar que els promotors de la mateixa van aportar en els seus escrits d'al·legacions noves dades que van determinar la continuació de les al·legacions iniciades a este efecte.

Les discrepàncies entre l'informe remés per l'administració i el que havia manifestat l'interessat en la queixa 020849 (Informe 2000, p. 156), va obligar així mateix a continuar la tramitació iniciada.

1.2. Personal docent

Dènou pares i mares d'alumnes d'un CP de Callosa d'en Sarrià es van dirigir a esta Institució i van denunciar el comportament agressiu i desconsiderat d'un professor-tutor envers els alumnes. Estes queixes, que, al mer efecte procedimental, van ser acumulades i els vam donar el núm. 010966 d'ordre general.

A instàncies dels promotors, la tramitació d'estes queixes es troba, al tancament del present Informe anual a les Corts Valencianes, suspesa provisionalment, atés que la

Inspecció Educativa havia adoptat determinades directrius per a normalitzar l'activitat escolar i fins que els pares comproven com es resol el conflicte plantejat.

Durant dos mesos, des del començament del curs, les alumnes del Conservatori de Dansa no van rebre classes lectives de dansa espanyola, ja que la Direcció de l'esmentat centre havia fet cas omís a la sol·licitud formulada pels pares de les alumnes, els quals, a pesar del temps transcorregut, no havien rebut resposta expressa i per escrit sobre les raons per les quals aquelles havien estat privades durant dos mesos de les classes en l'assignatura citada, i s'havia incomplit l'obligació de donar resposta mitjançant resolució expressa a totes les sol·licituds que formulen els interessats, obligació administrativa i dret ciutadà recollits amb caràcter general en l'article 42 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú. Això va motivar la intervenció del Síndic de Greuges, ja que l'article 17.2 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, per la qual es regix, li imposa el deure de vetlar perquè "l'administració resolga expressament, dins del termini i en la forma escaient, les peticions i els recursos que li hagen estat formulats"; per este motiu va ser admesa la queixa núm. 010249, i estem esperant les al·legacions de l'interessat.

Per la seua banda, la Direcció del centre va assenyalar el següent:

"Este Conservatori es troba engegant el nou pla d'ensenyaments LOGSE. Per tant, cada any hi ha un curs de nova implantació per especialitat.

Que són tres les especialitats que este centre impartix.

Normalment, les adjudicacions del nou professorat les fa la Conselleria d'Educació i Cultura durant el mes de setembre i es cobrixen les vacants sempre que hi haja professorat en les borses de les diferents assignatures.

Esta Direcció en cap moment ha fet cas omís a esta situació com diu el seu denunciant, ja que no és decisió nostra tenir o no nou professorat.

Que quan el Sr. (...) va fer la denúncia ja estava coberta la vacant, per tant les classes s'estaven impartint amb total normalitat.

Que esta situació era perfectament coneguda, tant per la Inspecció Educativa com per la Direcció Territorial, que van posar tot el seu interés a cobrir el més ràpidament possible la vacant, ja que el Conservatori no té competències en la matèria; però la Direcció va estar en tot moment en contacte amb els pares dels alumnes, que coneixien el problema".

La intervenció directa de l'inspector de Zona respecte a l'incident ocorregut en relació amb el fill de 3 anys del promotor de la queixa núm. 010232, en relació amb l'aplicació de les normes del funcionament dels centres escolars, i concretament de l'assistència que han de prestar els familiars quan hi ha un problema de control d'esfínters en nens adscrits a aules de P-3 (3 anys), ateses per professors, que no tenen recollides entre les seues funcions la tasca de rentat i canvi de roba, i no compten els col·legis públics amb personal que les faça, per tractar-se d'un nivell educatiu no obligatori, ens va permetre

tancar l'expedient, ja que la Direcció del centre escolar va adoptar mesures referent a això.

No obstant això, esta Institució advoca per la creació de la figura de vetladors per a este nivell educatiu.

Del detallat estudi de la queixa núm. 200404 (pàg. 155 de l'Informe 2000), de la documentació aportada i dels informes emesos per l'administració, no vam deduir l'existència d'actuacions públiques que vulneraren els drets constitucionals o que, per la seua irregularitat, infringiren els principis d'actuació administrativa assenyalats en l'article 103.1 de la Constitució, raó per la qual vam procedir al tancament d'aquella.

En relació amb l'escrit dirigit a la Direcció d'Estudis de l'IES Juan Bautista Porcar, no vam obrir una nova queixa, atés que del mateix es deduïa una actuació correcta de l'administració en comprometre's, tant el cap d'estudis com la tutora de la seua filla, a corregir la situació creada.

Finalment i en relació amb l'escrit que dirigia al director del referit IES, tampoc es va obrir cap queixa, atés que els fets que es referien afectaven l'àmbit privat en el qual no pot intervenir esta Institució, que solament té competències per a supervisar l'actuació de l'administració autonòmica i local.

1.3. Instal·lacions escolars

Les queixes núm. 010237 i 010275 van ser presentades per alumnes d'un IES d'Elx. Exposaven, succintament, que des que l'IES va començar la seua marxa en el curs 98/99 fins a la data actual, la comunitat educativa venia suportant la deplorable situació a la qual els havia abocat, primer, el silenci i, després, l'incompliment dels terminis als quals l'administració educativa s'havia compromés al seu moment, i havien exposat reiteradament, per escrit, a la Conselleria d'Educació, les mancances del centre, com ara el nomenament d'un 2n conserge i administratiu, la falta d'espais, les deficients instal·lacions, tenint en compte que hi ha dos edificis amb 20 anys d'antiguitat, les deficiències d'infraestructura del nou pavelló, els problemes d'inseguretat i de vandalisme que es produïxen per la zona "afavorits" per una tanca de base corroïda pel pas del temps i sense la suficient alçària de protecció.

La falta de recursos, tant humans com materials, en un centre que compta amb 900 alumnes, era, en definitiva, l'eix central de la queixa del Consell Escolar, l'AMPA i l'alumnat.

Després de ser admeses a tràmit, en vam donar trasllat a la Direcció Territorial de Cultura i Educació a Alacant, de conformitat amb el que determina l'article 18.1 de la Llei reguladora del Síndic de Greuges, que el va emetre en els següents termes:

"1r) Pel que fa a la demanda del segon conserge, el centre té en plantilla un subaltern, i estan cobertes les prestacions mínimes pròpies de les funcions que han d'ocupar els

mateixos. No obstant això, i a la vista del nombre d'alumnes matriculats en el centre, es va autoritzar, per la Direcció General de Centres, un segon subaltern, i està pendent de la seua cobertura la Conselleria de Justícia i Administració Pública.

2n) En relació amb les instal·lacions, l'IES, que ocupa dos centres d'EGB, i encara que resulta cert que els edificis no van ser íntegrament remodelats abans de reutilitzar-los per a Secundària en el curs 1998-1999, sí que es van realitzar obres d'adequació provisional, i es va construir una cantina, aules de Música, Informàtica, i dos laboratoris, a més de disposar d'aules adequades de Dibuix, Plàstica i Tecnologia. A l'estiu de 1999, es va construir un aulari que inclou també alguns despatxos que feien falta i vestuaris nous per a ambdós sexes, ja que els anteriors tenien poca capacitat.

Quant a les obres d'adaptació a LOGSE del centre educatiu, existix una previsió de licitació d'estes obres per a abans de final d'any, sempre que es formalitze la cessió patrimonial dels terrenys susceptibles d'afectació per l'Excm. Ajuntament d'Elx.

3r) Finalment, referent al tema de seguretat per vandalisme amb origen extern al centre, no és una matèria de competència exclusiva d'esta Conselleria; per això, l'Equip Directiu ha suscitat diverses reunions amb els responsables de les Forces i Cossos de Seguretat, a fi de donar una solució als problemes plantejats en este assumpte.

D'altra banda, s'informa que ha resultat aprovat el projecte Elevació de Mur i Tancament, una qüestió important en el tema de la seguretat del centre, ja que la baixa alçària de la tanca actual propicia l'entrada d'elements aliens al mateix."

Amb l'objecte de resoldre definitivament ambdós queixes, vam demanar ampliacions de dades a l'Equip Directiu del centre docent sobre la situació actual de la falta de personal subaltern, falta d'espais i deficiències de les infraestructures que té el centre, i se'ns va exposar el que seguix:

"1. Que no s'ha creat oficialment la plaça de segon conserge, encara que amb data 8 d'octubre de 2001, i amb caràcter provisional, va ser destinada la Sra. R.B.T. qui, des del dia 14 de gener de 2002, es troba en situació d'excedència voluntària, sense que l'administració haja efectuat el nomenament del seu substitut/a. No s'ha nomenat el segon administratiu.

2. Que l'Excm. Ajuntament d'Elx, en la sessió plenària del dia 28 de maig de 2001, va formalitzar la cessió patrimonial de terrenys susceptibles d'afectació, i que ens consta, perquè així ho va manifestar el Sr. V.G., director general de CIEGSA, en la visita que va realitzar a este centre el passat mes de desembre, i en la qual se'ns va fer lliurament dels plànols d'adequació d'este IES a la LOGSE, que estes obres es troben en fase d'informació.

3. Que este Equip Directiu ha mantingut reunions amb l'Ajuntament, els responsables de les Forces i Cossos de Seguretat i Fiscalia de Menors. Que s'ha traçat un pla d'actuació que no ha resolt els problemes de seguretat i vandalisme d'origen extern que alteren de manera greu la normalitat acadèmica, a causa, fonamentalment, de la falta de dotació policíaca.

4. Que en el DOGV núm. 4158, de data 31/12/2001, expedient 2001/45a, es trau a concurs públic l'elevació de mur i el tancament de l'IES núm. 10 d'Elx."

L'Ajuntament d'Elx també va remetre l'informe requerit pel Síndic de Greuges, en virtut del qual ens informava que l'Excm. Ajuntament Ple va acordar per unanimitat dels 26 regidors assistents, dels 27 que integren la Corporació, en data 28-V-01:

"PRIMER: cedir gratuïtament a la Generalitat Valenciana, per a la seua adscripció a la Conselleria de Cultura i Educació, amb destinació a la transformació en l'Institut de Secundària núm. 10, en ple domini, lliure de càrregues i gravàmens, d'arrendataris, inquilins o ocupants de qualsevol tipus, la finca i les construccions de propietat municipal que es descriuen així:

"Parcel·la de terreny situada en esta ciutat enfront de l'av. del Mestre Melcior Botella, de forma sensiblement irregular i una superfície de 17.893'00 m^2. Límits: al nord, resta de finca matriu, de propietat municipal; al sud, av. del Mestre Melcior Botella; a l'est, carrer Inca, terrenys de propietat municipal i Escola Infantil Alborada; i a l'oest, resta de finca matriu, de propietat municipal".

Dins de la parcel·la hi ha quatre construccions que ocupen una superfície total en planta de 2.920'00 m^2 i una superfície total construïda de 5.417'00 m^2, i té una antiguitat superior a cinc anys, actualment Col·legis Públics Sant Crispí i Joanot Martorell.

El valor dels terrenys puja a 53.679.000 ptes. i el valor de les construccions puja a 272.494.600 ptes. El valor total de la finca és, per tant, de 326.173.600 pessetes.

SEGON. Que la cessió s'efectua amb l'obligació per part de la Generalitat Valenciana de donar la destinació prevista als terrenys, en el termini màxim de 5 anys, i mantenir-la durant els 30 anys següents. En cas que no es compliren estes condicions, es considerarà resolta la cessió i revertiran els béns cedits a l'Ajuntament, en la forma disposada en l'art. 111 del R.B.E.L.

TERCER. Que es done compte d'este acord a la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques de la Generalitat Valenciana, d'acord amb el que preveu l'art. 109 del R.B.E.L.

QUART. Que es comprometa a dotar la parcel·la dels accessos i serveis urbanístics, en cas que no n'hi hagen o que siguen insuficients tots o algun dels mateixos per al centre projectat (accés rodat), i s'elimine qualsevol obstacle o impediment que poguera dificultar el normal procés de les obres.

CINQUÈ. Que es faculte el Sr. alcalde, tan àmpliament com siga requerit en dret, perquè, en nom i representació d'este Ajuntament, procedisca a l'atorgament de l'escriptura pública de segregació i de cessió gratuïta."

Tot el que hem dit més amunt, ens va permetre tancar les queixes referenciades, ja que les administracions competents havien procedit a solucionar l'assumpte plantejat en les

queixes de referència, si bé vam demanar a l'administració que mantinguera informada a esta Institució de l'execució de les obres.

El President de l'AMPA d'un CP d'Alacant exposava, en la queixa núm. 010956, que reiteradament des de l'any 99 estaven reclamant a l'Ajuntament d'Alacant el següent:

- Pintar íntegrament el CP.
- Col·locar persianes de tambor, malles o reixes practicables des de dins en les finestres del passadís del pis baix que donen directament al carrer, amb la finalitat de garantir la seguretat d'alumnes i béns.
- Mantenir els accessos i exteriors al col·legi nets, tant les escales de Sant Blai i els habitatges abandonats dels conserges, com la zona del mont Tossal, i també la pròpia esplanada davantera de l'edifici.
- Col·locar extractor de fums en la cuina del menjador, ja que per imperatiu de la pròpia Conselleria de Sanitat i Consum, el 14 d'abril de 2000 va revisar el menjador escolar i va donar el vistiplau a tot, excepte l'absència d'extractor de fums en la cuina.
- Realitzar obres d'adequació del pati escolar.

A pesar de la reiteració d'escrits i els compromisos adquirits, segons manifesten, per l'Ajuntament amb el Consell Escolar, no havien obtingut cap resposta a les seues reivindicacions, encara que les obres d'adequació que s'estaven portant a terme havien finalitzat, excepte les ja enumerades en els seus escrits.

En considerar que la queixa reunia els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/88, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va ser admesa, i li'n vam donar trasllat a la Regidoria d'Educació de l'Ajuntament d'Alacant, amb l'objecte de contrastar les al·legacions formulades pel promotor, i vam demanar, així mateix, informe per a concretar les raons per les quals es va incomplir el deure legal i el dret ciutadà previst, amb caràcter general, en l'art. 42 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, de dictar resolució expressa sobre totes les sol·licituds que formulen els interessats i, en última instància, les previsions existents per a donar compliment a les demandes de l'AMPA per a la total adequació del centre docent.

L'Ajuntament d'Alacant va emetre un extens informe en el qual, després d'indicar que el citat col·legi és propietat de la Universitat d'Alacant, i concretar que la normativa vigent atribuïx als ajuntaments les competències en matèria de conservació i reparacions menors, va remetre la relació de 87 parts de treball realitzats durant el curs 2000 i de 112 del 2001, tot indicant que en data 11 de desembre de 2001 només estaven pendents d'executar cinc parts de recent petició.

I, en síntesi, va manifestar:

"Este servei manté una relació directa amb els responsables dels centres, i cada dos mesos els remet la situació de les ordres de treball pendents; d'esta forma existix un perfecte control sobre els treballs que cal fer.

S'han realitzat obres d'adequació de patis, projecte comprés dins de l'àmbit de noves inversions. El tema de la fusteria exterior (finestres i accessoris) excedix les nostres competències i pressupost, i així ha estat manifestat a la Conselleria.

Quant a la neteja, s'ha actuat tancant alguns buits que contribuïen a l'acumulació de brutícia i s'han donat instruccions a l'empresa adjudicatària de la neteja viària perquè mantinga nets els accessos, fet que no impedix l'ús indegut d'este lloc, bastant apartat del nucli urbà i procliu a actes vandàlics, com queda demostrat per la gran incidència de vidres trencats.

Quant a l'extractor de fums, està prevista la seua instal·lació per a finals de gener del 2002.

Amb vista a sanejar l'interior del Col·legi, s'ha pintat i reparat la fusteria de fusta que estava en mal estat del pavelló principal, aproximadament el 40% de l'existent, a més, s'han pintat zones exteriors i l'interior d'algun pavelló."

En el moment de tancar este Informe, estem pendents de les al·legacions que formulen els promotors de la queixa per a concloure la nostra actuació, o, si escau, realitzar les gestions pertinents per a aconseguir que la vida docent es duga a terme en instal·lacions adequades.

En l'espera que la presidenta de l'APA d'un CP de Sant Joan (Alacant) formule les al·legacions que estime pertinents, es troba la queixa núm. 010257, en la qual denunciava el següent:

"Que els nens d'Educació Infantil del CP (...) no reben classes d'anglés, ja que no hi ha pressupost suficient.

Que existix un laboratori d'informàtica, el material del qual, en la seua majoria, ha estat donat, en el qual els nens d'Educació Infantil solament poden fer pràctiques esporàdicament, ja que no té capacitat suficient per a cobrir les necessitats de l'escola, perquè els equips estan obsolets i deteriorats.

Les instal·lacions esportives consten únicament d'una pista que fa les funcions de camp de futbol i pista de bàsquet, i una altra de voleibol.

Els pares s'havien vist obligats a efectuar un desemborsament addicional de diners per a adquirir matalassets i altre material per a habilitar una aula on impartir classes de psicomotricitat infantil, en no disposar el centre de fons suficients per a plantar cara a estes despeses.

Que l'estat dels lavabos és deplorable, amb taulells trencats, interruptors solts i despenjats, etc., amb el consegüent perill per als menors.

Des del pavelló d'Educació Infantil s'accedix al menjador a través d'una vorera plena de forats, en què es fa difícil no ficar el peu, i que cada vegada que plou, a causa del mal estat del ferm, s'inunden les zones d'esbarjo i d'accés al propi col·legi.

El pavelló infantil no té calefacció."

L'assumpte plantejat en la queixa núm. 010723 pel sindicat de Treballadores i Treballadors de l'Ensenyament del País València-Intersindical Valenciana (STEPV-IV) relatiu a la no-constitució del Consell Escolar Municipal de Xeraco, es va resoldre favorablement en convocar-se este Consell Escolar Municipal i sol·licitar, després d'agrair la intervenció del Síndic de Greuges el firmant de la queixa, l'arxivament, sense més tràmit, de l'expedient obert a este efecte.

L'AMPA d'un IES de Pego assenyalava en el seu escrit de queixa, referenciat amb el núm. 010126, que l'any 1996, la Conselleria d'Educació va projectar en el mapa escolar, cicles formatius en el citat IES, com a complement d'Educació Secundària, i l'Ajuntament els va informar la seua disposició a cedir uns terrenys confrontants amb el centre docent per a esta finalitat.

Des d'aleshores, consideren, l'administració ha incomplit sistemàticament estes previsions de futur, ja que els alumnes continuen en les mateixes instal·lacions sense aules condicionades a les necessitats de tecnologia, de música, etc.

En definitiva, que el centre no reunix condicions per a atendre l'alumnat d'ESO, i no hi ha dotació de personal per a la més mínima vigilància.

De fet, indiquen, s'ha hagut de condicionar un edifici que anteriorment estava destinat a Educació Primària, i el professor necessita més de 5 minuts per a desplaçar-se d'una aula a una altra.

Conclouen el seu escrit de queixa donant compte que, per al curs 2000-01, davant la baixa de 21 alumnes respecte a l'anterior curs, s'han suprimit les places de 8 professors.

La Direcció Territorial d'Alacant de la Conselleria de Cultura i Educació, en la seua resposta exposava, succintament, que "respecte a la voluntat de l'Ajuntament de cedir terrenys confrontants a l'Institut, mancava de competències referent a això mentre no es formalitzara la cessió dels mateixos.

Pel que fa al condicionament de les aules per a atendre les necessitats docents de Tecnologia i Música, s'havia adjudicat l'obra que calia fer, sotmesa, quant a la seua formalització i execució, als terminis establits en Decret núm. 2/2000, de 16 de juny, pel qual es va aprovar el Text Refós, que es regia pels terminis de la vigent Llei de contractes per a les administracions públiques i al Plec de Clàusules Administratives Particulars.

Quant a la dotació de personal per a la vigilància mínima, la resolució de 15 de juny de 2001, de la Direcció General de Centres Docents, d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística, i de Personal, per la qual es dicten instruccions en matèria d'ordenació acadèmica i organització de l'activitat docent en els centres d'Educació Secundària per al curs 2001/2002, l'art. 46 assenyala quina ha de ser la jornada laboral del professorat, i indica que les hores de guàrdia seran entre un i tres períodes horaris

per setmana i professor; per la qual cosa, si tenim en compte que per a este curs el centre citat tindrà una plantilla de, com a mínim, 60 professors, disposarà de 180 hores setmanals per a atendre la requerida vigilància; este nombre d'hores implica que podrà haver-hi fins a 5 professors per hora lectiva dedicats a les tasques de vigilància; el compliment real d'esta activitat de guàrdia per part del professorat competix a l'Equip Directiu del centre.

Pel que fa al fet que el professorat necessita com a mínim 5 minuts per a desplaçar-se d'un edifici a un altre, es tracta d'una afirmació que ha de ser matisada, ja que són edificis confrontants i, per tant, el desplaçament és mínim, i hi hauria pràcticament la mateixa distància si els dos edificis estigueren units.

Finalment, sobre la manifestació de la Junta Directiva de la supressió de 8 professors s'informa que la decisió del nombre de professors es determina conjuntament entre l'inspector de zona i el director del centre, en aplicació del que establix la resolució de 15 de juny de 2001, ja referenciada anteriorment, i d'acord amb el nombre d'alumnes matriculats i el nombre de grups resultants. Les ràtios utilitzades són les estipulades per la normativa citada, i té caràcter universal per a tota la Comunitat Valenciana."

En el moment de tancar l'actual Informe anual a les Corts Valencianes, els promotors de la queixa, després d'agrair a esta Institució les gestions realitzades perquè foren efectivament condicionades les aules de Música i Tecnologia, van ampliar, en les seues al·legacions, els termes de la queixa, per la qual cosa prosseguix la tramitació de l'expedient iniciat a este efecte.

1.4. Transport escolar

Com a conseqüència de la modificació de la normativa sobre beques per a transport escolar portada a terme per la Conselleria de Cultura i Educació, les filles de la firmant de la queixa núm. 010902 de Rebolledo (Alacant), que van començar la seua escolarització en el CP Enric Valor, en la denominada línia de valencià, eren beneficiàries de beca de transport escolar, però en el present curs havien de pagar diàriament l'autobús de línia i menjar alguns dies a Alacant, ja que s'havia suprimit el servei de transport escolar a què havien tingut dret des que va començar la seua escolarització.

La tramitació d'esta queixa es troba ultimant-se en el moment de tancar este Informe.

En les queixes assenyalades amb els núm. 010786, 010827, 010841, 010873 i 010901, firmades per pares d'alumnes d'un CP d'Alacant, els seus autors van dirigir escrits al Síndic de Greuges en què denunciaven què en haver-se modificat el mapa escolar a Alacant, la zona en què vivien no pertanyia ja al CP Serra Mariola i que l'entrada en vigor de la normativa de la Direcció General de Trànsit per la qual en cada seient de l'autobús escolar solament podia viatjar un nen, els seus fills deixaven de ser beneficiaris del transport escolar.

Així mateix manifestaven què havien triat este centre, fonamentalment, perquè volien una educació en valencià per als seus fills i perquè, a més a més, tenia el servei de menjador i de transport escolar, en virtut d'un permís especial concedit anualment per la Conselleria per a aquells nens que, per estar en Educació Infantil i ser un nivell educatiu no obligatori, no tenien dret a beca de menjador.

Els pares dels nens que havien estat exclosos del servei de transport escolar van mantenir diverses entrevistes amb la Direcció de l'esmentat centre, com també amb l'inspector de zona i el director territorial de Cultura i Educació a Alacant, i no van obtenir una resposta satisfactòria a les seues pretensions.

Consideraven què, si bé prop dels seus domicilis hi havia altres col·legis públics, estos no disposaven d'ensenyament en valencià, per la qual cosa les mesures adoptades per l'administració educativa eren discriminatòries per a aquells pares que havien elegit esta opció lingüística per als seus fills.

Una vegada vist l'informe de la Inspecció Educativa, la Direcció Territorial a Alacant de la Conselleria de Cultura i Educació, a qui havíem demanat informe, ens va donar compte del que seguidament, en síntesi, relacionem:

"Pel que fa al curs actual, s'ha produït, conforme al que establix l'article 8 del Decret 27/98, de 10 de març, del Govern Valencià, pel qual es regula l'admissió de l'alumnat en els centres docents no universitaris de la Comunitat Valenciana, sostinguts amb fons públics, la reorganització dels districtes de línia de valencià i n'han quedat fora els domicilis dels firmants en l'àrea d'influència del districte núm. 4 CP Emili Varela, i hi ha places vacants en primer de Primària, tant en el procés d'admissió com a començament de curs en l'esmentat col·legi.

D'altra banda, la resolució de 17 de maig de 2001, de la Direcció General de Centres Docents sobre serveis complementaris de transport i menjador, establix que el centre d'escolarització estarà determinat per l'àrea d'influència del seu domicili, en este cas, com s'ha comentat en el punt anterior, és el CP Emili Varela, un col·legi que té la línia de valencià sol·licitada pels interessats, i queda fora d'esta àrea el CP Serra de Mariola".

Pel que fa a la situació dels fills que continuen beneficiant-se del dret a transport, a pesar de tenir el domicili fora de l'àrea d'influència del CP Serra Mariola, s'ha considerat convenient respectar aquelles situacions dels alumnes que ja estaven beneficiant-se d'este dret i evitar, amb això, els perjuís que se'ls pogueren causar amb la nova reorganització."

Després de donar trasllat als interessats de la comunicació de l'administració educativa, van formular les al·legacions que estimaren convenients, van ratificar fonamentalment els escrits inicials de queixa i van fer constar el que seguix:

- Que la seua zona escolar de referència des del passat mes de març no és la del CP Serra Mariola sinó la del CP Emili Varela.

- Que este canvi es va decidir en el Consell Escolar Municipal sense consultar ni informar els pares.

- Que els alumnes de Primària no s'han vist afectats, però sí els seus germans menors que estaven cursant Educació Infantil (no obligatòria), per als quals, la Conselleria d'Educació considera que, tot i que porten 3 cursos matriculats en el centre, no tenen dret als beneficis de transport i menjador escolar, ja que el centre que ara els correspon és el CP Emili Varela, un centre en què, necessàriament, han de matricular els seus fills si volen ser beneficiaris d'estos serveis complementaris.

- L'administració educativa considera els alumnes de primer de Primària com nova matrícula i no com una continuació de la matrícula d'Educació Infantil, contràriament al que preveu el Decret 87/01, de 24 d'abril, del Govern Valencià que textualment indica que "el procés d'admissió en els centres docents per als nivells sostinguts amb fons públics regulats per este Decret s'aplicarà als alumnes que vulguen accedir per primera vegada als esmentats centres i nivells. En els centres finançats amb fons públics, totalment o parcialment, que impartisquen diversos nivells educatius, els procés inici d'admissió d'alumnes es farà al començament de l'oferta del nivell objecte de finançament corresponent a la menor edat...el canvi de curs dins un mateix nivell, com també l'accés als successius cicles, etapes o nivells sostinguts amb fons públics, que s'impartisquen en el mateix centre o recinte escolar a què va accedir l'alumne mitjançant el procés d'admissió establit, no requerirà un nou procés d'admissió fins a l'acabament de l'Educació Bàsica".

- Que per a solucionar l'assumpte es van entrevistar amb el director territorial d'Educació d'Alacant, amb el subdirector territorial, i amb el cap de la Inspecció Educativa, sense haver obtingut cap solució per al problema plantejat, i 55 nens van quedar exclosos del servei gratuït de transport escolar.

- Que no són responsables de les decisions administratives de canviar la zona de referència del col·legi en què estan fa anys matriculats els seus fills i consideren arbitrària la mesura adoptada.

- Que el nou col·legi assignat, el CP Emili Varela, està més lluny que el CP Serra Mariola i s'ha privat els seus fills del dret al transport i menjador gratuïts, i que els seus fills han de finalitzar la seua escolarització en el CP Serra Mariola en idèntiques condicions que quan van iniciar la seua escolarització.

- Que van elegir el CP Serra Mariola precisament perquè volien una escolarització en valencià per als seus fills i atés que disposava dels serveis complementaris gratuïts de transport i menjador escolar.

- Que l'escolarització dels seus fills petits d'Educació Infantil en el CP Emili Varela comportaria la separació dels seus germans majors que sí que tenen dret, per cursar Educació Primària, a estos serveis de transport i menjador escolar.

De l'examen de les queixes relacionades, de les comunicacions rebudes sobre això de l'administració educativa, com també de les al·legacions formulades pels autors de les queixes, cal formular les següents consideracions:

La nova legislació, Reial Decret 443/01, sobre condicions de seguretat en el transport escolar i de menors, que limita la durada del trajecte a una hora com a màxim, i obliga a transportar un alumne en cada seient (abans 3 alumnes en 2 seients) ha donat lloc al fet que, en virtut de la resolució de 17 de maig de 2001 de la Direcció General de Centres Docents de la Conselleria de Cultura i Educació, es consideren beneficiaris del transport escolar els alumnes d'Educació Primària, Especial i Secundària que residisquen a més de 3 km del centre que els corresponga.

Però els alumnes d'Educació Infantil o d'altres nivells educatius no obligatoris solament seran beneficiaris del servei complementari de transport escolar quan concórreguen dos circumstàncies:

- que ho autoritze la Direcció Territorial
- que hi haja places vacants.

En conseqüència, l'establiment de transport ve condicionat per dos circumstàncies:

- el nombre d'alumnes que pot ser beneficiari del transport i
- la durada del recorregut menys d'una hora.

La possibilitat que l'alumnat d'Educació Infantil o d'altres nivells educatius no obligatoris matriculats en centres públics sostinguts amb fons públics puga fer ús de transport escolar és una possibilitat que efectivament reconeix la vigent normativa i que la Direcció Territorial de Cultura i Educació pot, potestativament, autoritzar quan concórreguen alguna de les circumstàncies a què s'ha fet referència, recollides en la resolució 17-05-01.

Les queixes núm. 010927 a 010945 (ambdós inclusivament) i les queixes núm. 010978 a 010981 (ambdós inclusivament) van ser formulades per pares d'alumnes d'Educació Infantil i de la denominada línia de valencià.

Les queixes, per guardar identitat de contingut, i al mer efecte procedimental, van ser acumulades a la queixa núm. 010927.

Estos pares interessaven la intervenció del Síndic enfront de l'administració educativa, tenint en compte que fins al curs 2001/2002, els seus fills tenien dret al servei complementari de transport escolar, però, amb l'entrada en vigor de la normativa sobre condicions de seguretat en el transport escolar i de menors, que limita el nombre de nens admesos en l'autobús escolar al nombre de seients, els seus fills van ser exclosos del servei de transport escolar, per a assignar les places existents als alumnes de nivells educatius obligatoris, ja que els seus fills són alumnes d'Educació Infantil i este és un nivell educatiu no obligatori.

Els promotors de les queixes referenciades indicaven en els seus respectius escrits que havien elegit este CP de Sant Vicent del Raspeig, precisament perquè volien per als seus

fills una educació en valencià, tot i que prop dels seus domicilis hi ha altres col·legis públics però que no tenen línia en valencià.

Consideren, en definitiva, en les seues queixes, que l'exclusió dels seus fills posa en perill l'escolarització en valencià, ja que no poden compaginar les seues jornades laborals amb la jornada escolar i que esta mesura xoca directament amb la política de creixement sostingut que propugna el Govern Valencià, alhora que els comporta un elevat cost econòmic i un greuge comparatiu respecte dels alumnes els pares dels quals han optat per col·legis públics concertats que sí que oferixen el servei de transport escolar per als nens d'Educació Infantil.

El Síndic va demanar informe a la Direcció Territorial de Cultura i Educació, la qual, en el seu escrit de resposta va comunicar el següent:

"En la localitat de Sant Vicent del Raspeig funcionen dos col·legis que disposen de línia d'ensenyament en valencià, el CP Miguel Hernández i el CP Bec de l'Àguila.

A l'efecte d'escolarització de l'alumnat que vol cursar ensenyament en valencià, el municipi de Sant Vicent està dividit en dos zones, ambdós amb habitatges situats a més de tres quilòmetres dels seus respectius centres, per la qual cosa cadascun d'ells té adscrita una ruta de transport.

El funcionament del transport escolar està regulat per les següents disposicions:

- Reial Decret 443/2001, que limita la durada del trajecte a una hora com a màxim i determina les condicions de seguretat, entre estes l'obligació de transportar un alumne en cada seient del vehicle, mentre que en les disposicions anteriors es considerava la possibilitat de transportar tres alumnes en dos seients.

- Resolució de 17 de maig de 2001, de la Direcció General de Centres, sobre el servei de transport escolar, que, en l'apartat 2, considera com a beneficiari del servei de transport l'alumnat d'educació primària, educació especial i educació secundària obligatòria que residisca a tres quilòmetres o més del centre que li corresponga.

D'altra banda, en l'apartat 3.2 de la citada resolució de 17 de maig de 2001, s'indica que l'alumnat d'educació infantil o d'altres nivells educatius no obligatoris matriculat en els centres públics només podrà fer ús del transport escolar quan estiga convenientment autoritzat per la Direcció Territorial de Cultura i Educació i hi haja places vacants en l'autobús.

L'establiment de rutes de transport està, per tant, condicionat per dos circumstàncies: el nombre d'alumnes que pot ser considerat beneficiari del transport i la durada del recorregut, que no pot sobrepassar una hora. D'acord amb estes dos circumstàncies, els centres de la localitat de Sant Vicent del Raspeig, com els de qualsevol altra ciutat, tenen adscrites les rutes necessàries per a transportar, en un temps màxim d'una hora, els alumnes en edat escolar obligatòria que residixen a més de tres quilòmetres del seu centre i aquells que, en este tram d'escolarització, residixen a més de quilòmetre i mig i han de canviar de districte per a assistir a un centre amb línia en valencià.

L'aplicació d'estes normes en la localitat de Sant Vicent del Raspeig dóna lloc a les següents situacions, pel que fa a l'escolarització de l'alumnat d'educació infantil:

1r Existixen places vacants suficients per a autoritzar a tots els alumnes que residixen en zones que cobrixen les rutes 03078, 03006, 03005, 03082 i 03250, que traslladen alumnes del CP Raspeig i del CP Bec de l'Àguila, per la qual cosa tots ells han estat autoritzats, tant si cursen ensenyament en castellà en qualsevol dels dos col·legis, com si el cursen en valencià en l'últim.

2n En l'autobús que cobrix la ruta 03308 amb destinació en el CP Miguel Hernández han pogut ser autoritzats 16 alumnes que cursen ensenyament en valencià i no s'ha pogut atendre el trasllat de dos alumnes, també de valencià, que són transportats pels seus pares. No es transporta cap alumne que curse ensenyament en castellà.

3r No s'ha pogut autoritzar cap dels 16 alumnes que cursen ensenyament en valencià en el CP Bec de l'Àguila i que residixen en zones que recorre l'autobús que realitza la ruta 03235, per estar ocupades totes les seues places per alumnes en edat escolar obligatòria.

Finalment i en relació amb la discriminació que per als firmants de l'escrit comporta el fet que els centres privats oferisquen transport escolar per als seus alumnes d'educació infantil, s'han de formular les següents precisions:

1a L'establiment de servei de transport escolar en els centres privats concertats és una possibilitat prevista en l'art. cinquanta-un de la Llei Orgànica 8/1985, reguladora del dret a l'educació, però no és un requisit de funcionament, amb la qual cosa, de fet, uns centres el tenen establit i uns altres no disposen d'ell. En concret, i pel que fa a la localitat de Sant Vicent del Raspeig, només un dels dos centres privats concertats existents en esta ciutat disposa d'este servei.

2a El transport escolar en els centres privats concertats no és un servei gratuït per a cap dels seus alumnes, independentment de l'etapa en la qual estiguen escolaritzats.

3a En qualsevol cas, en tractar-se d'un servei que la pròpia LODE considera complementari, el seu funcionament, siga en centres públics o en privats, només pot ser entés com un element que completa o millora l'oferta dels centres que el tenen establit, però en cap cas com a factor discriminador dels alumnes que no disposen d'ell."

La comunicació rebuda de l'administració educativa es va posar de manifest als autors de les queixes, si bé estem, a la data de tancament del present Informe, pendents de les al·legacions que, si escau, es formulen.

En no observar una actuació pública irregular, vam determinar donar per concloses les nostres actuacions en la queixa núm. 201098, relacionada en la pàg. 171, Informe 2000, sobre la base dels següents arguments:

“El funcionament del transport escolar està regulat per les següents disposicions:

- Resolució de 17 de maig de 2001, de la Direcció General de Centres Docents, sobre el servei de transport escolar, que, en l'apartat 2, considera com a beneficiari del servei de transport l'alumnat d'Educació Primària, Educació Especial i Educació Secundària Obligatòria que residisca a 3 km o més del centre que li corresponga.

- Reial Decret 443/01, que limita la durada del trajecte a 1 hora com a màxim i determina les condicions de seguretat, entre estes, l'obligació de transportar un alumne en cada seient del vehicle.

En conseqüència, l'establiment de rutes de transport ve condicionat per dos circumstàncies: el nombre d'alumnes que pot ser considerat beneficiari del transport i la durada del recorregut, que no pot sobrepassar 1 hora.

D'acord amb estes dos circumstàncies, els centres de Torrevieja, com els de qualsevol altra ciutat, tenen adscrites les rutes necessàries per a transportar, en un temps màxim d’1 hora, els alumnes en edat escolar obligatòria que residisquen a més de 3 km del seu centre.

Respecte a l'establiment de servei de transport escolar en els centres privats concertats, és una possibilitat prevista en l'art. 51 de la Llei Orgànica 8/1985, reguladora del dret a l'educació, però no és un requisit de funcionament, amb la qual cosa, de fet, uns centres el tenen establit i uns altres no.

El transport escolar en els centres privats concertats no és un servei gratuït per a cap dels seus alumnes, amb independència de l'etapa en què estiguen escolaritzats.

En qualsevol cas, en tractar-se d'un servei que la pròpia LODE considera complementari, el seu funcionament, siga en centres públics o en privats, només pot ser entés com un element que completa o millora l'oferta dels centres que el tenen establit, però en cap cas com un factor discriminador dels alumnes que no disposen d'ell.”

Ateses les extraordinàries necessitats educatives del fill de la promotora de la queixa núm. 201123 (pàg. 171) es va dirigir ofici a la Direcció Territorial d'Alacant de la Conselleria d'Educació i vam demanar informació sobre la no-concessió de l'ajuda de transport escolar per a J. durant els cursos 95/96, 96/97, 97/98.

No obstant això, una vegada conclosa la tramitació de l'expedient, es va determinar el tancament i l’arxivament de l'expedient, en constatar que l'autora de la queixa no havia sol·licitat la beca de transport escolar, per la qual cosa, difícilment el seu fill podia ser beneficiari de la mateixa.

1.5. Educació en valencià

Les queixes de 67 pares d'alumnes de 3r curs d'Educació Primària del CP Santíssim Crist del Bon Encert de l'Alfàs del Pi (Alacant), van ser acumulades, al mer efecte procedimental, a la queixa núm. 010672, i exposaven succintament el següent:

“Que tots ells van escolaritzar els seus fills en el citat centre docent, que té implantat el denominat PIP, que inicia l'escolarització en castellà per a, progressivament, incorporar-se al valencià i que en 2n cicle de Primària comença a impartir l'ensenyament de l'assignatura Coneixement del Medi en valencià.

Que consideren, en no ser valencianoparlants, que impartir esta assignatura a nens en una llengua que desconeixen, comporta un elevat risc de fracàs escolar.

Que la Llei d'ús i ensenyament del valencià establix, en l'art. 24-2 “que el Consell de la Generalitat Valenciana introduirà progressivament l'ensenyament del valencià en els territoris de predomini lingüístic castellà relacionats en el títol cinqué i afavorirà totes les iniciatives públiques i privades que contribuïsquen a esta finalitat. Tot això sense perjuí que els pares o tutors residents en estes zones puguen obtenir l'exempció de l'ensenyament en valencià per als seus fills o tutelats, quan així ho sol·liciten en formalitzar la seua inscripció.”

Que si bé el municipi de l'Alfàs del Pi figura en el citat títol cinqué com de predomini lingüístic valencià, atenent a criteris socials és conegut de sobres que, de fet, la majoria de la població és castellanoparlant, tal com posa de manifest un informe, que s'adjunta, del Consell Escolar del CP Santíssim Crist del Bon Encert i que assenyala, en l'apartat 4, que “a causa de les característiques sociolingüístiques del centre, la possibilitat d’ampliar el domini del valencià per part de l'alumnat és molt reduïda, encara que el nivell de comprensió és mitjà”.

Que no qüestionen l'ensenyament de valencià sinó l'ensenyament en valencià, i que la Constitució Espanyola reconeix que tots els ciutadans tenen el dret a elegir amb llibertat real entre les llengües cooficials, i legitima l'ensenyament en valencià per la voluntat de la seua elecció.

I d'altra banda, l'Ordre de 31 de gener de 1997 de la Conselleria de Cultura i Educació, establix el procediment que cal seguir per a l'ús vehicular del valencià en l'ensenyament per als centres, d'acord amb les seues possibilitats organitzatives, la situació sociolingüística, el nivell de coneixement del valencià dels alumnes i la voluntat manifestada pels seus pares o tutors, (....) i (....) garantirà el dret dels alumnes a rebre l'ensenyament en una o una altra llengua oficial d'acord amb la voluntat prèviament manifestada.”

Estes queixes van ser admeses, i en vam donar trasllat a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura i Educació amb l'objecte de contrastar les al·legacions formulades pels promotors, i vam demanar a l'administració educativa que fera extensiu el seu informe a concretar les previsions existents, si escau, per a implantar a l'Alfàs del Pi un sistema alternatiu que permeta els ciutadans elegir la llengua castellana com a llengua docent exclusiva, i les raons per les quals es va incomplir el deure contemplat amb caràcter general en l'art. 42 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic i de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, de dictar resolució expressa sobre totes les sol·licituds que li formulen els interessats.

En el moment de tancar este Informe estem pendents de les al·legacions dels interessats, per a resoldre amb caràcter definitiu. Tot i amb això, convé assenyalar que, com a contestació a la nostra petició d'informe la Direcció Territorial de Cultura i Educació, i en concret sobre la impartició de l'assignatura Coneixement del Medi en valencià, ens va indicar el següent:

"El fet de relacionar l'aprenentatge del valencià amb el fracàs escolar no es fonamenta en cap base científica, informe (...), etc.; precisament la Conselleria d'Educació, a través de la normativa específica, orienta la forma de realitzar estos aprenentatges de la forma més educativa, tal com fa la resolució 21 de juliol de 1997 (DOGV de 31 de juliol) sobre l'autorització del Disseny Particular del Programa d'Incorporació Progressiva PIP, en el qual es consideren aspectes com que el Consell Escolar del Centre, per a aprovar qualsevol dels programes d'Educació Bilingüe establits per la Conselleria, ha de considerar: situació sociolingüística de l'alumnat i el seu entorn, objectius del currículum propis del nivell, proporció d'ús del valencià i del castellà com a llengües d'instrucció, moments i seqüències de la introducció sistemàtica de la lectura i escriptura en valencià i en castellà, tractament metodològic de les diferents llengües: valencià, castellà i llengua estrangera, i previsions d'actuacions amb l'alumnat de nova incorporació al sistema educatiu valencià i que necessita d'una atenció específica per a suplir la baixa competència lingüística de l'alumnat en alguna de les llengües oficials.

Que el Consell Escolar del Centre va aprovar el Disseny del Programa amb data 23 de maig de 2001 per 11 vots a favor, 0 en contra i 2 abstencions, que posteriorment va ser aprovat pel Servei Territorial d'Educació, amb data 7 de juny de 2001 (s'adjunta còpia de l'acta).

Consideracions relacionades que fan els reclamants sobre la Llei d'ús i ensenyament del valencià: que l'ensenyament del valencià en els territoris de predomini lingüístic castellà relacionats en el títol cinqué introduirà progressivament l'ensenyament del valencià, (aquí la normativa està referida a l'ensenyament del valencià en general), però s'obliden o semblen fer-ho que l'Alfàs del Pi és un municipi declarat en la Llei com de predomini lingüístic valencià i que per tant l'estudi del Coneixement del Medi com una forma d'incorporació progressiva a la normalització del valencià és una part del currículum escolar de l'alumne, a partir de 3r de Primària, d'obligació legal, on la resolució ja citada de 21 de juliol permet que els pares puguen presentar al·legacions a l'estudi d'esta matèria pels motius que consideren, a la vista dels quals el Centre prendrà les disposicions necessàries d'organització per a atendre les demandes, sempre dins del millor servei a l'educació dels escolars i a les seues possibilitats dins del marc legal establit.

De tota manera i per a la seua consideració general, dels 930 alumnes del centre únicament han presentat al·legacions part dels alumnes de 3r de Primària.

Quant a la queixa relacionada en l'escrit del Síndic de Greuges sobre el fet que s'informe sobre previsions existents per a implantar un sistema alternatiu que permeta els ciutadans elegir la llengua castellana com a llengua docent exclusiva, esta Inspecció no té coneixement que existisca, des del punt de vista legal, cap possibilitat per a això.

L'últim apartat de la Sindicatura sembla ser el fet que s'ha incomplit l'art. 42 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de dictar resolució expressa sobre totes les sol·licituds que li formulen els interessats.

Entenem que no hi ha hagut cap tipus d'incompliment, ja que les al·legacions, conforme a llei, es van presentar en la data prevista i, pocs dies després, el 19 de setembre, quasi de forma immediata, el Centre va contestar els al·legadors en la forma prevista en la normativa legal, al mateix temps que els anunciava pròximes reunions (el dia 25 del mateix mes) amb els tutors dels seus fills per a explicar-los la forma real en què impartirien el Coneixement del Medi, per a esvair dubtes i tranquil·litzar parlant-los que sempre s'impartiria la classe de forma més comprensiva, utilitzant la llengua que fóra més adequada per a ella. (S'adjunta resolució del Centre i convocatòria.)

Finalment informe eixa Sindicatura que, després de les reunions que vam dur a terme amb els professors tutors, no s'ha produït reclamació o queixa per part de cap pare dels reclamants."

D'altra banda, esta Institució ha tingut coneixement que, enguany, els nens de 3r de Primària, els pares dels quals ho van sol·licitar, se'ls permet tenir llibre de Coneixement del Medi en castellà, i s'impartixen simultàniament les classes en les dos llengües de la Comunitat Valenciana. I que idèntica queixa s'ha elevat pels promotors al Defensor del Poble Estatal.

Es van rebre en esta Institució 76 escrits de queixa, que al mer efecte procedimental es van acumular a la queixa núm. 010809, de l'Associació D. de G., constituïda per pares i mares d'alumnes d'esta localitat, que, substancialment, exposaven els següents fets i consideracions:

"Que Guardamar del Segura té tres centres d'ensenyament en els quals s'impartix exclusivament els anomenats PIP, de manera que l'administració educativa imposa als seus fills l'ensenyament en valencià, ja que no existix una línia en castellà com a llengua docent exclusiva.

Que (...), després de recollir 1.200 signatures i constituir l'Associació D. de G., van dirigir sengles escrits a l'Ajuntament i al director territorial de Cultura i Educació a Alacant i van exposar les seues reivindicacions, això és, la creació d'una línia d'ensenyament en castellà tant en Primària com en Secundària per al curs 2001/2002, i van deixar el que s'havia aprovat referent a això pels Consells Escolars dels diferents centres docents de Guardamar del Segura ja que, aquells no tenen competència, entre les seues funcions, per a decidir la llengua vehicular en què ha d'impartir-se l'ensenyament, i que estos escrits no han tingut cap resposta a pesar del temps transcorregut.

Que tenen constància que, en virtut de resolució judicial, en la ciutat d'Alcoi es va establir en els centres docents una línia exclusivament en castellà, si bé amb assignatura de valencià.

Que no qüestionen, en definitiva, l'ensenyament de valencià sinó l'ensenyament en valencià exclusivament i, que, la Constitució Espanyola reconeix que tots els ciutadans

tenen el dret a elegir amb llibertat real i legítima, entre les llengües cooficials, l'ensenyament en valencià per la voluntat de la seua elecció."

Tal queixa va ser admesa, i en vam donar trasllat a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura i Educació a Alacant, amb l'objecte de contrastar les al·legacions formulades, i per a concretar les previsions existents, si escau, per a implantar a Guardamar del Segura un sistema alternatiu que permeta als ciutadans elegir la llengua castellana com a llengua docent exclusiva. Així mateix, vam sol·licitar conéixer les raons per les quals es va incomplir el deure considerat amb caràcter general en l'art. 42 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic i de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, de dictar resolució expressa sobre totes les sol·licituds que li formulen els interessats.

La resposta de l'administració educativa va ser del següent tenor literal:

"A) Se sol·licita pel Síndic informació a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura i Educació d'Alacant sobre la realitat de les al·legacions formulades per l'Associació Dama de Guardamar, que se substancia en els paràgrafs números 1, 2, 3 i 4 de l'escrit de referència, en què s'argumenta, en general, que els centres docents de Primària i Secundària de Guardamar del Segura no oferixen una línia d'ensenyament en castellà.

A estos efectes, es fa constar:

1. Segons la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, en el seu article 35 determina que el terme municipal de Guardamar del Segura és, entre altres municipis de la província, de predomini lingüístic valencià.

2. El Decret 233/97, de 2 de setembre, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i Funcional de les Escoles d'Educació Infantil i dels Col·legis d'Educació Primària determina en el seu article 88 que tots els municipis de predomini lingüístic valencià que figuren en l'article 35 de la Llei d'ús, aplicaran un o més d'un dels programes d'educació bilingüe, concretament: el Programa d'Ensenyament en Valencià (PEV), el Programa d'Immersió Lingüística (PIL) i el Programa d'Incorporació Progressiva (PIP).

3. Per la seua banda, el Decret 234/97, de 2 de setembre, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i Funcional dels Instituts d'Educació Secundària, establix en el seu article 102, paràgraf segon, que en els municipis de predomini lingüístic valencià que figuren en l'article 35 de la Llei d'ús, tots els centres aplicaran un o més d'un dels programes d'educació bilingüe: Programa d'Ensenyament en Valencià (PEV) i el Programa d'Incorporació Progressiva (PIP).

4. Queda, per tant, establit que només existixen com a programes d'educació bilingüe en els centres situats en municipis de predomini lingüístic valencià de tota la Comunitat Valenciana, el PEV, PIL i PIP en els col·legis de Primària, i PEV i PIP en els centres de Secundària, però estos Decrets no preveuen en cap cas programes exclusivament en castellà, ni en Primària ni en Secundària.

5. La resolució de 15 de juny de 2001, en la qual es dicten instruccions en matèria d'ordenació acadèmica i organització de l'activitat docent en els centres d'Educació Infantil, Primària i Secundària per al curs 2001-2002, normativitza en el seu epígraf XI, articles 29 al 36, els programes d'educació bilingüe. Indica (art. 29) que els centres establiran un PEV o un PIP (i no uns altres) segons les disponibilitatss. Assenyala (art. 30) que en el programa PEV, totes o quasi totes les àrees no lingüístiques tindran el valencià com a llengua vehicular d'aprenentatge; i que en el programa PIP s'usarà el valencià com a llengua d'aprenentatge almenys en dos àrees no lingüístiques. L'aplicació i posada en marxa de qualsevol d'estos programes haurà d'estar aprovada —i ho està— pel consell escolar del centre que els establisca.

6. Així doncs, i segons l'esmentada resolució, no apareix ni creada ni definida la línia d'ensenyament en castellà com a llengua docent exclusiva, per la qual cosa no és possible establir en els centres docents de Guardamar del Segura (ni en cap dels centres dels municipis de la Comunitat Valenciana esmentats en l'art. 35 de la Llei d'ús) una línia d'ensenyament en castellà, per no tenir ni cobertura legal, ni ajustar-se a norma: la legislació no preveu l'existència de tal línia.

7. Cal assenyalar que la normativa sobre els programes d'educació bilingüe no és nova ni exclusiva d'este curs, ja que ve organitzant-se en la nostra Comunitat d'una manera repetitiva i similar any rere any, mitjançant les resolucions anomenades "d'inici de curs", i des de pràcticament l'entrada en vigor de la Llei d'ús.

8. Situacions similars a la plantejada per l'Associació D. de G. tampoc no són noves per a esta Direcció Territorial. I per si poguera servir com a exemple, se li adjunta fotocòpia en l'annex I d'una sentència del Tribunal Superior de Justícia, d'un cas ocorregut en l'Institut Pere Maria Orts i Bosch, de Benidorm (Alacant), sobre un problema lingüístic similar.

B) Quant a les previsions existents per a implantar a Guardamar un sistema alternatiu que permeta elegir la llengua castellana com a llengua docent exclusiva, s'indica que a la vista de la normativa legal actualment en vigor (Llei 4/1983, d'ús i ensenyament; decrets 233 i 234/1997, que aproven els reglaments orgànics dels centres d'Infantil, Primària i Secundària; resolucions de 15 de juny de 2001 sobre ordenació acadèmica i organització de l'activitat docent), en no estar prevista la seua existència en l'ordenament jurídic, no serà possible establir l'esmentada línia d'ensenyament en castellà, i queda oberta —òbviament— la possibilitat que en futures actuacions politicojurídiques siga creada tal línia d'ensenyament.

C) Quant al suposat incompliment de l'art. 42 de la Llei 30/92, manifestat pel Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, se significa que esta Unitat està en situació d'informació prèvia de les actuacions que cal seguir envers els peticionaris, sense haver-se arribat encara al punt d'obligació de resoldre, que indica l'article 42 de la Llei 4 de 1999, de 13 de gener, de Modificació de la Llei 30/92, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú."

En el moment de tancar este Informe no ha tingut entrada en esta Institució les al·legacions que, si escau, formulen els promotors de les queixes referenciades, per la qual cosa continua oberta la tramitació dels expedients oberts a este efecte.

1.6. Queixes no admeses

La Llei Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, planteja diversos supòsits en els quals el Síndic de Greuges no admetrà o rebutjarà les queixes que se li presenten, i en estos supòsits es troben les queixes que a continuació indiquem:

- *Inexistència d'actuació administrativa prèvia*

Del que ha exposat l'autora de la queixa núm. 010109, d'Alacant, es desprenia que no havia iniciat davant l'administració educativa cap actuació per al reconeixement dels drets esgrimits; per tant, ni expressament ni tàcitament s'havia pronunciat cap organisme o centre directiu de l'administració pública, per això no existia encara una actuació pública que poguera, si escau, ser investigada pel Síndic de Greuges, per la qual cosa vam suggerir a la interessada que es dirigira prèviament al Consell Escolar Municipal.

Per idèntics motius es va acordar la inadmissió de la queixa núm. 010445, subscrita per un veí de Gandia, en la qual ens plantejava diverses qüestions jurídiques sobre l'obligació de l'administració pública de resoldre expressament totes les sol·licituds que li plantegen els ciutadans.

I referent a això, vam comunicar al promotor de la queixa que la intervenció del Síndic de Greuges únicament resulta procedent quan s'observa, d'una manera directa, una vulneració de drets constitucionals o estatutaris, la defensa dels quals té encomanada, un supòsit que no s'esdevenia en l'assumpte referenciat.

Respecte als perjuís que, si s'escau, pogueren ocasionar-li les actuacions que referia en l'escrit inicial de queixa, li vam indicar que el funcionament normal o anormal de l'administració pública pot donar lloc a responsabilitat susceptible d'indemnització quan produïsca perjuís als ciutadans que estos no estiguen legalment obligats a suportar i siguen avaluables econòmicament.

- *Queixa formulada per autoritats administratives en matèries relacionades amb la seua competència*

L'art. 10 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora del Síndic de Greuges, establix que "no podran presentar queixa davant el Síndic de Greuges les autoritats administratives en matèries relacionades amb els assumptes de la seua competència". En este sentit, els professors formen part del Claustre de Professors, òrgan de govern col·legiat dels centres docents, de conformitat amb el que establix, entre d'altres, l'art. 9.b de la Llei Orgànica 9/1995, de 20 de novembre, de la participació, valoració i el govern dels centres docents, per la qual cosa no va ser possible admetre a tràmit la

queixa núm. 010163, subscrita per un professor de l'IES número 1 de Torrevieja, en què denunciava, en termes genèrics, la massificació del citat centre docent.

Tant el director, el Claustre de Professors com el Consell Escolar són òrgans de govern dels centres docents, de conformitat amb el que establix l'art. 9.b de la Llei Orgànica 9/1995, de 20 de novembre, de la participació, valoració i del govern dels centres docents, motiu pel qual, i segons hem assenyalat, no es va admetre la queixa núm. 010552, firmada pel Claustre de Professors i Consell Escolar de l'IES Callosa d'en Sarrià, ni la queixa núm. 201014, subscrita pel Consell Escolar de l'IES Cid Campeador de València.

La queixa registrada amb el núm. 010356, firmada per una regidora de l'Ajuntament d'Aldaia, en què relatava les deficiències en els centres escolars sostinguts amb fons públics, va ser igualment inadmesa, d'acord amb el que preveu el precitat art. 10 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre.

La Constitució atribuïx als regidors les més fonamentals potestats de govern, i els considera els representants de la sobirania popular amb competències en els àmbits material i territorial que determina la legislació de règim local; per tant, la competència principal que s'atribuïx als regidors i que definix l'abast de la seua autoritat, és la de participar en l'aprovació de les principals decisions municipals, per la qual cosa no cap dubtar del concepte d'autoritat i regidor, per este motiu, de conformitat amb el que preveu el precitat art. 10 de la Llei reguladora del Síndic de Greuges, no vam poder entrar en l'examen individualitzat de la queixa.

- *Disconformitat amb la normativa sobre escolarització d'alumnes i sol·licitud d'augment de ràtio*

Tot i compartir la preocupació dels pares que van subscriure les queixes referenciades amb els núm. 010532, 010536, 010543, 010572 i 010680, no va ser possible la seua admissió, ja que l'ampliació de ràtio és una possibilitat que, efectivament, reconeix la vigent normativa educativa i que l'administració educativa podrà, potestativament, concedir quan s'esdevinga alguna de les circumstàncies que s'expliciten en la normativa sobre escolarització, per la qual cosa esta Institució no ha d'objectar res a unes decisions de l'administració educativa que són perfectament ajustades a dret.

En conseqüència, és l'administració pública qui ha de valorar si les circumstàncies concurrents en un supòsit determinat possibiliten l'acceptació d'augment de ràtio, ja que, en definitiva, és competència de l'administració pública gestionar correctament els fons públics i tractar de rendibilitzar les inversions efectuades, per este motiu, com a norma general, és reticent a concedir ampliacions de ràtio en centres concertats situats en localitats on existixen places vacants en centres públics.

Independentment de tot el que antecedix, i ben entés que la negativa a augmentar la ràtio en col·legis concertats no constituïx una actuació pública irregular que ha de ser investigada pel Síndic de Greuges, vam considerar que per tractar-se d'una qüestió que afecta la totalitat de la comunitat educativa, i no solament els alumnes exclosos, la

sol·licitud interessada d'augment de la ràtio en el col·legi afectat hauria d'estar avalada pel Consell Escolar de l'esmentat centre educatiu.

D'altra banda, dels escrits de queixa es desprenia, a més a més, que s'havien dirigit a la Direcció Territorial d'Educació; per això, fins que la Direcció Territorial no resolguera de manera expressa la qüestió plantejada o es produïren retards injustificats a resoldre, o qualsevol altre tipus d'actuació irregular, no podíem intervenir en l'assumpte plantejat.

- Disconformitat amb els criteris d'avaluació i promoció d'alumnes d'ESO

La disconformitat amb la decisió adoptada pel conjunt de professors del grup 4t d'ESO en l'IES Camp de Túria de Llíria (València) de no promocionar el seu fill per a l'expedició del títol de Graduat en Educació Secundària, va donar lloc a la queixa núm. 010603, i vam donar compte a la Sra. G.M.M. que l'ESO és l'etapa que significa la conclusió de l'educació obligatòria, en la qual els alumnes assolixen les capacitats necessàries per a prosseguir els seus estudis i integrar-se en la vida laboral, i en este sentit, el Decret 47/1992 de 30 de març del Govern Valencià va establir el currículum d'ESO en la nostra Comunitat, i va determinar els objectius de l'etapa i de les diferents àrees que en esta s'impartixen, com també els continguts i criteris d'avaluació corresponents a cada àrea, que són els elements que configuren el currículum.

L'esmentat Decret disposa que l'avaluació dels aprenentatges de l'alumnat d'ESO es realitzarà des de les diferents àrees i matèries del currículum, i haurà de ser contínua i integradora, de manera que permeta avançar un alumne que haja aconseguit globalment els objectius educatius.

Així mateix, la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística, en recollir la preocupació referent al professorat, va iniciar un estudi per a facilitar orientacions i propostes per a ajudar els equips de professors que han d'avaluar i prendre decisions de promoció o repetició i el procediment per a decidir les qualificacions, la promoció i la proposta d'expedició del títol, va dictar la resolució de 7 d'abril de 1998 (DOGV 17-4-98) per la qual es donen instruccions sobre la promoció i avaluació de l'alumnat d'ESO.

I en este sentit, i de conformitat amb la resolució citada, l'avaluació dels aprenentatges de l'alumnat és realitzada pel conjunt dels professors del respectiu grup d'alumnes, coordinats pel tutor i assessorats pel Departament d'Orientació del centre.

Conseqüentment, si bé entre els drets bàsics reconeguts als alumnes dels centres docents de nivells no universitaris, en el Decret 246/1991, de 23 de desembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, figura que "el seu rendiment escolar siga valorat de conformitat amb criteris de plena objectivitat", la queixa formulada no va poder ser admesa per esta Institució, ja que la decisió del conjunt de professors és adoptada col·legiadament, i en última instància, implicaria formular criteris tècnics aliens a les prerrogatives de supervisió que la Llei 11/1988, de 26 de desembre, atorga a esta Institució i la decisió final respecte a la no-promoció dels alumnes dels centres docents de nivells no universitaris, correspon a la Junta Avaluadora.

- *Queixes no admeses perquè no reunixen les condicions formals o objectives per a iniciar una investigació*

Vists els termes genèrics en què va ser plantejada la queixa núm. 011048, firmada per la presidenta de l'AMPA d'un IES d'Oliva, i en la qual denunciava la disconformitat dels pares amb la vaga de l'alumnat de primer i segon cicle d'ESO i sense que ampliaren, dins del termini concedit a este efecte, el contingut de l'escrit inicial de queixa i tenint en compte la impossibilitat d'iniciar una investigació, es va determinar la no-admissió de la queixa.

La incompatibilitat denunciada per l'autora de la queixa núm. 010890 entre el seu horari laboral i l'acadèmic no va ser suficient perquè esta Institució iniciara cap actuació, ja que la qüestió plantejada excedia l'àmbit de competències del Síndic de Greuges.

La disconformitat d'un alumne, Premi Extraordinari de Batxillerat, amb els criteris d'autoorganització del Servei d'Ordenació Acadèmica, va motivar la queixa núm. 010330, que no va poder ser admesa a tràmit per tractar sobre qüestions d'oportunitat del servei citat, alienes a les competències que la Llei 11/1988, de 26 de desembre, encomana al Síndic de Greuges.

2. ENSENYAMENT UNIVERSITARI

2.1. Accés als estudis universitaris

La consulta formulada per l'autor de la queixa núm. 010031, sobre la possibilitat d'accés als ensenyaments que permeten obtenir el títol d'Enginyeria Industrial, per a qui té els títols de Tècnic Especialista en la branca d'Electricitat i Electrònica, en les especialitats de Calor, Fred i Aire Condicionat, i de Manteniment d'Instal·lacions de Serveis i Auxiliars (M.N.3), i la seua disconformitat amb el Reial Decret 69/2000, de 21 de gener (BOE de 22 de gener), pel qual es regulen els procediments de selecció per a l'ingrés en centres universitaris dels estudiants que reunisquen els requisits legals necessaris per a l'accés a la Universitat, i en concret amb els requisits establits en l'art. 24 del RD 609/2000 per a l'accés directe als ensenyaments que permeten obtenir el títol oficial d'Enginyeria Industrial, no pot, per ella mateixa, motivar la intervenció del Síndic de Greuges; per este motiu es va determinar la no- admissió de la queixa.

La mera disconformitat o el desacord amb la resolució de revalidacions del curs 2000-01 de la Comissió de Revalidació de l'Escola d'Infermeria (Universitat d'Alacant), per la qual es va acordar ratificar la no-revalidació/adaptació de cap de les assignatures sol·licitades per l'autora de la queixa núm. 010220, per ser assignatures cursades en els seus estudis d'origen corresponents als estudis de ATS, que no són estudis que permeten obtenir la titulació universitària oficial, no va poder, per ella mateixa, determinar la nostra intervenció.

En relació amb la queixa núm. 010588, relativa a la qualificació acadèmica de R.R.S. per a accedir a la Diplomatura de Fisioteràpia de la Universitat de València, es va determinar el cessament de les nostres actuacions, atés que la promotora de la queixa, després de felicitar la Institució, ens va comunicar que havia estat admesa pel contingent de titulats en la Fase A de la preinscripció corresponent al curs acadèmic 2001/02 amb la qualificació de 8,19 calculada en els termes establits en l'art. 12, apartat i del Reial Decret 69/2000, de 21 de gener (BOE, núm. 19, de 22 de gener de 2000).

Després d'estudiar detalladament les queixes núm. 200832, 201078 i 201096, reflectides en l'Informe 2000, pàg. 197, com també les comunicacions rebudes de la Universitat d'Alacant i de la Conselleria de Cultura i Educació, a qui també ens havíem dirigit en demanda d'informació, no observem una actuació pública irregular que justifique la intervenció del Síndic de Greuges, ja que, en efecte, en virtut del que establix l'art. 24 del Reial Decret 704/1999, de 30 d'abril (BOE d'1 de maig de 1999), pel qual es regulen els procediments de selecció per a l'ingrés en els centres universitaris dels estudiants que reunisquen els requisits legals necessaris per a l'accés a la Universitat, els estudiants majors de vint-i-cinc anys que hagen superat les proves específiques d'accés a la Universitat tenen una reserva de places en nombre no inferior a l'1% ni superior al 3% de les disponibles en els ensenyaments als quals puguen tenir accés.

Amb l'entrada en vigor del Reial Decret 69/2000, de 21 de gener (BOE de 22 de gener de 2000), que deroga l'anterior, se seguix mantenint el contingent de reserva per a estudiants majors de vint-i-cinc anys, i s'establix en els mateixos termes que en la normativa anterior, no inferior a l'1% ni superior al 3%.

L'Ordre de 29 de maig de 2000 (DOGV de 9 de juny), per la qual es regulen els procediments d'admissió a ensenyaments universitaris a la Comunitat Valenciana, concreta, en el seu apartat 4 g), en un 3% la reserva de places per a majors de vint-i-cinc anys que hagen superat les proves específiques d'accés a la Universitat en el curs 1999/2000.

Tota la normativa d'aplicació ressenyada amb anterioritat són disposicions de caràcter general publicades en els diaris oficials corresponents i, per tant, de general coneixement, el que fa inadmissible al·legar desinformació. A més, durant el mes d'abril, i amb motiu de la notificació als interessats de la qualificació obtinguda en les proves d'accés, es va informar que la superació dels exàmens i, si escau, del curs d'orientació i iniciació, no implicava necessàriament l'accés als estudis d'Infermeria ja que estava pendent la concreció del percentatge de reserva.

L'article 103 de la nostra Constitució establix que l'administració pública haurà d'actuar amb submissió plena a la llei i al dret, per la qual cosa la Universitat no pot ignorar el que la normativa d'aplicació recull respecte del contingent de reserva per a l'accés de persones majors de vint-i-cinc anys. En conseqüència, la mera disconformitat amb la normativa jurídica citada, no va ser suficient per a la continuació de les nostres actuacions, i es va determinar el tancament dels expedients.

2.2. Personal docent

La negativa de la Comissió de Doctorat de la Universitat de València a lliurar a una professora còpia de l'acta de la reunió de la Comissió de Doctorat de la Universitat que va procedir a l'aprovació del tribunal d'una tesi i l'informe presentat, si escau, pel representant de la Facultat de Dret en la citada Comissió, relatiu al nomenament del tribunal d'esta tesi, va motivar l'obertura de la queixa núm. 010396.

La Universitat li va remetre l'informe de referència però, no obstant això, va ometre adjuntar-li la còpia de l'acta sol·licitada, per la qual cosa va reiterar per escrit la seua petició que se li remeteren les còpies citades mitjançant instància presentada en l'Oficina Auxiliar núm. 2 del Registre General de la Universitat de València, fins que, en no obtenir resposta, es va dirigir al Tribunal de Greuges de la Universitat de València i va sol·licitar que adoptara les mesures oportunes perquè es fera efectiu el seu dret.

El president del Tribunal de Greuges d'aquella Universitat li va comunicar la resolució favorable a la seua pretensió, en virtut de la qual, el Tribunal considerava que, en compliment de la normativa vigent, la Comissió de Doctorat d'esta Universitat havia de proporcionar-li còpia de l'acta sol·licitada, de conformitat amb l'art. 234 dels Estatuts.

No obstant això, la firmant de la queixa solament va rebre un extracte de l'acta que havia sol·licitat, raó per la qual va sol·licitar expressament el compliment de la resolució del Tribunal de Greuges relativa al lliurament d'una còpia de l'acta de la Comissió de Doctorat de data 11 de gener de 2001, i el Rectorat de la Universitat de València va resoldre no accedir a la petició plantejada.

Finalment, contra esta resolució, la interessada va interposar recurs de reposició que no va ser admés a tràmit.

Prosseguix, al tancament del present Informe, la tramitació d'esta queixa, ja que la firmant de la mateixa va remetre un escrit en què s'ampliava el contingut de la queixa, i va aportar dades i fets nous.

IV. SANITAT

Introducció

Al llarg de l'any 2001 han tingut entrada en esta Institució 60 queixes corresponents a l'activitat sanitària de l'administració pública, de les quals 45 van ser admeses a tràmit i 3 van acabar amb resolucions acceptades, mentre que 15 no van ser admeses pels motius que exposem al llarg d'este capítol.

A la vista d'això anterior s'observa un important increment en les queixes sobre esta matèria, respecte de l'any 2000, en què es van tramitar 34 queixes.

1. ASSISTÈNCIA SANITÀRIA

1.1. Llistes d'espera

Va tenir entrada en esta Institució la queixa núm. 010718, firmada per un veí d'Almoradí (Alacant). En el seu escrit de queixa denunciava el retard a ser vist pel metge especialista de la pell de l'Hospital Vega Baja d'Orihuela. Concretament, ens indicava que el dia 13 d'agost de 2001, després de consulta amb el metge del seu centre

de salut, va ser remés al Centre d'Especialitats d'Orihuela per a ser vist per l'especialista de la pell. La cita per a ser vist pel dermatòleg era el dia 15 d'octubre de 2001.

Després de sol·licitar el corresponent informe a este centre hospitalari, ens va informar el que seguix:

"En relació amb el seu escrit, en què ens sol·licita informació sobre la queixa presentada davant d'eixa Institució pel Sr. FHN, per demora de dos mesos per a ser vist pel dermatòleg, li comunique que este termini es considera habitual, atés que coincidix amb el període de vacances, durant el qual l'activitat ordinària en les consultes queda reduïda".

Vam donar trasllat al promotor de la queixa de l'informe emés per la Conselleria de Sanitat, concretament per l'Hospital del Baix Segura, a l'efecte que, si ho considerava oportú, presentara al·legacions sobre això.

Atés que l'interessat no va fer al·legacions sobre això, vam procedir al tancament de l'expedient.

En la queixa núm. 010352, la seua promotora substancialment exposava que es trobava tramitant davant el Centre de Diagnòstic i Orientació de la Direcció Territorial d'Alacant de la Conselleria de Benestar Social un expedient de minusvalidesa, i havia sol·licitat al referit organisme un informe mèdic actualitzat de l'especialista de Cirurgia Ortopèdica Traumatologia (COT) a fi de finalitzar l'expedient, i li havia concedit un termini de tres mesos.

La promotora de la queixa, el gener de 2001, ja s'havia dirigit a la Unitat de Documentació Clínica i Admissió de l'Hospital General Universitari d'Alacant, a fi d'obtenir un informe mèdic actualitzat. En este sentit, l'esmentada Unitat li va facilitar la nota de règim interior remesa al Servei de Traumatologia, en la qual li recordava que havia d'impartir les instruccions pertinents a fi de fer arribar al pacient l'esmentat informe "ja que els mateixos han de tramitar-se des del personal administratiu de cada servei clínic".

E1 23 d'abril de 2001, la promotora de la queixa va acudir al Servei de COT de l'Hospital General d'Alacant i els va explicar la necessitat de comptar amb l'informe mèdic actualitzat; a pesar d'esta explicació i de la nota de règim interior comentada, el facultatiu que la va atendre no li va emetre l'informe.

En considerar que la queixa reunia els requisits, la mateixa va ser admesa a tràmit.

En este sentit, a fi de contrastar les al·legacions de la promotora de la queixa referenciada, vam sol·licitar al centre hospitalari que ens enviara informació suficient sobre la realitat de les mateixes i concretament que ens indicara quan elaborarien l'informe mèdic sol·licitat per la interessada (en este sentit, li recordàvem que el termini concedit per la Conselleria de Benestar Social acabava el 19 de juny de 2001).

Una vegada rebut l'informe reclamat, i després de conversació telefònica mantinguda amb la ciutadana promotora de la queixa, vam procedir al tancament de les nostres investigacions, atés que, tal com ens indicava en el seu informe l'Hospital General Universitari d'Alacant, el 18 de juny de 2001 va lliurar a la promotora de la queixa la documentació que havia sol·licitat. Al mateix temps, en el referit informe se'ns indica que estava sent atesa pel Servei de Neurocirurgia, una qüestió esta última que va ser confirmada després, mitjançant conversació telefònica mantinguda amb la interessada.

La queixa núm. 201167, formulada pel secretari del Sector Sanitat FSP-UGT.PV, substancialment, exposava que un gran nombre de ciutadans de la Comunitat Valenciana estaven patint la gran lentitud de les llistes d'espera, perquè se'ls resolguera un determinat problema de salut, siga quirúrgic, d'aplicació a determinat tractament, no quirúrgic, de realització de prova de diagnòstic o complementàries, o fins i tot per a ser visitats per metges especialistes o generalistes. A més a més, que esta situació comportava o podia comportar perjuís, en alguns casos greus i en d'altres, fins i tot irreversibles.

Admesa a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a la Direcció General per a la Prestació Assistencial de la Conselleria de Sanitat, a fi de contrastar les al·legacions formulades pel promotor de la queixa.

La Conselleria de Sanitat ens va informar el que seguix:

"Mesures adoptades en la Conselleria de Sanitat pel que fa a problema de les llistes d'espera.

- Optimització i augment del rendiment dels hospitals públics

- Increment d'activitat matutina i la implantació i el creixement de l'activitat vespertina.

- Decret sobre estructura, organització i funcionament de l'atenció especialitzada de la Conselleria de Sanitat. (Decret 186/1996, de 18 d'octubre, del Govern Valencià), queda recollit:

- Capítol II "Òrgan de Gestió dels Hospitals i Centres d'Especialitats " article 23.- "L'activitat programada dels hospitals serà de matí i de vesprada".

- Implantació i desplegament del Decret 97/1996, de 21 de maig, del Govern Valencià).- Pla de xoc d'eliminació de llistes d'espera.

- Per a la demanda que sobrepassa la capacitat d'acció dels hospitals públics.

- Dirigit a aquells beneficiaris del dret d'assistència sanitària, la qual havia de ser prestada per la Conselleria de Sanitat, i que es troben en llista d'espera pendents d'assistència quirúrgica per un termini superior a 90 dies. Podran sol·licitar al mateix la designació del centre privat, mitjançant la qual es prestarà l'assistència corresponent.

- Amb tal mesura, pionera en l'Estat, ha prevalgut la voluntat de l'individu per ser intervingut en el recurs sanitari privat que trie, després de superar el temps considerat com a raonable.

Potenciació i implementació de les alternatives de la hospitalització convencional

- Unitats d'hospitalització domiciliària
- Hospital de dia
- Unitats de cirurgia sense ingrés. CMA
- Hospital de mitjana i llarga estada

Millora del sistema d'informatització

- Per a la gestió de la llista d'espera quirúrgica que ens permet poder avisar a tots els ciutadans pendents d'intervenció i oferir la resolució dels seus problemes, siga en un recurs públic o privat distint al del seu hospital de referència i sempre respectant en primer lloc la voluntat del pacient i atenent a criteris d'accessibilitat (cronàxia no superior a 30 minuts).

Totes les mesures anteriorment ressenyades, incidixen tant en la llista d'espera quirúrgica com en la de consultes i exploracions.

D'altra banda, s'han inclòs en els contractes d'activitat fets amb els nostres centres, objectius de reducció de llista d'espera, tant quirúrgica com de proves complementàries i consultes externes.

Quant als objectius estratègics de la Conselleria de Sanitat en l'àmbit de la llista d'espera de consultes externes i proves diagnòstiques, hem establit una sèrie de línies d'acció específiques que garantisquen una atenció equitativa i de qualitat que satisfaça els ciutadans i també els nostres professionals:

1a Implantació de la lliure elecció d'especialista.

2a Implantació de l'atenció personalitzada, de manera que el pacient siga atés per un mateix especialista al llarg de tot l'episodi assistencial.

3a Elaboració d'una cartera de serveis, un catàleg de proves diagnòstiques i una cartera de derivacions per a l'Àrea de Salut, que incloguen totes les prestacions sanitàries a les quals té dret el ciutadà.

4a Confecció d'uns pactes de consum que garantisquen al ciutadà l'atenció ens uns temps màxims d'acord amb la seua situació clínica i el grau de prioritat, comuns a qualsevol àrea de salut.

5a Millora dels sistemes de comunicació i els circuits assistencials, de manera que s'allibere el ciutadà de qualsevol tràmit administratiu per a aconseguir una cita.

6a Informatització dels processos de gestió de pacients en atenció ambulatòria.

7a Disseny d'un sistema d'informació comú d'atenció ambulatòria.

8a Integració de la informació clínica per a aconseguir la història clínica compartida en cada àrea de salut.

9a Elaboració de protocols clínics i d'atenció comuns per a les patologies que més prevalen.

10a Impuls a la implicació conjunta en l'ús racional de medicaments i de proves diagnòstiques.

11a Desplegament d'una estratègia de formació permanent amb àrees comunes de formació continuada.

12a Establiment de vies estables de relació entre els professionals d'ambdós nivells assistencials.

13a Pla de garantia de demores per a proves complementàries, similar al pla de xoc d'eliminació de llistes d'espera".

Del contingut de l'informe es va donar trasllat al promotor de la queixa a l'efecte que poguera al·legar el que estimara convenient sobre això.

A la vista de l'escrit d'al·legacions del promotor de la queixa i a fi d'aprofundir encara més en l'estudi de la queixa relativa a la lentitud de les llistes d'espera, vam sol·licitar informació sobre la situació actualitzada de les llistes d'espera no quirúrgiques i les actuacions fetes per a reduir-les (en l'informe referenciat solament ens informava de la llista d'espera quirúrgica) i a la situació del denominat Pla Express referent a l'eliminació de les llistes d'espera amb mitjans propis de la Conselleria de Sanitat (segons el promotor de la queixa, des de fa algun temps hi ha disponible un esborrany de decret).

En el moment d'elaborar-se la Memòria, la queixa continua en tràmit.

En relació amb la queixa núm. 201116, de la qual es donar compte en l'Informe de l'any 2000 (pàg. 204), si bé l'interessat no va fer escrit d'al·legacions a la vista de l'informe emés per l'Hospital d'Elx, per part d'esta Institució es va demanar, mitjançant una telefonada, informació complementària sobre això.

L'Hospital d'Elx ens va informar que s'havia assignat clínica privada per a la intervenció quirúrgica de l'esposa de l'autor de la queixa, dins el Pla de Xoc per a la reducció de llistes d'espera de la Conselleria de Sanitat, i la seua operació estava programada per al mes de juny de 2001.

Una vegada vam donar trasllat a l'autor de la queixa de la informació complementària, vam procedir al tancament de la mateixa.

Pel que fa a la queixa núm. 200878, de la qual vam donar compte en l'Informe de l'any 2000, pàg. 205, la Direcció General d'Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat va acceptar la nostra recomanació, i vam informar l'autora de la queixa sobre este fet.

La queixa núm. 201071 (Informe de l'any 2000, pàg. 207), va ser tancada, atés que a la vista de l'informe remés per l'Hospital Comarcal de la Vila Joiosa, no vam deduir l'existència d'una actuació administrativa irregular. D'altra banda, vam donar trasllat de l'esmentat informe a l'autor de la queixa i este no va presentar al·legacions al mateix.

1.2. Pràctica professional

Va tenir entrada en esta Institució la queixa núm. 010424, presentada per una ciutadana de Guardamar del Segura (Alacant).

Ens exposava una sèrie de deficiències i mancances que hi havia en el centres de salut de Guardamar del Segura (Alacant), particularment pel que fa al servei d'urgències, després d'uns fets dels quals va ser testimoni la matinada del dia 30 de març.

Vam sol·licitar informe a la Conselleria de Sanitat (Direcció d'Àrea d'Atenció Primària núm. 20) a fi de contrastar les al·legacions formulades per la promotora de la queixa.

En la informació remesa per l'administració sanitària, de la qual vam donar l'oportú trasllat a la interessada, se'ns indicava que, a la vista de la queixa tramitada per esta Institució, s'havien iniciat les investigacions oportunes i la petició d'informació al personal del Centre de Salut de Guardamar.

Posteriorment, la Direcció d'Àrea núm. 20 ens va emetre les conclusions a les quals havia arribat, després de les investigacions iniciades, de les quals també vam informar la interessada.

De la documentació que es trobava en l'expedient, es desprenia que la Direcció d'Atenció Primària de l'Àrea 20 de la Conselleria de Sanitat va iniciar investigacions a fi d'investigar la denúncia de la interessada relativa a les deficiències del Centre de Salut de Guardamar del Segura.

No obstant això anterior, i a la vista de l'escrit d'al·legacions presentat per la interessada, es desprenia la seua completa discrepància amb els fets ocorreguts, i també amb les conclusions de les investigacions a què va arribar l'administració sanitària.

En el cas que ens plantejava, no s'observava una actuació de l'administració que implicara infracció de l'ordenament jurídic o una actuació il·legítima que impedira o menyscabara l'exercici de drets. I la mera disconformitat o el desacord amb les conclusions o els resultats de la investigació no podia, per ella mateixa, motivar la nostra intervenció, per la qual cosa vam concloure les nostres investigacions sobre això.

En la queixa núm. 010398, una veïna d'Alaquàs (València) denunciava una sèrie d'actuacions relatives a la pràctica mèdica dutes a terme a partir d'una malaltia que

patia com a conseqüència de la intervenció quirúrgica que se li va practicar per a procedir a l'extracció de medul·la òssia en l'Hospital Universitari La Fe de la ciutat de València.

Segons ens indicava en el seu escrit, després de la intervenció quirúrgica va necessitar ser atesa per diversos centres sanitaris i especialistes.

Una vegada estudiada la queixa, la mateixa va ser admesa a tràmit i es va sol·licitar informe a la Conselleria de Sanitat (Subsecretaria de l'Agència Valenciana de Salut) a fi de contrastar les al·legacions de la interessada.

Després de la remissió de l'informe de la Subsecretaria de l'Agència Valenciana de Salut a la interessada i a la vista de les al·legacions formulades al mateix, es deduïa la discrepància sobre les actuacions dutes a terme en les referides actuacions o pràctiques mèdiques.

El mateix ocorria amb la queixa núm. 010290, un veí d'Ibi (Alacant) exposava una sèrie d'actuacions, relatives a la pràctica mèdica, dutes a terme a partir d'una malaltia de columna lumbar, de la qual va ser intervingut el 22 de desembre de 1999 en l'Hospital General Universitari d'Alacant pel facultatiu especialista de Cirurgia Ortopèdica.

Segons ens indicava en el seu escrit, el resultat de l'operació va ser satisfactori (assenyalava que després de la intervenció quirúrgica els dolors van augmentar), per la qual cosa a partir d'eixe moment va haver de ser atés per diversos centres hospitalaris, concretament en l'Hospital Verge del Lliris d'Alcoi i en l'Hospital Universitari de València.

Assenyalava a més a més que, a pesar de les actuacions mèdiques fetes, es trobava "totalment desassistit d'una malaltia que havia de ser tractada amb urgència per un servei especialitzat".

Una vegada estudiada la seua queixa, la mateixa va ser admesa a tràmit, i es va demanar informe a la Conselleria de Sanitat (Direcció General d'Atenció al Pacient). D'este informe li va ser remesa una còpia a l'interessat.

En este sentit, vam donar la mateixa resposta a les queixes 010290 i 010398, ja que, és criteri d'esta Institució, quan hem observat les discrepàncies de posicions entre l'administració sanitària i l'usuari, tal com s'esdevenia en estos casos, informar el promotor de la queixa dels elements que incidixen en la determinació de les responsabilitats i al mateix temps de les accions que pot emprendre en els termes següents:

"D'acord amb la doctrina majoritària seguida en la matèria, es poden assenyalar, com a factors que incidixen, en general, en cadascun dels actes mèdics fets, els següents:

1. El facultatiu, amb les seues circumstàncies personals i professionals. Durant l'extens període de formació, haurà obtingut una sèrie de coneixements i aptituds, però poden ser insuficients per a afrontar les situacions concretes que se li poden plantejar.

Podem trobar-nos, si així s'esdevé, davant d'un supòsit d'imperícia. Si, a pesar que la seua formació és suficient, la seua actitud en una intervenció concreta no és l'adequada, la seua conducta pot ser qualificada de negligent o, fins i tot, en molt rares ocasions, de dolosa.

2. E1 malalt i el seu entorn familiar, amb les seues actituds, col·laboradores o no, amb el propi facultatiu i amb el centre en què se li proporciona el tractament. La influència d'estes persones pot apreciar-se en diversos aspectes: si presten el seu consentiment o no per a determinades intervencions, si presssionen perquè se'n facen d'altres o perquè es duguen a terme d'una manera o d'una altra, etc.

3. La pròpia malaltia que afecta l'individu. D'esta manera es pot requerir la intervenció d'un facultatiu davant de malalties que apareixen com a incurables amb els tractaments que, fins al moment, la ciència ha aconseguit descobrir. D'altres que, a pesar de ser "curables", estan sotmeses a un percentatge d'èxit, per la incidència d'altres factors no imputables a cap dels qui intervenen. És a dir, que podem trobar-nos amb la concurrència d'altres afeccions o amb les condiciones físiques, somàtiques, biològiques, etc. del propi pacient, que fan que guanye certa veracitat l'afirmació que "no hi ha malaltia sinó malalt".

4. El medi en què es produïx la intervenció del professional mèdic. En este terreny, poden incloure's des de la dotació del centre que es posa a la seua disposició (espais físics, tecnologia, instrumental, etc.,) fins a l'organització del propi treball. Per tant, cal avaluar si en el cas concret s'ha disposat de tot el material necessari per a fer l'acte mèdic amb totes les garanties o s'ha hagut de fer precàriament. En l'aspecte de l'organització del treball, cal tenir present que en multitud de processos, sobretot hospitalaris, no es produïx l'actuació d'un sol professional, sinó que la seua tasca es fa en l'àmbit d'un equip, moltes vegades de naturalesa interdisciplinària, i se succeïxen les intervencions al llarg dels torns que es fan durant la jornada. A això cal afegir, també, la incidència que pot tenir en l'evolució d'una malaltia l'actuació d'altres professionals no facultatius que presten atencions al malalt.

Per tant, i en resum, la valoració d'un acte mèdic ha de comprendre dos aspectes diferents però indissolubles:

- En primer lloc, l'autoria del mateix i el procediment seguit per a aconseguir-lo, en què es podrà apreciar l'exacte ingredient de la diligència professional desplegada o, en si s'escau, les desviacions sobre la mateixa (error, negligència, desídia, imperícia, imprudència, etc.).

- En segon lloc, la delimitació del resultat aconseguit, és a dir, si és correcte o no, si es correspon amb l'activitat feta i si han interferit en la seua producció altres circumstàncies que trenquen o modifiquen el nexe causal entre ambdós.

Amb tot això, es pot concloure que, per determinar la responsabilitat dels qui intervenen en un procés mèdic, cal avaluar quin és el grau de participació de cadascun dels factors descrits en el resultat final.

Esta determinació de la responsabilitat, civil o penal, dels professionals que han intervingut, o patrimonial administrativa per tractar-se de la prestació d'un servei públic, en l'assumpte objecte de la queixa presentada per vosté davant d'esta Institució, ha de dilucidar-se al si d'un procés judicial, que és on es troben presents les garanties suficients de contradicció de les proves i els informes que cada una de les parts puga aportar en defensa de les seues posicions, ja que, d'acord amb l'article 117.3 de la Constitució Espanyola, la potestat de jutjar i executar "correspon exclusivament als jutjats i tribunals determinats per les lleis".

En la queixa núm. 010053, un veí de Rojales (Alacant) denunciava uns fets ocorreguts en el Centre de Salut de l'esmentat municipi, que van motivar que presentara un full de reclamació.

Segons el promotor de la queixa, la denúncia es dirigia contra un facultatiu de pediatria del Centre de Salut esmentat, sobre els següents fets que, en síntesi, exposem seguidament:

Va formular un full de reclamació en el Centre de Salut de Rojales per presumible negligència d'un pediatra, que va atendre el fill del promotor de la queixa de 4 anys d'edat el dia 9 d'agost de 1998, quan va ingressar d'urgències amb un fort mal d'estómac. L'esmentat especialista li va diagnosticar que tenia gasos en l'estómac, li va receptar uns medicaments i el va enviar al domicili ja que va dir que no era res.

Davant l'empitjorament del menor, el van portar al Servei d'Urgències de l'Hospital Vega Baja, en què, després de comprovar els símptomes i d'explorar el menor, li van diagnosticar apendicitis, i va ser traslladat a l'Hospital Maternal i Pediàtric d'Alacant, en què el cirurgià immediatament el va intervenir i li va diagnosticar "apendicitis aguda gangrenosa amb plastró d'anses i epipló", i li va practicar una intervenció quirúrgica.

Després de fer l'esmentat full de reclamació i aportar fotocòpies del full d'urgències del Centre de Salut de Rojales, de les receptes dispensades i de l'informe de l'Hospital General d'Alacant en què li van fer l'apendicectomia, el promotor de la queixa es va interessar constantment per telèfon sobre la seua reclamació, i li responien què estava en estudi i que l'informarien, sense que a hores d'ara haguera obtingut cap resposta.

En este sentit, a fi de contrastar les al·legacions del promotor de la queixa, vam demanar informe al facultatiu esmentat, i també a la Direcció d'Àrea de Salut núm. 20.

Una vegada rebut l'informe del facultatiu, li'n vam donar trasllat a l'interessat a l'efecte de formular al·legacions, que sí que va presentar.

Amb posterioritat, vam tornar a dirigir-nos a la Direcció d'Atenció Primària núm. 20 a fi que ens enviara informació sobre l'estat de la reclamació efectuada per l'interessat en qüestió.

A la vista de l'informe emés per la Direcció d'Àrea, del qual vam donar trasllat al promotor de la queixa, es deduïa que per part de l'administració sanitària es concloïa que "no hi ha hagut negligència per part de cap professional, per la qual cosa, entenem,

no considera oportú iniciar expedient administratiu de cap tipus".

En este sentit, vam comunicar a l'interessat que, arribats en este punt, és criteri d'esta Institució que la nostra actuació vaja dirigida a l'esclariment dels fets que es denuncien, i a motivar, si s'escau, que per part de l'administració sanitària s'inicie o no expedient d'informació interna que duga a determinar, si és possible, les possibles responsabilitats.

Tanmateix, vam informar l'interessat que, si considerava oportú impugnar tal resolució en via administrativa o jurisdiccional per discrepar dels criteris en què es basava, podia acudir en consulta a un advocat en exercici, que el podria orientar a este efecte, ja que la mera disconformitat amb una resolució administrativa no podia, per si mateixa, motivar la nostra intervenció. D'altra banda, li vam indicar que si concorrien els requisits legals per a això, podia sol·licitar al col·legi d'advocats de la seua província la designació d'un lletrat de torn d'ofici.

Continuen en tramitació les queixes següents:

La queixa núm. 010103, en què una veïna de la ciutat de València va presentar davant d'esta Sindicatura escrit de queixa en què exposava que el 28 d'octubre de 2000 va morir el seu espòs als 62 anys. Segons ens indicava, al seu espòs se li van practicar, abans de morir, unes proves en l'Institut Carlos III de Madrid, mitjançant les quals se li va detectar la proteïna 14.3.3 (segons la promotora de la queixa, es tracta de la variant de la malaltia de Creutfeld-Jacob relacionada amb l'encefalopatia espongiforme bovina o mal de "les vaques boges").

Després de la defunció del seu marit, se li va fer una necròpsia en l'Hospital Clínic de València. A la vista de la mateixa, es va elaborar un informe que va tardar més de 64 dies a arribar a la família.

La promotora ens indicava en la seua queixa i en converses telefòniques mantingudes amb ella que el que volia era que es fera una segona autòpsia al seu marit, però en un centre hospitalari diferent d'aquell en què se li havia fet la primera.

En este sentit, vam dirigir escrit a l'autora de la queixa, en què li demanàvem que ens comunicara si, prèviament, havia plantejat la problemàtica a què es referia en el seu escrit de queixa a la Conselleria de Sanitat la problemàtica i, en cas afirmatiu, que ens enviara els escrits dirigits i les respectives contestacions, si n'hi havia. El passat mes d'octubre ens va remetre l'escrit presentat davant de Conselleria de Sanitat el 19 de febrer de 2001 i dirigit a la Direcció General d'Atenció al Pacient.

En el moment de presentar la queixa no havia obtingut resposta.

Una vegada rebut l'informe de l'administració sanitària, vam donar trasllat del mateix a la promotora de la queixa, i en estos moments estem pendents de les seues al·legacions.

La queixa núm. 010813, en què un veí d'Elx (Alacant) exposava que al mes de març de 2001 va presentar, en el Centre d'Especialitats d'Elx, un full de reclamació contra un

especialista traumatòleg per l'assistència prestada el dia 8 de març de 2001.

Segons l'esmentat full de reclamacions, el promotor de la queixa sol·licitava:

1r Obertura d'expedient disciplinari a l'esmentat facultatiu.

2n Canvi d'especialista.

L'Hospital General Universitari d'Elx, a través de la Subdirecció Mèdica, va procedir a contestar el full de reclamació de l'autor de la queixa.

Segons ens indicava el promotor de la queixa, l'Hospital havia donat solució al problema de canvi d'especialista, però de la segona qüestió (incoació d'expedient disciplinari) solament sabia que es trobava en el Servei Jurídic de l'Hospital General d'Elx en l'espera de les actuacions oportunes. Després de la seua admissió a tràmit es va sol·licitar informe al centre hospitalari en qüestió.

En la queixa núm. 010821 el seu promotor ens exposava una sèrie d'actuacions mèdiques que podrien afectar la seua salut i, en conseqüència, el seu dret constitucional a la protecció de la mateixa.

Admesa a tràmit la queixa, es va sol·licitar informe a la Direcció General per a l'Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat.

Una vegada rebut l'informe de l'administració sanitària, el text del qual reproduïm, vam donar trasllat del mateix a l'interessat:

"Com a contestació a la queixa número 010821 formulada davant d'eixa Institució pel Sr. J.A.G.M., passe a informar-lo de les actuacions practicades fins al moment.

Des de la Direcció General per a l'Atenció al Pacient s'ha sol·licitat informació al Centre de Rehabilitació de Llevant, direccions mèdiques del Centre d'Especialitats Juan Llorens, Hospital General Universitari i a la Inspecció de l'Àrea 8 Dr.

Des dels centres públics que són de referència ens han remés informació sobre això, la còpia de la qual adjuntem.

De la informació recollida fins al moment podem concloure que el pacient ha estat atés correctament, ja que després del seu accident laboral es van produir diverses discrepàncies entre el plantejament que presentava la mútua laboral i la Inspecció, i l'inspector li va donar la baixa laboral per malaltia comuna condicionada a una reclamació formal contra l'alta donada per la mútua per accident laboral.

El INSS, en primera instància va denegar tal reconeixement del període de baixa com a accident laboral. En dates concomitants tenim coneixement que va presentar en el Jutjat Social núm. 8 una reclamació contra l'alta.

Tanmateix més tard va arribar una comunicació a la Inspecció en la qual el pacient

desistix de reclamar contra l'alta i es reconeix (a proposta d'eixe punt i de la mútua laboral el març de 2000), segons una resolució del INSS, una incapacitat permanent total per accident laboral amb seqüeles (epitrocleitis bilateral i artrosi de carp).

Estes seqüeles que presenta són considerades irreversibles. No obstant això el pacient està citat el dia 7 de desembre per a fer EMG i el dia 10 de desembre amb l'especialista en traumatologia.

Estem pendents de rebre informació del Centre de Rehabilitació de Llevant. Si aportara dades clíniques rellevants per al cas, li ho comunicaríem a fi d'obtenir un coneixement més profund del tema.

Quedem a la seua disposició per al que estime oportú".

En el moment d'elaborar esta Memòria no hem rebut escrit d'al·legacions de l'autor de la queixa.

Pel que fa a les queixes núm. 200965 i 200986, de les qual vam donar compte en l'Informe d'esta Institució corresponent a l'any 2000 (pàg. 211).

En els seus escrits de queixa l'interessat denunciava uns fets ocorreguts en l'Hospital La Fe de la ciutat de València, relatius a la mala assistència sanitària rebuda de l'esmentat centre hospitalari que es va produir, segons ens indicava en el seu escrit de queixa, en diversos moments: en la preparació al part i medicació, durant el part, immediatament després del part (nounat) i amb posterioritat, fets que van motivar que presentara diversos fulls de reclamació.

Després de la seua admissió a tràmit i a fi de contrastar les al·legacions de l'autor de la queixa, es va sol·licitar informe a la Direcció Mèdica de l'Hospital Universitari La Fe de València.

Vam tornar a dirigir-nos al referit Centre Sanitari a fi que ens remetera informació sobre si s'anava a iniciar expedient de responsabilitat patrimonial o disciplinària sobre l'assumpte plantejat, i va obtenir una resposta negativa.

A la vista de l'informe emés per la Subdirecció Mèdica i de la diligència a què es referix el paràgraf anterior, es deduïa que per part de l'administració sanitària es concloïa que no hi havia hagut negligència per part de cap professional, per la qual cosa, entenem, no consideraven oportú iniciar expedient administratiu de cap tipus.

En este sentit, vam comunicar a l'interessat que arribats en este punt, és criteri d'esta Institució que la nostra actuació vaja dirigida a l'esclariment dels fets que es denuncien, i que motive, si escau, que per part de l'administració sanitària s'inicie o no expedient d'informació interna que duga a determinar, si és possible, les possibles responsabilitats.

Tanmateix, si l'autor de la queixa considerava oportú impugnar la postura de l'administració sanitària en via administrativa o jurisdiccional per discrepar dels criteris

en què es fonamenta, podia acudir en consulta a un advocat en exercici que el podria orientar a este efecte, ja que la mera disconformitat amb una resolució administrativa no pot, per si mateixa, motivar la nostra intervenció. D'una altra banda, si concorren els requisits legals per a això, podia sol·licitar al col·legi d'advocats de la seua província la designació d'un lletrat en torn d'ofici.

També es van tancar les queixes núm. 200787 i la núm. 201030 (Informe de l'any 2000, pàg. 211 i 212) ja que a la vista de l'informe emés per la Direcció d'Atenció Primària de les àrees 15 i 16 no deduíem l'existència d'actuacions públiques irregulars.

Pel que fa a la queixa núm. 201217 (Informe de l'any 2000, pàg. 210), la interessada, a la vista de l'informe emés per l'Hospital Vega Baja, no va presentar escrit d'al·legacions, per la qual cosa, com que no vam observar irregularitats, vam comunicar a la interessada el tancament de la queixa.

1.3. Canvi d'especialista

En la queixa núm. 200370, de la qual es va donar compte en l'Informe de l'any 2000 del Síndic de Greuges (pàg. 213), l'Hospital General Universitari d'Elx ens va informar que:

"Com a informació complementària a la remesa per este centre amb relació a la queixa presentada davant d'eixa Institució pel Sr. RRM, tramitada amb el número més amunt indicat, s'informa el que seguix:

Pel que fa a la reclamació núm. 1891348, s'ha comunicat al Sr. RRM el canvi d'especialista de pneumologia sol·licitat, per la qual cosa, per a la seua pròxima cita en la consulta externa de l'esmentada especialitat, està previst que siga atés pel Dr. S.

Quant a la reclamació núm. 2003112 (receptes), s'ha enviat comunicació escrita a l'interessat de la informació que, verbalment, li va ser facilitada pel Servei d'Atenció i Informació al Pacient sobre l'objecte de la seua reclamació, amb indicació de la normativa interna de la Conselleria de Sanitat reguladora de la utilització de receptes oficials en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, continguda en la Instrucció de 12 de setembre de 2000.

A la vista de l'informe, i com que no constaven al·legacions al mateix per part de l'autor de la queixa, vam procedir al tancament de les investigacions iniciades, d'acord amb el que establix l'article 30 de la Llei 11/1998, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, ja que s'havia solucionat la problemàtica que se'ns va plantejar.

1.4. Canvi d'hospital

La queixa núm. 010716 va ser presentada per un veí de la ciutat de València. En el seu escrit ens sol·licitava informació sobre, d'una banda, els seus drets com a pacient de la Seguretat Social i, d'una altra banda, que li indicàrem quins jutjats tracten els assumptes

relatius a la Seguretat Social, per si haguera de presentar una demanda contra eixa administració.

A fi d'estudiar l'assumpte plantejat i informar-lo de la possible admissió de la queixa, vam sol·licitar a l'interessat que ens informara sobre si s'havia dirigit prèviament a la Direcció General d'Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat i, si així fóra, que ens enviara els escrits presentats i les respectives respostes, si n'hi havia.

De la contestació a la nostra sol·licitud d'ampliació de dades, no es deduïa que s'haguera presentat cap escrit davant de la citada Direcció General en què es plantejaren les dos qüestions inicials (és a dir, els seus drets com a pacient i quins jutjats tracten els assumptes de la Seguretat Social).

En este sentit, li vam indicar que la Institució del Síndic de Greuges ha sigut creada per l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, com a defensora dels ciutadans els drets fonamentals dels quals han sigut vulnerats o posats en perill per actuacions públiques. D'esta forma és pressupòsit de la nostra actuació la lesió, o el perill de patir-la, dels drets fonamentals dels ciutadans.

Així, i en el cas que ens plantejava, no s'observava una actuació de l'administració que implicara una infracció de l'ordenament jurídic o una actuació il·legítima que impedisca o menyscabe l'exercici d'un dret.

A les consultes que incloïa en el seu escrit de queixa, no podíem donar-los resposta, ja que no correspon al Síndic de Greuges este tipus d'assessorament.

Continua en tràmit la queixa núm. 010516, en la qual la seua autora substancialment exposava que després de l'operació feta el 3 de juliol de 1997, el seu estat de salut havia experimentat un empitjorament.

Segons la promotora de la queixa, a pesar de les diverses proves fetes per part de l'Hospital General Universitari d'Elx, el seu problema no havia estat solucionat. I encara més, l'Hospital, en un informe complementari, datat el 6 de juny de 2001, indicava que "el nostre Centre no pot oferir solució als seus problemes. No tenim coneixement de cap centre mèdic que el puga resoldre, per la qual cosa tampoc podem remetre-la a un altre centre".

Admesa a tràmit la queixa, en el moment d'elaborar la memòria estem pendents de rebre l'informe sol·licitat a l'Hospital General d'Elx sobre la realitat de les al·legacions de l'autora de la queixa i la resta de circumstàncies concurrents en este supòsit i que ens indique la possibilitat de remetre l'autora de la queixa a l'hospital de referència de la província d'Alacant o a un centre concertat, per a valorar l'estat de salut de la promotora de la queixa.

També continua instruint-se la queixa núm. 012337, en la qual la seua autora exposava que el passat 12 de desembre de 2001, a les 22.15 hores, va ingressar per urgències en l'Hospital General d'Elx amb el seu fill MA. El motiu de l'ingrés va ser un colp al cap, que li va provocar que sagnara abundantment.

Segons ens indicava la promotora de la queixa, després d'esperar més d'una hora i posar-se en contacte amb els facultatius d'urgències, va decidir portar el seu fill (que continuava sagnant i sense ser reconegut) a l'Hospital General d'Alacant.

La queixa va ser admesa a tràmit, i estem pendents de rebre l'informe de l'administració sanitària.

2. ASSISTÈNCIA SANITÀRIA EXTRAHOSPITALÀRIA

La queixa núm. 010484, formulada pel secretari general de1 Sindicat Comarcal de Sanitat de CC.OO de l'Alacantí, denunciava les demores del servei d'ambulàncies concertades per la Conselleria de Sanitat en la recollida de pacients amb determinades patologies (quimioteràpia, hemodiàlisi o rehabilitació) per al seu trasllat als centres sanitaris, com també a la llarga espera que han de fer, una vegada rebut el tractament, perquè els porten als seus domicilis.

L'autor de la queixa va dirigir escrits en què denunciava la situació al Servei d'Inspecció Sanitària, al Servei d'Avaluació i al Servei de Concerts, tots pertanyents a la Direcció Territorial a Alacant de la Conselleria de Sanitat. L'única resposta que va obtenir, segons manifesta l'interessat, va ser del cap d'Àrea d'Assistència Sanitària, que li va comunicar "el Servei d'Inspecció ha iniciat actuacions per a valorar l'estat de l'esmentada prestació (la del transport sanitari) i aplicar les oportunes mesures correctores, si escau".

Vam sol·licitar a la Subsecretaria per a l'Agència Valenciana de Salut de la Conselleria de Sanitat la informació suficient sobre la realitat de la mateixa; la còpia del Plec de Prescripcions Tècniques i del contracte de gestió del servei d'ambulàncies, vigent en estos moments, en l'àmbit de la província d'Alacant; i, finalment, les actuacions fetes per part de la Inspecció de Serveis Sanitaris a fi de comprovar les possibles deficiències i irregularitats denunciades pel promotor de la queixa, i també, si s'escau, que ens indicara les mesures correctores que s'havien adoptat.

En el moment d'elaborar este Informe, la queixa continua en tràmit.

En la queixa núm. 010521, uns veïns d'Alcoi (Alacant), substancialment, exposaven què van presentar davant la Conselleria de Sanitat un escrit de denúncia per presumptes irregularitats que s'estaven cometent per part de l'empresa adjudicatària del servei d'ambulàncies, l'explotació del qual correspon a l'Àrea de Salut núm. 14.

Segons els promotors de la queixa, al mes de novembre de 2000 van ser citats per l'inspector mèdic de zona per a fer la corresponent compareixença i ratificació de la denúncia.

Admesa a tràmit la queixa, vam sol·licitar a la Gerència de l'Àrea de Salut d'Alcoi un

informe en què es concretaren les raons del retard ja experimentat i el termini en què, previsiblement, es resoldria l'expedient iniciat a l'empresa adjudicatària del servei d'ambulàncies de l'Àrea núm. 14.

Posteriorment, i després de l'entrevista que vam dur a terme amb els promotors de la queixa, els vam comunicar que va tenir entrada en esta Institució un informe emés per la Gerència de l'Àrea de Salut d'Alcoi.

En el mateix ens comunicava que: "En contestació al seu escrit de data 13.07.2001 i entrada en esta Gerència (R/E 3544 de data 17.07.2001) referent a la queixa núm. 010521, presentada en eixa Institució pel Sr. JLT i altres, se li comunica que:

En esta Gerència de l'Àrea de Salut, l'esmentat senyor no ha presentat cap escrit de denúncia en data 20.06.2000, per presumptes irregularitats comeses per part de l'empresa adjudicatària d'ambulàncies de l'Àrea 14.

Esta Gerència pressuposa que l'esmentat escrit va ser presentat en els Serveis Centrals de la Conselleria de Sanitat (Subsecretaria per a l'Agència Valenciana de Salut, carrer Micer Mascó, 31, 04610 - València). Per la qual cosa, si vol informació sobre l'esmentada denúncia, li demane que la sol·licite en l'esmentada adreça."

En este sentit, i a fi d'obtenir una major informació sobre este assumpte, esta Institució es va posar en contacte telefònic amb la Gerència d'Àrea, a fi que ens enviara, a través del fax, l'escrit de remissió de la queixa a la Subsecretaria per a l'Agència Valenciana de Salut. Al mateix temps, i amb eixa mateixa data, vam dirigir ofici a la Subsecretaria per a l'Agència Valenciana de Salut i vam requerir l'informe sol·licitat.

La Subsecretaria per a l'Agència Valenciana de Salut ens va contestar:

"Com a contestació al seu escrit, en què es posa de manifest que des d'esta Conselleria no s'ha donat una resposta a la denúncia plantejada pel Sr. JLT i altres, sobre les presumptes irregularitats que s'estaven cometent per part de l'empresa adjudicatària del servei d'ambulàncies, en l'Àrea de Salut núm. 14, esta Conselleria al·lega el que seguix:

La denúncia implica una iniciació d'ofici, si s'escau, del procediment, però la condició de denunciant no atribuïx per si mateixa la condició d'interessat en el procediment. Esta solament pot nàixer de l'existència d'un benefici o perjuí per la resolució possible sobre això del denunciant.

Atés el caràcter de l'expedient i la seua inclusió com a part de l'execució contractual, no sembla probable que la mencionada relació benefici-perjuí puga presentar-se.

En este cas, es pot pensar que la denúncia podria ser conseqüència de les males relacions dels treballadors amb l'empresa, i la seua intervenció, ja que ha de produir-se respecte de la concreció i prova dels fets denunciats. Tampoc s'estima que puguen considerar-se interessades qualsevol de les altres empreses de transport sanitari, ja que, si escau, o solament van ser interessades per a l'adjudicació del contracte o ni tan sols això; sense que es puga atorgar-los dret a presentar-se en l'expedient ni tan sols el fet

que la infracció acabara en una resolució contractual.

Per això, per part d'esta Subsecretaria i fent ús de les facultats que té conferides, s'ha sol·licitat la comprovació de les característiques i la qualitat del servei pels òrgans competents d'esta Conselleria; dels informes emesos es desprén que no s'han produït conseqüències greus per als usuaris. No obstant això, de les actuacions dutes a terme d'ofici, en tot el sector, s'han posat de manifest oportunitats de millora que s'han traslladat a les diverses entitats implicades en la prestació del transport sanitari concertat perquè adopten les mesures necessàries per a oferir al ciutadà una atenció integral, ràpida i eficaç".

De l'anterior informe vam donar trasllat als autors de la queixa a l'efecte que, si ho consideraven oportú, presentaren al·legacions, i així ho van fer. En el moment d'elaborar este Informe estem pendents de resoldre l'expedient.

En la queixa núm. 010885, la seua autora exposava que en diverses ocasions s'havia dirigit al Servei d'Atenció al Pacient de l'Hospital Universitari Sant Joan d'Alacant i havia denunciat els retards que patixen els pacients sotmesos a procés de rehabilitació, imputables al servei concertat d'ambulàncies que presta el servei de trasllat de pacients.

En el moment de presentar la queixa, i a pesar del temps transcorregut, cap òrgan de l'administració sanitària s'havia posat en contacte amb la promotora de la queixa.

Admesa a tràmit la queixa, vam sol·licitar a la Direcció General d'Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat informació suficient sobre la realitat de les mateixes i la resta de circumstàncies concurrents en este cas, concretament vam sol·licitar que ens indicaren si s'havia iniciat cap tipus d'investigació en relació amb el servei concertat de pacients per part d'eixa Conselleria, com també les mesures que es van a adoptar sobre això.

La queixa continua en tràmit.

En l'Informe de la Institució de l'any 2000 donàvem compte de la queixa núm. 200957 (pàg. 214 i ss). A la vista de la documentació que es trobava en l'expedient vam dirigir el suggeriment següent a la Conselleria de Sanitat:

"Il·lm. Sr.

Acusem recepció del seu escrit registrat en esta Institució (...) en el qual acompanyava l'ampliació d'informe relatiu a la queixa de referència.

Com vosté sap (...) va tenir entrada en esta Sindicatura un escrit de queixa presentat pel Sr. J.L.A.S. en representació de la família B.G.

En el seu escrit substancialment exposava que el 29 d'agost de 2000 L.E.B.G., de 24 anys d'edat, va patir un accident en tancar la porta de vidre de la galeria de la terrassa de la seua casa ubicada a la ciutat d'Alacant, quan es disposava a eixir, i es va trencar la vidriera i diversos vidres se li van incrustar en la cuixa de la cama i li van seccionar la

vena femoral, després de la qual cosa va començar a sagnar abundantment.

La policia de proximitat va acudir al lloc dels fets i va fer, a les 11.45 hores, quatre minuts després de produir-se els fets, una primera telefonada al Centre d'Informació i Coordinació d'Urgències (CICU), a l'efecte que tan prompte com fóra possible enviaren al lloc una ambulància del SAMU, ja que estes es troben més equipades, tant pel que fa a la dotació de mitjans com a la preparació de personal, que les ambulàncies convencionals.

Com que l'ambulància no arribava, la policia va fer una segona telefonada les 12.09 hores, a la seua central, la qual, al seu torn, ho va fer al CICU, i va demanar de manera desesperada que enviaren una ambulància del SAMU.

Poc de temps després va arribar al lloc dels fets una ambulància de tipus convencional de "Transport assistit" (sense equipament d'assistència urgent i com a únic personal de la mateixa un conductor no sanitari). L.E. va ser traslladada a l'Hospital General d'Alacant, i va ingressar ja cadàver en el Servei d'Urgències de l'esmentat Hospital.

El promotor de la queixa sol·licitava que "esta Institució duga a terme investigacions pel mal funcionament dels serveis i les autoritats sanitàries i la resta de responsables de l'atenció urgent".

A través de la documentació aportada juntament amb l'escrit de queixa, a més a més de la visita a esta Institució de la família de la jove morta, esta Sindicatura va tenir coneixement de l'inici d'actuacions judicials. D'acord amb l'article 17.2 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora del Síndic de Greuges, esta Institució podrà entrar en l'examen individual d'aquelles queixes sobre les quals estiga pendent una resolució judicial definitiva i suspendrà, si ha iniciat les seues actuacions, si s'interposa per persona interessada denúncia, querella criminal o demanda davant dels tribunals ordinaris sobre els fets plantejats.

No obstant això anterior, esta Sindicatura, emparant-se en el mateix precepte (...) admetre a tràmit la queixa, ja que la limitació a què ens referíem en el paràgraf anterior no impedix al Síndic de Greuges investigar sobre problemes generals plantejats en les queixes presentades, és a dir, esta Institució va considerar d'interés general la investigació del funcionament dels serveis d'atenció sanitària urgent extrahospitalària en l'àmbit de la comarca de l'Alacantí, sense perjuí de la seua extensió a altres àmbits territorials.

En la mateixa data de l'admissió de la queixa, va sol·licitar a la Direcció General per a la Prestació Assistència la informació exhaustiva i suficient sobre el protocol d'actuació que seguix el CICU davant de situacions d'urgència vital i emergents que puguen produir-se com també del mitjans de què es disposava en les àrees de salut de la ciutat d'Alacant per a atendre-les.

Va tenir entrada en esta Sindicatura l'informe requerit, i vam sol·licitar una ampliació al mateix. D'ambdós informes es va donar l'oportú trasllat al promotor de la queixa a l'efecte que, si ho considerava oportú, fera les al·legacions o consideracions que

estimara convenients.

Com que no consten al·legacions als esmentats informes, esta Institució procedix a resoldre l'expedient amb les dades que es troben en el nostre poder, i li demane que considere els arguments que com a fonament del suggeriment amb què van concloure al final li expose:

El Síndic de Greuges, d'acord amb l'article 24 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, és l'alt comissionat de les Corts Valencianes que ha de vetlar pels drets reconeguts en el títol I de la Constitució Espanyola en l'àmbit competencial i territorial de la Comunitat Autònoma Valenciana.

El títol I de la Constitució, en l'article 43, reconeix el dret a la protecció de la salut, i és competència dels poders públics organitzar i tutelar la salut pública a través de mesures preventives i de prestacions i serveis necessaris. Ens trobem, doncs, davant un dret de rang constitucional, el dret que tenen els ciutadans a comptar amb una cobertura sanitària que responga de manera immediata i eficaç davant de situacions d'emergència que puguen produir-se.

En l'àmbit de la Comunitat Valenciana correspon a la Conselleria de Sanitat el compliment d'eixe manament constitucional. Així, d'acord amb el Decret del Consell 87/1999, de 30 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i Funcional de la Conselleria de Sanitat, modificat posteriorment per Decret 189/1999, de 19 d'octubre, atribuïx en l'article 11 a la Direcció General per a la Prestació Assistencial d'eixa Conselleria les funcions de gestió dels programes d'atenció sanitària urgent per a les grans ciutats i el programa d'emergències mèdiques.

El Servei d'Atenció Mèdic Urgent (SAMU) és un servei extrahospitalari especialitzat en l'atenció de les urgències vitals o emergències i catàstrofes, durant 24 hores al dia.

L'esmentat servei de transport sanitari assistit pot ser primari (el que es fa des del lloc de l'emergència fins al centre sanitari) o secundari (el que es fa d'un centre sanitari a un altre) a través de les ambulàncies tipus AA/AU (UCI-mòbil) per al servei SAMU, que sol·licita el personal autoritzat responsable del Centre d'Informació i Coordinació d'Urgències (CICU) de la Comunitat Valenciana pertanyent a la Conselleria de Sanitat.

Dels informes a què ha tingut accés esta Institució, es deduïx que el nombre d'ambulàncies tipus SAMU de què disposa la Comunitat Valenciana per a una població d'una mica més de quatre milions ascendix a 34 unitats, distribuïdes entre les diverses àrees de salut que integren les tres províncies.

En este sentit, l'Organització Mundial de la Salut (OMS), organisme especialitzat de les Nacions Unides que té àmplies atribucions internacionals i especialitzat en matèries sanitàries (organització de la qual Espanya és membre des de 1951), recomana l'existència d'una unitat de vehicle tipus SAMU per cada cent mil habitants.

La Comunitat Valenciana té una població aproximada de quatre milions d'habitants als quals cal afegir la denominada "població flotant" que es produïx tots els anys per

tractar-se d'una comunitat autònoma de gran afluència turística. Si bé és cert que, de les dades que ens han subministrat, la Comunitat Valenciana supera altres comunitats autònomes en el nombre d'unitat tipus SAMU, això no ens ha d'impedir augmentar els esforços pressupostaris i organitzatius per a dotar la població valenciana d'un servei d'ambulàncies molt més eficaç.

Efectivament, no podem negar els importants esforços de l'administració sanitària valenciana per dotar la població d'uns serveis extrahospitalaris adequats: el nombre d'ambulàncies tipus SAMU, els concerts firmats amb entitats privades, els diversos plans d'informació i coordinació d'urgències, de sistemes d'atenció urgent i altres normes demostren eixa sensibilitat.

En este sentit, en l'Informe anual del Defensor del Poble corresponent a l'any 1999, amb motiu de la queixa 9801616, deia que "en els informes emesos per la Conselleria de Sanitat de la Generalitat Valenciana s'indicava que, verificada la necessitat de millorar l'assistència sanitària urgent extrahospitalària, s'havien iniciat accions dirigides a tal finalitat en l'ampli territori de la Comunitat, de tal manera que ja estaven en funcionament catorze unitats del servei SAMU, de les quals sis corresponien a la província de Castelló, onze a la província de València i quatre a la d'Alacant. En la data d'emissió de l'últim informe s'estaven acabant els preparatius per a la posada en marxa de deu noves unitats, que prestarien serveis al sud de la província de València i en la part de la província d'Alacant que encara no disposava de l'esmentat servei; d'esta manera, quedaria cobert el 95 per 100 de la població de la Comunitat Valenciana.

D'acord amb els informes rebuts per esta Sindicatura i de la lectura del *Butlletí de les Corts Valencianes* núm. 83 de data 5 de febrer de 2001, resulta que el nombre d'unitats tipus SAMU a Castelló és de sis, a València setze i a la província d'Alacant dotze unitats. S'observa, doncs, un increment pel que fa a la informació rebuda pel Defensor del Poble.

Tal com ens indica en els seus informes eixa Direcció General "l'assignació d'un recurs a la resposta està condicionada per la disponibilitat i situació a cada moment dels recursos mòbils..." i afegix com és de preocupant "la coincidència en el temps de diverses situacions d'emergència", fets que ens duen a reflexionar sobre la importància d'incrementar i millorar estos esforços.

El Tribunal Suprem, en la sentència de 8 de novembre de 1993, va manifestar que el Govern és el responsable de la coordinació i gestió dels serveis d'ambulàncies per a l'atenció i el trasllat de pacients als centres sanitaris, per la qual cosa les deficiències en l'atenció dispensada a un pacient o accidentat podrien qualificar-se com conducta negligent de l'administració pública.

La Conselleria de Sanitat, baix la responsabilitat de la qual s'organitza el servei d'ambulàncies, té el deure de prestar l'assistència deguda als ciutadans per a la protecció de la salut i com a aplicació dels principis continguts en els articles 43 i 53.3 de la Constitució.

Els tribunals de justícia hauran de ser els que determinen el nexe de causalitat entre la

lamentable defunció de LEGB i l'acció o omissió del funcionament del servei d'urgències extrahospitalàries.

No obstant això anterior, per tot el que antecedix i de conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, suggerisc a eixa Conselleria que faça un major esforç organitzatiu i pressupostari per a dotar la població d'una assistència més eficaç i immediata, com també que continue amb els esforços per augmentar el nombre d'ambulàncies tipus SAMU a fi de prestar un servei més ràpid i evitar situacions tan lamentables com les viscudes per la família de L.E.G.B."

A la vista del suggeriment fet, la Conselleria de Sanitat ens va respondre el que seguix:

"Com a contestació al seu escrit de referència, queixa núm. 200957, li informem que esta Conselleria de Sanitat accepta el suggeriment fet en el seu escrit.

L'esforç organitzatiu i pressupostari que la Conselleria de Sanitat ha fet durant els últims anys per al creixement dels serveis d'emergències extrahospitalaris CICU i SAMU continua en l'actualitat, i estem negociant en estos moments la 3a fase de Reconversió dels Serveis d'Urgències, que donarà lloc a la reordenació dels serveis sanitaris i a la creació de noves unitats SAMU, en definitiva a una millora de la qualitat dels serveis sanitaris i una major satisfacció dels usuaris."

D'acord amb això anterior, després de donar-li trasllat al reclamant, vam procedir al tancament de les investigacions iniciades a l'efecte, d'acord amb el que establix l'article 30 de la Llei 11/88, de 26 de desembre, per la qual ens regim.

3. REINTEGRAMENT DE DESPESES

Enguany no hem rebut queixes relatives al reintegrament de despeses per adquisició de material ortopèdic, per la qual cosa solament ens referirem als denominats reintegraments de despeses per assistència sanitària i per trasllats.

3.1. Reintegrament de despeses per assistència sanitària

En la queixa núm. 010316, la seua promotora, una veïna de Benidorm (Alacant), denunciava que la seua mare va decidir sotmetre's a una operació en un centre oftalmològic de caràcter privat, davant de la urgència i impossibilitat de realitzar esta operació en l'Hospital Marina Baixa, del qual depenien, ni en cap altre centre hospitalari de la xarxa pública. En este sentit, ens sol·licitava que li indicàrem si l'Hospital Marina Baixa havia actuat correctament i a quins organismes havia de dirigir-se.

En primer lloc, vam posar en coneixement de la interessada que la Institució del Síndic de Greuges ha sigut creada per l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana com a defensora dels ciutadans dels drets fonamentals que han estat vulnerats o posats en perill per actuacions públiques. D'esta forma és pressupòsit de la nostra actuació la lesió, o el perill de patir-la, dels drets fonamentals dels ciutadans.

En este sentit, i en el cas que ens plantejava, no s'observava una actuació de l'administració que implicara una infracció de l'ordenament jurídic o una actuació il·legítima que impedisca o menyscabe l'exercici d'un dret.

No podíem donar resposta a les consultes que incloïa en l'escrit de queixa, ja que no corresponia al Síndic de Greuges este tipus d'assessorament.

No obstant això anterior, i pel que fa al problema concret plantejat per la promotora de la queixa, enteníem que havia de dirigir-se, si concorrien els pressupòsits prevists en l'article 5.3 del Reial Decret 63/1995, de 20 de gener, sobre Ordenació de Prestació Sanitària del Sistema Nacional de Salut, a la Conselleria de Sanitat per a iniciar un procediment de reintegrament de despeses per assistència sanitària.

L'esmentat precepte establix que: "En els casos d'assistència sanitària urgent, immediata i de caràcter vital, que hagen estat atesos fora del Sistema Nacional de Salut, es reemborsaran les despeses de la mateixa, una vegada comprovat que no van poder utilitzar oportunament els serveis d'aquell i que no constituïx una utilització desviada o abusiva d'esta excepció".

En la queixa núm. 010150, un veí de la ciutat d'Alacant, que patia dolors lumbars, ens indicava que a la vista que no obtenia una atenció més immediata per part de la sanitat pública, va decidir acudir a una clínica privada.

Prèviament, vam sol·licitar a l'interessat que ens indicara si s'havia dirigit a la Direcció General d'Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat i si havia iniciat davant de la referida Conselleria un procediment de reintegrament de despeses per assistència sanitària per utilització de mitjans aliens a la Seguretat Social. En ambdós casos, la resposta de l'interessat va ser negativa.

Dels fets que exposava, concretament el relatiu a la compensació econòmica per acudir a la medicina privada, no es desprenia que haguera iniciat davant de la Conselleria de Sanitat les actuacions pertinents per al reconeixement dels drets que, si escau, pogueren correspondre-li.

En conseqüència, li vam suggerir que, si ho considerava oportú, es dirigira prèviament a la Conselleria de Sanitat a fi d'iniciar expedient administratiu de reintegrament de despeses per assistència sanitària per utilització de mitjans aliens a la Seguretat Social en els termes previstos en el Reial Decret 63/1995, de 20 de gener. En el supòsit que en esta tramitació es produïra cap irregularitat, podria dirigir-se novament a esta Institució.

3.2. Reintegrament de despeses per trasllats

En la queixa núm. 010442, una veïna de Xirivella (València) exposava que no podia desplaçar-se a passar les seues vacances fora de la Comunitat Valenciana (concretament a un poble de la província de Conca), ja que el seu marit era un malalt renal que necessitava que se li practicaren sessions de diàlisi tres vegades la setmana.

Segons la promotora de la queixa, s'havia dirigit a la Direcció Territorial de la Conselleria de Sanitat a València per a exposar el problema i la contestació de l'administració de referència va ser "se li autoritza el tractament d'hemodiàlisi en eixa província, però no l'import de les despeses de transport, de manera que quedaven com a pagament les 7.875 pessetes que se li pagaven tots els mesos".

El que la interessada volia és que se li pagaren els desplaçaments des del seu poble fins al centre hospitalari en què se li practicaven les sessions de diàlisi.

Es va sol·licitar informe detallat a la Direcció Territorial de la Conselleria de Sanitat a València, de conformitat amb el que determina l'article 18. 1 de la Llei per la qual ens regim.

Una vegada rebut l'informe sol·licitat, vam donar trasllat del mateix a la interessada, a l'efecte que formulara les al·legacions que considerara convenients.

En el referit informe, entre altres coses es deia que "de conformitat amb la normativa que regula el transport concertat d'usuaris de la Conselleria de Sanitat, en l'Ordre de 5 de setembre de 1994, publicada en el DOGV núm. 2.352, de 23 de setembre, en el seu annex i apartat 2 diu que si el trasllat per a rebre assistència és sol·licitat pel pacient i este s'autoritza, les despeses de desplaçaments aniran a càrrec de l'interessat" .

A la vista d'això anterior, i del detallat estudi de la queixa, no vam deduir l'existència d'actuacions públiques que vulneren els drets constitucionals i estatutaris del seu promotor, per la qual cosa es va resoldre el tancament d'esta queixa.

La queixa núm. 010307 va ser presentada per una veïna de Mutxamel (Alacant). Substancialment exposava que des de 1997 s'havia beneficiat del servei d'ambulància col·lectiu, proporcionat per l'Hospital Universitari de Sant Joan per a acudir a les sessions de rehabilitació prescrites pel neurocirurgià.

Enguany, havia estat desestimada la seua sol·licitud de continuar utilitzant este servei, a pesar que continuava amb la prescripció facultativa i que es trobava en un dels supòsits compresos en l'Ordre de la Conselleria de Sanitat de 5 de setembre de 1994, per la qual es regula el transport no concertat d'usuaris del Servei Valencià de Salut i dietes d'allotjament i de manutenció en l'àmbit de la Comunitat Valenciana.

Admesa a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe al referit centre hospitalari.

En l'informe remés per l'Hospital de Sant Joan s'indicava, entre altres coses, que per part del cap de Servei de Rehabilitació s'assenyalava que la promotora de la queixa en

anteriors ocasions havia disposat del transport d'ambulàncies per circumstàncies del seu quadre clínic, però que per la seua situació actual no hi havia raons clíniques de transport sanitari amb ambulància que sol·licitava, ja que podia utilitzar mitjans ordinaris de transport, i acabava l'informe amb el text següent:

"Per últim, cal assenyalar que a (la interessada) si bé se li va explicar que en la seua situació clínica no estava indicat el transport sanitari amb ambulància, independentment que en altres fases de la seua evolució haguera sigut d'una altra manera, també es van posar a la seua disposició els mitjans d'este centre per a fer la tramitació de la seua sol·licitud de les altres ajudes compreses en l'Ordre de 5 de setembre de 1994, una tramitació que comporta la seua remissió a la Direcció Territorial de la Conselleria de Sanitat, Secció de Gestió Econòmica, a la qual correspondria la seua tramitació".

Vam donar trasllat a la promotora de la queixa de l'informe rebut de l'Hospital Universitari de Sant Joan, i ens vam posar novament en contacte amb la interessada a fi de comunicar-li el tancament i l'arxivament de l'expedient.

La queixa núm. 010303 va ser presentada per una veïna de Petrer (Alacant). En la mateixa adjuntava còpia de l'escrit presentat davant de l'ESCA (Inspecció Mèdica) d'Elda el dia 22 de desembre de 2000, en què sol·licitava el reintegrament de despeses per assistència sanitària prestada per serveis aliens a la Seguretat Social.

Del que va exposar la promotora, semblava desprendre's que la Direcció Territorial de la Conselleria de Sanitat a Alacant estava incomplint l'obligació establida en l'article 42.4, paràgraf segon, de la Llei 30/1992, de 26 de desembre, de règim jurídic i procediment administratiu comú, que establix que "en tot cas, les administracions públiques hauran d'informar els interessats del termini màxim normativament establit per a la resolució i notificació dels procediments, com també dels efectes que puga produir el silenci administratiu, i esta menció haurà d'estar inclosa en la notificació o publicació de l'acord d'iniciació d'ofici, o en la comunicació que se'ls dirigirà a este efecte, dins els deu dies següents a la recepció de la sol·licitud en el registre de l'òrgan competent per a la seua tramitació. En este últim cas, la comunicació haurà d'indicar, a més, la data en què la sol·licitud ha sigut rebuda per l'òrgan competent".

Admesa a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a la referida Direcció perquè ens enviara el pertinent informe sobre la veracitat i raó dels fets denunciats per la promotora de la queixa.

Una vegada rebut l'informe sol·licitat, vam donar trasllat del mateix a la interessada i es va resoldre el tancament de l'esmentat expedient.

4. ALTRES ASPECTES DE L'ACTUACIÓ DE L'ADMINISTRACIÓ SANITÀRIA

4.1. Targeta sanitària

En la queixa núm. 010791, presentada per un veí d'Altea (Alacant), se sol·licitava la intervenció d'esta Institució, perquè se li lliurara la targeta d'assistència sanitària original i definitiva, ja que la que tenia en el moment de presentar l'escrit de queixa era la provisional.

Vam demanar informa a la Secció d'Afiliació i Validació de la Direcció Territorial de la Conselleria de Sanitat a Alacant.

De l'informe remés per la Direcció Territorial es deduïa que des del 22 d'octubre de 2001, data en què van tenir coneixement de la queixa, el sistema informàtic poblacional (SIP) va recollir la informació del promotor de la queixa i va passar a situació de "perdudes" el registre perquè poguera rebre la targeta sanitària tan prompte com fóra possible.

A la vista d'això anterior, vam procedir a l'acabament de les nostres investigacions, atés que de l'informe se aprecia que l'administració pública de referència solucionaria el problema.

4.2. Dret a la informació

La queixa núm. 010616 va ser presentada per un vocal del Consell de Salut de l'Àrea núm. 18. En el seu escrit de queixa, exposava una sèrie de fets que afecten un òrgan d'eixa Àrea de Salut, concretament el seu Consell de Salut.

Segons ens indicava el promotor de la queixa, l'administració mostrava un interés nul pel funcionament del Consell de Salut, un organisme clau en la sanitat pública, ja que el convoca de forma irregular i sense contingut. En este sentit, l'interessat assenyalava que la informació que se sol·licitava a l'esmentat òrgan, amb la suficient antelació, era proporcionada de manera retallada i incompleta, i es proporcionava el mateix dia de les reunions, i de vegades ni això, la qual cosa impedia analitzar amb profunditat el contingut de la informació.

A fi de contrastar les al·legacions formulades pel promotor de la queixa, vam sol·licitar a la Direcció d'Atenció Primària núm. 18 informació suficient sobre la realitat de les mateixes; així mateix vam sol·licitar còpia del Reglament intern (o propi) pel qual es regix l'esmentat Consell de Salut.

Una vegada rebuda la informació de l'administració Sanitària, vam donar trasllat de la mateixa al promotor de la queixa, a l'efecte que formulara les al·legacions que considerara convenients.

Ens vam posar novament en contacte amb l'interessat a fi de comunicar-li el tancament i l'arxivament de l'expedient. No obstant això anterior, vam informar el promotor de la queixa que, en relació amb el retarda en el termini d'obertura per part de la Conselleria de Sanitat del Centre de Salut de Sant Blai a la ciutat d'Alacant, esta Institució havia acordat l'obertura de la queixa d'ofici núm. 6/2001.

En la queixa núm. 010195, la seua promotora, una veïna de Mutxamel (Alacant), exposava que en la Conselleria de Sanitat se seguia l'expedient de responsabilitat patrimonial núm. 179/99 com a conseqüència d'una intervenció quirúrgica que li va ser practicada el 15 de setembre de 1997 en l'Hospital de Sant Joan d'Alacant.

Segons ens indicava, va presentar davant el Servei de responsabilitat patrimonial de la Conselleria de Sanitat escrit de al·legacions, amb l'admissió prèvia de la reclamació; en el mateix la interessada rebatia la possible prescripció de la reclamació de responsabilitat patrimonial anunciada per eixa Conselleria.

Al mateix temps, posava de manifest la dilació i les irregularitats en la tramitació de l'expedient, com ara el temps transcorregut, el nomenament d'instructor i secretari, la no-obertura del període probatori i la posada de manifest de l'expedient abans de resoldre sense donar-li a conéixer la proposta de resolució.

En el moment de presentar la queixa no havia rebut contestació a l'esmentat escrit.

Així doncs, en considerar que la queixa reunia els requisits exigits, la mateixa va ser admesa a tràmit, per la qual cosa vam sol·licitar al Servei de Responsabilitat Patrimonial de la Conselleria de Sanitat que ens informara i precisara les raons del retard ja experimentat i del termini en el qual previsiblement es resoldrà el procediment patrimonial que afecta la interessada.

Abans que arribara l'informe sol·licitat, la interessada va desistir de la queixa de referència, per la qual cosa vam procedir al tancament de les nostres investigacions.

En la queixa núm. 010010, un jubilat de Beniardà (Alacant) denunciava la negativa de l'Hospital Marina Baixa a lliurar-li el seu historial clínic, necessari per a aportar-lo en un procediment judicial en el qual era part interessada.

A través de diligència telefònica feta per l'assessor encarregat de la queixa, es va informar de la visita del promotor de la queixa en l'Hospital de la Marina Baixa. Una vegada en l'esmentat Centre Hospitalari es van prendre les dades en el Departament d'Admissió a l'efecte de remetre-li, abans de 15 dies, la història clínica i l'informe mèdic en què consten les seqüeles resultants.

Una vegada comprovat, després de la telefonada a l'autor de la queixa, el lliurament de la història clínica i de l'informe mèdic sol·licitat, vam procedir al tancament de la queixa per haver-se solucionat el problema.

La queixa núm. 010715 va ser presentada per un veí d'Alcoi (Alacant) i en la mateixa plantejava una sèrie de qüestions relatives a una possible "pèrdua de drets com a

espanyol, en benefici d'altres que no són espanyols".

En este sentit, vam informar l'autor de la queixa de la nostra impossibilitat d'intervenir en el sentit que ens sol·licitava.

La Institució del Síndic de Greuges ha sigut creada per l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana com a defensora dels ciutadans dels drets fonamentals que han sigut vulnerats o posats en perill per actuacions públiques. D'esta forma és pressupòsit de la nostra actuació la lesió, o el perill de patir-la, dels drets fonamentals dels ciutadans.

Així, i en el cas que ens plantejava, no s'observava una actuació de l'administració que implicara una infracció de l'ordenament jurídic o una actuació il·legítima que impedira o menyscabara l'exercici d'un dret o que legitimara la intervenció del Síndic de Greuges.

No podíem donar resposta a les consultes que incloïa en l'escrit de queixa, ja que no correspon al Síndic de Greuges este tipus d'assessorament. En qualsevol cas, i pel que fa al problema d'assistència sanitària que ens plantejava, entenem que, a fi d'aconseguir una major informació, hauria de dirigir-se a la Direcció General d'Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat.

No obstant això anterior, el vam informar que, d'acord amb el punt 5é de l'annex I del Reial Decret 63/1995, de 20 de gener, sobre Ordenació de Prestacions Sanitàries del Sistema Nacional de Salut, compta amb el dret a "la comunicació o el lliurament, a petició de l'interessat, d'un exemplar de la seua història clínica o de determinades dades contingudes en la mateixa, sense perjuí de l'obligació de conservació en el centre sanitari".

És a dir, l'autor de la queixa tenia dret a sol·licitar a l'administració sanitària la seua història clínica i la resta de dades mèdiques d'interés a fi de poder facilitar-les a la companyia que li prestava l'assistència sanitària, la qual, a la vista de les mateixes i de la resta d'actuacions que considerara oportunes, determinaria el seu estat mèdic i el tractament que havia de seguir.

La queixa núm. 012365 continua tramitant-se i estem esperant que la promotora de la queixa ens acredite la representació de l'interessat, d'acord amb el que preveu l'article 15.1 de la Llei 11/1988 per la qual ens regim.

4.3. Aplicació de l'anestèsia epidural en els parts

En la queixa núm. 010063, presentada per un col·lectiu de ciutadanes —la queixa anava acompanyada de tres mil firmes de suport— reivindicava l'aplicació de forma generalitzada de l'anestèsia epidural per a les dones que donaren a llum en l'Hospital General Universitari d'Elx, i que així ho demanaren, sense perjuí, lògicament, que contraindicacions mèdiques aconsellaren el contrari.

Segons les promotores de la queixa, amb relació a les ciutadanes que depenen de l'Hospital General d'Elx, resultava un greuge comparatiu que en altres centres hospitalaris de la xarxa pública de la Comunitat Valenciana s'aplicara de manera generalitzada l'anestèsia epidural i per a les ciutadanes d'Elx i la seua zona d'influència no.

Es va admetre a tràmit la queixa i en vam donar trasllat a l'Hospital General Universitari d'Elx, a fi que ens remetera informació suficient i exhaustiva sobre les previsions existents, si s'escau, per a aplicar la tècnica d'anestèsia epidural.

L'informe de la Direcció de l'esmentat centre sanitari, entre d'altres coses, ens comunicava:

"En l'actualitat l'Hospital General Universitari d'Elx és el segon hospital de la província d'Alacant que més analgèsies epidurals obstetrícies està posant després de l'Hospital de Sant Joan. L'Hospital General d'Alacant i d'Orihuela en posen menys i en la resta d'hospitals de la província no hi ha programes d'epidurals. Igualment podran informar-se de la situació de la resta d'hospitals de la Comunitat Valenciana; si ho fan, es pot constatar la dada objectiva que no solament no hi ha greuge comparatiu amb la resta d'àrees de salut de la Comunitat Valenciana, sinó que la nostra situació és molt positiva en relació amb un gran percentatge d'estes, en què no s'aplica l'analgèsia epidural. I en relació amb la resta d'Espanya, cal dir que la situació és molt desigual. A la Comunitat Autònoma de Múrcia, que conec bé per la seua proximitat, solament s'aplica l'analgèsia epidural en un hospital públic."

De l'esmentat informe vam donar trasllat a les promotores de la queixa perquè presentaren al·legacions al mateix. Estes al·legacions van tenir entrada en esta Sindicatura en data 13 d'agost de 2001.

De l'estudi de la queixa, de l'informe elaborat per l'Hospital General Universitari d'Elx i de les al·legacions fetes per les interessades, esta Institució va resoldre l'expedient amb les dades de què disposava, i va fer el següent suggeriment:

"El Síndic de Greuges, d'acord amb l'article 24 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, és l'alt comissionat de les Corts Valencianes que ha de vetlar pels drets reconeguts en el títol I de la Constitució Espanyola en l'àmbit competencial i territorial de la Comunitat Autònoma Valenciana.

El títol I de la Constitució, en l'article 43, reconeix el dret a la protecció de la salut, i és competència dels poders públics organitzar i tutelar la salut pública a través de mesures preventives i de prestacions i serveis necessaris.

En l'àmbit de la Comunitat Valenciana correspon a la Conselleria de Sanitat el compliment d'este manament constitucional. Així, d'acord amb el Decret del Consell 87/199, de 30 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i Funcional de la Conselleria de Sanitat, modificat posteriorment pels Decrets 189/1999, de 19 d'octubre, i 46/2001, de 27 de febrer, atribuïx en l'article 11 a la Direcció General per a la Prestació Assistencial la gestió dels programes d'atenció primària i especialitzada.

Ens trobem, doncs, davant un dret de rang constitucional, que seguix la línia iniciada des de la Revolució Francesa, que va incloure el dret a la salut entre els drets humans. En este sentit, la Declaració Universal de Drets Humans en l'Assemblea General de les Nacions Unides de 1948 inclou en l'article 25 el dret de totes les persones a un nivell de vida adequat que els assegure, entre altres coses, la salut i el benestar, i establix en el punt segon que "la maternitat i la infància tenen dret a cures i assistències especials".

La Llei General de Sanitat 14/1986, de 25 d'abril (BOE de 29 d'abril) té com a finalitat, segons l'article 1, "regular totes les accions que permeten fer efectiu el dret a la protecció de la salut, reconegut en l'article 43 de la Constitució Espanyola."

L'anestèsia epidural, tot i ser una tècnica efectiva per a alleugerir els dolors del part, no es troba exempta de riscos dels quals ha de ser conscient la mare quan decidix elegir este tipus d'analgèsia. Una correcta informació a la futura mare és, en este sentit, fonamental.

D'altra banda, segons manifesta part de la doctrina mèdica, amb relació a l'analgèsia i anestèsia epidural, atés que es tracta d'una tècnica especial, que requereix coneixements específics, experiència i certes precaucions, ha de fer-se per un anestesiòleg qualificat.

En l'informe del Centre Hospitalari d'Elx s'indicava que des del 17 de gener de 2001 havien començat a aplicar el programa d'anestèsia epidural, i havia arribat a ser entre un 60 i un 70% l'aplicació d'esta tècnica, i s'havia deduït que, en eixe centre, la seua aplicació no era total per la falta de personal qualificat, concretament d'anestesiòlegs.

No podem negar la major sensibilitat i els importants esforços que eixa administració sanitària, com a mínim així s'aprecia pel que fa a l'Hospital General d'Elx, ha fet per estendre la tècnica de l'anestèsia epidural a aquelles dones que ho sol·liciten, sempre que no hi haja contraindicacions mèdiques.

Tanmateix, les opcions que puga oferir el responsable mèdic a una usuària dels serveis sanitaris públics no poden quèdar condicionades a criteris de residència o de millor o pitjor dotació de personal qualificat. Així, l'article 3.2 de la Llei General de Sanitat, en induir el transcendental principi de la universalitat del dret a l'assistència sanitària, postil·la i ordena que "l'accés a les prestacions sanitàries es farà en condicions d'igualtat efectiva."

En este sentit, considerem que un component bàsic del dret a la protecció de la salut, i que forma part del denominat estat del benestar, és el de garantir a tots els ciutadans els serveis assistencials (preventius, curatius i d'atenció) que oferix la medicina moderna, tot això sense cap barrera econòmica o d'un altre tipus.

Efectivament, la universalitat d'esta tècnica no pot quedar subjecta a horaris (torns de matí, vesprada o nit) ni al període estacional (vacances o no) dins un mateix centre hospitalari, com tampoc ha d'estar subjecta a criteri de residència (depenent del domicili de l'usuari, li correspon un centre sanitari o un altre, amb el factor que en uns s'aplica esta tècnica i en d'altres no).

Sembla de justícia, doncs, que esta prestació es facilite a totes les embarassades que la demanen i que reunisquen els criteris mèdics per a fer-li-la. Este dret, per poder ser universal, passa per una dotació de plantilla o de personal suficient.

Per tot el que antecedix i de conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 1 1/1998, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, suggerisc a eixa Conselleria de Sanitat que intensifique els seus esforços pressupostaris i organitzatius per a fer efectiva la implantació de la tècnica d'analgèsia epidural, a fi de ser oferida, prèvia informació suficient a les interessades i sempre que els criteris mèdics així ho aconsellen, juntament amb altres tècniques de part, a les embarassades que acudisquen als centres hospitalaris públics."

La Subsecretaria per a l'Agència Valenciana de la Salut de la Conselleria de Sanitat va acceptar el suggeriment fet per esta Institució.

No obstant això anterior, i a fi de procedir amb caràcter definitiu al tancament i l'arxivament de l'expedient, vam demanar a la Conselleria de Sanitat que ens mantinguera informats sobre les diverses actuacions que es feren, a fi d'adequar de forma progressiva l'aplicació de l'anestèsia epidural en els parts.

4.4. Certificat mèdic per a immigrants

En la queixa núm. 010554, la presidenta de l'Associació E.A., exposava que, amb motiu del procés de legalització d'estrangers (a l'empara de l'acord firmat entre la Delegació del Govern i les entitats de suport a immigrants), una sèrie de persones de diverses nacionalitats es van dirigir al corresponent centre de salut (tots ells depenents de l'Àrea d'Atenció Primària núm. 19 d'Elx) per a sol·licitar que el certificat mèdic fóra expedit pel metge de família.

Segons la promotora de la queixa, els facultatius es van negar a fer l'esmentat certificat, tot al·legant que havien rebut ordres de la Direcció d'Àrea sobre que tots estos pacients foren derivats a Creu Roja.

Vam demanar informe a la Direcció General per a l'Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat.

De l'estudi de la queixa i a la vista de l'informe elaborat pel cap d'Àrea de Planificació i Programes de la Direcció General per a l'Atenció al Pacient, com també de les al·legacions de la interessada, esta Institució va procedir a resoldre l'expedient amb les dades de què disposava.

En este sentit, vam comunicar a la interessada el que seguix:

"Com vosté sap, els estats membres de la Unió Europea, entre els quals es troba Espanya, van recórrer a mesures de regulació o amnistia de la immigració il·legal, que en el nostre país es va canalitzar a través del procés de regulació d'immigrants previst

en la disposició transitòria primera de la Llei 4/2000 desplegada per Reial Decret 239/2000 de 18 de febrer, sobre el subsegüent procés de revisió regulat pel Reial Decret 143/2001, de 16 de febrer, com també sobre les diverses situacions produïdes amb anterioritat a l'entrada en vigor de la Llei 4/2000.

En la Comunitat Valenciana, a més a més es va subscriure, amb data 25 d'abril de 2001, un acord entre la Delegació del Govern de la Comunitat Valenciana i el Moviment Associatiu a favor de la immigració amb la finalitat de contribuir a solucionar la urgent i difícil situació dels immigrants de la Comunitat Valenciana.

Esta Institució ha sigut especialment sensible al llarg del procés extraordinari per a la regulació d'immigrants, que va acabar el passat 31 de juliol de 2001, en entrar en vigor el Reglament de la Llei d'Estrangeria. Efectivament, la Sindicatura ha dut a terme diferents contactes amb les parts firmants de l'Acord de 25 d'abril de 2001, Delegació del Govern de la Comunitat Valenciana i Moviment Associatiu a favor de la immigració, fonamentalment amb la primera, a fi de demanar-li encaridament que, en el marc de les seues competències, i amb criteris de màxima generositat, arbitre totes les mesures que siguen necessàries per a dur a terme el procés de regulació d'immigrants, i que no escatime en mitjans materials ni humans perquè es resolguen tots els expedients que hagen estat formulats durant el procés extraordinari obert a este efecte.

Tota esta acció de la Sindicatura s'emmarca dins la funció mediadora que l'esmentat Acord atorga a esta Institució.

Una vegada dit això anterior, i entrant en l'estudi concret de l'assumpte que ha tingut l'amabilitat d'exposar-nos, a la vista de la documentació que es troba en l'expedient, queda acreditat que els promotors de la queixa, en el moment d'acudir als centres de salut, tenien la targeta SIP, emesa per la Conselleria de Sanitat, que feia operatiu el seu dret a la protecció de la salut en igualtat de condicions que la resta de ciutadans residents a la Comunitat Valenciana.

Entre estos drets es troba "que s'estenga un certificat que acredite el seu estat de salut quan s'establisca per disposició legal o reglamentària"(article 10, punt 8 de la Llei General de Sanitat).

Un dret reconegut, a més a més, en l'Estatut Jurídic del Personal Facultatiu de la Seguretat Social i en el Reial Decret 63/1995, de 20 de gener, sobre ordenació de prestacions sanitàries del Sistema Nacional de Salut. Així, l'art. 27 de l'Estatut del Personal Facultatiu assenyala com a obligació general dels facultatius la de "emplenar i donar curs als documents oficials que es deriven de l'assistència sanitària prestada", mentre que el Reial Decret 63/1 995 en l'annex 111, establix com a prestació no finançable amb càrrec a la Seguretat Social o als fons estatals destinats a l'assistència sanitària "l'expedició d'informes o certificats sobre l'estat de salut diferents dels prevists en l'annex I". Així, el referit annex I, inclou entre les prestacions sanitàries, facilitades directament a les persones del sistema nacional de salut finançada amb càrrec a la Seguretat Social o a fons estatals adscrits a la sanitat, els serveis d'informació i documentació sanitària; estos serveis inclouen, entre d'altres, "l'expedició de la resta d'informes o certificats sobre l'estat de salut que deriven de la resta de prestacions

sanitàries d'este annex o que siguen exigibles per disposició legal o reglamentària".

De conformitat amb el que antecedix, el dret que els promotors de la queixa tenien a obtenir un certificat sobre el seu estat de salut, sembla indiscutible. Una qüestió distinta és saber si eixe dret, per tractar-se d'un procés de regulació extraordinari i, en conseqüència, excepcional i limitat en el temps, havia de fer-se operatiu en la forma ordinària.

La Conselleria de Sanitat, d'acord amb l'informe remés, va optar perquè els certificats sanitaris, exigits en el procés extraordinari de regulació d'immigrants, no foren emesos des dels centres de salut a fi de "no obstaculitzar el normal creixement de l'assistència sanitària". Els referits certificats van ser fets en les assemblees de la Creu Roja, tot això en virtut d'un conveni de col·laboració, una figura jurídica prevista en el nostre ordenament jurídic, firmat entre la Conselleria de Sanitat i el Comité Autonòmic de Creu Roja Espanyola.

Es tractava, doncs, d'organitzar dins la fase d'instrucció d'un concret procediment administratiu, l'extraordinari de legalització d'immigrants, un aspecte del mateix: l'emissió dels certificats sanitaris. En este sentit, perfectament haguera pogut l'administració servir-se de la seua pròpia organització —a través dels metges de la sanitat pública— per obtenir eixos informes o certificats, i establir que els corresponents actes mèdics es feren en centres sanitaris públics, però per les raons exposades ("no obstaculitzar el normal creixement de l'assistència sanitària"), segons ens indicaven, aconsellaren una solució distinta: servir-se d'una organització privada. Estem en presència d'un supòsit d'exercici privat de funcions públiques, que és ajustat a dret i, en conseqüència, ha de ser acceptat per esta Institució.

En este sentit, la mera disconformitat o el desacord amb els criteris d'organització administrativa no pot, per si mateixa, considerar-se una minva de drets i, en conseqüència, motivar la nostra intervenció".

Després del que hem exposat, vam procedir al tancament de la queixa.

4.5. Falta de resposta a reclamacions

Las queixes núm. 010726 i 010727 van ser presentades per un veí de la localitat d'Elx (Alacant). Ambdós queixes es van dirigir contra l'Hospital Vega Baixa, així la núm. 010726 exposava que va presentar davant de l'esmentat centre hospitalari, un escrit en el qual adjuntava dos fulls de reclamacions relatius a uns fets ocorreguts el dia anterior en l'esmentat Centre.

Pel que fa a la queixa núm. 010727, el seu autor exposava que va presentar, davant de l'Hospital de la Vega Baixa, un escrit en què sol·licitava explicacions de la tardança a traslladar el cadàver d'una germana de la seua mare al tanatori, un fet que es va aguditzar per no funcionar l'aire condicionat en la secció de mortuoris de l'esmentat centre hospitalari. En el moment de presentar la queixa no havia rebut contestació a l'esmentat escrit.

En considerar que les queixes reunien els requisits exigits per la Llei reguladora d'esta Institució, les mateixes van ser admeses a tràmit en data 13 de setembre de 2001, quant a la no-contestació per part de l'Hospital Comarcal als seus escrits; en eixa mateixa data vam sol·licitar a l'Hospital Comarcal Vega Baixa informació sobre la veracitat i les raons dels fets exposats pel promotor de la queixa.

A la vista dels informes emesos per l'Hospital Vega Baixa i de les al·legacions fetes, vam comunicar a l'autor de la queixa el que seguix:

"El punt de partida de l'estudi de la queixa, el constituïx el dret dels usuaris del Sistema Nacional de Salut a obtenir resposta a les reclamacions que es formulen. És per això que la intervenció d'esta Institució es produïx per a fer efectiu l'esmentat dret en els casos de falta de contestació, tal com va ocórrer en el present supòsit.

Sense perjuí d'això anterior, del detallat estudi de la queixa i de les al·legacions fetes per vosté, a la vista de l'informe remés per l'administració, es desprén, en relació amb els fets denunciats, que hi ha versions contradictòries (fins i tot en el seu escrit d'al·legacions a la queixa núm. 010727, es referix en lletres majúscules, a "falsedats" en els fets informats per l'administració). En este sentit, hem de manifestar-li que la via adequada per a resoldre eixa discrepància és la prevista en les nostres llei processals, que vosté pot exercir baix la direcció tècnica d'un advocat en els supòsits i amb els requisits que estes lleis preveuen, i davant els tribunals de justícia competents.

Pel que fa als seus dubtes sobre la competència del director Econòmic del centre hospitalari per a donar resposta a les seues reclamacions, l'informem que, d'acord amb el Decret del Consell 186/1996, de l8 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament sobre Estructura, Organització i Funcionament de l'Atenció Especialitzada en la Comunitat Valenciana (modificat per Decret 47/2000, de 17 d'abril) el director Econòmic, com a òrgan de direcció de l'estructura hospitalària, no solament té funcions de contingut econòmic, sinó que, entre d'altres, en té de gestió administrativa i de personal, subministraments, hostaleria i assumptes generals".

En les queixes núm. 010728 i 010835, el seu autor, un veí d'Elx (Alacant) exposava que va presentar en l'Hospital Vega Baixa i en el Centre d'Especialitats d'Elx escrits relatius a les molèsties que causa als usuaris dels centres sanitaris, la instal·lació de nombroses màquines expenedores de productes líquids i sòlids. En ambdós casos, i a pesar del temps transcorregut, no havia rebut contestació.

Vam demanar informe sobre això i les queixes es troben en tràmit en el moment d'elaborar este Informe.

En la queixa núm. 010870, un veí de Vila Reial (Castelló) exposava que va presentar davant el registre de la Direcció Territorial de la Conselleria de Sanitat a Castelló, un escrit en el qual sol·licitava diverses actuacions per part d'eixa Direcció. La queixa, una vegada admesa continua en tràmit.

En la queixa núm. 010926, un veí de la ciutat de València denunciava que des del mes

d'abril de 2001 es trobava en espera per a ser citat per a consulta en pneumologia.

En este sentit, segons ens indicava el promotor de la queixa, havia presentat dos reclamacions dirigides al director del Centre d'Especialitats Juan Llorens Torrent i Aldaia, i als directors de les àrees de salut núm. 7 i 8, per a denunciar la demora.

Ambdós reclamacions van ser contestades en forma de disculpa pel retard, però sense solucionar la qüestió de fons que no era una altra que saber quan li prestarien l'assistència sanitària a l'autor de la queixa.

Una vegada admesa la queixa, la mateixa es troba en tràmit en el moment de redactar-se este Informe.

En la queixa núm. 011017, el seu promotor exposava que havia dirigit, en dos ocasions, fulls de reclamació per presumptes irregularitats ocorregudes en el Centre de Salut Florida-Babel d'Alacant.

Una vegada admesa la queixa, la Direcció d'Àrea d'Atenció Primària competent ens va informar el que seguix:

"En contestació al seu escrit de referència, queixa núm. 011017, referent als fulls de reclamació presentats pel Sr. RTA sobre presumptes irregularitats en el Centre de Salut Florida, li comunique que estes reclamacions han sigut contestades per esta Direcció, dins el termini i en la forma escaient, tal com podrà comprovar en les còpies que li adjunte".

L'autor de la queixa, després de la remissió de la referida informació, va sol·licitar que tancàrem l'expedient, per la qual cosa vam donar per acabades les nostres investigacions.

4.6. Farmàcia

Va tenir entrada en esta Institució la queixa núm. 010555. En la mateixa, l'Associació de Farmacèutics Adjunts Substituts i Regents (AFASIR) denunciava una sèrie de qüestions que afectaven els esborranys del Decret del Consell i de l'Ordre de la Conselleria de Sanitat, per la qual cosa s'establia el procediment d'autorització de noves oficines de farmàcia, previst en la Llei de la Generalitat Valenciana 6/1998, d'Ordenació Farmacèutica a la Comunitat Valenciana.

Substancialment es referien a l'incompliment del termini marcat per la Llei de la Generalitat Valenciana 6/1998, de 22 de juny, d'Ordenació Farmacèutica en dos qüestions:

1. Per a la configuració del mapa de zones farmacèutiques (l'article 16.2 de la precitada Llei establix que "la Conselleria de Sanitat ha de reglamentar en el termini màxim d'un any (...) el mapa de zones farmacèutiques i també la seua composició".

2. Per a la reestructuració del Cos de Farmacèutics Titulars al servei de la Sanitat Local (Disposició transitòria 2a).

Admesa a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a la Direcció General per a la Prestació Farmacèutica de la Conselleria de Sanitat.

A la vista de l'informe de l'administració sanitària i de l'escrit d'al·legacions al mateix, vam comunicar als autors de la queixa el que seguix:

"Com vosté sap, el Síndic de Greuges, d'acord amb l'article 9 de la Llei de la Generalitat 11/1988, reguladora d'esta Institució, podrà iniciar d'ofici o a instància de part, qualsevol investigació que permeta l'esclariment dels actes i les resolucions de l'administració de la Generalitat Valenciana i les seues autoritats i funcionaris, que tendisquen a comprovar si els drets i les llibertats dels ciutadans poden haver estat vulnerats, col·lectivament o individualment, com a conseqüència de tals actes i resolucions.

De l'estudi de la queixa es deduïx que les resolucions administratives a què es referix la seua queixa (Decret i Ordre) es troba en l'actualitat en fase d'elaboració. En este sentit, li indiquem que un esborrany d'una norma de rang reglamentari, tal com succeïx amb els decrets i les ordres, no pot ser considerat una norma.

La Llei del Govern 50/1997, de 27 de novembre —d'aplicació al Consell de la Generalitat d'acord amb la disposició final segona de la Llei de la Generalitat 30/1983, de 30 de desembre del Govern Valencià — regula el procediment al qual ha d'ajustar-se l'elaboració dels reglaments, i també l'article 24.1, lletra c, establix que "elaborat el text d'una disposició que afecte els drets i els interessos legítims dels ciutadans, se'ls donarà audiència durant un termini raonable i no inferior a quinze dies hàbils, directament o a través de les organitzacions i associacions reconegudes per la llei que els agrupen o representen i els objectius de les quals tinguen relació directa amb la finalitat de la disposició. La decisió sobre el procediment escollit per a donar audiència als ciutadans afectats, serà degudament motivada en l'expedient per l'òrgan que acorde l'obertura del tràmit d'audiència. Així mateix, i quan la naturalesa de la disposició ho aconselle, serà sotmesa a informació pública durant el termini indicat.

Este tràmit podrà ser abreujat fins al mínim de set dies hàbils, quan raons degudament motivades així ho justifiquen. Solament podrà ometre's l'esmentat tràmit quan greus raons d'interés públic, que així caldrà explicitar, ho exigisquen."

Així doncs, a la vista d'això anterior, l'única obligació que se li imposa a l'administració pública és concedir als interessats el denominat tràmit d'al·legacions o audiència. De la documentació que es troba en l'expedient vam deduir que l'associació a la qual representa va tenir tràmit d'audiència per a ambdós normes, i va presentar al·legacions en dates 9 de gener de 2001, per a l'esborrany del Decret, i 4 de juny de 2001, per a l'esborrany de l'Ordre.

La mera disconformitat o desacord amb una disposició administrativa, no pot, per si mateixa, motivar la intervenció d'esta Institució. Tanmateix, si vosté considera oportú

impugnar tals normes, en el moment en què estes siguen definitives, per discrepar dels criteris que les fonamenten, podrà fer-ho per via administrativa o judicial.

En definitiva, de l'estudio de la queixa i de la documentació aportada, no vam deduir actuacions públiques que vulneren els seus drets constitucionals o que, per la seua irregularitat infringiren els principis d'actuació administrativa assenyalats en l'article 103.1 de la Constitució Espanyola".

La queixa núm. 010465 va ser presentada per una veïna de la localitat d'Almenara (Castelló).

En el seu escrit de queixa exposava que la Llei de la Generalitat Valenciana 6/1998, de 22 de juny, d'Ordenació Farmacèutica de la Comunitat Valenciana, concretament l'article 17 i següents relatius a l'obertura de noves oficines de farmàcia, en la qual la mateixa queda sotmesa a l'autorització administrativa de la Conselleria de Sanitat, prèvia comprovació que, tant el titular com els locals i les instal·lacions proposades reunixen les exigències i els requisits establits en la citada Llei i amb subjecció al procediment que s'establisca reglamentàriament.

En este sentit, l'autora de la queixa, com a llicenciada en Farmàcia, ens indicava en el seu escrit de queixa que havia requerit a la Conselleria de Sanitat informació relativa sobre on podia cursar la petició o sol·licitud per a l'obertura d'una nova oficina de farmàcia sense aconseguir orientació.

Vam sol·licitar a la Direcció General per a la Prestació Farmacèutica que ens remetera informació suficient sobre la realitat de les mateixes i la resta de circumstàncies concurrents en este supòsit, i que ens indicara si s'ha regulat el procediment reglamentari a què es referix l'article 17 de la Llei 6/1998.

Una vegada rebut l'informe de l'administració sanitària, vam donar trasllat del mateix a la interessada, a l'efecte que formulara les al·legacions que considerara convenients.

Del detallat estudi de la queixa, no vam deduir l'existència d'actuacions públiques que vulneren drets constitucionals i estatutaris, per la qual cosa es va resoldre el tancament de la queixa.

La queixa núm. 010174 va ser formulada per uns farmacèutics adscrits al Col·legi Oficial de Farmacèutics de València.

A la vista de la queixa vam informar els seus promotors que no entrava en les nostres competències conéixer qüestions purament privades entre particulars, com era el cas plantejat sobre la situació que estan travessant les seues relacions, com a farmacèutics col·legiats, amb el Col·legi de Farmacèutics de València.

En la queixa núm. 011024, un veí de la Vila Joiosa (Alacant) exposava que a l'empara del que establixen els articles 5, 19, 21 de la Llei 6/1998, de 22 de juny, d'ordenació farmacèutica de la Generalitat Valenciana, va demanar a la Conselleria de Sanitat de la Generalitat Valenciana autorització per a la instal·lació i posterior obertura de nova

oficina de farmàcia en el municipi de Benissa (Alacant), per a la qual cosa va aportar a l'expedient tota la documentació pertinent i adequada.

Segons ens indicava l'interessat, en no existir termini específic de resolució dels procediments de sol·licitud d'autorització en l'esmentada llei, es va sol·licitar l'expedició de certificat d'acte presumpte, de conformitat amb el que disposa l'article. 43.5 de la Llei 30/92.

Per tot això, sol·licitava que per part de la Sindicatura s'instara l'òrgan corresponent de la Conselleria de Sanitat perquè li expedira el certificat d'acte presumpte produït per silenci.

Per poder estudiar l'assumpte plantejat i informar sobre la seua possible admissió, vam sol·licitar a l'autor de la queixa les següents dades: que ens enviara l'escrit en el qual sol·licita autorització per a la instal·lació i posterior obertura d'una oficina de farmàcia en el municipi de Benissa (Alacant) i l'escrit en el qual es va demanar l'expedició del certificat d'acte presumpte.

En el moment de redactar este informe, continuem en l'espera que l'autor de la queixa ens subministre l'ampliació de dades sol·licitada.

4.7. Tractament de Reproducció Assistida

La queixa núm. 010008 va ser presentada per un matrimoni de la localitat de Sant Joan d'Alacant.

Ens exposava que els autors de la queixa van acudir a la sanitat pública pels seus problemes per a tenir fills, i volien sotmetre's a tractament de fecundació *in vitro*.

Al desembre van ser citats a la ciutat de València, ja que l'esmentat tractament no es feia a Alacant, per a incloure'ls en llista d'espera, i els van informar que no els avisarien abans de l'octubre de 2001.

Així mateix ens indicaven què tenien constància que en la medicina privada no existia cap demora, però que ells no podien fer-ne ús perquè no tenien recursos econòmics.

Es va sol·licitar a la Direcció General per a la Prestació Assistencial de la Conselleria de Sanitat informació suficient sobre la realitat de les mateixes i la resta de circumstàncies concurrents en el present supòsit, i en concret:

1. Si els autors de la queixa complien els requisits per a l'accés al programa.

2. Criteris que se seguixen per a adjudicar l'ordre.

3. Temps mitjà de demora.

4. Mesures adoptades per a solucionar les demores existents, fins i tot ampliar els

centres en què es facen els esmentats tractaments.

La Direcció General per a la Prestació Assistencial ens va informar el que seguix:

"En relació amb el seu escrit, esta Subdirecció Mèdica, una vegada recaptada informació del cap de Servei de Reproducció Assistida, li comunica que l'esposa del Sr. D.B., la Sra. M.J.E., va ser atesa en esta consulta, en la qual es va obrir història el l3 de desembre de 2000.

Estos pacients tenen prevista l'aplicació d'una tècnica de reproducció assistida, per la qual cosa han estat inclosos en la llista d'espera.

A1 mateix temps, el cap de Servei contesta a una sèrie de preguntes plantejades en l'esmentat escrit:

Els promotors de la queixa complixen els requisits d'accés al programa, perquè si no fóra així, no haurien sigut atesos ni inclosos en la llista d'espera per al tractament; en este sentit tenen el número d'ordre 7.l58 (adjudicat automàticament per l'ordinador) i ocupen el lloc 323 de les parelles pendents de citar per al seu primer cicle de tractament.

Bàsicament, el criteri fonamental per a adjudicar l'ordre és el d'ordre d'arribada. Este pot ser alterat quan concurrixen raons per a això. Les més importants són les causes mèdiques.

E1 temps de demora sol ser de 6 a 8 mesos. En el seus cas particular, tenint en compte que la nostra capacitat assistencial és de 1400 cicles/any, es pot esperar que siguen citats per a l'agost del 2001".

Una vegada estudiat l'escrit de queixa i l'informe de l'administració sanitària, i vistes les al·legacions dels autors de la queixa al mateix, vam fer el següent suggeriment a la Conselleria de Sanitat:

"Il·lm. Sr.:

Com a continuació al nostre última escrit (...) ens posem novament en contacte amb vosté a fi d'informar-lo del resultat de les nostres investigacions.

Com vosté sap (...) va tenir entrada en esta Sindicatura l'escrit de queixa de la Sra. M.J.E i el Sr. D.B.E. En el mateix substancialment exposaven què el març de l'any 2000 van acudir a la sanitat pública a fi de solucionar els seus problemes per a tenir fills i sotmetre's a tractament de fecundació *in vitro*.

Segons ens indicaven, al mes de desembre de 2000 van ser citats a l'Hospital La Fe de València, ja que l'esmentat tractament no es feia a Alacant, per a incloure'ls en llista d'espera, i els van informar que els avisarien abans del mes d'octubre del 2001.

En considerar que la queixa reunia els requisits formals, la mateixa va ser admesa a tràmit (...) i vam sol·licitar en eixa mateixa data informe a la Direcció General per a la

Prestació Assistencial de la Conselleria de Sanitat a fi de contrastar les al·legacions dels interessats.

L'informe requerit a l'administració sanitària va tenir entrada en esta Institució (...); del mateix vam donar trasllat als promotors de la queixa a l'efecte que, si ho consideraven oportú, presentaren al·legacions, i així ho van fer.

En l'esmentat informe se'ns indicava, entre altres coses, "que els promotors de la queixa complixen els requisits d'accés al programa, perquè, si no fóra així, no haurien estat atesos ni inclosos en la llista d'espera per al tractament; en este sentit tenen el número d'ordre 7.158 (adjudicat automàticament per ordinador) i ocupen el lloc número 323 de les parelles pendents de citar per al seu primer cicle de tractament"; finalment s'afegia que "el temps de demora sol ser de 6 a 8 mesos. En el seu cas particular, i tenint en compte que la nostra capacitat assistencial és de 1400 cicles/any, es pot esperar que siguen citats a l'agost de 2001".

Esta Sindicatura es va posar en contacte amb les dos parts per a comprovar que efectivament la citació havia tingut lloc. En este sentit, ambdós parts ens van indicar que la cita seria al mes de desembre de 2001 i no a l'agost, com ens havien informat.

De l'estudi de la queixa, dels informes emesos per eixa Conselleria, de les al·legacions fetes i també de les diverses gestions telefòniques fetes amb les dos parts, esta Institució procedix a resoldre l'expedient amb les dades de què disposa; per això, li demane que considere els arguments que com a fonament dels suggeriment amb què concloem al final, li expose:

E1 Síndic de Greuges, d'acord amb l'article 24 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, és l'alt comissionat de les Corts Valencianes, que ha de vetlar pels drets reconeguts en el títol I de la Constitució Espanyola en l'àmbit competencial i territorial de la Comunitat Va1enciana.

L'article 43 de la Constitució Espanyola, ubicat en el títol I, reconeix el dret a la protecció de la salut i establix que és competència dels poders públics organitzar i tutelar la salut pública a través de mesures preventives i de les prestacions i els serveis necessaris.

Per la seua banda, la Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat, en l'article 3.1 establix que els mitjans i les actuacions del sistema sanitari estaran orientats a la promoció de la salut. Així mateix, l'article 6.3 de la mateixa norma, disposa que les actuacions de les administracions públiques sanitàries estaran orientades a garantir l'assistència sanitària en tots els casos de pèrdua de salut, unes actuacions que, a més a més, hauran d'estar presidides pels principis d'eficàcia i celeritat.

Esta Institució dubta que l'eficàcia en la protecció de la salut depenga, en gran mesura, del bon funcionament dels serveis sanitaris, i també de la importància de la dimensió temporal d'eixa assistència sanitària, que connecta directament amb el problema de les llistes d'espera, és un dels principals problemes als quals s'enfronta la sanitat pública en els últims anys.

De la lectura dels informes d'anys anteriors d'esta Sindicatura, del Defensor del Poble i d'altres institucions autonòmiques anàlogues, es desprén la gran preocupació i atenció que se li dedica a este tema.

L'existència de considerables esperes per a consultes i, per tant, per a conéixer el diagnòstic i poder prescriure'ls el tractament adequat, podria vulnerar el dret a la protecció de la salut reconegut constitucionalment i, en conseqüència, apartar-se dels principis d'eficàcia i celeritat en què s'ha d'inspirar l'actuació de les administracions públiques.

En la queixa d'ofici duta a terme per esta Sindicatura en l'any 1994 sobre les llistes d'espera a la Comunitat Valenciana, ja s'advertia que la dilatació en el temps per a conéixer el diagnòstic de les malalties col·locava les persones en una situació de major angoixa que, de vegades, els propis símptomes de la malaltia i es recomanava que s'adoptaren mesures que possibilitaren la progressiva disminució de les esperes, alhora que se suggeria que se subministrara informació suficient als ciutadans sobre les demores existents en els centres assistencials de la Comunitat Valenciana, la qual cosa va ser acceptada per la Conselleria de Sanitat i Consum.

Les demores en l'assistència sanitària fan que els pacients afectats vegen obstaculitzat l'accés a les prestacions, amb la càrrega de suportar un important desfasament entre el diagnòstic i el probable tractament. Estos efectes perjudicials d'una demora es troben agreujats per circumstàncies personals del pacient i el seu entorn familiar, com ocorre en l'àmbit de la reproducció assistida.

En este sentit, la impossibilitat d'aconseguir un embaràs és un problema cada vegada més freqüent. Moltes parelles s'enfronten a esta situació. A Espanya les xifres de parelles amb problemes per a concebre un fill augmenta cada any.

E1 descens de la fecundació a Espanya, que és un dels països amb un índex de natalitat més baix del món, exigix mesures que faciliten el seu increment. Des de fa uns anys la ciència sembla haver solucionat parcialment este problema.

Efectivament, l'evolució de la ciència ha propiciat l'aparició de tractaments per a combatre els problemes d'infertilitat. L'elecció de la tècnica o el tractament dependrà del diagnòstics concret derivat de l'estudi de la parella, com també de l'edat de la dona.

El legítim dret de les parelles que es satisfaça la seua il·lusió d'una paternitat responsable i desitjada, no pot trobar-se limitada pels problemes de falta d'infraestructures o, en altres paraules, de desajusts entre la demanda i l'oferta de la prestació.

Les llistes d'espera i l'escassetat de centres públics especialitzats en matèria de reproducció assistida provoca que una bona part de les parelles opten per la sanitat privada.

Al mateix temps, en coincidència amb el Defensor del Poble i el Síndic de Greuges de

Catalunya, hem d'incidir en la millora dels aspectes vinculats a la gestió de les llistes d'espera, en particular sobre la necessitat d'una gestió transparent i d'informació correcta al pacient.

A la vista d'això anterior, els poders públics han de fer una acció decidida i continuada per a reduir al mínim les demores inherents a les llistes d'espera en general, i en l'àmbit de la reproducció assistida en particular, com també per a proporcionar als ciutadans mecanismes efectius per a defendre's en els supòsits en què les demores s'estenen més allà d'uns límits raonables.

Per tot el que antecedix, i de conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, suggerisc a eixa Conselleria que, en l'àmbit de la reproducció assistida, dirigisca les seues actuacions a la dotació de mitjans personals i materials que permeten atendre la demanda existent, siga amb caràcter permanent mitjançant l'ampliació de les unitats de reproducció assistida, siga mitjançant fórmules de caràcter conjuntural que permeten augmentar l'activitat assistencial dels centres de la xarxa pública o concertar intervencions amb centres aliens a la mateixa."

La Conselleria de Sanitat ens va informar el que seguix:

"En contestació al suggeriment fet a esta Conselleria de Sanitat, relacionat amb la queixa número 010008, de les tècniques de reproducció assistida i els recursos existents en la sanitat pública, de comú acord amb la Subsecretaria per a l'Agència Valenciana de la Salut, l'informem que:

La Comunitat Valenciana és una de les millors dotades en este sentit dins l'Estat espanyol, i l'Hospital La Fe és una unitat de referència per a altres CCAA.

És previsible que, amb el trasllat de competències que s'ha produït en data gener de 2002, per les quals totes les CCAA gestionen els seus recursos en matèria de salut, es produïsca una reestructuració de centres de referència, que allibere este centre de pacients remesos des d'altres CCAA.

D'altra banda, l'informe que el Grup Popular va presentar al Congrés dels Diputats una proposició no de llei, per la qual s'insta el Govern a donar una major cobertura al diagnòstic i tractament de la infertilitat.

Esta proposta es plantejarà al Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut, en què es debatrà de forma consensuada i s'instauraran les recomanacions que d'això es deriven de manera homogènia per a tot el territori espanyol.

Entenem que incrementar recursos de personal i de tecnologia altament qualificats en este moment, en un hospital de referència ben dotat i que previsiblement, a causa de la reestructuració territorial disminuirà la seua població diana, pot dur, a mitjà termini, a haver de replantejar el seu treball amb greus problemes d'excés de personal amb els trastorns afegits que això pot causar. Per tant, estimem que adequar-los, en funció de la cautela que exigix la situació actual i la construcció d'un nou hospital La Fe, fins a tenir

una resolució del Consell Interterritorial que vincule a tots els serveis de salut de les CCAA de forma homogènia seria el més convenient.

Per tant, en estos moments quedem en l'espera que els canvis esmentats es produïsquen i comprovar quina és la inicidència que estos tenen en el Servei de Reproducció Assistida de l'Hospital La Fe per a procedir a la seua reestructuració."

A la vista d'això anterior, vam procedir a la finalització de les nostres investigacions.

La queixa núm. 010905 continua en tràmit en el moment d'elaborar la memòria. En esta queixa la seua autora exposava que va presentar davant el Servei d'Atenció a l'Usuari de l'Hospital La Fe, dos reclamacions per fets ocorreguts en el Servei de Reproducció Assistida de l'esmentat centre hospitalari.

Segons indicava la promotora de 1a queixa, des del mes d'abril de 2001 tenia concertada cita per al 4 de setembre amb el Servei de Reproducció Assistida.

E1 dia de la cita, el facultatiu que la va atendre li va negar el tractament de fertilització *in vitro*, tot al·legant que el seu cas estava exclòs pel protocol de la Conselleria de Sanitat.

La queixa va ser admesa i estem en l'espera de rebre l'informe per part de la Conselleria de Sanitat perquè ens aclarisca, entre altres qüestions, els següents punts:

1. Quan se li donarà resposta a les reclamacions.

2. Còpia del protocol d'actuació per a l'aplicació de la tècnica de fertilització que se seguix en eixe Centre.

3. Concretar si l'autora de la queixa pot ser remesa a un altre centre, públic o privat, en cas que eixe centre no puga prestar-li l'assistència sol·licitada.

4.8. Problemes per a la salut per les antenes de telefonia mòbil

Al mes de juliol de 2001 va tenir entrada la queixa núm. 010647, presentada per un veí de Rocafort (València), vicepresident d'una comunitat de veïns, que exposava els riscos per a la salut que comporten les instal·lacions d'antenes de telefonia mòbil.

Substancialment, el promotor de la queixa plantejava dos qüestions:

1. La falta de contestació a dos escrits en què es denunciava este tema. El primer d'estos dirigit a la Conselleria de Medi Ambient el 19 de gener de 2000 i, el segon, a l'Ajuntament de Rocafort en data 15 de febrer de 2000.

2. Davant el possible perill per a la sa1ut, l'autor de la queixa ens sol·licitava que s'aclariren les mesures que s'estaven adoptant, a fi de disminuir l'alarma social que, segons el promotor de la queixa, estava produint este tipus d'instal·lacions.

Pel que fa a la primera qüestió, esta Institució es va dirigir a les esmentades administracions (Conselleria de Medi Ambient i Ajuntament de Rocafort), atés que, entre altres funcions, correspon a esta Sindicatura vetlar perquè les administracions públiques resolguen expressament, dins el termini i en la forma escaient, les peticions i els recursos que se li hagen plantejat.

D'altra banda, i pel que fa al segon punt, el relatiu als riscos per a la salut que poguera ocasionar la instal·lació discriminada d'antenes de telefonia mòbil, ens vam dirigir a la Conselleria de Sanitat, a fi que ens informara de les mesures preventives que s'han adoptat, els estudis que s'han fet, i també qualsevol actuació que s'estiga duent a terme en relació amb este tema.

La Conselleria de Sanitat, a través de la Direcció General de Salut Pública, ens va emetre informe tècnic elaborat pel Comitè d'Experts del Ministeri de Sanitat i Consum, relatiu al "Camps electromagnètics i Salut Pública".

La Conselleria de Medi Ambient ens va respondre el que seguix:

"En relació amb el que ha sol·licitat eixa Institució en el procediment de queixa núm. 010647, presentada pel Sr. JBB, com a president de la comunitat de veïns dels immobles ubicats a l'avinguda X de Rocafort, l'informe sobre el que seguix:

Efectivament, el Sr. J.B.B., amb la representació que ostenta, va formular denúncia en esta Conselleria en data 19 de gener de 2000, com a conseqüència de la instal·lació d'una antena de telefonia mòbil en l'edifici fronterer, per entendre que podria produir efectes negatius per a la salut de les persones que vivien en l'entorn.

Estes estacions de telefonia mòbil, davant l'absència d'una normativa específica reguladora de les condicions necessàries per a la seua instal·lació, es troben subjectes de moment a la corresponent autorització atorgada per part de l'Ajuntament competent, en virtut del que establix la normativa urbanística.

Per tot això, esta Conselleria, una vegada examinats els motius de la queixa plantejada pel Sr. J.B.B., va donar trasllat del seu escrit de denúncia a l'Ajuntament de Rocafort, com a òrgan competent per a donar una solució a les qüestions plantejades per l'interessat, la qual cosa va ser comunicada al denunciant en l'escrit la fotocòpia del qual adjuntem per a coneixement d'eixa Institució".

D'ambdós informes hem donat trasllat al promotor de la queixa, i estem en l'espera que l'Ajuntament de Rocafort remeta el seu.

En la queixa núm. 011010, la seua autora exposava que va presentar davant l'Ajuntament de Carcaixent (València), un escrit en el qual sol·licitava la retirada de les quatre antenes de telefonia mòbil existents en eixe municipi, per considerar que afecten la seua salut i la de la seua família.

Així mateix, l'autora de la queixa ens indicava que també va presentar un altre escrit

sobre la possible il·legalitat de les antenes de telefonia mòbil de Telefónica. En el moment d'elaborar este informe, la queixa continua tramitant-se.

4.9. Salut mental

Durant l'any 2001 hem procedit a l'obertura de la queixa d'ofici núm. 1/2001 (010906), relativa a la problemàtica del sistema d'assistència als malalts mentals en la Comunitat Valenciana.

En l'informe que es va presentar a les Corts Valencianes corresponent a l'activitat del Síndic de Greuges durant l'any 2000, es va posar de manifest la permanent preocupació de la Institució per l'assistència als malalts mentals, de tal forma que, sense deixar de reconéixer els avanços en mitjans i nombre de places d'índole socioassistencial per a discapacitats, es van posar de manifest les mancances en relació amb els malalts mentals i les seues famílies.

La tipologia d'aquells, quant a conductes, és diversa, de manera que cada vegada es van trobant més suports per als que no presenten patologies físiques associades, no són agressius o associen conductes addictives a substàncies tòxiques o a l'alcohol. Tanmateix, paradoxalment, són els malalts mentals els qui patixen, a més d'una patologia psíquica, alguna de les circumstàncies afegides referides, els qui troben majors dificultats perquè la seua situació de necessitat trobe una adequada resposta per part de les administracions públiques. És, d'una altra banda, fàcilment imaginable la situació de desesperança dels familiars i coneguts d'estos malalts, que veuen com el plus de desgràcia que s'afegix a la malaltia mental, en lloc de ser un revulsiu perquè els problemes que això genere s'atenuen en la mesura que siga possible, es convertix en un obstacle.

Sobre això, la Sindicatura ha vingut insistint davant les administracions públiques perquè es done resposta a les necessitats que demanen tots els malalts mentals i les seues famílies, comptant sempre amb la col·laboració de les diverses associacions de familiars de malalts mentals que demostren amb la seua existència l'afany dels esmentats familiars per no desentendre's dels problemes que estos els plantegen.

Juntament amb la queixa d'ofici que sobre esta matèria té oberta esta Institució, va tenir entrada la queixa núm. 010310, en la qual el seu promotor exposava la situació que estava travessant juntament amb la seua família amb relació al seu germà, el Sr. J.A.S.M. de 26 anys d'edat, que patix una malaltia mental.

Segons ens indicava en el seu escrit de queixa, el seu germà, a pesar de ser tractat amb medicaments, havia tingut diversos intents de suïcidi. En este sentit, i d'acord amb el que preveu el Decret del Consell 81/1998, de 4 de juny, pel qual es definixen i estructuren els recursos sanitaris dirigits a la salut mental i assistència psiquiàtrica en la Comunitat Valenciana, entenia que el seu germà requeriria ingressar en una unitat d'hospitalització de mitjana estada, ja que en les unitats d'hospitalització psiquiàtrica d'aguts, en què ingressa de forma temporal, no era suficient.

Es va sol·licitar informe a la Conselleria de Sanitat (Direcció General per a la Prestació Assistencial).

En l'informe la Conselleria de Sanitat es referia al Pla de Salut Mental 2001-2004 i a la intenció de crear la primera unitat de mitjana estada de la província de València.

De les al·legacions formulades per l'interessat a l'informe emés per la citada Direcció General, es desprén el que seguix:

1. Que ja coneixia el Pla de Salut Mental 2001 -2004, i també la futura creació d'una unitat de mitjana estada en la província de València.

2. Que mentre això anterior no siga operatiu, i atés que el seu germà requerix una hospitalització urgent, des de la Unitat de Salut Mental que tracta el seu germà li estan gestionant ajudes econòmiques per a ingressar-lo en "casa tuteladas" (*sic*).

A fi d'aprofundir en l'estudi de la seua queixa, esta Institució es va posar en contacte amb la Unitat de Salut Mental de La Fuente de San Luis, a fi de conéixer la situació actual del germà del promotor de la queixa, i va ratificar la problemàtica denunciada.

En este sentit, vam comunicar a l'interessat que esta Institució garant dels drets fonamentals i especialment sensibilitzada davant de la problemàtica, no solament dels malalts mentals sinó dels seus familiars i professionals del sector, va determinar l'obertura de la queixa d'ofici núm. 010906 sobre el Sistema d'Assistència dels Malalts Mentals de la Comunitat Valenciana, a fi d'abordar amb caràcter global tots els aspectes que afecten este col·lectiu, en què es troba inclòs el seu germà J.A.S.M.

4.10. Infraestructures sanitàries

En la queixa núm. 010776, un veí d'Orihuela (Alacant) denunciava la situació en la qual es troba l'assistència sanitària en la urbanització de la Zenia (Primera fase).

Ens indicava l'autor de la queixa que, a pesar d'existir una cessió gratuïta de terrenys a l'Ajuntament per a construir un centre de salut en la zona, este no s'havia fet. I afegia que el consultori existent havia sigut tancat i havien de ser atesos en un altre centre de salut que es troba a considerable distància.

Admesa a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a l'Ajuntament d'Orihuela i a la Direcció d'Atenció Primària de l'Àrea núm. 20 de la Conselleria de Sanitat, en el qual demanaven què ens aportaren informació suficient sobre la realitat de les mateixes i la resta de circumstàncies concurrents en el present supòsit i concretament la situació del consultori La Zenia.

Una vegada rebuts els informes de les administracions referides, hem procedit a remetre'ls a l'autor de la queixa, a l'efecte que, si ho considera oportú, presente al·legacions.

La queixa núm. 010082 va ser presentada pels alcaldes de Pinoso i l'Alguenya (ambdós municipis de la província d'Alacant). En la mateixa exposaven què havien dirigit un escrit a la Direcció Territorial de la Conselleria de Sanitat a Alacant, amb data 4 de gener de 2001, en el qual sol·licitaven dotació d'ambulàncies i també de personal necessari per a disposar de transport sanitari d'urgència en els seus termes municipals.

En el moment de presentar la queixa no havien obtingut resposta, per la qual cosa la queixa va ser admesa a tràmit. En el moment d'elaborar la Memòria continuen obertes les investigacions.

També continua tramitant-se la queixa núm. 010630, en la qual el cap de Servei d'Anatomia Patològica de l'Hospital General Universitari d'Elx, amb categoria professional de cap de Secció, exposava una sèrie de problemes que afecten el personal que treballa en el Servei esmentat; bàsicament es tracta de problemes d'espai, d'actualització tecnològica i falta d'estabilitat laboral del personal. Tots estos problemes, segons el promotor de la queixa, poden estar provocant la desatenció en el servei, la qual cosa afecta els pacients (usuaris del servei) i els propis treballadors.

L'autor de la queixa manifestava que s'havia dirigit a la Direcció de l'esmentat centre hospitalari, aleshores Direcció General d'Atenció Especialitzada, i a la Subsecretaria per a l'Agència Valenciana de Salut de la Conselleria de Sanitat. En tots els casos no havia rebut contestació.

Al llarg de l'any 2001 s'ha procedit a l'obertura de la queixa núm. 010962, d'ofici núm. 6/2001, ja que a través dels mitjans de comunicació, esta Institució va tenir coneixement de les protestes dels veïns del barri de Sant Blai de la ciutat d'Alacant pel retard en el termini d'obertura per part de la Conselleria de Sanitat d'un centre de salut en l'esmentat barri.

Als residents del barri de Sant Blai en l'actualitat se'ls presta assistència sanitària en l'ambulatori del carrer Portugal, prop de l'estació d'autobusos. En este sentit, la queixa dels veïns se centra en què les persones majors troben moltes dificultats per a assistir a este centre, la qual cosa fins i tot provoca automedicació.

D'altra banda, en este ambulatori, la Pediatria, segons els veïns, solament es dispensa fins als set anys, mentre que en els centres de salut més recents s'estén fins als dotze anys.

L'obertura del nou Centre de Salut de Sant Blai estava prevista per a mitjan novembre de 2001, fet que no es va produir.

Amb tals antecedents, esta Institució, especialment sensibilitzada davant la problemàtica de l'assistència sanitària en la Comunitat Valenciana, ha determinat l'obertura de la queixa d'ofici referenciada, tot això d'acord amb l'article. 9.1 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, per la qual ens regim.

Així doncs, instem a la remissió del pertinent informe a la Direcció d'Atenció Primària de l'Àrea de Salut núm. 18. El mateix havia d'estendre's a precisar els següents punts:

- Raons del retard experimentat en la posada en marxa del Centre de Salut de Sant Blai de la ciutat d'Alacant
- Termini en què previsiblement estaran acabades les obres.
- Termini de posada en funcionament de l'esmentat centre sanitari.

La Direcció d'Atenció Primària referida ens va contestar el que seguix:

"Referent al seu escrit de referència, queixa núm. 010962, pel que fa a l'obertura del Centre de Salut al barri de Sant Blai, l'informe sobre:

"Raons del retard experimentat en la posada en marxa del Centre de Salut de Sant Blai de la ciutat d'Alacant"

- A hores d'ara no hem rebut, per part de la constructora, el Centre de Salut, amb la qual cosa no s'han pogut iniciar les actuacions necessàries per a la seua posada en funcionament. (Esta Direcció és responsable del centre a partir del moment en què l'obra siga lliurada, una circumstància que, insistim, encara no ha succeït.)

"Termini en què previsiblement estaran acabades les obres"

- Segons ens informa la constructora, amb la qual el Departament corresponent de Serveis Centrals de la Conselleria de Sanitat manté estret contacte, el termini de lliurament és "a molt curt termini", sense que personalment puga ser-li més concret.

"Termini de posada en funcionament de l'esmentat centre sanitari"

- Una vegada que ens siga lliurat, calculem que emprarem uns dos mesos per a la instal·lació de mobiliari, recursos informàtics i la resta d'equipament, organització administrativa i d'activitats, etc., un temps raonablement necessari per a la correcta posada en funcionament del mateix.

Li assegure que esta Direcció té com una de les seues prioritats satisfer les expectatives dels ciutadans del barri de Sant Blai pel que fa al centre de salut i poder oferir-los els serveis sanitaris en l'esmentat centre en el més breu termini de temps possible".

En el moment d'elaborar este Informe la queixa continua en tramitació.

5. QUEIXES NO ADMESES

En la queixa núm. 010097, el seu autor, un veí d'Almoradí (Alacant) denunciava el retard desproporcionat dels resultats d'una citologia.

A fi de poder estudiar l'assumpte plantejat, vam sol·licitar a l'autora de la queixa que ens facilitara el nombre del centre d'especialitats en què es va fer les proves de

ginecologia.

En no rebre la informació sol·licitada, una vegada transcorregut un període de temps suficient, vam procedir al tancament de la queixa.

Les queixes núm. 010129, 010466 i 010534 van ser inadmeses, després d'haver examinat detalladament i amb interés els assumptes, per trobar-se en curs procediments judicials.

En la queixa núm. 010266, una veïna de Benetússer (València) relatava uns fets ocorreguts en l'Hospital Doctor Peset al mes de març de 2001 que podien afectar el seu dret a la intimitat.

Amb caràcter previ, vam sol·licitar a l'autora de la queixa que ens precisara si prèviament s'havia dirigit al Servei d'Atenció al Pacient del Centre Hospitalari o a la Direcció General d'Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat i havia denunciat els fets que relata en el seu escrit de queixa.

En este sentit, vam indicar a l'autora de la queixa que ambdós unitats administratives tenen assignada la funció, entre d'altres, d'atendre personalment al pacient, familiar i representant, i vetlar pel respecte dels seus drets, tot informant-los de les seues obligacions i orientant-los en tot allò que necessiten per a contribuir a millorar la seua estada.

Les reclamacions i els suggeriments dels usuaris dels centres hospitalaris es tramitaran a través d'eixe servei o àrea d'activitat.

Una vegada transcorregut el termini atorgat a este efecte sense que la interessada remetera el que li havíem sol·licitat, vam procedir a l'arxivament de l'expedient.

En la queixa núm. 010251, una veïna de la Romana (Alacant) es referia a la seua oposició a la sanció imposada per la Conselleria de Sanitat a causa de suposades irregularitats en el negoci que regentava.

Una vegada estudiat el cas, vam informar la interessada que no s'observava una actuació de l'administració que implicara infracció de l'ordenament jurídic o una actuació il·legítima que impedira o menyscabara l'exercici d'un dret. La mera disconformitat o el desacord amb una resolució administrativa, o amb els criteris d'organització i funcionament dels serveis públics, no pot, per si sola, motivar la nostra intervenció.

No obstant això anterior, li vam indicar que si considerava oportú impugnar tals actes o resolucions en via administrativa o jurisdiccional per discrepar dels criteris que els fonamenten, podia acudir en consulta a un advocat en exercici que la podrà orientar a este efecte. Si concorren els requisits legals per a això, pot sol·licitar al col·legi d'advocats de la seua província la designació d'un lletrat del torn d'ofici.

El promotor de la queixa núm. 010185, veí de València, es referia a uns fets ocorreguts

al mes de febrer de 2001 en el Servei d'Urgències de l'Hospital Lluís Alcanyís de Xàtiva.

A fi de poder estudiar l'assumpte plantejat i informar sobre la possible admissió, vam sol·licitar a l'autor de la queixa que ens facilitara còpia dels escrits de queixa dirigits a l'Hospital Lluís Alcanyís de Xàtiva i les respostes corresponents, si n'hi haguera.

Com que no es van aportar estes dades, vam procedir a l'arxivament de l'expedient.

Las queixes núm. 010050 i 010277 van ser inadmeses ja que dels fets exposats no es desprenia que s'haguera iniciat davant de l'administració pública competent les actuacions pertinents per al reconeixement dels fets que, si s'escau, pogueren correspondre'ls (Hospital Doctor Peset i Hospital de la Marina Baixa respectivament).

Atesa eixa anterior circumstància, vam comunicar que no havia estat possible que es pronunciara, ni expressament ni tàcitament, cap organisme o centre directius de l'administració sobre la qüestió plantejada, per la qual cosa no pot deduir-se que haja existit encara actuació administrativa, la qual cosa impedix la nostra intervenció.

V. SERVEIS SOCIALS

Introducció

S'han presentat 1.357 queixes relatives a la temàtica dels Serveis Socials, de les quals 1.269 es referixen al mateix objecte i administració intervinent, per la qual cosa es va acordar acumular-les. Un total de 5 queixes no van ser admeses. Es van dictar 13 resolucions que contenien diverses recomanacions, suggeriments i recordatoris de deures legals, dirigides a les administracions competents, de les quals solament una resolució no va ser acceptada i l'administració en qüestió va aportar les raons oportunes per a no acceptar-la.

A pesar que, lògicament, hem de referir el que ha ocorregut en matèria de serveis socials durant l'any 2001, no podem obviar fer esment d'un important nombre de queixes de l'any 2000 que es van tancar en el 2001. Es tractava de queixes en matèria de malalts mentals amb pluripatologies i circumstàncies afegides, com ara la minoria d'edat, l'alcoholisme, la toxicomania o l'agressivitat; de tot això donem compte en este apartat de l'actual Informe.

1. DISCAPACITATS

1.1. Discapacitats

Les queixes núm. 010027, 010041, 010059 i 010067 van ser formulades per diverses persones en relació amb la supressió del programa Àgora, a causa de l'acabament del finançament per part de la Diputació de València. En la Memòria de l'any anterior ja vam donar compte de la queixa 201253, la qual tenia la mateixa pretensió, per la qual cosa, atés que les persones interessades en les queixes de l'any 2001 no van fer al·legacions a l'informe que va emetre l'administració, el qual els vam remetre, vam tancar les queixes en els mateixos termes que en l'any anterior. El director general d'Integració Social de discapacitats ens havia informat del que seguix:

"El programa Àgora es duia a terme en la Unitat de Salut Mental d'Aldaia, dependent de la Diputació de València, motiu pel qual no és possible subvencionar-lo des de la Generalitat Valenciana, ja que ha de subvencionar-lo la Diputació de València. Als usuaris de l'esmentat programa, se'ls ha oferit poder assistir als programes de rehabilitació efectuats en el CRIS (Centre de Rehabilitació i Integració Social) del Convent Sant Francesc i d'AFEM (Associació de Familiars de Malalts Mentals), ambdós a la ciutat de València; de fet, al voltant de 7 usuaris del programa Àgora estan assistint a estos programes. Al marge que, des d'esta Conselleria de Benestar Social, s'està subvencionant un habitatge tutelat en ASAAM, Associació de Familiars de Malalts Mentals d'Aldaia, en la qual s'atenen 4 usuaris del programa Àgora, des de l'exercici de l'any 2000 i en el present exercici, com també en els programes que ens presente l'esmentada associació per a este exercici. També l'Ajuntament d'Aldaia ha cedit uns locals i la Diputació de València ha aportat professionals per a donar continuïtat als programes i les activitats que s'estaven fent en el programa Àgora.

Així mateix, pel que fa a la creació de recursos per a malalts mentals, el vam informar que el febrer de l'any 98 hi havia a la Comunitat Valenciana 102 places de CRIS i 40 places públiques de residència. En el moment actual hi ha de 500 places de CRIS, 80 places públiques de residència, 200 places en residències privades subvencionades per mitjà de P.E.I. (Prestacions Econòmiques Individuals) i 30 places en pisos tutelats per a malalts mentals crònics."

La Sra. C.G.D. es va dirigir a esta Institució i va plantejar la problemàtica que té el seu fill, disminuït psíquic, usuari del Centre de Dia CAMP Santa Faç i altres dos usuaris més, segons la qual l'Associació de Pares d'Alumnes del Centre no els permet utilitzar el transport col·lectiu, tot al·legant que produïen, de vegades, agressions a la resta d'usuaris i que no tenien mitjans econòmics per a buscar-se un transport alternatiu. Admesa la queixa, es va obrir amb el núm. 010206 i es va sol·licitar informe a la Direcció Territorial de Benestar Social a Alacant.

L'administració ens va comunicar que la gestió del transport és absolutament privada i és duta a terme per l'associació de pares, per la qual cosa no és possible cap intervenció per part de l'administració, la qual, no obstant això, va oferir la possibilitat que els usuaris als quals se'ls havia plantejat el problema de transport ingressaren en un centre

residencial, fet que obviaria la problemàtica de trasllat. Esta possibilitat va ser acceptada pels pares dels afectats, als quals se'ls va comunicar això anterior i, atés que es tractava d'una qüestió entre particulars, es va procedir al tancament de la queixa.

El Sr. P.L.L.M. va formular escrit queixa, registrat amb el número 010285. Ens feia saber que s'havia dirigit a l'Hble. Sr. Conseller de Benestar Social, a l'Il·lm. Sr. Director General d'Integració Social dels Discapacitats i a la Direcció Territorial de Benestar Social a Alacant, i va demanar informació sobre els drets que tenen els usuaris del Centre de Paralítics Cerebrals Infanta Elena. Esta informació va ser demanada precisament a l'administració per ser un centre subvencionat per la mateixa. En concret, va dirigir diversos escrits i en estos demanava informació sobre els aspectes següents: els drets que la subvenció atorga als fills dels socis d'APCA-Centre de Dia, dies l'any que cobrix la subvenció, hores al dia que comprén de la jornada subvencionada, si existix cap import individual subvencionat per assistit, mesos que se subvenciona el menjador, si està subvencionat el transport i si, amb càrrec a la subvenció, es poden pagar les despeses de gestió d'APCA. Així mateix, sol·licitava que se li lliurara la còpia de l'acta d'inspecció i l'informe que va emetre al seu dia el tècnic de la Secció de Discapacitats que va visitar el Centre Infanta Elena.

En considerar que la queixa reunia els requisits establits per a la seua admissió, vam sol·licitar informe al director territorial de Benestar Social a Alacant, qui el va emetre, i li'n vam donar trasllat als interessats perquè feren les al·legacions corresponents.

La queixa núm. 010628 va ser com a conseqüència de l'escrit que va dirigir a esta Institució la Sra. C-M. P. F., en representació de la Federació Valenciana de Discapacitats (FEVADIS), de València.

Deia que, a través de la Federació Associació Pro-Persones amb Discapacitat Psíquica de la Comunitat Autònoma Valenciana (FECOVA), els associats a FEVADIS han sol·licitat places en campaments estivals per als seus fills menors de 18 anys, les quals els han estat denegades, a causa de no arribar a l'esmentada edat, ja que, segons sembla, els informen què no depenen de l'administració que gestiona els serveis socials, sinó de l'educativa, la qual, al seu torn, els remet a aquella. Manifestava la interessada que, dins el procés educatiu rehabilitador dels joves i els nens afectats d'una discapacitat psíquica, són fonamentals les activitats que es fan en els campaments d'estiu.

En este sentit, els associats s'interessaven per les esmentades places o per subvencions, amb la intenció que siga la pròpia associació qui organitze els campaments.

La qüestió va ser plantejada davant de les Conselleries de Cultura i Educació i de Benestar Social. Una vegada rebuts els informes que vam sol·licitar sobre això, a més a més d'un altre que vam demanar a l'Institut Valencià de la Joventut, van ser traslladats als promotors perquè feren al·legacions.

El Sr. V.C.F. i 1.269 ciutadans més van promoure la queixa 011042 i acumulades (011049 a 012316). Com a conseqüència de la mateixa, vam sol·licitar informació a la Mancomunitat Camp de Túria, Direcció Territorial de Benestar Social a València i Direcció General d'Integració Social de Discapacitats de la Conselleria de Benestar Social. En el moment de

redactar el present informe anual, hem rebut la informació de la Mancomunitat, però esperem rebre la restant per donar-li'n trasllat als interessats.

La queixa anterior fa referència al fet que la Mancomunitat del Camp de Túria gestiona el Centre Ocupacional del mateix nom, ubicat al carrer Ausiàs March s/n de Riba-roja. Este centre no té menjador propi, de manera que els usuaris del mateix mengen, segons el seu grau d'autonomia, bé en un restaurant de la localitat, bé en el Col·legi Públic Mas d'Escoto.

Segons els interessats, la presidenta de la Mancomunitat pretén que en els locals del centre ocupacional s'instal·le un menjador que prestarà el corresponent servei. Segons el parer dels interessats, esta decisió és contrària als usuaris per dos raons fonamentals. La primera és que, en eixir a dinar fora del centre, el grau de socialització dels mateixos, fonamental en les activitats del centre, es fomenta; si mengen al centre, es perd l'oportunitat que els usuaris normalitzen la seua situació. La segona és que el lloc destinat a instal·lar el menjador havia de ser reservat per a una sala multiusos i, fins i tot, per a fer rehabilitació, en el moment en què el centre tinga un fisioterapeuta, una figura professional que consideren essencial.

En la queixa núm. 200007, formulada per la Sra. A.N.A. en relació amb la situació del seu fill, el Sr. C.G.N., paralític cerebral (Memòria 2000, pàg. 240), es va dictar resolució. L'esmentada queixa va donar lloc a la resolució, dirigida a l'Hble. Sr. Conseller de Benestar Social, que ja vam reproduir en l'anterior informe anual, i va ser acceptada íntegrament.

En les pàgines 234 i següents, es relatava detalladament el motiu que va donar lloc a la queixa núm. 200797 (Memòria 2000, pp. 234 i ss.), formulada per la Sra. F.P.R. en relació amb el seu germà., el Sr. A.P.R., i les actuacions dutes a terme. Des d'aquell moment, s'ha mantingut relació amb les administracions esmentades allí i d'altres, com ara la Unitat de Conductes Addictives de la Mancomunitat de l'Horta Nord, on A. seguix un tractament. Tanmateix i com que no s'aborda de manera integral la multiproblemàtica que afecta el Sr. A, ens hem dirigit en els següents termes a l'Hble. Sr. Conseller de Benestar Social, i també a la Il·lma. Sra. Directora General per a la Prestació Assistencial de la Conselleria de Sanitat i Consum, el Sr. President de la Mancomunitat de l'Horta Nord i el Sr. alcalde-president de l'Ajuntament de Meliana, i els hem transcrit els aspectes essencials del que vam comunicar a l'Hble. Sr. Conseller de Benestar Social:

"S'ha rebut en esta Institució els seu escrit del passat 30 de novembre, en relació amb la queixa formulada per la Sra. F.P.R. sobre la situació que patix el seu germà, el Sr. A.P. R., incapaç i del qual aquella és tutora.

De la documentació aportada per la interessada i per les distintes administracions públiques, i de la resta de l'actuat en la present queixa es deduïx que el Sr. A.P.R. patix una multiproblemàtica constituïda per afeccions físiques i psíquiques; en concret, patix una pèrdua de visió ocular d'un ull per distròfia de retina, absència de dits falanges per amputació, trastorn cognoscitiu per demència, epilèpsia posttraumàtica, amnèsia de fixació, accident cerebrovascular i dependència alcohòlica. Això va produir que fóra

declarat incapacitat judicialment i que fóra nomenada tutora seua la promotora de la queixa, germana de l'incapaç, la Sra. F. P. R.

I això va ser així perquè els pares de l'incapaç tenen una edat avançada i patien agressions per part d'aquell, per la qual cosa van deixar de residir a la Comunitat Valenciana, amb l'agreujant que al seu càrrec tenien un altre fill, també malalt mental, en este cas esquizofrènic. El Sr. A. té un llarg historial com a pacient en la U.C.A. de la Mancomunitat l'Horta Nord, i ha sigut usuari d'alguna residència de tercera edat de caràcter privat, que va abandonar en ser clausurada, i també va tenir diversos ingressos en centres hospitalaris. La tutora és separada i té al seu càrrec dos filles, per la qual cosa no pot prestar atenció al seu germà, i ha fet múltiples gestions davant d'òrgans de l'administració local i autonòmica per a aconseguir pal·liar l'estat de degradació que afecta el seu germà i pupil.

Certament, com VH ens indica, el recurs de residència en tercera edat no és adequat a la problemàtica esmentada en la present queixa, a pesar que es va intentar com a última instància davant l'infructuós resultat de la recerca d'altres recursos més idonis.

Amb data 4 dels corrents mes i any, la Unitat de Conductes Addictives de la Mancomunitat de l'Horta Nord emet informe sobre el Sr. A.P., el qual ratifica l'actualitat de tot el que hem exposat, és a dir, que continua la seua problemàtica psicofísica, però amb un deteriorament progressiu, amb necessitat de protecció absoluta per a no patir danys, a causa de la seua incapacitat per a eludir riscos.

VH ens indica en l'escrit a què s'ha fet referència, que existix la possibilitat que la situació actual o futura siga adequadament valorada i se n'aconselle l'internament, amb el procediment oportú previ, d'acord amb l'ordenament jurídic, fet que comporta, entre d'altres aspectes, la pertinent autorització judicial a sol·licitud de la tutora.

La qüestió que ara ens ocupa ha sigut objecte d'altres queixes tramitades tant per esta Institució com pel Defensor del Poble i altres comissionats autonòmics. Es tracta de la protecció dels malalts mentals i, d'estos, d'aquells que presenten pluripatologies o patologies duals, respecte dels quals es constata una vegada més que, en ser tributaris d'una major protecció per part de les administracions públiques, la seua multiproblemàtica es convertix en un obstacle afegit al del simple malalt mental, per la qual cosa hem de continuar mantenint el mateix criteri que en altres ocasions.

La Llei 5/97, de 25 de juny, reguladora del Sistema de Serveis Socials en l'àmbit de la Generalitat Valenciana, establix en l'article 4 els principis generals d'actuació, i ressalta el de responsabilitat pública per a donar resposta als problemes socials mitjançant l'aportació dels recursos financers, tècnics, humans i organitzatius necessaris (apartat a), i també el de coordinació (apartat f). Això és expressió del mateix principi que l'article 103.1 de la Constitució Espanyola encomana seguir a l'administració pública.

L'article 21 de la Llei 5/97 es referix a les persones amb discapacitats i assenyala quines són les activitats que es promouran respecte de les mateixes. El Decret 138/2000, de 12 de setembre, del Govern Valencià, que va aprovar el Reglament Orgànic i Funcional de la Conselleria de Benestar Social, encomana a la mateixa les competències que la legislació vigent assigna a la Generalitat Valenciana en matèria de discapacitats i drogodependents

(art. 1.1). L'Ordre de la Conselleria de Benestar Social, de 8 de febrer de 2001, que va desplegar l'anterior Reglament, crea en la Direcció General d'Integració de Discapacitats un Servei de Malalts Mentals.

Ara bé, la problemàtica que afecta els malalts mentals i més encara en el present cas, en què hi ha afegides patologies físiques, no pot afectar en exclusiva la Conselleria de Benestar Social, perquè l'article 20.4 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat, encomana als Serveis de Salut Mental i Atenció Psiquiàtrica del Sistema Sanitari General la cobertura de l'atenció als problemes psicosocials que acompanyen la pèrdua de la salut en general. Sobre això, cal dur a col·lació el Decret 148/1986, de 24 de novembre, del Consell pel qual es regula la prestació de serveis en matèria de Salut Mental, sobre que (art. 3.b) encomana als equips d'Assistència Primària (*sic*) l'establiment i execució d'un pla individualitzat i assistencial necessari. Així mateix, cal tenir en compte el Decret 132/1996, de 4 de juliol, del Consell, pel qual s'assignen competències en matèria d'atenció als malalts mentals, que en els seus articles 1 i 2 establixen la distribució de les mateixes entre les Conselleries de Sanitat i Consum i la [aleshores] Conselleria de Treball i Assumptes Socials; d'esta manera, no hi ha llacunes que puguen justificar —tampoc seria admissible si n'hi haguera— l'inadequat tractament en els malalts mentals per qüestions de competència. Per últim, cal dur a col·lació l'Acord de 16 de maig de 1995, del Consell (DOGV 26-7-95), en matèria sociosanitària, el qual incidix en la problemàtica que es tracta en la present queixa amb la creació d'una comissió mixta sociosanitària, a més a més d'una sèrie de criteris d'actuació.

Pel que fa a la Conselleria de Sanitat i Consum, les competències concretes en matèria de malalts mentals es plasmen en el fet que la Direcció General per a la Prestació Assistencial compta amb el Servei de Coordinació de Salut Mental (art. 4 de l'Ordre de 3 de gener de 2000, que desplega el Reglament Orgànic i Funcional aprovat per Decret 87/1999, de 30 de juliol). Tampoc es pot oblidar, tenint en compte la pluripatologia que afecta, en última instància, l'interessat en la queixa, la promulgació de l'Ordre de 13 d'octubre de 1997 de la Conselleria de Sanitat (*sic*) sobre objectius assistencials, de gestió i estructura dels hospitals d'assistència a crònics de llarga estada.

El principi de coordinació a què s'ha fet referència no ha de ser obviat per cap administració, per la qual cosa també afecta l'administració local en les seues diverses formes, i pel que aquí interessa, a l'Ajuntament de Meliana i la Mancomunitat de l'Horta Nord, els quals hauran de promoure les acciones necessàries davant les Conselleries de Sanitat i Consum i Benestar Social, per a aconseguir l'adequat tractament que mereix el Sr. A.P.R., comptant sempre per a això amb la col·laboració de la seua tutora i germana, la qual haurà de promoure l'autorització judicial pertinent per a l'internament d'aquell, si arriba el cas.

Per tot això, es fa la següent recomanació, que afecta i, per tant, és remesa a totes les administracions a què s'ha fet referència: que en l'àmbit de les seues competències i en coordinació amb la resta d'administracions que les compartixen faça les acciones necessàries amb l'objectiu que el Sr. A.P.R. reba una atenció integral per a detenir, mitigar i rehabilitar, en la mesura què siga possible, la seua pluripatologia, tant en els aspectes estrictament sanitaris com en els socials i econòmics."

Estem en l'espera de rebre l'opinió i les mesures adoptades per les administracions afectades.

En la queixa 200825 plantejada pel Sr. S.V.G. i relativa a l'estat en què es trobava el seu nét el Sr. I.C.S., es va dictar resolució que es transcriu a continuació, i ha sigut remesa al director general d'Integració Social de Discapacitats:

"Acusem recepció del seu escrit de data 15 de novembre de 2001 en el qual acompanya informe i la resta documentació relativa a la queixa promoguda davant d'esta Institució pel Sr. V.S.G., en relació amb la problemàtica que afecta el seu nét, el Sr. C.I.S.S.

De l'estudi de la queixa, de la informació facilitada per l'administració, les al·legacions de l'interessat i de tot l'actuat es deduïx que el nét ha sigut usuari de centres de menors fins al compliment de la majoria d'edat, passant a viure des d'aquell moment amb els seus avis, el Sr. V.G. i la Sra. A. de F. C., ja que la seua família més directa està desestructurada.

La queixa és promoguda per l'avi d'I. a causa dels problemes de conducta que patix i que desemboquen en diversos sumaris en diferents jutjats d'instrucció de València; algun d'ells és per robatori, però d'altres són per lesions envers la seua mare o els seus avis. Estos canalitzen la problemàtica d'I. a través de l'Oficina d'Ajuda a la Víctima del Delicte de València.

El principal problema d'I., però, no radica en els problemes familiars a què s'ha fet referència, sinó en el fet que es tracta d'un malalt diagnosticat de trastorn disocial de la personalitat (CIE 10, F60.2). Per això, s'han produït els problemes de convivència amb els avis i amb terceres persones. Precisament per això va ser ingressat amb caràcter d'urgència en la residència CP d'Alzira de Minusvàlids Psíquics severs i profunds. Un centre que ha abandonat actualment, atés que es troba en l'Hospital Penitenciaris de Picassent, perquè ha de complir una mesura imposada per un jutjat penal.

De l'estudi de la queixa es posa de manifest que la residència CP, dependent de l'IVADIS, no és el centre adequat per a I. i això no necessita més explicacions que assenyalar que este és un malalt mental i no un minusvàlid sever profund. Però, en definitiva, és un malalt mental i necessita l'adequat tractament des del punt de vista sanitari i des del punt de vista social, sense que per a això siga un obstacle el fet que la seua malaltia el convertisca en una persona violenta.

L'article 43.1 de la Constitució Espanyola reconeix el dret a la protecció de la salut dels espanyols, lògicament sense cap discriminació, des del punt de vista de la causa que puga alterar-la, com en el present cas, la malaltia mental. Este dret es complementa amb el reconegut en l'article 49 de la mateixa norma fonamental quant al tractament i la integració dels disminuïts psíquics.

En l'àmbit legal, la protecció de la salut es plasma com a realitat en la Llei 14/86, de 25 d'abril, General de Sanitat, en fer referència especialment a la salut mental, l'article 20, el punt 3 del qual imposa als poders públics l'establiment de sistemes d'atenció integral per al tractament de les malalties mentals, amb expressa obligació que es coordinen amb

els serveis socials. Això no és, ni més ni menys que expressió del principi de coordinació que consagra l'article 103.1 de la Constitució Espanyola en l'actuació de l'administració pública, i este principi es concreta en l'àmbit sanitari en l'article 4t.1 de l'esmentada Llei 14/1986, el qual imposa a les diferents administracions públiques una concepció integral del sistema sanitari.

En l'àmbit autonòmic ha estat promulgada la Llei 5/1997, de 25 de juny, per la qual es regula el sistema de serveis socials en l'àmbit de la Comunitat Valenciana i, una vegada més, és reflex dels principis constitucionals sobre l'actuació de les administracions públiques. Ens referim a l'article 4, en què s'establixen els principis generals d'actuació en el sistema valencià de serveis socials i destaquem, pel que fa al cas que ens ocupa, els de globalitat, integració i coordinació. Per últim, una altra vegada hem de dur a col·lació el principi d'igualtat i no-discriminació per cap raó.

I.C. és un malalt mental que planteja problemes de conducta; això, però, no el pot excloure del dret a accedir al sistema sanitari i de serveis socials i a rebre les prestacions de qualsevol tipus que calguen, és a dir, amb caràcter integral, siga necessari amb vistes a la seua curació o, si això no és possible, per a atenuar els seus efectes adversos, tant per a ell com per a terceres persones, sense que siga admissible, sobre la base de l'ordenament jurídic a què s'ha fet referència, que no hi haja centres adequats per als malalts d'esta classe, de la mateixa manera que per a aquells que presenten trastorns addictius.

En l'actualitat, I. es troba baix la supervisió de l'administració penitenciària, però en més o menys temps serà reintegrat a la seua vida anterior, i és previsible que la problemàtica que es va posar de manifest en la present queixa es torne a produir. Des d'este punt de vista, s'ha dut a col·lació el principi de coordinació que ha de presidir les relacions entre les diverses administracions públiques, de manera que seria convenient la relació concreta de l'hospital del centre penitenciari de Picassent, amb vista a planificar adequadament l'eixida d'I. en la data prevista, i fins i tot abans, i això des del punt de vista de la reinserció de les persones que han de complir mesures o penes.

A la vista del que hem exposat, esta Institució recomana a eixa Direcció General que adopte les mesures que tendisquen a planificar l'eixida d'I.C.S. del centre penitenciari de Picassent en coordinació amb els tècnics del mateix."

L'administració ha acceptat la recomanació i ha establit contactes amb el centre penitenciari.

La queixa 201184 va ser formulada per la Sra. M.C.C. (Memòria 2000, pàg. 234). En la mateixa, la Sra. C. exposava les greus circumstàncies en què es trobava el seu fill, el Sr. A.M.C., malalt mental i toxicòman. La queixa va ser tancada, després d'atendre la Conselleria de Benestar Social les peticions de la mare, prèvia resolució d'esta Institució del tenor literal següent:

"La Sra. M.C.C. va promoure la queixa de referència en relació amb la situació en què es trobava el seu fill, el Sr. A.M.C., veí d'Elx. De la queixa i de l'actuat per este comissionat, es deduïx:

- Que el Sr. A. és un malalt mental, que patix un trastorn disocial de la personalitat i esquizofrènia residual, patologies a les quals s'afegix un trastorn per consum perjudicial de múltiples substàncies psicoactives. Per raó d'estes patologies es troba incapacitat, i ha estat rehabilitada la pàtria potestat.

- Que la Sra. C. ha promogut accions davant de diverses administracions públiques, com ara la Generalitat Valenciana (Conselleries de Sanitat i Consum i de Benestar Social), l'administració de l'Estat (Secretaria General d'Assumptes Socials i Delegat per al Pla de Prevenció de Drogues) i Ajuntament d'Elx; com també a entitats privades com ASFEME i AFEMA. Així mateix, ha acudit al Defensor del Poble i a esta mateixa Institució. En última instància, també s'ha dirigit la interessada davant els òrgans judicials. A més a més, a l'encalç de la salut del seu fill, ha acudit a professionals sanitaris privats.

- En síntesi, l'objecte d'esta queixa i de les actuacions a què s'ha fet referència és que el fill de la interessada no rep l'atenció adequada a les patologies que patix, i això no solament per ser un malalt mental, sinó perquè, a més a més, patix trastorns addictius a substàncies psicoactives. Paral·lelament es traslluïx en l'expedient l'existència de recursos discutibles per a malalts mentals, en el sentit de l'existència d'un limitat nombre de places públiques per als mateixos, cosa que fa que les famílies dels mateixos hagen d'ingressar-los en centres privats i hagen de demanar, alhora, subvencions per al pagament total o parcial d'aquells.

- En concret, l'Il·lma. Sra. Directora General de Serveis Socials, en el seu escrit de 14 de juliol de 1999, que es troba en la queixa núm. 990439, ens manifesta (Ref.: M.LG/lc) que va ser sol·licitada una plaça en centre públic el maig de 1998, i li van respondre el juny següent que la seua sol·licitud havia estat valorada i es trobava en llista d'espera. Entre setembre i desembre següents ingressa en residència privada, la qual abandona amb posterioritat. El maig de 1999 presenta nova sol·licitud de plaça pública i, novament queda en llista d'espera. Alhora la interessada és informada de l'obertura d'un centre de rehabilitació i integració social (CRIS) a Elx.

- L'Il·lm. Sr. Director General d'Integració Social de Discapacitats, en escrit de 22 de febrer de 2001 (Ref. S. Malalts Mentals Crònics. PM/ar) ens manifesta, substancialment, que el fill de la Sra. C. no reunix els requisits per a ser admés com a usuari del CRIS d'Elx, bàsicament per presentar una doble patologia: malalt mental i politoxicòman. D'esta manera, s'entén que, amb la prèvia desintoxicació en una unitat de conductes addictives, hauria de sol·licitar una prestació econòmica individual per a accedir a una residència privada.

- El Jutjat de Primera Instància núm. 1 d'Elx va dictar, amb data 10 d'abril de 2001, resolució en el procediment de menor quantia 101/97, en la part dispositiva de la qual s'acordava l'internament forçós del Sr. A.M.C. en l'Hospital Psiquiàtric de Bétera. En virtut de l'esmentada resolució, el fill de l'actora es troba actualment ingressat i tractat en el referit centre.

- En data 25 de juliol de 2001, la Secció de Discapacitats de la Direcció Territorial de Benestar Social a Alacant (exp. 03.TA D W 49/01) dicta resolució i concedix a la interessada ajuda en concepte d'"atenció institucional" per import de 2.034.000 pessetes per a ingressar el seu fill en el centre Los Delfines de Medina de Pomar (Burgos).

- La realitat que s'ha posat de manifest arran de l'actuat és la de la problemàtica que afecta els malalts mentals crònics, i els seus familiars, no tant, pel que fa a esta queixa, en allò relatiu a l'assistència medicopsiquiàtrica, com en el pla social i rehabilitador. Esta problemàtica ve d'antic i tant esta Sindicatura com el Defensor del Poble i la resta de comissionats autonòmics l'han abordada reiteradament i han instat les administracions públiques perquè creen els recursos adequats a fi que els malalts mentals i les seues famílies no hagen de suportar més factors negatius d'índole social a banda dels estrictament psicofísics. Estos recursos ja els va preveure la Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat, en l'article 20.3 i 4.

La Comunitat Valenciana té assumides les competències en matèria d'assistència social, en virtut del que establix l'article 31.24 del seu Estatut d'Autonomia (LO 5/1982, d'1 de juliol). El seu desplegament s'ha fet a través de la Llei de les Corts Valencianes 5/1997, de 25 de juny, que aprova el sistema dels serveis socials en l'àmbit de la Comunitat Valenciana. La Llei inclou en este sistema els malalts mentals (art. 21) per als quals es preveuen accions preventives, de tractament i assistencials a través de diverses accions, especialment amb la creació d'una àrea de serveis sociosanitaris i baix el principi de coordinació entre les diverses administracions públiques. Així mateix, s'inclou en el sistema la prevenció i el tractament de les toxicomanies i dels afectats. Principis inspiradors de la Llei són, entre d'altres, la coordinació dels recursos i de les iniciatives públiques o privades, com també els aspectes socials dels sistemes sanitaris i educatius (art. 1.b), la responsabilitat pública (art.4.a), la globalitat i integració (art. 4.e) i la coordinació (art. 4.f).

Estos principis es reiteren en la Llei de les Corts Valencianes 3/1997, de 16 de juny, sobre drogodependències i altres trastorns addictius i en concret en els articles 3.1 i 6, 9 o 42.h). Al si de l'administració pública valenciana, les competències a què s'ha fet referència estan assignades a eixa Conselleria, en virtut del que establix l'article 1.1. del seu reglament orgànic i funcional, aprovat pel Decret 138/2000, de 12 de setembre.

En l'àmbit de la Comunitat Valenciana, els centres de rehabilitació i inserció social són expressió de les estructures intermèdies sociosanitàries per a l'atenció als malalts mentals, però són insuficients, com ha posat de manifest el cas plantejat per la Sra. C., el fill de la qual necessita tractament dual: per a la malaltia mental i per a la toxicomania i la normativa que regula els centres de rehabilitació i inserció social, exclou com a usuaris dels mateixos els toxicòmans i els malalts agressius (annexos IV.6 i 7 de l'Ordre de la Conselleria de Treball i Assumptes Socials, en la redacció donada per l'Ordre de 3 de febrer de 1997). Això no és, precisament, una expressió d'atenció integral i coordinada als malalts mentals, la qual, és predicada constantment per la normativa què s'ha fet referència. De passada, cal deixar constància de l'exclusió de l'atenció integral a menors de 18 anys i majors de 65. En definitiva, d'esta manera, una situació de major gravetat, que en pura lògica demanaria una major atenció, no l'obté perquè el malalt mental no pot ser usuari de les unitats de conductes addictives, les quals actuen amb la

modalitat de tractament ambulatori, que no tots els malalts mentals poden seguir, i tampoc els toxicòmans dels centres de rehabilitació i inserció social. D'altra banda, si s'obté plaça en centre específic per a malalts mentals, es tracta únicament la patologia estrictament mental, però no l'addictiva, amb els resultats fàcilment previsibles.

Un altre aspecte en què es considera inadequada l'actuació de l'administració és el que fa referència a la insuficiència de places residencials per a malalts mentals, fet que genera llistes d'espera. Estes llistes són pal·liades mitjançant la indicació als familiars dels malalts mentals que acudisquen a centres privats, fins i tot fora de la Comunitat Valenciana, i que demanen, si no tenen recursos econòmics, subvencions per a fer-ho. Certament, en el cas concret de la Sra. C., el problema de la plaça es troba resolt, en part com a conseqüència d'una resolució dictada pel Jutjat de Primera Instància núm. 1 d'Elx, ja que el seu fill està sent tractat en el centre que eixa Conselleria té a Bétera i, a més a més, li ha estat aprovada una subvenció de 2.034.000 ptes. per a l'ingrés del seu fill en el centre Los Delfines de Medina de Pomar (Burgos). Aquí, si bé hem de felicitar-nos i agrair a eixa Conselleria que haja facilitat plaça al fill de la interessada, no podem deixar de fer una recomanació per a evitar que situacions anàlogues es produïsquen en un futur.

Per tot el que antecedix, es recomana a eixa Conselleria que adopte les mesures necessàries a fi que els malalts mentals que presenten, a més a més, trastorns addictius a substàncies psicoactives o alcoholisme reben un tractament integral i coordinat que afronte totes i cada una de les necessitats que presenten. Així mateix, es recomana a eixa Conselleria que adopte les mesures necessàries per a ampliar el nombre de places residencials per a malalts mentals en la Comunitat Valenciana."

En la Memòria de 2000 —pàgina 233— donàvem compte de la queixa 201253, en relació amb la conclusió del programa Àgora de la Diputació de València, a causa de la falta de finançament. Va ser tancada esta queixa en considerar l'actuació de l'administració i l'absència d'al·legacions per part de la interessada. Ens remetem al que hem indicat sobre això anteriorment.

La queixa núm. 201255 va ser promoguda pel Sr. D.O.G. en relació amb la seua germana, la Sra. I-M. O.G., usuària d'un centre ocupacional. Després de rebre l'informe elaborat per la Inspecció de Serveis Socials, en vam donar trasllat a l'interessat, qui, a la vista del mateix i de l'actuat per la Direcció Territorial de Benestar Social de Castelló, ens va comunicar que la seua germana havia estat admesa en un CRIS de Creu Roja amb horari ampliat, amb la qual cosa, en definitiva, va millorar, tot i que es lamentava de la tardança a resoldre el seu problema. Per això es va tancar la queixa.

1.2. Barreres arquitectòniques

El Sr. J.M.O.D. va plantejar al seu dia un escrit de queixa, identificat amb el núm. 010248, en relació amb l'existència de barreres arquitectòniques en el municipi en què residix, Catarroja, per considerar-se directament afectat per les mateixes, ja que és pare d'un fill que necessita utilitzar cadira de rodes per a desplaçar-se.

També sobre idèntica problemàtica i promotor, es van obrir les queixes núm. 010292 i 010847, i hem sol·licitat una ampliació de la informació de què disposem a l'Ajuntament de Catarroja.

La Sra. J.P.S. va promoure la queixa núm. 010601, en relació amb la construcció d'una rampa al vestíbul d'una casa particular, i qüestionava l'actuació sobre això de l'Ajuntament de Gandia. La queixa va ser tancada per no deduir l'existència d'actuacions públiques que vulneren els drets constitucionals de la promotora o que, per la seua irregularitat, infringisquen els principis d'actuació administrativa assenyalats en l'article103.3 de la Constitució.

La queixa núm. 010875 va ser iniciada per un escrit del Sr. J.C.G. en el qual ens deia que a causa d'una minusvalidesa física que patix, no ha pogut cursar l'ESO amb caràcter presencial en l'IES Enric Valor de Pego, per la qual cosa en el curs 99/00, li va ser assignat un professor a domicilio, i també en el curs 00/01. Tanmateix, en començar este curs, el professor que tenia assignat no li ha estat renovat. D'altra banda, la seua discapacitat li impedix el desplaçament en vehicles no adaptats i, a més a més, l'IES Enric Valor té barreres arquitectòniques. L'interessat ens manifestava la seua voluntat de continuar cursant els estudis de secundària, bé presencialment bé mitjançant l'assistència d'un professor al seu domicili.

Vam sol·licitar informe a la Direcció Territorial d'Educació d'Alacant, a la vegada que vam fer diverses gestions telefòniques. Paral·lelament ens vam dirigir també a la Mancomunitat de Serveis Socials de Pego, Adsubia i les Valls.

La urgència del cas i les gestions fetes per la Institució i pel personal de la Conselleria d'Educació van concloure amb l'assignació d'un professor presencial per a l'interessat. De tot això vam informar el mateix en els següents termes, i ens trobem en l'espera de suggeriments:

"En relació amb la queixa referenciada que té presentada en esta Institució, i una vegada rebut l'informe requerit a la Direcció Territorial de Cultura i Educació d'Alacant i a la Mancomunitat de Serveis Socials de Pego, Adsubia i les Valls, i també fetes altres gestions, ens posem novament en contacte amb vosté a fi de donar-li coneixement de l'actuat, i li demanem que, en un termini de 15 dies, ens remeta les al·legacions o consideracions que sobre l'encarrilament del seu problema en l'actualitat i de cara al futur.

Segons l'administració educativa, ja té un professor d'atenció domiciliària des de principis del mes de desembre, el qual, un dia la setmana, es desplaça amb vosté a l'IES de Pego, on col·labora amb el professorat de suport i l'ajuda en tasques de mobilitat. El desplaçament el fa en companyia de la persona que li presta el servei d'assistència domiciliària i l'esmentat professor, i la tornada la fa amb el seu pare. Esta experiència, segons sembla, és positiva i s'ha establit com a prova per a ampliar el nombre de dies d'assistència a l'IES.

D'altra banda, segons sembla, l'IES de Muro d'Alcoi no té barreres arquitectòniques, si bé el problema aquí seria el del desplaçament, atés que l'auxiliar d'ajuda a domicili aprofita la seua tornada a Pego per a transportar-lo, cosa que no seria possible si es poguera desplaçar

a Muro d'Alcoi. No obstant això, hi ha una sèrie d'ajudes amb vista a la mobilitat (per exemple taxis normals o taxis adaptats per a cadires de rodes) que, si s'escau, podrien ser sol·licitats per a solucionar la seua problemàtica de desplaçament tat a la Diputació Provincial d'Alacant com a la Fundació Lluís Vives. D'esta possibilitat està puntualment informada la Mancomunitat de Pego, Adsubia i les Valls."

Es troba en tràmit la queixa 010958, promoguda per la Sra. C.S.B., qui es va dirigir a nosaltres i ens va manifestar els problemes que tenia per a accedir al seu habitatge, ja que hi havia barreres arquitectòniques al vestíbul. El Servei d'Atenció al Ciutadà li va indicar que havia de dirigir-se prèviament a una administració pública, cosa que va fer de seguida en presentar una instància davant l'Ajuntament d'Alacant. Ens hem dirigit novament a la interessada, perquè ens manifeste si la seua sol·licitud ha estat degudament atesa.

1.3. Qualificació del grau de minusvalidesa

En sengles queixes, les núm. 010337 i 010355, el Sr. R.R.M. i el Sr. J.R.P. van plantejar davant d'esta Institució les excessives demores a ser citats i avaluats pel Centre de Diagnòstic, Orientació i Tractament d'Alacant per a qualificar les seues minusvalideses. Una vegada tramitades les queixes, vam constatar que l'administració excedia àmpliament el termini de 3 mesos establit en l'article 42 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, per a dictar i notificar les resolucions, per la qual cosa li vam fer l'oportú recordatori de deures legals sobre això, fet que va produir que els interessats foren citats i amb això vam tancar les queixes. Cal notar que en aquell moment no havia estat promulgada l'Ordre de la Conselleria de Benestar Social, de 19 de novembre de 2001, que en l'article 10.2 establix un termini de 6 mesos per a resoldre i notificar en els procediments sobre qualificació del grau de minusvalidesa.

El Sr. V.D.R. va plantejar la seua problemàtica a través de la queixa núm. 010610, en què exposava que li havia estat reconegut cert grau de minusvalidesa per raó d'una patologia que patia anteriorment, per la qual cosa pretenia que la qualificació tinguera efectes retroactius. Admesa i tramitada la queixa, es va tancar favorablement en reconéixer el Centre de Diagnòstic i Orientació de València la pretensió de l'interessat, i va acceptar els efectes retroactius per a la seua minusvalidesa.

La Sra. M.-I.O.I. va presentar la queixa núm. 010878, en la qual mostrava la seua disconformitat amb el grau de minusvalidesa que li va ser reconegut. Tramitada la mateixa es va tancar en els següents termes:

"Com a continuació al nostre anterior escrit de 5 de novembre passat, i una vegada rebut l'informe requerit a este efecte a la Direcció Territorial de Benestar Social d'Alacant, ens posem novament en contacte amb vosté a fi de donar-li coneixement del mateix i procedir al tancament del seu expedient, atés que del detallat estudi de la seua queixa, de la documentació aportada i de l'informe emés per l'administració, no deduïm que hi haja actuacions públiques que vulneren els seus drets constitucionals o que, per la seua irregularitat infringisquen els principis d'actuació administrativa assenyalats en l'article 103.1 de la Constitució.

En efecte, vosté ens sol·licitava una nova revisió de la qualificació del seu grau de minusvalidesa, i no qüestionava l'assignat inicialment. A este respecte, la normativa que regula la matèria, que és el RD 1971/1999, de 23 de desembre (BOE 26/01/2000) i l'Ordre de la Conselleria de Benestar Social de 19 de novembre de 2001 (DOGV 27/11/2001) establixen què la revisió del grau de minusvalidesa solament podrà sol·licitar-se una vegada transcorreguts dos anys des de la qualificació, llevat que s'hagen produït canvis substancials en les circumstàncies que van donar lloc al reconeixement del grau. Així doncs, llevat que vosté acredite que s'han produït estos canvis, haurà de deixar passar el període de dos anys."

La Sra. C.C.P. va promoure la queixa núm. 012340. En la mateixa vam dir a la Direcció Territorial de Benestar Social a Alacant que la promotora va presentar sol·licitud de reconeixement de la condició de minusvàlida, i que havien transcorregut més de tres mesos sense que haguera tingut cap notícia sobre això. Rebuda la informació pertinent, vam dirigir la següent resolució a l'administració afectada, i ens trobem, en el moment de redactar esta memòria, en l'espera de rebre el corresponent informe sobre l'acceptació:

"En esta Institució es va obrir expedient com a conseqüència de la queixa presentada per la Sra. C. C. P., en què ens indicava que havia presentat sol·licitud per a ser valorada com a minusvàlida el 28 de setembre passat i havien transcorregut més de tres mesos sense que haguera tingut cap notícia sobre això. Admesa la queixa es va sol·licitar informe a eixa administració, que el va emetre en data 23 de gener del corrent (Ref. CDO, núm. d'eixida 1249) i va indicar que la interessada ha estat citada per a reconeixement per a l'11 de març.

És a dir, des de la data en què la interessada sol·licita l'actuació de l'administració fins que és citada per a reconeixement, que no per a dictar resolució, transcorren més de cinc mesos. Això comporta la vulneració de la normativa aplicable sobre això.

En efecte, en primer lloc es vulnera el que establix l'article 42.4 de la Llei 30/92, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, perquè este precepte imposa a les administracions públiques que en el termini de deu dies, comptadors a partir de la recepció de l'escrit de sol·licitud, s'ha de comunicar als interessats el termini màxim normativament establit per a la resolució i notificació dels procediments, com també l'efecte que puga produir el silenci administratiu.

En segon lloc, s'infringix la mateixa Llei, però en este cas l'article 27, que obliga les administracions públiques i els interessats a complir els terminis establits en les lleis. Per Ordre de la Conselleria de Benestar Social de 19 de novembre de 2001 s'aprova el procediment per al reconeixement, la declaració i qualificació del grau de minusvalidesa en l'àmbit de la Comunitat Valenciana i, pel que fa a la qüestió plantejada en la queixa, assenyala l'article 10.2 que el termini màxim per a resoldre i notificar la resolució serà de sis mesos. Resulta evident que, si van transcórrer més de cinc mesos fins que la interessada poguera ser examinada per l'equip de valoració i orientació, el termini màxim de sis mesos no es complirà, atés que la instrucció de l'expedient requerix altres fases, com ara la reunió de l'esmentat equip, la proposta de resolució i la notificació de la mateixa.

No desconeix esta Institució que en la data en què la interessada va presentar la sol·licitud, l'Ordre a què s'ha fet referència no havia estat promulgada, però hauria d'haver estat informada d'este aspecte, i també dels terminis per a resoldre i l'efecte del silenci que, amb caràcter general, es considerat en la Llei 30/1992.

I, a més a més, no és necessari apurar els terminis màxims per a resoldre i notificar, sinó que si es posa en pràctica el principi d'eficàcia que l'article 103.1 de la Constitució Espanyola encomana a les administracions públiques, els terminis han de reduir-se al mínim.

En atenció al que s'ha exposat, esta Institució fa un recordatori de deures legals a aquella Direcció Territorial, en el sentit que es respecte el termini establit per a dictar resolució i notificar-la en els procediments per a la qualificació del grau de minusvalidesa.

La queixa 201024 que va subscriure la Sra. J.G., mare del Sr. A.R.M., en què mostrava la seua disconformitat pel grau de minusvalidesa que l'equip de Valoració i Orientació de València li va assignar en revisar el seu expedient, prèvia sol·licitud de la interessada. La queixa va ser tancada per considerar correcta l'actuació de l'administració, atés que el que va ocórrer és que els barems per a la qualificació del grau de minusvalidesa ja no eren els annexos a l'OM de 8 de març de 1.984, sinó els continguts en el recentment promulgat Reial Decret 1971/1999, de 23 de desembre, el qual conté criteris específics per a qualificar el grau de minusvalidesa en relació amb la infecció per VIH, a diferència de l'anterior norma que no els tenia.

1.4. Malalts mentals

La Sra. U.H. va formular un escrit que va donar lloc a obrir la queixa 010086. En el mateix referia la situació angoixosa dels familiars dels malalts mentals —té una filla esquizofrènica— per la falta de recursos adequats de tot tipus per a esta classe de pacients, tot i que no concretava actuació inadequada de l'administració, raó per la qual se li va indicar que la problemàtica que denunciava, amb caràcter genèric, estava permanentment en el quefer d'esta Institució, que ja havia fet actuacions d'ofici en anys anteriors (Memòria de l'any 1997). No obstant això se li va demanar que concretara si s'havia dirigit a alguna administració o d'alguna manera més específica volia fer notar la seua denúncia. Com que no va contestar a este requeriment resultava impossible prosseguir les actuacions per esta Institució.

La Sra. M.C.P.M. es va dirigir a esta Institució i ens va posar de manifest la problemàtica que afectava el seu fill L., que patix una esquizofrènia paranoide, a més a més d'estar infectat per V.I.H., el que li provocava insomni greu i intents d'autòlisi. Va sol·licitar l'ingrés en una residència, ja que la seua patologia feia impossible que fóra atés en el domicili familiar; mostra d'això és que entre el 20 d'octubre de l'any 2000 i el 18 d'abril de 2001 va tenir fins a sis ingressos en l'Hospital General Universitari de València per brotades agudes. En considerar que reunia els requisits a l'efecte, vam obrir la queixa núm. 010365.

Després de rebre la informació que va ser requerida a la Direcció General d'Integració Social de Discapacitats, la queixa va ser tancada, i es va solucionar en el possible l'objecte de l'esmentada queixa ja que, en un primer moment, es va concedir a la interessada una ajuda per a ingressar el seu fill en una residència de caràcter privat, atesa l'excessiva demanda de places en residències públiques per a este tipus de malalts i l'escassetat de les mateixes i, finalment, el passat mes de juny se li va concedir plaça en el centre específic de malalts mentals crònics de Bétera. D'això vam donar compte a la interessada, qui va agrair la nostra intervenció perquè el seu problema quedava solucionat.

En l'escrit que va donar origen a la queixa núm. 010683, la promotora, la Sra. P.Q.V., exposava que el seu germà, el Sr. A.Q.V., és un malalt mental per a qui havia sol·licitat plaça en un centre públic i que, mentre li fóra concedida l'esmentada plaça, demana una ajuda econòmica per a contribuir al finançament del seu ingrés en un centre privat. En concret, el seu germà va ingressar en el centre Nostra Senyora del Bon Consell II, de Torrent. Davant la tardança a atorgar-li l'esmentada ajuda econòmica, va rebre amenaces del director del referit centre, en el sentit que expulsaria el seu germà si no pagava immediatament el cost de l'estada, el qual ni la interessada, ni la seua germana M.C. poden pagar. Demanava que es dictara resolució sobre l'ajuda, i també que es feren gestions amb el director del centre, a fi que el seu germà no en fóra expulsat i, per últim, la creació de més places públiques per a malalts mentals o que es facen convenis amb centres privats.

Una vegada tramitada la queixa, es va tancar atés que l'administració va solucionar el problema de la interessada arran del següent informe de la Direcció General d'Integració Social de Discapacitats:

"En relació amb la queixa presentada per la Sra. P.Q.V., sobre la no-resolució d'una ajuda econòmica per al finançament de l'ingrés del seu germà, el Sr. A.Q.V., en el centre privat en què es troba ingressat; davant l'amenaça del director del centre d'expulsar el seu germà d'immediat si no pagava el cost de l'estada.

Cal informar sobre el que seguix:

E1 dia 6 d'agost, ens vam posar en contacte amb el director del centre en el qual es troba ingressat el Sr. A.Q.V., i els vam informar que l'ajuda econòmica estava prevista, i estàvem esperant la incorporació d'una major quantia pressupostària per a poder resoldre l'esmentada ajuda, ja que la demanda d'ajudes econòmiques, atés que la mancança de places en centres públics s'havia desbordat en l'actual exercici, es va atendre la nostra explicació i es va retirar l'amenaça d'expulsió del centre.

Així mateix, ens vam posar en contacte amb la Sra. P.Q.V., i la vam informar de la gestió feta, cosa que la va tranquil·litzar.

A hores d'ara, la resolució econòmica ja s'ha fet, amb la qual cosa el problema suscitat amb el director del centre privat ha quedat resolt."

1.5. Altres queixes

En l'anterior Informe —pàgina 241— es feia referència a la queixa núm. 201109, plantejada pel Sr. J.A.M.M., amb relació a la situació del Sr. V.M.Z., i es va deixar constància de la complexitat del cas, cosa que ha fet que actualment continue en tràmit, i seguidament donem compte de l'actuat. Per part de la Comissió Valenciana de Tuteles i Defensa Judicial d'Incapacitats, a la qual ens vam dirigir, se'ns va indicar que en cap moment se'ls havia proposat com a autors de l'incapaç, per la qual cosa, d'acord amb l'ordenament jurídic, no podien constituir-se'n autors, llevat que l'òrgan judicial o el Ministeri Fiscal ho instara; així mateix, ens comunicaren, després de fer gestions en els jutjats de primera instància de Requena, que el Sr. M. havia estat declarat incapaç, però no constava obert cap procediment per al nomenament de tutor, per la qual cosa la seua situació no era regular.

Així les coses, esta Institució es va dirigir a l'Excm. Sr. Fiscal Cap del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana i el va informar de la situació relatada, a l'efecte que instara la constitució de la tutela en compliment del que establix l'article 230 del Codi Civil. Com que no hem acusat recepció d'esta comunicació, l'hem reiterada en dates recents.

D'altra banda, a instàncies del promotor de la queixa, personal de la Institució va visitar el municipi de Siete Aguas per a conéixer de primera mà les circumstàncies en què viu l'incapaç. Després de mantenir entrevistes amb el treballador social que seguix el cas, els veïns, la policia local i el metge, es va constatar que esta situació és totalment inadequada, ja que viu sol, s'alimenta de menjar preparat que se li subministra, ja que no cuina, i està pràcticament tot el temps en la casa, s'escalfa amb llenya, la qual cosa fa que la casa estiga plena de sutge, ja que tot i que té xemeneia, esta és l'única ventilació exterior. No es renta, ni s'agença ni es canvia de roba, i tampoc neteja la casa; una vegada l'any se li proporciona roba nova, però la resta del temps porta la mateixa. A pesar de ser esta una situació lamentable, va resultar sorprenent per al personal d'esta Institució saber que el Sr. M.Z. no estava sent tractat ni mèdicament ni psiquiàtricament, raó per la qual immediatament es van fer les gestions perquè el visitara el metge d'atenció primària, amb vista a la seua posterior derivació a la Unitat de Salut Mental de Requena, atés que sense un diagnòstic i tractament adequat, qualsevol decisió que es prenguera, quant al seu ingrés en una residència o un altre tipus d'allotjament que atenguera adequadament a les seues necessitats, era imprudent. Per tant, en estos moments, estem esperant que la Unitat de Salut Mental diagnostique i implante tractament per a, després d'això, intentar aconseguir la millor atenció que mereix el Sr. M.Z. Paral·lelament ens hem posat en contacte amb la Diputació de València a fi que, mentre que es pren una decisió definitiva, financie una ajuda domicili que permeta que tant l'incapaç com la seua casa siguen degudament netejats i se li facilite alimentació en condicions, si és possible, atés que una de les característiques de l'incapaç és la seua desconfiança envers els estranys, de manera que solament deixa entrar a la seua casa molt poques persones i no vol eixir-ne, per exemple, per comprar el pa o a menjar a algun establiment de la localitat.

2. FAMÍLIA I MENORS

2.1. Menors

Es va rebre en esta Institució un escrit de queixa subscrit pel Sr. J.P. que va quedar registrat amb el núm. 010170, en què exposava que és de nacionalitat liberiana, i ha estat ingressat en presó a fi de complir una condemna privativa de llibertat de quatre anys. Aleshores tenia beneficis de llibertat condicional, que li va ser concedida perquè patia una malaltia greu i incurable; concretament, neoplàsia vesical (esquistosomiasi). Això ocorria en la casa d'acollida de l'entitat sense finalitats lucratives ANYDES, ubicada al Port de Santa Maria (Cadis). Durant la seua estada en presó i com a conseqüència de les relacions que havia tingut anteriorment amb la ciutadana espanyola M.-P.R.J., va nàixer una filla, de la qual ignorava tant el seu nom com la data de naixement. La vinculació dels pares biològics de la menor a l'ambient de les toxicomanies i, en definitiva, la situació de drogodependència de la mare, va motivar que per part de la Direcció Territorial de Menor Benestar Social es retirara la guarda i custòdia de l'esmentada menor a la seua mare, sense que ell, com s'ha expressat, ni tan sols conega el nom ni la data de naixement de la seua filla. Després de diferents gestions fetes s'ha tingut coneixement que, segons sembla, la guarda i custòdia de la menor s'ha atribuït a la mare de la Sra. RJ, és a dir, a l'àvia de la menor, que en tot moment, i per raons fàcilment deduïbles a la vista del que hem exposat anteriorment, impedix no solament qualsevol relació del pare biològic amb la filla, sinó també que conega les dades més elementals, com ara el seu nom i la data de naixement. La seua intenció era exclusivament saber el nom i la data de naixement de la menor, atesa la situació d'extrema gravetat en què es troba. I encara més, atés que, independentment de les causes que hagen motivat la intervenció administrativa de la Generalitat Valenciana en este assumpte i de la situació psicofísica en què puguen o pogueren trobar-se els pares biològics de la menor, considera que té el dret a conéixer a qui ha procreat i en quina situació es troba. En considerar que la queixa reunia els requisits establits per a això, va ser admesa i vam demanar informe a la Direcció Territorial de Benestar Social a València; finalment, però, va ser tancada per no deduir l'existència d'actuacions que vulneraren els drets constitucionals del promotor, ja que no consta a l'administració acreditada la seua paternitat.

Rebut l'esmentat informe es va tancar la queixa en els següents termes:

"Com a continuació al nostre anterior escrit del 23 d'agost passat, i una vegada rebut l'informe requerit a este efecte a la Direcció Territorial de Benestar Social de València, ens posem novament en contacte amb vosté a fi de donar-li coneixement del mateix i procedir al tancament del seu expedient, atés que del detallat estudi de la seua queixa, de la documentació aportada i de l'informe emés per l'administració, no deduïm l'existència d'actuacions públiques que vulneren els seus drets constitucionals o que, per la seua irregularitat, infringisquen els principis d'actuació administrativa assenyalats en l'article103.1 de la Constitució.

En efecte, consta a l'esmentada administració el naixement d'una nena, si bé en la seua partida de naixement solament figura identificada la mare però no el pare, de manera que, en definitiva, no resulta acreditada la paternitat de vosté sobre l'esmentada menor."

Un grup d'educadors de la residència comarcal de menors La Foia de Bunyol, va formular queixa davant el Síndic de Greuges, que ha estat tramitada amb el núm. 010414, en la qual exposaven què la referida residència no cobrix les vacants que es produïxen en el centre, i que en el mateix no es complixen les mesures de reforma de menors, a pesar que és un centre de protecció, la qual cosa redunda en perjuí d'altres menors i dels educadors, els quals no tenen l'adequada qualificació.

Sol·licitada informació sobre això a l'Il·lm. Sr. Director General del Menor, Família i Adopcions, ens la va remetre l'Hble. Sr. Conseller de Benestar Social, qui ens va comunicar que no constava l'execució de cap mesura judicial en l'esmentat centre i quant a la cobertura de vacants en l'últim any, se n'havien produït dos: la primera, el 3 d'octubre de 2000, amb motiu d'una sol·licitud d'excedència amb efectes des del mateix dia, i va ser coberta el dia 7 de novembre següent; i la segona, per una comissió de serveis produïda el 2 de maig de 2001, que es va cobrir el 16 següent. D'això vam donar trasllat als promotors de la queixa, perquè feren al·legacions, si ho consideraven oportú, cosa que no s'ha produït durant un termini excessiu al que normalment hi ha establit per a això, per la qual cosa hem procedit a tancar la queixa.

La Sra. D.N.D. va formular escrit en què qüestionava l'assumpció de la guarda dels seus fills per part de la Conselleria de Benestar Social. Es va admetre a tràmit i va quedar registrada amb el núm. 010483. Com que de l'escrit presentat per la sol·licitant semblava deduir-se l'existència d'algun tipus d'impugnació a la decisió de l'administració, es van fer gestions en tal sentit, i de les mateixes va resultar que les resolucions administratives que declararen el desemparament dels fills de la promotora de la queixa es trobaven impugnades en seu judicial, per la qual cosa, de conformitat amb el que establix l'article 17.2 de la Llei de 26 de desembre de 1988, que regula la Institució del Síndic de Greuges, vam procedir a suspendre la tramitació de la queixa.

El Sr. J-M.S.R. i dos educadors més de la residència comarcal de menors L'Alacantí van presentar l'any passat dos noves queixes en relació amb el que consideraven una inadequada l'actuació per part de la Conselleria de Benestar Social sobre dos menors. Es van obrir, així, les queixes núm. 010055 i 010056, que una vegada trameses es van tancar a través de sengles escrits remesos a la Direcció Territorial de Benestar Social a Alacant, en consonància amb el que més endavant s'indica, en relació amb casos anàlegs referits en la Memòria de l'any 2000. Pel que fa a la queixa núm. 010055:

"Sr. director:

El Sr. J.-M.S. i una altra educadora van promoure la queixa de referència amb relació a la situació del menor D.E.M., qui va estar ingressat en la residència comarcal de menors L'Alacantí. Del detallat estudi de la queixa, de la informació facilitada per l'administració, les al·legacions de l'interessat i de tot l'actuat es deduïx el següent:

- Que el referit menor va ingressar en la RCM L'Alacantí el 22 de desembre de 1991 com a conseqüència de la multiproblemàtica que presentava la seua família. El juny de 1996 es va deixar sense efecte la declaració de desempara, que havia estat dictada, i van passar a exercir la guarda i custòdia els seus pares, si bé va continuar assistint a la RCM L'Alacantí, però en règim de centre de dia.

- Que D., durant el temps que va durar la seua estada en la referida residència comarcal, va plantejar problemes als educadors per incomplir les normes bàsiques establides i fer-ho de manera desafiant i provocadora. En altres ocasions va plantejar eixos problemes amb altres menors residents.

- Que el 26 d'abril de 1999 va iniciar una mesura de llibertat vigilada, conseqüència d'un expedient de reforma. Esta mesura va ser executada i seguida per un tècnic de mesures judicials de l'Ajuntament d'Alacant i va comportar l'escolarització en l'ESO en el col·legi Nazaret, com també el disseny d'activitats d'oci i de visites a la família. En este període acudia a la RCM L'Alacantí de 17.30 a 19.00 hores. El 26 d'abril de 2000, va finalitzar la mesura judicial i el tècnic que la va dur a terme va deixar constància que David no volia acudir a la RCM L' Alacantí per un enfrontament amb un educador; de la mateixa manera, els educadors del centre consideraven què no era el lloc adequat atesa l'edat del menor. A pesar de les dos opinions adverses, l'equip de mesures judicials de l'Ajuntament d'Alacant va considerar que havia de dur a terme el pla dissenyat, que incloïa l'assistència a la residència en règim de centre de dia.

- El setembre de 2000, D. va iniciar el curs en 4t d'ESO, si bé el 13 de novembre de 2000 va iniciar una nova mesura judicial de llibertat vigilada, els objectius de la qual van ser: tècniques de recerca d'ocupació, obtenció del títol d'educació secundària, orientació laboral i tècniques de l'augment de l'autoestima, entre d'altres. Esta última mesura ha finalitzat el 27 de juliol de 2001 i després de la mateixa s'ha constatat que D. ja ha obtingut el Graduat d'Estudis Secundaris, que conviuen familiarment tots els germans sense que s'hagen produït els problemes d'altres vegades i també que visita regularment el seu pare a Elx, el qual continua empitjorant de la seua malaltia. En l'aspecte laboral ha acudit a diverses entrevistes per a treballar com a electricista i està en procés de selecció, atés que ja ha complit 16 anys i ha assumit com a pròpia la responsabilitat d'ajudar econòmicament la seua família. Quant a la seua actitud personal, és més assertiu i reflexiu pel que fa a la seua conducta, la qual cosa reforça els seus mecanismes d'autocontrol i l'evitació de conductes de risc.

Els interessats qüestionen l'actuació de l'administració en el sentit que entenen què la seua actuació va ser irregular per no prendre cap mesura de protecció i mantenir-lo en un centre, la RCM L'Alacantí, inadequat.

En el cas concret que ens ocupa no apareix passivitat per part de l'administració. Cosa distinta és que els objectius que volia el menor en qüestió i amb tots els menors en general, no s'hagen vist complits al cent per cent, la qual cosa ocorre, desgraciadament, en altres ocasions, sense que es puga culpar per això sempre l'administració, ja que la qualitat humana fa que no sempre amb mesures propiciades per part de l'administració puguen corregir-se conductes com la descrita en esta queixa; el mateix ocorre en el cas de menors la guarda dels quals és exercida pels seus pares biològics. En definitiva, si

l'actuació de l'administració ha estat raonable i adequada, la mera discrepància amb les mesures adoptades no és motiu, com ja s'ha indicat, perquè la queixa derive en algun tipus de recomanació o censura, ja que l'obligació que l'ordenament jurídic imposa a les administracions públiques en matèria de protecció i reforma de menors és de mitjans i no de resultats, que es revelen com a tendència i no com a objectius que són deguts en tot cas.

El menor a què fa referència la queixa, després de passar per vicissituds personals no desitjades, va causar baixa en la RCM L'Alacantí i alta en Nazaret i, si bé va cometre accions que van ser la causa que se li imposaren mesures judicials de reforma, el fet cert és que la seua evolució final ha estat positiva.

Del que hem exposat es deduïx que l'actuació d'eixa administració no revela cap tipus d'incompliment dels seus deure legals per la qual cosa la queixa queda tancada."

I pel que fa a la queixa núm. 010056, l'escrit dirigit era del tenor següent:

"Sr. director:

El Sr. J-M. S. R. i dos educadors més van promoure la queixa de referència en relació amb la situació del menor V.P.M., qui va estar ingressat en la residència comarcal de menors L'Alacantí. Del detallat estudi de la queixa, de la informació facilitada per l'administració, les al·legacions de l'interessat i de tot l'actuat es deduïx el següent:

- Que el referit menor i els seus germans van ingressar en la RCM L'Alacantí el 1991 a sol·licitud de la seua mare, ja que el pare era toxicòman i agredia la família, i la mare havia d'ingressar en presó a fi de complir una pena privativa de llibertat. La situació jurídica en què van quedar els germans va ser la de desemparament, atés que tot i constar el consentiment per a l'internament residencial de la mare, no constava el del pare.

- Durant el temps que la mare va estar ingressada en presó va visitar els menors sempre que va ser possible, i va mostrar envers ells molt d'interés i afecte. En el moment en què la situació de la mare ho va permetre, els fills van passar del règim d'internament residencial al de dia en la RCM L'Alacantí, i havia cessat la supervisió per part de l'administració a mesura que han anat complint la majoria d'edat.

- En el cas concret de V., el canvi a règim de centre de dia va comportar greus problemes en el pla educatiu, plasmats en absentisme i diversos expedients disciplinaris en l'institut d'educació secundària al qual acudia, per insults i amenaces a companys i professors; a pesar de matricular-lo en un institut distint per al curs 2000-2001, la situació no va canviar. El seu comportament en la RCM L'Alacantí va ser el mateix, fins al desembre de 2000, que va deixar d'anar a la residència.

- Actualment V. ha causat alta en la RCM L'Alacantí i es troba matriculat en C.A.E.S. de Nazaret, sobre la base de propostes dels educadors del menor en L'Alacantí i el propi V. Cursa tercer d'ESO i complix les normes bàsiques de convivència, acudix net i agençat i és de tracte fàcil i tranquil. Per la seua banda, la mare, a pesar de les dificultats

econòmiques que passa, manté la casa neta i ordenada, tot i que no té capacitat educativa i d'autoritat respecte dels seus fills.

L'ordenament jurídic espanyol preveu una sèrie de mesures per a atorgar protecció als menors que la necessiten, des de la declaració de desemparament fins als distints tipus d'acollida, tant pel seu origen com per la seua finalitat, simple o preadoptiva, com pel mitjà residencial o familiar. El Codi Civil encomana l'elecció de cada mesura a l'entitat pública que, en el respectiu territori, tinga encomanada la guarda i protecció de menors (art. 172.1 del Codi Civil), qui ho comunicarà als progenitors i al Ministeri Fiscal al qual la legislació vigent encomana la defensa dels menors i la supervisió de l'exercici de les mesures de protecció, per a la qual finalitat l'entitat pública li dóna notícia de l'actuat (art. 174.1 del Codi Civil).

Els interessats basen la seua queixa en el fet que el menor afectat passara el curs 1999-2000 amb greus problemes d'absentisme escolar i de comportament, tant en els instituts als que va anar com en el centre de menors. Això, tot i ser cert, no pot sense més comportar una inadequada actuació per part de l'administració, tenint en compte les circumstàncies del cas, de les quals cal extraure les següents: que van ser diversos els germans internats, que les relacions paternes de cap manera eren convenients i que la mare va haver d'ingressar en presó i que, a pesar d'això, mai no va trencar els lligams sentimentals amb els seus fills, si bé és persona amb mancances en la seua capacitat educativa. La conseqüència que en un determinat moment V. reaccionara amb conductes irresponsables, atesos els seus antecedents, no pot imputar-se sense més a l'administració, ja que és lògica conseqüència de la seua experiència vital. A més a més, l'administració reacciona i el canvia a un centre al qual actualment acudix amb un resultat molt acceptable.

Per això, hem de reiterar el criteri d'esta Institució en casos anàlegs al que ara plantegem, en el sentit que els objectius desitjats amb els menors en situació de protecció i amb tots els menors en general, no s'hagen vist complits, la qual cosa ocorre, desgraciadament, en altres ocasions, sense que es puga culpar per això sempre l'administració, ja que la qualitat humana fa que no sempre amb mesures propiciades per part de l'administració puguen corregir-se immediatament conductes com la descrita en la present queixa; el mateix ocorre en el cas de menors la guarda dels quals és exercida per pares biològics. En definitiva, si l'actuació de l'administració ha estat raonable i adequada, la mera discrepància amb les mesures adoptades no és motiu, com ja s'ha indicat, perquè la queixa derive en algun tipus de recomanació o censura, ja que l'obligació que l'ordenament jurídic imposa a les administracions públiques en matèria de protecció i reforma de menors és de mitjans i no de resultats, els quals es revelen com a tendència i no com a objectius que són deguts en tot cas.

Del que hem exposat es deduïx que l'actuació d'eixa administració no revela cap incompliment dels seus deures legals per la qual cosa la queixa queda tancada."

El Sr. P.M.B. es va dirigir novament al Síndic de Greuges, i va donar lloc a l'obertura de la queixa núm. 010622, en la qual reiterava les mateixes qüestions que ja va posar de manifest en la núm. 200734, per la qual cosa, com que no es van aportar elements que

aconsellaren iniciar una investigació diferent, no va ser admesa l'última queixa formulada.

La Sra. R.M.G. es va dirigir a esta Institució a través de la queixa 010670 en la qual ens deia que la seua filla estava sent guardada per la Conselleria de Benestar Social, i que cada vegada se li restringia més el nombre de visites a la nena, tant en freqüència com en durada. Es va sol·licitar informe a la Direcció Territorial d'Alacant, la qual el va emetre i li'n vam donar trasllat a la interessada.

En síntesi, este informe manifestava que el règim de visites establit a partir de juliol passat, mes en què es va formular la queixa, era el sol·licitat per la interessada; en concret, una visita setmanal els dijous a partir del mes de setembre, ja que el règim dels mesos de juliol i agost va ser irregular a causa de les vacances. Constava la seua conformitat a la variació del règim de visites citat per a passar, ja a partir del mes de novembre, a ser dijous alterns de 17.00 h a 20.00 hores. Quant al compliment de la visita del dia 24 de juliol, l'administració ens va informar que la interessada era usuària de la residència maternoinfantil, la qual va abandonar el dia 20 de juliol sense deixar raó, la qual cosa va provocar que davant de l'absència de qualsevol informació sobre el seu parador, se suspenguera la visita programada el 24 següent.

No va fer cap al·legació sobre això, per la qual cosa, en considerar adequada l'actuació de l'administració afectada, vam tancar la queixa.

La queixa núm. 010850 va ser conseqüència d'un escrit firmat pel Sr. A.Z.V., de Riba-roja (València) i en la mateixa ens posava de manifest que el juliol de 1999, al matrimoni del qual forma part, li va ser reconeguda la idoneïtat per a adoptar, després de la qual cosa han sol·licitat l'adopció d'un menor a Romania. Recentment van ser informats que les autoritats d'aquell país, concretament el Comitè Romanés d'Adopció, va paralitzar totes les adopcions en tràmit, davant de la qual cosa mostren la seua inquietud i, encara que reconeix que tal decisió s'emmarca dins les facultats d'un Estat sobirà, sol·licita la realització de gestions i actuacions per part de la Comunitat Valenciana que tendisquen a posar de nou en marxa les referides adopcions. Més concretament sol·licitava que s'obrira la possibilitat d'iniciar un nou expedient d'adopció internacional, sense que això implicara renunciar al que s'havia obert anteriorment.

Tramitada la queixa, l'Hble. Sr. Conseller de Benestar Social ens va informar sobre això i vam informar l'interessat en els termes que exposem seguidament, i estem esperant les al·legacions de l'interessat, al qual vam donar trasllat del següent escrit:

"He rebut l'escrit d'eixa Institució en què es demanava informe sobre la situació del Sr. A. Z. V., que va presentar la queixa núm. 010850, en la qual sol·licitava la possibilitat d'iniciar un nou expedient d'adopció internacional, sense que això comporte renunciar al ja iniciat, davant de la paralització de totes les adopcions en tràmit a Romania. Respecte d'això l'informe sobre el que seguix:

Una vegada contestada per la Direcció General de Família, Menors i Adopcions de la Conselleria de Benestar Social la decisió de les autoritats romaneses de paralitzar les adopcions internacionals (entre les quals es troba l'expedient de l'interessat), i atés que els

expedients dels sol·licitants residents a la Comunitat Valenciana complien de forma exquisida el procediment establit, mitjançant escrit de data d'eixida 4 de setembre de 2001, vam instar la Direcció General del Menor i la Família del Ministeri d'Assumptes Socials (autoritat central per a la transmissió de comunicacions als organismes dels altres països firmants del Conveni de La Haia de Protecció del Nen i Cooperació en Matèria d'Adopció Internacional) perquè traslladara a les institucions romaneses l'estranyesa i la inquietud que estos fets han ocasionat tant a les famílies adoptants com a l'administració de la Generalitat Valenciana, i així mateix expressem el nostre interés perquè finalment els processos adoptius iniciats concloguen amb la constitució de les adopcions sol·licitades per a la seguretat jurídica i la transparència dels convenis internacionals ratificats per ambdós Estats.

D'altra banda, mitjançant escrit de data juliol de 2001, es va comunicar a tots els sol·licitants d'adopció internacional dirigida a Romania la possibilitat d'incoar expedient dirigit a altre país sense que això comportara renúncia a la tramitació de l'anterior."

En l'Informe a les Corts Valencianes corresponent a l'activitat del Síndic de Greuges durant l'any 2000, es feia menció en l'apartat corresponent a Serveis Socials de la inquietud que teníem per la problemàtica que afecta els menors i, en especial, en dos aspectes sobre els quals, en aquell moment, no havíem rebut queixes significatives. Es tractava dels recursos existents per a l'aplicació de les mesures previstes en la Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors i de les mesures adoptades per a fer efectives les previsions que la Llei Orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya, conté sobre menors estrangers en territori espanyol.

Arran de la tramitació d'altres queixes, vam conéixer la promoció i l'augment del recurs de famílies acollidores per a menors en situació que demanda protecció, la qual cosa, segons sembla, va donar lloc en ocasions al fet que les famílies acollidores vegeren frustrades les seues expectatives sobre comptar amb ajudes econòmiques per part de l'administració autonòmica per a coadjuvar a l'acollida, la qual, en produir-se fora de l'àmbit de control directe de l'entitat pública que té encomanada la protecció i defensa de menors en situació de risc, necessita mecanismes de control específics. Ambdós aspectes, financer i de seguiment, ens van preocupar.

Per això s'obriren tres queixes d'ofici: la núm. 2/2001 (núm. 010907 general) sobre implantació de les mesures per a menors infractores previstes en la Llei 5/2000, la núm. 7/2001 (núm. 010996 general) sobre finançament i seguiment de les acollides familiars i la núm. 8/2001 (núm. 010997) sobre previsions sobre els menors estrangers en territori espanyol.

Les queixes esmentades es troben en l'actualitat en tràmit. S'han dirigit escrits a les tres Direccions Territorials de Benestar Social en què hem demanat informació sobre els recursos existents i prevists amb relació a cadascun dels temes objecte d'investigació, i s'ha rebut el de la d'Alacant. Igualment s'han mantingut entrevistes amb els titulars de les esmentades Direccions Territorials i amb el director general del Menor, Família i Adopcions de la Conselleria de Benestar Social, i amb els titulars dels jutjats de menors

i els fiscals coordinadors de menors de les tres províncies que conformen la Comunitat Valenciana.

En virtut d'una telefonada anònima feta el passat 15 de novembre a la Institució, va ser oberta la queixa d'ofici 5/01 (queixa núm. 010961). La denunciant va parlar d'una família d'Aigües de Busot, els fills menors de la qual estaven sempre sols i presentaven un aspecte desagençat i a més no estaven escolaritzats. Vam demanar informe a l'Ajuntament d'Aigües de Busot però encara no l'ha emés i, per això, hem reiterat la nostra petició.

A petició del Sr. P.A.H. i la Sra. M.-T.P.B. es va obrir la queixa núm. 011005 en la qual ens vam dirigir al Sr. director territorial de Benestar Social d'Alacant i li vam dir que ella és treballadora social i, per tal condició, va conéixer la circumstància, a través d'AVAF, que s'estava buscant una família acollidora per a dos menors, germans de 2 i 3 anys. En haver transcorregut el temps sense que se'ls trobara família, els interessats en la queixa es van oferir a esta finalitat, si bé van posar la condició que l'acollida fóra remunerada, ja que no tenien mitjans econòmics suficients per a fer front a una família de 5 membres, i també que els menors acollits foren escolaritzats en el mateix centre que el seu fill biològic. Els tècnics de la Llar Provincial en què es trobaven en aquell moment els menors, i també els representants d' AVAF i de la Direcció Territorial de Benestar Social els van informar que tals pretensions serien acceptades. Per això van accedir a l'acollida, de manera que el passat dia 2 de març els menors van passar a conviure al domicili dels interessats. Tanmateix, l'acollida no es va formalitzar amb caràcter permanent fins a finals de maig, per la qual cosa la sol·licitud de subvenció va ser cursada a través d'AVAF al mes de juny. A partir d'eixe moment van fer diverses gestions perquè els fóra pagada l'esmentada subvenció, sense rebre cap resposta escrita. El mes de setembre passat van mantenir una entrevista amb el secretari tècnic d'Acció Social d'Alacant, el qual els va informar que el pressupost per a subvencionar les famílies acollidores s'havia esgotat, per la qual cosa no podien esperar cobrar res; davant d'esta situació els interessats van urgir una solució, atés que la situació econòmica de la família és molt precària per raó de les necessitats materials que necessiten els acollits, els quals, d'altra banda, no va ser escolaritzats en el mateix col·legi que el fill biològic, sinó en un altre de concertat. La resposta obtinguda va ser, segons els interessats, que tornaren els nens a la Llar Provincial, tot i que els menors acollits han mostrat una perfecta integració en la família.

A través de l'assessorament jurídic d'AVAF, els interessats van formular sengles escrits a la Direcció Territorial per a sol·licitar el reconeixement de la subvenció sol·licitada al seu dia. Estos escrits no han obtingut resposta.

Al marge de la problemàtica concreta del reconeixement i pagament de la subvenció, els interessats posen de manifest que els menors els van ser lliurats amb molt escassa informació sobre l'estat social, psicològic i sanitari dels mateixos, la qual cosa consideren greu, ja que aquells que presenten problemes físics derivats de la situació d'abandonament en què vivien, especialment el nen. A més a més, el seguiment de l'acollida havia sigut pràcticament inexistent, ja que va ser dut a terme per una treballadora social d'AVAF que tenia escassíssima informació sobre els menors.

La Direcció Territorial de Benestar Social d'Alacant va remetre informe, que vam traslladar als interessats i respecte del qual van fer al·legacions. S'ha sol·licitat a l'Ajuntament de Dénia que ens facilite una ampliació de dades per a resoldre l'expedient referit.

La Sra. R-M.-T.V. va promoure la queixa núm. 011018. Com a conseqüència d'això ens vam dirigir a l'Il·lm. Sr. Director General del Menor, Família i Adopcions de la Conselleria de Benestar Social i li vam dir que des del passat mes de març la interessada va acollir, en la modalitat de caps de setmana i vacances, la menor A.P.S. i a partir d'agost en la modalitat de permanent. Va ser subscrit el contracte i es va formalitzar l'acollida, la clàusula sisena del qual establix que esta acollida serà remunerada en les quanties reflectides en l'Ordre de la Conselleria de Benestar Social de 9-11-2000. Tanmateix, al dia de la data no ha rebut cap quantitat, i entén que se li deuen 476.710 ptes. a 31 de desembre passat. D'altra banda, vam demanar dades sobre la informació donada a l'acollidora sobre aspectes educatius, psicològics o sanitaris de la menor.

La contestació ens va ser facilitada per l'Hble., Sr. Conseller de Benestar Social i vam donar trasllat de la mateixa a la interessada a fi que fera al·legacions, cosa que va fer. Vam sol·licitar una ampliació de dades a l'administració, que estem esperant rebre.

Un important nombre queixes en matèria de menors corresponents a l'any 2000 van ser tancades en l'any 2001, Es tracta de les següents, promogudes per un grup d'educadors de la residència comarcal de menors L'Alacantí.

Es va dictar resolució en la queixa núm. 200708 en la qual, en conclusió, vam formular les següents recomanacions a l'Il·lm. Sr. Director General del Menor, Família i Adopcions de la Conselleria de Benestar Social i li vam comunicar que del contingut de la queixa i de la informació subministrada per eixa Direcció General, es podia deduir el que seguix:

"A) L'adopció de mesures correctores oportunes en el cas de les infraestructures de la residència comarcal L'Alacantí i la publicació del Reglament de Mesures de Protecció Jurídica del Menor en la Comunitat Valenciana, la qual cosa agraïm i celebrem. En estos punts la queixa queda tancada.

B) La falta d'adequació de l'Estatut de Centres de Menors a les Lleis Valencianes de la Infància i del Sistema de Serveis Socials i Llei Orgànica de Responsabilitat Penal dels Menors, per la qual cosa recomanem que es prenguen les iniciatives necessàries a fi que es faça l'esmentada adequació i, de conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1998, de 26 de desembre, li agraïm que ens envie, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste l'acceptació o no de la recomanació que es fa o, si s'escau, les raons que estime per a no acceptar.

C) La inexistència d'un pla integral d'atenció a la infància, per la qual cosa recomanem que prenga les iniciatives pertinents per a aprovar-lo i, de conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1998, de 26 de desembre, li agraïm que ens remeta, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens

manifeste l'acceptació o no de la recomanació que es fa o, si s'escau, les raons que considere per a no acceptar.

D) L'actuació adequada quant a la realització de campanyes de sensibilització ciutadana sobre els menors en situació de risc, per la qual cosa, en este apartat, la queixa queda tancada."

La resposta que vam obtenir de l'Hble. Sr. Conseller de Benestar Social és que acceptava les recomanacions anteriors, per la qual cosa vam procedir al tancament de la queixa.

En la queixa 200806 es va dictar resolució dirigida a l'Hble. Sr. Conseller de Benestar Social en la qual, del contingut de la queixa i de la informació subministrada per la Conselleria, com a conclusió, se li comunicava que es deduïen els següents aspectes:

"A) La inadequada dotació de llocs de treball d'inspectors de serveis socials, per la qual cosa recomanem que es prenguen les iniciatives necessàries a fi d'ampliar els mateixos i de conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1998, de 26 de desembre, li agraïm que ens envien, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste l'acceptació o no de la recomanació que es fa o, si s'escau, les raons que estime per a no acceptar.

B) L'incompliment de les normes sobre composició del Consell de Residència de la RCM L'Alacantí, per la qual cosa vam fer un recordatori de deures legals i, de conformitat amb el que hi ha previst en l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1998, de 26 de desembre, li agraïm que ens remeta en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste l'acceptació o no del recordatori que es fa o, si s'escau, les raons que estime per a no acceptar.

C) Quant a la resta, remetem al que hem expressat en les resolucions anteriors en les queixes exposades més amunt."

Després de rebre l'informe de l'administració a l'anterior escrit, es va tancar la queixa una vegada que es va constatar que les recomanacions van ser acceptades.

En les queixes núm. 200807 i 200808 (Memòria 2000, pàg. 246) a la vista de l'informe emés per l'administració afectada, es va tancar la queixa, atés que les recomanacions fetes van ser acceptades.

La queixa 201102, esmentada en l'anterior Memòria —pàg. 245—, relativa a la política de foment de les acollides familiars de menors, es va tancar una vegada constatada la inexistència d'actuació que vulnerara els drets fonamentals reconeguts en la nostra Constitució.

Es va acordar el tancament de la queixa núm. 201103, després de comunicar als promotors l'informe de l'administració sobre això. La resolució que va concloure l'expedient va ser dirigida a l'Hble. Sr. Conseller de Benestar Social:

"Acusem recepció del seu escrit de data 16 de novembre passat, en què ens contesta a la queixa de referència, formulada per la Sra. H.F.C. i la Sra. S.G.R., relativa al tancament de residències comarcals de menors amb motiu de les vacances anuals.

En el seu informe ens indica que de les quatre residències comarcals de menors de titularitat pública existents a la província d'Alacant, dos es tanquen alternativament i les altres dos romanen obertes durant un mes i això perquè el nombre de menors es reduïx, de manera que amb els dos centres es presta una atenció adequada. La raó de la disminució del nombre de menors es troba en el fet que alguns d'ells fan activitats fora del centre, com ara campaments i anàlogues, que propicien la sociabilitat. A més a més, la mesura del tancament parcial optima la gestió del gasto públic.

Tanmateix ens avança que eixa Conselleria estudiarà la possibilitat de no tancar els centres de menors a l'estiu.

Per últim, i pel que fa estrictament al personal que presta serveis en les referides residències comarcals, ens fa saber que cap jutjat social ha resolt en contra de l'administració en la qüestió relativa a tenir vacances anuals, conforme al sistema que s'ha estudiat en la present queixa.

D'acord amb el que hi ha establit en l'article 30.1 de la Llei 11/88, de 26 de desembre, vam informar els interessats del resultat de les actuacions practicades amb motiu de la present queixa, i vam donar per conclosa la nostra investigació, ja que de la mateixa no es desprén que l'actuació d'eixa administració haja vulnerat cap dels drets, les llibertats o els principis reconeguts en la nostra Constitució Espanyola.

En conseqüència, i atés que les reclamants no ens han aportat cap element que aconselle continuar la nostra investigació, procedim al tancament de l'expedient amb l'arxivament de totes les seues actuacions."

Las queixes núm. 201101, 201104, 201132, 201133, 201257 i 201258, al·ludides en l'anterior Informe (pàg. 244), han estat tancades en els termes següents, en els quals es ressalta que l'actuació de l'administració ha de ser l'adequada a les circumstàncies concretes de cada menor:

a) Queixa núm. 201101, en escrit dirigit al director territorial de Benestar Social a Alacant, se li comunica, com a conclusió, que de l'actuat es deduïx:

"A) El tancament de la queixa per la no-declaració de la situació legal de desemparament del menor R.G.C. i en no apreciar-se cap actuació incorrecta per part d'eixa administració.

B) L'incompliment de l'obligació d'oir la mare per a modificar la modalitat d'acollida i l'absència de document de formalització de l'acollida residencial, per la qual cosa vam fer un recordatori de deures legals i, de conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1998, de 26 de desembre, li agraïm que ens remeta, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste l'acceptació o no del recordatori que es fa o, si s'escau, les raons que estime per a no acceptar."

L'informe de l'administració va acceptar el recordatori efectuat.

b) La queixa núm. 201104, feia referència a aspectes econòmics dels menors, la guarda dels quals és exercida per la Generalitat Valenciana i va ser remesa la següent resolució a l'Hble. Sr. Conseller de Benestar Social, en la qual, com a conclusió de l'actuat, se li deia que deduíem:

"A) E1 tancament de la queixa, quant a l'actuació d'eixa Conselleria en relació amb aspectes patrimonials dels menors M-Á. i F.R.G., J-J. M.B. i N.G.S.

B) El recordatori de deures legals quant a l'actuació d'eixa Conselleria sobre els aspectes patrimonials dels menors F-J.G.M., M.R.M. i E.F. C., en el sentit que s'extreme el zel en l'obtenció i correcta administració dels seus drets econòmics i, de conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1998, de 26 de desembre, li agraïm que ens remeta, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste l'acceptació o no del recordatori que es fa o, si s'escau, les raons que estime per a no acceptar.

C) La recomanació que s'elabore l'instrument que regule tots els aspectes patrimonials dels menors respecte de les quals la Generalitat Valenciana ostenta la tutela o guarda en els termes a què s'ha fet referència en el cos de la present resolució i, de conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1998, de 26 desembre, li agraïm que ens remeta, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste l'acceptació o no de la recomanació que es fa o, si s'escau, les raons que estime per a no acceptar."

Actualment s'està en l'espera de rebre l'informe de l'administració sobre això.

c) Queixes núm. 201132 i 201133, van ser tancades en els termes, comunicats al director territorial de Benestar Social a Alacant, de no haver detectat actuació irregular o incompliment de deures per part de l'administració.

d) Queixa núm. 201257, es va acordar el seu tancament, en acceptar el director territorial de Benestar Social a Alacant la resolució que, com a conclusió, deduïa de l'actuat el següent:

"A) El tancament de la queixa quant a la no-declaració en situació legal de desemparament a la menor A.G-L.G., en no observar-se cap actuació incorrecta per part d'eixa administració.

B) L'incompliment de l'obligació d'oir la mare per a adoptar la modalitat d'acollida residencial en règim de centre de dia i l'absència de document de formalització de l'acollida residencial, per la qual cosa vam fer un recordatori de deures legals i, de conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1998, de 26 de desembre, li agraïm que ens remeta, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste l'acceptació o no del recordatori que es fa o, si s'escau, les raons que estime per a no acceptar.

e) La queixa núm. 201258 es va tancar amb acceptació, així mateix, del recordatori de deures legals efectuat, en el sentit següent:

"La Sra. S.G. R. i tres educadors més van promoure la queixa de referència en relació amb la situació del menor I.L.G., qui va estar ingressat en la residència comarcal de menors L'Alacantí. Del detallat estudi de la queixa, de la informació facilitada per l'administració, les al·legacions de l'interessat i de tot l'actuat es deduïx el següent:

- Que el referit menor va ingressar en la RCM L'Alacantí el maig de 1997, sense que hi haguera declaració de desemparament, a pesar que la seua situació objectiva indicava la impossibilitat de tornar a la llar familiar. Un germà seu ja havia estat declarat en situació de desemparament per idèntic motiu.

- Que educadors del centre van proposar a la Direcció Territorial de Benestar Social, en diverses ocasions, que es declarara el menor en situació legal de desemparament, perquè poguera ser adoptat i tinguera la possibilitat d'accedir a un estat més normalitzat que el residencial.

- Que l'esmentada Direcció Territorial va considerar el novembre de 2000 l'oportunitat de declarar el menor I.L.G. en situació legal de desemparament. A hores d'ara es troba en situació legal de desemparament amb proposta d'acollida preadoptiva, atés que la seua mare s'ha anat desvinculant progressivament fins al punt de no mantenir cap contacte amb el mateix.

Els interessats qüestionen l'actuació de l'administració quant al fet que ha transcorregut un període de temps excessiu des que va ingressar el menor en el centre, sense que s'haja regularitzat la seua situació.

La raó acompanya els promotors de la queixa, atés que de l'actuat es deduïx que el menor I.L.G. va ingressar en la RCM L'Alacantí perquè la seua mare no complia els deures inherents a la pàtria potestat per raons econòmiques i pel seu alcoholisme, i constava, a més, que un germà d'I., M., per idèntiques raons, havia estat declarat en situació legal de desemparament.

És criteri d'esta Institució que no totes les situacions de desprotecció de menors duguen aparellada les mateixes mesures judicials, ja que allò que l'ordenament jurídic i, en concret, el Codi Civil en els articles 172 i següents establix és un ventall de les mateixes, per tal de triar la que més convinga en cada cas segons la situació concreta del menor. D'esta manera, segons els casos, podrà ser convenient fer una declaració de desemparament o no, i adoptar una acollida residencial o familiar.

En el cas concret que ens ocupa apareix, des del primer moment en què el menor va ingressar en la RCM L'Alacantí el maig de 1997, la impossibilitat de tornar amb la família biològica. Tanmateix no és fins al 24 de novembre de 2000 que la Direcció Territorial de Benestar acorda la proposta de declaració de desemparament. En altres resolucions sobre assumptes anàlegs al present, esta Institució ha considerat que la duració de les estades de menors en centres residencials no han vulnerat els drets

d'estos ja que ha existit una intervenció de l'administració constant sobre els mateixos. Això no ocorre en este cas, en què, des del primer moment consta la impossibilitat de tornar a la llar familiar i, tanmateix, no s'acorda la declaració en situació legal de desemparament fins al novembre de 2000, un pas este necessari, per a la proposta d'acollida preadoptiva.

La limitació al temps estrictament necessari de l'acollida residencial està establida en l'article 20.1 de la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, sobre protecció jurídica de menors, i també en l'article 83.1 del Decret 93/2001, de 22 de maig, del Govern Valencià, que va aprovar el Reglament de Mesures de Protecció Jurídica del Menor a la Comunitat Valenciana.

A la vista del que hem exposat, esta Institució fa un recordatori de deures legals en el sentit que, en els casos en què no siga estrictament necessari, es limite al mínim el temps d'estada dels menors en centres residencials".

En la queixa 200557 la interessada qüestionava la idoneïtat dels acollidors dels seus fills i, en efecte, així era, ja que en la tramitació de tal expedient, l'administració afectada ens va informar que l'acollida havia cessat i s'estava valorant un nou recurs per als menors. De tot això la mateixa administració i esta Institució van informar la interessada, i vam donar per resolt el problema que va provocar la queixa.

La queixa núm. 200789 es troba en tràmit, pendent que la Direcció Territorial de Benestar Social a València emeta l'informe que se li ha requerit, atés que s'ha pogut saber que el menor afectat es troba en situació legal de desemparament i acollit en el Centre de Recepció de Godella, recurs este de caràcter transitori, raó per la qual s'ha sol·licitat a l'administració que informe sobre les raons per les quals s'està aplicant este recurs.

La queixa número 201119 (Memòria 2000, pàg. 245) va ser objecte de la següent resolució dirigida a l'Hble. Sr. Conseller de Benestar Social:

"Un grup d'educadors de la residència comarcal de menors La Foia de Bunyol van promoure la queixa de referència, en relació amb la falta de personal en el referit centre. Del detallat estudi de la mateixa, de la informació facilitada per l'administració i en concret per la Direcció General de la Família, Menors i Adopcions, les al·legacions dels interessats i de tot l'actuat, es deduïx el següent:

- Que un dels treballadors de la RCM va sol·licitar una excedència, i la seua plaça es va cobrir quan havia transcorregut més d'un mes d'això.

- Que en l'esmentada RCM es van complir mesures de reforma en el cas de dos menors, que ja es trobaven en el mateix centre en règim de protecció. Així mateix, es va complir mesura de reforma de caràcter semiobert respecte d'un menor que residia en l'entorn de la RCM.

- Que el nombre d'educadors del centre és de 8, i l'any 2000 han ingressat 26 menors al centre.

En la queixa apareixen amb nitidesa les tres qüestions referides. Respecte de la primera, tot i que sense la celeritat exigida per a la substitució de treballadors en centres d'atenció continuada, el fet cert és que l'educador excedent va ser substituït. En este punt cal advertir l'administració de la necessitat de substitució en breu termini del personal que presta serveis d'atenció continuada les vint-i-quatre hores de dia, els set dies de la setmana i els dotze mesos de l'any, tant per a garantir l'adequada atenció dels usuaris, com per no sobrecarregar la resta de treballadors.

La segona qüestió és la relativa al compliment de mesures de protecció en la RCM. Això ha ocorregut tan sols en tres supòsits que apareixen plenament justificat, ja que es tractava de dos menors que ja residien en el centre i d'un tercer que residia en l'entorn del mateix, sense que les mesures que cal complir siguen especialment greus.

L'últim apartat de la queixa fa referència a la disconformitat dels educadors amb la plantilla del centre. Qüestions com la present són molt generals i són acceptables tant els plantejaments dels educadors (millor atenció als usuaris) com els de l'administració (limitació pressupostària), la qual cosa, per ella mateixa, no constituïx cap incompliment dels drets i les llibertats reconeguts en els títols I de la Constitució i l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana. És més, si atenem a la legislació ordinària, ens trobem amb el fet que l'Ordre de la (aleshores) Conselleria de Treball i Seguretat Social de 9 d'abril de 1990 que va desplegar el Decret 40/1990, de 26 de febrer, sobre registre, autorització i acreditació de Serveis Socials en la Comunitat Valenciana establix en l'annex V.7 una ràtio de personal per a les residències comarcals de 0,30 per resident, atés que en el curs passat n'hi hagueren 26, el personal que calia era de 7.8 i solament en personal d'atenció directa ja hi havia 8 educadors, per la qual cosa cal concloure que, tot i desitjable, l'augment de la plantilla no és una qüestió que necessite cap recomanació. No obstant això i al marge concret del cas que afecta la RCM La Foia, no pot desconéixer esta Institució que la Llei que va aprovar el Sistema de Serveis Social en la Comunitat Valenciana va ser promulgada el 25 de juny de 1997, i dedica el títol III, entre altres qüestions, als equipaments, i establix una tipologia de centres, respecte dels quals l'article 34 assenyala que reglamentàriament es procedirà a establir les seues condicions de funcionament. A pesar d'això, continuen en vigor reglaments anteriors a l'esmentada Llei, com ara el Decret 40/1990, de 26 de febrer, sobre registre, autorització i acreditació de serveis socials en la Comunitat Valenciana i l'Ordre de la (aleshores) Conselleria de Treball i Seguretat Social, de 9 d'abril de 1990, que va desplegar l'anterior, per la qual cosa és aconsellable l'actualització d'estes últimes normes per a adequar-les a la Llei.

Com que la Direcció General de la Família, Menor i Adopcions ens va indicar en el seu escrit de data 21 de desembre de 1998 (*sic*, eixida núm. 10439 de 26-12-2000) que les qüestions de personal no són competència d'ella i sí de la Secretaria General i Direccions Territorials ens dirigim a vosté com a superior jeràrquic comú de tots els òrgans afectats per la present queixa.

Del que hem exposat es deduïx:

A) El tancament de la queixa, quant al compliment de mesures de reforma i quant a la plantilla d'educadors, i per considerar l'actuació de l'administració correcta.

B) La recomanació que es promoguen les accions tendents a cobrir les vacants de treballadors en centres de menors d'atenció continuada en el menor temps possible, o bé de forma immediata.

C) La recomanació que s'actualitzen i adapten les normes que regulen el registre, l'autorització i l'acreditació dels centres de serveis socials a la Llei 5/1997, de 25 de juny."

Una vegada rebut l'informe de l'administració afectada, es van tancar l'expedient, atés que van ser acceptades les anteriors recomanacions.

El Sr. P-A.M.B. va promoure la queixa 201271. Una vegada rebut l'informe de l'Ajuntament d'Elx es va procedir al tancament de la queixa per considerar l'actuació de la Corporació Local correcta.

2.2. Títol de família nombrosa

La Sra. R.D. va formular queixa davant de la Institució, ja que la Direcció Territorial de Benestar Social a Alacant li havia denegat el títol de família nombrosa per no tenir la nacionalitat espanyola, ja que la tenia com a argelina. Sobre la base d'això, vam obrir la queixa núm. 010044 i se li va indicar a la interessada que, atés que ens va manifestar que havia recorregut aquella denegació, ens fera saber el resultat final del recurs. Transcorregut molt de temps sense rebre cap notícia per part de la interessada, vam tancar la queixa.

3. TERCERA EDAT

3.1. Residències

La Sra. N-D.C.M. va promoure la queixa 010253, en què posava de manifest la necessitat de tenir una plaça en una residència per a la tercera edat de caràcter públic, atés que les de caràcter privat no les considerava adequades i li semblaven excessivament cares. Abans d'admetre la queixa la vam requerir perquè ens comunicara si havia sol·licitat formalment plaça en centre públic i també perquè ens diguera els centres privats en què havia residit i el cost dels mateixos. Com que el nostre requeriment no va ser atés, ens va ser impossible prosseguir les actuacions, no sense comprovar abans que feia temps que havia deixat d'acudir a la Unitat d'Informació i Acollida de la Direcció Territorial de Benestar Social a Alacant, on anava periòdicament.

La queixa núm. 010478 es va iniciar per escrit firmat pel Sr. V.M. i D. Substancialment exposava els següents fets i consideracions. Que era usuari de la residència de la tercera edat Pintor Sala d'Alcoi, ja que va ser desnonat de l'habitatge en què vivia i que entenia que este desnonament es va produir per raó d'un funcionament anormal de l'administració de justícia, per la qual cosa va iniciar un expedient de responsabilitat patrimonial davant d'aquella. Va sol·licitar no pagar el preu públic per l'estada en la referida residència, com també que se li reintegrara el que ja havia pagat.

Admesa la queixa i sol·licitat informe a la Direcció Territorial de Benestar Social a Alacant, se'n va acordar el tancament, atés que no es va deduir de l'actuat que hi haguera actuacions públiques vulneradores de drets constitucionals.

Es va rebre en esta Institució un escrit firmat pel Sr. J.d.V.T., que va quedar registrat amb el número 010806. En el mateix exposava que la seua mare, la Sra. C.T.H., va subscriure contracte amb el centre geriàtric L.M. de la ciutat de València, i havia notat una sèrie de deficiències en la prestació del servei assistencial per l'esmentat centre, un fet que el va dur a rescindir el contracte. A través de la Unió de Consumidors de la Comunitat Valenciana, de la qual el promotor de la queixa és soci, va formular diversos escrits a l'esmentada residència, i a la Conselleria de Benestar Social.

Tramitada la queixa, es van sol·licitar sengles informes a la Secretaria General de la Conselleria de Benestar Social-Servei d'Inspecció de Serveis Socials i Direcció General de Consum. Dels mateixos es va donar trasllat a l'interessat en els següents termes:

"En relació amb la queixa referenciada més amunt, que té presentada en esta Institució, i una vegada rebut l'informe requerit a la Secretaria General de la Conselleria de Benestar Social i Director General de Comerç i Consum, ens posem novament en contacte amb vosté a fi de donar-li coneixement del contingut del mateix.

La Direcció General de Comerç i Consum ens indica que com a conseqüència de la reclamació formulada per vosté, a través de la Unió de Consumidors de la Comunitat Valenciana, davant la residència geriàtrica L.M., es va instruir l'expedient CORECL/2000/3484/46, i es va donar un termini de deu dies a la denunciada per tal que anara a la Junta Arbitral de Consum, prèvia visita de mediació. La reclamada no va donar cap resposta a l'esmentada oferta, per la qual cosa de tal circumstància es va donar compte a la Unió de Consumidors de la Comunitat Valenciana, a fi que, si ho considerava oportú, exercira les accions judicials pertinents. Tot això de conformitat amb el que disposa l'article 31 de la Llei 2/1987, de 9 d'abril, de les Corts Valencianes, que va aprovar l'Estatut de Consumidors i Usuaris; este precepte encomana a l'administració autonòmica la realització d'activitats tendents a solucionar els conflictes que afecten els consumidors i usuaris, sempre que no es tracte de supòsits en què concórrega intoxicació, lesió o mort, ni hi haja indicis racionals de delicte.

No obstant això i posteriorment a l'arxivament de l'expedient precitat, en virtut de l'escrit del 6 de febrer de 2001 del cap de Servei d'Inspecció de l'Àrea de Consum, que acompanyava un altre del secretari general de la Conselleria de Benestar Social, al qual vosté també s'havia dirigit i havia plantejat el seu problema, es va obrir un nou expedient, esta vegada el CORECL/2001/725/46, en què es van fer els mateixos tràmits que en

l'anterior i es va arribar a idèntica conclusió, és a dir, l'arxivament, atés que la requerida no va contestar a cap dels oferiments fets per l'administració.

Pel que fa a l'actuació de la Conselleria de Benestar Social, se'ns informa que la residència de la tercera edat L. M., la titular de la qual és R.S., SL, va ser autoritzada amb el núm. 09.46.0653.1909-1755-AUT.REG. i inscrita en el Registre d'Entitats, Centres i Serveis de Serveis Socials amb el núm. 09.46-1755-REG., tot això en virtut de resolució de la directora General de Serveis Socials de 17 de juliol de 2000.

La Inspecció de Serveis Socials de la Conselleria de Benestar Social ha girat visita d'inspecció a l'esmentada residència els dies 24 d'octubre de 2000, 6 de març de 2001 i 21 de desembre de 2001. De l'actuació inspectora s'ha deduït l'existència d'incompliments a la legislació vigent en els següents aspectes: insuficiència de senyalització d'eixides d'emergència, falta de tancaments interiors en les portes de les habitacions i en els seus armaris per a preservar la intimitat dels usuaris, absència d'inventari de béns dels usuaris i de programació d'activitats, falta de previsió de menús elaborats per tècnic, mancança de sol·licituds d'ingrés, informes mèdics generals i actualitzats com també fulls d'evolució clínica, carnets de manipuladors d'aliments caducats, aliments congelats sense data de congelació, inexistència de llibre de visites de menjadors col·lectius i de butlletí de manteniment d'instal·lacions de baixa tensió; una mateixa persona realitza funcions d'auxiliar de clínica i cuinera, el que fa que en la realitat la ràtio de personal no es complisca, per últim, l'armari en què s'emmagatzema la medicació està sense tancar. Constatades estes deficiències, l'empresa va ser requerida perquè les solucionara i, en la següent visita es va comprovar que s'havien reparat alguns aspectes però d'altres no; per exemple, pel que fa als panys o els inventaris de béns.

Més endavant es va comprovar la inadequació de les teles antiinsectes en el menjador i la cuina, el fet que el contenidor de brossa interior no té tancament automàtic, la inexistència d'un termòmetre al frigorífic i el congelador i la caixa del congelador; de la mateixa manera, les aixetes de la cuina no tenien accionament no manual. En l'última visita inspectora es constata la reparació de les anteriors deficiències, excepció feta, una vegada més, de la falta de panys en les habitacions. En les visites d'inspecció s'ha comprovat també l'existència dels butlletins de cotització a la Seguretat Social i els contractes de treball del personal.

A la vista de tals fets ens hem posat en contacte novament amb la Conselleria de Benestar Social a fi que ens comuniquen si s'ha procedit a incoar expedient sancionador a l'empresa explotadora de la residència."

Actualment estem esperant rebre l'ampliació de l'informe referit.

El Sr. P.B.P. es va dirigir, de nou, a esta Institució, esta vegada a través d'una reclamació formulada davant l'OMIC d'Elx. Es va obrir la queixa 010832 i, després d'estudiada la reclamació, no va ser admesa, atés que, substancialment, reproduïa els fets que van donar lloc al tancament de la queixa 200800, de la qual es dóna compte més endavant.

El mateix interessat va promoure la queixa 010896, la qual va ser admesa i es va sol·licitar informe a la Il·lma. Sra. Directora General de Serveis Socials de la Conselleria de Benestar Social sobre el que considera diverses deficiències en el funcionament de la residència de la tercera edat d'Elx, que patix com a usuari.

En la queixa 200800, així mateix, vam resoldre el seu tancament en els següents termes:

"Distingit Sr.,

Com a continuació al nostre anterior escrit de 23 de febrer de 2001, i una vegada rebut l'informe requerit a este efecte a la Direcció Territorial de Benestar Social, com també els seus relatius a aquell, ens posem novament en contacte amb vosté a fi de comunicar-li el tancament del seu expedient, atés que del detallat estudi de la seua queixa, de la documentació aportada i de l'informe emés per l'administració, no deduïm l'existència d'actuacions públiques que vulneren els seus drets constitucionals o que, per la seua irregularitat, infringisquen els principis d'actuació administrativa assenyalats en l'article 103.1 de la Constitució. Això és així perquè poden apreciar-se discrepàncies de caràcter tecnicocientífic en relació amb els menús, però els mateixos es troben supervisats pel metge de la residència; d'altra banda, els mitjans econòmics amb què compta l'administració són limitats i no són suficients com per poder situar els residents en habitacions individuals o dotar les mateixes de telèfon. En relació amb la manifestació que efectua en el sentit que el seu trasllat des de Novelda es va fer en contra de la seua voluntat, li suggerisc que demane ser traslladat novament."

En la queixa 200044 es va resoldre el seu tancament per considerar l'actuació de l'administració adequada (Memòria 2000, pàg. 252).

3.2. Centres de dia

El Sr. R.T.V. va formular escrit de queixa que va donar lloc a la núm. 010179. En este ens deia que és soci del Club de Jubilats i Pensionistes El Cisne, d'Alacant, en el qual es van fer al seu dia obres per les quals la biblioteca va ser traslladada a un lloc interior, sense llum natural, per la qual cosa la lectura de la premsa, a causa dels problemes de visió que patix, se li va fer més penosa amb la llum artificial. Per això va fer la lectura a la sala principal del club, és a dir, al lloc en què també es juga a cartes, a dominó, etc. En un moment determinat, el president del club li va prohibir la lectura en este lloc, cosa que va motivar que l'interessat presentara un escrit de protesta davant la regidora de Serveis Socials de l'Ajuntament d'Alacant i que, segons sembla, no havia rebut resposta. Vam sol·licitar informe sobre això a l'esmentada autoritat municipal.

El Sr. J-A.P.S.N. ens va manifestar la seua inquietud per no poder ser soci del Centre Municipal d'Activitats per a Persones Majors La Torre, de València, en no tenir l'edat necessària per a això; a pesar d'haver estat declarat invàlid per al treball i voler relacionar-se amb altres persones. Es va tramitar la queixa núm. 010295, en la qual va emetre informe l'Ajuntament de València, del qual vam donar trasllat a l'interessat en els termes següents:

"L'organització del Centre Municipal d'Activitats per a Persones Majors La Torre es regix, igual que els altres 35 centres, pel Reglament dels Centres Municipals d'Activitats per a Persones Majors de l'Ajuntament de València, publicat en el BOP núm. 13, amb data 16-01-99.

Per poder ser soci d'un d'estos 36 centres municipals d'activitats per a persones majors, cal complir el que assenyala el capítol II, "Dels socis", de l'anomenat Reglament; així, es recull en l'article 4: "Poden ser usuaris dels centres municipals d'activitats per a persones majors aquells que tinguen la condició de socis. No obstant això, a les activitats que programe la Regidoria d'Acció Social en els referits centres tindrà accés tota la població major de 69 anys"; article 5 "Per ser soci d'un centre municipal es requerix: a) Ser jubilat major de 60 anys o pensionista major de 60 anys i no patir cap psicopatia susceptible d'alterar la normal convivència del centre; b) També podrà adquirir esta condició el/la cònjuge del soci, sempre que siga major de 50 anys i no realitze cap activitat laboral; c) pensionista per viduïtat; major de 50 anys i que no faça cap activitat laboral; d) Residir dins de l'àmbit territorial pròxim a cada centre municipal sempre que no hi haja cap impediment; e) No pertànyer a cap altre centre municipal; f) Efectuar la inscripció mitjançant la presentació dels documents acreditatius dels requisits abans assenyalats i facilitar les dades de filiació i les fotografies que es demanen".

Segons disposició de documentació que es troba en la Delegació Municipal de Benestar Social i Solidaritat, el Sr. J-A.P.S.N. va nàixer el dia 22 de novembre de 1962, i actualment té 39 anys."

Segons les clàusules de l'esmentat Reglament dels Centres, el Sr. J-A.P. no pot ser admés com a soci d'estos centres municipals, i així li ho va comunicar al seu dia el president del centre de La Torre."

Per això es van fer més gestions tendents a facilitar-li altres recursos socials amb la directora del Centre Social Creu Oberta de l'Ajuntament de València, a qui es va informar del contingut de la queixa i de l'informe donat per l'Ajuntament de València, alhora que se li va preguntar sobre l'existència de recursos alternatius al Club de Jubilats i Pensionistes. En este sentit, va indicar que hi ha alguns programes en els quals, potser, l'interessat es podria inserir, com ara tallers ocupacionals o CRIS. Tanmateix seria necessari avaluar les circumstàncies personals de l'interessat, les quals, *a priori*, denoten dificultat, ja que es tracta d'una persona jove que no té patologies mentals greus.

Finalment vam tancar la queixa, sense rebre cap al·legació de l'interessat, però li vam comunicar el que seguix:

"En relació amb la queixa referenciada més amunt, que té presentada en esta Institució, i una vegada rebut l'informe requerit a l'Ajuntament de València, ens posem novament en contacte amb vosté a fi de donar-li coneixement del contingut del mateix, i li demanem que, en un termini de 15 dies, ens remeta les al·legacions o consideracions que pel que fa al citat informe estime convenients.

Este informe es referix, substancialment, al fet que l'organització del centre municipal d'activitats per a persones majors La Torre es regix pel Reglament dels Centres Municipals

d'Activitats per a persones majors de l'Ajuntament de València, publicat en BOP núm. 13, de data 16 de gener de 1999. Un dels requisits que establix l'esmentat Reglament per a accedir a la condició de soci de qualsevol dels centres que regula és la de ser major de 60 anys, una edat que es rebaixa als 50 anys en el cas de cònjuges de socis o de pensionistes de viduïtat, i esta és precisament la raó per la qual l'Ajuntament ens indica que no pot vosté accedir a la condició de soci, ja que en haver nascut el 22 de novembre de 1962, té vosté 40 anys d'edat.

Paral·lelament, esta Institució s'ha posat en contacte amb el Centre Social Municipal Creu Oberta, al qual correspon el seu domicili, a fi d'indagar sobre l'existència d'altres recursos socials que puguen ser-li d'utilitat. En este centre ens han indicat que seria necessari que vosté es dirigira al mateix i concertara cita per analitzar la seua problemàtica, la qual cosa li vam suggerir que fera i, amb esta finalitat, li vam comunicar que el telèfon del Centre Creu Oberta és el 963.57.29.27 i es troba al carrer Tomás de Villarroya núm. 17."

La Sra. G.G. va demanar a esta Institució que intervinguera en la problemàtica que li havia suscitat la situació de la seua àvia. Això va donar lloc a obrir la queixa 010312, en la qual es va posar de manifest que la promotora tenia cura de la seua àvia, de 77 anys, qui havia patit feia poc de temps un vessament cerebral, i compartia esta assistència amb un altre germà que aportava mitjans econòmics, ja que els altres dos germans i néts eludien qualsevol tipus d'assistència. La promotora ens deia que si es dedicava de ple a tenir cura de la seua àvia, no podia començar adequadament la seua vida professional, ja que tenia 20 anys d'edat. Per tot això demanava la nostra intervenció, a fi que la seua àvia poguera assistir a un centre de dia per a ancians, amb la qual cosa la interessada es trobaria alliberada el temps que passara en el centre per poder trobar un treball. Vam sol·licitar informe a la Direcció General de Serveis Socials, que el va emetre de forma exhaustiva i va explicar els recursos existents a la ciutat de València, lloc de residència de la interessada, per a assistència d'ancians en règim de centre de dia, com també els procediments per a accedir als mateixos i la referència a altres tipus de recursos. Tanmateix, no es va poder pronunciar sobre el cas concret de l'àvia de la Sra. G. perquè el seu nom i cognom no era conegut. Es va donar trasllat d'esta informació a la interessada i es va tancar la queixa a instàncies de la mateixa, atés que la seua àvia va morir. Ens va agrair la diligència en la tramitació de la seua queixa per part d'esta Institució.

3.3. Ajuda econòmica per a l'atenció d'ancians i ancianes

La Sra. C.A.G, la Sra. D.M.L. i la Sra. E.N.M. van formular les queixes que van quedar registrades amb els núm. 010029, 010040 i 010069 i tramitades conjuntament, atés que la problemàtica que es plantejava en les mateixes era idèntica i versava sobre la denegació d'ajudes econòmiques per a la cura d'ancians en l'àmbit familiar en haver-se extingit el crèdit destinat a esta finalitat. Les queixes es van tancar en els següents termes:

"Hem estudiat detalladament i amb atenció el seu escrit inicial de queixa i els informes que en el curs de la investigació iniciada per esta Institució va remetre la Conselleria de Benestar Social (Direcció Territorial d'Alacant) i, tot i compartir la seua preocupació,

hem de significar-li que la insuficient dotació pressupostària per a les denominades ajudes per a la cura d'ancians des de l'àmbit familiar, considerades en el Decret 331/95, del Govern Valencià i l'Ordre de 24 de novembre de 1999 de la Conselleria de Benestar social, no és, en ella mateixa, una actuació administrativa susceptible de la nostra supervisió, ja que l'aprovació anual dels pressuposts de la Generalitat Valenciana correspon, en tot cas, a les Corts Valencianes.

I, en igual sentit, segons establix l'article 28.2 del Decret Legislatiu de 26 de juny de 1991 del Consell de la Generalitat Valenciana, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei d'Hisenda Pública de la Generalitat Valenciana, s'indica que "els crèdits consignats en els estats de gasto del pressupost tenen caràcter limitador i, per consegüent, no es podran adquirir compromisos en quantia superior al seu import", per això l'ajuda sol·licitada per vosté ha estat denegada.

De conformitat amb el que antecedix, i per les raons exposades, no és possible la intervenció directa del Síndic de Greuges; no obstant això, esta Institució considera que és necessari que l'administració pública adopte mesures, ordinàries i extraordinàries, incloses les pressupostàries, perquè les persones que com vosté reunisquen els requisits establits en la legislació vigent sobre això, puguen accedir, en condicions d'igualtat, a les ajudes socials.

La falta de dotació pressupostària impedix, de fet, que persones en les quals concorren els requisits exigits per a això, puguen accedir a les prestacions socials a les quals tenen dret.

Per tot això, lamentem no poder oferir-li, en este cas, una ajuda més directa, sense perjuí que el nostre Informe Anual a les Corts Valencianes servisca perquè estes tinguen un millor coneixement de la insuficient dotació pressupostària per a l'ajuda d'ancians des de l'àmbit familiar."

No obstant això, es va fer a l'administració el següent suggeriment:

"Agraïm els seus escrits mitjançant els quals ens contesta a les queixes referenciades més amunt, formulades respectivament per la Sra. C.A..G., la Sra. M-D.M.L. i la Sra. E.N.G., d'Alcoi, relatives a la denegació de les ajudes per a la cura d'ancians des de l'àmbit familiar.

A pesar de donar per acceptades les argumentacions que hi ha en els seus informes, i tenint en compte que la insuficient dotació pressupostària per a estes ajudes no és, en si mateixa, una actuació administrativa susceptible de supervisió pel Síndic de Greuges, i que l'aprovació anual dels pressuposts de la Generalitat Valenciana correspon, en tot cas, a les Corts Valencianes, volem significar-li que esta Institució considera que la falta de dotació pressupostària suficient impedix, de fet, que persones que reunixen els requisits exigits en la legislació vigent sobre això, puguen accedir en condicions d'igualtat a estes prestacions socials.

És per això que resulta necessari que l'administració pública arbitre, amb criteris de màxima generositat, mesures ordinàries i extraordinàries, incloses les pressupostàries,

perquè persones d'economia precària i per això més necessitades de protecció, puguen accedir a les ajudes i subvencions públiques regulades en el Decret Legislatiu de 26 de juny de 1991 i específicament en el Decret 331/95 de 3 de novembre de la Generalitat Valenciana i l'Ordre de 24 de novembre de 2000 de la Conselleria de Benestar Social, sense perjuí, com ha quedat dit, que esta Institució siga conscient que és al poder executiu i legislatiu a qui, en última instància, correspondria l'adopció de les esmentades mesures, una qüestió que excedix de les competències del Síndic de Greuges.

Amb el núm. 010562 es va tramitar la queixa presentada per la Sra. V.D.F., en què se suscitava la problemàtica sobre el diferent tracte donat a les rendes computables per raó del seu origen amb vistes a poder accedir a una ajuda econòmica per a la cura d'ancians al si de la família. Vam redactar la següent resolució, que vam dirigir a la Il·lma. Sra. Directora General de Serveis Socials:

"La Sra. V.D.F. va promoure la queixa de referència en relació amb la denegació de l'ajuda que va sol·licitar per a l'assistència del seu avi la Sra. J-C.Z.C. i que li va ser denegada perquè el 1999 este va tenir uns ingressos per renda de treball de 195.500 ptes. La queixa ha estat tancada, ja que l'Ordre de la Conselleria de Benestar Social de 30 de novembre de 2000, sobre ajudes per a la cura d'ancians des de l'àmbit familiar per a l'exercici del 2001, establix que no podran percebre-les els sol·licitants que obtinguen rendes derivades del treball o d'activitats professionals, empresarials, agrícoles i ramaderes (article 3. 1.a.5.a) i el sol·licitant va tenir els ingressos per renda de treball de 1999 de 195.500 ptes.

No obstant això, sí que serien admissibles els ingressos que tinguera per rendiments de capital immobiliari o mobiliari inferiors a 600.000 ptes. (article 3.1.a.5.b en relació amb el mateix 2.b), la qual cosa produïx la paradoxa que el sol·licitant que tinga ingressos en quantia fins a les esmentades 600.000 ptes. com a rendiments de capital, tindria dret, si es reunixen els altres requisits, a l'ajuda, mentre que el sol·licitant que tinguera els mateixos ingressos o, fins i tot, molt més inferiors com és el cas d'esta queixa en qüestió no pot accedir a les ajudes.

L'article 14 de la Constitució Espanyola prescriu el tractament desigual als ciutadans i qualsevol tipus de discriminació que, si bé es basa fonamentalment en raons personals com ara la raça, la religió o el sexe, no n'exclou d'altres en fer referència a qualsevol altra condició. De l'actuat es deduïx que la font o l'origen dels ingressos determina un tracte desigual, a pesar que el resultat és el mateix: l'obtenció de determinades rendes; per això entenem que garantix més adequadament el principi d'igualtat atendre la suma dels ingressos independentment del seu origen, sense entrar de cap manera a determinar-lo, que correspondrà a eixa administració segons les disponibilitatss pressupostàries.

Per raó del que hem exposat, esta Institució suggerix que en les pròximes ordres de convocatòria d'ajuda per a ancians, es tinguen en compte els ingressos dels sol·licitants o les unitats familiars per la seua quantia, independentment del seu origen.

De conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, li agraïm que ens remeta en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste l'acceptació del suggeriment que es fa o, si s'escau, les raons que estime per a no acceptar."

La Direcció General de Serveis Socials va estimar que no havia d'acceptar el suggeriment que se li va formular, i va adduir, per a això, les raons següents:

"En compliment de l'article29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 1/1988, de 26 de desembre, i vist el suggeriment fet per eixa Sindicatura en data 29 de setembre de 2001, consistent a considerar en les pròximes ordres de convocatòries d'ajudes per a la cura d'ancians, els ingressos dels sol·licitants o les unitats familiars per la seua quantia i amb independència del seu origen. Un suggeriment que està motivat per la queixa interposada per una sol·licitant a qui li va ser denegada l'ajuda per haver obtingut l'any 1999 uns ingressos per renda de treball de 195.500 pessetes, l'informe de les raons que impedixen a esta Direcció General acceptar el suggeriment:

La Direcció General de Serveis Socials, en proposar l'Ordre de convocatòria cada any, ha de tenir en compte el Decret 331/1995, de 3 de novembre, del Govern Valencià, pel qual s'establix l'ajuda econòmica per a la cura d'ancians i ancianes des de l'àmbit familiar.

Pel que fa a l'assumpte que ens ocupa, i tenint en compte en tot moment el Decret que va establir l'ajuda, observem que és molt clar quan reflectix en la seua "exposició de motius" l'esperit que el motiva:

Per això, és convenient fer un esforç pressupostari per part de la Generalitat Va1enciana per a ajudar econòmicament aquelles persones que tinguen al seu càrrec les feines pròpies de la llar i dediquen la seua atenció a la cura d'un ancià o ancians, i els presten tots els serveis necessaris per a aconseguir una digna qualitat de vida".

I això:

"A fi de garantir l'eficiència de les intervencions i la millora de la qualitat de vida per a la població en general i en particular a fi d'afavorir la integració de la unitat familiar i la solidaritat amb les persones majors. Es considera oportú fomentar la cura dels ancians i les ancianes al si d'un ambient familiar, i evitar amb això els desarrelaments del seu nucli de convivència i pal·liar situacions de soledat o marginació".

S'establix com a objecte del Decret (article primer) "establir el marc jurídic de regulació de l'ajuda econòmica a aquelles persones que complisquen cada un dels requisits esmentats en els articles següents, per raó de la seua dedicació completa a les tasques inherents a la llar familiar i dediquen la seua atenció a la cura d'ancians o ancianes (...)"

En l'article segon s'insistix novament en este punt, a establir els requisits subjectius que han de complir les persones susceptibles de beneficiar-se de l'ajuda econòmica, quan manifesta que "hauran de no fer cap treball remunerat i estar al càrrec de les tasques pròpies d'atenció a la llar familiar".

El mateix article segon, apartat B), s'establix com a requisits objectius, que el beneficiari "en cap cas podrà percebre rendiments del treball personal".

Motiu pel qual esta Direcció General ha de fer constar en la proposta de l'Ordre, el requisit de no poder percebre la persona sol·licitant de l'ajuda, rendiments del treball personal ni d'activitats professionals, empresarials, agrícoles i ramaderes (article 3. 1.a.5.a de l'Ordre de 30 de novembre de 2000), que, d'altra banda, és conseqüència lògica dels requisits que igualment cal fer constar, que la persona sol·licitant no pot fer cap treball remunerat per compte propi o d'altre (article 3. 1.a.3 de l'Ordre de 30 de novembre de 2000) i dedicar-se exclusivament a les tasques pròpies de la llar i a la cura d'un ancià o anciana (article 3. 1.a.4 de l'Ordre de 30 de novembre de 2000).

Pel que fa als ingressos procedents de capital immobiliari o mobiliari, el límit dels quals es troba establit en l'Ordre de 30 de novembre de 2000 en 600.000 pessetes (article 3.1.a.5.b en relació amb l'apartat 2 b del mateix article), una vegada més el Decret 331/95, en el seu article segon, apartat B) Requisits objectius, establix entre els únics ingressos que pot percebre el beneficiari: 'altres ingressos derivats de propietats, interessos bancaris o similars, sense superar estos la quantitat de 500.000 pessetes l'any. En cap cas podrà percebre rendiments del treball personal.

Quantitat de 500.000 pessetes que, atés el temps transcorregut des que es va dictar el Decret (any 1995), s'ha incrementat en 100.000 pessetes.

Per la qual cosa, una vegada més, esta Direcció General s'està limitant en la seua proposta al que establix el Decret 331/95.

Per totes estes raons, no podem acceptar el suggeriment fet.

No obstant això, des d'esta Direcció General volem agrair-li la seua inestimable col·laboració a l'hora de formular suggeriments com el que ha motivat l'emissió d'este informe, aportant solucions per a millorar la tasca que esta Direcció General de Serveis Socials té encomanada.

Solució que en este cas ens és impossible materialitzar, segons es desprén de les raons exposades."

De les anteriors raons hem donat compte a la interessada.

3.4. Ajuda econòmica bo-residència

La Sra. A.G.L. va interessar l'empara del Síndic de Greuges a través de la queixa 010451. En la mateixa es posava en relleu la denegació de l'ajuda econòmica per a bo-residència, sobre la base d'un suposat incompliment per part de la interessada d'un requeriment que li va fer la Conselleria de Benestar Social. Tramitada la queixa, vam formular una recomanació a la Il·lma. Sra. Directora General de Serveis Socials, la qual no va ser acceptada, cosa que vam fer saber a l'Hble. Sr. Conseller de Benestar Social,

qui sí que va acceptar la nostra resolució, de la qual cosa vam informar a interessada, i vam tancar la queixa, després d'agrair a aquell la seua col·laboració.

També es va tancar la queixa 200792, atés que amb data 29 de març de 2001 es va resoldre expressament el recurs que va interposar la interessada amb l'estimació de les seues pretensions.

La queixa 200836, esmentada en la pagina 255 de la Memòria, va ser finalment tancada en els termes allí relatats, ja que la interessada no va fer cap al·legació.

La queixa núm. 201017 referida en la pagina 258 de la Memòria de l'any 2000 va ser tancada una vegada que la directora general de Serveis Socials ens va comunicar el que seguix:

"El programa de vacances socials, per tenir una demanda que augmenta enormement cada any, ens ha dut a situacions com les que explica el Sr. L., tot i que no tenen un caràcter tan dramàtic com assenyala en l'escrit. Davant d'estes situacions, la Conselleria de Benestar Social ha procurat augmentar la xarxa d'agències col·laboradores per a la venda de bitllets dels torns de vacances.

Tot i amb això, les dificultats s'han mitigat però encara que el pressupost que té assignat el programa s'ha vist lleument augmentat en l'exercici 2001, tanmateix és cada dia major el nombre de persones que volen beneficiar-se del programa, la qual cosa fa que es formen cues a les portes de les agències els dies que ixen a la venda els bitllets. És a dir, encara que augmentem els punts de venda, i en petita mesura el nombre de bitllets, es manté el nombre de demandants que es quedaran sense resposta després d'hores d'espera; és per això que resulta molt difícil donar satisfacció a l'usuari.

Tanmateix, continuem estudiant fórmules que permeten estendre el programa a un major nombre d'usuaris, per exemple excloent-ne els que es van beneficiar en altres anys o mitjançant mesures similars."

De la qual cosa vam informar l'interessat, a fi que fera al·legacions, cosa que no va fer, per la qual cosa vam procedir al tancament de l'expedient.

4. PRESTACIONS ECONÒMIQUES

4.1. Prestacions no contributives

La Sra. M-V.H.L. es va dirigir a esta Institució, perquè havien transcorregut dos mesos sense que se li pagara la prestació d'invalidesa no contributiva que tenia reconeguda i per això es va obrir la queixa núm. 010224, que va ser promptament tancada una vegada que l'administració li va pagar les mensualitats que li devia, gràcies a la nostra intervenció.

La queixa núm. 010047 va ser instada pel Sr. G.G.P. i en la mateixa posava de manifest diverses qüestions. En concret, la suspensió del pagament de la prestació d'invalidesa no contributiva que tenia reconeguda. La queixa va ser tancada perquè el motiu de la suspensió de pagament era que l'interessat va ser contractat i donat d'alta en el Règim General de la Seguretat Social i, per tant, ja no reunia el requisit de manca de rendes o ingressos insuficients.

La Sra. L.M.R. va formular una queixa que es va obrir amb el núm. 010556. En esta demanava la intervenció del Síndic de Greuges, atés que la prestació d'invalidesa no contributiva que li va ser reconeguda l'any 1993 li havia estat retirada, aparentment sense cap motiu. Tramitada la queixa i rebut l'informe que ens va remetre la Direcció Territorial de Benestar Social a Castelló, vam procedir al tancament de la queixa, atés que l'administració va actuar adequadament en extingir la prestació no contributiva, ja que els ingressos de la unitat econòmica de convivència superaven el límit d'acumulació de recursos, a partir del moment en què el seu fill J.P. va deixar de pertànyer a l'esmentada unitat, la qual cosa va donar lloc al fet que el límit d'acumulació de recursos baixara substancialment.

El Sr. J.V.C. va demanar la nostra intervenció davant de les administracions educativa i de benestar social, a fi que es resolguera el pagament de la beca que tenia reconeguda i, de la mateixa manera, que es tramitara adequadament la prestació d'invalidesa no contributiva. Es va instruir la queixa núm. 010725. Després dels informes que ens va enviar la Direcció Territorial de Cultura i Educació de València i l'Il·lm. Sr. Director General d'Integració Social de Discapacitats, vam tancar la queixa, atés que en ambdós casos les pretensions ens va fer saber l'interessat van ser satisfetes.

La Sra. M-J.C.L. va interessar la intervenció del Síndic de Greuges a través de la queixa núm. 010774. El seu problema es trobava en el fet que havien transcorregut més de sis mesos des que va sol·licitar una prestació no contributiva de jubilació i no havia rebut cap contestació. A instància nostra, la Direcció Territorial de Benestar Social de València ens va informar que la prestació a què es feia referència en l'escrit que va donar origen a la queixa, ja havia estat aprovada, per la qual cosa, en breu, la interessada percebrà els endarreriments i la pensió corrent; vam donar trasllat d'això a la interessada i vam tancar la queixa.

En la queixa núm. 201023 es va acordar el tancament en constatar irregularitats en l'actuació administrativa desplegada (Memòria 2000, pàg. 262).

4.2. Prestacions del FAS

El Sr. P.M.R. va dirigir escrit en què exposava que li havia estat extingida la prestació del Fons d'Assistència Social de la qual era titular, en passar a ser-ho d'una prestació d'invalidesa contributiva, cosa amb la qual no estava d'acord per entendre que, a pesar d'això, la renda per càpita familiar permetia seguir reunint els requisits per a conservar la prestació del FAS. Es va tramitar la seua queixa amb el núm. 010254, en la qual la Direcció General de Serveis Socials va emetre el següent informe i sobre la base del seu contingut es va resoldre el tancament d'este expedient:

"En contestació al seu escrit, relatiu a la queixa exposada pel Sr. P.M.R., he de comunicar-li que, efectivament, a l'interessat se li va extingir la prestació del Fons d'Assistència Social (FAS), mitjançant resolució de la Direcció Territorial de Benestar Social d'Alacant de data 13 de desembre de 2000 per ser l'interessat perceptor d'una pensió de l'Institut Nacional de la Seguretat Social de quantia superior a l'import de la pensió del FAS i que va presentar recurs d'alçada en data 19 de gener de 2001 i li va ser desestimat mitjançant resolució de la Direcció General de Serveis Socials de 20 de febrer de 2001, sobre la base que l'interessat percebria una pensió de 89.562 ptes. mensuals en concepte d'incapacitat absoluta, de manera que percebria una quantia anual superior a l'import de la pensió del FAS amb la qual cosa desapareix el requisit que haguera permés la compatibilitat. Per això, d'acord amb el que establix l'article 1.2 apartat *a* del Reial Decret 2620/81 de 24 de juliol, (BOE de 6 de novembre de 1981) pel qual es regula la concessió d'ajudes del Fons Nacional d'Assistència Social a ancians i a malalts o invàlids incapacitats per al treball, el beneficiari té uns ingressos econòmics per a la subsistència, per la qual cosa incomplix les condiciones exigides per a poder continuar sent beneficiari del cobrament de l'ajuda FAS.

L'interessat argumenta en la seua queixa que ha de continuar percebent la pensió del FAS perquè la renda per càpita de la seua família és menor que l'import anual de l'esmentada pensió, tal com ho establix l'1.2 a del RD 2620/81, quan establix que "també es considera que no tenen mitjans per a la subsistència aquells que formen part de famílies la renda per càpita de les quals siga inferior a l'import de les esmentades ajudes", però això solament és aplicable quan l'interessat no té ingressos i és membre d'una unitat familiar, no quan els ingressos els percep l'interessat com ocorre en este cas, ja que en l'inici de l'esmentat article 1.2 *a*, establix que no tenen mitjans aquells que perceben per al seu benefici exclusiu i durant l'any natural uns ingressos inferiors a l'import anual de les esmentades ajudes, siga en concepte de rendes, retribucions, pensions o qualsevol altre tipus", i en este cas l'interessat percep ingressos superiors.

La matisació d'estos aspectes va ser definida pel Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana mitjançant sentència de 30 de novembre de 1998, de la qual li adjunte fotocòpia, per la qual desestimava un recurs contenciós administratiu en què l'interessat percebia una pensió superior a l'import de la pensió del FAS i al·legava que la renda per càpita de la seua família era inferior a l'esmentada pensió.

Per últim, i quant a l'exposat pel Sr. M, en el punt tercer b) paràgraf segon de la seua queixa, indicar que l'any 1995, en què es va produir una situació semblant a l'actual, el recurs d'alçada es va resoldre estimatòriament a causa que no hi havia en l'esmentada data, a la Comunitat Valenciana, cap sentència com l'anteriorment esmentada sobre el tema."

4.3. Altres prestacions econòmiques

El Sr. J-L.B.V. va formular la queixa núm. 010822, en la qual exposava que amb data 29 de juny passat va formular sol·licitud davant de l'Ajuntament de València en què demanava una ajuda econòmica per considerar que les seus circumstàncies personals el feien mereixedor de la mateixa, sense que fins a la data de formular la queixa se li haja donat cap resposta a la seua petició. Es va sol·licitar informe sobre això a l'Excm.

Ajuntament de València, que el va emetre i se li'n va donar trasllat al promotor, a fi que fera al·legacions al mateix. En concret se li va comunicar:

"L'administració implicada ens indica que és vosté usuari del Centre Municipal de Serveis Socials Quatre Carreres des de 1987, i s'han tramitat diverses ajudes d'emergència cada any, com també la prestació econòmica reglada pel seu màxim període entre 1991 i 1994; en els tres primers mesos del passat any se li va atorgar una ajuda d'emergència per a manutenció per import de 25.000 ptes. mensuals. En diverses ocasions i, recentment, el passat mes de desembre se li va indicar des del centre social que en formar part d'una unitat familiar en la qual hi ha dos fills en edat laboral, calia que acudira amb ells per avaluar, no solament les necessitats sinó també la implicació de tots els membres de la unitat familiar en programes d'inserció laboral, en el cas que els seus fills no treballen i, si ho fan, per valorar els ingressos de la unitat familiar, necessaris per avaluar la necessitat d'ajudes, atés que estes no tenen caràcter de permanència, sinó que estan destinades a resoldre problemes greus, urgents i temporals."

Atés que les al·legacions que va fer no desvirtuaren l'informe de l'Ajuntament, i en referir que havia interposat un recurs d'alçada davant la denegació expressa de l'ajuda, com també el fet que els seus fills eren majors d'edat, la queixa va ser tancada amb la següent resolució:

"Com a continuació al nostre anterior escrit del 29 de gener passat, i una vegada rebudes les seues al·legacions, ens posem novament en contacte amb vosté, a fi de comunicar-li el tancament del seu expedient, atés que del detallat estudi de la seua queixa, de la documentació aportada i de l'informe emés per l'administració, no deduïm l'existència d'actuacions públiques que vulneren els seus drets constitucionals o que, per la seua irregularitat, infringisquen els principis d'actuació administrativa assenyalats en l'article103.1 de la Constitució. En efecte, no manifesta vosté fets que desvirtuen els indicats per l'informe de l'administració, ja que és indiferent que els membres de la unitat familiar siguen majors o menors d'edat a l'hora de valorar les necessitats de la mateixa, atés que a Espanya l'edat laboral no coincidix amb la majoria d'edat.

Reforça, així mateix, la nostra decisió el fet que ens manifeste vosté que ha interposat recurs d'alçada davant l'actuació de l'administració, per la qual cosa es troba en termini per a resoldre."

En la queixa núm. 201225 vam procedir al seu tancament, per les raons exposades anteriorment.

4.4. Ajudes derivades de presó durant la Guerra Civil

Diversos ciutadans es van dirigir a nosaltres i ens van manifestar la seua preocupació per no haver pogut accedir a les ajudes previstes en la Llei 4/1990, de 29 de juny, per a persones que hagueren patit presó en la Guerra Civil espanyola de 1936-39 i això perquè no reunien tots els requisits prevists en aquella norma. Aleshores es va obrir la queixa núm. 201201, a la qual s'acumularen les núm. 010171, 010447, 010564 i 010900. El seu tràmit i la seua conclusió queden reflectits en la següent resolució, que

vam dirigir a la Secretaria General de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques:

"Acusem recepció del seu escrit de data 5 de desembre de 2001, mitjançant el qual ens informa de la queixa de referència.

Com VI sap, davant d'esta Institució diversos ciutadans i ciutadanes van presentar escrits de queixa, en els quals reflectien el seu desencant, i probablement el de molts valencians i valencianes, que van patir privació de llibertat per motius de la Guerra Civil espanyola de 1936-39, amb temps de presó, i que no es van poder acollir als beneficis de la disposició addicional divuitena de la Llei 4/90 de 29 de juny, per no reunir els requisits establits.

En este sentit, les queixes es van presentar a fi de pal·liar els greuges comparatius entre ciutadans i els perjuís causats a aquells que no complien els requisits imposats legalment per a ser beneficiaris (haver complit 3 anys de presó i tenir 65 anys el dia 31 de desembre de 1990), però que igualment havien estat empresonats.

Admeses a tràmit les queixes, vam donar trasllat de les mateixes a Presidència de la Generalitat a fi de contrastar les al·legacions formulades pels promotors de les mateixes, amb la sol·licitud d'informació suficient i exhaustiva i amb la sol·licitud que concretaren si s'adoptarien les mesures legislatives reglamentàries per a regular la concessió d'indemnitzacions per part del Consell de la Generalitat Valenciana, a les persones que no reuniren els requisits de la disposició addicional divuitena de la Llei 4/1990, de 29 de juny.

En data 17 de desembre de 2001, va tenir entrada en esta Institució l'informe de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, informe que, entre altres coses, deia:

"La Generalitat Valenciana, en compliment de la resolució 28/V de les Corts Valencianes que acordava, entre altres punts, "l'elaboració d'un cens de persones excloses de la indemnització per la normativa estatal vigent", ha començat a prendre les mesures necessàries per a poder elaborar, si escau, la norma que millore la normativa estatal".

De l'estudi de la queixa, dels antecedents que tenim sobre este assumpte i a la vista de l'informe elaborat per la Il·lma. Secretaria General de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, esta Institució procedix a resoldre l'expedient amb les dades de què disposa, per això li demane que considere els arguments que com a fonament del suggeriment amb què concloem finalment li expose:

La Llei de Pressuposts Generals de l'Estat per a 1990, en la seua disposició addicional divuitena va estipular una sèrie d'indemnitzacions a favor d'aquells que van patir presó com a conseqüència dels supòsits considerats en la Llei 46/1977, de 15 d'octubre, d'amnistia.

Es requeria, per accedir a les esmentades indemnitzacions, haver estat en presó, com a mínim, 3 anys i tenir complits 65 anys en data 31 de desembre de 1990, a més a més de trobar-se sotmés en les determinacions de l'esmentada Llei 46/1977.

Posteriorment, la Llei de Pressuposts Generals de l'Estat per a 1992, en la seua disposició addicional divuitena, va ampliar els supòsits d'indemnització a aquells que acreditaren la condició de ser cònjuges vidus del causant i a les sol·licituds presentades fora del termini establit en la Llei de Pressuposts per a l'any 1990.

El Defensor del Poble no va interposar recurs d'inconstitucionalitat, però sí que va avalar la modificació legal, la qual, no va ser considerada pel Govern central, ni estimada pel Tribunal Constitucional, en qüestió d'inconstitucionalitat respecte del requisit de l'edat de 65 anys i en relació amb el principi d'igualtat. No obstant això, el Defensor del Poble va recomanar a totes les comunitats autònomes que reconegueren les indemnitzacions a aquells que no reunien tots els requisits de la llei estatal.

En esta línia, algunes comunitats autònomes ja han manifestat la seua voluntat d'ampliar la cobertura de tals indemnitzacions; així el Decret 288/2000, de 31 d'agost, del Govern de la Generalitat de Catalunya; Decret 1/2001, de 9 de gener, del Govern de la Junta d'Andalusia; el Decret 22/1999, de 29 d'abril, del Govern del Principat d'Astúries; el Decret 100/2000, de 16 de maig, del Govern d'Aragó; el Decret 39/1999, d'11 de març, del Govern de la Comunitat de Madrid; Decret 75/1995, de 20 de març, del Govern Foral de Navarra; i la resolució de la Conselleria de Presidència de les Illes Balears, de 22 de desembre de 2000.

En l'àmbit de la Comunitat Autònoma Valenciana, al llarg del temps, hi ha hagut distintes actuacions parlamentàries sobre este tema. Així, durant la IV legislatura, la proposició no de Llei de 1996 relativa a ajudes a les ciutadanes i els ciutadans valencians empresonats pel franquisme que no van ser beneficiats per la Llei de Pressuposts Generals de l'Estat de 1990; i durant la V legislatura, la compareixença del Consell en 1997 per a donar compte de la Resolució 157/V sobre ajudes a ciutadans i ciutadanes valencianes empresonats pel franquisme i la proposició no de Llei de 1999 de revisió de les indemnitzacions a les persones que van patir represàlies per motius polítics durant el franquisme.

Més recentment, destacar la resolució 126/V aprovada el 29 de maig de 2001 per la Comissió d'Economia, Pressupost i Hisenda de les Corts Valencianes relativa a l'elaboració urgent d'un estudi del nombre de valencians i valencianes afectats pels supòsits determinats per la Llei 46/1977 de 15 d'octubre, d'amnistia, i exclosos de la disposició divuitena de la Llei General de Pressuposts de l'Estat dels anys 1990 i 1992 (BOCV núm. 102 d'11 de juny de 2001), en la qual es van resoldre les mesures següents:

"Primer. Elaboració d'un estudi sobre el nombre de valencians i valencianes afectats pels supòsits determinats per la Llei 46/1977, de 15 d'octubre, d'amnistia, i exclosos de la disposició divuitena de les lleis de pressuposts de l'Estat dels anys 1990 i 1992. Este estudi té caràcter urgent i s'ha de fer dins l'any 2001.

Segon. Una vegada elaborat l'anterior estudi, s'elaborarà una norma que regularà les ajudes econòmiques consistents en una prestació econòmica directa de percepció única i no periòdica, segons el temps de privació de llibertat.

Tercer. Que en cas de mort de la persona beneficiada, tant en l'estudi com en el Decret d'indemnitzacions, es van considerar com a preceptors els cònjuges – vidu o vídua– o aquella persona lligada al beneficiari de l'ajuda amb una relació de convivència anàloga a la conjugal, i als fills i filles que tinguen reconeguda oficialment la condició de disminució."

Esta Institució, especialment sensibilitzada amb la problemàtica plantejada, valora molt positivament les iniciatives parlamentàries referides.

L'actuació dels poders públics ha d'anar dirigida a l'equiparació dels ciutadans dels diferents bàndols que van participar i van patir les conseqüències de la Guerra Civil espanyola que va tenir lloc entre 1936 i 1939. Entenem que cal fer efectiva la reconciliació de tots els ciutadans que van patir presó i exigir un tracte just i equitatiu per a tots els ciutadans. Això ha estat en part possible, gràcies a diversa normativa preconstitucional i postconstitucional, la qual ha regulat les diferents indemnitzacions relatives al reconeixement de les situacions que va generar la guerra i la posterior captivitat de molts ciutadans i ciutadanes.

Per això, a pesar que la Llei 4/90, de 29 de juny, va comportar un reconeixement molt positiu i va fixar una indemnització, després de més de deu anys de vigència de l'esmentada llei, encara hi ha molts ciutadans de la Comunitat Valenciana que van patir alguns mesos de presó i que no han pogut percebre cap indemnització, proporcional al temps de captivitat.

Així, tots els ciutadans que van patir presó per raons polítiques, per un temps menor als tres anys, i també aquells que en data 31 de desembre de 1990 no tenien 65 anys, no van poder acollir-se a les indemnitzacions establides a favor d'aquells que van patir presó com a conseqüència dels supòsits previstos la Llei 46/1977, de 15 d'octubre, d'amnistia.

Per tot el que antecedix i de conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1998, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, suggerix a eixa administració que agilite les actuacions dirigides a corregir la injusta situació que, per raons d'edat o de temps de presó, que patixen encara molts valencians i valencianes, que van ser privats de llibertat per motius de la Guerra Civil espanyola de 1936 a 1939, amb temps de presó, i que no van poder acollir-se als beneficis de la disposició addicional divuitena de la Llei 4/1990 de 29 de juny, per no reunir els requisits establits.

Les queixes van ser tancades una vegada que l'administració ens va contestar el següent:

"En contestació al seu escrit referent a la queixa 201201, li faig saber que la Generalitat Valenciana, en compliment de la resolució 281V de les Corts Valencianes, que acordava, entre altres punts, "l'elaboració d'un cens de persones excloses de la

indemnització per la normativa estatal vigent", ha començat a prendre les mesures necessàries per a l'elaboració de l'esmentat cens. L'elaboració del cens de persones excloses de la indemnització estatal és el pas previ necessari per a poder elaborar, si s'escau, la norma que millore la normativa estatal.

En efecte, l'aprovació d'una norma que comporte una major despesa pressupostària requerix que el mateix estiga pressupostat amb l'autorització prèvia de l'autoritat corresponent. És fàcil comprendre que l'elaboració del cens és, per tant, requisit necessari per a poder quantificar la consignació pressupostària que puga donar cobertura a l'esmentada norma."

5. DROGODEPENDÈNCIES I ALTRES TRASTORNS ADDICTIUS

En la queixa núm. 200293, formulada pel Sr. F-J.B.M. com a usuari d'una unitat de deshabituació per a toxicòmans, es va resoldre el seu tancament en no observar-se una actuació incorrecta de l'administració.

5.1. Tabaquisme

L'Associació A.DE.SA.N.FU. va promoure les següents queixes en relació amb l'ús inadequat de l'hàbit de fumar i en aplicació del que establix sobre això la Llei 3/1997, de 16 de juny, de drogues i altres trastorns addictius.

La núm. 010051, en la qual es va fer la següent recomanació a l'Ajuntament d'Alacant, que va ser acceptada, i va passar a donar-nos compte que les actuacions inspectores constataren el compliment de la normativa sobre això:

"A.DE.SA.N.FU. va formular queixa davant d'esta Institució i va denunciar que en els centres que el C.I. té a Alacant no figuren els cartells necessaris sobre la prohibició de l'hàbit de fumar en centres comercials. La mateixa va ser traslladada a eixa Corporació, la qual, mitjançant escrit del Departament de Sanitat i Consum, ens va informar que havia estat girada visita a estos centres comercials i s'havia comprovat que hi havia cartells suficients que indicaven la prohibició de fumar i com que no van entendre que hi havia cap infracció, es va procedir a l'arxivament de les actuacions.

D'este informe es va donar trasllat a l'associació interessada, la qual va fer al·legacions en el sentit que no es qüestionava l'existència de cartells indicadors de la prohibició de fumar, sinó el fet que estos cartells no s'atenien al que estipula la legislació vigent. En efecte, la Llei 3/97 de les Corts Valencianes sobre drogodependències i altres trastorns addictius establix en l'article 21.2 que els rètols que indiquen la prohibició de fumar han de fer constar expressament l'expressió: "Fumar perjudica seriosament la salut de les persones fumadores actives i passives". I de l'actuat no es deduïx que els cartells a què es fa referència continguen la frase citada.

En conseqüència i en virtut de l'article29.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució es recomana a eixa Corporació que realitze les actuacions necessàries perquè en els centres comercials que el C. I. té a Alacant i, en general, en tots els locals que hagen d'exhibir cartells en què es prohibix l'ús del tabac al seu interior, continga l'expressió a què més amunt hem fet referència.

La núm. 010071 en relació amb l'incompliment de terminis en el tràmit administratiu dels expedients sancionadors. Igual que en l'anterior, es va dirigir el següent recordatori de deures legals a la Direcció General de Drogodependències de la Conselleria de Benestar Social, que es va acceptar íntegrament:

"A.DE.SA.N.FU. va promoure la queixa de referència en què posava de manifest l'incompliment per part de l'administració del que establix l'article 20.2 del RD 1398/1993, de 4 d'agost, que va aprovar el Reglament del Procediment per a l'exercici de la potestat sancionadora. Este precepte establix que l'òrgan competent dictarà resolució en els expedients sancionadors en el termini dels deu dies següents a la recepció de la proposta de resolució i la resta de documentació pertinent.

En el cas concret referit per A.DE.SA.N.FU. en la present queixa, es tractava d'un expedient sancionador en matèria de l'ús del tabac, que tenia com a suport la Llei 3/1997, de 16 de juny, de la Generalitat Valenciana, sobre drogodependències i altres trastorns addictius. D'acord amb l'esmentada llei, i en concret, amb l'article 54.2.a) la competència per a sancionar corresponia al Consell; es tractava de l'expedient sancionador 2/2000. Doncs bé, en este expedient es va dictar proposta de resolució el 16 d'octubre de 2000, i se'n va donar trasllat als interessats el 20 d'octubre de 2000 amb la concessió d'un termini de 15 dies per a presentar al·legacions, cosa que no van fer.

A pesar d'això, la proposta de resolució per part del Conseller de Benestar Social al Consell va ser feta l'1 de febrer de 2001, és a dir, quasi tres mesos després que acabara el termini per a al·legacions. D'esta manera es posa de manifest que s'incomplix el termini a què es referix l'article 20.2 del RD 1398/1993 en excés, i encara quan no s'han posta de manifest perjuís concrets ni per als administrats ni per al servei públic i tenint en compte a més a més la jurisprudència que no sanciona amb la nul·litat dels actes administratius l'incompliment dels terminis essencials, a fi de garantir l'efectivitat del principi de legalitat a què està sotmesa l'administració d'acord amb el que disposa l'article 9.1 i 3 i 103.1 de la Constitució Espanyola, esta Institució ha de fer l'oportú recordatori de deures legals, en el sentit que cal respectar tots i cadascun dels terminis procedimentals, independentment que siguen essencials o no i l'òrgan competent per a dictar l'acte".

La núm. 010085 denunciava la inactivitat de l'Ajuntament d'Alacant, perquè l'Excm. Ajuntament d'Alacant va rebre un escrit d'A.DE.SA.N.FU., en què denunciava el responsable del centre comercial P, per vulnerar diversos preceptes de l'article 21 de la Llei 3/1997, de 16 de juny, de la Generalitat Valenciana, sobre drogodependències i altres trastorns addictius. La queixa es va tancar una vegada que l'Ajuntament ens va comunicar que s'havia fet visita d'inspecció al Centre Comercial i, després de comprovar els incompliments denunciats, vam requerir els responsables dels establiments perquè els esmenaren i en una actuació posterior vam comprovar l'existència de cartells adequats

sobre la prohibició de l'ús del tabac i que no es fumara fora de les zones establides a este efecte.

En la núm. 010087 s'exposaven els següents fets i consideracions: que es va presentar en l'Excm. Ajuntament d'Alacant un escrit referent al fet que en totes les sales de teatre i en els cinemes d'eixe municipi es respectara el compliment estricte de la Llei Valenciana 3/1997, sobre drogodependències i altres trastorns addictius en matèria de senyalització i control de la prohibició de fumar i que l'esmentat juntament estava vulnerant l'article 42.4 de la Llei 30/1992, referent al deure d'informar l'interessat en el termini de 10 dies següents a la recepció de l'escrit d'iniciació del procediment, del termini màxim normativament establit per a la resolució i notificació dels procediments i dels efectes que puga produir el silenci administratiu. A fi de contrastar les al·legacions formulades pel promotor, vam dirigir escrit a l'Il·lm. Sr. Alcalde-President de l'Excm. Ajuntament d'Alacant, el qual ha remés informe, del qual hem donat trasllat als interessats perquè feren al·legacions, en consonància amb la queixa núm. 201004, referida a queixes d'anys anteriors, per tenir el mateix objecte.

La núm. 010162 feia referència a la falta de resolució expressa d'un recurs de reposició interposat davant l'Ajuntament d'Elx en matèria d'ús inadequat del tabac. La queixa va ser tancada en els següents termes, comunicats als promotors de la mateixa:

"Com a continuació al nostre escrit i una vegada rebut l'informe requerit a este efecte a l'Ajuntament d'Elx, ens posem novament en contacte amb vosté, a fi de donar-los coneixement del mateix i procedir al tancament del seu expedient, atés que del mateix s'aprecia que l'esmentada entitat ha procedit a la solució del seu problema en dictar-se el 5 de novembre de 2001 un Decret de la seua Alcaldia que resolia de forma expressa el recurs de reposició que vostés van interposar al seu dia i això, tenint en compte que el Tribunal Constitucional entén que els ciutadans tenen dret que les administracions públiques resolguen els recursos que davant els seus actes són interposats pels administrats de forma expressa i motivadament, cosa que ocorre en el present supòsit."

A.DE.SA.N.FU. es va dirigir a esta Institució i va manifestar que havia presentat escrit davant el Servei Territorial de Consum d'Alacant, en què denunciava la inexistència de fulls de reclamacions en les dependències de la Gerència del Cadastre d'Alacant i en la Sucursal núm. 1 de Correus d'Elx i això en relació amb el Decret 77/1994. Es va obrir com a conseqüència d'això la queixa 010203, i vam demanar informe al Servei Territorial de Consum i es va resoldre el tancament de l'expedient per considerar que no hi va haver cap irregularitat en l'actuació de l'administració.

Vam sol·licitar informe a l'Ajuntament d'Elx en relació amb la queixa núm. 010242, promoguda per la Sra. E.V.D., com a secretària d'A.DE.SA.N.FU. En la mateixa es referia que va presentar escrit en el Registre General de l'Ajuntament d'Elx referent al compliment de la Llei Valenciana 3/1997, sobre Drogodependències, en què sol·licitava que s'inspeccionara l'Estació d'Autobusos d'Elx per tal que el responsable de la mateixa complira l'obligació d'habilitar una sala de fumadors i senyalitzar convenientment la prohibició de fumar en tots els autobusos urbans que circulen per la ciutat; a pesar del temps transcorregut, no havia rebut contestació.

Tramitat l'expedient, es va dictar la següent resolució a l'Ajuntament d'Elx, que es troba en la data de redactar la present memòria pendent de contestació:

"Acusem recepció del seu escrit en què ens contesta a la queixa més amunt ressenyada, formulada per A.DE.SA.N.FU.

D'este escrit, de les al·legacions formulades pels interessats i la resta documentació existent en l'expedient es deduïx que s'ha procedit a senyalitzar la prohibició de l'hàbit de fumar, tant en els autobusos que presten el servei de transport urbà en eixa ciutat com en la seua estació d'autobusos, si bé els anuncis que expressen tal prevenció no s'ajusten exactament al que disposa l'article 21.2 de la Llei 3/1997, de 16 de juny, de la Generalitat Valenciana, sobre drogodependències i altres trastorns addictius, en el sentit que no solament cal expressar la prohibició de fumar, sinó que, a més a més, això perjudica seriosament la salut de les persones fumadores actives i passives.

D'altra banda, s'ha procedit a senyalitzar una zona de fumadors en l'estació d'autobusos d'eixa ciutat. En este sentit, l'associació que va promoure la queixa entén que la llei no establix l'acotació d'una zona, sinó d'una sala. Això és exactament el que assenyala l'article abans esmentat i així cal entendre'l, quan es tracta d'edificis públics, d'una habitació de grans dimensions segons el diccionari de la Reial Acadèmia Espanyola de la Llengua. D'altra banda, resulta obvi que el fum del tabac s'expandix llevat que la zona en què es fuma estiga degudament compartimentada, i en este cas, les persones no fumadores que circulen per les proximitats de la zona no tancada es poden trobar, tot i que siga lleument, en la necessitat d'aspirar el fum de les persones que fumen. El que s'acaba d'exposar ha de tamisar-se amb la prevalència del dret de les persones no fumadores sobre el dret a l'ús i consum del tabac, una prevalència que està explicada en l'article 22 de l'esmentada Llei 3/1997.

Del que hem exposat es deduïx que s'han adoptat les mesures necessàries per a publicitar degudament la prohibició de l'ús del tabac en determinats llocs, per la qual cosa en este sentit la queixa queda tancada.

En relació amb la llegenda que ha de figurar en la publicitat relativa a la prohibició de l'ús del tabac en determinats llocs, es fa un recordatori de deures legals en el sentit que es vigile que la llegenda s'ajuste al que disposa l'article 21.2 de la Llei 3/1997, de 16 de juny.

Per últim, quant a l'existència de llocs reservats per a persones fumadores, es recomana l'habilitació d'una sala en l'estació d'autobusos d'eixa ciutat per a persones fumadores.

Celebrem que s'haja solucionat favorablement un dels assumptes plantejats pels interessats i agrairem la remissió a esta Institució del preceptiu informe, en què es pose de manifest l'acceptació del recordatori i la recomanació o, si s'escau, les raons que s'estime per a no acceptar i això, de conformitat amb l'article29.1 de la Llei 11/88, de 26 de desembre, per la qual ens regim".

En la queixa núm. 0010305 A.DE.SA.N.FU. ens va indicar que havia presentat escrit davant de l'Ajuntament d'Elda en què sol·licitava que s'iniciara el procediment administratiu per a la incoació de l'oportú expedient sancionador contra el titular de la Cafeteria D.E.. Del que ha exposat el promotor de la queixa semblava desprendre's que

l'Ajuntament estava incomplint l'obligació establida en l'article 42.4, paràgraf segon, de la Llei 30/1992, de 26 de desembre, de règim jurídic i procediment administratiu comú, que establix que "en tot cas, les administracions públiques informaran els interessats del termini màxim normativament establit per a la resolució i notificació dels procediments, com també dels efectes que puga produir el silenci administratiu, inclosa l'esmentada menció en la notificació o publicació de l'acord d'iniciació d'ofici, o en comunicació que se'ls dirigirà a este efecte en els deu dies següents a la recepció de la sol·licitud en el registre del òrgan competent per a la seua tramitació. En este últim cas, la comunicació indicarà a més a més la data en què la sol·licitud ha estat rebuda per l'òrgan competent". Es va donar trasllat d'això anterior a l'Ajuntament d'Elda i després de la tramitació de l'expedient vam saber que el 1998 va començar una campanya per a la retirada de màquines de tabac del carrer, i es van alçar moltes actes d'inspecció. Pel que fa a l'assumpte concret de la queixa, es va iniciar l'expedient 13/001D en què no es va donar lloc a expedient sancionador, tan sols es va alçar acta d'inspecció perquè es va requerir el propietari perquè retirara la màquina, cosa que va fer.

També en este mateix expedient vam establir contacte amb la Direcció General de Drogodependències de la Conselleria de Benestar Social i vam transmetre la informació rebuda de l'Ajuntament d'Elda en el sentit que es va limitar a alçar acta d'inspecció, però no va procedir a obrir l'expedient sol·licitat, per la qual cosa l'associació que va iniciar la queixa requeria l'aplicació de l'article 54 b. de la Llei de la Generalitat Valenciana 3/1997, de 16 de juny, sobre drogodependències i altres trastorns addictius que establix que "quan es denuncie un fet, i previ requeriment a l'Ajuntament que resulte competent, este no incoe l'oportú expedient sancionador en el termini d'un mes a partir de la data de requeriment" serà competència del Consell. En este sentit, i a petició dels promotors de la queixa, vam procedir a la remissió de la documentació que obra en esta Sindicatura a l'efecte que, si ho consideraven oportú, feren operatiu el precepte citat. D'això vam donar compte als promotors de la queixa.

La núm. 010380, en què ens feia saber que s'havia dirigit escrit al Servei Territorial de Consum d'Alacant per a denunciar que el personal que manipulava aliments en el restaurant G-N d'Elx fumava, de manera que amb això s'incomplia la normativa sobre manipuladors d'aliments. Tanmateix, entenia que l'administració afectada no havia fet complir la normativa sobre això. Es va admetre i es va tramitar la queixa, la qual va ser tancada una vegada rebut l'informe de l'esmentat Servei Territorial i traslladat als promotors. D'acord amb aquell, es va fer una visita d'inspecció per part del Centre de Salut Pública d'Elx i es va constatar que en l'establiment hi havia cartells que delimitaven les zones de fumadors i no fumadors, i també que no hi havia indicis que els manipuladors d'aliments fumaren mentre feien el seu treball, llevat del fet, es puntualitzava, que la inhalació del fum del tabac podia ser directament per aspiració a través de la boca o indirectament a través del nas, i l'informe es referia a la primera via. A més a més, es manifestava que les competències sobre l'ús inadequat del tabac no corresponia als Serveis de Consumo sinó a la Direcció General de Drogodependències de la Conselleria de Benestar Social.

En la queixa núm. 010437 es va resoldre el seu tancament, en no constar una activitat irregular de la Conselleria de Benestar Social.

A petició d'A.DE.SA.N.FU, es van tramitar les queixes núm. 010470 i 010548 davant el Director General de Drogodependències, ja que l'Associació va interposar un escrit de denúncia per l'ús inadequat del tabac en la Pizzeria D.P., ubicada a Elx. Sol·licitat informe sobre això a la Direcció Territorial de Benestar Social d'Alacant, esta ens va indicar que l'esmentada sol·licitud va ser cursada a aquella Direcció General, a la qual ens vam dirigir, i ens van enviar l'informe corresponent, que vam traslladar als promotors de la queixa perquè feren al·legacions.

A.DE.SA.N.FU., en la queixa núm. 010549, ens manifestava que, amb data 15 de març de 2001, van presentar un escrit en l'Ajuntament d'Elx per a la Direcció General de Drogodependències de la Conselleria de Benestar Social, a fi que esta requerira l'esmentada Corporació perquè li enviara diverses denúncies que A.DE.SA.N.FU. va presentar en relació amb el que establix la Llei 3/1997, sobre drogodependències i altres trastorns addictius i concretament sobre l'ús del tabac en determinats centres oberts al públic i tot això a fi que, d'acord amb l'article 54.2 b) de l'esmentada Llei, la Conselleria de Benestar Social tramite els expedients sancionadors.

Posteriorment i a través de l'escrit que va donar origen a la queixa, l'entitat interessada va manifestar que no se li havia comunicat el termini establit per a resoldre el procediment administratiu i els efectes que poguera produir el silenci, tal com establix l'article 42.4 de la Llei 30/92, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i procediment administratiu comú. Com que els fets descrits podrien ser poc respectuosos amb els drets del promotor de la queixa, es va fer necessària la intervenció d'esta Institució, ja que l'article 17.2 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, per la qual es regix, li imposa el deure de vetlar perquè "l'administració resolga expressament, en temps i forma, les peticions i recursos que li hagen estat formulats".

Rebut el corresponent informe, es va donar trasllat del mateix a l'associació promotora de la queixa, i se'n va resoldre el tancament, atés que l'administració va acreditar haver comunicat les actuacions fetes, tal com se sol·licitava.

La queixa núm. 010760 és anàloga a altres promogudes per A.DE.SA.N.FU. en relació amb la falta de comunicació de resolució expressa en el procediment sancionador 2/2001, iniciat per la Direcció General de Drogodependències de la Conselleria de Benestar Social. En esta vam dictar la següent resolució, que ha estat remesa a l'Hble. Sr. Conseller de Benestar Social:

"A pesar del contingut del mateix (de l'informe remés per l'administració) i fins i tot d'alguna opinió d'esta Institució distinta, entenem ara el següent. En l'escrit que ens ha remés argumenta raonadament que l'associació promotora de la queixa no ostenta la condició d'interessada en el procediment administratiu sancionador, sinó solament la de denunciant, per la qual cosa, únicament ostenta el dret que se li acuse recepció de les denúncies que formula i se li indique, alhora, si s'obri expedient administratiu sancionador.

Esta Institució, a pesar que la postura d'eixe òrgan ha estat raonada, no la compartix pels següents motius. En l'article 22.1 de la Constitució Espanyola reconeix el dret d'associació i l'article 105.c) de la mateixa Norma Fonamental garantix la intervenció dels interessats en el procediment de producció d'actes administratius. Sobre esta base, l'article 31 de la

Llei 30/92, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, en conceptuar la condició d'interessat, establix que són aquells que sense haver iniciat el procediment tinguen drets que puguen resultar afectats per la decisió que en el mateix s'adopte (apartat b), de la mateixa manera que ho són aquells els interessos legítims dels quals, col·lectius, puguen resultar afectats per la resolució i es presenten en el procediment; de manera especial el punt 2 d'este article 31, reconeix a les associacions representatives d'interessos socials la condició d'interessat.

Amb les anteriors bases legals, entenem que l'ordenament jurídic espanyol és generós a l'hora d'atorgar la condició d'interessat i, per tant, part en el procediment administratiu, no solament a les persones físiques titulars de drets legítims que puguen trobar-se afectades per la resolució que es dicte i va ser propi de l'antiga Llei de procediment administratiu de 1958. Actualment, tant del tenor de la Llei 30/1992, com de la jurisprudència que l'ha desplegada a la llum de la Constitució Espanyola, el concepte d'interessat és molt més ampli, de manera que no s'entén com no podia tenir-lo una associació que es constituïx, i per tant és reconeguda per l'ordenament jurídic, amb una finalitat perfectament legítima, com és la de protegir la salut de les persones no fumadores. Cal notar en este punt que la legislació sobre ús del tabac prima el dret precisament d'ests persones no fumadores sobre les fumadores, per la qual cosa, en certa manera, l'associació promotora de la queixa està prestant un servei públic.

Així doncs, atés que ens trobem amb una associació que defensa uns interessos legítims, que es poden trobar afectats per la resolució que es dicte en el procediment administratiu sancionador, perquè a través del mateix es poden aconseguir els seus objectius i, per tant, entenem que ha d'ostentar la condició d'interessat.

Esta postura és congruent amb la doctrina del Tribunal Constitucional, segons la qual, quan s'obri un expedient sancionador que afecta directament un interessat, si un altre interessat pot ser directament afectat per la resolució que es dicte, encara que no siga el subjecte sobre el qual recaurà la possible sanció, també és interessat en el procediment sancionador (sentència164/1985, de 3 de desembre). Un exemple d'esta doctrina es recull en el Fonament 4t de la sentència del Tribunal Suprem de 18 de gener de 2000 (RA 1327) en què es diu: "perquè l'amplitud amb la qual la jurisprudència interpreta l'article 28.1 a) de la nostra Llei Jurisdiccional (RCL 1956/1890 i NDL 18435), per exigències de l'article 24.1 CE, i la substitució del concepte d'interés directe pel d'interés legítim, no arriba fins a l'extrem que no es condicione, en tot cas, la legitimació a l'existència d'un interés real i, per dir-ho amb paraules del Tribunal Constitucional (STC 143/1987 [RTC1987\143], F. 3r) l'interés legítim, al qual es referix l'article 24.1 [en què ha de dissoldre's el concepte més restrictiu de l'article 28.1 a) LJCA], "equival a titularitat potencial d'una posició d'avantatge o d'una utilitat jurídica per part de qui exercix la pretensió i que es materialitzaria si prospera esta" (SSTC 60/1982 [RTC 1982\60], 62/1983 [RTC 1983\62] 257/1988 [RTC 1988\257] i 97/1991 [RTC 1991\97], entre d'altres ".

Tot això anterior ho és sense perjuí que la decisió d'incoar procediment administratiu sancionador serà sempre de l'òrgan que té la competència (art. 11.2 del Reial Decret 1398/1993, de 4 d'agost), per la qual cosa, el particular denunciant no podrà qüestionar la decisió que es prenga en este sentit, però si presentar-se si s'inicia el procediment sancionador.

De conformitat amb el que hem exposat i amb el que preveu la Llei reguladora d'esta Institució, formulem a la Direcció General de Drogodependències de la Conselleria de Benestar Social la següent recomanació: que en els procediments sancionadors incoats com a conseqüència de denúncia formulada per l'associació per a la defensa de la salut dels no fumadors (A.DE.SA.N.FU.) per l'inadequat ús del tabac, se li conferisca la condició d'interessat, prèvia presentació en els mateixos ".

En l'actualitat ens trobem en l'espera que la Conselleria de Benestar Social ens manifeste la seua opinió sobre això.

En la queixa núm. 010800 es manifestava que no es complien els terminis establits en la Llei 30/1992, de 26 de novembre, per al tràmit de procediments sancionadors, en concret l'incoat com a conseqüència de publicitar tabac en la revista *E.V.*. Admesa la queixa, es va sol·licitar informe a la Direcció General de Drogodependències, que no l'ha emés, per la qual cosa es va fer un primer requeriment a este efecte.

La queixa núm. 200821 es va tancar una vegada que el cap d'Àrea de Justícia de la Direcció General de Justícia ens va indicar que havia estat enviada una senyalització suficient sobre la prohibició de fumar per a al Palau de Justícia d'Elx, de la qual cosa es va donar compte als promotors de la queixa sense que feren cap al·legació.

Així mateix va ser tancada la queixa núm. 200939 en els termes allí relatats.

En la queixa núm. 201004 l'Ajuntament d'Alacant ens ha comunicat que s'han fet inspeccions en les sales de cines i teatre de la ciutat i s'ha comprovat que es complia la prohibició de fumar en les mateixes, però no en les avantsales i rebosteries en què no regix la prohibició. S'ha donat als promotors de la queixa el tràmit d'al·legacions.

La queixa núm. 201114 es va tancar, una vegada que es va constatar la falta de contacte dels interessats amb la Institució, i també que el Sr. H. estava intern en el Centre Penitenciari del P. de S.M., on també ens dirigim sense obtenir resposta.

Continua en tràmit la queixa núm. 201197, en comprovar que, finalment, l'escrit de denúncia va ser tramitat per l'Ajuntament d'Elx, el qual, a instàncies nostres, ens ha remés informació sobre l'actuat i ha aconseguit el compliment de la Llei 3/1997 de la Generalitat Valenciana sobre drogodependències i altres trastorns addictius en matèria d'ús del tabac. Actualment ens trobem en termini perquè l'esmentada associació faça al·legacions a la informació a què s'ha fet referència i de la qual se li ha donat trasllat.

En el moment de redactar este informe, estem esperant que l'administració afectada ens conteste a la resolució que vam formular en relació amb la queixes núm. 200477 i 200914 —pàg. 275 de l'anterior informe— i que ho va ser en el mateix sentit que la núm. 010760, a la qual ens acabem de referir. Idèntica problemàtica es va donar en la queixa 200907, si bé l'Il·lm. Sr. Director General de Drogodependències ens ha contestat ja i ha acceptat la recomanació, per la qual cosa hem tancat l'expedient i li ho hem comunicat a A.DE.SA.N.FU.

En la queixa núm. 201248 es va rebre l'informe de l'Ajuntament d'Elx, en què donava compte de les inspecciones fetes, en què es va constatar el compliment de la normativa sobre l'ús del tabac en els locals en qüestió, com també de la comunicació que de tal actuació es va donar a l'associació que es va dirigir a nosaltres.

6. ALTRES QUEIXES

6.1. Ajudes econòmiques

Es va rebre en esta Institució un escrit firmat per el Sr. J.B.B., que va ser registrat amb el número 010508. En el mateix ens manifestava que la seua situació laboral i de salut era precària, es trobava en l'atur i se li havia denegat, en via administrativa i judicial, una prestació per incapacitat permanent total. Així mateix era deutor de l'Ajuntament de Picassent i de l'Institut Nacional de l'Habitatge. El problema de desocupació també afecta la seua esposa i, d'alguna manera la seua filla, que conviu en el domicili familiar amb el seu fill, nét de l'interessat, que patix un trastorn general de creixement. Amb estes circumstàncies, l'interessat va ser usuari dels Serveis Socials de l'Ajuntament i havia percebut una prestació econòmica reglada, la qual, segons sembla, s'exhauria en dates pròximes.

Sol·licitat i rebut informe sobre això a l'Ajuntament de Picassent, es va comunicar a l'interessat el següent:

"En síntesi, ens diu l'Ajuntament de Picassent que a través del Departament de Serveis Socials s'està intervenint sobre la seua família i sobre vosté. En concret, es diu que se li han aplicat els recursos de: prestacions econòmiques individualitzades per a fer front al lloguer de la casa i a despeses extraordinàries, habitatge social, beca per a escola infantil, exempció de taxa per a expedició de cèdula d'habitabilitat i prestació econòmica reglada. Últimament la seua filla, a través d'un programa d'inserció laboral, ha accedit a un treball en una empresa d'atenció a persones majors, com vosté, que ha subscrit un contracte de treball des de l'1-11-01 fins al 31 de març de 2002. Per últim, també se'ns informa que el gabinet psicopedagògic municipal fa el seguiment del seu nét."

El Sr. P.L.T. i la Sra. J.V.P. es van dirigir a esta Institució i van demanar una ajuda econòmica fins que trobaren treball, a causa de la manca d'ingressos del matrimoni, el qual, a més a més té dos fills. La queixa es va obrir amb el núm. 010598 i després del seu estudi vam suggerir als interessats que exposaren la seua problemàtica davant l'equip social de base del seu Ajuntament, que era Pedreguer.

En dates posteriors es van dirigir de nou al Síndic de Greuges, esta vegada mostrant la seua discrepància per l'actuació de l'Àrea de Serveis Socials d'este Ajuntament. Així doncs, es va reobrir la queixa i es va sol·licitar informe en relació amb les pretensions dels interessats. Després de l'estudi de tots els antecedents que es troben en l'expedient se'ls va comunicar:

"Com a continuació al nostre anterior escrit del 20 de novembre passat, i una vegada rebut l'informe requerit a este efecte a l'Ajuntament de Pedreguer i les al·legacions per vostés fetes, ens posem en contacte novament a fi de donar-los coneixement del tancament del seu expedient, atés que del detallat estudi de la seua queixa, de la documentació aportada i de l'informe emés per l'administració, no deduïm l'existència d'actuacions públiques que vulneren els seus drets constitucionals o que, per la seua irregularitat infringisquen els principis d'actuació administrativa assenyalats en l'article103.1 de la Constitució.

En efecte, ja amb data 22 d'agost passat es va procedir al tancament de la present queixa sobre la base que no s'han dirigit prèviament a l'administració afectada, i no s'apreciava actuació deguda per part d'esta; en este sentit se'ls va suggerir que si ho consideraven oportú a la vista de les necessitats que manifestaven, demanaren l'actuació del Departament de Serveis Socials del seu Ajuntament.

Així ho van fer i consideraren què l'actuació municipal no va ser adequada, raó per la qual el 28 de setembre passat van presentar un nou escrit a la vista del qual es va reobrir l'expedient. Es va sol·licitar informe a l'Ajuntament sobre els extrems que vostés denunciaven va emetre el 29 d'octubre passat, i els en vam donar trasllat perquè formularen al·legacions al mateix, cosa que van fer en data 26 de novembre passat.

De tot l'actuat es deduïx que vostés van acudir al Departament de Serveis Socials el dia 7 de setembre de 2001 en què se'ls va explicar sobre els recursos als quals podien accedir i en concret a les prestacions econòmiques reglades i prestacions econòmiques individualitzades, si bé prèvia sol·licitud a les quals haurien d'acompanyar determinada documentació. L'esmentada sol·licitud és inicialment firmada, i queda en les dependències municipals en l'espera que aporten la documentació per a unir a la mateixa, i són citats a este efecte per al 18 de setembre pròxim. Tanmateix el dia següent a la firma, és a dir, el 8 de setembre remeten una carta certificada i anul·len la sol·licitud que ja havia firmat. Telefònicament se'ls comunica que sense la seua sol·licitud no es poden tramitar les ajudes i que poden firmar-ne una nova, i vostés al·leguen què les dades que se'ls sol·liciten són codificades i no les van presentar. El 17 de setembre, a pesar d'això anterior, demanen un nou imprés i se'ls dóna en una fotocòpia, que no accepten a pesar de ser vàlida, i els donen l'únic original que tenia l'Ajuntament.

Este imprés se'l van emportar i van dir que quan tingueren la documentació necessària el presentarien. Finalment no han presentat cap sol·licitud, ni documentació. Este últim punt el confirma l'informe municipal i el fet que vostés no han acreditat haver-lo fet mitjançant la presentació de fotocòpia dels suposat escrit de sol·licitud amb el segell de registre d'entrada de l'Ajuntament. Per contra, el seu escrit d'al·legacions va acompanyat de la tan citada sol·licitud i documentació pertinent, però esta Institució no és qui tramita les ajudes, per la qual cosa es tornen a donar les circumstàncies que van dur al tancament de l'expedient en la primera ocasió, és a dir la falta de petició prèvia a l'administració. Per tant, una vegada més els advertim que si no es dirigixen amb caràcter previ a l'administració, esta Institució no pot apreciar, lògicament, cap irregularitat en una actuació que no s'ha iniciat."

La Sra. A.A.G. va formular queixa a través del Servei d'Atenció al Ciutadà d'esta Institució en la qual exposava la seua problemàtica. Amb el núm. 010851, es va

sol·licitar informe a l'Ajuntament d'Alacant i els va exposar que és mare d'un bebé de nou mesos que necessita llet materna de continuació. La interessada manifesta que no tenia recursos econòmics per a comprar l'esmentada llet, i s'havia dirigit al Centre Social núm. 3 i, per indicació d'este, al Centre de Salut de Babel, en què li indicaven què la Conselleria de Sanitat solament subvenciona les llets que són prescrites pel pediatra quan hi ha alguna patologia que les aconselle, però no en el supòsit de les llets maternitzades de continuació. Per això, de nou, la interessada va acudir al Centre Social núm. 3 i va exposar el seu problema, en el qual li van donar cita per a dies posteriors, la qual cosa li va causar gran sorpresa, atés que necessitava l'ajuda amb caràcter urgent. Per això es van fer les gestions telefòniques amb el referit Centre Social i es va solucionar el problema que afectava la interessada, la qual cosa ens va comunicar ella mateixa i vam procedir al tancament de la queixa, una vegada rebut l'informe de l'Ajuntament.

El Sr. D.B.F. va formular la queixa núm. 011008 en la qual ens feia saber que va patir una malaltia a conseqüència de la qual patix diplòpia, la qual cosa va provocar que l'empresa en què treballava li rescindira el contracte durant el període de prova, i passar a dependre de l'Institut Nacional de la Seguretat Social a l'efecte de la prestació per incapacitat temporal. Considerava que l'alta mèdica respecte de l'esmentada malaltia no era adequada perquè continuava veient doble, per això va recórrer l'alta mèdica. El fet cert és que actualment no percep cap prestació, ni té treball amb el qual mantenir la seua família.

Vam remetre ofici a les Direccions Territorials de Sanitat i Consumo i d'Ocupació a Castelló, al temps que li vam informar que si de la seua problemàtica es derivara alguna qüestió relativa a la prestació d'incapacitat temporal o qualsevol altra gestionada per l'Institut Nacional de la Seguretat Social, esta Institució no podria investigar-la, atés que estes són competències no transferides a la Comunitat Valenciana, per la qual cosa hauria de dirigir-se al Defensor del Poble. Així mateix, si la seua situació econòmica demandara actuacions urgents li vam suggerir que es dirigira a l'Equip Social de Base del seu municipi, ja que es gestionen per a això prestacions econòmiques per a situacions d'emergència, a través de les modalitats de prestacions individualitzades i prestacions econòmiques reglades.

Una vegada rebuts els informes requerits a la Direcció Territorial de Sanitat i Consum de Castelló i Servei Valencià d'ocupació i Formació, li vam donar coneixement del contingut dels mateixos en els següents termes, i li vam demanar que ens remetera les al·legacions o consideracions que pel que fa al citat informe estimara convenients.

"Les administracions implicades ens indiquen què vosté va començar a treballar el passat 2 de gener en l'empresa M., S.A.. Pel que fa a la seua situació sanitària, se'ns diu que la monoparèsia del sisé parell es va resoldre sense tractament i en va quedar exclusivament una diplòpia del quadrant extern de l'ull dret, una situació que no pot determinar-se si és definitiva o no, però sí que no necessita tractament. La seqüela que queda és que, en girar l'ull cap a la dreta, es veu doble amb el mateix; cosa que no passa si mira de front o a l'esquerra; esta lleu limitació de la visió pot corregir-se amb una mica d'entrenament, raó per la qual se li va donar l'alta mèdica."

El Sr. J-M..R.N. va iniciar la queixa núm. 011043 en la qual ens deia que es trobava en l'atur a causa d'una malaltia i que a pesar d'haver cotitzat a la Seguretat Social durant molts anys, no va poder ser titular d'una pensió per invalidesa, ja que tenia

determinades quotes pendents de pagament. La seua situació s'agreujava pel fet que li havien embargat la casa i el vehicle, de manera que la seua família estava vivint en una casa que és d'ell i dels seus germans, amb el consentiment d'estos últims, mentre troben comprador. Admesa la queixa vam sol·licitar informe social a l'Ajuntament de Crevillent.

Rebut l'informe requerit a l'Ajuntament de Crevillent, li vam donar coneixement del mateix perquè ens enviara les al·legacions o consideracions que pel que fa al citat informe estimara convenients. Li dèiem:

"Segons este informe, la problemàtica que presenta la seua família ja és coneguda pel Departament de Serveis Socials de l'Ajuntament, qui ens informa que al seu dia, l'Institut Nacional de la Seguretat Social li va denegar la prestació d'invalidesa per no considerar que les seqüeles que patix siguen d'entitat suficient per a incapacitar-lo laboralment. Així mateix, ens dóna compte del tractament a què s'està sotmetent la seua esposa, segons sembla, amb resultats positius últimament, la qual cosa, en definitiva, redunda en un millor ambient familiar, tant, i fonamentalment, de cara a la seua filla petita com a la resta de membres.

Pel que fa a l'aspecte estrictament econòmic, vosté és perceptor d'una ajuda de l'Institut Nacional d'Ocupació per import de 54.000 ptes. mensuals fins al pròxim mes de maig, que podrà sol·licitar que li siga renovada fins al febrer de 2003. Així mateix, la seua altra filla que conviu en el domicili familiar està treballant. No obstant això, d'acord amb el nombre de membres de la família i els reduïts ingressos amb què compta, l'Ajuntament de Crevillent ens indica que podrien sol·licitar algun tipus d'ajuda addicional fins que s'estabilitze la seua situació laboral.

Quant a la possibilitat d'accedir a una pensió d'invalidesa no contributiva i com a continuació al que li indicàvem en el nostre escrit anterior, no complix vosté el requisit de manca de rendes o ingressos, atés que és perceptor a títol personal d'una renda de 54.000 ptes. mensuals, superior a la prestació no contributiva."

6.2. Servei d'ajuda a domicili

La Sra. A.B.S. va promoure la queixa núm. 010049 en la qual qüestionava l'actuació de l'Ajuntament de Crevillent en els següents termes: "des del 1997, el seu marit havia estat rebent ajuda domiciliària dels Serveis Socials d'eixa Corporació de dilluns a divendres, de matí sobre les 10.00 h i al migdia sobre les 15 h. L'auxiliar que prestava el servei li va comunicar a mitjan mes de gener que l'ajuda es restringia al servei del matí, i ja eixe mateix dia no va tornar a migdia". L'autora de la queixa no entenia la modificació de l'ajuda domiciliària quan cada vegada li era més necessària, i es mantenien les mateixes condicions econòmiques i socials en la seua família, i també havia pagat puntualment totes les quotes establides pel servei, sense cap demora.

Tramitada la queixa es va tancar una vegada rebut l'informe de l'Ajuntament, del qual es va donar trasllat a la interessada, qui va agrair la nostra intervenció. El que va ocórrer és que el passat mes de gener, el Servei d'Assistència a Domicili de la localitat va haver

d'atendre cinc nou casos d'higiene personal urgents, la qual cosa resulta inusual per raó de la població amb què compta. El personal que atén el Servei és limitat i, lògicament, no podia fer front als serveis anteriors i als que van sorgir amb caràcter d'immediatesa. Això es va reflectir en dos usuaris habituals del servei; en el cas concret de la interessada es va optar per proposar-li eliminar el canvi de bolquers al seu marit sobre les següents bases: en primer lloc, perquè en el domicili viu una filla del matrimoni que podria fer esta tasca i, en segon lloc, que si ocorria qualsevol emergència o necessitat imprevista, el Servei d'Ajuda a Domicili faria front a la mateixa. Tot això va ocórrer mitjançant acord entre l'auxiliar que prestava servei i la interessada. Tanmateix, en dates posteriors, este acord no va ser acceptat, per la qual cosa es va formular la queixa. En última instància, l'Ajuntament va restablir el servei en les primitives condicions, de la qual cosa vam donar compte a la interessada, qui ens ho va confirmar i amb això vam tancar la queixa.

Ens vam dirigir a l'Excm. Ajuntament de Burjassot en la queixa núm. 010546, promoguda per la Sra. G.R.M. i en què exposava que la seua mare, la Sra. E.M.C., amb domicili en eixa localitat, necessitava, per raó de la seua edat, assistència domiciliària, per la qual cosa la interessada i els seus germans havien tramitat la corresponent sol·licitud davant d'eixa Corporació, la qual, entre altres documents, li ha sol·licitat fotocòpia de les declaracions sobre l'impost de la renda de les persones físiques de tots els fills de la Sra. M.C. En este punt entén la interessada que és una informació que solament deuen aquells familiars que convisquen amb la persona que es beneficie del servei d'assistència a domicili.

Rebut un complet informe es va donar compte del mateix a la interessada, la qual no va fer al·legacions al mateix, per la qual cosa es va tancar la queixa i es va considerar correcta l'actuació de l'administració, atés que la informació sobre rendes es basava en la regulació del dret d'aliments entre parents que es conté en el Codi Civil, el qual de cap manera té condicionants en el fet de la convivència entre els alimentistes i els que estan obligats a prestar aliments.

El Sr. L.D.G. va promoure la queixa núm. 010903, en què posava de manifest el seu descontent amb l'Ajuntament de Chulilla per la reducció del servei d'ajuda a domicili a la seua mare en un 90%.

Tramitada la queixa es va sol·licitar informe a l'esmentat Ajuntament, que el va emetre i es va traslladar en dates recents a l'interessat perquè fera al·legacions.

6.3. Plans de garantia social

La Sra. E.L. J., de Burjassot, es va dirigir a esta Institució mitjançant escrit que va donar lloc a la queixa núm. 020252. En esta ens deia que és mare d'una filla de 22 anys amb síndrome de Down i amb un grau del 66% de minusvalidesa dictaminada per l'E.V.O. i que fins als 19 anys va estar en el centre d'educació especial Virgen de la Esperanza de Cheste, però en acabar el curs es va quedar a casa en no haver-hi recurs social alternatiu. L'horari laboral de la resta de la família és incompatible amb la cura de la seua filla, per la qual cosa ha d'estar sola en el domicili familiar fins a les 17.00 h, amb el consegüent

risc per a la seua pròpia vida i la dels veïns. Per això va sol·licitar en l'Ajuntament de Burjassot, Departament de Serveis Socials, una plaça en un centre ocupacional per a la seua filla, i es troba en llista d'espera. No obstant això, considerava el més convenient, ateses les circumstàncies relatades, era que la seua filla poguera acollir-se a un programa de garantia social. Vam admetre la queixa i ens vam dirigir a l'Il·lm. Sr. Director General d'Ordenació Educativa-Servei de Formació Professional de la Conselleria de Cultura i Educació. Ens va contestar en els següents termes, amb la qual cosa vam resoldre el tancament de la queixa:

"1. De conformitat amb el que establix el Decret 39/1998, de 31 de març, del Govern Valencià, d'ordenació de l'educació per a l'atenció de l'alumnat amb necessitats educatives especials (DOGV, 17-04-98):

Article 27.4: "(..), el límit d'edat per a estar escolaritzat en un centre d'educació especial serà el de 20 anys."

2. L'ordre conjunta de 24 de febrer de 2000, de les Conselleries de Cultura, Educació i Ciència i Ocupació, per la qual es regulen els programes de garantia social en la Comunitat Valenciana (DOGV, 14-03-00), modificada parcialment per l'Ordre de 16 de març 2001(DOGV, 20-04-01), considera per primera vegada en la nostra Comunitat programes de garantia social de la modalitat necessitats educatives especials que cal desplegar en els centres específics d'educació especial i dirigits a l'alumnat que es troba en el tram d'edat comprés entre els 16 i els 25 anys.

Este marc normatiu ha propiciat que, al llarg del curs anterior, oferiren estos programes alguns centres específics ubicats a Borriana, Vila-real, Sagunt i València-El Saler.

Pel que fa al curs escolar 2001-2002, la resolució de 15 de juny de 2001 (DOGV, 26-06-01) ha aprovat els programes de garantia social per a desplegar-los en centres públics específics d'Educació Especial. Són els següents:
a) CPEE Santo Àngel de la Guarda (Alacant): "Fontaneria"
b) CPEE Gargasindi (Calp): "Auxiliar de bugaderia".
c) CPEE Sanchis Banús (Ibi): "Auxiliar d'activitats teatrals".
d) CPEE Pla d'Hortolans (Burriana): "Pla d'iniciació d'activitats sobre les falles I1"; "Serveis a la comunitat i autoajuda ".
e) CPEE La Panderola (Vila-real): "Vivers i jardins".
f) CPEF Baix Maestrat (Vinaròs): "Auxiliar en jardineria i vivers".
g) CPEE Sebastiàn Burgos (València-El Saler): "Auxiliar fusteria i ebenisteria"; "Ajudant d'hostaleria".
h)CPEE San Cristóbal (Sagunt): "Adquisició de tècniques i tasques bàsiques en ceràmica"; "Adquisició de tècniques i tasques en fusteria".
i) CPEF Pla de la Mesquita (Xàtiva): "Operari de terrisseria-ceràmica".

Sobre la base del que s'ha exposat anteriorment i considerant que:

No tenim constància que acredite que el C.A.L. s'haja dirigit a la Conselleria de Cultura i Educació per a sol·licitar un lloc en un Programa de Garantia Social.

Una vegada complit el requisit d'edat anteriorment esmentat (20 anys), este alumnat és competència de la Conselleria de Benestar Social, a la qual, des d'esta mateixa Direcció General se li han facilitat dades estadístiques a quatre anys vista de l'alumnat —en el

tram d'edat 16-20 anys— es troba escolaritzat en centres específics d'educació especial de la Comunitat Valenciana i abandonarà el sistema escolar per a incorporar-se a centres ocupacionals, centres especials d'ocupació, centres de dia, etc.

És per això que des d'esta Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística se suggerix que l'alumna es dirigisca, al llarg de la primera setmana del mes de setembre pròxim, a qualsevol centre públic específic d'educació especial dels enumerats i sol·licite plaça per a dur a terme el programa de garantia social de la modalitat Necessitats Educatives Especials adaptat a les seues característiques."

A.A. va promoure la queixa núm. 010877. Vam sol·licitar informe a l'Il·lm. Sr. Secretari General de la Conselleria de Cultura i Educació en els següents termes:

"A.A. és una organització no governamental amb més d'onze anys de trajectòria, legalment constituïda com a fundació privada benèfica d'assistència social, d'àmbit provincial, sense ànim de lucre i de caràcter indefinit i que les seues activitats, iniciades l'any 1991, tenen com a finalitat primordial l'acollida, ajuda, assistència i promoció social de les persones immigrants de cara a la seua plena integració en la nostra societat, com també a la sensibilització social i l'estudi de la investigació de les seus problemàtiques.

Entre els molts programes que A.A. ve desenrotllant des de fa vuit anys, està desplegant un programa de garantia social d'operari de vivers i jardins per a alumnes immigrants que permetia donar una formació a menors immigrants que no tenien una altra perspectiva social, alhora que afavorir la seua educació i la seua integració social, i ha facilitat eixides professionals tangibles.

Les pràctiques s'impartien en el viver que A. A. té cedit per a la fundació de paralítics cerebrals, San Rafael, fet que permetia que estes persones pogueren fer activitats en el viver.

Dins el termini i en la forma legal escaient, vam sol·licitar la continuació d'este programa davant la Conselleria de Educació i Ocupació i vam comprovar amb sorpresa que, després de set anys ininterromputs, s'havia deixat fora A.A. amb motiu de "Puntuació Insuficient".

Desconeixien els criteris que fonamenten esta decisió, ja que en cap moment se'ls va comunicar la mateixa com tampoc la puntuació obtinguda.

Esta decisió implicava deixar de donar suport a un programa que s'estava fent de manera ininterrompuda des de fa vuit anys, dirigit a un sector social que requerix més i majors suports, com són els immigrants.

Consideraven què tenien fonaments suficients per a sostenir que eixa decisió podia no basar-se en criteris i elements objectius, sinó en ser una mesura discriminatòria contra la institució A.A., i s'han infringit els principis d'objectivitat, igualtat i lliure concurrència recollits en l'ordenament vigent.

Per això A. A. va presentar el 31 d'agost un recurs de reposició davant el conseller d'Educació i va demanar que es revisara el barem i la decisió, i es va revocar així la decisió

adoptada. Tanmateix, la Conselleria havia incomplit la seua obligació legal de contestar este recurs en el termini legal establit."

Rebut l'informe que va emetre la Secretaria General de la Conselleria de Cultura i Educació, es va traslladar el mateix a l'entitat promotora de la queixa perquè fera al·legacions, i les va fer en dates recent, raó per la qual es troba pendent de ser resolta.

La núm. 201039 està en tràmit una vegada rebudes les al·legacions de l'interessat en les quals discrepava en alguns punts de l'informe municipal, raó per la qual es va demanar un nou informe actualitzat, del qual es va donar trasllat a l'interessat. Se'n deia, en síntesi, que se li havia oferit plaça en un alberg municipal, atés que la possibilitat d'habitar un pis de convivència no era adequada, perquè l'interessat no complia els requisits per a això, entre els quals estan certes normes de convivència, que no acceptava, a més de ser perceptor d'una pensió no contributiva per import de 73.000 pessetes mensuals. En tot cas, des del 21 d'abril passat el promotor no ha acudit al Centre Social que ha conegut el cas, per la qual cosa no ha estat possible iniciar o prosseguir cap actuació. No consta que l'interessat haja fet cap al·legació.

La queixa núm. 201221 ha estat tancada, després de constatar que l'esposa de l'interessat residix actualment fora de la Comunitat Valenciana; l'interessat no ha tornat a demanar la intervenció dels Serveis Socials municipals i el menor es troba acollit en una família amb la qual els progenitors tenien certs vincles, mitjançant el consentiment d'estos.

6.4. Problemàtica del Grau de València

Un substanciós nombre de veïns del Grau de València, a través de la seua associació, va acudir al Síndic de Gregues i va demanar la seua intervenció a fi que aconseguira eliminar o pal·liar les conseqüències indesitjables que els generava l'exercici de la prostitució i les circumstàncies concurrents amb el mateix, com ara la drogaaddicció i la inseguretat ciutadana. A més a més de l'associació de veïns, altres col·lectius es van mostrar interessats en la qüestió. La queixa es va admetre amb el núm. 010002 i es va tramitar amb la petició d'informació a l'Ajuntament de València i es van mantenir reunions amb alguns dels interessats. Es va dictar la següent resolució, dirigida a l'Excma. Sra. Alcaldessa de València i que posa de manifest els fets que va donar lloc a l'inici de les nostres investigacions:

"Com vosté sap, en data 4 de gener de 2001 va tenir entrada en esta Sindicatura un escrit de queixa presentat per l'Associació de Veïns G.P. i deu entitats i col·lectius del G. de València.

En el seu escrit substancialment exposaven què des de fa temps en la zona del Grau-Port s'està exercint la prostitució al carrer i la venda de drogues, de manera que es generava una inseguretat ciutadana que redunda en la qualitat de vida dels veïns de la zona.

Tots estos fets, segons ens indicaven els promotors de la queixa, van ser denunciats en diverses ocasions davant d'eixa Corporació Local.

En el moment de presentar la queixa es mantenien els problemes de droga, prostitució i inseguretat ciutadana, sense que per part de l'Ajuntament de València s'hagueren adoptat solucions per a eradicar els problemes plantejats.

En data 22 de gener de 2001 vam admetre a tràmit la queixa i vam donar trasllat de la mateixa a eixa Corporació Local, a fi de contrastar les al·legacions formulades pels promotors de la queixa, i amb la sol·licitud d'informació suficient i exhaustiva sobre este assumpte.

En data 12 de març va tenir entrada en esta Institució l'informe referenciat. En el mateix l'Ajuntament enumerava les intervencions dutes a terme per part de la policia des d'octubre de 2000 fins a febrer de 2001, i també l'increment de la presència policíaca en la zona, la qual cosa, cite textualment, "va motivar el descens notori de l'exercici de la prostitució de carrer i del consum de drogues en la via pública".

Del contingut d'eixe informe vam donar trasllat als promotors de la queixa a l'efecte que, si ho consideraven oportú, presentaren al·legacions; i així ho van fer l'11 de maig de 2001.

En l'escrit d'al·legacions, els interessats, pel que fa al descens de la prostitució, discrepaven de l'informe d'eixa Corporació, mentre que pel que fa al tràfic de drogues i la inseguretat ciutadana indicaven què "la presència policíaca s'ha notat, però no per això ha disminuït la venda a la menuda en altres punts".

Davant d'estes al·legacions i amb la intenció d'aprofundir encara més en l'estudi de la queixa, esta Sindicatura, en data 1 de juny, va demanar a eixa Corporació Local informació relativa als plans de futur i les actuacions que eixa Corporació Local preveia realitzar per a solucionar els problemes de la zona, com també que ens especificara quins graus de coordinació i d'implicació estaven tenint altres administracions públiques, especialment la Delegació Govern i la Generalitat Valenciana.

En data 28 de juny va tenir entrada en esta Institució la informació requerida, en la qual, bàsicament, se'ns informava que per part d'eixe Ajuntament s'havien fet les següents actuacions:

- Reunions periòdiques amb les associacions de la zona per part de les forces de seguretat.

- Existència d'un esborrany de conveni per a la posada en marxa d'un programa d'atenció a les persones que exercixen la prostitució als carrers de València, en què va participar la Generalitat Valenciana a través de les Conselleries d'Economia, Hisenda, Ocupació i Benestar Social. En el mateix s'incloïa la participació de Cáritas.

De l'esmentada informació se li va donar trasllat als promotors de la queixa.

En data 3 d'agost de 2001, i a la vista de l'anterior informe, els promotors de la queixa ens comunicaven què si bé els problemes s'havien reduït encara que no havien estat eliminats.

Posteriorment, i a petició dels promotors de la queixa, en data 11 de setembre es va produir una reunió amb esta Sindicatura a l'efecte d'estudiar la problemàtica plantejada.

De l'estudi de la queixa, dels informes de l'Ajuntament de València, les al·legacions fetes com també les entrevistes amb les dos parts, esta Institució procedix a resoldre l'expedient amb les dades de què disposa; per això, li demane que considere els arguments que, com a fonament del suggeriment amb què concloem, finalment li expose:

El Síndic de Greuges, d'acord amb l'article 24 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, és l'alt comissionat de les Corts Valencianes que ha de vetlar pels drets reconeguts en el títol I de la Constitució Espanyola en l'àmbit competencial i territorial de la Comunitat Autònoma Valenciana.

De l'estudi de la queixa es deduïx que són diversos els drets de rellevància constitucional que poden trobar-se afectats; així, destaquem, entre d'altres: l'article 17, dret a la llibertat i a la seguretat; article 19, lliure circulació; article 43, dret a la protecció de la salut; i l'article 39, pel que fa a la protecció dels nens.

Considerem que un component bàsic del denominat estat del benestar a què es referix el nostre text constitucional, és que els poders públics garantisquen a tots els ciutadans el lliure exercici i el benefici dels seus drets, sense que puguen existir límits als mateixos.

D'altra banda, l'article 25 de la Llei 7/1985, d'abril, reguladora de les bases de règim local, establix que els municipis han d'exercir, en els termes de la legislació de l'Estat i de les comunitats autònomes, competències sobre protecció de la salubritat pública i prestació dels serveis socials i de promoció i reinserció social.

Pel que fa als problemes que es plantegen en la queixa (l'elevat índex de prostitució en la zona, el tràfic de drogues i, possiblement conseqüència d'això, la inseguretat ciutadana) esta Sindicatura, dels contacte mantinguts amb les dos parts, coincidix en el fet que la solució del problema, d'una banda, no és fàcil o, com a mínim, no es pot produir a curt termini; d'una altra banda, el fet que no sembla que puga existir una solució única, sinó que més aviat es tracta de fer diferents actuacions per a eradicar els problemes plantejats.

Així, de la reunió mantinguda el passat 11 de setembre amb l'associació de veïns, esta ens va apuntar una de les conclusions a les quals havien arribat després de les entrevistes amb els representants de les forces de seguretat, que no era una altra que insistir en la idea que una major presència policíaca en la zona ha d'anar acompanyava d'una millor dotació de mitjans als mateixos per a combatre els problemes. D'esta reflexió donem trasllat a eixa Corporació Local en este suggeriment.

Certament, no podem negar la major sensibilitat i els importants esforços d'eixa Corporació Local per a resoldre els problemes plantejats. En este sentit, la recent firma del conveni de col·laboració entre la Generalitat Valenciana, la Delegació del Govern i l'Ajuntament de València amb l'entitat Cáritas diocesana de València per a la posada en marxa d'un programa integral d'atenció a les persones que exercixen la prostitució als carrers de la ciutat de València, del qual vam donar còpia als promotors de la queixa, és una acció més encaminada a solucionar els problemes plantejats.

L'esmentat conveni naix arran de l'activitat de diferents administracions públiques (estatal, autonòmica i local). Des d'esta Sindicatura considerem que el conveni és un element fonamental per a reduir el problema, per la qual cosa cal, a través de tots els mitjans possibles, potenciar la seua ràpida posada en funcionament, ja que la tardança, en última instància, va en detriment dels drets dels ciutadans. Efectivament, coneguda la greu situació de deteriorament social i delinqüència existent en la zona fa necessari un major esforç municipal per a evitar la marginació, la pobresa i, en definitiva, la formació de guetos.

Per últim, i específicament en l'assumpte de la droga, considera esta Institució que han de fomentar-se les mesures de caràcter urbanístic. En este sentit la Llei de la Generalitat Valenciana 3/1997, de 16 de juny, sobre drogodependències i altres trastorns addictius, en el seu preàmbul considera que "les polítiques de reducció de la demanda es constituïxen l'instrument més eficaç i eficient de protecció de la societat davant el greu problema del consum de drogues", destacant la importància de "les intervencions en l'àmbit urbanístic com a factor de superació de les causes que incidixen en l'aparició de la drogodependència ".

Concretament l'article 6 de la Llei 3/1997 establix que "la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transport, en col·laboració amb les Corporacions Locals, vetlarà per un creixement urbà equilibrat, basat en els criteris de solidaritat, igualtat i racionalitat, com a factor de superació de les causes que incidixen en l'aparició de la drogodependència i contribuïxen a l'eliminació dels focus de marginalitat i a la regeneració del teixit urbà i social."

Per tot el que antecedix i de conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1998, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, suggerisc a eixa corporació local que incremente els seus esforços i inicie, en l'àmbit de les seues competències, totes les accions administratives que siguen possible que vagen dirigides a eradicar, en el menor espai de temps possible, el greu deteriorament social (drogues, prostitució i inseguretat ciutadana) que es produïx en la zona del Grau-port de la ciutat de València".

La queixa es va tancar després de rebre l'informe de l'Ajuntament de València, que el va emetre en els termes que transcrivim tot acceptant la resolució :

"En contestació al seu escrit de data 28-XI-0 1, a través del qual sol·licita informe sobre la acceptació del suggeriment fet en relació amb la queixa presentada per l'Associació de Veïns Grau-port i deu entitats i col·lectius del Grau de València, li faig saber el que seguix:

PRIMER. L'Ajuntament de València té la ferma voluntat d'acabar amb els problemes descrits pels col·lectius del Grau de València. Per a aconseguir este objectiu, com ja s'ha comunicat a eixa Institució, s'han incrementat els esforços i s'han dut a terme diferents iniciatives. S'ha propiciat una major vigilància i presència policíaca en la zona, i han tingut lloc reunions periòdiques amb les associacions de veïns i altres cossos de seguretat, cosa que ha causat nombroses intervencions per a combatre els problemes de prostitució i drogues.

SEGON. El dia 1 d'agost de 2001 es va firmar el conveni de col·laboració entre la Generalitat Valenciana, la Delegació de Govern i l'Ajuntament de València amb l'entitat Cáritas diocesana de València, per a la posada en marxa d'un programa integral d'atenció a les persones que exercixen la prostitució als carrers de la ciutat de València. L'Ajuntament de València es va comprometre a posar a disposició de l'esmenat programa els centres municipals de serveis socials, el centre d'atenció a persones sense sostre, quatre places al pis per a dones immigrants, prestacions socials i fins a vint ajudes d'entrada per a habitatge. Al seu torn, es va comprometre a subvencionar el programa amb tres milions i mig de pessetes (3'5 milions de pessetes), una ajuda que va ser aprovada mitjançant resolució d'Alcaldia de data 7 de setembre de 2001. A més a més s'ha constituït una comissió tècnica de seguiment i avaluació que es reunix periòdicament per a controlar el seu desplegament.

TERCER. De conformitat amb el que apunta en el seu escrit, i considerant la importància dels creixement urbà equilibrat, com a factor de superació de les causes que incidixen en l'aparició de les drogodependències i en els focus de marginalitat, el seu suggeriment es va posar en coneixement dels responsables urbanístics perquè l'activitat urbanística contribuïsca a eradicar estos fenòmens.

A la vista de tot el que hem indicat, pose de manifest la intenció de l'Ajuntament de València d'acceptar el suggeriment fet i també d'emprendre totes aquelles accions i iniciatives que contribuïsquen a garantir al màxim els drets i la qualitat de vida dels ciutadans d'esta ciutat."

VI. OCUPACIÓ PÚBLICA

Introducció

Durant l'any 2001, les queixes que afecten l'àmbit d'ocupació pública van ascendir a 80, cosa que significa un descens respecte dels dos últims anys, ja que en l'any 1999 es van tramitar 153 queixes i en el 2000 un total de 129, de manera que s'ha equiparat el nombre de queixes respecte a les dels anys anteriors.

De les 80 queixes, 60 han estat admeses i 20 inadmeses. Hem emés 7 resolucions i totes han estat acceptades, llevat d'aquelles que es troben pendents de contestació.

1. ACCÉS A L'OCUPACIÓ PÚBLICA

1.1. Proves selectives d'accés. Queixes relatives als sistemes de selecció d'empleats públics

La queixa núm. 010767 va ser presentada per un funcionari interí del Cos de la Policia Local del municipi d'Alacant.

La queixa feia referència, en essència, a la Disposició Transitòria quarta de la Llei Valenciana 6/1999, de 19 d'abril, de policies locals i de coordinació de policies locals, que diu textualment: ”En el termini màxim de tres anys des de l'entrada en vigor d'esta Llei, els ajuntaments podran fer ús d'un procés de consolidació d'ocupació temporal, d'acord amb els principis d'igualtat, mèrit, capacitat i publicitat, per a la provisió de places de policia local en totes les seues escales i categories, amb caràcter excepcional i per una sola vegada, per a aquells que tinguen nomenament de policia interí amb anterioritat a l'entrada en vigor de la mateixa, i se’ls excusarà del requisit d'edat, d'acord amb el que establix l'article 39 de la Llei 50/1998, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i d'ordre social. Els ajuntaments disposaran del mateix termini per a consolidar l'ocupació temporal d'aquells funcionaris interins que no disposen de la titulació exigida amb la finalitat que puguen obtenir-la a l'efecte de concórrer a les corresponents proves selectives”.

Sobre la base de la citada norma, es va aprovar el Decret 89/20901, de 24 d'abril, sobre consolidació d'ocupació temporal del personal inclòs en l'àmbit d'aplicació de l'anterior Llei, l'annex del qual atorga 5 punts a aquells que hagen prestat serveis com a funcionaris interins en qualsevol dels cossos de Policia Local de la Comunitat Valenciana, prèvia superació de proves selectives, i fins a 15 punts per haver prestat serveis, així mateix, en règim d'interinitat, en el mateix Cos i Escala de la Policia Local als quals es pretén accedir amb caràcter permanent. Cal ara deixar constància que els punts a què s'ha fet referència es computen en la fase del concurs, atés que el sistema d'accés als distints Cossos de Policia Local és el de concurs-oposició, segons el qual és sempre necessari superar la fase d'oposició i sols en este cas s'aplicarà la puntuació obtinguda en la fase de concurs (article 2 del Decret).

Amb tals antecedents legislatius, l'interessat entenia que es produïa una vulneració del principi d'igualtat reconegut en l'article 14 de la Constitució Espanyola per a tots els espanyols i en l'article 23.2 d'esta norma per a aquells que vulguen accedir a l'exercici de funcions públiques, atés que l'assignació dels punts a què s'ha fet referència col·loca en desigual posició aquells que no van prestar serveis com a funcionaris interins amb anterioritat a l'entrada en vigor de la Llei Autonòmica 6/1999, respecte d’aquells que sí que ho van fer. Des d'ara cal assenyalar que, la vulneració del principi d'igualtat no s'havia produït, atés que és doctrina jurisprudencial reiteradíssima del Tribunal Constitucional que, per a apreciar aquella cal que es partisca de situacions iguals a aquelles en què es done un tractament desigual sense cap justificació. El fet que en la fase de concurs es valore una experiència prèvia no comporta cap discriminació, ja que qui la té, té un mèrit que no concorre en un altre, de la mateixa manera que qui ostenta una titulació superior a l'exigida o té una formació teòrica que un altre no té, ostenta majors mèrits que el fan creditor d'una major puntuació, i això no pot titllar-se de discriminatori, ja que l'objectiu dels processos selectius d'ocupació pública és elegir els objectivament més capacitats.

Però, més que les anteriors consideracions, és la doctrina del Tribunal Constitucional, no ja sobre el principi d'igualtat en general, sinó sobre la constitucionalitat de les normes transitòries sobre consolidació d'ocupació pública temporal, la que dóna suport al parer d'esta Institució sobre la qüestió plantejada. Mostra d'esta doctrina és la sentència 83/2000 de 27 de març (RTC 2000\83). Esta sentència considera un supòsit

anàleg al que ens ocupa, bé que no referit a l'àmbit de les Policies Locals, sinó al de l'ensenyament públic i extraem els apartats que resumixen la doctrina referida. En primer lloc, quant als antecedents de fet: "3. La recurrent adduïx que la base comuna 5. 4 de l'Ordre de la convocatòria és contrària al dret a la igualtat en l'accés a les funcions públiques en exceptuar de l'exigència d'haver d'acreditar el perfil lingüístic exigit abans que tinguen lloc les fases pròpies de la fase d'oposició als aspirants que estigueren prestant serveis com a professors interins o contractats temporals. Segons el seu parer, esta base de la convocatòria situa una part dels opositors en una posició privilegiada, en permetre'ls accedir a una plaça que, en cas de no trobar-se prestant serveis com a professors en este moment, mai podrien haver aconseguit, ja que per als altres aspirants en els quals no es donen estes circumstàncies, el coneixement de l'èuscar és un requisit necessari per a poder realitzar la fase d'oposició d'este procés selectiu. Entén, a més, que la referida base també és contrària al principi d'igualtat, ja que la diferència que hi ha establida en la mateixa no té cap cobertura legal —segons el seu parer— i la mateixa no pot quedar emparada en la disposició transitòria cinquena, apartat segon, de la Llei d'Ordenació General del Sistema Educatiu (d'ara endavant LOGSE) (RCL 1990\2045), ja que esta norma no es referix a situacions com la que és objecte d'este recurs, i no té justificació raonable, ja que es lliura d'esta exigència aquells que estan ocupant places que es van dotar per a impartir l'ensenyament en èuscar.

En segon lloc, s'al·lega que la disposició transitòria cinquena LOGSE només resulta d'aplicació a aquells que hagueren exercit funcions docents en el sector públic amb anterioritat a la seua entrada en vigor; no, en canvi, als supòsits en els quals, com ocorre en el cas ara examinat, el personal interí o contractat és posterior a l'entrada en vigor d'esta norma. Per esta raó, entén la recurrent que als contractats i interins que van participar en este procés selectiu se'ls va atorgar un tracte de favor (en la fase de concurs se'ls va assignar per experiència docent prèvia 1,5 punts per cada curs acadèmic i 0,125 per cada mes complet) que no es troba previst en cap norma amb rang de legal.

Quant a la fonamentació jurídica: "4. Considera també la demandant d'empara que és discriminatori aplicar la disposició transitòria cinquena, apartat segon, LOGSE (RCL 1990\2045) als professors interins o contractats que van començar a prestar serveis amb posterioritat a la seua entrada en vigor. En la seua opinió, esta circumstància determina que en estos casos no resulte aplicable la doctrina continguda en la STC 185/1994 (RTC 1994\185), ja que considera que en este supòsit no hi ha ja cap situació excepcional que puga legitimar el tracte de favor concedit als aspirants que amb anterioritat hagueren ocupat funcions docents com a funcionaris interins. Per això entén la recurrent que, en valorar-se com a mèrit en este procés selectiu l'experiència docent prèvia, s'han vulnerat també els drets fonamentals consagrats en els arts. 14 i 23.2 CE.

Certament, en la STC 184/1995, F. 4 a), vam sostenir que el tracte de favor que esta disposició transitòria atorga als aspirants que hagueren ocupant tasques docents com a funcionaris interins té un caràcter excepcional i deriva d'una finalitat constitucionalment legítima, com és la de normalitzar la situació del personal al servei de les administracions educatives. Tal com vam assenyalar en esta sentència, aplicant la doctrina continguda en la STC 60/1994, «el problema d'igualtat no se suscita per la consideració com a mèrit dels serveis prestats, que poden ser valorats en una fase posterior del concurs, sinó pel fet de constituir un requisit necessari per a poder

participar en el concurs», per la rellevància quantitativa que puga atribuir la convocatòria a estos serveis o per operar doblement, en distintes fases del procediment de selecció (STC 67/1989 [RTC 1989\67], F. 3). És més, la consideració dels serveis prestats no és aliena als conceptes de «mèrit i capacitat» de l'art. 103.3 CE, ja que «el temps efectiu de serveis pot reflectir l'aptitud o capacitat de l'aspirant per a exercir una funció o ocupació pública i significar, a més, en este exercici, uns mèrits que poden ser reconeguts i valorats» per l'administració convocant (SSTC 67/1989, F. 3, i, en igual sentit STC 60/1994, F. 6 i 185/1994, F. 6) no ens trobem davant proves restringides, ja que, en primer lloc, a les mateixes podien presentar-se aspirants que mai hagueren ocupant llocs docents en l'administració educativa. En segon lloc, tampoc pot considerar-se que la valoració com a mèrit dels serveis prestats pels professors interins o contractats en l'ensenyament públic tinga una rellevància quantitativa que puga ser lesiva del principi d'igualtat, ja que, d'una banda, estos serveis només poden computar-se com a mèrit una vegada obtinguts, com a mínim, cinc punts."

En este sentit, vam comunicar a l'autor de la queixa la inadmissió de la mateixa, amb motiu que dels fets posats de manifest no es deduïa infracció per part de l'administració pública dels drets i les llibertats fonamentals continguts en el títol I de la Constitució Espanyola i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, àmbit en el qual solament pot esta Institució supervisar l'actuació d'aquella, d'acord amb el que establix l'article 1.1, de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges.

La queixa núm. 010578 va tenir entrada en esta Institució a través del Justícia d'Aragó. En la mateixa, una veïna de la ciutat de Saragossa exposava que va remetre carta certificada per a presentar-se a les proves selectives d'educació secundària en l'especialitat de llengua.

Quan va observar que en les llistes d'admesos, publicades en la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura i Educació a València, no va aparéixer el seu nom i va sol·licitar explicacions. En este sentit, la Direcció Territorial li va indicar que la seua sol·licitud havia tingut entrada fora de termini i, en conseqüència, va ser exclosa de la llista.

La queixa en qüestió va haver de ser tramitada telefònicament, ja que el primer exercici del procés selectiu era el 27 de juny, i la queixa havia tingut entrada via fax, en esta Institució, en data 26 de juny.

De les investigacions realitzades es deduïa que en el Servei de Correus la instància va tenir entrada en data 7 de maig i, en conseqüència, dins de termini, per la qual cosa ens vam posar en contacte amb la Direcció General de Personal de la Conselleria de Cultura i Educació, la qual ens va indicar que la interessada havia de fer arribar a qualsevol de les Direccions Territorials o a la mateixa Direcció General el justificant del Servei de Correus, perquè l'administració educativa, a la vista del mateix, emetera una acreditació amb la finalitat que l'autora de la queixa la presentara davant el president del tribunal, i així poder realitzar les proves selectives.

Després de posar en coneixement de la interessada la informació rebuda per la referida Direcció General, vam procedir a la conclusió de les nostres investigacions.

En la queixa núm. 010876, presentada per una veïna de la ciutat de València, esta exposava que al mes de juliol de 2001 va prendre part en el procediment selectiu, convocat per la Conselleria de Cultura i Educació, d'accés al cos de professors d'Escoles Oficials d'Idiomes per la modalitat d'accés a altres cossos del mateix grup i nivell de complement de destinació, mateixa especialitat, francés, de la qual era titular (Ordre de 9 d'abril de 2001).

Segons ens indica en el seu escrit de queixa, en el transcurs del concurs-oposició va observar nombroses irregularitats, tant en la composició com en el funcionament del tribunal, cosa que la va dur a presentar un recurs d'alçada dirigit al director general de Personal —seguint les bases de la convocatòria— i una sol·licitud de revisió de la resolució del tribunal.

En el moment de formular la queixa, i a pesar del temps transcorregut, no havia obtingut resposta del citat recurs d'alçada.

La queixa va ser admesa a tràmit, i vam donar compte d'això a la referida Conselleria, i li vam indicar que remetera el pertinent informe sobre la veracitat i raó dels fets denunciats.

Abans de procedir a la remissió de l'informe, la interessada ens sol·licita el tancament de la queixa, ja que la Conselleria havia resolt el recurs que va interposar.

D'acord amb el que s'ha exposat anteriorment, vam procedir a la conclusió de les nostres investigacions, i vam remetre a la interessada còpia de la documentació rebuda de la Conselleria d'Educació.

En la queixa núm. 010691, un professor interí de Tecnologia de Secundària, domiciliat a la Vall d'Uixó (Castelló), formulava queixa contra la Conselleria d'Educació i Cultura en relació amb els processos selectius d'este sector de l'administració convocats l'any 2000 i 2001.

Amb caràcter previ, i per a poder estudiar l'assumpte plantejat, vam sol·licitar a l'interessat les següents dades:

Entre la documentació presentada constava un escrit, dirigit a la sala contenciosa administrativa del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, amb data 18 de desembre de 2000. En este sentit, vam demanar que ens indicara si hi havia un procediment judicial pendent que afectara la convocatòria de l'any 2000. Respecte a la convocatòria de l'any 2001, amb data 9 de març de 2001, la Direcció General de Personal de la Conselleria de Cultura i Educació va resoldre el recurs d'alçada, interposat per l'autor de la queixa contra la qualificació obtinguda en el segon exercici corresponent al procés selectiu. En el mateix sentit que en el punt anterior, i una vegada desestimat el recurs d'alçada interposat, vam sol·licitar que ens indicara si contra el mateix havia interposat recurs contenciós administratiu davant el Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana.

Una vegada rebuda l'ampliació de dades sol·licitades a l'interessat, li vam comunicar la nostra impossibilitat d'intervenir quant a la convocatòria de l'any 2000, per estar pendent una resolució judicial i, quant a la convocatòria de l'any 2001, per no haver-se observat actuació administrativa que impedira o menyscabara l'exercici d'un dret, atés que l'escàs temps transcorregut entre la presentació de la sol·licitud a l'administració pública i la presentació de la queixa davant esta Institució havia impedit a este organisme resoldre expressament el seu escrit.

La queixa núm. 010449 es referix al fet que un veí de la ciutat d'Alacant denunciava irregularitats en els barems realitzats en el procés de selecció del lloc de director de l'Escola Taller del casalot Haygón, comeses per part del grup de treball mixt encarregat de la selecció (l'entitat promotora i la Direcció Territorial de la Conselleria d'Ocupació a Alacant).

Esta queixa va ser admesa a tràmit, i vam sol·licitar a la Direcció Territorial d'Ocupació de la Conselleria Economia, Hisenda i Ocupació d'Alacant informació sobre la veracitat i les raons dels fets denunciats pel promotor de la queixa.

Del detallat estudi de la seua queixa i de la documentació aportada, vistes les Ordres de 23 de juny d'1999 i de 15 de febrer de 2001 de la Conselleria d'Ocupació, Indústria i Comerç, per les quals es regula, entre d'altres, els programes d'escoles taller i cases d'oficis, i també l'informe emés per l'administració, no deduïm l'existència d'actuacions públiques que vulneren drets constitucionals.

Els promotors de la queixa núm. 010225 —107 interessats—, eren aspirants a diferents grups de titulació en els processos selectius a centres de salut pública, dependents de la Conselleria de Sanitat (oferta d'ocupació pública de 1994).

Substancialment exposaven què, a través de diverses resolucions de la Direcció General de Recursos Humans i Econòmics de la Conselleria de Sanitat, es van convocar els diferents processos selectius per a la provisió de vacants dels centres de salut pública dependents de la Conselleria de Sanitat (veterinaris d'àrea, tècnics de salut pública-llicenciats en Medicina i Cirurgia, tècnics d'higiene dels aliments, etc.).

Els dies 24 i 25 de febrer de 2001, els aspirants van ser convocats a realitzar el primer exercici del procés selectiu (el dia 24 els aspirants a veterinaris i el dia 25 els aspirants llicenciats en Medicina).

Segons els promotors de la queixa, quan es trobaven asseguts i en l'espera de rebre l'examen, un membre del tribunal els va comunicar que, per acte de la sala contenciosa administrativa del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, es procedia a suspendre l'examen.

Es va resoldre la seua admissió a tràmit, i vam donar trasllat de la mateixa a la Direcció General de Recursos Humans i Econòmics de la Conselleria de Sanitat amb l'objecte que ens remetera informació suficient sobre la realitat de les mateixes, i concretament, ens indicara en quin moment va tenir coneixement eixa administració de l'acte del Tribunal de Justícia de la Comunitat Valenciana en el qual es decretava la suspensió de

les proves i les raons, si n'hi havia, de la no-notificació del mateix amb antelació suficient al començament de l'examen.

En l'informe remés per la Direcció General per als Recursos Humans de la Conselleria de Sanitat s'assenyalava, entre altres coses, que "tenint en compte que la realització del primer exercici del concurs-oposició de la categoria de veterinaris d'àrea i tècnics de salut pública, estava prevista per al 24 i 25 de febrer respectivament, i que la comunicació a la Conselleria es va realitzar el 23 de febrer a les 14.20 hores, els tribunals d'estes categories ho van comunicar, mitjançant avís públic, exposat en el lloc previst per a la realització de les mateixes".

Del referit informe vam donar trasllat als interessats, a l'efecte que formularen les al·legacions que consideraren convenients.

Com que no havia tingut entrada en esta Institució, dins del termini concedit a este efecte, el referit escrit d'al·legacions, i atés que del detallat estudi de la queixa, de la documentació aportada i de l'informe emés per l'administració, no vam deduir l'existència d'actuacions públiques que vulneraren drets constitucionals, vam procedir al tancament de l'expedient.

En la queixa núm. 010019, un col·lectiu de 26 vetladors que prestaven serveis en el Centre d'Atenció a Minusvàlids Psíquics, CAMP, Peña Rubia de Villena (Alacant), dependent de la Conselleria de Benestar Social, denunciaven què des de la presa de possessió dels seus llocs no havien tingut l'oportunitat d'accedir a proves selectives per a cobrir estes places, a pesar de les successives ofertes d'ocupació pública.

De l'escrit de queixa vam deduir que, respecte a les qüestions plantejades, es trobava en curs un procediment judicial davant la jurisdicció contenciosa administrativa, per la qual cosa es va resoldre suspendre la tramitació d'este expedient.

Els autors de les queixes núm. 010859 i 010976, tots ells aspirants a 132 places del cos subaltern, convocades per l'Ajuntament de València, denunciaven una sèrie d'irregularitats esdevingudes durant el transcurs de la primera prova. Entre les irregularitats citaven: la falta de crida única, falta d'anonimat de les proves, les proves no van començar al mateix temps en totes les aules, la possibilitat d'eixir de les aules sense anar acompanyat, molts col·laboradors eren familiars directes d'alguns aspirants, etc.

Esta Institució, i a través del Servei Jurídic de l'Ajuntament de València, va tenir coneixement que sobre els fets objecte de la queixa s'havien iniciat actuacions judicials, per la qual cosa vam suspendre la seua tramitació.

Continuen en tramitació les queixes núm. 010544, 010696, 010790, 010949, 012341 i 012349, relatives a problemes d'accés a la funció pública. A continuació exposem el motiu de la queixa i la seua situació:

La queixa núm. 010544, interposada per tres veïns de la ciutat de València, denunciava una sèrie d'irregularitats en el procés selectiu de determinades places de funcionari.

La vam admetre a tràmit, i s'ha sol·licitat a l'Ajuntament de València que remeta el preceptiu informe.

En la queixa núm. 010696, el seu autor exposava que va presentar un escrit davant l'Excma. Diputació Provincial d'Alacant, en el qual sol·licitava ser informat de la posició exacta en què va quedar en un concurs-oposició.

En el moment de presentar l'escrit de queixa no havia obtingut resposta, per la qual cosa la mateixa va ser admesa. Estem, per tant, en l'espera que l'Excma. Diputació Provincial d'Alacant remeta la informació sol·licitada.

L'autor de la queixa núm. 010790 exposava que va presentar escrits dirigits a la Direcció General de Personal de la Conselleria de Cultura i Educació. Concretament, en un d'estos escrits mostrava el seu desacord amb la qualificació concedida pel tribunal, mentre que en un altre sol·licitava la revisió de l'adjudicació de la plaça d'un institut de Xirivella.

En el moment de presentar la queixa, no havia obtingut resposta. Admesa a tràmit la queixa, es va sol·licitar informe a la referida Direcció General.

En la queixa núm. 010949, una veïna de Requena (València) substancialment exposava dos qüestions:

Primer. Que l'Ajuntament de Requena du més de vuit anys sense convocar oferta d'ocupació pública, a pesar que hi ha llocs vacants i dotats pressupostàriament.

Segon. Que la forma de provisió d'estos llocs vacants s'estava realitzant de forma arbitrària, i es vulneraven els principis constitucionals de mèrit, capacitat, igualtat i publicitat.

La queixa es troba, una vegada admesa, pendent d'informe de la referida Corporació Local.

Els autors de la queixa núm. 012341 eren dos aspirants al Cos de Bombers de l'Excm. Ajuntament de València, que no van poder arribar a temps, per causa de força major, a la realització de la prova, i en van ser exclosos pel tribunal.

Després d'admetre a tràmit tal queixa, vam sol·licitar informació a l'Ajuntament de València.

En la queixa núm. 012349, el seu autor exposava que va presentar recurs d'alçada contra la resolució del tribunal d'oposicions de secundària, mitjançant la qual s'establien les qualificacions obtingudes pels opositors en la segona prova de l'especialitat de Tecnologia.

En el moment de presentar la queixa no havia obtingut contestació, per la qual cosa la mateixa va ser admesa a tràmit. Estem en l'espera d'informe de la Direcció General de Personal de la Conselleria de Cultura i Educació.

En les queixes núm. 010342, 010416 i 010704, vam informar els reclamants de la impossibilitat que el Síndic intervinguera en l'objecte de la seua reclamació, atés que si s'ha participat en un concurs sense impugnar les bases que el regixen, això implica una acceptació de les mateixes.

La queixa núm. 010699 no va ser admesa a tràmit per no haver-se dirigit prèviament el reclamant a l'administració.

En la queixa núm. 010608, vam comunicar a la interessada que, tot i comprendre la seua legítima preocupació per l'assumpte que l'afectava, lamentàvem haver de dir-li que no podíem jurídicament tramitar la seua queixa per extemporània. En efecte, segons l'article 15.1. de la Llei 11/1988, reguladora d'esta Institució, les queixes han de ser presentades en el termini màxim d'un any, comptador a partir del moment que el reclamant tinguera coneixement dels fets objecte de la mateixa, i l'assumpte a què la promotora de la queixa es referia va tenir lloc el 1991.

En la queixa núm. 010587, vam finalitzar les nostres investigacions, una vegada vam comprovar que el tema objecte de la queixa estava pendent de ser resolt per la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques.

En la queixa núm. 010311, per a poder estudiar l'assumpte plantejat i informar sobre la possible admissió, vam sol·licitar a l'autora de la queixa diverses dades que, en no emplenar-les, es va resoldre el tancament de tal expedient.

Respecte a la queixa núm. 200384, de la qual vam donar compte en l'Informe de l'any 2000 (pàg. 299), vam realitzar la següent recomanació a la Direcció General de Recursos Humans i Econòmics de la Conselleria de Sanitat, que va ser acceptada íntegrament:

"Il·lm. Sr.,

Acusem recepció del seu escrit, al qual adjuntava informe relatiu a la queixa promoguda davant esta Institució pel Sr. F.P.Z., auxiliar de clínica i membre del Comitè d'Empreses en el centre de treball Residència d'Ancians Santa Lucía, dependent de l'Ajuntament de Dénia.

En el seu escrit de queixa, el Sr. F.P.Z. denunciava la discriminació que hi ha en l'accés a l'ocupació pública i a les borses de treball que es formen en les institucions sanitàries al servei de la Conselleria de Sanitat, entre el col·lectiu de personal sanitari que presta els seus serveis en institucions sanitàries, públiques o privades, i els que els presten en institucions sociosanitàries, com és el cas de les residències d'ancians.

Segons el promotor de la queixa, este fet era un atemptat al principi d'igualtat, ja que ambdós col·lectius realitzen i duen a terme una tasca pròpiament sanitària.

Com que l'actuació pública descrita podia no ser prou respectuosa amb els drets del promotor de la queixa, li demane que considere els següents arguments:

En primer lloc, hem de referir-nos al principi d'igualtat en l'accés a les funcions i els càrrecs públics, consagrat en l'art. 23.2 de la Constitució, i posar-lo en necessària connexió amb els principis de mèrit i capacitat en l'accés a la funció pública, als quals es referix l'art. 103.3 del text constitucional.

Com VI sap, l'art. 23.2 de la Constitució establix que "així mateix (els ciutadans), tenen dret a accedir en condicions d'igualtat a les funcions i els càrrecs públics, amb els requisits que assenyalen les lleis i, per la seua banda, l'art. 103.3 assenyala "que la Llei ha de regular (...) l'accés a la funció pública d'acord amb els principis de mèrit i capacitat (...)".

Tal com ha assenyalat la doctrina del Tribunal Constitucional, la remissió de l'art. 23 als requisits assenyalats en les lleis, concedix al legislador un ampli marge en la regulació de les proves de selecció de personal i en la determinació de quins han de ser els mèrits i les capacitats que es prenguen en consideració, si bé tal llibertat, afegix l'esmentat Tribunal, està limitada per la necessitat de no crear desigualtats que siguen arbitràries quant a alienes, no referides o incompatibles amb els principis de mèrit i capacitat (STC 67/1989, de 18 d'abril, fonament jurídic primer). Referent a això, el precitat Tribunal ha declarat que "el propi principi de mèrit i capacitat implica la càrrega, per a qui vulga accedir a una determinada funció pública, d'acreditar les capacitats, els coneixements i la idoneïtat exigible per a la funció a la qual aspira (...)".

En esta línia, i en relació amb el dret a accedir en condicions d'igualtat a les funcions i els càrrecs públics, el referit Tribunal Constitucional ha exposat que l'art. 23.2 introduïx així un criteri igualitari que constituïx una garantia (...) per consegüent, en la resolució dels procediments de selecció per a ocupar un lloc integrat en la funció publica, els òrgans i autoritats competents han de guiar-se exclusivament per aquells criteris de mèrit i capacitat, i incorren en infracció de l'esmentat precepte constitucional si es prenen en consideració altres condicions personals i socials dels candidats no referits a estos criteris" (STC 193/1987, de 9 de desembre, fonament jurídic cinqué).

En suma, els principis analitzats han de disciplinar i condicionar la nostra funció pública. En este sentit i insistint en el que s'ha exposat, sembla oportú portar a col·lació la sentència 27/19991, de 14 de febrer, de l'esmentat Tribunal Constitucional, que reafirma que "la igualtat davant la llei implica per al legislador no només la prohibició d'establir diferències que no tinguen una fonamentació jurídica i raonable, sinó més precisament encara i en connexió amb l'art. 103.3 de la Constitució la prohibició d'establir diferències que no guarden relació amb el mèrit i la capacitat".

Exposat això anterior i a la vista del seu informe, no queda suficientment justificada la desigualtat que existix en el moment de valorar com a mèrit, tant per a l'accés com per a formar part de les borses de treball de la Conselleria de Sanitat, el treball que s'ocupa en institucions sociosanitàries respecte del que s'exercix en institucions exclusivament sanitàries, quan les funcions i titulacions del personal són les mateixes.

Els mèrits que cal tenir en compte han d'estar en relació amb la funció que cal ocupar, i no es poden descriure o establir en termes tals que puguen considerar-se fixats en atenció a persones determinades.

La necessitat de no crear desigualtats que siguen alienes, no referides o incompatibles amb els citats principis constitucionals exigix que els corresponents criteris selectius no vulneren la més elemental garantia d'igualtat, de manera que no quede lesionat el principi de mèrit, que al costat del de capacitat, regix i disciplina l'accés a les funcions públiques, un accés que, d'acord amb la desigualtat dels mèrits reflectits en el barem a què estem fent referència, pot trobar-se obstaculitzat per a algunes persones pel simple fet de prestar similars serveis en institucions que no són eminentment sanitàries.

Per tot el que antecedix i en exercici de les potestats contingudes en l'art. 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, recomane a esta Conselleria que en futures convocatòries de formació de borses de treball i d'accés per a prestar serveis en institucions sanitàries de la Conselleria de Sanitat, es reconega com a mèrit els serveis prestats en institucions sociosanitàries, públiques o privades, sempre que les titulacions, categories, funcions i competències siguen similars a les del personal que presta serveis en institucions exclusivament sanitàries."

Respecte a la queixa núm. 200823, que va motivar una recomanació de la qual vam donar compte en l'Informe de l'any 2000 (pàg. 302 a 306), una vegada rebut l'informe requerit a este efecte a la Conselleria de Cultura i Educació, vam procedir al tancament de l'expedient, atés que va ser acceptada per la Conselleria de Cultura i Educació.

En les queixes núm. 201085 a 201094 (Informe de l'any 2000 pàg. 301**)**, ambdós inclusivament, rebuda l'ampliació de l'informe, del contingut del mateix es deduïa que la Prefectura del Servei de Selecció i Provisió de Llocs de Treball de la Direcció General de Funció Pública de la referida Conselleria, procediria a la solució del problema plantejat, per la qual cosa es va resoldre el tancament de la queixa.

Les queixes núm. 201111, 201152, 201218 i 201275 van ser tancades, ja que del detallat estudi de les mateixes, no vam deduir l'existència d'actuacions públiques que vulneraren drets constitucionals i estatutaris dels seus promotors.

2. BORSES DE TREBALL: DRETS DELS TREBALLADORS INTERINS

2.1. Borses de treball d'Educació

L'autor de la queixa núm. 010390, veí de la ciutat de València, substancialment exposava que va presentar davant la Conselleria de Cultura i Educació recurs d'alçada contra els actes d'adjudicació de l'assignatura de Tecnologia General, i va sol·licitar l'anul·lació d'este acte.

En haver transcorregut més de 3 mesos des de la interposició del recurs d'alçada sense haver obtingut resolució expressa, esta Institució va admetre a tràmit la queixa quant al silenci administratiu. En esta mateixa data vam sol·licitar informe a la Direcció General de Personal de la Conselleria d'Educació i Cultura, a fi de contrastar les al·legacions de l'autor de la queixa.

De l'informe remés a esta Institució, del qual vam donar l'oportú trasllat a l'interessat, es deduïa que el recurs d'alçada que havia interposat, havia estat desestimat de forma expressa.

En este sentit, vam comunicar a l'autor de la queixa que la mera disconformitat o desacord amb una resolució administrativa no podia, per si sola, motivar la nostra intervenció.

La queixa núm. 010296, presentada pel Col·lectiu d'Interins IES núm. 1 de Torrevella (Alacant), mostrava el desacord dels promotors amb l'oferta d'ocupació pública convocada a la Comunitat Valenciana, que, segons ens assenyalaven, "condemna irremissiblement a l'atur a gran quantitat de professors interins, amb l'agreujant de la inexistència de convocatòria en la major part de l'Estat espanyol".

Davant la falta de firma de l'escrit de queixa, vam requerir que s'esmenara el defecte, però transcorregut el termini atorgat a este efecte sense que este tràmit s'haguera efectuat, vam procedir a l'arxivament de l'expedient.

L'autora de la queixa núm. 010692, veïna de la ciutat d'Alacant i professora interina d'educació secundària, mostrava la seua disconformitat amb l'adjudicació de places vacants a persones sense serveis prestats, i així ho havia fet saber a la Conselleria d'Educació i Cultura mitjançant l'escrit que li va presentar.

En el cas que ens plantejava, no s'observava una actuació de l'administració que implicara infracció de l'ordenament jurídic o una actuació il·legítima que impedira o menyscabara l'exercici d'un dret, atés que l'escàs temps transcorregut entre la presentació de la sol·licitud a la Conselleria de Cultura i Educació i la presentació de la queixa davant esta Institució, havia impedit a este organisme resoldre expressament l'escrit.

La queixa núm. 010304 continua en tràmit en el moment d'elaboració de la present memòria.

En la mateixa, una veïna de Catarroja (València) i professora interina d'educació secundària, que havia prestat serveis des d'octubre de 1999 en l'IES de Picassent (València), exposava que va ingressar en la borsa de treball de professors de Biologia i Geologia que es va crear a València l'any 1990, i havia obtingut el seu primer nomenament en el curs 1999-2000.

Segons ens indicava l'autora de la queixa, al febrer de 1999 es va constituir una altra borsa de treball per a les esmentades especialitats en la província d'Alacant. Al maig de 1999, els sindicats i la Conselleria d'Educació i Cultura van subscriure un Acord sobre professorat

interí en el qual, entre altres qüestions, es deia que en no existir opositors amb exercicis aprovats (primers en la selecció de funcionaris interins) es mantindran en les borses existents, si bé respectant l'ordre de constitució de les mateixes a l'hora de configurar una sola borsa, de manera que en esta figuren en l'ordre cronològic de constitució de cada borsa i una vegada respectant este segons l'ordre en què figuraven en cada borsa.

Segons l'autora de la queixa, al juliol de l'any 2000 es van fer publiques les llistes de les especialitats per a professors interins i en la corresponent a l'especialitat de Biologia i Geologia no es va respectar el criteri al qual s'ha fet referència en el paràgraf anterior, sinó que es van ordenar els aspirants d'acord amb la puntuació que tenien dins de cada borsa, de manera que els qui tenien puntuació més alta en borses més modernes es van col·locar per davant d'aquells que tenien una puntuació més baixa en les borses més antigues, com era el cas de la interessada, per la qual cosa, deia, que ella i altres persones afectades van presentar reclamacions en relació amb l'adjudicació de places per al curs 2000-2001.

Vam admetre a tràmit la queixa, i estem pendents de la remissió d'informe detallat per part de la Conselleria de Cultura i Educació.

En la queixa núm. 010808, una veïna de València que va cursar el Batxiller Superior a França, i se li va revalidar a Espanya, i també llicenciada en Psicologia i titulada en tots els nivells de Francés de l'Escola Oficial d'Idiomes, exposava que a través del Servei Valencià d'Ocupació i Formació va realitzar un procés selectiu per a cobrir una plaça de professora de Francés en el Conservatori Municipal d'esta ciutat. Després d'este procés va ser seleccionada com a candidata idònia al lloc de treball.

Que, no obstant això, a l'hora de formalitzar el contracte de treball se li va exigir la titulació de la Llicenciatura en Filologia Francesa, la qual en cap moment anterior al procés selectiu, ni durant el mateix, se li va dir que era necessària. D'esta manera, manifestava haver patit un gran mal moral, atés que als seus 50 anys d'edat se li havien obert enormes possibilitats d'obrir-se al mercat laboral, les quals s'han vist frustrades per raó del que s'ha exposat.

Admesa a tràmit la queixa, i una vegada rebuts els informes del SERVEF i de l'Excm. Ajuntament de València, vam realitzar la següent recomanació dirigida a l'Ajuntament de València:

"En esta Institució es va obrir expedient com a conseqüència de la queixa presentada per la Sra. JCA, en la qual ens indicava que va participar en un procés de selecció per a la contractació d'un professor de Francés en el Conservatori Municipal de Música José Iturbi, havia superat totes les seues fases i va ser, finalment, seleccionada. No obstant això, a l'hora de presentar la documentació pertinent en la Unitat de Personal d'esta Corporació, se li va exigir el títol de la Llicenciatura en Filologia Francesa, un requisit que en cap moment del procés selectiu se li va indicar que haguera de complir, amb la qual cosa va quedar frustrada la possibilitat d'accedir a l'esmentat lloc de treball, que va ser adjudicat al següent candidat.

Admesa a tràmit la queixa, es va sol·licitar informe a este Ajuntament, i també al Servei Valencià d'Ocupació i Formació, informes que s'han rebut.

De tot l'actuat resulten ser certes les al·legacions formulades per la interessada, en el sentit que esta Corporació va sol·licitar al Servei Valencià d'Ocupació i Formació candidats per a una oferta genèrica, amb els únics condicionants de professor de Francés i nivell acadèmic de grau mitjà. En efecte, el procés selectiu entre els candidats facilitats pel SERVEF es va portar a terme per una Comissió a este efecte en el Conservatori, la qual va proposar per a la contractació la interessada, proposta que va ser acceptada per la Comissió de Govern en sessió del 21 de setembre de 2001.

La documentació que la interessada va aportar al Servei de Personal va ser el seu títol de Llicenciatura en Psicologia i el certificat d'aptitud en l'idioma francés expedit per l'Escola Oficial d'Idiomes de Madrid; no obstant això, en este moment se li va indicar que era preceptiu trobar-se en possessió de la Llicenciatura en Filologia Francesa, amb la qual condició la contractació no es va dur a efecte.

L'art. 9.3 de la Constitució Espanyola establix els grans principis jurídics que garantix aquella, entre els quals es troba el de seguretat jurídica, la manifestació pràctica de la qual s'ha portat a terme per la jurisprudència en la creació del principi de la confiança legítima (STS 26/01/98 RA 598, 3/12/98 RA 9915 o 3/4/2000 o RA 4150) el qual establix una expectativa per part del ciutadà que les seues pretensions davant les administracions públiques seran acceptades. En el present cas així és, atés que es crea una expectativa de dret en la ciutadana que és preseleccionada pel SERVEF, el que implica que complix els requisits bàsics, i així era, perquè l'oferta que esta Corporació va requerir solament feia referència a la tinença d'un títol de grau mitjà de caràcter genèric; però és que esta confiança es confirma pel fet que passa el procés selectiu i fins i tot és seleccionada en primer lloc, de manera que es duia a l'ànim de la interessada la consciència que seria contractada, tant per complir els requisits de base com la resta d'aspirants, com per resultar la millor d'entre estos.

És opinió d'esta Institució que l'actuació final d'esta Corporació, en no contractar la interessada, va trencar el principi de confiança legítima i el de bona fe que ha de presidir totes les relacions jurídiques, perquè si existixen uns requisits determinats en la legislació per a accedir a determinats llocs de treball, un requisits que no són l'objecte d'estudi de la present queixa, han de posar-se de manifest des del primer moment de manera que, tant l'òrgan que seleccione, com els interessats, coneguen si compten amb això, i eviten així situacions de frustració com la que ha patit la promotora de la queixa.

De conformitat amb el que s'ha exposat i amb el que hi ha previst en la Llei reguladora d'esta Institució, vam formular a l'Ajuntament de València un recordatori de deures legals en els termes exposats."

Estem pendents de la contestació de l'Ajuntament de València.

2.2. Borses de treball de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques

En este apartat, durant l'any 2001, s'han presentat les queixes núm. 010403 i 010985, que estan en tràmit.

La queixa núm. 010403 va ser presentada per un funcionari interí adscrit als Serveis Territorials de la Conselleria de Medi Ambient a València. Substancialment denunciava irregularitats en el nomenament d'una altra funcionària interina en els mateixos Serveis Territorials.

Vam donar trasllat a l'autor de la queixa de l'informe remés per la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, i estem en l'espera de les possibles al·legacions.

Respecte a la queixa núm. 010985, va ser presentada per una veïna de la ciutat d'Alacant, juntament amb 41 signatures més (totes pertanyents a persones inscrites en la borsa de treball de vetladors del CAMP Santa Faç).

En la mateixa exposaven la seua preocupació pel fet que recentment, a través del SERVEF, s'havia incrementat el nombre de persones que constituïxen la borsa de treball de vetladors del CAMP Santa Faç.

Segons ens indicaven els autors de la queixa, l'esmentada borsa va ser constituïda l'any 1995, després de les oportunes entrevistes. L'increment en el nombre d'inscrits en la borsa es va produir, segons els interessats, sense la participació de les organitzacions sindicals ni els òrgans de representació dels treballadors.

L'últim tràmit realitzat és la remissió als interessats de l'informe rebut de la Conselleria de Benestar Social.

2.3. Borses de treball de Sanitat

En la queixa núm. 010757, una auxiliar d'infermeria de l'Hospital de Lluís Alcanys de Xàtiva (València) ens remetia una documentació relativa a la seua puntuació en la borsa de treball i el seu contracte, sense aclarir quina era la seua pretensió.

Després de justificar recepció del seu escrit, li vam sol·licitar que ens concretara si prèviament s'havia dirigit a la Conselleria de Sanitat (Direcció General de Recursos Humans) per a plantejar el problema.

Atés que no es va aportar a esta Institució la informació i els documents sol·licitats, ens era impossible entrar en l'estudi de la seua queixa, en no poder determinar si la mateixa s'enquadra dins d'algun dels supòsits prevists per la Llei 11/88, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges.

En la queixa núm. 010673, un facultatiu de la ciutat d'Alacant substancialment es queixava de discriminació en el funcionament de la borsa de treball de l'Hospital d'Alacant.

Amb l'objecte de contrastar les al·legacions formulades pel promotor, vam sol·licitar que ens enviaren informació suficient sobre la realitat de les mateixes i altres

circumstàncies concurrents en el present supòsit a la Direcció Territorial de la Conselleria de Sanitat a Alacant i a l'Hospital General Universitari d'Alacant.

Rebut l'informe de l'administració sanitària, vam donar trasllat del mateix al promotor de la queixa i vam procedir a la conclusió de les nostres investigacions, atés que del mateix s'apreciava que l'administració pública de referència procediria a la solució del problema.

En la queixa núm. 010391, la seua promotora, veïna de Novelda (Alacant), substancialment exposava que va presentar escrit en la Direcció Territorial de la Conselleria de Sanitat a Alacant, dirigit a la Comissió de Seguiment de la Borsa de Treball.

En el moment de presentar la queixa, i a pesar del temps transcorregut, no havia rebut contestació.

Una vegada rebut l'informe sol·licitat de l'òrgan indicat, vam donar trasllat del mateix a la promotora de la queixa, qui, a la vista del mateix, ens va comunicar que l'administració havia solucionat el seu problema, per la qual cosa vam procedir al tancament de l'expedient.

En la queixa núm. 010374, formulada per una veïna de la ciutat de València, exposava que havia dirigit escrit a la Direcció General de Recursos Humans de la Conselleria de Sanitat i havia denunciat l'incompliment de publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana* de les borses de treball d'institucions sanitàries, concretament de la categoria d'Infermeria.

En considerar que la queixa reunia els requisits exigits per la Llei reguladora d'esta Institució, la mateixa va ser admesa a tràmit, i en esta mateixa data vam sol·licitar a la Direcció General de Recursos Humans de la Conselleria de Sanitat informació sobre la veracitat i les raons dels fets exposats per l'autora de la queixa.

A la vista de la documentació que es trobava en l'expedient, vam comunicar a l'autora de la queixa que l'administració sanitària, en el punt segon de l'informe emés, fixava l'últim trimestre de l'any com a data probable de publicació del denominat segon llistat de borsa de treball d'institucions sanitàries que afectava les sol·licituds presentades des de desembre de 1997 fins a octubre de 2000.

Amb la finalitat de comprovar si l'administració havia complit el citat termini de publicació del llistat de borsa de treball, esta Sindicatura es va posar en contacte amb la Conselleria de Sanitat, la qual ens va indicar que el llistat provisional amb expressió de la puntuació atorgada, categoria i àrees sol·licitades havia estat publicat al mes d'octubre de 2001, i es va fer públic a través de les distintes Direccions Territorials i la pagina d'Internet de la Conselleria de Sanitat.

A la vista d'això anterior, vam comunicar a la interessada que procedíem al tancament de l'expedient, i que s'apreciava que l'administració de referència procediria a la solució del problema plantejat.

La queixa núm. 010289 va ser presentada pel sindicat FSP-UGT-PV, en la qual substancialment exposava que havia presentat davant la Direcció Territorial de la Conselleria de Sanitat a València, en data 20 de març de 2001, escrit en el qual sol·licita la convocatòria de la Comissió Sectorial de Seguiment de les Contractacions.

En el moment de presentar la queixa, no havia rebut contestació a este escrit.

Vam sol·licitar informe a la referida Direcció Territorial sobre la veracitat i raó dels fets denunciats.

En l'informe remés per l'administració sanitària s'acompanyava còpia de l'escrit mitjançant el qual es contestava a l'autor de la queixa. De tota esta informació vam donar trasllat al promotor de la queixa a l'efecte que, si ho considerava oportú, presentara al·legacions.

Vam procedir al tancament de la queixa, atés que del detallat estudi de la mateixa, no deduíem l'existència d'actuacions públiques que vulneraren drets constitucionals.

Una veïna de Benimodo (València) va presentar la queixa núm. 010218, en la qual denunciava irregularitats en els barems de la borsa de treball, ja que no s'estaven puntuant mensualment els mèrits, i també sol·licitava que es puntuara la superació de la fase d'oposició en la borsa de treball. En este sentit, exposava que s'havia dirigit a la Comissió de Seguiment de la Borsa de Treball de la Direcció Territorial de la Conselleria de Sanitat a València. Vam sol·licitar informe a este òrgan autonòmic.

Se'ns va remetre informe al qual s'adjuntava la contestació que li havia remés la Direcció Territorial de València, en què es desprenia que per diverses qüestions (volum de les sol·licituds, aportació de nous mèrits, d'aclariment i interpretació d'acords i problemes de caràcter informàtic) no s'havien actualitzat els llistats de la borsa de treball.

Amb l'objecte de comprovar la situació d'estos llistats, esta Institució es va posar en contacte amb l'administració sanitària, la qual ens va indicar que el denominat segon llistat de la borsa de treball d'institucions sanitàries, que afecta les sol·licituds presentades des de desembre de 1997 fins a octubre de 2000, havia estat publicat el passat mes d'octubre, amb expressió de la puntuació atorgada, categoria i àrees sol·licitades, i es va fer públic a través de les distintes Direccions Territorials i la pàgina d'Internet de la Conselleria de Sanitat.

Respecte a la discrepància en les puntuacions a les quals feia referència la interessada en el seu escrit d'al·legacions, enteníem que, a la vista del llistat provisional, podia fer operatiu el seu legítim dret a reclamar contra el mateix.

En la queixa núm. 010217, la seua autora, veïna de Benimodo (València), no va aportar les dades complementàries, imprescindibles per a estudiar la seua queixa, i transcorregut el termini atorgat a este efecte sense que tal tràmit s'haguera efectuat, li vam comunicar l'arxivament de l'expedient.

En la queixa núm. 010164, una veïna de Novelda (Alacant) ens indicava que havia presentat escrit davant la Comissió de Seguiment de la Borsa de Treball de la Conselleria de Sanitat a Alacant, un escrit al qual, en el moment de presentar la queixa, no havia obtingut resposta.

Del seu escrit de queixa es deduïa que, després de la firma d'un contracte de treball per acumulació de tasques en l'Hospital General d'Elda, amb vigència del 15 de gener a l'1 de juliol del 2001, el mateix va ser resolt per l'administració sanitària en considerar que no havia superat el període de prova.

En el cas que ens plantejava l'autora de la queixa, no s'observava una actuació de l'administració que implicara infracció de l'ordenament jurídic o una actuació il·legítima que impedira o menyscabara l'exercici d'un dret, atés l'escàs temps transcorregut entre la presentació del seu escrit i la presentació de la queixa davant esta Institució, el que ha impedit a l'administració pública referenciada resoldre expressament la seua reclamació.

En la queixa núm. 010682, un veí de la ciutat de Múrcia es referia a la situació que travessaven quatre tècnics especialistes en Radiodiagnòstics que prestaven els seus serveis en l'Hospital General Universitari d'Alacant.

Vam comunicar a l'autor de la queixa que, per a poder intervenir en l'assumpte que ens manifestava, calia que foren els propis interessats qui directament es dirigiren a esta Institució, segons disposa la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988 del Síndic de Greuges, i això no concorria en el seu escrit.

La queixa núm. 010117, presentada per un veí d'Alcoi (Alacant) i treballador al servei de les institucions sanitàries de la Conselleria de Sanitat, no va ser admesa a tràmit, ja que en la mateixa el seu promotor ens donava la seua opinió en relació amb alguns deures i drets que afectaven la seua relació laboral amb l'administració sanitària, i afegia, posteriorment, una sèrie de preguntes dirigides a esta Institució.

En el cas que ens plantejava, no s'observa una actuació de l'administració que implicara una infracció de l'ordenament jurídic o una actuació il·legítima que impedira o menyscabara l'exercici d'un dret constitucional.

2.4. Altres borses

La queixa núm. 010106 es va presentar pel sindicat CGT de la Universitat de València, i exposava que en l'àmbit de la Universitat de València s'havia formalitzat un Acord sobre la Formació de Borses de Treball que, segons el promotor de la queixa, vulnerava els principis constitucionals d'igualtat, de mèrit i capacitat.

El punt 5 de l'Acord obligava les persones que volgueren formar-ne part, a firmar un "document o instància d'acceptació de condicions" o, en cas contrari, quedarien automàticament exclosos de la borsa. L'autor de la queixa considerava que la firma

d'este document limitava greument les possibilitats legals d'acudir a instàncies judicials per a la defensa dels drets i interessos dels integrants de la borsa.

Rebuda la informació sol·licitada a la Universitat de València, se li va donar trasllat de la mateixa al promotor de la queixa a l'efecte que, si ho considerava oportú, presentara al·legacions.

Vam comunicar a l'interessat que, arribats en este punt, enteníem que l'estudi de la queixa havia d'iniciar-se amb la Llei 9/1987, de 12 de juny, que regula els òrgans de representació, determinació de les condicions de treball i participació en l'àmbit de les administracions públiques. El capítol III, relatiu a la "Participació en la determinació de les condicions de treball", va ser derogat i substituït per la Llei 7/1990, de 19 de juliol, sobre negociació col·lectiva i participació en les condicions de treball.

Tal com assenyala la Llei 7/1990, els representants de l'administració i de les organitzacions sindicals, a través de les meses de negociació, poden arribar a pactes i acords per a determinar les condicions de treball.

De la lectura de l'Acord a què es referia la queixa, es desprenia que tant l'administració universitària com la majoria de les centrals sindicals (UGT, STE, CSIF i CCOO), excepte la que representava l'autor de la queixa, la CGT, van acceptar l'Acord.

En este sentit, vam comunicar a l'autor de la queixa que no observàvem una actuació de l'administració que implicara infracció de l'ordenament jurídic o una actuació il·legítima que impedira o menyscabara l'exercici d'un dret constitucional. La mera discrepància o desacord amb el contingut de l'Acord no podia motivar, per si sola, la nostra intervenció.

A més, el propi Acord, remetia a la Comissió d'Interpretació del mateix quan es produïra qualsevol situació que provocara dubtes o necessitats de canvis en el contingut o aplicació del mateix, tal com podria ser el cas de la queixa estudiada.

Finalment, vam indicar a l'autor de la queixa, que esta Sindicatura no deduïa de la lectura de l'Acord que les persones que participaren en la formació de les borses tingueren limitat el seu dret a acudir a instàncies administratives o judicials, en el cas de no estar conformes amb la situació que ocupen en la borsa de treball. De la mateixa manera que és conseqüent amb la finalitat de la mateixa, la disponibilitat d'ocupar llocs de treball de forma temporal.

En este epígraf, corresponent a "altres borses de treball", continuen tramitant-se les queixes núm. 010665 i la núm. 011046.

Així, en la queixa núm. 010665, un veí de Teresa (Castelló), exposava una sèrie de presumptes irregularitats comeses en l'Ajuntament de Teresa, fet que va motivar la següent recomanació del Síndic de Greuges:

"Acusem recepció del seu escrit de data 21 de setembre de 2001, mitjançant el qual ens informa de la queixa de referència.

Com vosté sap (...) va tenir entrada en esta Sindicatura la queixa presentada pel Sr. JV. En la mateixa substancialment exposava una sèrie de presumptes irregularitats comeses per esta Corporació Local.

Una vegada estudiada la queixa, la mateixa va ser admesa a tràmit (...) Este mateix dia es va sol·licitar informe a este Ajuntament amb l'objecte de contrastar les al·legacions del Sr. V.

Va tenir entrada l'informe sol·licitat, del qual vam donar l'oportú trasllat al promotor de la queixa a l'efecte que, si ho considerava convenient, realitzara al·legacions, i així ho va fer.

En este sentit, de la documentació aportada, en relació amb el seu informe, ens veiem obligats a recordar els deures legals prevists en l'art. 35 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic i procediment administratiu comú que preveuen, en general, els drets dels ciutadans a rebre facilitats en les seues activitats davant les administracions públiques.

El promotor de la queixa denunciava, entre altres qüestions, que "des de la data de 28 d'agost de 2000 per llarg temps i per ordre expressa de l'alcalde, el Sr. FMM, se'm va negar donar entrada oficial a les meues múltiples cartes i denúncies en eixe Ajuntament, als seus funcionaris, els quals van complir les ordres de l'alcalde al cent per cent".

En l'informe remés per esta Corporació Local, se'ns indica que l'ordre de no-admissió de cap dels escrits que presentara el promotor de la queixa fins que no s'entrevistara amb vosté, no va tenir cap efecte pràctic, ja que amb posterioritat a la referida ordre van ser diversos els escrits registrats al Sr. J.V.

No obstant això anterior, hem de posar l'accent en la següent reflexió: l'èxit de les pretensions dels ciutadans que sol·liciten una resolució o una determinada actuació administrativa requerix l'eliminació de tota barrera burocràtica. Amb esta finalitat, la llei no escatima el reconeixement exprés de nombrosos drets d'exigència del particular enfront de l'administració, orientat a facilitar els seus tràmits. Dins d'estos drets es troba el dret a presentar escrits i, si escau, a obtenir còpia segellada dels documents que presenten juntament amb els originals.

L'obligació administrativa de complir escrupolosament amb les normes que regixen els procediments, tenint la màxima cura en tots els tràmits que constituïxen un expedient, prové directament del manament constitucional contingut en l'art. 103 d'una administració eficaç que servix amb objectivitat els interessos generals i actua amb submissió plena a la llei i al dret, submissió que s'articula mitjançant la subjecció a l'actuació administrativa establida per la llei i segons els principis garantits per la Constitució Espanyola en el seu art. 9. 3.

Per tot el que antecedix, es recomana a eixe Ajuntament que, en situacions com l'analitzada, s'extreme al màxim el compliment dels deures legals que s'extrauen de l'art. 35 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic i procediment administratiu

comú, mitjançant el qual s'establixen els drets dels ciutadans davant les administracions públiques."

En el moment de tancar l'elaboració de la Memòria continuem en l'espera de la contestació de l'Ajuntament de Teresa.

En la queixa núm. 011046, el seu promotor, un veí de Montcada (València), exposava que la Universitat Politècnica de València va publicar un anunci-convocatòria per a la constitució de la borsa d'analistes/programadors per a la prestació de serveis en l'esmentada Universitat, mitjançant contracte laboral temporal.

Segons indica l'interessat en el seu escrit de queixa, una vegada realitzada la prova teoricopràctica i després de diverses actuacions, va presentar recurs per estar en desacord amb la correcció del seu exercici i amb la puntuació que se li havia atorgat en fase de mèrits.

Posteriorment, va presentar un altre escrit davant la Universitat, en el qual sol·licitava conéixer l'estat de la tramitació del recurs interposat al mes d'abril.

En el moment de presentar la seua queixa, i a pesar del temps transcorregut, no havia rebut cap contestació.

Admesa a tràmit la queixa, estem pendents de la remissió per part de la Universitat Politècnica de València del pertinent informe sobre la veracitat i raó dels fets denunciats.

3. PROVISIÓ DE LLOCS DE TREBALL

En la queixa núm. 010517, un veí de la ciutat d'Alacant, de professió bomber i aspirant a una plaça de promoció interna de cap de bombers, va presentar escrit dirigit a l'Ajuntament d'Alacant mitjançant el qual sol·licitava documents relatius a un recent concurs-oposició per a dos places de promoció interna de cap de bombers, al qual no havia tingut contestació.

Rebut l'informe sol·licitat, vam donar trasllat del mateix al promotor de la queixa a l'efecte que, si ho considerava convenient, presentara al·legacions. En el referit informe, la Corporació Local ens comunicava, entre altres coses, que la Comissió Municipal de Govern, en sessió celebrada el 18 de juliol de 2001, va resoldre desestimar el recurs presentat pel promotor de la queixa, per la qual cosa vam procedir a la conclusió de les nostres investigacions.

En la queixa núm. 010287, la seua autora, veïna de la ciutat d'Alacant, exposava que va presentar davant la Conselleria d'Educació el full de serveis per al barem del concurs de trasllats de Secundària per al curs 2000-2001. La puntuació rebuda va ser de 32 punts.

La promotora de la queixa va presentar reclamació contra este barem, ja que en l'apartat 1.3.3 només se li havien puntuat 4 punts, en lloc de 5 punts. Segons ens indica, en este apartat es va valorar EOI cicle elemental anglés, francés, alemany i valencià (total 4 punts), però no se li va valorar el EOI cicle superior alemany (total 1 punt).

Admesa a tràmit la queixa, vam sol·licitar a la Direcció General de Personal de la Conselleria d'Educació i Cultura informació suficient sobre la realitat de les mateixes i altres circumstàncies concurrents en el present supòsit.

Rebut l'informe requerit a este efecte a l'administració intervinent, vam donar coneixement del mateix a l'autora de la queixa i vam procedir a la conclusió de les nostres investigacions, atés que del mateix s'apreciava que l'administració pública de referència havia solucionat la qüestió plantejada.

En la queixa núm. 010191, el seu promotor, domiciliat a la ciutat de Castelló, denunciava la falta de contestació a una sol·licitud dirigida a la Direcció General de la Funció Pública de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques en la qual exposava algunes qüestions relatives a la seua antiguitat i grau personal.

Abans de sol·licitar informe a la Conselleria citada, l'interessat ens va comunicar que el seu problema s'havia solucionat, per la qual cosa vam procedir al tancament del seu expedient.

En el moment d'elaboració de la present Memòria continuen tramitant-se les queixes núm. 010844 i la núm. 012352.

En la queixa núm. 010844 el seu autor, contractat laboral temporal amb destinació en el C.A.M.P. Santa Faç d'Alacant, dependent de la Conselleria de Benestar Social, en què ocupava un lloc d'ajudant de residència/serveis, substancialment exposava que va presentar en el Registre General de C.A.M.P Santa Faç un escrit en el qual sol·licitava canvi de lloc de treball a causa de les dificultats que travessava en el lloc que ocupava per la seua condició de minusvàlid.

El cap de Secció de Personal de la Direcció Territorial de la Conselleria de Benestar Social a Alacant li va comunicar que el seu escrit havia estat remés a la Direcció de la Funció Pública de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques per a la seua oportuna tramitació.

En el moment de presentar la queixa, i a pesar del temps transcorregut, no havia rebut contestació.

Admesa a tràmit la queixa, estem esperant l'informe de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques.

En la queixa núm. 012352, un mestre del CEE Verge de l'Esperança de Xest (València), exposava que atenent al manament verbal de l'administració educativa (Inspecció), el promotor de la queixa i altres docents van deixar de prestar els seus serveis com a monitors/es del menjador del Centre.

En este sentit, van dirigir escrit a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura i Educació a València i van sol·licitar que els indicaren els motius d'esta mesura i també la seua justificació legal.

Com que no havien obtingut resposta, la queixa va ser admesa a tràmit, i estem esperant informe de l'administració esmentada.

En la queixa núm. 010475**,** el seu promotor denunciava la situació dels funcionaris locals que volen traslladar la seua residència a la seua província d'origen.

Amb l'objecte de poder estudiar l'assumpte plantejat per l'interessat i informar-lo sobre la seua possible admissió, li vam sol·licitar que ens facilitara determinades dades.

En haver transcorregut en excés el termini, sense que les dades sol·licitades de caràcter essencial s'hagueren aportat, vam comunicar a l'autor de la queixa la nostra impossibilitat de continuar amb la present investigació i vam procedir al tancament de la mateixa.

Les queixes núm. 200754 i 201179 van ser tancades al llarg de l'any 2001.

Així, en la queixa núm. 200754 (Informe de l'any 2000, pàg. 332) no es va rebre escrit d'al·legacions del particular a l'informe de l'Ajuntament d'Alacant. A més, de l'estudi de la queixa, de la documentació aportada i de l'informe rebut no vam apreciar actuacions irregulars, per la qual cosa vam procedir al tancament de la queixa.

Respecte a la queixa núm. 201179 (Informe de l'any 2000, pàg. 333), que havia estat admesa davant la falta de resposta de l'administració, va ser tancada, ja que al mes de febrer de 2001 la Conselleria de Cultura i Educació ens va remetre un informe en el qual ens indicava que havien remés un escrit mitjançant el qual contestaven als distints escrits que van motivar l'admissió de la queixa.

4. RETRIBUCIONS

No va ser admesa, en matèria de retribucions, la queixa núm. 010046. En la mateixa, la seua autora, una professora interina d'educació secundària domiciliada a la ciutat d'Alacant, ens exposava que en data 15 de gener de 2001 havia interposat un recurs d'alçada contra la resolució del director Territorial de la Conselleria d'Educació a València, a través de la qual s'acordava la deducció d'havers en la quantitat de 6.499 ptes. (quatre hores d'havers del dia 1 de setembre de 2000).

La queixa no va ser admesa a tràmit, ja que no havia transcorregut el termini legalment establit per a resoldre el recurs l'administració competent.

Tampoc va ser admesa a tràmit la queixa núm. 010165, presentada per un veí de Sant Vicent del Raspeig (Alacant), ja que en la mateixa el seu autor discrepava amb l'opció d'indemnització i, en conseqüència, per la seua no-readmissió en l'empresa en la qual prestava serveis, després d'haver fallat referent a això el Jutjat Social número 1 d'Alacant.

En la queixa núm. 201252 (Informe de l'any 2000, pàg. 340), vam formular la següent recomanació a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura i Educació a Alacant:

"Acusem recepció del seu escrit (...) al qual s'adjunta informe i altra documentació relativa a la queixa promoguda davant esta Institució per la Sra. ILM, funcionària interina dependent d'esta Direcció Territorial, relativa, per una banda, al retard produït en les liquidacions de les nòmines i, d'una altra banda, la retenció en la seua nòmina del mes de desembre de 1999 (sense previ avís i cap tipus d'explicació) d'un 48% en concepte de deute per IRPF.

Admesa a tràmit la queixa (...), vam donar trasllat a esta Direcció Territorial amb l'objecte que contrastaren les al·legacions formulades per la seua promotora en la mateixa, amb la sol·licitud d'informació suficient sobre la realitat de les mateixes i altres circumstàncies concurrents en el present cas.

De l'informe i altra documentació remesa per esta Direcció Territorial, es va donar trasllat a la interessada, perquè, a la vista de la mateixa, realitzara, si ho considerava oportú, al·legacions, i així ho va fer.

Del detallat estudi de l'escrit de queixa, de l'informe i altra documentació remesa per la Direcció Territorial i, una vegada vistes les al·legacions formulades per la Sra. L., vam considerar que els fets descrits podien no ser prou respectuosos amb els drets de la promotora de la queixa.

Com vosté sap, les nòmines són actes administratius que perfectament es poden recórrer en via judicial, segons jurisprudència dels nostres Alts Tribunals (sentències del Tribunal Constitucional, de 26 de desembre de 1984 i del Tribunal Suprem de 1996).

Hi ha una obligació de l'administració de lliurar, a les persones que en esta presten serveis, un document o rebut justificatiu individual que consigne l'import total corresponent al període de temps a què es referixen les retribucions, amb especificació clara i degudament diferenciada de les retribucions bàsiques i, si escau, de les complementàries, i cal indicar igualment les deduccions que corresponguen.

En este sentit, les distintes administracions públiques han dictat instruccions per les quals es regulen la confecció de les nòmines o rebuts de salari amb la finalitat d'aconseguir una major operativitat i eficàcia.

El volum de nòmines que mensualment gestiona esta Direcció Territorial i la mobilitat del personal docent que en la mateixa presta serveis pot justificar, en part, els retards en la recepció de les mateixes.

No obstant això anterior, de la documentació aportada, en relació amb el seu informe, ens veiem obligats a recordar el deure legal previst en l'art. 58 de la Llei 30/1992, de 26 de desembre, de règim jurídic i procediment administratiu comú, en el sentit que cal notificar als interessats els actes administratius que afecten els seus drets i interessos.

Entenem que el que esta Conselleria ha de fer és notificar, tan prompte com siga possible, el suport documental que constituïx la nòmina i, com a major garantia, facilitar la utilització d'altres mitjans d'informació diferents al correu ordinari (bàsicament fax o correu electrònic), disponibles en els centres docents públics, a fi d'evitar desplaçaments als receptors de les mateixes.

L'obligació administrativa de complir escrupolosament amb les normes que regixen els procediments, prové directament del manament constitucional contingut en l'art. 103 d'una administració eficaç que servix amb objectivitat els interessos generals i actua amb submissió plena a la llei i al dret, submissió que s'articula mitjançant la subjecció a l'actuació administrativa establida per la llei i segons els principis garantits per la Constitució Espanyola en el seu art. 9.3.

Per tot el que antecedix, es recomana a esta Direcció Territorial que, en situacions com l'analitzada, s'extreme al màxim el deure legal de notificar, dins d'un termini raonable, el suport documental que constituïx les nòmines, tot facilitant, en els termes referits, als interessats receptors de les mateixes la utilització de mitjans d'informació diferent al correu ordinari."

En el moment de tancar l'elaboració de la present Memòria estem esperant que ens arribe la contestació de la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura i Educació.

5. DRETS SINDICALS DELS EMPLEATS PÚBLICS

La queixa núm. 010861 es va formular per un veí d'Algemesí (València), en què ens sol·licitava assessorament sobre la interpretació de l'art. 40 del II Conveni Col·lectiu del Personal Laboral al Servei de la Generalitat Valenciana.

En este sentit, vam comunicar a l'autor de la queixa que lamentàvem haver d'abstenir-nos d'intervenir en este assumpte, ja que el Síndic de Greuges té encomanada únicament la supervisió i el control dels òrgans de les administracions públiques en defensa dels drets reconeguts en el títol I de la Constitució, segons establix l'article 24 de l'Estatut d'Autonomia i la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, per la qual ens regim i l'assessorament suscitat per l'interessat, no pot emmarcar-se en cap dels supòsits prevists en les normes que li indiquem.

No obstant això anterior, li vam comunicar que comptava amb el dret a dirigir-se a la Comissió d'Interpretació, Vigilància i Estudi del Conveni Col·lectiu citat, que té com a objecte el coneixement i la resolució dels conflictes derivats de l'aplicació i interpretació dels mateixos.

En la queixa núm. 010495 el seu autor, en representació del S.I. de la Comunitat Valenciana, ens indicava que els increments retributius establits en l'annex I de l'Acord de la Taula Sectorial de Sanitat havien estat aplicats a tot el personal que en ell s'especifica "excepte als metges i ATS/DUE dels Serveis Especials d'Urgències. Este personal ha començat a reclamar el susdit increment retributiu davant la jurisdicció laboral, i fins a la data solament s'ha dictat una sentència (estimatòria a la pretensió dels treballadors), i la resta de reclamacions es troben pendents que es facen els corresponents juís".

La Llei de 26 de desembre d'1988, en el seu art. 17.2, impedix al Síndic de Greuges entrar en l'examen individual de les queixes sobre les quals estiga pendent resolució judicial i l'obliga a suspendre la seua investigació quan s'interpose demanda, denúncia o recurs davant els tribunals de justícia.

Tot això implica, igualment, que esta Institució no puga interferir en els procediments judicials, ni revisar les resolucions que en estos es dicten, en l'exercici de l'esmentada independència.

En la queixa núm. 010411, el seu autor, delegat sindical de CCOO en l'Ajuntament d'Elx, exposava que, com a delegat del Comitè d'Empreses, va presentar escrit davant l'Ajuntament d'Elx en el qual sol·licitava l'aplicació d'un Acord relatiu a la implantació de la jornada laboral setmanal de 35 hores. En el moment de presentar la seua queixa, l'Ajuntament no li havia contestat.

Es va sol·licitar informe a l'Ajuntament d'Elx amb l'objecte de contrastar l'escrit de queixa que se'ns va remetre i en vam donar trasllat al promotor de la mateixa.

El punt de partida de l'estudi de la queixa, el constituïa l'Acord Plenari de l'Ajuntament d'Elx, de 31 de gener de 2000, en el qual es recollia que en el supòsit d'aprovar definitivament la relació de llocs de treball, la data d'entrada en vigor de la mateixa, seria també la de l'aplicació de les 35 hores setmanals.

Posteriorment, en haver estat impugnat este Acord davant la sala contenciosa administrativa, secció segona, del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, Recurs 757/00-2n, per la Generalitat Valenciana, l'Ajuntament no va estimar adequada l'aplicació immediata de la jornada de 35 hores setmanals de forma generalitzada.

Les relacions de llocs de treball constituïxen, per excel·lència, el principal instrument organitzatiu de les entitats locals al costat del Reglament Orgànic en l'àmbit institucional.

Efectivament, en les relacions de llocs de treball es dissenya el model d'organització, a escala d'estructuració interna, i és un mitjà fonamental i bàsic en la configuració de la carrera administrativa dels empleats públics.

En este sentit, les relacions afecten, no només al personal funcionari sinó també al personal eventual i laboral, ja que comprendran, conjuntament o separadament, els llocs

de treball del personal funcionari de cada centre gestor, el nombre i les característiques d'aquells que puguen ser ocupats per personal eventual, i també els d'aquells altres que puguen ser ocupats per personal laboral.

Esta Sindicatura entén que la impugnació de la Generalitat Valenciana, a través de recurs contenciós administratiu de l'Acord Plenari de l'Ajuntament d'Elx en el qual s'establia la relació de llocs de treball, i vinculat a esta la jornada de 35 hores setmanals, afecta tant els funcionaris com els laborals.

De l'estudi de la queixa, de la normativa vigent i de l'informe emés per l'administració, així com a la vista de l'escrit d'al·legacions, no vam deduir una actuació administrativa irregular, ja que la mera disconformitat amb els criteris organitzatius, en este cas la decisió d'esperar per part de la Corporació Local la resolució judicial, no implica una infracció de l'ordenament jurídic o el menyscapte de l'exercici d'un dret.

Es va rebre en esta Institució la queixa núm. 010167, firmada per un veí de la ciutat de Castelló, en representació de la Federació d'Empleats Públics del Sindicat USO de Castelló.

Substancialment exposava que es va produir per part de l'administració valenciana la denúncia del II Conveni Col·lectiu per al Personal Laboral al Servei de l'Administració Autonòmica.

En este sentit, el 10 de novembre de 1997 es va signar l'Acta de Constitució de la Comissió Negociadora del III Conveni Col·lectiu del Personal Laboral al Servei de l'administració autonòmica. Així, en el punt sisé d'esta acta, textualment deia que: "la Comissió es reunirà, amb caràcter ordinari, cada 15 dies, i amb caràcter extraordinari quan així es requerisca per una de les parts, en cas justificat i urgent".

D'acord amb el contingut de l'escrit de queixa, la Mesa Negociadora només s'ha reunit en dos ocasions, concretament el 27 de gener de 1988 i el 20 de setembre de 2000. Esta situació ja va ser denunciada a través d'escrit presentat davant la Direcció General de la Funció Pública de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques el 15 de novembre de 1999.

Segons el promotor de la queixa, s'estava produint una vulneració de l'art. 37 de la Constitució Espanyola "en voler o pretendre negociar un nou Conveni Col·lectiu, i no convocar, qui té la potestat per a això, la Mesa Negociadora, d'acord amb l'acordat per les parts".

Sol·licitat l'informe detallat a la Direcció General de Funció Pública de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, se'ns va remetre el mateix, i li vam donar trasllat a l'interessat, a l'efecte que formulara les al·legacions que tinguera per convenient.

Del detallat estudi de la queixa, de la documentació aportada i de l'informe emés per l'administració, no vam deduir l'existència d'actuacions públiques que vulneraren drets constitucionals, per la qual cosa es va tancar este expedient.

Respecte a la queixa núm. 200835 (Informe de l'any 2000, pàg. 346), la mateixa continua tramitant-se i s'han sol·licitat dos ampliacions d'informe, al llarg d'enguany, a l'administració educativa, a fi de fonamentar millor la resolució de la mateixa.

6. ALTRES DRETS DELS EMPLEATS PÚBLICS

6.1. Promoció interna

En la queixa núm. 010643 la seua autora, domiciliada a la ciutat d'Alacant, substancialment, exposava el que ella entenia que eren una sèrie d'irregularitats en les proves d'una convocatòria de promoció interna de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques.

Rebut l'informe requerit a este efecte a la Direcció General de la Funció Pública, vam donar coneixement del mateix a l'autora de la queixa i vam procedir a la suspensió de les nostres investigacions, de conformitat amb l'article 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, per la qual ens regim, atés que el seu problema estava pendent d'un procediment judicial.

En la queixa núm. 010308, i cinc acumulades més (010314, 010327, 010334, 010455 i 010652) s'exposava la disconformitat dels reclamants amb els requisits establits en les convocatòries de determinades places de promoció interna de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, considerant que les diferències existents entre ambdós vulneraven els principis d'igualtat, mèrit i capacitat, reconeguts constitucionalment.

Es va admetre a tràmit la queixa, i vam sol·licitar informe a la Direcció General de la Funció Pública de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques.

Rebut l'informe se'ls va donar l'oportú trasllat a l'efecte que, si ho estimaven convenient, feren al·legacions, però actualment no tenim constància de la presentació de les mateixes.

Posteriorment, a través del Gabinet Jurídic de Presidència de la Generalitat Valenciana, vam tenir coneixement que existien actuacions judicials sobre esta qüestió. Així, concretament, se'ns va comunicar que en el Jutjat Contenciós Administratiu núm. 7 de València se seguia el procediment 481/2000 sobre estos mateixos fets, per la qual cosa es va suspendre la seua tramitació.

Continuen en tramitació les queixes núm. 010076 i catorze acumulades (010089, 010090, 010091, 010112, 010113, 010141, 010142, 010145, 010148, 010156, 010177, 010233, 010234 i 0100235), i la núm. 012367.

Els autors de les queixes, tots ells personal laboral del grup E (personal subaltern) al servei de la Generalitat Valenciana, en el seu escrit de queixa exposaven, igualment,

una vulneració del principi d'igualtat en la convocatòria pública d'un concurs de promoció interna.

Admeses a tràmit les queixes, vam sol·licitar informe a la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, perquè ens concretara en quina situació es troba el procés de funcionarització del personal laboral de la Generalitat Valenciana pertanyent al grup E.

En el moment d'elaboració del present Informe la queixa continua en tràmit.

La queixa núm. 012367 va ser subscrita per 19 funcionaris de la Generalitat Valenciana, participants en una convocatòria pública, pel sistema de promoció interna, de places de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques.

Substancialment denunciaven discriminació amb els exercicis dels aspirants que promocionaven a llocs barrats A/B, en el sentit que les proves van ser més difícils i possibles arbitrarietats en les valoracions realitzades pel tribunal.

Admesa a tràmit la queixa, en l'actualitat continua en tràmit.

6.2. Reserva de lloc de treball per motius de maternitat

En la queixa núm. 010689 la seua autora, veïna de la localitat de Villena (Alacant), ens exposava que va remetre un escrit a la Direcció de l'Àrea d'Atenció Primària núm. 17 de la Conselleria de Sanitat, en el qual denunciava que se li havia impedit la reincorporació al seu lloc de treball per motius de maternitat.

En el moment de presentar l'escrit de queixa, i a pesar del temps transcorregut, no havia rebut cap contestació a este escrit.

Admesa a tràmit la queixa, ens vam dirigir a l'administració sanitària a fi de sol·licitar que ens informara sobre les raons del retard ja experimentat i del termini en el qual previsiblement es donarà resposta a la sol·licitud de la promotora de la queixa.

Posteriorment, i una vegada rebut l'informe requerit a este efecte a la Conselleria de Sanitat, ens vam posar en contacte amb la interessada a fi de donar-li coneixement del mateix i vam procedir al tancament de l'expedient, atés que del mateix s'apreciava que l'administració pública havia procedit a la solució de l'assumpte plantejat.

6.3. Fons social

En la queixa núm. 010481 el seu promotor, un veí de Guadassuar (València), exposava que va presentar instància en la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques i va sol·licitar l'abonament dels fons d'ajuda social. Segons ens indicava l'administració no va admetre a tràmit la seua sol·licitud per estar fora de termini.

Esta Institució es va dirigir a la Direcció General de la Funció Pública de la citada Conselleria i va sol·licitar informació detallada referent a això.

Se'ns va informar que en el punt número quatre de l'annex I de l'Ordre de 8 de juny de 2000 es referix als requisits, terminis i sol·licituds i establix que "els interessats, a partir del dia següent de la publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana* de la present Ordre, comptaran amb un termini de 20 dies naturals per a formular la seua sol·licitud mitjançant el model d'instància que s'adjunta com a annex II" L'Ordre va ser publicada en el DOGV número 3770, de 13 de juny de 2000, per la qual cosa el termini de presentació de sol·licituds finalitzava el 3 de juliol de 2000, i la sol·licitud del promotor de la queixa va tenir entrada el 20 de novembre de 2000.

A la vista d'això anterior vam procedir a la finalització de les nostres investigacions.

6.4. Millora d'ocupació

En la queixa núm. 010133 , una veïna del Campello (Alacant), personal laboral fix amb categoria professional "ajudant de residència/serveis" i que ocupa en l'actualitat el lloc de treball en el C.A.M.P Santa Faç, dependent de la Direcció Territorial de Benestar Social a Alacant, substancialment, exposava els següents fets i consideracions:

Que s'havia dirigit al director General de la Funció Pública de València i havia sol·licitat que s'estudiara la possibilitat de poder accedir a millora d'ocupació per promoció interna, del Grup E al Grup D, atés que reunia tots els requisits per a això, i a més, en el centre on treballa existixen llocs vacants d'este Grup D. El motiu de sol·licitar-ho és el fet que en els últims 10 anys no s'havia convocat cap promoció per al grup (E).

En data 9 de juliol 2001 va rebre contestació del cap de Servei de Selecció i Provisió de Llocs de Treball, en el qual se li comunicava que s'estava treballant en el desplegament reglamentari per a procedir a realitzar estos nomenaments i que es tindria en consideració la seua sol·licitud, si escau. I posteriorment va rebre un ofici de data 12 d'agost del mateix any, en què se li indicava que no es podia accedir al que demanava per falta de desplegament reglamentari.

El dia 3 de novembre de 1999, es va dirigir novament al director general de Funció Pública i va demanar que dictara resolució expressa a la seua sol·licitud de millora d'ocupació.

En el moment de presentar la queixa, i a pesar del temps transcorregut, no havia rebut contestació.

Admesa a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, a fi que formulara les al·legacions que considerara convenients.

En l'informe emés per la Direcció General de la Funció Pública s'indicava, entre altres qüestions, que "fins el passat 30 de desembre no es va donar per finalitzada la fase de negociació dels criteris d'esta norma amb els representants dels treballadors, i

actualment s'està en fase d'elaboració de la norma pròpiament dita, que esperem serà publicada tan aviat com es complisquen els tràmits i informes reglamentaris, sense que puguem avançar la data de publicació.

Una vegada publicada, es farà la convocatòria de les borses de cada grup o categoria, i en este moment podrà la interessada participar en el procés, tal com reiteradament se li ha manifestat per esta Direcció General."

A la vista d'això anterior, vam procedir al tancament i l'arxivament de l'expedient.

6.5. Situació del personal del Servei Especial d'Urgències (SEU)

La queixa núm. 010510 va ser presentada pel secretari general del S.I. i altres, i en la mateixa es denunciava la situació que travessa el personal al servei del Servei Especial d'Urgències (SEU) dependent de la Conselleria de Sanitat.

Els motius de la queixa es concretaven en els següents punts:

1. El nombre de professionals és insuficient per a atendre, amb suficients garanties, la demanda assistencial que es genera.

2. El 90% del personal que presta els seus serveis en el SEU és interí o eventual.

3. El personal que presta serveis en estos centres, no té reconegut el dret a les pauses corresponents, dins de la seua jornada laboral, per a dinars o sopars, a pesar de fer torns de treball que superen les 17 i fins i tot les 24 hores.

4. Tampoc se'ls reconeix el dret a dietes per manutenció, dret que tenen reconegut la resta de professionals que presten serveis tant en Atenció Primària com Especialitzada (als de Primària se'ls abonen les dietes i als d'Especialitzada se'ls faciliten les pertinents menjades).

5. El material de què disposen per a fer el seu treball està obsolet i no és uniforme, de manera que impedix la seua utilització en diferents vehicles i centres de treball.

6. Les condicions d'habitabilitat i higiene dels centres de treball i vehicles utilitzats en l'assistència als pacients són bastant deficients.

7. No hi ha protocol d'actuació ni uniformitat en els criteris professionals i assistencials dins del Servei d'Urgències.

8. No tenen mitjans de comunicació per a consultes durant l'assistència domiciliària als pacients (només es disposa de l'emissora del vehicle, una emissora que no pot ser traslladada fins al domicili del pacient).

9. Les retribucions assignades al personal facultatiu del SEU són les més baixes de les assignades al personal que depén de la Conselleria de Sanitat, de manera que no hi

ha establit per a ells cap complement de productivitat ni tan solament l'opció a les distintes modalitats de complement específic (A, B o C) existent per a la resta del personal facultatiu.

Admesa a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a la Direcció General per a la Prestació Assistencial de la Conselleria de Sanitat. En l'actualitat la queixa continua en tràmit.

6.6. Trasllat d'ubicació del centre de treball

La queixa núm. 010636 va ser presentada per personal al servei de la Secció de Protecció i Inserció de Menors de la Direcció Territorial de la Conselleria de Benestar Social a Alacant.

Substancialment, exposaven què havien estat informats del trasllat d'esta Secció de Menors de la seua actual ubicació en el carrer F.M. al carrer P.P. de la ciutat d'Alacant.

Segons indiquen en el seu escrit de queixa, les dependències del carrer P.P. no reunien les condicions adequades per a dur a terme les tasques pròpies de la Secció de Menors.

En este sentit, van presentar escrit dirigit a esta Direcció Territorial, sense que en el moment de presentar la queixa, i a pesar del temps transcorregut, hagueren rebut contestació a este escrit.

A la vista de l'informe emés per la referida Direcció Territorial i de l'escrit d'al·legacions al mateix dels autors de la queixa, vam emetre la següent recomanació:

"Vam justificar recepció del seu escrit en el qual acompanya informe i altra documentació relativa a la queixa promoguda davant esta Institució pel Sr. CCH i quinze més, tots ells amb destinació en la Secció de Protecció i Inserció de Menors de la Direcció Territorial de la Conselleria de Benestar Social a Alacant.

Els promotors de la queixa substancialment exposaven què havien estat informats del trasllat de la Secció de Menors de la seua actual ubicació en el carrer F.M. al carrer P.P., ambdós de la ciutat d'Alacant.

Segons indicaven en el seu escrit de queixa, les dependències del carrer P.P. no reunien les condicions adequades per a dur a terme les tasques pròpies de la Secció de Menors.

La queixa va ser admesa a tràmit, per la qual cosa este mateix dia ens vam dirigir a esta Direcció Territorial a fi que ens informara de la veracitat dels fets denunciats pels promotors de la queixa.

L'informe va tenir entrada en esta Sindicatura. En el mateix, entre altres coses, es reconeixia que "en esta primera reforma no s'ha pogut incloure la instal·lació d'un ascensor (està prevista la seua instal·lació per a l'any 2002 si els informes tècnics i el projecte són adequats) però és igualment cert que no incomplim, segons la nostra

informació, cap norma. Este fet, juntament amb la ubicació en la planta baixa dels arxius de l'atenció al públic, pot ser la causa de la queixa".

De l'informe remés per esta Direcció Territorial, es va donar trasllat als interessats perquè, a la vista del mateix, feren, si ho consideraven oportú, al·legacions, i així ho van fer l'11 de setembre.

Del detallat estudi del seu escrit de queixa i de l'informe i, una vegada vistes les al·legacions formulades pels promotors de les queixes, vam considerar que els fets descrits (el canvi del lloc de treball) forma part de la potestat organitzativa que té l'administració pública.

No obstant això anterior, vam considerar que cal ser respectuós amb els drets, no només dels promotors de la queixa, sinó dels ciutadans i les ciutadanes amb mobilitat reduïda (especialment discapacitats i tercera edat) quant a les possibles barreres arquitectòniques.

Efectivament, la Constitució Espanyola, en diversos preceptes, arts. 9.2, 14 i 49 principalment, encomanen als poders públics la creació de les condicions perquè la llibertat i igualtat de les persones i dels grups que s'integren siguen reals i efectives, i s'eliminen els obstacles que dificulten o impedisquen esta plenitud.

La preocupació per part del legislador, tant estatal (Llei del3/1982 d'Integració Social) com valencià (Llei de la Generalitat 5/1997, de 25 de juny, que regula el sistema de Serveis Socials a la Comunitat Valenciana i, sobretot, la Llei de la Generalitat 1/1998, de 5 de maig, de supressió d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, urbanístiques i de comunicació) de millorar la qualitat de vida dels ciutadans mitjançant la creació d'un entorn lliure de barreres de tot tipus, ha estat constant.

Esta Institució és especialment sensible amb els drets de les persones que es troben en una situació de limitació respecte al medi, per això, en relació amb el seu informe, ens veiem obligats a recordar-los els deures legals contemplats en la Llei de la Generalitat Valenciana 1/1998, de 5 de maig, d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, urbanístiques i de comunicació, i especialment, en el que establix el seu art. 7 relatiu als edificis de pública concurrència, tant d'ús general com d'ús restringit.

Entenem que el que esta Conselleria ha de fer és, sense perjuí de la seua potestat organitzativa, ser tan respectuosa com siga possible amb les normes d'accessibilitat i supressió de barreres.

L'obligació administrativa de complir escrupolosament amb les normes, prové directament del manament constitucional contingut en l'art. 103 d'una administració eficaç que servix amb objectivitat els interessos generals i actua amb submissió plena a la llei i al dret, submissió que s'articula mitjançant la subjecció a l'actuació administrativa establida per la llei i segons els principis garantits per la Constitució Espanyola en el seu art. 9.3.

Per tot el que antecedix, se suggerix a eixa Direcció Territorial que, si es produïx el canvi d'ubicació de la Secció de Menors, s'extremen al màxim els deures legals que s'extrauen de la Llei de la Generalitat Valenciana 1/1 998, de 5 de maig, d'accessibilitat i supressió de barreres, amb la finalitat de millorar la qualitat del servei, per a tota la població i específicament per als treballadors i les persones que es troben en situació de limitació respecte al medi".

En el moment de redactar la present Memòria estem pendents de rebre resposta a l'anterior suggeriment.

6.7. Deure de negociació amb els representants sindicals el règim general de vacances i permisos

Respecte a la queixa núm. 200918 (Informe de l'any 2000, pàg. 352), i després de donar trasllat de l'informe rebut de la Direcció Territorial de la Conselleria de Benestar Social a Alacant i una vegada estudiat l'escrit d'al·legacions de l'autor de la queixa, vam dirigir la següent recomanació a l'administració de referència:

"Acusem recepció del seu escrit de data 3 de novembre de 2000 en el qual acompanya informe i altra documentació relativa a la queixa promoguda davant esta institució pel Sr. LTA, funcionari TMEM adscrit a la residència comarcal L'Alacantí dependent de la Direcció Territorial de la Conselleria de Benestar Social a Alacant, relativa a la falta de justificació per part d'eixa Direcció Territorial de la no-autorització del benefici de vacances durant el mes de juliol de 2000 tot al·legant necessitats de servei.

De la documentació remesa es deduïx que, previ informe dels responsables dels centres de menors corresponents, es va remetre escrit a les distintes organitzacions sindicals i se'ls va indicar el pla de vacances, sense que constara oposició al mateix.

De l'informe i altra documentació remesa per esta Direcció Territorial, es va donar trasllat a l'interessat perquè, a la vista de la mateixa, realitzara, si ho considerava oportú, al·legacions.

Del detallat estudi de l'escrit de queixa, de l'informe i altra documentació remesa per la Direcció Territorial i, una vegada vistes les al·legacions formulades pel Sr. LTA, vam considerar que els fets descrits no són suficientment respectuosos amb els drets del promotor de la queixa.

En este sentit, de la documentació aportada en relació amb el seu informe ens veiem obligats a recordar el deure legal contemplat en l'art. 10.3 del Decret del Consell .34/1999, de 9 de març, pel qual es regulen les condicions de treball del personal al servei de l'administració, que establix que "l'òrgan competent de la Conselleria o organisme autònom, prèvia negociació amb els representants sindicals, establirà les excepcions oportunes al règim general de vacances anuals i fixarà els torns de permisos que resulten adequats, d'acord amb la proposta raonada de la cap o el cap de la unitat administrativa de què es tracte, en aquells serveis que per la seua naturalesa o la peculiaritat de les seues funcions requerisquen un règim especial".

Entenem que el que esta Conselleria havia d'haver fet és negociar prèviament amb els representants sindicals el règim de vacances, i que no era suficient la simple remissió als mateixos del pla de vacances (encara que, com ocorre en el present cas, no hi haguera oposició al mateix).

L'obligació administrativa de complir escrupolosament amb les normes que regixen els procediments i tenir la màxima cura en tots els tràmits que constituïxen un expedient, prové directament del manament constitucional contingut en l'art. 103 d'una administració eficaç que servix amb objectivitat els interessos generals i que actue amb submissió plena a la llei i al dret, submissió que s'articula mitjançant la subjecció a l'actuació administrativa establida per la llei i segons els principis garantits per la Constitució Espanyola en el seu art. 9.3.

Per tot el que antecedix, es recomana a eixa Direcció Territorial que, en situacions com l'analitzada, s'extreme al màxim el deure legal que s'extrau de l'art. 10.3 del Decret del Consell 34/1999, de 9 de març, pel qual es regulen les condicions de treball del personal al servei de l'administració".

Una vegada rebut l'escrit de la Direcció Territorial d'Alacant de la Conselleria de Benestar Social en què contestava la nostra resolució, vam procedir al tancament de les nostres investigacions, atés que l'administració de referència, en termes generals, havia acceptat la recomanació formulada per esta Institució.

6.8. Exempció automàtica de guàrdies mèdiques per a les facultatives en estat de gestació

Respecte a la queixa núm. 200974, de la qual vam donar compte en l'informe de l'any 2000, vam realitzar la següent recomanació a la Subsecretaria per a l'Agència Valenciana de Salut de la Conselleria de Sanitat:

"Acusem recepció del seu escrit registrat en esta Institució el 22 de desembre de 2000, al qual adjuntava informe relatiu a la queixa promoguda davant esta Institució pel Sr. JBA, metge i representant del Sindicat Mèdic d'Assistència Pública (SIMAP).

El promotor de la queixa exposava en la mateixa dos qüestions que afectaven les facultatives que es troben en estat de gestació, a saber:

- L'exempció automàtica de les guàrdies mèdiques.

- Incloure com a millora per al subsidi de la ILT el Complement d'Atenció Continuada del mes anterior a la baixa.

Respecte a la segona de les qüestions, el punt de partida el constituïx la instrucció de la Conselleria de Sanitat de 9 de maig de 1994 que, basant-se en distintes sentències del Tribunal Suprem, va establir que el Complement d'Atenció Continuada, en totes les seues modalitats, incloses les guàrdies mèdiques, no ha de formar part de la millora del

subsidi per ILT (com sí ocorre amb altres conceptes retributius: sou, triennis, complement de destinació i, si escau, el complement específic i la productivitat).

En este sentit, resulta il·lustratiu citar el cas Gillespie, sentenciat el 13 de febrer de 1996, pel tribunal de Justícia de les Comunitats Europees. En el mateix, el citat òrgan judicial planteja si la Directiva 75/1 17/CEE del Consell, de 10 de febrer de 1975 relativa a l'aplicació del principi d'igualtat de retribucions entre treballadors masculins i femenins, i la Directiva 76/207/CEE del Consell de 9 de febrer de 1976, relativa a la igualtat de tracte entre homes i dones pel que fa a l'accés a l'ocupació, la formació i la promoció professional i les condicions de treball, "exigixen què quan una dona estiga absent del treball per tenir un permís de maternitat, cal pagar-li el salari íntegre que percep treballant".

El Tribunal Europeu conclou que **"**el dret comunitari no imposa l'obligació de mantenir la retribució íntegra a les treballadores femenines durant el seu permís de maternitat, ni establix criteris específics amb vista a determinar l'import de la prestació que se li pague durant este període..."

Tenint en compte això anterior, del detallat estudi de la queixa, de la documentació aportada i de l'informe emés per esta administració, no es desprén l'existència de discriminació prohibida, ja que es tracta més aviat d'una decisió de tipus tècnic que, en si mateixa, no és revisable per esta Institució.

Respecte a la primera de les qüestions plantejades, l'exempció automàtica de realitzar guàrdies mèdiques a les facultatives en estat de gestació, no hi ha dubte que l'administració pública té l'obligació d'establir un sistema legal per a la defensa i protecció dels drets de les treballadores que es troben en estat de gestació enfront dels riscos derivats del treball que puga patir la seua salut.

En este sentit, en els últims anys, tant l'administració estatal com l'autonòmica han realitzat enormes esforços legislatius.

Com a culminació d'este esforç, en l'àmbit de l'administració de l'Estat, trobem la Llei 39/1999, de 5 de novembre, de conciliació de la vida familiar i personal, i la Llei 31/1995, de prevenció de riscos laborals.

Respecte a l'administració sanitària valenciana, cal destacar l'Ordre de 21 de gener de 1999 de la Conselleria de Sanitat, l'origen de la qual és una recomanació d'esta Institució tal com consta en el seu preàmbul. Efectivament, en la resolució realitzada per esta Sindicatura es recomanava a la Conselleria de Sanitat que realitzara o impulsara les accions pertinents que aconseguiren suplir omissions legislatives o reglamentàries en matèria de guàrdies mèdiques i que s'adoptaren les mesures necessàries que impedisquen abusos respecte als metges de l'aleshores Servei Valencià de Salut en matèria de jornades i descansos.

L'Ordre de 21 de gener de 1999, en el seu art. 6, va establir la possibilitat d'exempció de guàrdies de presència física per raó d'edat, així els facultatius amb 45 anys complits o més podien sol·licitar esta exempció. Es tractava d'una facultat de la Direcció de

l'Hospital condicionada al fet "sempre que s'hagen cobert les necessitats assistencials" o que" les necessitats del servei ho permeten".

Recentment l'Ordre de la Conselleria de Sanitat, de 16 de desembre de 2000, per la qual es modifica l'Ordre de 21 de gener de 1999, afegix un nou article, el número 7, que en el seu paràgraf segon establix:

"Així mateix es podrà sol·licitar l'exempció de la realització de guàrdies mèdiques per les següents situacions:

- Per embaràs o període de lactància.

Per problemes de salut que impossibiliten la realització de guàrdies mèdiques. En este cas, serà necessari informe mèdic justificatiu i l'exempció serà resolta per la Direcció de l'hospital corresponent".

La qüestió és saber què ha de prevaler més, si el dret de les facultatives a quedar exemptes de les guàrdies mèdiques, que queda justificat pel possible risc per a la seua salut i seguretat o, per contra, les necessitats del servei que podrien argumentar els responsables dels centres d'assistència sanitària.

Per a esta Institució, no pot ignorar-se l'específic condicionament que sofrixen els drets fonamentals al si de la relació laboral; en este sentit, la jurisprudència del Tribunal Constitucional ha manifestat que la inserció en una organització aliena (en este cas les institucions sanitàries de la Generalitat) modula l'exercici dels drets fonamentals en la mesura estrictament imprescindible per al correcte i ordenat desplegament de l'activitat productiva.

Els drets dels treballadors i treballadores han d'adaptar-se als requeriments de l'organització productiva que s'integren, però no n'hi ha prou amb l'afirmació de l'interés del responsable del centre, sinó que tal exigència organitzativa ha de venir especialment qualificada per raons de necessitat, i cal acreditar que la restricció del dret de la treballadora embarassada és l'únic mitjà raonable per a l'assoliment del legítim interés dels responsables de la Direcció Sanitària.

D'altra banda, de la redacció donada paràgraf segon de l'art. 7 referit, sembla, d'una interpretació literal, excloure la necessitat d'autorització del responsable del centre hospitalari, ja que quan es referix al supòsit d'exempció per problemes de salut ("en este cas...") sí que l'exigix.

En este punt, per a esta Institució seria d'aplicació el principi *ubi lex non distinguit nec no distinguere debemus*, això és, 'on la norma no distingix, no cal distingir'; així, seria operatiu, davant una sol·licitud d'exempció, la manifestació o resolució expressa del responsable del centre hospitalari de concessió de forma automàtica de la sol·licitud d'exempció de guàrdies mèdiques.

La necessitat de resolució expressa no va en contra de la idea de la concessió automàtica de l'exempció. En este sentit, la sol·licitud d'exempció permetria al centre hospitalari

justificar i engegar els mecanismes necessaris per a cobrir el servei que deixara de prestar la facultativa a la qual se li concedirà l'exempció de guàrdia mèdica.

Finalment, i en l'àmbit de la Unió Europea, la Carta Comunitària dels Drets Socials Fonamentals dels Treballadors establix que " tot treballador ha de tenir en el seu medi de treball condicions satisfactòries de protecció de la seua salut i de la seua seguretat. Han d'adoptar-se mesures adequades per a prosseguir l'harmonització en el progrés de les condicions existents en este camp", en esta línia s'han dictat diferents Directives, de les quals vam destacar la 92185 /CEE del Consell, de 19 d'octubre de 1992, relativa a l'aplicació de mesures per a promoure la millora de la seguretat i de la salut en el treball de la treballadora embarassada, que haja donat a llum o en període de lactància.

A1 mateix temps, la Unió Europea recorda als Estats membres que han d'adoptar les mesures relatives a la protecció de la dona, especialment pel que fa a la maternitat i l'embaràs, per a evitar tota discriminació directa o indirecta; en este sentit, quant a situacions d'embaràs, hem d'assenyalar: la prohibició d'acomiadaments de les embarassades (assumpte Mary Brows C-394/1996), el còmput de temps d'embaràs per al càlcul d'ajudes i pensions (assumpte Margaret Boyle i altres C-41 1/1996), el còmput del temps de maternitat dins del termini hàbil per a l'avaluació de la formació professional (assumpte Thilbaut C-136/1995), els complements salarials per raó de la maternitat (assumpte Oumar Dabo Abdónlayec C-218/1998) i, sobretot, s'ha garantit pel tribunal de Justícia de les Comunitats Europees la igualtat entre l'home i la dona com un veritable dret fonamental (assumpte Defranne C- 149/1977).

De tot això cap clarament deduir la legitimitat constitucional d'una normativa o decisions i actes de l'administració sanitària que, en considerar situacions o circumstàncies tan especials com és l'embaràs o la maternitat, regule o reconega efectes o conseqüències jurídiques específiques, afavoridores per a les dones en estes situacions.

D'acord amb el que antecedix, se suggerix a eixa Conselleria que faça una interpretació de l'article 2 de l'Ordre de la Conselleria de Sanitat de 16 de desembre de 2000 en el sentit de concedir de forma automàtica l'exempció de les guàrdies mèdiques a les facultatives embarassades o en període de lactància".

L'administració sanitària va acceptar el suggeriment realitzat per esta Institució i, després de comunicar-ho al reclamant, vam procedir al tancament de les investigacions iniciades a este efecte.

6.9. Problemes d'incompatibilitats dels empleats públics

El Sr. E-J.A.A. va formular un escrit que va donar origen a obrir la queixa núm. 10831.

En el mateix ens manifestava que, amb vista a poder obtenir la compatibilitat per a exercir dos llocs de treball en el sector públic, havia dirigit escrit a la Conselleria de Cultura i Educació a fi que el seu lloc de treball com a professor de Tecnologia en educació secundària obligatòria fóra declarat d'utilitat pública. En el moment de

formular la queixa no havia rebut contestació a esta petició, raó per la qual vam admetre la queixa i vam sol·licitar a la Direcció General de Personal d'esta Conselleria el pertinent informe, que estem esperant rebre.

6.10. Altres queixes en tràmit en matèria de drets dels empleats públics

Continuen tramitant-se les queixes núm. 010187, 010511, 010636,011036 i 012334, en les quals substancialment s'exposava el següent:

La queixa núm. 010187 va ser presentada en representació del Col·lectiu de Fisioterapeutes de Centres d'Educació Especial i Integració de la província d'Alacant. En la mateixa ens exposaven què en els últims quatre anys, el Col·lectiu de Fisioterapeutes de Col·legis d'Educació Especial i d'Integració, estaven sofrint irregularitats en la seua situació laboral, a causa de la interpretació arbitrària per part de la inspecció educativa i els directors dels centres escolars, de les ordres i lleis que regixen el funcionament dels mateixos, motiu pel qual en els seus drets laborals s'estan produint variacions, segons ens indicaven, que no es corresponen amb la legislació actual.

En la queixa núm. 011036 vam sol·licitar a la interessada que, per poder estudiar l'assumpte plantejat i informar-la sobre la seua possible admissió, ens informara si s'havia dirigit prèviament a l'administració competent plantejant el problema.

Respecte a la queixa núm. 010511 el seu autor, personal docent de la Universitat d'Alacant, relatava una sèrie d'actuacions portades a terme per distints òrgans de la Universitat d'Alacant en l'expedient de canvi d'àrea i de departament instat pel professor C.N.

Concretament, l'autor de la queixa denunciava la no-concessió del tràmit d'audiència en l'expedient citat ja que considerava que existien informes que podien afectar el departament universitari que dirigia. En este sentit sol·licitava a esta Institució que instàrem les autoritats i els òrgans administratius de la Universitat d'Alacant perquè ens informaren de quins eren els motius de la no-concessió del citat tràmit i, si escau, es procedira a l'obertura de la corresponent comissió informativa.

En el moment d'elaborar-se la present Memòria la queixa es troba en estudi.

D'altra banda, en la queixa núm. 012334, presentada pel president del SIMAP, tenia el seu origen en una altra queixa tancada de l'any 2000, concretament la núm. 200974.

Efectivament, esta Institució va dirigir a la Conselleria de Sanitat el següent suggeriment: "que faça una interpretació de l'art. 2 de l'Ordre de la Conselleria de Sanitat de 16 de desembre, en el sentit de concedir de forma automàtica l'exempció de les guàrdies mèdiques a les facultatives embarassades o en períodes de lactància".

Es va acceptar per la Conselleria de Sanitat la resolució realitzada en els següents termes "respecte al seu escrit, sobre determinats temes referents a la protecció de la

salut de les treballadores, el vam informar que vam assumir el suggeriment, interpretant l'Ordre de 16 de desembre de 2000 sobre guàrdies com vosté assenyala".

D'acord amb això anterior vam procedir al tancament de les investigacions iniciades i que van donar lloc a l'expedient número 200974.

No obstant això anterior, el promotor de la queixa ens va sol·licitar que efectuàrem les gestions adequades perquè esta administració sanitària "procedisca a donar forma normativa a la recomanació" referida en els paràgrafs anteriors.

En este sentit, li vam sol·licitar que ens precisara si prèviament s'havia dirigit a l'administració per a sol·licitar esta norma.

Finalment, respecte a la queixa núm. 201008 (Informe de l'any 2000, pàg. 353), vam procedir a la seua suspensió en informar-nos la Direcció General de Personal de la Conselleria de Cultura i Educació que la promotora de la queixa havia interposat recurs contenciós administratiu en relació amb la matèria objecte de la queixa.

Respecte a la queixa núm. 201240 (Informe de l'any 2000, pàg. 355), vam procedir al tancament de la mateixa, atés que, d'acord amb l'ofici remés per l'Ajuntament de Benijófar, s'apreciava que la citada Corporació Local havia procedit a la solució del problema denunciat.

VII. SERVEIS I RÈGIM JURÍDIC DE LES ENTITATS LOCALS

Introducció

Les diverses matèries que s'inclouen dins este epígraf integren un total de 116 queixes iniciades a instància de part i 1 d'ofici.

Així mateix, convé destacar dos dades també importants: el reduït nombre de queixes no admeses, que solament en van ser 10, i l'elevat grau d'acceptació de les resolucions emeses per la Institució, que són 6 expedients del 2001 i 3 expedients del 2000, ja que de les 5 recomanacions, 2 recordatoris de deures legals i 2 suggeriments, solament una recomanació no ha estat acceptada de forma injustificada.

La distribució de les queixes per matèries ha resultat com seguix: 12 d'abastament domiciliari d'aigua potable, 16 d'obres públiques i vies urbanes, 3 de recollida de residus sòlids urbans, 5 de neteja pública, 2 de sanitat local, 4 de transport urbà, 2 de gas, 2 de piscines municipals, 2 de serveis funeraris (inclosa la queixa d'ofici), 16 d'ordenació i control del trànsit urbà, 2 de festes i explotació de platges, 11 de béns locals, 28 de responsabilitat patrimonial, 2 de contractació, 7 de dret de petició i, finalment, 3 d'altres matèries variades.

1. SERVEIS

1.1. Subministrament d'aigua potable

1.1.1. Deficient prestació del servei

Pel que fa a l'any 2001, de les 7 queixes que denuncien una deficient prestació del servei d'aigua potable, solament 3, les referenciades amb els números 010533 —urbanització Valle del Sol a Mutxamel (Alacant)—, 010970 —habitatge a la partida del Castillo de Tibi (Alacant)— i 011012 —establiment comercial a la carretera de la platja d'Almenara a la Llosa (Castelló)— es troben en tramitació, en l'espera de rebre les al·legacions que els interessats formulen als informes enviats pels respectius ajuntaments.

La inexistència del subministrament d'aigua potable denunciada per una associació de veïns de Marenys de Rafalcaid de Gandia (València) en la queixa núm. 010634, forma part de les negociacions que estan mantenint els veïns i les autoritats municipals per a arribar a ara llegar a consensuar una solució tècnica que satisfaça tots els interessos implicats, raó per la qual esta Institució ha decidit posar fi a les investigacions, si bé hem demanat al Sr. alcalde que "mantinga informada esta Institució sobre els acords que s'adopten amb l'esmentada associació, per a solucionar la problemàtica denunciada".

El promotor de la queixa núm. 010052, el Sr. J.F.S., sol·licita la intervenció d'esta Institució, després de plantejar, entre altres qüestions, les dificultats econòmiques per les quals està passant per tal d'afrontar el finançament del subministrament d'aigua potable al seu habitatge, situat a la partida rural A., d'Hondón de las Nieves (Alacant).

Examinada la documentació enviada per l'Ajuntament i les al·legacions efectuades per l'interessat, s'estima ajustada a dret l'actuació municipal, i s'emet la següent resolució:

"Pel que fa al que s'ha afirmat en el primer al·legat, si bé és cert que l'estudi econòmic es va fer sobre la base d'un potencial de 110 usuaris, amb un cost de 903.186 ptes., no és menys cert que, posteriorment, s'han tingut en compte un nombre major d'usuaris, atés que, d'acord amb el que s'indica literalment en l'informe municipal de data 21 de febrer de 2001 — registre d'eixida núm. 331—, "en estimar que l'esmentat cost resultava excessiu, este Ajuntament va recomanar al concessionari del servei que buscara, previs estudis econòmics, un cost mitjà per a un nombre potencial d'usuaris, la qual cosa va donar la xifra de 397.402 ptes."

Quant a la justificació de la diferència econòmica existent entre la taxa per escomesa a la partida C.R. — 21.000 ptes.— i en la partida rural A. — disseminat: 62.500 ptes.—, cal tenir en compte que la determinació concreta de la quantia no s'establix únicament segon la major o menor quantitat d'habitatges existents en les mateixes, sinó que també intervenen altres factors que poden incrementar el preu, com ara la proximitat o la llunyania de la xarxa municipal, la dificultat tècnica de fer la instal·lació, etc.

Independentment d'això anterior, i tenint en compte el cost del projecte, xifrat en 99.350.500 ptes., mereix una especial atenció destacar la consideració feta per l'Ajuntament en el punt tercer de l'informe citat més amunt, en consignar que "el nombre d'usuaris interessats pel servei en l'actualitat solament arriba a 55.636.280 ptes., i l'Ajuntament i l'empresa concessionària assumixen el finançament de la resta fins que en un temps indeterminat es produïsquen escomeses suficients per a cobrir el total del capital pendent de finançament".

Tampoc es van observar irregularitats en l'actuació dels ajuntaments d'Alfara de Algimia (València) i Tárbena (Alacant), en la investigació dels fets objecte de les queixes núm. 010618 i 010708, respectivament, de les quals vam emetre les resolucions següents:

a) En la primera queixa, el Sr. L.B.P., després de sol·licitar el subministrament d'aigua potable per a la seua finca, no fa cap al·legació per a rebatre o desacreditar les afirmacions fetes pel Sr. alcalde en el sentit que "la parcel·la es troba a uns 4.000 metres de distància del depòsit d'aigua potable de la població, per la qual cosa, per tal de poder subministrar el servei a este senyor, caldria canalitzar una canonada d'aigua potable fins a la seua parcel·la. Esta canalització hauria de pagar-la ell (...) la classificació de la parcel·la és sòl no urbanitzable protegit forestal".

b) En la segona, la Sra. M.L.M.S. pretenia que l'Ajuntament de Tàrbena solucionara el deficient funcionament de la instal·lació que subministrava aigua al seu habitatge i que se'n fera càrrec del cost, una pretensió que podia tenir una acollida favorable, ja que "l'autorització de la connexió (expedient 3/2000), resolta pel Sr. alcalde mitjançant Decret de data 9 de maig de 2000, es va atorgar supeditada al compliment de dos importants condicions: d'una banda, que es tractava de sòl no urbanitzable — en què no hi ha obligació municipal de prestar el servei públic d'aigua potable, que es limita únicament al sòl urbà (articles 26.1 a) de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local i article 26.1 b) de la Llei 6/1994, de 15 de novembre, de la Generalitat Valenciana, reguladora de l'activitat urbanística)— i d'una altra banda, que en tractar-se d'una xarxa no construïda directament per l'Ajuntament, tampoc es responsabilitzava dels talls en el subministrament que es pogueren produir per defectes en la construcció de la xarxa esmentada. Tenint en compte que no consta que vosté plantejara la seua disconformitat i impugnació d'aquell decret municipal, mitjançant la presentació del corresponent recurs, resulta raonable inferir que va donar el seu consentiment a eixes dos condicions. Així mateix, tampoc consta acreditada la seua afirmació en el sentit d'entendre que l'Ajuntament haguera assumit la gestió i l'explotació directa de les obres i infraestructures del subministrament d'aigua potable al seu habitatge, atés que no es troba a les nostres mans cap acord o resolució municipal dictada en este sentit; per contra, es va autoritzar la connexió condicionada al compliment efectiu d'aquelles condicions, de les quals no és possible col·legir l'assumpció municipal de les obres, de la correcta construcció de les quals salvava l'Ajuntament expressament la seua responsabilitat, ja que no s'encarregava ni de la seua realització ni del seu control."

Quant a la queixa de l'any anterior pendent de resolució, la núm. 200377 (Memòria 2000, pàg. 361), una associació de veïns de Llíria (València) exposava la situació en què es trobaven diverses urbanitzacions del terme municipal que rebien per al consum domèstic, únicament, aigua no potable provinent d'un pou de propietat particular i, així mateix, denunciava que el preu que se'ls exigia per eixe deficient subministrament no havia estat aprovat oficialment i no responia a la qualitat del mateix.

A la vista dels informes evacuats per la Conselleria de Medi Ambient i l'Ajuntament, esta Institució ha resolt l'acabament de les investigacions i el tancament de l'expedient "atés que, de la documentació enviada, resulta constatable la voluntat municipal d'intentar solucionar l'abastament d'aigua potable a les diverses urbanitzacions afectades, en indicar-nos que "en l'actualitat este Ajuntament està fent els tràmits per a una nova adjudicació de la prestació del servei d'aigua potable, motiu pel qual es plantejarà a l'empresa que resulte adjudicatària que estudie les esmentades alternatives i, si escau, que en formule d'altres que puguen resultar viables per a atendre esta qüestió, i de les quals haurà de donar informació als interessats, tenint en compte que qualsevol obra que es faça en este sentit, hauria de ser costejada pels propietaris".

No es pot obviar que, tal com advertix l'Ajuntament en el punt segon del seu informe de data 29 de maig de 2000, "les zones que són abastades amb aigua d'eixe pou estan classificades com a sòl urbanitzable i sòl no urbanitzable mitjançant el vigent Pla General d'Ordenació Urbana de Llíria…no disposen dels instruments de planejament i gestió urbanística necessaris per a la seua regularització", de tal manera que, igual com ocorre amb moltes urbanitzacions que apareixen al marge de les vies urbanístiques legals, les parcel·les es van adquirir a un preu determinat, precisament per les infradotacions de què patien, per la qual cosa el cost dels processos de regularització han de ser assumits pels propietaris, i amb això s'impedix que siga la resta de veïns del terme municipal (que no van tenir cap relació amb això) els qui hagen d'assumir unes càrregues que no els corresponen (si s'imputen al pressupost municipal).

Això, sense perjuí que, pel que fa a aquelles unitats familiars que es troben en una situació d'especial precarietat econòmica i social, els poders públics puguen habilitar vies de suport financer perquè puguen beneficiar-se d'un habitatge digne i adequat.

A fi d'evitar situacions anàlogues, els articles 8 i 10 de la Llei 4/1992, de 5 de juny, de la Generalitat Valenciana, sobre el sòl no urbanitzable, regulen els requisits exigibles per a construir un habitatge aïllat en una finca rústica, entre els quals es troba la llicència municipal d'obres per a l'escomesa de l'habitatge a la xarxa pública de subministrament d'aigua (art. 10.4)."

1.1.2. Irregularitats en el cobrament

El denominador comú de les 5 queixes que s'han presentat durant este any rau en el fet que, en totes s'ha investigat l'actuació desplegada pels concessionaris del servei d'aigua potable, ja que tots els ajuntaments implicats presten el subministrament de forma indirecta, a través de contractista interposat.

Les queixes núm. 010607 i 010860 van ser articulades pel Sr. D.P. i el Sr. R.B., i en les mateixes es denuncia el cobrament de serveis inexistents — sanejament, clavegueram— o de mala qualitat — aigua no potable—, en els municipis de Llíber (Alacant) i Xàbia (Alacant), respectivament, i les dos queixes es troben en tramitació: la primera tot esperant rebre una ampliació d'informe, i la segona, en fase d'al·legacions per part de l'interessat.

En la queixa núm. 010386, la Sra. A.P.C. manifesta el seu desacord amb l'import facturat pel consum d'aigua del seu habitatge, per considerar-lo excessiu (285.015 ptes.); no obstant això, una vegada fetes les corresponents investigacions, no s'ha observat cap actuació irregular de l'Ajuntament de Torrevieja (Alacant), i esta Institució ha resolt que "no s'ha pogut provar que la facturació excessiva haja estat causada per un funcionament irregular del comptador a causa d'una fraudulenta manipulació del mateix, per la qual cosa, de l'existència dels danys produïts en l'interior del seu habitatge i de la constatació, per part del personal municipal, que hi havia un pas de cabal important — 18 litres per minut— per les canonades que conduïen l'aigua fins a la seua casa, raonablement es pot presumir que el consum elevat d'aigua va ser causat per una avaria dins el seu habitatge i no, per contra, per una manipulació del comptador, ja que en este cas no s'haurien produït desperfectes al seu pis."

En termes semblants, la Sra. T.K., promotora de la queixa núm. 010612, ens informa del seu descontent amb l'exigència del pagament d'un deute de 672.756 ptes., com a conseqüència dels danys produïts per una ruptura en la xarxa que, segons la seua opinió, de cap manera li són imputables, per la qual cosa estima que el cobrament de l'esmentada quantitat resulta improcedent i la quantia desproporcionada.

Tanmateix, quan li vam donar trasllat de l'informe enviat per l'Ajuntament de Teulada (Alacant), no va dir res en contra del mateix, de manera que, revisada la documentació que es troba en el seu expedient, es va resoldre el tancament de la queixa, per no observar cap irregularitat, ja que "el 4 d'octubre de l'any en curs es concerta una entrevista entre els propietaris i el personal responsable de l'empresa concessionària per comprovar *in situ* els fets i verificar la responsabilitat de cadascuna de les parts. Immediatament es pot comprovar que l'escomesa es troba molt allunyada de la parcel·la en què s'ubica l'habitatge dels senyors K. Tal com pot comprovar-se, la canonada transcorre per dins la parcel·la contigua a la propietat dels senyors k., en la qual suposadament es va construir una piscina damunt la canonada que subministra l'aigua. D'esta situació es desprén que no hi ha cap responsabilitat per part de l'empresa concessionària, atés que l'obligació de manteniment d'esta mercantil arriba fins al comptador, a partir del qual, tant la canonada com la resta d'instal·lacions corren a càrrec del propietari".

Per contra, en la queixa núm. 010730, promoguda pel Sr. J.J.L., sí que s'ha observat una presumpta irregularitat en els fets denunciats, cosa que ha motivat l'emissió del suggeriment que transcrivim tot seguit, i estem pendents que l'Ajuntament d'Agost (Alacant) ens comunique si l'accepta o el refusa.

"El 29 d'agost de 2001, el Sr. J.J.L. va presentar un escrit de queixa davant esta Institució, en què manifestava que l'empresa concessionària del servei municipal de

subministrament d'aigua potable a Agost li reclamava el pagament d'un deute per l'import de 311.062 ptes., corresponent al consum de 1.257 metres cúbics d'aigua de la seua finca, ubicada a la partida la M. de la localitat, d'acord amb la lectura feta el 27 d'octubre de 1994.

Mitjançant ofici enviat per vostra senyoria en data 14 de novembre de 2001 (registre d'eixida número 1818), s'adjunten, entre altres documents, sengles informes emesos per la Direcció de Distribució de l'esmentada concessionària, datats el 7 de juny de 1999 i el 7 de novembre de 2001, en els quals s'indica, que "…el consum correspon a un període superior a 12 mesos…" i que "…l'última lectura feta va ser el 30 de setembre de 1993 i no se'n va poder fer una altra fins al 27 d'octubre de 1994, data de la facturació del rebut en qüestió…".

Com siga que, segons s'assevera en eixos informes, la mercantil (….) comença la gestió del servei municipal d'aigua potable d'Agost a partir del gener de 1994, i el deute reclamat comprén el consum fet durant el període que s'estén des de l'1 d'octubre de 1993 fins al 27 d'octubre de 1994, és a dir, que es va originar quan encara el servei no es prestava de forma indirecta mitjançant concessió, sinó directament pel propi Ajuntament, podríem no estar davant d'un preu privat sinó davant d'una taxa, d'acord amb el que disposa l'article 20 de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals, aplicable en aquells moments; de tal manera que, tenint en compte la seua naturalesa tributària, l'acció per a exigir el pagament de la corresponent liquidació podria haver prescrit, atés que, segons sembla, ha transcorregut àmpliament el termini de 4 anys — arts. 66 de la Llei General Tributària, en la redacció donada per la Llei 1/1998, de 26 de febrer, de drets i garanties dels contribuents — sense que conste, entre la documentació enviada per vostra senyoria, cap notificació de la corresponent liquidació, feta amb coneixement formal del subjecte passiu, susceptible d'interrompre la prescripció (per totes, sentència del Tribunal Suprem, de 30 d'octubre de 2000, Arz. 9455).

Però és que, a més a més, i en una mera hipòtesi dialèctica, fins i tot si partim de la base de considerar que l'import degut té la naturalesa jurídica de preu privat, i tenint en compte el dilatat període de temps transcorregut des de l'emissió de la factura l'any 1994, sense que, segons sembla, i pel que es desprén de la documentació enviada, mai no s'haja reclamat judicialment davant els tribunals ordinaris, podria resultar procedent l'aplicació de l'institut de la prescripció extintiva d'accions, d'acord amb el que preveu l'article 1966.3 del Codi Civil, en presumir-se, atés el transcurs de set anys sense presentar demanda davant els òrgans jurisdiccionals civils, l'abandó de l'acció per part del titular, i, atenent a evidents raons de certesa i seguretat jurídica sobre els drets i de facilitació de la prova, tal com en reiterades ocasions ha tingut ocasió de manifestar el Tribunal Suprem, entre d'altres, en sentència de 30 de novembre de 2000 (Arz. 9170).

D'altra banda, i entrant al fons de l'assumpte, la realitat del consum facturat — 1257 metres cúbics—, planteja alguns dubtes raonables pel que exposem seguidament:

a) Examinat l'historial de l'abonat, en què es reflectixen les lectures fetes en el comptador, des del 31 de gener de 1993, fins al 25 de setembre de 2001, sorprén en gran manera comprovar que, llevat de la lectura qüestionada i que va ser anotada amb data

27 d'octubre de 1994 —1257 metres cúbics, corresponent a un any— , en els anys successius el consum és molt inferior, per la qual cosa és possible presumir que el desorbitat mesurament va poder ser erroni: així, 246 metres cúbics el 1995, 116 el 1996, 59 el 1997, 79 el 1998, 75 el 1999, 75 el 2000 i 67 durant l'any passat.

b) L'explicació donada per l'empresa … en l'informe evacuat el 7 de juny de 1999, en el sentit que el consum no era, en cap cas, desproporcionat, si tenim en compte que correspon a una finca o parcel·la amb jardí, lliga malament amb les fotografies —això sí, no autenticades— aportades per l'abonat, en les quals no s'aprecia l'existència de cap jardí.

D'acord amb això anterior, resulta de sobres coneguda la normativa bàsica local, reguladora del servei d'abastament domiciliari d'aigua potable, per al reconeixement de la naturalesa de competència mínima obligatòria per a tots els municipis, consagrada en l'article 26.1 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, els quals, independentment de la forma de gestió directa o indirecta d'aquell, ostenten, sempre i en tot moment, la titularitat del servei i de la competència (que és irrenunciable, per l' art. 12.1 Llei 30/1992) i, per tant, s'erigix en el màxim responsable de l'adequada prestació del subministrament d'aigua potable en tot el terme municipal, i ha de tutelar i controlar el concessionari, a fi d'evitar possibles abusos i actuacions arbitràries, proscrites per l'article 9.3 de la Constitució.

En virtut de tot el que hem dit més amunt, i atenent a les consideracions exposades per a la defensa i l'efectivitat dels drets i les llibertats compresos en els títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que disposa l'article29.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, suggerisc a vostra senyoria que, fent ús de la facultat de control i fiscalització de l'actuació del concessionari del servei públic de subministrament d'aigua potable, dispose la conveniència de valorar la possibilitat d'anular el deute reclamat, siga per prescripció, siga per haver-se comés un error en la lectura del consum facturat".

1.1.3. Altres queixes

Després de la investigació dels fets objecte de la queixa núm. 201097 (Memòria 2000, pàg. 363), interposada per la denegació per part de l'Ajuntament de Benilloba (Alacant), del subministrament d'aigua al seu habitatge, esta Institució no va observar cap irregularitat en l'actuació administrativa, i es va resoldre que "l'article10.4 de la Llei 4/1992, de 5 de juny, de la Generalitat Valenciana, sobre el sòl no urbanitzable, en la seua nova redacció donada per la Llei 2/1997, de 13 de juny, prescriu que "s'exigirà llicència municipal d'obres per a l'escomesa de l'habitatge a la xarxa pública de subministrament d'aigua", per la qual cosa, en trobar-se la seua caseta en sòl no urbanitzable — abans anomenat rústic— i no haver-se acreditat l'existència de llicència d'obres — no consta en este expedient de queixa—, no seria possible autoritzar l'escomesa".

Per últim, el promotor de la queixa 201191 (Memòria 2000, pàg. 363) planteja la falta de contestació de l'Ajuntament d'Alcoi (Alacant) al qual es demanava en diverses

sol·licituds referents a un informe del Servei Municipal d'Aigües. Concretament, es demanava informació sobre la responsabilitat de l'esmentat document, sobre les dades facilitades per l'Ajuntament als seus redactors i sobre el tipus de contracte que va servir de base per a elaborar-lo. En el moment de redactar este informe anual, s'ha sol·licitat una ampliació d'informe a l'administració.

1.2. Obres públiques

Durant l'any 2001 s'han presentat en esta Institució un total de 12 queixes — el doble que l'any passat—, de les quals, les identificades amb els números 010259 — molèsties de la canonada de canalització d'aigües pluvials a Sella (Alacant)— , 010323 — danys en una canonada de clavegueram general a Guardamar del Segura (Alacant)— i 010758 — obres de clavegueram en urbanització el V. de Torrent (València)— han estat tancades, per entendre que les actuacions públiques fetes s'ajusten a l'ordenament jurídic sense vulneració de drets constitucionals.

Amb un resultat favorable als drets dels ciutadans denunciants, s'ha conclòs la investigació iniciada en les queixes 010107 —vorada de voravia i enllumenat públic al carrer M.A. i el camí V.V. al Campello (Alacant)—, 010255 —obres a Paterna (València)—, 010260 —clavegueram a Torrevieja (Alacant)— i 010803 —enllumenat públic, clavegueram i pavimentació del carrer R.G. a l'Alfàs del Pi (Alacant).

Pel seu evident interés, transcrivim tot seguit les recomanacions emeses en les dos últimes queixes, les quals han estat acceptades expressament en la seua integritat pels respectius Ajuntaments de Torrevieja i l'Alfàs del Pi:

a) "Hem rebut el seu informe de data 30 de maig de 2001 (registre d'eixida número 170.099), evacuat com a compliment del requeriment fet en la investigació dels fets denunciats pel promotor d'esta queixa, el Sr. J.R.R., i cal notar que, el rebuig municipal a efectuar la reparació d'una tapa de clavegueram situada en la voravia de l'avinguda d'A., sembla sostenir-se en el fet que, segons ens indica el Sr. cap de l'Àrea de Serveis, "les tapes de clavegueram situades fora de la calçada, en la vora interior de les voravies o en les zones de reculada dels habitatges, corresponen a l'escomesa de les mateixes amb la xarxa pública clavegueram, una xarxa que discorre per l'eix de les calçades i el manteniment de les quals és competència dels Serveis Municipals, però no el de les escomeses i les seues instal·lacions, que corresponen als propietaris o a les comunitats de propietaris. En l'article 5, apartat C, del Plec General de Condicions d'Aigua Potable i Clavegueram, s'especifica "l'Empresa Mixta, en esta activitat de conservació, haurà de reparar o substituir les escomeses avariades, i deixar el ferm (la calçada o voravia) en les mateixes condicions en què estaven. Les despeses de reparació seran a càrrec del particular".

Emperò, la pretensió del Sr. R consistix que l'Ajuntament repare una tapa de clavegueram que es troba en un vial de domini públic municipal, tenint en compte les competències — irrenunciables— legalment imposades a les entitats locals, per mor del que prescriuen els articles 25.2, apartats a) i k) i l'article 26.1. apartat a) de la Llei

7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, a saber: seguretat de les vies públiques per als vianants i correcte funcionament del servei de clavegueram.

Delimitat ja l'objecte de la dissensió, i sense entrar en l'artificiosa distinció feta en l'informe municipal que, si la tapa del clavegueram es troba en la calçada per on transiten els cotxes, l'ajuntament sí que té l'obligació de reparar-la i, per contra, si s'ubica en la voravia de vianants, es tracta, doncs, d'una escomesa particular i, en conseqüència, no hi ha obligació municipal d'arreglar-la, el fet cert és que, ni esta diferenciació interessada, ni l'inferior rang normatiu del Plec de Condicions Generals, podrien enervar les palmàries competències i responsabilitats municipals atribuïdes per Llei i la consolidada doctrina jurisprudencial establida pel Tribunal Suprem en esta matèria (entre d'altres, sentència 3 d'octubre de 1994 (Arz. 7511), 26 d'octubre de 1996 (Arz. 7605) i 14 de juliol de 1998 (Arz. 7522).

En la mesura en què la inexistència o el defectuós estat d'una tapa de claveguera que es troba en un carrer públic (voravia o calçada, és el mateix, la jurisprudència no fa distinció entre les dos) implica, de fet, un risc evident per a la seguretat vial dels ciutadans i els vehicles que circulen per la mateixa, l'ajuntament podria resultar responsable dels danys i perjuís que experimentaren aquells, com a aplicació del que establix l'article 54 de la Llei 7/1985, que disposa que "les entitats locals hauran de respondre directament dels danys i perjuís causats als particulars en els seus béns i drets com a conseqüència del funcionament dels serveis públics o de l'actuació de les seues autoritats, funcionaris o agents, en els termes establits en la legislació general sobre responsabilitat administrativa".

Tenint en compte esta obligació municipal, la responsabilitat "objectiva" de l'administració, reconeguda en l'article 106.2 de la Constitució Espanyola i desplegada en els articles 139 i següents de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, exigix inexcusablement: a) que el particular experimente una lesió en els seus béns o drets que no tinga obligació de suportar i que siga real, concreta i susceptible d'avaluació econòmica; b) que la lesió siga imputable a l'administració i conseqüència del funcionament normal o anormal dels serveis públics, entesos en el més ampli sentit d'activitat administrativa i c) que hi haja una clara relació de causa a efecte entre el funcionament del servei i la lesió produïda, sense que esta siga conseqüència d'un cas de força major.

D'esta manera, l'incompliment municipal del deure de conservar i mantenir en perfecte estat de seguretat les tapes del clavegueram existents al carrer, podria produir lesions de gravetat als vianants que passen per damunt de les mateixes, tal com ha tingut ocasió d'apreciar en innombrables ocasions el Tribunal Suprem, de les quals destaquem, únicament, algunes de les més recents: "concorrent tots els requisits que normalment estem exigint per a declarar la responsabilitat patrimonial de l'administració, i a este efecte és suficient ponderar que, com que incumbix a l'ajuntament la vigilància i conservació del pou, tant per estar en el col·legi com per integrar la xarxa municipal de clavegueram, es troba obligat aquell a respondre dels danys o perjuís que tal servei públic irrogue als administrats, sense que puga ser qüestionada la concurrència del nexe causal posat en dubte, atés que els nens van entrar al col·legi perquè el reixat estava

fracturat i la tapa del pou estava semioberta." (STS 14— 7— 1998, Arz. 7522); "el recurrent transitava per l'andana d'un vial del polígon, quan va caure a una claveguera de cinc metres, la qual no tenia tapa de seguretat" (STS 12— 5— 1998, Arz. 4635); "tenint en compte que la cura, senyalització, traçat, etc. de les vies públiques és emmarcable en el concepte ampli de serveis públics deduïbles a l'efecte de l'antic article 40 de la Llei de règim jurídic de l'administració de l'estat, cal concloure que hi va haver un funcionament anormal, ja que eixe buit havia d'haver estat tancat per tots els seus costats o bé havia d'haver estat senyalitzat, i d'esta manera l'administració incomplia el deure de conservació i adequada senyalització deduïble de la seua titularitat" (STS 6— 4— 1999, Arz. 3451).

Com a corol·lari, l'Alt Tribunal, en la seua sentència de 26 de febrer de 2000 (Arz. 2450), va condemnar l'Ajuntament a indemnitzar els danys produïts al ciutadà, ja que "tot i que la protecció de l'embocadura del clavegueram no havia estat eliminada pel servei públic de manteniment, el fet cert és que el desguàs es trobava sense tapa, amb un greu risc per als vianants, i a pesar d'això l'esmentat servei municipal no se'n va adonar o, si ho sabia, no va evitar el perill mitjançant la col·locació de la reixeta protectora…l'administració ha d'adoptar les mesures suficients perquè no es produïsquen danys a les persones o coses quan, com és el cas, se circula normalment pel carrer".

En virtut de tot el que hem dit més amunt, i ateses les consideracions exposades per a la defensa i l'efectivitat dels drets i les llibertats compresos en els títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que disposa l'article29.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, li recomane a vostra senyoria que faça les reparacions necessàries per a mantenir, en tot moment, les adequades condicions de seguretat de les tapes del clavegueram que es troben en la via pública, a fi de preservar, sobretot, la integritat física dels vianants."

b) "En relació amb la queixa articulada pel Sr. J.L.D., en la qual denuncia la inexistència de pavimentació, vorada de voravies, enllumenat públic i clavegueram del carrer R.G., i examinat l'informe enviat pel Sr. regidor delegat d'Urbanisme a esta Institució, amb data 24 d'octubre de 2001 (registre d'eixida número 010.737), es desprén que "va ser atesa la demanda dels veïns més urgent, és a dir, la rectificació i el reperfilatge asfàltic del carrer R.G. (segons s'aprecia en les fotografies que s'adjunten a la present) i s'ha deixat posposada la solució tècnica que afecta el sanejament i l'enllumenat públic del vial per al pressupost municipal de l'exercici de 2002."

L'esmentat informe va ser traslladat al Sr. L., a fi que presentara les al·legacions que estimara oportunes, el qual va manifestar la seua disconformitat quant a l'asfaltat del carrer, atés que, segons ens va indicar, les fotografies aportades per l'Ajuntament solament mostraven un tram del mateix, i la resta del carrer R.G es trobava en un deplorable estat de conservació, tal com apareix en les fotografies presentades pel Sr. L. i que vam adjuntar a este escrit.

En este sentit, i sense perjuí de la voluntat municipal de solucionar el sanejament i l'enllumenat públic durant l'any pròxim, convé recordar que tots els municipis han de prestar els serveis de clavegueram, enllumenat públic i pavimentació de les vies

públiques, i es reconeix legalment el dret dels veïns a exigir l'existència i la prestació d'estos serveis públics de competència municipal obligatòria (arts. 18.1 g) i 26.1 a) de la Llei 7/1985, reguladora de les bases de règim local, en endavant, LRBRL).

Així mateix, i a tall de clàusula de tancament, l'article 151 de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals, habilita els veïns perquè presenten reclamacions contra el Pressupost Municipal "per ometre el crèdit necessari per al compliment d'obligacions exigibles a l'entitat local, en virtut de precepte legal o de qualsevol altre títol legítim".

Continuant amb això anterior, hem d'assenyalar que esta Institució no desconeix que l'autonomia municipal arriba, sens dubte, a l'autonomia pressupostària i financera dels municipis (arts. 137 i 142 de la Constitució Espanyola; 122 i següents LRBRL i, en l'actualitat, 9 de la Carta Europea d'Autonomia Local); tanmateix, i pel que fa a la falta de consignació, l'Ajuntament no podria justificar el fet de no posar en marxa els serveis mínims obligatoris sobre la base de la inexistència d'habilitació pressupostària a este efecte.

Tot i respectar que els recursos econòmics són limitats i que és competència del Ple municipal l'aprovació del pressupost i, per tant, les prioritats que hi haja en el mateix, cal assenyalar que l'habilitació del crèdit no és una condició per a l'existència d'un dret, sinó que, la declaració del dret dels veïns a determinats serveis bàsics municipals té com a conseqüència l'obligació de la corporació local d'habilitar els crèdits corresponents per a sufragar-los, de conformitat amb les possibilitats que, a este efecte, oferixen els articles 158 i següents de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals —expedients de concessió de crèdit extraordinari o suplement de crèdit, transferències pressupostàries, etc.

En supòsits semblants al que ens ocupa, el Tribunal Suprem, en sentències de data 25 d'abril de 1989 (Arz. 3233) i 27 de març de 1992 (Arz. 3235), ha arribat a raonar que "no és ajustat a dret que el pressupost municipal continga partides per a despeses de menor cura, mentre que omet una consignació suficient per al pagament de crèdits corresponents a quantitats ja vençudes i líquides que afecten competències obligatòries del municipi, per la qual cosa la impugnació deduïda ha sigut correctament estimada en primera instància."

Des d'un altre punt de vista, cal significar que, el fet que l'Ajuntament continue sense prestar estos serveis mínims obligatoris que li ordena el legislador, podria configurar un supòsit d'inactivitat material amb incompliment d'obligacions legals, que podria derivar en una possible responsabilitat patrimonial per funcionament anormal de l'administració (art. 106.2 de la Constitució i 139 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú), amb la consegüent obligació municipal d'indemnitzar els danys i perjuís que se li pogueren irrogar a qualsevol persona o vehicle que transite per l'esmentat carrer, insuficientment il·luminat i amb nombrosos clots, pedres i sots.

Cal notar que, des d'una perspectiva sanitària i de seguretat de les vies públiques locals, també la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local (art. 25) i la

Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat (art. 42.3), atribuïen competències i responsabilitats a l'ajuntament per a salvaguardar i respectar els drets constitucionals a la protecció de la salut (art. 43), a un medi ambient adequat (art. 45) i a tenir un habitatge digne (art. 47).

En virtut de tot el que hem dit més amunt, i tenint en compte les consideracions exposades per a la defensa i l'efectivitat dels drets i les llibertats compresos en els títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, recomane a vostra senyoria que, després de fer els tràmits legals oportuns, habilite la corresponent partida en el Pressupost Municipal de l'any 2002, a fi d'executar les obres necessàries per a garantir unes condicions mínimes de seguretat de la via pública — pavimentació i il·luminació— , i de salubritat — clavegueram— , de conformitat amb el que preveu l'últim paràgraf de l'informe municipal de data 24 d'octubre de 2001".

D'altra banda, estem a l'expectativa de rebre la preceptiva contestació municipal a la recomanació que esta Institució ha dirigit a l'Ajuntament de Novelda, en relació amb la queixa núm. 010957, a saber:

"En relació amb la queixa promoguda pel Sr. V.C.V., en nom i representació de la comunitat de propietaris de l'immoble situat al carrer T. M. de la localitat, que tracta sobre les inundacions per aigües fecals que es produïxen periòdicament al vestíbul de l'edifici, la causa de les quals, segons sembla, es troba en un possible funcionament anormal del servei de clavegueram localitzat en l'escomesa del número 52 d'aquell vial, que consistix, segons afirma vostra senyoria en l'ofici de data 4 de desembre de 2001 (registre d'eixida número 8.409), en "el problema de mal funcionament en l'escomesa o el clavegueró que enllaça la xarxa general amb l'immoble per la mala execució de la mateixa", fet que sembla confirmar-se en el punt tercer de l'informe evacuat per l'empresa concessionària del servei públic d'abastament d'aigües i sanejament, en indicar que "els problemes de sanejament existents són els ocasionats en l'escomesa del número 52, a causa d'obstruccions ocasionals, per una suposada mala execució en la realització de la mateixa".

Així doncs, i tenint en compte estos elements fàctics, l'Ajuntament, en aplicació del que preveu en el seu Reglament Regulador de Prestació del Servei de Sanejament d'Aigües Residuals, adduïx que el cost derivat del manteniment, la conservació i neteja de l'escomesa o el clavegueró, ha de ser assumit, exclusivament, per l'usuari.

Ara bé, resulta procedent aclarir, encara més, si és possible, i mitjançant el corresponent informe pericial, que, efectivament, ens trobem davant d'un defecte constructiu de l'escomesa, atés que, una cosa és la neteja, el manteniment i la conservació de la mateixa, i una altra molt diferent és la reparació o modificació del que va estar mal fet o mal projectat al seu dia pel constructor o promotor, el cost de la qual, d'acord amb l'esmentat reglament municipal, ja no podria ser imputada, lògicament, a l'interessat.

Per tant, i partint del fet que es tracte d'una mala execució de l'escomesa o el clavegueró — tal com indica vostra senyoria i la mercantil...— , ja des de l'antic art. 83

del Reial Decret 1346/1976, de 9 d'abril, text refós de la Llei sobre règim del sòl i ordenació urbana, "el sòl urbà, a més de les limitacions específiques que li impose el planejament, estarà subjecte a la de no poder ser edificat fins que la respectiva parcel·la meresca la qualificació de solar, llevat que s'assegure l'execució simultània de la urbanització i de l'edificació mitjançant les garanties que reglamentàriament es determinen", per la qual cosa, podria resultar injust que l'Ajuntament pretenga imputar el cost de reparació de la mateixa als usuaris de l'immoble, quan al seu dia, l'Ajuntament podria no haver concedit la llicència d'obres per a construir-lo si, com sembla, l'escomesa o el clavegueró no s'havia executat correctament o, com a mínim, exigir la garantia que s'anava a fer de manera simultània a l'edificació.

A més a més, l'Ajuntament no solament va atorgar les llicències d'obres sense que este element d'urbanització — arqueta o clavegueró— s'haguera executat correctament, sinó que, una vegada acabada l'edificació i en haver comprovat que la connexió amb la xarxa general de clavegueram no era la correcta, l'Ajuntament també va deixar perdre l'ocasió de denegar la llicència de primera utilització dels edificis, regulada en l'article 178 d'aquell text legal, i, per contra, va permetre l'ocupació dels habitatges sense fer, segons sembla, cap requeriment dirigit al promotor o constructor de l'edifici a fi que executara correctament l'escomesa a la xarxa general, atés que mal podria complir esta la seua funció d'evacuació de les aigües residuals dels immobles, si l'Ajuntament es desentenia de controlar la correcta execució *ex novo* de les escomeses o connexions particulars, ja que, si les mateixes no es construïxen bé, la xarxa general esdevé ineficaç per a complir satisfactòriament el seu objectiu i finalitat i, en conseqüència, es produïx un funcionament deficient del servei públic municipal de clavegueram.

Des d'esta òptica, cal notar que la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local establix —en l'article 25, apartats h) i l)— com a competències dels municipis, les de salubritat pública i servei de clavegueram, i esta última es considera en l'article següent competència obligatòria. Per la seua banda, l'article 18.g) reconeix el dret dels veïns a exigir la prestació i, si escau, l'establiment del corresponent servei públic, en el supòsit de constituir una competència municipal pròpia de caràcter obligatori. Entre els serveis públics que han de prestar obligatòriament els municipis es troba, d'acord amb el que disposa l'article 26.1, a) d'aquell text legal, el de clavegueram, la qual cosa obliga a l'adequada inspecció i conservació del mateix, segons ha dit reiteradament el Tribunal Suprem (entre d'altres, sentència 3 d'octubre de 1994 (Arz. 7511), 26 d'octubre de 1996 (Arz. 7605) i 14 de juliol de 1998 (Arz. 7522).

Tenint en compte esta obligació municipal, la responsabilitat objectiva de l'administració, reconeguda en l'article 106.2 de la Constitució Espanyola i desplegada en els arts. 139 i següents de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, exigix inexcusablement: a) que el particular experimente una lesió en els seus béns o drets que no tinga obligació de suportar i que siga real, concreta i susceptible d'avaluació econòmica; b) que la lesió siga imputable a l'administració i conseqüència del funcionament normal o anormal dels serveis públics, entesos en el més ampli sentit d'activitat administrativa i c) que hi haja una relació de causa a efecte entre el funcionament del servei i la lesió produïda, sense que esta siga conseqüència d'un cas de força major.

I, pel que fa al que cal entendre per "responsabilitat objectiva", en un cas semblant al que ens ocupa, el Tribunal Suprem ha sentenciat — resolucions datades el 12 de maig de 1998 (Arz.4635) i 6 d'octubre de 1998 (7813)— que l'esmentada naturalesa determina que siga indiferent el fet que no es puguen determinar amb exactitud total les causes de les inundacions produïdes (llevat que puga tractar-se d'una circumstància de força major que no haja estat al·legada ni acreditada), ja que la seua mateixa existència és demostrativa, com a mínim, d'una anormalitat o falta objectiva del servei, les conseqüències danyoses de la qual no està obligat a suportar el particular singularment perjudicat.

Si aprofundim en esta via argumental, i pel que fa al cas que ens ocupa, veiem que difícilment podria concebre's la redacció d'un projecte d'urbanització i, posteriorment, l'atorgament d'una llicència per a la construcció d'un edifici sense tenir en compte els desnivells de rasant i les dotacions urbanístiques d'evacuació d'aigües existents. Tot això exigix, en una diligència normal i mitjançant els sondeigs necessaris per a les obres d'urbanització que es projecten, entre les mateixes, les xarxes de servei de clavegueram, comprovar la idoneïtat del solar per a la construcció d'un edifici de les característiques projectades (sentència del Tribunal Suprem de 4 i 24 d'octubre de 1995 (Arz. 7009 i 7156, respectivament).

A tall de conclusió, la sentència de 10 de febrer de 1989 (Arz. 1101) resol un cas anàleg al nostre, i raona que "al soterrani de l'immoble …del carrer A., de Zamora, s'han produït importants danys, valorats en 1.188.000 ptes., a causa de les inundacions produïdes per la insuficient diferència de nivell entre el col·lector general d'aigües residuals de l'immoble respecte de la claveguera de la xarxa municipal, pel principi dels vasos comunicants, una circumstància exclusivament imputable a l'Ajuntament de Zamora, per la qual cosa va aprovar el projecte tècnic de l'edifici de litigi, al qual es va ajustar l'execució de l'obra oportunament revisada pels serveis tècnics municipals abans de concedir la llicència d'ocupació… si bé la connexió de la xarxa de l'edifici amb la general municipal no oferix les condicions tècniques necessàries per un desembocament òptim, sí, segons sembla, complix les exigències mínimes conforme a ordenament i cal observar que, al seu dia, el projecte tècnic va ser fet seu pel Servei Tècnic Municipal en donar l'aprovació a les llicències d'obra i ocupació, i és destacable que les dades tècniques subministrades per l'informe de l'enginyer tècnic d'obres públiques no han estat contradites"; en termes semblants es pronuncien les sentències de 7 de juliol de 1999 (Arz. 6538) i 28 d'octubre de 1999 (Arz. 9338).

En virtut de tot el que hem dit més amunt, i tenint en compte les consideracions exposades per a la defensa i l'efectivitat dels drets i les llibertats compresos en els títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana que en este cas poden resultar afectats —dret a la protecció de la salut (art. 43), del medi ambient (art. 45) i a un habitatge digne (art. 47)—, i de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, recomane a vostra senyoria que, després de la tramitació prèvia de l'oportú expedient de responsabilitat patrimonial, i en cas de resultar acreditada la mateixa, dispose la realització de les reparacions que siguen necessàries per a evitar que continuen

produint-se les inundacions fecals denunciades i aconseguir, així, un funcionament eficaç del servei públic municipal de clavegueram."

D'altra banda, quant a les queixes núm. 010651 —irregular evacuació d'aigües pluvials i filtracions en el baix d'un immoble a Alcoi (Alacant)—, 010811 — obres en la carretera de la Romana (Alacant)—, 010815 — sol·licitud d'obres de desguàs a Barx (València)— i 010833 —recollida d'aigües pluvials a Xirivella (València)—, es troben en tramitació, concretament, en fase d'al·legacions dels interessats.

I, finalment, reprenent les 4 queixes de l'any passat, que es trobaven en tramitació (Memòria 2000, pàg. 369), la 201032, referida a l'expedient expropiatori camí d'O. al mar, substanciat per l'Ajuntament de Dénia, està pendent que l'interessat formule al·legacions a l'últim informe municipal emés, mentre que la investigació dels fets objecte de les queixes 200944 —urbanització de l'avinguda M. a Almassora (Castelló)— , 200934 i 201082 — urbanització dels carrers J. G. i C. a l'Altet, Elx (Alacant)—, ha conclòs amb un resultat favorable als drets dels ciutadans, ja que l'administració ha manifestat la seua voluntat de solucionar els problemes denunciats en la mesura que els condicionaments tècnics i econòmics ho permeten.

1.3. Vies públiques urbanes

A fi de donar compte dels nous expedients d'investigació incoats durant l'any 2001, les queixes núm. 010291 —molèsties per l'enllumenat públic en l'habitatge de la Sra. J.C.P. a Quart de Poblet (València)— i 010507 —renovació i millora de l'enllumenat públic al barri de la M. de València, interessada per l'associació de veïns—, han estat objecte de tancament per haver-se solucionat positivament per als interessats la totalitat de les qüestions plantejades.

També es va resoldre el tancament de la queixa 010563, articulada per vint-i-vuit veïns davant l'Ajuntament d'Alacant, per la contaminació de pols originada per la falta d'asfaltat del carrer el P., atés que, tal com es desprén de l'informe emés per la Sra. alcaldessa en funcions, "s'han donat les ordres oportunes a l'empresa constructora perquè es minimitzen les molèsties, i cal entendre, d'altra banda, que tota obra d'urbanització en àrees urbanes consolidades comporta l'obertura de rases, el trànsit de vehicles d'obra, el transport de material necessari en tota execució d'obra (....) han extremat les mesures necessàries en matèria de seguretat i salut, i han estat supervisades per un tècnic competent".

La comunitat de propietaris de l'immoble ubicat a l'avinguda P.E. de la Platja de Sant Joan (Alacant), promotora de la queixa núm. 010453, denunciava la falta d'enllumenat públic en tots els carrers que circumden i envolten la urbanització, i també la inexistència de pavimentació i vorada de les voravies en alguns carrers.

Segons la contestació municipal, "hi ha redactat i aprovat un projecte per a la renovació de tots els serveis urbans a l'esmentada avinguda, entre l'avinguda N. i el carrer S.S. Ha estat proposada la inclusió de l'execució de l'esmentat projecte en el Pressupost

Municipal de 2002, sense que a hores d'ara puga confirmar-se si efectivament ha quedat inclòs", per la qual cosa, a fi de confirmar este segon punt, s'ha requerit novament una ampliació d'informe per a comprovar-ne l'efectiva execució durant l'any 2002.

Per acabar, comentar que l'única queixa pendent de tramitació corresponent a l'any passat, la identificada amb el núm. 201083 (Memòria 2000, pàg. 370), interposada pel Sr. J.L.M.R. i altres, i relativa a la falta de pavimentació i enllumenat públic del carrer el G. Al barri de V., ha quedat resolta, atés que, segons ens va informar el Sr. regidor delegat d'Urbanisme de l'Ajuntament d'Alacant, al llarg d'enguany, l'Ajuntament té la intenció de dotar l'esmentat vial dels serveis urbanístics imprescindibles.

1.4. Recollida de residus sòlids urbans

Totes les queixes més rellevants en relació amb esta matèria — un total de tres durant este any— versen sobre les molèsties insalubres —olors i insectes— que procedixen de la ubicació dels contenidors al costat dels habitatges i locals comercials; una de les causes principals d'això es troba en el fet que les deixalles són depositades sense cap control ni submissió horària per part dels veïns.

Una veïna de Burjassot (València), reitera novament a l'Ajuntament —queixa núm. 010030— la reubicació d'un contenidor de brossa pròxim al seu habitatge, atés que la Sra. E.S.M. afirma ignorar quins són els criteris i motius que justifiquen l'actual ubicació del contenidor discutit, a partir de l'aplicació dels quals han estat refusades les tres solucions alternatives proposades per ella per a canviar-ne la ubicació.

Admesa la queixa a tràmit, ens vam dirigir a la corporació local i vam sol·licitar que ens informaren sobre les raons que justificaven el refús individual de cadascuna de les tres alternatives possibles d'ubicació del contenidor. Després d'estudiar l'informe, vam tancar l'expedient de queixa, en no haver constatat en el mateix cap irregularitat administrativa:

"Davant l'esmentat informe municipal ha al·legat, substancialment, que desconeix els motius pels quals es determina que la reubicació del contenidor al carrer D.M. produiria més molèsties, quan a este carrer no hi ha accés directe a cap habitatge.

Doncs bé, centrada així la controvèrsia, cal significar que les molèsties serien òbviament d'un altre tipus, és a dir, les derivades de les olors i els insectes que s'introduirien a l'habitatge del carrer D.M. a través de les dos finestres existents al costat del lloc proposat, és a dir, si bé és cert que el contenidor no molestaria quant a l'accés a l'habitatge —entrada i eixida—, no ho és menys que, atesa la seua proximitat i immediatesa amb les dos finestres, les olors emanades del mateix podrien resultar molt molestes per als habitants de l'immoble.

Així les coses, l'Ajuntament ha contestat justificadament i motivadament a les tres propostes de reubicació plantejades per vosté, i s'han refusat les dos primeres per motius de seguretat vial, i la tercera, per causar serioses molèsties insalubres als veïns de l'habitatge situat al carrer D.M.

Finalment, i una vegada descartada l'arbitrarietat en l'actuació municipal, tampoc caldria apreciar l'existència d'abús de dret o desviació de poder, d'acord amb els requisits jurisprudencials exigits, entre d'altres, en la recent sentència del Tribunal Suprem de data 14 de novembre de 2000 (Arz. 424):

"La desviació de poder, com a vici constitucionalment connectat —segons recorda entre moltes d'altres, la sentència d'esta sala de 13 de juny de 2000 (RJ 2000\4776)— amb les facultats de control dels tribunals sobre l'exercici de la potestat reglamentària i la legalitat de l'actuació administrativa i la submissió d'esta a les finalitats que la justifiquen (article 106.1 de la Constitució), és considerada per la Llei un motiu de nul·litat dels actes administratius (article 63.1 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú) i definida com «l'exercici de potestats administratives per a finalitats diferents de les fixades per l'ordenament jurídic» (article 83.3 de la Llei de la jurisdicció contenciosa administrativa de 1956, aplicable per raons temporals a este procés, i actualment article 70.2 II de la Llei 29/1998, de 13 de juliol [RCL 1998\1741], Reguladora de la Jurisdicció contenciosa administrativa). Tanmateix —com declara, entre moltes altres, la sentència d'esta sala de 24 d'abril de 2000 (RJ 2000\3815) (recurs 5019/1994)—, eixe motiu de nul·litat requerix l'existència real d'una divergència entre la finalitat del precepte o els preceptes que constituïsquen la cobertura formal de la resolució administrativa i la realitat intrínseca de la finalitat perseguida efectivament per l'administració, una divergència que ha de quedar demostrada i no merament al·legada por qui es basa en la mateixa per a impugnar l'acte."

De la mateixa manera, les queixes núm. 010202 i 010627, que versen sobre molèsties provocades per contenidors de brossa a Riba-roja de Túria (València) i Vinaròs (Castelló), respectivament, han estat tancades, després de comprovar que els respectius serveis municipals han desplegat una actuació correcta per a eliminar o reduir les incomoditats derivades de l'actual ubicació dels contenidors.

Per últim, el Sr. J.L.F., veí de Sant Jordi de Maestrat (Castelló), sol·licitava a l'Ajuntament de l'esmentada localitat —queixa 200994, Memòria 2000, pàg. 373— la reubicació d'una paperera, pretensió que finalment ha estat estimada per la Corporació, per la qual cosa s'ha tancat l'expedient.

1.5. Neteja pública

Llevat de la queixa núm. 010837, promoguda per la Sra. A.L.C, sobre la falta de neteja d'algunes vies públiques a Santa Pola (Alacant), que es troba en fase d'al·legacions per la interessada, els quatre expedients de queixa restants han estat tancats durant este mateix any.

Així, en les queixes núm. 010599 —Sant Jordi de Maestrat (Castelló)—i 010124 —Santa Pola (Alacant)—, s'ha pogut comprovar la conformitat a dret de l'actuació que han fet els serveis municipals per a eliminar les molèsties.

En esta última queixa, el Sr. J.G.C. demanava l'arranjament i la neteja dels jardins de la urbanització P., com també dels matolls que hi ha als carrers Á., O., avinguda A. i avinguda M. de la localitat, per la qual cosa s'ha emés la resolució següent:

"De conformitat amb el que establix l'article 79 de la Llei 6/1994, de 15 de novembre, de la Generalitat Valenciana, reguladora de l'activitat urbanística, les obres d'urbanització ubicades en domini públic, es consideraran acceptades provisionalment als tres mesos del seu oferiment formal a l'Ajuntament sense resposta administrativa expressa. Als nou mesos, comptadors des de l'acceptació provisional, esta esdevindrà definitiva, i les despeses de conservació passaran a l'administració.

Com a conseqüència d'això, resulta totalment necessari fer-ne un "oferiment formal" a l'Ajuntament —l'article 67 del RD 3288/1978, de 25 d'agost, reglament de gestió urbanística, ja establia que la conservació de les obres d'urbanització i el manteniment de les dotacions i instal·lacions dels serveis públics aniran a càrrec de l'administració actuant, "una vegada que s'haja fet la cessió d'aquelles"— , cosa que no consta que s'haja realitzat en este cas, segons el que indica l'informe emés pel Sr. arquitecte municipal, de data 1 de març de 2001.

El Tribunal Suprem ha tingut ocasió de pronunciar-se en un cas semblant al nostre, mitjançant sentència de data 1 de febrer de 1999 (Arz. 921), en què ha raonat que "els propietaris de la urbanització A. tenen dret que l'Ajuntament de Navajas els preste els serveis urbanístics sol·licitats, és a dir, els relatius a enllumenat públic, abastament d'aigua potable, clavegueram i pavimentació de les vies públiques, entre d'altres, sense que eixa Corporació puga obviar les obligacions que la Llei li imposa, atés que ja el 15 de juny de 1988 es va sol·licitar a l'Ajuntament de Navajas la recepció dels vials i la resta d'instal·lacions i serveis dels terrenys urbanitzats, i es va denunciar la mora d'esta petició el 14 de desembre de 1989."

D'altra banda, la queixa núm. 010570, articulada per la Sra. E.P.P., veïna d'Ontinyent (València), feia referència a les molèsties insalubres que patia al seu habitatge, com a conseqüència del depòsit de brosses procedent del mercat municipal en una caseta que es troba justament damunt de la seua casa. Una vegada rebut el corresponent informe municipal, es va procedir al tancament i l'arxivament de l'expedient, ja que "les molèsties desapareixeran este mateix mes de setembre, atés que els contenidors es col·locaran a l'interior del mercat municipal, en un lloc ubicat a este efecte, després que haja estat feta la reforma d'estes dependències que seran inaugurades pròximament".

Idèntic resultat satisfactori es va obtenir en la queixa núm. 010606, promoguda per la Sra. J.C.M, davant el silenci de l'Ajuntament de Massamagrell (València), el qual va acceptar íntegrament el recordatori de deures legals que transcrivim tot seguit, i va contestar que "l'Ajuntament, al maig d'enguany, ha fet treballs de neteja en una part de la zona mencionada, i està previst netejar-la completament tan prompte com siga possible".

"Acusem recepció de l'informe enviat —pel Sr. alcalde de l'Ajuntament de Massamagrell— en data 3 d'octubre de 2001 (registre d'eixida número 2985), en què ens informava que "no consta en els arxius municipals resolució expressa de la

reclamació presentada per la Sra. J.C.M. en dates successives 10 de novembre de 1998 i 2 de desembre de 1999".

La Sra. C., promotora d'esta queixa, manifesta en els escrits esmentats les inundacions que patix en la seua finca, ubicada a la partida R., i que li impedixen fer qualsevol tipus de plantació, i això com a conseqüència de la falta de neteja de la sèquia anomenada "P.", que demana que siga feta per l'Ajuntament.

En este sentit, cal recordar que, en un estat de dret com el nostre, l'administració pública té l'obligació de donar resposta a totes les sol·licituds dels ciutadans, com a component essencial de la subjecció de la seua actuació als principis constitucionals (art. 9 i 103) i, en particular, com a expressió de la seua submissió plena a la llei i al dret.

Així mateix, el principi d'eficàcia exigix de les administracions públiques que es complisquen raonablement les expectatives que la societat legítimament li demana, entre les quals, i bastant rellevant, es troba el deure de l'Administració de resoldre expressament les peticions i reclamacions que li presenten els particulars, ja que el coneixement just per part de l'administrat de la fonamentació de les resolucions administratives constituïx un pressupost inexcusable per a una adequada ara una defensa dels seus drets i interessos legítims.

Tal actitud d'abstenir-se de dictar resolució expressa, incomplix manifestament l'inexcusable deure de resoldre, imposat a les administracions públiques en l'article 42 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic i procediment administratiu comú, obligació que ha estat estesa i emfatitzada amb la reforma operada per la Llei 4/1999, de 13 de gener, en prescriure, amb una claredat com la llum del dia, que l'Administració està obligada a dictar resolució expressa en tots els procediments i a notificar-la, independentment de quina siga la seua forma d'iniciació, en el termini màxim de tres mesos, quan les normes reguladores dels procediments no fixen el termini màxim per a rebre la notificació. A més a més, continua establint l'article 89.4 d'esta Llei que, en cap cas, podrà l'administració abstenir-se de resoldre, baix pretext de silenci, obscuritat o insuficiència dels preceptes legals aplicables al cas.

En este sentit, el Tribunal Constitucional ha reiterat, recentment, en la seua sentència núm. 71, de data 26 de març de 2001, que "és evident, com hem declarat en reiterades ocasions (per totes, SSTC 6/1986, de 21 de gener [RTC 1986\6], FF. 3; 204/1987, de 21 de desembre, F. 4; 180/1991, de 23 de setembre [RTC 1991\180], F. 1; i 86/1998, de 21 d'abril [RTC 1998\86], FF. 5 i 6), que l'Administració pot no ser beneficiada per incomplir de la seua obligació de resoldre expressament dins el termini sol·licituds dels ciutadans, un deure que entronca amb la clàusula de l'estat de dret (art. 1.1 CE), i també amb els valors que proclamen els articles 24.1, 103.1 i 106.1 CE."

En conseqüència, caldria coincidir en el fet que el silenci administratiu és una pràctica que genera en els ciutadans una autèntica inseguretat jurídica i indefensió material (proscrites pels articles 9.3 i 24.1 de la Constitució Espanyola), i que, tal com ha exposat el Síndic de Greuges en els seus successius informes anuals a les Corts

Valencianes, obliga els ciutadans a acudir a la via jurisdiccional para la resolució dels seus conflictes i convertix, per això, en inoperant, la via administrativa.

Per això el nostre legislador autonòmic, en regular esta Institució en la Llei 11/1988, de 26 de desembre, li atribuïx, en el seu article 17.2, l'específica funció de vetlar i controlar que l'administració resolga, dins el termini i en la forma escaient, les peticions i els recursos que li hagen estat formulats.

En virtut de tot el que antecedix, i atenent a les consideracions exposades per a la defensa i l'efectivitat dels drets i les llibertats compresos en els títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, li recorde a vostra senyoria el deure legal, d'immediat compliment, de dictar i notificar resolució expressa i motivada en relació amb les esmentades sol·licituds formulades per la Sra. C."

1.6. Sanitat local

Pel que fa a este exercici, s'ha resolt de forma favorable per a l'interessat la investigació dels fets objecte de la queixa núm. 010068 —acumulació de runes, brossa i vidres en una parcel·la urbana a Mislata (València)—, mentre que la 010911 —molèsties fossa sèptica a Orihuela (Alacant)— es troba en l'espera de rebre el corresponent informe municipal.

Quant a la queixa 201251 (Memòria 2000, pàg. 379), firmada pel Sr. J.P.L.M., i que es trobava en tramitació, ha estat resolta favorablement per a l'interessat, atés que l'Ajuntament de Llíria (València) va acceptar íntegrament la recomanació que li vam dirigir i, després de la seua actuació, les molèsties van desaparéixer:

"En relació amb la queixa promoguda pel Sr. J.P.L.M., en què es denuncien les molèsties insalubres que està suportant la seua família per la brutícia, falta d'higiene i olors que emanen del criador de coloms que hi ha al costat del seu habitatge, ubicat al número … del carrer J.I. de la localitat, i vist l'informe municipal enviat a esta Institució el 19 de febrer de 2001 (registre d'eixida núm. 991), resulta constatable que, tal com ens indica l'Ajuntament en l'últim paràgraf del mateix "es dirigirà al propietari del colomar perquè faça la neteja dels colomars i de les zones pròximes a l'habitatge del denunciant i instal·le elements en la mitgera que impedisquen o dificulten què es posen en els mateixos els coloms".

No obstant això, segons ens reitera el Sr. L., les condicions higienicosanitàries del criador adjacent al seu habitatge no han millorat, per la qual cosa els excrements i la brutícia s'han incrementat.

En este sentit i sense entrar en el debat sobre la magnitud del criador per a considerar-lo com a activitat molesta subjecta als manaments continguts en la Llei valenciana 3/1989, de 2 de maig, sobre activitats qualificades, el fet cert és que, d'acord amb el que prescriu l'article 19 de la Llei Estatal 6/1998, de 13 d'abril, sobre règim del sòl i

valoracions i en l'article 86 de la Llei valenciana 6/1994, de 15 de novembre, reguladora de l'activitat urbanística, els propietaris de tot tipus de terrenys i construccions tenen el deure de mantenir-los en condicions de seguretat, salubritat, ornament públic i decor, i imposa als ajuntaments l'obligació d'ordenar les obres necessàries per a mantenir les condicions esmentades, en la forma que determina l'article 181.2 del text refós de la Llei sobre règim del sòl i ordenació urbana, aprovat per RD 1346/1976, de 9 d'abril.

A més a més, l'article 10 del RD 2187/1978, de 23 de juny, Reglament de Disciplina Urbanística, establix l'execució subsidiària de les obres necessàries per la pròpia administració municipal a costa de l'obligat, una vegada transcorregut el termini de compliment voluntari (art. 98 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú).

D'altra banda, i pel que fa a l'aspecte sanitari, la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local (art. 25) i la Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat (art. 42.3), atribuïen competències i responsabilitats a l'Ajuntament per a la salvaguarda i el respecte dels drets constitucionals a la protecció de la salut (art. 43), del medi ambient (art. 45) i d'un habitatge digne i adequat (art. 47), entre d'altres, el control sanitari d'edificis i llocs d'habitatge i convivència humana.

I atés que l'interés d'esta Institució s'identifica plenament amb el del Sr. L., en el sentit d'eradicar, com més prompte millor, i de manera definitiva, les molèsties insalubres i restablir unes adequades condicions higienicosanitàries, i no, per contra, recrear-se en una discussió sobre si resulta procedent o no l'exigència de llicència d'activitat qualificada que, segurament, demoraria l'eliminació de les molèsties; això no obstant, pot servir de mostra la decisió adoptada pel Tribunal Suprem en la sentència de data 12 de desembre de 1995 (Arz. 9460), recaiguda en un supòsit molt semblant al que ens ocupa i que, pel seu indubtable interés, transcrivim, en la part que aquí interessa, tot seguit:

"Pel que fa al fet que l'activitat que estudiem no estiga subjecta a la llicència municipal prèvia, la qüestió és susceptible d'una doble perspectiva: la relativa a la naturalesa merament privada de l'activitat de cria de gossos, no guiada per cap afany de lucre ni per perseguir interessos mercantils, com ara la venda de les cries i d'altres; la segona és si materialment l'activitat és molesta o insalubre. Cinqué. Pel que fa a la primera de les qüestions, cal afirmar la submissió de l'activitat a la llicència municipal prèvia. A pesar que no haja quedat acreditat que la demandant exercisca una indústria de cria de gossos, tal com es va denunciar i es va determinar en les actuacions preliminars a la mesura de tancament finalment decidida, això no és cap obstacle per a la possibilitat de control que les administracions han d'exercir sobre les activitats que *a priori* puguen ser considerades molestes, insalubres, nocives i perilloses. Si foren així les coses, n'hi hauria prou que qualsevol activitat, per antisocial, no estiguera revestida la permanència o estabilitat que se suposa a les indústries de tota classe o estiguera determinada per interés o per capricis personals aliens a tota idea empresarial o professional per a sostraure's a la fiscalització administrativa obligatòria en casos purament idèntics. Si l'activitat és molesta o és insalubre, no servix de res per a justificar una exclusió del règim establit en el Reglament de 30 novembre 1961 (RCL 1961\1736, 1923; RCL

1962\418 i NDL 16641) el fet que no constituïsca indústria. Esta afirmació està emparada pel tenor literal de l'article 1r del Reglament, en virtut del qual: ".... té com a objecte evitar que les instal·lacions, establiments, activitats, indústries o magatzems, siguen oficials o particulars, públics o privats, a tots els quals s'aplica indistintament en el mateix la denominació d'«activitats», produïsquen incomoditats, alteren les condicions normals de salubritat i higiene del medi ambient de manera que ocasionen danys a la riquesa pública o privada, o impliquen riscos greus per a les persones o els béns". Com es veu, cap activitat se'n troba exclosa, per raó de la seua naturalesa. L'article 2n, destinat a mencionar les activitats regulades, prescriu que "queden sotmeses a les prescripcions d'este Reglament, en la mesura que corresponga a cadascuna, totes aquelles activitats que a l'efecte del mateix siguen qualificades com a molestes, insalubres, nocives o perilloses, d'acord amb les definicions que figuren en els articles següents i independentment que consten o no en el nomenclàtor annex, que no té caràcter limitador". Dit això, resulta clar que el fet de tenir gossos en les circumstàncies d'este cas (un nombre no inferior a 20 gossos en zona urbana residencial) i de criar-los, tot i que no siga industrial, està inclòs entre les activitats a què fa referència el Reglament al·ludit".

SEGON. La part apel·lant, en el seu escrit d'al·legacions, es limita en bona mesura a reproduir les al·legacions de la instància, llevat de les de nul·litat derivades de l'article 91 de la Llei de Procediment, i a eixes al·legacions, certament que ha donat resposta adequada la sentència apel·lada, tal com s'advertix en els fonaments citats, i cal afegir que la pròpia apel·lant reconeix eixa activitat de cria de gossos, i que el fet que no hi haja ni s'haja acreditat que existisca ànim de lucre, no impedix que eixa activitat de tinença i cria de gossos en un nombre tan important com l'acreditat, entre 15 i 20 cans, es puga i haja de qualificar-se com a molesta i incòmoda, i per això subjecta al Reglament d'Activitats Molestes, tal com referixen els seus articles 1r i 2n, i la sentència apel·lada expressa, a pesar que siga una activitat privada i es faça sense ànim de lucre i per pur passatemps o afecció, ja que el que és transcendent no és el benefici material de l'activitat, sinó la incidència que comporta per als veïns, sense que això afecte el fet que alguns estiguen d'acord amb la instal·lació i l'activitat, ja que també n'hi ha alguns que estan en contra de la mateixa, i per això cal acudir a criteris generals i objectius, tal com referix el Reglament d'Activitats Molestes a partir de tal consideració general, no és difícil acceptar la qualificació de molesta, incòmoda, genèrica i objectivament parlant, per a una activitat feta en una casa dins el poble i amb aproximadament 20 gossos i les possibilitats de cries i, si això és així, si també està acreditat que la titular de l'activitat no tenia llicència ni l'havia sol·licitada, és congruent i ajustada a dret la resolució de l'Ajuntament que acorda la clausura de l'activitat, ja que l'article 38 del Reglament d'Activitats Molestes preveu entre les sancions la de la clausura de l'activitat, sense que a això s'opose l'al·legació de la part apel·lant, sobre que si l'Ajuntament pretenia sotmetre l'activitat de la cria de gossos al Reglament d'Activitats Molestes, el que haguera sigut procedent era donar-li tràmit per a la petició de llicència i no ordenar-ne la clausura, ja que en tractar-se d'una activitat, com és el cas, que per la seua condició de molesta necessita l'oportuna llicència per a desplegar-la, no és possible que se'n permeta l'activitat sense llicència i sense que la mateixa haja estat sol·licitada.

TERCER. Ara bé i no obstant això anterior, com que les activitats molestes, segons el mateix Reglament d'Activitats Molestes, poden ser autoritzades després d'obtenir l'oportuna llicència, sempre que el seu ús o activitat estiguen permesos pel Planejament i quan les activitats correctores que s'indiquen, solucionen en la forma exigida les molèsties que ocasione el seu desplegament i com en el present litigi, segons els termes citats, s'ha plantejat i resolt a partir de l'existència d'una activitat que funciona sense l'oportuna llicència, quan la mateixa és exigida i sense que s'haja valorat, per tant, si pot o no ser autoritzada, és procedent, per això i per a salvaguardar els possibles drets de la part apel·lant, reconéixer el dret que la mateixa té per a sol·licitar l'oportuna llicència i perquè, després dels tràmits pertinents, es dicte la resolució que escaiga.

QUART. Per tot això anterior, i sense perjuí de confirmar la sentència apel·lada en el sentit que adequadament ha declarat ajustada a dret la resolució que ordena la clausura d'una activitat que necessita llicència i que ha funcionat sense obtenir-la, procedix estimar en part el recurs d'apel·lació, ja que la resolució impugnada, alhora que ordenava la clausura de l'activitat, per estar funcionant la mateixa sense la llicència exigida, havia d'haver comunicat a l'afectada el seu dret a sol·licitar l'oportuna llicència, ja que tal com s'ha dit, en les actuacions no s'ha valorat si esqueia o no la llicència, i sí merament, s'ha declarat que l'activitat de cria de gossos és una activitat molesta i com a tal subjecta a llicència, sense que això òbviament comporte el dret a l'obtenció de la llicència, ja que això ho serà si l'ordenament ho permet".

Esta mateixa hermenèutica sostinguda per l'Alt Tribunal seria plenament aplicable a la nostra Comunitat Valenciana, per mor del que establix l'article 1 de la Llei 3/1989, de 2 de maig, atés que "les activitats qualificades com molestes, insalubres, nocives i perilloses per la legislació estatal —totes, sense distinció—, hauran d'ajustar-se a les normes previstes en esta Llei, independentment que estiguen incloses o no en el Nomenclàtor que, com a desplegament de la mateixa, serà aprovat pel Consell de la Generalitat Valenciana i que no tindrà caràcter limitador".

En virtut de tot el que antecedix, i atenent a les consideracions exposades per a la defensa i l'efectivitat dels drets i les llibertats compresos en els títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que establix l'article 29.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, li recomane a vostra senyoria que, tan prompte com siga possible, ordene l'execució de les mesures necessàries per a eliminar les molèsties insalubres que provoca el criador de coloms i per a garantir, així, l'existència d'unes òptimes condicions higienicosanitàries del mateix, de manera que, caldrà acudir a l'execució forçosa en cas d'incompliment per part del propietari."

1.7. Transport col·lectius urbà de viatgers

Llevat de la queixa núm. 012329, interposada per una associació de veïns del Campello (Alacant) per aconseguir l'establiment del servei de transport entre el nucli urbà i algunes urbanitzacions de la localitat, que es troben en tramitació, la resta de les queixes presentades enguany, les referenciades amb els números 010153, 010309 i 010151, han

sigut objecte d'una acollida favorable per part de les administracions implicades. Així, les dos primeres, sobre l'obtenció del carnet per a la utilització gratuïta del transport urbà, van ser ateses pels Ajuntaments de València i Elx (Alacant), respectivament, mentre que en l'última va ser emés un suggeriment per a evitar les molèsties sorolloses que patien els veïns pròxims a una parada de l'autobús, quan este estava parat durant bastant de temps amb el motor en marxa, la qual va ser acceptada íntegrament per l'Ajuntament d'Alacant:

"En este sentit, de la documentació aportada, en relació amb el seu informe, ens veiem obligats a recordar dos preceptes constitucionals inclosos en el Títol I de la Constitució Espanyola, concretament els articles 43 i 45, relatius al dret a la salut i a tenir un medi ambient adequat.

En primer lloc, cal partir de la inequívoca competència exclusiva de l'Ajuntament d'Alacant per a la resolució del problema plantejat. Cal recordar que l'article 25 de la Llei 7/1985, reguladora de les bases de règim local, en el seu apartat segon, establix que el municipi haurà d'exercir, en tot cas, competències en matèria de transport públic de viatgers, mentre que l'article 26.1 d) establix com a servei que han de prestar els municipis amb població superior a 50.000 habitants el transport col·lectiu urbà de viatgers.

Per tant, tal com s'ha posat de manifest en el desplegament de les investigacions, ens trobem davant una línia de transport urbà que discorre íntegrament pel terme municipal d'Alacant, per la qual cosa és competència de l'Ajuntament, en els termes de l'article 113 de la Llei 16/1987, de 30 de juliol, d'Ordenació dels Transports Terrestres.

L'organització d'un servei públic de titularitat municipal s'emmarca en l'àmbit de les potestats autoorganitzadores de les entitats locals, en el qual ostenten un ampli marge de discrecionalitat.

Tot sistema de transport de viatgers va dirigit a garantir la mobilitat dels ciutadans, de manera que quede facilitada la interrelació implícita a una vida en comunitat, i l'accessibilitat a aquells punts que s'han convertit en les nostres societats modernes en elements indispensables de la vida: centres de treball, centres cívics, equipaments col·lectius, etc.

El servei de transport col·lectiu es convertix, d'esta manera, en un instrument indispensable per a garantir l'accés a altres serveis essencials i assolir una adequada qualitat de vida.

Per això, i d'acord amb el que hem dit més amunt, l'esmentada organització del transport públic de viatgers ha de ser compatible amb el dret que tenen els veïns al descans i a la salut. En el respecte pel dret a la salut i al medi ambient, els ajuntaments i, en general, tots els poders públics, han de mostrar-se particularment rigorosos.

Això anterior no és una qüestió passatgera, perquè davant preceptes constitucionals tan clars com l'article 43 (dret a la salut) i 45 (dret a beneficiar-se del medi ambient), no hi ha opció diferent de la postulada aquí. I això, sense que calga recordar que el greu

deteriorament del medi ambient en tots els seus aspectes, ha transformat el problema de la seua conservació en un problema essencial, la solució del qual és urgent i ineludible.

Per tot el que antecedix, suggerim a eixa corporació local que, en situacions com l'analitzada, extreme al màxim el compliment dels deures legals que s'extrauen dels articles 43 i 45 de la Constitució Espanyola, i ordene als conductors dels autobusos, llevat que raons tècniques dels vehicles aconsellen una altra cosa, la parada de motors quan es troben en la parada terme, com també, en este cas, que faça les actuacions oportunes per a garantir als veïns del carrer C. que es puguen beneficiar del seu dret al descans, a un medi ambient adequat i a la salut".

1.8. Altres serveis municipals

1.8.1. Utilització de piscines

Una associació de veïns de San Miguel de Salinas (Alacant), demana la intervenció d'esta Institució, perquè investigue els fets objecte de la queixa núm. 010968, ja que, segons el parer d'aquella, la piscina de titularitat municipal ubicada en una urbanització de la localitat, s'ha obert al públic sens complir tots els requisits legals exigits per a això. En el moment de redactar este informe anual, estem en l'espera de rebre el corresponent informe municipal.

D'altra banda, la sol·licitud d'abonament familiar per a utilitzar la piscina municipal interessat pel Sr. S.A.B. veí de Sollana (València) —queixa núm. 010525— ha sigut favorablement acollida per l'Ajuntament, el qual, en principi, havia plantejat la seua oposició, atés que la seua dona i filla no estaven empadronades al municipi.

1.8.2. Cementeris i serveis funeraris

Com a conseqüència de la denúncia telefònica efectuada el dilluns dia 10 de desembre de 2001, pel Sr. F.P.R., qui manifestava la impossibilitat d'efectuar l'enterrament d'un familiar que havia mort el passat divendres dia 7, ja que, segons sembla, l'Ajuntament de Massamagrell no té els mitjans personals necessaris, es resol la incoació d'ofici de l'expedient de queixa núm. 011039 (Ofici, núm. 9/2001), a fi d'efectuar una ràpida i sumària investigació aclaridora dels fets referits.

Així les coses, un assessor jurídic d'esta Institució manté contacte telefònic amb el Sr. F.P.R. el mateix dia 10, qui manifesta, d'una banda, que l'Ajuntament no té personal per a fer l'enterrament el dia actual, ja que el treballador encarregat del mateix es troba de permís i, d'una altra banda, que també és voluntat de la família que la resta de germans del difunt siguen traslladats al mateix nínxol, per a la qual cosa l'Ajuntament, a pesar d'haver-los indicat que encara falten 4 mesos per a poder autoritzar el trasllat, no posaria cap objecció perquè demà mateix es poguera fer l'enterrament, amb la qual cosa el Sr. P. es mostra conforme.

Així mateix, se li indica que els danys i perjuís econòmics i morals que hagueren pogut patir els familiars que han anat a l'enterrament —alguns membres de la família són veïns de localitats llunyanes i hauran de perdre un altre dia de treball i fer nit en algun hostal de Massamagrell— podrien ser reclamats a l'Ajuntament —després de fer l'enterrament—, en concepte de responsabilitat patrimonial per funcionament anormal del servei públic mortuori. El Sr. P. exposa la seua voluntat de presentar davant esta Institució còpia de la sol·licitud d'indemnització que al seu dia dirigisca a l'Ajuntament de Massamagrell, a fi que se supervise la legalitat de l'actuació municipal, fet que, en el moment de tancar este informe anual, encara no s'ha produït.

D'altra banda, una comunitat de propietaris de la localitat valenciana de Bétera, va presentar la queixa núm. 010271, en què demanava la suspensió de les obres d'ampliació del cementeri municipal, atés que, segons el seu parer, incomplien les previsions establides en el Pla General d'Ordenació Urbana, la distancia mínima de les zones habitades a què caldria ubicar el cementeri i la proximitat del pou que subministra l'aigua a una urbanització pròxima.

Després de fer l'estudi dels informes emesos per l'Ajuntament de Bétera i les Conselleries de Sanitat i Obres Públiques, Urbanisme i Transports, no es van observar actuacions públiques irregulars, per la qual cosa es va emetre la resolució següent:

"D'una banda, el Sr. cap del Servei Territorial d'Urbanisme i Ordenació Territorial de València, en el seu informe de data 7 de maig de 2001, assevera que s'ha comprovat la realització de les obres d'enreixat de l'ampliació del cementeri prevista en el Pla General d'Ordenació Urbana, aprovat per la Comissió Territorial d'Urbanisme el dia 7 de juliol de 2000 i en la tramitació de la qual va informar la Conselleria de Sanitat, per la qual cosa resultaria raonable considerar que les obres realitzades per l'Ajuntament són conformes i s'ajusten a la normativa urbanística vigent.

D'altra banda, d'acord amb l'informe evacuat amb data 31 de maig de 2001 per l'Hble. Sr. Conseller de Sanitat, les obres en curs no complixen els criteris de risc per a la salut que podrien donar lloc a la seua paralització immediata (Decret 44/1992, de 16 de març, del Govern Valencià).

No obstant això anterior, i pel que fa al seu al·legat sobre la conveniència i idoneïtat sobre el fet que l'ampliació del cementeri es faça cap a l'extrem contrari, ja que allà que el sòl està classificat pel PGOU com a no urbanitzable, res s'oposa al fet que, si vosté entenguera que l'ampliació autoritzada pel PGOU de Bétera és arbitraria i il·legal, puga exercir l'acció pública reconeguda en l'article 304 del RDL 1/1992, de 26 de juny, text refós de la Llei sobre el règim del sòl i ordenació urbana, declarat expressament en vigor per la Disposició derogatòria única de la Llei 6/1998, de 13 d'abril, sobre règim del sòl i valoracions."

1.8.3. Instal·lació de gas

Un veí d'Alacant —queixa núm. 010335— va sol·licitar la intervenció de la Institució per a conéixer quan es farien les obres per a la prestació del servei de gas, atés que "tots

els veïns de l'illa de cases situada entre els carrers M.A. i J.H., no tenen la prestació del servei de gas, mentre que, per contra, s'ha instal·lat recentment en els immobles d'este últim carrer situats en l'illa que hi ha entre el carrer V.I. i M.A."; una vegada rebut l'informe municipal, es va resoldre el tancament de l'expedient, atés que "l'Ajuntament ja ha autoritzat la companyia subministradora la realització de les obres d'instal·lació del gas per a prestar el servei als habitatges existents en l'illa situada entre els carrers M.A. i J.H., per la qual cosa, d'aquí a poc temps es podrà disposar de l'esmentat servei".

En una altra queixa presentada sobre esta matèria, la identificada amb el núm. 010394, el Sr. M.T.F va sol·licitar davant els Serveis Territorials de València, la inspecció i revisió tècnica de la instal·lació i canalització de gas natural que s'havia efectuat en l'immoble en què es troba el seu habitatge, atés que, segons el seu parer, no s'havien tingut en compte les mesures de seguretat exigibles per a evitar possibles danys a les persones i els béns.

Tanmateix, una vegada examinat l'informe remés per l'Hble. Sr. Conseller d'Innovació i Competitivitat, no es va poder constatar cap irregularitat administrativa, de manera que es va resoldre el tancament de la queixa en estos termes:

"Quant al que constituïx el seu principal al·legat, referit al perill que comporta el pas de la canonada pel vestíbul de l'immoble i la seua fàcil accessibilitat i manipulació per qualsevol persona, la Conselleria d'Indústria i Comerç assevera que, amb data 1 de juny de 2001, s'ha emés informe tècnic en què s'indica que "l'esmentada instal·lació està composta per una canalització que, des de l'escomesa soterrada en la voravia, puja verticalment per la façana de l'edifici al costa de la porta d'entrada, protegida fins a dos metres, en beina d'acer, i que penetra a través de passamans en el vestíbul i discorre pel sostre del mateix fins al celobert. No s'observen incompliments en les parts visibles del Reglament d'Instal·lacions de Gas (RD 1853/93, ITC- MI-TRG 06).

A falta d'un altre dictamen què contradiga les conclusions a què ha arribat el tècnic de la Conselleria, caldrà atenir-se a les mateixes, per consideració a la preferència que la jurisprudència atorga als informes oficials en general, i particularment, als peritatges emesos per empleats públics, per la seua innegable garantia, objectivitat i independència, ja que estan formulats per tècnics aliens als interessos en joc, atés que depenen de l'administració, que servix amb objectivitat els interessos generals (art. 103.1 de la Constitució Espanyola), tal com, d'altra banda, té reiteradament declarat el Tribunal Suprem, entre d'altres, en la sentència de data 23 de juliol de 1999 (Arz. 5890)."

2. ORDENACIÓ I CONTROL DEL TRÀNSIT URBÀ

2.1. Ordenació del trànsit urbà

2.1.1. Danys a un vehicle retirat al depòsit municipal

La investigació dels fets denunciats en la queixa núm. 010263 — Cullera (València)— va haver de ser suspesa, en interposar-se un recurs contenciós administratiu per a la reclamació dels mateixos danys.

Així mateix, la queixa núm. 010884 no va poder ser admesa a tràmit, ja que el lloc on es va produir l'esdeveniment danyós resultà ser, finalment, un aparcament privat i no, per contra, el depòsit de vehicles municipal.

2.1.2. Estacionaments incontrolats en les voravies

L'actor de la queixa 010229 reclamava major presència policíaca en el nucli urbà del Campello (Alacant), concretament, al carrer C., ja que, segons sembla, "observa infraccions a la legislació vial consistents a l'ocupació de les voravies per vehicles il·legalment estacionats, que impedixen la circulació per les mateixes i obliguen els ciutadans a deambular per la calçada".

Atenent a les actuacions desplegades per la policia local —que va tramitar diversos expedients sancionadors i va imposar les corresponents multes per infracció de l'article 38.6 de l'Ordenament Municipal de Circulació— i al compromís municipal d'extremar la vigilància en la zona amb diversos agents durant la franja horària de major concurrència, s'ha resolt finalment posar fi a les investigacions i tancar l'expedient.

2.1.3. Retirada de vehicles

L'autor de la queixa núm. 010763 va acudir a esta Institució i va exposar que havia presentat un escrit en el registre municipal de l'Ajuntament de València, i no havia obtingut cap resposta.

En l'esmentat escrit, el Sr. J.M.J.L. demana la devolució de la taxa abonada per la retirada del seu vehicle de la zona blava reservada per a minusvàlids, que hi ha a l'avinguda R.V., atés que, segons el seu parer, el caràcter minusvàlid de sa mare legitimava l'aparcament.

Admesa a tràmit la queixa, l'Ajuntament ens va informar que efectuaria la devolució de la taxa abonada, per la qual cosa, es va resoldre el tancament de l'expedient de queixa.

En la queixa 010919, articulada davant l'Ajuntament de Catarroja (València), s'està en l'espera de rebre les al·legacions de l'interessat a l'informe requerit a l'administració

per a comprovar l'activitat municipal desplegada a fi de retirar de la via pública els nombrosos vehicles que es troben al final del carrer G., els quals, segons sembla, estan en evident estat d'abandó i impedixen l'ús lliure i general de la referida via pública.

2.1.4. Seguretat vial

D'una banda, i pel que fa a les queixes presentades durant enguany, la núm. 010579 —manipulació de la clau d'aigua per a reg en una calçada amb poca visibilitat a Gestalgar (València)—, s'ha resolt de forma satisfactòria per a l'interessat, atés que "l'Ajuntament té previst fer l'obra corresponent al canvi d'ubicació del registre d'aigua per a reg, a una zona menys problemàtica, fronterera amb el consultoris i, mentrestant, segons indica l'arquitecte municipal, convé que la tapa estiga en condicions permanents de tancament, i quan haja de ser manipulada per a obertura o tancament de la clau, es col·loquen en els vials els senyals i enreixats provisionals corresponents per a executar en condicions òptimes l'esmentada manipulació".

En el moment de finalitzar este informe anual, estem en l'espera de rebre l'informe sol·licitat a la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports —queixa núm. 010973, obres de supressió dels passos a nivell Bétera-València—, i l'Ajuntament d'Orihuela (Alacant) —queixa núm. 011011, construcció de monticle en el paviment del carrer O.

D'altra banda, l'autora de la queixa 201005 (Memòria 2000, pàg. 383), interposada contra l'Ajuntament de Peníscola, ens exposava que les obres d'execució del Projecte de Regeneració de la Vora Litoral i Construcció del Passeig Marítim Nord, estaven posant en perill la integritat i seguretat dels veïns, atés que, d'una banda, l'actual traçat per on s'ha desviat tot el trànsit urbà sembla no ser el més adequat —resulta diferent de l'itinerari inicialment previst en els tríptics informatius que es van difondre entre el veïnat—, en discórrer una gran quantitat d'automòbils, autobusos, camions i diversa maquinària de construcció, justament per davant d'una zona residencial amb una gran densitat de població i, d'altra banda, es denuncia la inexistència de mesures de protecció i senyalització de les obres.

Tenint en compte l'informe municipal enviat, no es van observar actuacions públiques irregulars, per la qual cosa es va disposar la finalització de les investigacions i el tancament de l'expedient, ja que "d'una banda, l'execució de les obres continua avançant al ritme programat per la Direcció General de Costes del Ministeri de Medi Ambient i, d'una altra banda, les mesures adoptades per la Policia Local, quant al trànsit rodat per la urbanització, s'han adoptat a fi de millorar i garantir la seguretat vial de persones i vehicles mentre finalitzen les obres, sense que, fins a hores d'ara, s'haja produït algun tipus d'accident que aconselle la modificació del traçat, ni s'haja plantejat alguna alternativa més segura i àgil per a l'aplicada fins al moment".

Quant a la queixa núm. 201064 (Memòria 2000, pàg. 383), el promotor de la qual qüestionava la decisió de l'Ajuntament de la Vila Joiosa (Alacant) de permetre la circulació en una sola direcció per l'avinguda del M., ja que havia generat un intens trànsit rodat per eixa zona residencial i havia incrementat les molèsties sorolloses, s'ha

pogut descartar l'arbitrarietat administrativa, atés que, "de la documentació enviada, s'acredita que l'Ajuntament, conscient dels accidents de trànsit que es produïen en l'avinguda M. per la existència de la circulació en doble sentit i el reduït i sinuós traçat de la mateixa, ha posat en pràctica, de forma provisional, una bateria de mesures que tendixen a incrementar la seguretat vial de les persones i vehicles, i l'efectivitat de les mateixes ha quedat demostrada, segons sembla, per la considerable disminució de la sinistralitat".

Idèntic resultat satisfactori s'ha aconseguit en l'expedient de queixa núm. 201276 (Memòria 2000, pàg. 384), en haver acollit favorablement l'Ajuntament de Xirivella (València) la pretensió formulada per l'interessat, consistent a pintar els passos de vianants i col·locar guals a l'avinguda C.N. de l'esmentada localitat.

2.1.5. Guals permanents

Les sol·licituds d'informació que havien presentat els promotors de les queixes núm. 010272 i 010131, amb relació a l'ús especial de la via pública per a l'entrada i eixida de cotxes de què es beneficiaven, i que els respectis ajuntaments de Benicarló (Castelló) i Dénia (Alacant) no contestaven, van ser resoltes finalment conforme a dret.

2.2 Expedients sancionadors

D'un total de 6 queixes presentades durant enguany, solament la núm. 010655 —rebuig immotivat de les al·legacions formulades pel Sr. A.M.M. en expedient tramitat per l'Ajuntament de Pilar de la Horadada (Alacant)— es troba en tramitació, mentre que les cinc restants s'han tancat amb un resultat desigual; així, no s'ha pogut iniciar la investigació de la queixa 010441 —desestimació d'al·legacions per l'Ajuntament d'Elda (Alacant)—, en haver transcorregut en excés el termini d'un any des que es van produir els fets denunciats (art.15.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució); en la queixa 010178, s'ha considerat correcta la tramitació de l'expedient sancionador feta per l'Ajuntament de Cullera (València).

En canvi, en les queixes 010070 —diverses irregularitats formals comeses per l'Ajuntament d'Agost (Alacant), 010336 —inaplicació de bonificació per pagament voluntari a Burriana (Castelló)— i 010771 —denúncia formulada per un particular que no ostenta la condició d'autoritat, a Elx (Alacant)— s'ha obtingut un resultat favorable per a l'interessat, amb devolució de les quantitats indegudament ingressades en el tresor municipal.

3. FESTES I PLATGES

- Celebració d'espectacle pirotècnic en festes populars

Els tres promotors de la queixa 012339 van presentar en l'Ajuntament d'Alacant diverses sol·licituds que, segons sembla, no han obtingut cap resposta i en les quals s'articulava una reclamació de responsabilitat patrimonial contra l'esmentada corporació local, a fi d'obtenir una indemnització dels danys i perjuís patits com a conseqüència de la celebració de l'espectacle pirotècnic que va tenir lloc el 20 de juny de 2000, en la Foguera Oficial ubicada a la P.A., motiu pel qual els membres de la Policia Local van elaborar un informe sobre els fets denunciats amb el número 12.413/00. Admesa la queixa a tràmit, estem en l'espera de rebre l'informe municipal que s'ha requerit.

- Explotació i ús d'instal·lacions nàutiques

Hem demanat una ampliació d'informe a la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports, a fi de resoldre la problemàtica plantejada pel Sr. A.L.L., objecte de la queixa 010688, i que versa sobre la impossibilitat d'utilitzar la rampa d'avarada d'ús públic que es troba al port de la Vila Joiosa i la pretensió d'obtenir un tractament igual al que s'ha prestat, segons afirma, als usuaris d'altres rampes de Calp, el Campello i Moraira, les quals, després de l'abonament d'una mòdica quantitat, poden ser utilitzades tots els dies de l'any.

D'altra banda, l'autor de la queixa 201207 (Memòria 2000, pàg. 386), el Sr. A.E.R. ens comunicava que l'Ajuntament de Benidorm, sobre la base del plec de condicions aprovat per als anys 1997-2001, havia desestimat la seua sol·licitud d'autorització per a explotar dos projectes de cursos teoricopràctics de motonàutica per a fer a la platja de L.

Doncs bé, una vegada analitzada minuciosament la documentació municipal enviada i les al·legacions formulades a la mateixa per l'interessat, s'ha pogut constatar la legalitat de l'actuació municipal, i s'ha resolt que "cal notar que l'article 110, apartat b) de la Llei 22/1988, de 28 de juliol, de Costes, prescriu que "correspon a l'administració de l'Estat, en els termes establits en esta Llei:..b) La gestió del domini públic marítim i terrestre, inclòs l'atorgament d'adscripcions, concessions i autoritzacions per a la seua ocupació i aprofitament...", per la qual cosa, per a aconseguir l'autorització de l'activitat plantejada per vosté, haguera calgut sol·licitar l'esmentat permís a l'administració estatal de costes, la qual, posteriorment i abans de dictar la corresponent resolució, hauria d'haver recaptat informe de l'Ajuntament de Benidorm, la competència del qual està recollida en l'article 115 b) de l'esmentat text legal.

Així mateix, també resulta oportú reparar en el que establix l'article75 de la Llei de Costes, en el seu apartat primer i segon: "L'administració podrà —amb caràcter no imperatiu— convocar concursos pe a atorgar concessions i autoritzacions en el domini públic marítim-terreste. Si la convocatòria del concurs es produïra durant la tramitació d'una sol·licitud de concessió o autorització, l'interessat tindrà dret, en cas de no

resultar adjudicatari del títol, al cobrament de les despeses del projecte, en la forma que reglamentàriament es determine" (Arts. 152, 153 i 154 del Reglament de Costes — RD 1471/1989, d'1 de desembre— i la sentència del Tribunal Constitucional núm. 149/1991, de 4 de juliol, que els interpreta)."

4. BÉNS

4.1. Utilització i explotació

Quant a l'estat de les queixes presentades durant este any, la 010889 — utilització de pavelló esportiu a Elda (Alacant)– i la 010999 – adjudicació de lloc de venda en el cementeri municipal d'Alacant–, es troben en tramitació, en l'espera de rebre els corresponents informes municipals, mentre que els expedients de queixa núm. 010490 –cessió de local per a assaigs d'una associació musical de San Isidro (Alacant)–, 010614 –subhasta de parcel·les municipals de Llíria (València)– i 010687 –alineació de parcel·la sobrant a Benisanó (València)–, s'han resolt de forma favorable per a l'interessat, ja que totes les seues pretensions han estat considerades pels respectius ajuntaments.

No obstant això, la tramitació de la denúncia efectuada pel Sr. R.G.G., actor de la queixa 010698, sobre el presumpte incompliment de la normativa reguladora de l'ús i benefici dels béns municipals per part de l'Ajuntament de l'Ènova (València) en la adjudicació d'un contracte d'arrendament d'un bé municipal per a l'explotació d'una cantera d'àrids, ha estat suspesa, a causa de la interposició d'un recurs contenciós administratiu contra l'esmentat acord d'adjudicació.

Igualment, tampoc es van poder investigar els fets objecte de la queixa 010346, per haver-se articular un recurs contenciós administratiu, per la qual cosa, tenint en compte la condició del promotor d'aquella, es va notificar la següent resolució a la Molt Excel·lent Presidenta de les Corts Valencianes:

"En relació amb la queixa formulada en esta Institució per un diputat de les Corts Valencianes i en compliment del deure d'informar el Parlament del resultat assolit després d'acabar les investigacions fetes per esta Institució quan la seua intervenció haja estat sol·licitada per algun diputat individualment –dació de compte regulat en l'article 30.2 i apartat tercer de l'article 10 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució–, mitjançant este escrit li comunique que hem suspés les actuacions iniciades amb motiu de la tramitació d'esta queixa, identificada amb el número 010346, atés que quan hi ha un procediment judicial pendent sobre la no-autorització d'ús de la Plaça de Bous de València per a celebrar un espectacle el passat 5 de maig, denegada mitjançant Decret del president de l'Excma. Diputació Provincial de València número 1746, de data 2 de març de 2001, de la qual impugnació s'està substanciant davant el Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana; i tot això, segon el que prescriu l'article 17.2 de la repetida Llei 11/1988".

D'altra banda, la queixa núm. 200990 (Memòria 2000, pàg. 386), referida a la pretensió d'obtenir la cessió en precari d'un local al barri del C. per a fer reunions i desplegar les activitats a què es dedica l'associació de veïns interessada, ha sigut finalment acollida de manera satisfactòria per l'Ajuntament de València, el qual ha posat un local a la seua disposició.

El mateix resultat favorable s'ha obtingut en la investigació dels fets objecte de la queixa 201126 (Memòria 2000, pàg. 387), atés que l'Ajuntament de la Vila Joiosa (Alacant) ha manifestat la seua voluntat de permetre l'ús de la sala d'actes del centre social "Llar del Pensionista" a l'associació interessada.

En canvi, en l'expedient de queixa 201215 (Memòria 2000, pàg. 387), iniciat pel Sr. F.M.H. i d'altres, davant l'Ajuntament de Villena (Alacant) sobre el procés d'adjudicació individual dels lots i béns comunals de la colònia S.S., s'han fet importants esforços a fi d'aconseguir la firma d'un acord que, proposat pel Sr. Alcalde, s'està en l'espera de la seua prompta acceptació per part dels colons.

4.2. Investigació, delimitació i recuperació del domini públic

Excepció feta de l'expedient de queixa número 011022 –presumpta ocupació d'un camí públic a l'Alcora (Castelló)–, del qual s'ha suspés la investigació per haver estat interposada una querella criminal sobre els mateixos fets, en la 010081 –obres que envaïen un presumpte carrer a Alacant–, 010372 i 010460 –sol·licitud de recuperació d'ofici per l'Ajuntament d'Ontinyent (València) i Vallada (València), respectivament– s'han emés distintes resolucions en què no s'han apreciat actuacions públiques irregulars vulneradores dels drets constitucionals dels interessats.

D'esta manera, en la primera –010081–, la Sra. E.M.L. manifesta que, com a conseqüència de la urbanització i edificació dels terrenys situats al costat del seu habitatge, no s'està respectant l'alineació del carrer que hi ha entre l'habitatge i la nova construcció, de forma tal que l'entrada i l'eixida de vehicles per l'esmentat carrer ha quedat impedida per haver estat ocupat i haver-se quedat més estret.

Com que l'Ajuntament no reconeix este carrer com a tal, sinó com un possible camí privat entre ambdós finques, se li comunica a la Sra. M. que, "sense perjuí que l'empresa constructora tinga la corresponent llicència d'edificació, que s'atorga llevat del dret de propietat i sense perjuí del de tercer (art. 12.1 del Reglament de Serveis de les Corporacions Locals, aprovat mitjançant Decret de 17 de juny de 1955), la delimitació d'ambdós terrenys i la col·locació de la corresponent tanca delimitadora, com també l'existència i amplària d'una possible servitud de pas, és una qüestió juridicoprivada entre els particulars afectats, els quals hauran de prova el seu dret davant els Tribunals de la Jurisdicció Civil".

En la segona –010372–, el Sr. J.R.B. demana a l'Ajuntament d'Ontinyent (València) que exercisca la seua potestat per a recuperar la possessió d'una senda; pretensió de difícil acollida, atés que "l'Ajuntament, en aplicació de la doctrina legal establida en

esta matèria pel Tribunal Suprem en les seues sentències, entre d'altres, de data 4 de gener de 1991, 18 de setembre de 1997, 8 de juliol de 1998 i 30 de març de 1999, ha estimat improcedent exercir d'ofici la seua facultat per a recuperar la possessió de la senda, sobre la base de l'incompliment dels requisits que exigix l'Alt Tribunal per a la seua vàlida actuació: prova documental del caràcter públic de la senda –no consta fefaentment– i destinació efectiva, habitual i actual a l'ús públic i general –tampoc concorre la possessió municipal".

I, per últim, en la tercera –010460– s'ha resolt que "cal partir de la dada bàsica, constatada pel Sr. Arquitecte tècnic municipal en els seus informes de data 4 de gener i 15 de febrer de 2000, que l'Ajuntament no té proves de la naturalesa pública dels camins que hi ha en la urbanització, per la qual cosa, si bé és cert que les entitats locals tenen l'obligació d'exercir les acciones necessàries per a la defensa dels seus béns i drets, d'acord amb el que disposa l'article 220.1 del RD 2568/1986, de 28 de novembre, Reglament d'Organització, Funcionament i Règim Jurídic de les Corporacions Locals i art. 9.2 del RD 1372/1986, de 13 de juny, Reglament de Béns de les Entitats Locals, no ho és menys que la potestat privilegiada de recuperació per via administrativa –sense necessitat d'acudir als tribunals ordinaris–, per part dels ajuntaments de la possessió dels béns de domini públic en qualsevol moment (art. 82 a) de la Llei de 2 d'abril de 1985, reguladora de les bases de règim local) està subordinada, no solament a l'acreditació del caràcter públic dels béns a què es referix –cosa que en el nostre cas no està del tot clara, ja que no hi ha prova suficient en eixe sentit –, sinó també a la circumstància que els mateixos es troben en possessió prèvia de l'entitat, és a dir, que estiguen efectivament destinats a un ús públic general i comú (entre d'altres, sentències del Tribunal Suprem 04-01-1991, 18-09-1997, 08-07-1998 i 30-03-1999).

En no constar palmàriament la concurrència d'ambdós requisits –acreditació del caràcter públic i destinació efectiva a un ús comú i general–, l'ajuntament no podria fer ús d'eixa potestat administrativa privilegiada, sinó que, com qualsevol ciutadà particular, hauria d'obtenir l'auxili dels tribunals ordinaris i interposar la corresponent demanda judicial.

En conseqüència, i atés que l'ajuntament de Vallada no podria actuar, esta Institució, amb competència per a supervisar la legalitat de l'actuació de les administracions públiques, peró no la dels particulars, entén que els danys i perjuís que l'actuació del propietaris de parcel·les frontereres li hagueren pogut ocasionar, podria exigir-los davant els tribunals de l'ordre jurisdiccional civil –Jutjat de Primera Instància del partit judicial en què es trobe la finca–, ja que estos tenen competència exclusiva i excloent per a conéixer sobre totes les qüestions de propietat dels immobles i reclamació de danys entre particulars (art. 22.1 de la Llei Orgànica 6/1985, 1 de juliol, del Poder Judicial".

Quant a les queixes de l'any passat, l'autor de la queixa 201034 (Memòria 2000, pàg. 390), el Sr. F.S.G., demanava que l'Ajuntament de Mutxamel (Alacant) procedira a incoar un expedient administratiu per a delimitar una propietat, ja que, segons afirmava, s'havia produït una presumpta ocupació per part d'un tercer d'una parcel·la municipal situada a la partida B.

Una vegada efectuada la corresponent investigació dels fets, i atenent als informes municipals evacuats i a les al·legacions formulades per l'interessat, no s'ha apreciat cap actuació administrativa irregular, i s'ha resolt que "l'article 56 del Reial Decret 1372/1986, de 13 de juny, Reglament de Béns de les Entitats Locals, establix que les corporacions locals tindran la facultat –caràcter voluntari i no imperatiu, segons recents sentències del Tribunal Suprem de data 31 de maig de 2000 (Arz. 6713) i 31 de juliol de 2000 (Arz. 6491)– de promoure i executar la delimitació entre els béns que els pertanyen i els dels particulars, els límits dels quals apareguen imprecisos o sobre els quals hi haja indicis d'usurpació. Els amos dels terrenys fronterers amb finques pertanyents a les entitats locals o que estigueren enclavades dins aquelles, podran reclamar la seua delimitació. Tanmateix, en este cas, i tot i partir de la hipòtesi que ens trobàrem davant l'exercici obligat d'una competència municipal de delimitació, no es complix el requisit exigit pel precepte que el bé siga municipal –el precepte diu "béns de la seua pertinença... finques pertanyents a les entitats locals"–, atés que no s'ha aconseguit desvirtuar la contundent afimarció municipal que l'Ajuntament no té cap títol ni ostenta la possessió de la finca, unes qüestions la determinació de les quals correspon exclusivament als jutjats i tribunals de l'ordre jurisdiccional civil.

Així mateix, resultaria procedent recordar el dret reconegut en l'article 68.2 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local i art. 220.2 del Reial Decret 2568/1986, de 28 de novembre, Reglament d'Organització, Funcionament i Règim Jurídic de les Entitats Locals: "Qualsevol veí que puga beneficiar-se plenament dels seus drets civils i polítics podrà requerir el seu exercici a l'entitat interessada... Si en el termini d'eixos trenta dies l'entitat no acordara l'exercici de les accions sol·licitades, els veïns podran exercir l'esmentada acció en nom i interés de l'entitat local".

El mateix resultat –activitat administrativa correcta– s'ha produït en la investigació d'una presumpta usurpació d'un camí públic denunciada davant l'Ajuntament d'Altea (Alacant) i objecte de la queixa 200425 (Memòria 2000, pàg. 390), i en la recuperació d'ofici de la possessió d'un terreny públic per part de l'Ajuntament d'Alpuente (València) –queixa 201273–, el promotor de la qual entenia que s'havia produït un incompliment dels requisits legals previstos per a l'exercici d'eixa facultat municipal. Tanmateix, una vegada examinat l'expedient administratiu, s'ha resolt que "el Ple de l'Ajuntament d'Alpuente, després d'haver tramitat l'oportú expedient, amb audiència als interessats, va acordar exercir la potestat de recuperació possessòria del camí situat a la L.C., de conformitat amb el que establixen els articles 22.2 J), 68.1 i 82 a) de la Llei de 2 d'abril de 1985, reguladora de les bases de règim local, i doctrina jurisprudencial que els interpreta, recollida, entre d'altres, en sentències del Tribunal Suprem de data 18 de juliol de 1986 (Arz. 5520), 20 d'octubre de 1999 (Arz. 7946) i 2 de desembre de 1999 (Arz. 8816). Esta recuperació possessòria deixa sense jutjar la qüestió relativa a la propietat del terreny, per la qual cosa res no impedix l'exercici de les accions dominicals davant els tribunals competents de la Jurisdicció Civil, o en via administrativa, per a promoure i executar la delimitació si els límits es consideraren arbitraris o constitutius d'usurpació".

5. RÈGIM JURÍDIC

5.1. Responsabilitat Patrimonial

Si entrem a examinar les queixes presentades en l'any 2001, de les 28 interposades, 10 es troben en fase d'al·legacions per l'interessat: la núm. 010034 –valoració de terrenys a Lucena del Cid (Castelló)–, 010065 –filtracions d'aigua en habitatge de Jarafuel (València)–, 010298 –alteració de camí d'accés a un habitatge per obres municipals a Barx (València)–, 010817 –danys en finca particular per moviments de terres a Albaida (València)–, 010836 –lesions per caiguda en un parc públic de València–, 010853 –incident amb membres de la Policia Local d'Alacant–, 010869 –lesions per caiguda en via pública de Gandia (València)–, 010872 –danys en vehicle causats pel mal estat d'un carrer a Alacant–, 010874 –molèsties tramvia de València– i, per últim, la 012319 –valoració finca a Aspe (Alacant).

D'una banda, les queixes 010038 –davant la Conselleria de Medi Ambient– i 010463 –contra Ajuntament de Xirivella (València)– no van poder ser investigades en no presentar l'interessat les dades i els documents necessaris i ineludible per a fer-la possible, mentre que la interposició de diversos recursos contenciosos administratius van ser la causa que la tramitació de les queixes 010219, 010238 i 010401 –Ajuntaments de la Vila Joiosa, València i Torrent, respectivament–, fóra suspesa, en aplicació del que preveu l'article 17.2 de la Llei reguladora d'esta Institució.

D'una altra banda, s'han tancat favorablement per a l'interessat les queixes 010048 i 010077 –lesions per caiguda en una via pública de València–, la 010440 –danys en una finca d'Almoradí (Alacant) per obturació del col·lector de pluvials d'una carretera pertanyent a la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports– i la 010619 –lesions per caiguda en una via pública de Riba-roja de Túria (València).

I, per acabar, després d'haver fet un minuciós examen de la documentació integrant dels expedients de queixa que es relacionen tot seguit, s'ha comprovat l'adequació a dret de l'activitat administrativa desenrotllada, ja que, en alguns casos, ni tan sols s'havia reclamat la indemnització per escrit davant la corresponent administració, en d'altres, no es rebatien els fets afirmats pels tècnics municipals que desvirtuaven els al·legats pels afectats i, en altres supòsit, l'esdeveniment danyós no era imputable al funcionament d'algun servei públic, sinó que havia estat causat per un tercer, alié a l'administració: 010016 –danys en un terreny per una crema incontrolada de la tanca mitgera a Alcàsser (València)–, 010144 –danys en vehicle provocats pel deficient estat de conservació d'un carrer d'Alfafar (València)–, 010145 –perjuís en finca de Vilafamés (Castelló) per obres fetes per la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports–, 010243 –danys en vestuari per caiguda provocada en relliscar en un carrer de Catarroja (València)–, 010358 –depòsit d'enderrocs i materials de tot tipus per l'Ajuntament de Dénia (Alacant) en una possessió privada–, 010417 –lesions en introduir una cama per una claveguera que no tenia protecció a Mutxamel (Alacant)–, 010547 –danys en la façana d'un magatzem com a conseqüència de la instal·lació de una làmpada d'enllumenat públic a Elx (Alacant)–, i, com a conclusió, la 010677 i

010846 –ruptura de vidres d'habitatge produïda pel rebentament d'una roda d'un autobús de la E.M.T. de València.

Sobre les queixes de l'any anterior que es trobaven en tramitació, concretament, la 201212 (Memòria 2000, pàg. 391), referida als danys i perjuís causats com a conseqüència d'una indeguda dilació en l'atorgament de llicències d'obres i activitat sol·licitades a l'Ajuntament de Picanya (València); la 201261, relativa a una lesió patida per la caiguda provocada per una trapa oberta en una voravia de València, i la 201268, sobre els danys produïts en un habitatge per unes obres fetes en el vessant del Castell de S.F. a Alacant, cal notar l'acabament de les investigacions iniciades i el tancament de les mateixes.

A més a més, en la primera, l'Ajuntament de Picanya ha acceptat expressament el recordatori de deures legals i la recomanació que transcrivim a continuació:

"Esta queixa, interposada pel Sr. J.A.M.T. en nom i representació del seu fill, el Sr. J.I.M.O., versa sobre la inexistent o defectuosa notificació de la resolució desestimatòria de la reclamació de responsabilitat patrimonial registrada en l'Ajuntament el dia 17 d'octubre de 2000 (registre d'entrada núm. 3.162), articulada sobre la base dels presumptes danys i perjuís causats per un funcionament anormal de l'administració, consistent en la falta de resolució administrativa en els expedients número 185/99 i 52/99, iniciats com a conseqüència de la sol·licitud de llicència d'obres i activitat presentada amb data 9 de novembre de 1999, a fi d'instal·lar un bar en la planta baixa de l'immoble situat al carrer R.C. de la localitat.

Si ens centrem en l'objecte de la controvèrsia veiem que, d'una banda, el Sr. M. adduïx, en síntesi, "que el motiu tant d'esta queixa com de l'anterior reclamació de responsabilitat patrimonial de l'administració es fonamenta de manera directa tant en el perjuí que estima l'administrat que se li produïx amb el retard de l'administració per a resoldre, com en la indefensió que la falta de resolució li produïx" (foli núm. 3 del seu escrit d'al·legacions de data 23 de gener actual), mentre que, d'una altra banda, l'Ajuntament, en el seu últim informe de data 13 de juny (registre d'eixida número 2630), oposa que aquells expedients es troben paralitzats perquè l'interessat no ha presentat la documentació que se li ha demanat i, en conseqüència, entén que no està obligada a resoldre i que els danys i perjuís reclamat pel Sr. M. no li són imputables.

Així les coses, cal notar que, si bé és cert que el Sr. M. va poder interposar recurs contenciós administratiu, de conformitat amb el que disposa l'article 46.1 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa, entenent desestimades, d'una banda, les sol·licituds de llicència d'obres i activitats als tres mesos, comptadors a partir de la seua presentació el 9 de novembre de 1999 i, d'una altra banda, la reclamació de responsabilitat patrimonial als sis mesos, comptadors des de la seua interposició el 17 d'octubre de 2000 (arts. 43.2 i 142.7 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú i art. 13.3 del Reial Decret 429/1993, de 26 de març, Reglament dels procediments de les administracions públiques en matèria de responsabilitat patrimonial) i no estar esperant indefinidament a la resolució municipal, atés que esta situació li podria generar perjuís i causar indefensió, no ho és menys que l'administració

està obligada a dictar resolució expressa en tots els procediments i a notificar-la en el termini màxim de tres mesos, fins i tot en el cas que s'haja pogut produir la caducitat del procediment per causa imputable a l'interessat, atés que els clars termes legals que regulen esta obligació no deixen d'abrigar cap dubte, atés que, d'una banda, l'article 42 de la Llei 30/1992 (en la seua nova redacció introduïda per la Llei 4/1999, de 13 de gener) prescriu que "en els casos de....caducitat del procediment..., la resolució consistirà en la declaració de la circumstància que concórrega en cada cas, amb indicació dels fets produïts i les normes aplicables" i, d'una altra banda, l'article 92.1 del mateix text legal ordena que si "consumit este termini sense que el particular requerit faça les activitats necessàries per a continuar la tramitació, l'administració acordarà l'arxivament de les actuacions i ho notificarà a l'interessat".

Partint d'estes consideracions, resulta constatable que el dilatat període de temps transcorregut des de la sol·licitud de les llicències fins a l'actualitat sense que s'haja emés cap resolució administrativa expressa que calga impugnar, s'hauria produït per la concurrència de dos causes: la primera, l'incompliment administratiu de notificar la resolució de caducitat i, segons sembla, la defectuosa notificació de la resolució desestimatòria de la reclamació de responsabilitat patrimonial i, la segona, la decisió adoptada pel Sr. M. d'esperar fins que s'emetera la contestació per part de l'Ajuntament, en lloc d'haver interposat recurs contenciós administratiu contra la desestimació presumpta de les seues sol·licituds, una vegada transcorregut el termini legalment establit per a considerar-les rebutjades; una possibilitat que l'ordenament jurídic considera, precisament, per evitar la situació d'indefensió i els perjuís que se li poden irrogar a l'interessat que espera infructuosament la resolució administrativa que mai no arriba.

Esta Institució s'ha pronunciat en moltes ocasions sobre la naturalesa i els efectes del silenci administratiu negatiu i les seues conseqüències procedimentals en relació amb la tutela judicial efectiva: el fet que l'administració vulnere l'ordenament jurídic i infringisca el seu deure de resoldre expressament les sol·licituds i reclamacions de part, cap menyscabament pot derivar-se per al dret a la tutela judicial efectiva de l'administrat, ja que, en definitiva, en ser l'acte denegatori presumpte per silenci una ficció legal introduïda en benefici de l'administrat i no haver-hi, per tant, acte administratiu pròpiament dit, no pot aplicar-se al mateix la qualificació de consentit, per raó del temps transcorregut i de definitivament inimpugnable; sense oblidar tampoc que no és raonable que prevalga la inactivitat de l'Administració, i col·locar-la en millor situació que si haguera resolt i notificat la resolució reglamentàriament.

I és que, el silenci no és una opció perquè l'administració puga elegir entre resoldre expressament o no fer-ho, sinó una garantia per als administrats davant la passivitat dels òrgans obligats a resoldre, una garantia de què es pot fer ús o esperar a la resolució expressa sense que això puga comportar, en principi, cap perjuí a l'interessat; el silenci negatiu tampoc és un acte administratiu, sinó una ficció jurídica que esdevé innecessària quan es produïx, encara que siga amb retard, la resolució expressa, i es reobri amb esta el termini per al recurs jurisdiccional, que no va tancar la prolongació del precedent silenci de l'administració.

Esta hermenèutica constituïx doctrina consolidada del Tribunal Suprem, i en són un clar exponent, entre d'altres, les sentències de 2 d'octubre de 1997 (Arz.7742), 20 de maig de 1998 (Arz. 4967) i 7 de març de 2000 (Arz.2731).

En el cas que ens ocupa, seria procedent, com a mínim, que l'Ajuntament complira amb la seua obligació de dictar resolució expressa de caducitat del procediment incoat per les sol·licituds de llicència interessades pel Sr. M. i que notificara correctament la resolució de la reclamació de responsabilitat, tal com prescriu l'article 59, apartats dos i quatre de la Llei 30/1992, a saber: caldrà intentar dur a terme la notificació en el domicili de l'interessat per dos vegades i en hores diferents i, en caso de no ser possible la pràctica de la mateixa, es farà mitjançant anuncis en el tauler d'edictes de l'Ajuntament i en el Butlletí Oficial de la Província de València, fet que no consta acreditat en la documentació enviada a esta Institució.

Igualment, seria convenient que, a l'empara del que preveu l'article 105.1 de la Llei 30/1992, es valorara i apreciara la possibilitat de revocar la resolució desestimatòria de la reclamació de responsabilitat patrimonial, a fi d'examinar la procedència d'aplicar el que disposa l'article 44.2 de la Llei 6/1998, de 13 d'abril, sobre règim del sòl i valoracions (antic 240 del Reial Decret Legislatiu 1/1992, de 26 de juny, text refós de la Llei sobre el règim del sòl i ordenació urbana): "quan es produïsca demora injustificada en el seu atorgament, els perjudicats podran reclamar de l'administració el rescabalament dels danys i perjuís causats".

A este efecte, quan hi haja concurrència de causes diferents, unes imputables a l'administració –el retard a dictar i notificar la resolució de caducitat– i d'altres al reclamant –segons sembla, el fet de no aportar la documentació requerida per l'Ajuntament–, caldrà valorar l'esmentada concurrència per a temperar equitativament la responsabilitat administrativa, atés que la concurrència de causes diferents en la producció d'un resultat danyós no exonera de responsabilitat patrimonial a l'administració, sinó que ha de valorar-se per moderar proporcionalment la quantia de la indemnització es poguera reconéixer (sentències del Tribunal Suprem de 19 novembre 1994 (Arz. 10469), 25 febrer 1995 (Arz. 2096) i 28 de novembre de 1998 (Arz. 9967).

En virtut de tot el que antecedix i atenent a les consideracions exposades per a la defensa i l'efectivitat dels drets i les llibertats compresos en els títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, li recorde a vostra senyoria el deure legal, d'immediat compliment, de dictar resolució expressa de caducitat en els expedients número 185/99 i 52/99 –llicència d'obres i d'activitat– i de notificar correctament la resolució de la reclamació de responsabilitat patrimonial, i, així mateix, li recomane la conveniència de reconsiderar i valorar els perjuís que el Sr. M. acredite haver patit com a conseqüència del retard municipal a declarar la caducitat d'aquells".

Quant a la segona, relativa a una lesió patida per la Sra. A.M.P.M. en caure per una trapa oberta en una voravia de València –201261 (Memòria 2000, pàg. 391)–, tampoc s'ha constata cap irregularitat administrativa atés que, "en l'informe municipal de data 31 de gener de 2001, es consignen unes dades que no són negades per vosté en el seu

escrit d'al·legacions i que fonamenten la desestimació de la seua reclamació, sobre la base de no haver provat suficientment la realitat de l'accident, a saber: "...es va notificar a la reclamant el tràmit d'audiència. En l'esmentat tràmit, la interessada no va formular cap al·legació, si bé va aportar parts mèdics i va identificar un testimoni dels fets que, després de ser citat, no va comparéixer"; és a dir, i a tall d'exemple, si el testimoni haguera corroborat la seua versió dels fets o si s'haguera aportat una declaració jurada del mateix o un atestat policíaca, l'Ajuntament hauria d'haver considerat la necessària relació de causalitat entre l'anormal funcionament d'un servei públic municipal per inexistència de la tapa metàl·lica i el dany patit (arts. 139 i següents de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i art. 11.1 del Reial Decret 429/1993, de 26 de març, Reglament dels Procediments de les Administracions Públiques en matèria de responsabilitat patrimonial); tanmateix, davant la falta d'altres testimonis diferents del seu personal, que reforcen la seua declaració i la manca de documents probatoris de l'accident, sorgixen dubtes raonables sobre la realitat del mateix.

El fet cert és que d'acord amb el que disposa l'article 1214 del Codi Civil, la prova de les obligacions incumbix qui reclama el seu compliment, és a dir, en este cas, era ineludible acreditar que el dia 17 de juny de 1999 vosté va patir un accident al carrer M.P. com a conseqüència de la inexistència de la tapa metàl·lica necessària per a evitar la introducció del seu peu en una arqueta de registre; un criteri sostingut reiteradament de la Jurisprudència del Tribunal Suprem, per totes, sentència de 10 de febrer de 1996 (Arz. 866), 1 d'octubre i 17 de desembre de 1998 (Arz. 8342 i 10310, respectivament) i 24 de març de 1999 (Arz. 3163)."

Finalment, en la tercera, que versava sobre els danys produïts en un habitatge per unes obres fetes en el vessant del castell de San Ferran a Alacant –queixa 201268 (Memòria 2000, pàg. 391)–, s'ha resolt que "sense perjuí que el procediment va estar paralitzat des del 21 de setembre de 1999, en estar pendent que vosté quantificara els danys reclamats, consta en l'expedient que el Decret de 19 d'abril de 2000, no solament va ser correctament notificat el 26 d'agost de 1998 a la seua companyia d'assegurances, –la qual va interposar la reclamació contra l'Ajuntament el 26 d'agost de 1998 en nom i representació seua–, sinó també a la seua veïna, la firma de la qual, reflectida el 28 d'abril de 2000 en l'acusament de recepció de la notificació del Decret, és coincident amb la consignada en la declaració feta per aquella el 29 de desembre de 2000 i que vosté ens acompanya juntament amb les seues al·legacions. I, tot i ser vàlida i eficaç la notificació efectuada a la seua companyia d'assegurances, l'article 59.2 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i la doctrina emanada del Tribunal Suprem que l'ha interpretat (entre d'altres, sentències de 13 de març de 1997 (Arz. 2414) i 23 de juny de 1998 (Arz. 5680), també reconeixen com a vàlida la notificació practicada amb la seua veïna".

5.2. Contractació

L'Ajuntament d'Alboraia (València) –queixa núm. 011029– ha estimat la pretensió plantejada pel Sr. J.M.S. per a posar fi al retard municipal produït en el pagament dels

serveis i les vendes de material fetes pel Sr. M, per la qual cosa, dins de poc de temps pagarà les nou factures pendents per un import de 308.606 ptes.

El Sr. J.L.M.N., autor de la queixa 012338, ens comunicava el caràcter, segons el seu parer, abusiu de les clàusules j) i k) del capítol V, VII, VIII i XII del nou Plec de Condicions per a l'explotació indirecta, mitjançant concessió, del bar-cafeteria i els serveis de consergeria, vigilància i neteja de la Casa de Cultura, ja que entén que la prestació de l'esmentat servei resulta antieconòmica, de manera que vam demanar el corresponent informe a l'Ajuntament de Venta del Moro (València), i estem en l'espera que el Sr. M. formule les al·legacions que estime oportunes.

Pel que fa a les queixes de l'any passat, la 201002 (Memòria 2000, pàg. 392), que versava sobre una sol·licitud presentada en l'Ajuntament de Gandia (València) en què es demanava la devolució d'una finca, amb el pagament previ d'un preu equitatiu i just, que el promotor de la queixa va vendre a aquell per a executar el projecte d'eixamplament d'un camí que, finalment, no es va executar, ha estat tancada després de comprovar la regularitat de la decisió municipal adoptada, ja que, "en no haver estat expropiada la seua finca, sinó que, per contra, va ser transmesa per vosté a l'Ajuntament mitjançant un contracte de compravenda, l'institut expropiatori de la reversió, regulat en l'article 54 de la Llei d'expropiació forçosa, de 16 de desembre de 1954 –modificat en part per la Llei 38/1999, de 5 de novembre, d'ordenació de l'edificació– no resulta d'aplicació al cas objecte d'esta queixa".

Quant a la queixa 200906 (Memòria 2000, pàg. 392), el Sr. L.I.G. ens comunicava que l'Ajuntament de Planes (Alacant) no li havia pagat el deute derivat d'un contracte administratiu d'obres, formalitzat per a la construcció d'un mur de contenció i una escala al carrer S.B. de la localitat.

Una vegada rebut l'informe municipal i les al·legacions presentades al mateix per l'interessat, esta Institució ha emés el següent recordatori de deures legals i una recomanació que, de forma totalment injustificada, no ha estat acceptat per l'Ajuntament de Planes:

"En relació amb la queixa promoguda pel Sr. L.I.G., en què denuncia la falta de contestació municipal a les seues sol·licituds presentades en l'Ajuntament els dies 4 de juliol de 1994, 8 de març de 1999 i 16 de juny de 2000, en què demanava que se li pagara el preu del contracte administratiu d'obres, adjudicat per Decret d'alcaldia de data 12 de novembre de 1990, i subscrit el mateix dia per les dos parts per a, segons el tenor literal d'esta resolució, "l'execució del projecte mur de contenció en l'extradós del carrer S.B."

La pretensió del Sr. I. Es concreta a percebre de l'Ajuntament la suma de 1.027.952 ptes., resultant de la diferència entre el preu del contracte –5.990.000 ptes.– i l'import pagat per la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports de la Generalitat Valenciana que va finançar, al marge de la relació obligatòria establida entre la corporació i el Sr. I., un total de 4.962.048 ptes.

En examinar l'informe enviat per l'esmentada corporació local amb data 26 d'octubre de 2000 (registre d'eixida número 723) i la documentació annexionada al mateix, observem que "es desconeix si al moment d'acabar l'obra es va fer contestació administrativa ... sense que fins ara l'òrgan municipal competent haja accedit al reconeixement del pagament de la quantitat reclamada, per haver-hi seriosos dubtes sobre el correcte acabament de les obres. Tampoc figuren dades suficients ni cap informe tècnic que ens puga confirmar que l'obra s'haja completat."

Si partim d'este resultat fàctic, l'Ajuntament no ha acreditat de cap manera que l'obra no s'haguera executat –de fet, tot sembla indicar que sí, ja que l'administració autonòmica va fer el pagament al Sr. I.–, per la qual cosa, d'acord amb el que disposa l'article 47 del Text Articulat de la Llei de contractes de l'estat, aprovat per Decret 923/1965, de 8 d'abril, aplicable en la data de l'adjudicació del contracte –actualment, art. 99.1 del text refós de la Llei de contractes de les administracions públiques (RDL 2/2000, de 16 de juny)–, "el contractista tindrà el dret a pagar l'obra que realment execute, d'acord amb el preu convingut".

Així mateix, i atenent a les al·legacions municipals, si hi havia "dubtes sobre el correcte acabament de les obres", l'Ajuntament hauria d'haver complit el que preveu l'article 170 del Reglament General de Contractació de l'Estat, aprovat per Decret 3410/1975, de 25 de novembre, que prescriu que la recepció provisional de les obres tindrà lloc –caràcter imperatiu– dins el mes següent al seu acabament, el qual, segons el certificat emés pel cap del Servei Territorial de Carreteres d'Alacant, de data 12 de gener de 1993, acompanyat juntament amb la documentació municipal, l'últim factura data del 30 de gener de 1991, per la qual cosa és possible concloure que en esta data la construcció del mur havia finalitzat.

En conseqüència, la corporació local no va rebre les obres, ni tampoc no va fer ús de la facultat que el mateix precepte li reconeixia, a saber: "quan les obres no es troben en estar de ser rebudes, caldrà fer-ho constar així en l'acta i donar les instruccions necessàries i detallades pel facultatiu al contractista".

I esta inactivitat municipal es troba penalitzada en el següent article 172 del Reglament General de Contractació, atés que, dins el termini de nou mesos, comptadors a partir de la recepció provisional, l'administració haurà d'aprovar la liquidació al·ludida i pagar al contractista el saldo, ja que, altrament, si es produïx demora en el pagament de l'esmentat saldo, el contractista tindrà dret a percebre l'interés legal del mateix a partir dels mou mesos següents a la recepció provisional, sempre que comunique per escrit a l'administració l'esmentat pagament, cosa que va fer el Sr. I. Mitjançant escrits de data 26 de gener de 1993, 4 de juliol de 1994, 8 de març de 1999 i 16 de juny de 2000; i, a més, es va interrompre la prescripció.

A manera de síntesi, l'Ajuntament no ha demostrat la no-execució del mur ni la seua defectuosa construcció, ni ha adduït raons que justifiquen què haguera impedir la recepció provisional de les obres, i, si escau, la manifestació al contractista de les deficiències observades en la construcció per a la corresponent reparació –ja que, segons sembla, mai ha dirigit queixes en este sentit al Sr. I.

El Tribunal Suprem ja va tenir ocasió de pronunciar-se en un supòsit molt similar al que ens ocupa, i va sentenciar en data 26 de gener de 1988 (Arz. 429) que, "acreditat que les obres van ser fetes pel contractista i destinades per l'Ajuntament a la finalitat perquè foren realitzades, no constituïx un argument vàlid per a desvirtuar la valoració feta per la sentència apel·lada el fet d'adduir la naturalesa formal dels actes administratius de recepció provisional i definitiva de les obres, atés que, com assenyala la sentència d'esta sala, de 3 de maig de 1985 (RJ 1985/2888), eixa naturalesa formal no vol dir que l'administració puga segons la seua lliure voluntat, dilatar, amb infracció dels articles 61, 62, 63 i 64 del Reglament de les Corporacions Locals, l'obligació que la incumbix quant als esmentats actes de recepció, ja que els tràmits formals a què estan sotmesos els mateixos han de ser complits al moment oportú, i acordar el que escaiga sobre la seua recepció, denegació o, si s'escau, resolució del contracte, sempre dins els termes establits en els esmentats preceptes, mentre que en el caso de les actuacions, a pesar de ser destinades les obres a l'ús públic o servei corresponent, cosa que de conformitat amb els articles 54 de la Llei de Contracte de l'Estat i 170 del Reglament General de Contractació determinaria el començament del termini de garantia, l'administració no va practicar cap diligència per a la recepció de les obres, i amb això va motivar una situació de litispendència i incertesa, durant diversos anys, solament imputable a la mateixa, per la qual cosa l'omissió de les formalitats de l'acte de recepció no pot perjudicar els drets al cobrament del contractista, ja que seria tant com deixar la validesa i el compliment del contracte administratiu a l'arbitri de la corporació, amb una evident infracció del que disposa l'article 1265 del Codi Civil, aplicable també amb caràcter subsidiari a la contractació local, de conformitat amb la disposició addicional 2a de les del mencionat Reglament de Contractació de les Corporacions Locals de 9 de gener de 1953", doctrina confirmada en posteriors sentències datades el 22 de juliol de 1997 (Arz. 6055) i 26 de gener de 1998 (Arz. 333).

Pel que fa al pagament dels interessos, la sentència de l'Alt Tribunal de data 22 de maig de 2000 (Arz. 6021), resumix la doctrina jurisprudencial existent en esta matèria en raonar que "el dret als interessos sorgix *ex lege*, en el moment en què es complixen els requisits indicats per la llei i els efectes de la intimidació es limiten a l'exercici d'un dret reconegut per la llei al contractista de cobrament dels interessos de la liquidació i una vegada feta la intimació els seus efectes es retrotauen al termini fixat i la intimació opera com a requisit formal que posa en marxa l'actuació administrativa i no com a condicionant de la constitució de la mora".

D'altra banda, i pel que fa a la suposada falta de contestació municipal expressa a les sol·licituds –més amunt referenciades– presentades en l'Ajuntament pel Sr. I., caldrà recordar que, en un Estat de dret com el nostre, l'administració pública té l'obligació de donar resposta a totes les sol·licituds dels ciutadans, com a component essencial de la subjecció de la seua actuació als principis constitucionals (art. 9 i 103) i, en particular, com a expressió de la seua subsumpció plena a la llei i al dret.

Tal actitud municipal d'abstenir-se de dictar resolució expressa, incomplix l'inexcusable deure de resoldre, imposat a les administracions públiques en l'article 42 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic i procediment administratiu comú, i l'obligació de la qual, ha estat estesa i emfatitzada amb la reforma feta per la Llei 4/1999, de 13 de gener, en prescriure, amb una claredat completa, que

l'administració està obligada a dictar resolució expressa en tots els procediments i a notificar-la, qualsevol que siga la seua forma d'iniciació, en el termini màxim de tres mesos, quan les normes reguladores dels procediments no fixen el termini màxim per a rebre la notificació, sense que, en cap cas, l'administració puga abstenir-se de resoldre baix pretext de silenci, obscuritat o insuficiència dels preceptes legals aplicables al cas (art. 89.4).

En conseqüència, cabria sostenir, sense embuts, que el silenci administratiu és una pràctica que genera en els ciutadans una autèntica inseguretat jurídica i indefensió material (proscrites pels arts. 9.3 i 24.1 de la Constitució Espanyola), i que, tal com ha exposat el Síndic de Greuges en els seus successius informes anuals a les Corts Valencianes, obliga els ciutadans a acudir a la via jurisdiccional per a resoldre els seus conflictes i convertix, per això, en inoperant, la via administrativa.

Per això, el nostre legislador autonòmic, en regular esta Institució en la Llei 11/1988, de 26 de desembre, li atribuïx, en el seu article 17.2, l'específica funció de vetlar i controlar que l'administració resolga, dins el termini i en la forma escaient, les peticions i els recursos que li hagen estat formulats.

En virtut de tot el que antecedix, i atenent a les consideracions exposades per a la defensa i l'efectivitat dels drets i les llibertats compresos en els títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, li recorde a vostra senyoria el deure legal, d'immediat compliment, de dictar resolució expressa en relació amb les sol·licituds formulades pel Sr. I., i li recomane que, amb els tràmits oportuns previs, liquide el deute pendent de pagament al Sr. I., com a conseqüència de la construcció del mur de contenció objecte del contracte administratiu d'obres adjudicat mitjançant Decret d'Alcaldia de data 12 de novembre de 1990".

En contestació a l'escrit enviat per la Sra. Alcaldessa, se'ns ha emés el següent informe:

"Acusem recepció del seu escrit de data 31 de juliol de 2001 (registre d'eixida número 570), i ens posem novament en contacte amb vostra senyoria, a fi de comunicar-li que, una vegada estudiat l'esmentat informe, resulta evident constatar que no s'esgrimix cap precepte jurídic que done suport a la negativa municipal de liquidar el deute pendent de pagament al Sr. I., per la qual cosa, en no efectuar ni una sola consideració jurídica que desvirtue els fonaments de la nostra resolució, ni tan sols es tracta de rebatre, sinó que genèricament es remet a la "normativa pressupostària i comptable", esta Institució reitera la seua recomanació de data 3 de maig de 2001, sobre que caldria dictar resolució expressa en relació amb les sol·licituds formulades pel Sr. I. i liquidar el deute pendent de pagament, derivat de la construcció del mur de contenció objecte del contracte administratiu d'obres adjudicat mitjançant Decret d'Alcaldia, de data 12 de novembre de 1990.

I és que, per poc que es contraste el contingut dels informes emesos per l'Ajuntament, resulta constatable la inestabilitat dels motius d'oposició al·legats, atés que, després d'afirmar el 26 d'octubre de 2000 (registre d'eixida número 723) que la raó de no

accedir al reconeixement del pagament de la quantitat reclamada era "per existir seriosos dubtes quant al correcte acabament de les obres" i, així mateix, haver-se adjuntat a aquell còpia del contracte administratiu, ara, per contra, en l'informe datat el 31 de juliol de 2001 (registre d'eixida número 570), no solament es posa en dubte l'existència de la contractació de les obres, sinó que, a més a més, com a impediment per a liquidar el deute, s'opose una altra raó diferent d'aquella, a saber: "falta de la deguda justificació de la realització de l'obra per l'import sol·licitat".

5.3. Associacions de veïns

El silenci administratiu de l'Ajuntament d'Alacant en no resoldre expressament un recurs de reposició contra el Decret de constitució de la Comissió Executiva de la Junta Municipal de Districte núm. 3, interposat per diverses associacions de veïns, ha finalitzat de forma favorable per als autors de les queixes núm. 200471 i 200769.

De la mateixa manera, s'ha resolt el tancament de la queixa núm. 201230, presentada per una associació de veïns de Torrevieja, la pretensió de la qual –entrevista amb membres de la corporació local per a tractar diversos temes d'interés social– va ser finalment acollida.

Tanmateix, continua en tramitació la queixa núm. 200947, en l'espera que l'Ajuntament de Castelló acorde l'ingrés d'una associació en el Consell Municipal de Participació Ciutadana, una vegada esmenada la falta de documentació requerida pels serveis municipals.

5.4. Dret de petició

Al llarg del present exercici, esta Institució ha iniciat 7 expedients de queixa, la investigació dels quals, llevat de la corresponent a la núm. 010794 –sobre petició de suport institucional i econòmic per a dur a terme un acte per part d'una associació cultural de Castelló de Rugat (València)–, ha conclòs amb el següent resultat que passem a exposar:

Les peticions plantejades pels interessats de les queixes 010003 –revisió d'un tobogan infantil en un parc de Xàtiva (València)–, 010095 i 010371 –informació sobre les competències de la policia local i col·locació d'un tauler d'anuncis en urbanització de Montserrat (València)–, i 010149 –audiència amb el Sr. alcalde de l'Ajuntament d'Elx (Alacant)–, han estat favorablement acollides per les distintes administracions públiques receptores.

En canvi, en les queixes 010180 –modificació de les bases de funcionament i publicació d'un setmanari a Vinaròs (Castelló)– i 010368 –presumpta nul·litat d'un article de l'ordenament fiscal de la Diputació de València–, s'ha pogut comprovar que l'actuació administrativa ha sigut conforme a dret. Així, quant a esta última queixa s'ha emés la següent resolució:

"En este sentit, i a pesar del que disposa l'article 186 del Reial Decret 1684/90, de 20 de desembre, Reglament General de Recaptació, tota exempció o bonificació tributària ha de ser reconeguda amb rang de llei, de conformitat amb el principi de legalitat que, per als beneficis fiscals que afecten la tributació de l'Estat, establix l'article 133.3 de la Constitució, o que, en general, i per a les exempcions, reduccions i la resta de bonificacions tributàries, recull l'article 10 b) de la Llei General Tributària, i que constituïx consolidada doctrina del Tribunal Suprem, entre d'altres en la recent sentència de 19 de febrer de 2000 (Arz. 1644).

Fins i tot, ja anteriorment l'Alt Tribunal, en la sentència de 14 de febrer de 1996 (Arz. 1452) va tenir ocasió d'abordar el mateix problema, esta vegada en relació amb l'article 212 del Reglament General de Recaptació, aprovat per Decret 3154/1968, de 14 de novembre, que establia que els anuncis relacionats amb el procediment recaptador en general serien de "gratuïta inserció" en els butlletins oficials de l'Estat i de la província, i va sentenciar que el citat precepte "es troba en una disposició amb rang de decret, per la qual cosa en la seua interpretació no se li pot concedir un abast que arribe fins al de les exempcions tributàries, estrictament sotmeses al principi de legalitat".

En conseqüència, tal com raona expressament el Tribunal Suprem en la sentència de 2 d'octubre de 1999 (Arz. 788), estem en presència d'un servei de la competència de les diputacions que es presta mitjançant el pagament de la taxa legalment aprovada, al pagament de la qual queden sotmesos els subjectes de la mateixa manera en totes les administracions públiques –sense cap discriminació– que demanen la publicació d'algun anunci o edicte en la tramitació del procediment de recaptació tributària, i que solament poden quèdar exempts en els supòsits següents:

a) Aquells en què, d'acord amb la disposició addicional 9a de la Llei 39/1988, de 26 de desembre reguladora de les hisendes locals, una norma de règim local posterior o una llei pressupostària així ho dispose expressament.

b) Aquells anuncis que siguen d'interés general."

5.5. Altres queixes

La Sra. T.S.P. –queixa 010917– ens manifestava la seua disconformitat amb la inexistència de la bandera de la Comunitat Valenciana al Castell de S.B. d'Alacant, i ens trobem en l'espera de rebre les al·legacions que la Sra. S. puga formular a l'informe evacuat per l'Ajuntament.

Per últim, els ajuntaments d'Altea (Alacant) i Catadau (València) –queixes 010787 i 011019, respectivament– han acollit satisfactòriament les peticions plantejades pels veïns afectats per la millora de la identificació dels carrers i la numeració dels immobles existents en unes urbanitzacions d'ambdós localitats, i s'ha acceptat expressament per l'Ajuntament d'Altea el suggeriment que seguidament transcrivim:

"El Sr. B.D., presenta un escrit de queixa...sobre la col·locació d'uns senyals indicadors de la ubicació dels immobles dins una partida rural...

Pel que fa a la millora de la senyalització dels carrers i immobles de la partida L.R., el tècnic del departament de medi ambient, en el seu informe de data 22 d'octubre de 2001, indica que "el Sr. D. viu en una partida rural de la nostra localitat, on el tipus de construcció és de cases aïllades...es troben dificultats a l'hora de col·locar el rètols, atés que en moltes ocasions no hi ha murs de què subjectar-los. No obstant això, s'instal·len sobre les parets que hi ha en les zones més pròximes als encreuaments i d'una forma visible i que no induïsca a error, atés que esta és l'única forma d'identificar una extensió de terreny delimitada per camins rurals, impossible d'identificar i retolar per carrers".

Emperò estes apreciacions, els articles 75 i 76 del RD 1690/1986, d'11 de juliol, Reglament de Població i Demarcació Territorial de les Entitats Locals (en la redacció donada pel RD 2612/1996, de 20 de desembre) disposen què "els ajuntaments hauran de mantenir actualitzades la nomenclatura i retolació de les vies públiques –sense cap distinció–, i la numeració dels edificis... i hauran de revisar, com a mínim una vegada l'any, la relació d'entitats i nuclis de població i la divisió en seccions del terme municipal, d'acord amb les definicions i instruccions que establisquen les disposicions legals que regulen estes matèries i les remetran a l'Institut Nacional d'Estadística haurà de fer sobre el terreny les inspeccions i comprovacions que considere necessàries per a revisar la numeració i retolació de les vies que, d'acord amb l'article 75 del Reglament de Població i la Resolució de 9 d'abril de 1997, de la Subsecretaria del Ministeri de la Presidència, mitjançant la qual es dicten les instruccions tècniques als ajuntaments sobre la gestió i la revisió del padró municipal, estos han de tenir permanentment actualitzades".

Si aprofundim en esta via argumental, veiem que l'apartat IV de l'annex de l'esmentada resolució, de 9 d'abril de 1997, titulat "Sobre revisió de les unitats poblacions, seccionat i llistat de carrers", conté una minuciosa i detallada regulació en la matèria, a saber:

"Els ajuntaments hauran de mantenir actualitzada la numeració dels edificis, tant en les vies pertanyents a nuclis de població com en la part disseminada, i en cadascun ha d'estar fixat el número que li corresponga. Per a la numeració d'edificis caldrà tenir en compte els criteris següents:

a) En les vies urbanes haurà d'estar numerada qualsevol entrada principal i independent que done accés a habitatges o locals, qualsevol que siga el seu ús. No es numeraran les entrades accesòries o els baixos com ara botigues, garatges, dependències agrícoles, cellers i d'altres, els quals s'entén que tenen el mateix número que l'entrada principal que els correspon. No obstant això, quan en una via urbana hi haja laterals o parts darreres d'edificis ja numerats en altres vies, com ara botigues o garatges, o d'altres l'únic accés dels quals siga per l'esmentat lateral o part darrera, caldrà numerar l'edifici amb un número que tindrà el caràcter d'accessori.

b) Els números parells hauran d'estar de forma continuada a mà dreta del carrer i els imparells a mà esquerra.

c) Quan per la construcció de nous edificis o altres causes hi haja números duplicats, caldrà afegir una lletra A, B, C..., al número comú.

d) Els edificis situats en disseminat també hauran d'estar numerats. Si estigueren distribuïts al llarg de camins, carreteres o altres vies, és aconsellable que estiguen numerats de forma anàloga als carrers d'un nucli urbà. Per contra, si estigueren totalment dispersos, hauran de tenir una numeració correlativa dins l'entitat.

En general, tota construcció en disseminat ha d'identificar-se pel nom de la seua entitat de població, pel de la via en què puga inserir-se i pel número que en la mateixa li pertany; o si això no fóra possible, pel nom de l'entitat de població a què pertany i el número de la sèrie única assignat en el mateix".

En virtut de tot el que hem dit, i atenent a les consideracions exposades per a la defensa i l'efectivitat dels drets i les llibertats compresos en els títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, suggerisc a vostra senyoria que extreme els esforços municipals per millorar i facilitar, en la mesura que siga possible, la identificació i localització dels immobles en la partida L.R."

VIII. ÚS DEL VALENCIÀ

Introducció

Durant l'exercici 2001, els ciutadans valencians han tornat a dirigir-se al Síndic de Greuges per a demanar la nostra intervenció i mediació davant l'administració pública perquè els seus drets lingüístics siguen plenament garantits. Ens han presentat 20 queixes, a més de les 143 de què hem donat compte en l'apartat d'educació en valencià.

Igualment, hem de ressenyar que esta Institució ha dictat 2 resolucions sobre esta temàtica, de les quals una ha estat acceptada i l'altra està pendent de contestació.

1. ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT I ENTITATS DEPENDENTS

1.1. Impresos, formularis, models oficials, rètols i topònims

En les queixes núm. 010505 i 010826, vam dirigir a la Conselleria de Medi Ambient el següent recordatori de deures legals:

“Va tenir entrada en l'oficina del Síndic de Greuges el seu informe, sol·licitat per nosaltres, relatiu al fet de no usar el valencià en els impresos, formularis i models oficials utilitzats per la Conselleria de Medi Ambient, fet que va denunciar el Sr. M.B.C. a través de les queixes núm. 010505 i 010826.

Una vegada estudiat el seu informe, hem de comunicar-li que, a més del deure general que imposa l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana a tots els poders públics de potenciar l'ús del valencià en tots els ordres de la vida pública, cultural i informativa, i que en particular la Llei 7/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, després d'establir en l’article 7 que el valencià és la llengua pròpia de la Comunitat Valenciana, diu que també ho és de l'administració pública, l'administració local i de totes les corporacions i institucions que en depenen, assenyala en el seu article 30.4 taxativament que “els impresos, formularis i models oficials que han d'utilitzar els poders públics de la Comunitat Valenciana hauran d’estar redactats de forma bilingüe”.

En conseqüència, i com que ha transcorregut a l’excés el termini de 3 anys establit en la Disposició Transitòria Primera de la Llei d'ús i ensenyament del valencià per a adoptar l'acord sobre la seua realització i donar-li compliment, fent ús de les facultats conferides en l'article 29 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora del Síndic de Greuges, vam formular a l'Honorable Sr. Conseller de Medi Ambient el següent recordatori de deures legals:

Que la Conselleria de Medi Ambient adapte les seues estructures a la situació de cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució Espanyola i l'Estatut d'Autonomia, que imposa als poders públics instal·lats en el territori autonòmic l'obligació de conéixer i usar les dos llengües oficials, el valencià i el castellà, sense que puga prevaler l’una sobre l'altra, perquè, en tots els casos, l'exercici de la llibertat d'opció i l'eficàcia de l'elecció feta estiga plenaments garantits i perquè afronte el repte de concloure el procés de recuperació del valencià, de forma que tots els documents oficials tinguen forma bilingüe, de tal manera que es garantisca, en tot cas, la plena efectivitat dels drets dels ciutadans amb independència de quina siga l'opció lingüística.”

La Conselleria de Medi Ambient va acceptar en tots els seus termes este recordatori i això ens va permetre el tancament d'ambdós expedients.

La queixa núm. 010807, que va formular el secretari del Sector d'Administració Autonòmica del FSP-UGT-PV, es troba pendent de les al·legacions de l'interessat.

La queixa es referia al fet que el Servei Valencià d'Ocupació i Formació, organisme que recull les competències transferides de l'INEM a la Comunitat Valenciana, dependent de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació, va publicar en el DOGV del 14 de setembre de 2001 “Concurs núm. 2001/ECON 01/11. Servei d'Atenció Telefònica dels Serveis Valencià d'Ocupació i Formació (*Call Center*)”, i considera que, de conformitat amb el règim de cooficialitat existent a la Comunitat Valenciana, el Servei Valencià d'Ocupació i Formació no pot ni ha de denominar-se en anglés *Call Center* i que la defensa i protecció del valencià ha de ser tinguda en compte en totes les actuacions de la Generalitat Valenciana, per la qual cosa ha de substituir-se la veu anglesa *call center* per les corresponents en les dos llengües oficials de la Comunitat Valenciana.

Després de resoldre la seua admissió a tràmit, vam dirigir ofici en demanda d'informació al director general d'este Organisme, que la va enviar dins el termini establit a este efecte, i en què feia constar el següent:

"L'ús del terme anglosaxó *call center* té l'única pretensió de completar sintèticament l'essència de l'objecte del contracte, ja que en el sector de les telecomunicacions és l'expressió utilitzada per a este tipus de serveis.

En cap cas s'utilitza este terme per a definir el contracte, ja que el mateix queda clarament enunciat en les dos llengües oficials de la Comunitat Valenciana: "Servei d'Atenció Telefònica del SERVEF" i "Servicio de Atención Telefónica del SERVEF" tant en l'enunciat de l'anunci de licitació com en la descripció de l'objecte del contracte.

Com pot comprovar-se en la resolució d'aprovació de l'expedient, de 10 de gener de 2001, la còpia de la qual s'adjunta (document administratiu sense transcendència directa per als licitadors), el terme anglés *call center* no apareix.

En el plec de prescripcions tècniques tampoc no apareix la citada expressió. Sí que apareix en l'annex "Quadre de característiques del contracte de consultoria i assistència o servei" (plec tipus que regix esta classe de contractes) i en el contracte apareix de manera indirecta, sempre entre parèntesi i després de l'expressió en castellà de l'objecte del servei "Servicio de Atención Telefónica del SERVEF" (s'adjunten còpies d'estos documents).

Per això, este organisme entén que no s'ha vulnerat de cap manera l'objectiu de defensa i protecció del valencià, ja que l'objecte de l'anunci està redactat en les dos llengües oficials de la Comunitat Valenciana."

La programació de la Filmoteca de l'IVAC (Institut Valencià de Cinematografia), que apareixia exclusivament en castellà, va originar la queixa núm. 010741, subscrita per un veí d'Alacant.

Després de ser admesa a tràmit, es va dirigir ofici a la Direcció General de Promoció Cultural de la Conselleria de Cultura i Educació, la qual, després d'un primer requeriment, va comunicar que els fullets informatius de la programació de l'IVAC a València s'estaven editant ja en valencià, i pel que fa als relatius a la programació a Alacant, estaven fent les gestions perquè s'editaren en impresos bilingües. Després de donar trasllat a l'interessat de la comunicació rebuda, estem esperant les al·legacions de l'autor de la queixa per poder resoldre-la amb caràcter definitiu.

La queixa assenyalada amb el núm. 200261 (Informe 2000, pàg. 400), es troba en l'actualitat pendent de ser resolta, ja que si bé la Diputació Provincial d'Alacant ens va informar que els panells explicatius col·locats en el jaciment arqueològic del Tossal de Manises, Albufera (Alacant) i el seu programa divulgatiu està redactat en tot el seu contingut en castellà i en valencià, i també els fullets, les guies didàctiques, etc., i els guies realitzen la seua funció en ambdós llengües, no consta a esta Institució que els panells explicatius en disseny bilingüe hagen estat col·locats en el jaciment.

1.2. Dret dels ciutadans a elegir la llengua oficial en què volen relacionar-se amb l'administració pública valenciana

És objectiu primordial del nostre ordenament jurídic, tant estatal com autonòmic, garantir, en tot cas, el dret dels ciutadans a usar les llengües oficials de la seua elecció, sense que puguen trobar-se afectats per discriminació lingüística.

Tal garantia implica l'obligació de totes les administracions públiques que actuen en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana de facilitar este dret i evitar la discriminació. Per este motiu va ser admesa la queixa núm. 010754, formulada per un ciutadà de València, el qual va demanar un certificat de serveis prestats en la Direcció Territorial d'Educació de València i li va ser expedit exclusivament en castellà.

Després de comunicar-nos l'administració que havia procedit a esmenar el defecte, i que el sistema de gestió de personal que establix el Decret 1461/1982, de 25 de juny, sobre normes d'aplicació de la Llei 70/78, redactat en ambdós llengües cooficials i que havia posat a la disposició del firmant de la queixa el certificat redactat en valencià, vam arxivar l'expedient.

1.3. Altres aspectes de l'ús del valencià per l'administració

En la queixa núm. 010020, actualment en tramitació, el seu autor, un ciutadà de Santa Pola, denunciava l'incompliment de la Llei d'ús i ensenyament del valencià en la megafonia de l'estació d'autobusos d'Alacant, ja que els avisos i missatges als passatgers es realitzen exclusivament en llengua castellana.

Una vegada estudiat l'escrit de queixa núm. 010273, relatiu a la falta de qüestionaris en valencià en les proves per a l'obtenció del permís de conduir en la Direcció Provincial de Trànsit d'Alacant, vam comunicar a l'interessat que l'administració a la qual es referia la seua queixa era la de l'Estat, i es trobava exclosa de l'àmbit de competències del Síndic de Greuges, per la qual cosa traslladaríem al Defensor del Poble el seu escrit; però tot i amb això, tenint en compte les competències lingüístiques de la Generalitat Valenciana, s'admetia a tràmit en relació amb allò que poguera referir-se a l'administració autonòmica.

En conseqüència, part de la queixa va ser remesa al Defensor del Poble i paral·lelament vam demanar informe a la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística, que no ha tingut entrada encara en esta Institució.

1.4. Versió únicament en castellà de la pàgina web de l'Institut Valencià de Cartografia

L'autor de la queixa núm. 012345 considerava que el lloc web de l'Institut Valencià de Cartografia disposa, únicament, de versió en castellà, de manera que contravé la Llei valenciana d'ús i ensenyament del valencià.

L'autor de la queixa considerava que l'Institut Valencià de Cartografia és un organisme públic i, per tant, ha de complir les obligacions lingüístiques, respecte als ciutadans, indicades en la Llei 4/1983 de la Generalitat Valenciana.

Després de ser admesa a tràmit, se'n va donar trasllat a l'Institut Valencià de Cartografia, a fi que emetera el corresponent informe.

El director d'este organisme ens va comunicar que no disposen encara de personal propi que puga realitzar la traducció d'una pàgina web, ja que és un organisme de recent constitució, però que han traslladat el contingut de la pàgina a la Direcció General de Política Lingüística per a la seua traducció amb la finalitat d'incorporar-la a la seua pàgina web en el menor temps possible.

A pesar que s'havia obert una via de solució a la qüestió plantejada en la queixa referenciada, vam donar trasllat de la comunicació rebuda al promotor de la mateixa.

2. ADMINISTRACIÓ LOCAL

2.1. Impresos, formularis, models oficials, retolació i ús de topònims

El secretari de Política Municipal del BNV de Quart de Poblet denunciava, en la queixa núm. 010640, que va formular una queixa davant esta Institució sobre l'incompliment per part de l'Ajuntament de Quart de Poblet de la Llei d'ús i ensenyament del valencià, a pesar que és un municipi de predomini lingüístic valencià.

En esta queixa, assenyalada amb el núm. 200798, esta Institució va dictar una resolució, el text de la qual vam incloure en l'Informe 2000, pàg. 407, en la qual es recomanava al citat Consistori "l'adequació de les seues estructures al règim de cooficialitat lingüística que regix a la Comunitat Valenciana (...) i l'adopció de totes les mesures que siguen necessàries perquè els impresos, formularis i models oficials que utilitza l'Ajuntament de Quart de Poblet es redacten en les dos llengües oficials de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb la legislació vigent."

L'autor de la queixa indicava que, a pesar del temps que havia transcorregut i tot i que l'Ajuntament de Quart de Poblet va acceptar, en tots els seus termes, la recomanació formulada per esta Institució, continuava emetent impresos monolingües, exclusivament en castellà.

Una vegada que vam determinar l'admissió de la queixa, vam sol·licitar a l'Ajuntament de Quart de Poblet l'emissió d'un nou informe comprensiu de les mesures adoptades pel Consistori per a, de conformitat amb la resolució citada del Síndic de Greuges, adaptar les seues estructures al règim de cooficialitat lingüística instaurat per la Constitució Espanyola i l'Estatut d'Autonomia, i el vam requerir perquè ens informara sobre les instruccions cursades, si s'escau, a les diverses dependències municipals perquè tots els impresos, formularis i models municipals observaren escrupolosament la legislació vigent sobre l'ús del valencià en l'administració pública.

En contestació al nostre escrit, l'alcaldessa ens va indicar el següent:

" (...) li comunique que, de conformitat amb la recomanació feta per vosté l'any passat, i després de comprovar els impresos dels diversos departaments municipals, s'ha cursat des d'este Ajuntament ordre interna perquè, tant prompte com siga possible, s'imprimisquen en bilingüe tots els formularis, impresos i la resta de la documentació oficial de l'Ajuntament. En este moment només queda notificar en bilingüe als administrats les denúncies en matèria de trànsit i circulació de vehicles, que començaran a utilitzar-se el pròxim dia 1 de gener de 2002, segons informe sol·licitat al cap de Policia Local, la còpia del qual li adjunte.

... És voluntat d'este Ajuntament observar escrupolosament la legislació vigent respecte a l'ús del valencià."

Encara que esta Institució dóna per acceptades les argumentacions exposades en la seua comunicació, s'ha cursat trasllat a l'interessat perquè manifeste el que al seu dret convinga.

L'autor de la queixa núm. 012325, actualment en tramitació, indicava que els senyals informatius i indicadors de trànsit i els avisos en els carrers de Santa Pola estaven redactats exclusivament en castellà, de manera que incomplien la normativa vigent referent a això.

L'Ajuntament, en la seua resposta, referia que "... pel que fa a la senyalització viària, la majoria dels carrers, avingudes i places de la localitat estan retolats en les dos llengües oficials de la Comunitat Valenciana, com també la major part de la senyalització estàtica.

És voluntat de l'Ajuntament seguir estes directrius en la totalitat de la nova senyalització amb la finalitat que, progressivament, s'arribe a la retolació bilingüe de la totalitat dels carrers, avingudes, etc.

Respecte als senyals informatius particulars o de senyalitzacions col·locades, fa temps que estan en procés de substitució per l'Ajuntament de Santa Pola."

La queixa núm. 201242, a la qual s'al·ludia en l'Informe 2000, pàg. 410, està en tramitació, en l'espera que el promotor de la mateixa formule les al·legacions que considere convenients a l'informe de l'Ajuntament de Catarroja, el qual, succintament, transcrivim tot seguit:

“Este Ajuntament va convocar una plaça d'assessor lingüístic, del grup A, funcionari interí, pel sistema de concurs-oposició.

1. Les bases van ser aprovades per la Comissió de Govern en la sessió de data 31 de maig de 2000 (en castellà).
2. Amb data 18 de juliol de 2000, el Sr. M.B.C. va presentar una instància en què sol·licitava ser admés per a realitzar les proves objecte de la convocatòria (en valencià).
3. En data 21 d'octubre de 2000, per resolució de l'Ajuntament núm. (...) es va aprovar la llista definitiva d'admesos, en la qual figurava el promotor de la queixa, i s’assenyalava la data de l'examen per al dia 12 de desembre de 2000; esta resolució se li va notificar per correu certificat a l'interessat (en castellà).
4. Amb data 12 de desembre de 2000, el Sr. M.B.C. va sol·licitar formalment que se li remetera la notificació i qualsevol altre document en valencià.
5. Amb data 28 de desembre de 2000, l'Ajuntament dicta resolució en la qual reconeix el dret de tots els ciutadans a dirigir-se i relacionar-se en valencià amb l'administració pública (art. 10 de la Llei 4/88 i art. 7.2 de la Llei 4/83) i explica les mancances que en esta matèria té l'Ajuntament, i la prova d'este reconeixement és precisament la selecció d'un assessor lingüístic (en castellà).
6 Finalment, amb data 29 de desembre de 2001 i una vegada conclòs el procés de selecció, la Comissió de Govern aprova la proposta elevada pel tribunal seleccionador per a nomenar la Sra. L.B.C.”.

En l'Informe corresponent a l'any 2000 (pàg. 405) vam donar compte de la resolució dictada per esta Institució en la queixa núm. 200369, seguida a instàncies del coordinador del BNV i dirigida a l'Ajuntament d'Orpesa perquè adaptara les seues estructures al règim de cooficialitat lingüística instaurat a la Comunitat Valenciana, i que s’adoptaren totes les mesures que foren necessàries, tant ordinàries com extraordinàries, perquè tots els impresos, formularis i models oficials que utilitze l'Ajuntament es redacten en les dos llengües oficials en la nostra Comunitat.

No obstant això, de les comunicacions rebudes de l'Ajuntament no vam poder deduir una acceptació plena de la nostra recomanació, ja que no s'acreditava que haguera cursat instruccions als diversos departaments i serveis municipals perquè tots els impresos, formularis i models oficials observaren escrupolosament la legislació vigent respecte a l'ús del valencià per les administracions públiques radicades a la Comunitat Autònoma Valenciana.

De fet, la condició de municipi turístic i l'escassetat de mitjans materials i humans, al·legats en la seua comunicació per l'alcalde de l'Ajuntament d'Orpesa, no van ser considerats per esta Institució arguments de pes suficient, ja que la Llei valenciana d'ús i ensenyament del valencià està vigent des de l'any 83, temps a l’excés suficient perquè l'administració pública haja adaptat les seues estructures al règim de cooficialitat lingüística instaurat per la Constitució Espanyola i l'Estatut d'Autonomia.

La limitació de mitjans humans i materials condiciona inevitablement la normalització lingüística de l'ús del valencià, però no eximix l'administració pública de donar una

resposta raonable als ciutadans que pretenen fer-la efectiva, i pot comportar, de fet, una limitació injustificada a usar el valencià; per este motiu, ens veiem obligats a requerir novament a l'Ajuntament d'Orpesa en demanda d'un nou informe comprensiu de les mesures concretes adoptades referent a això; una comunicació que al tancament del present Informe no ha tingut entrada en esta Institució.

L'Ajuntament d'Elx ens va comunicar, respecte a la queixa núm. 200853 d'una associació cívica per a la normalització del valencià, relacionada en l'Informe relatiu a l'any 2000 (pàg. 412), "que amb data 26 de març de 1996 es va aprovar un projecte de subministrament i instal·lació de senyalització informativa per a les partides rurals en la ciutat d'Elx, que va finalitzar el 15 de maig de 1997, i es va emetre acta de recepció conforme pels tècnics municipals en esta data.

Posteriorment, amb data 24 de març de 1999, el Ple de l'Ajuntament va aprovar el Reglament de Normalització Lingüística per al municipi d'Elx, d'acord amb el qual es va establir la retolació en valencià de les partides rurals del terme municipal.

Este mateix any, es va canviar el model d'imatge corporativa, es va iniciar la senyalització de les partides rurals del terme municipal, tot començant en la partida rural de Santa Anna, dins de la qual s'inclou en valencià tota la nova senyalització.

L'any 2001, es va incloure una partida pressupostària de 30.000.000 de ptes. per a l'elaboració del Plec de Condicions i Projectes corresponents a les fases 0, 1 i 2, que comprenen les partides de:

- Torrellano Alt
- Torrellano Baix
- l'Altet
- els Bassars
- Jubalcoi
- la Vallverda Alta
- la Vallverda Baixa
- les Vallongues

Dins els projectes corresponents a la nova senyalització es preveurà la reforma dels cartells existents, tant de la nova imatge corporativa com de l'ús de topònims en valencià de les denominacions dels camins i les partides.

Hi ha una proposta de crèdit pressupostat per a l'any 2002 que comprendrà la resta de partides del Ministeri".

Per la seua banda, la Diputació Provincial d'Alacant, a qui també havíem sol·licitat informació sobre la retolació de les carreteres provincials CV-854 i CV-856 d'Elx a Asprella i les Baies, "va contestar que en el pressupost previst per a l'exercici 2002 està previst dotar estes vies de retolació bilingüe de conformitat amb el Decret de 24 de novembre de 1986 núm. 145/86".

Tenint en compte que les administracions públiques competents havien procedit a solucionar l'assumpte plantejat i atés que el promotor de la queixa no havia formulat al·legacions referent a això, es va determinar el cessament de les nostres actuacions.

Una vegada rebut l'informe requerit a este efecte a l'Ajuntament de Guardamar del Segura, i després de posar-lo en coneixement de l'autor de la queixa núm. 201138, relacionada en l'Informe corresponent a l'any 2000 (pàg. 409), vam donar per concloses les nostres actuacions, tenint en compte que l'Ajuntament va procedir a solucionar l'assumpte plantejat i que el firmant de la mateixa no va realitzar cap al·legació referent a això.

En la queixa núm. 201128 (Informe 2000, pàg. 410), vam dictar resolució en forma de recomanació, que al tancament del present Informe Anual a les Corts Valencianes està pendent que, d'acord amb l'art. 29 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, l'Ajuntament d'Alfarp manifeste la seua acceptació o, si escau, les raons o causes que ho impedisquen.

Transcrivim a continuació la recomanació esmentada:

"Plantejada la queixa al seu dia per la Sra. A.O.O., en què donava compte de la negativa d'un funcionari municipal de l'Ajuntament d'Alfarp a admetre aquells escrits que no dugueren consignat el topònim de la població en la seua denominació oficial en castellà, i mostrava la seua disconformitat amb la forma valenciana del topònim en castellà, que segons l'autora de la queixa en qüestió és, per raons no solament històriques sinó també gramaticals, *Alfarb* i no *Alfarp*.

Iniciada la investigació es va rebre informe del citat Consistori en el qual s'expressava el següent:

"a) En este Ajuntament, com imagine que en molts d'altres, es rep correspondència oficial i no oficial dirigida a: Ajuntament de Alfars, Ajuntament d'Alfaro, Ajuntament de Alfaz, etc.

b) El nom oficial del nostre municipi i, en conseqüència, del nostre Ajuntament, és *Alfarp*.

c) Per a evitar confusions es va creure convenient, amb independència de la llengua utilitzada, que es registrara només la documentació que vinguera dirigida a l'Ajuntament d'*Alfarp*, i que tota l'esmentada en els apartats a i b es retornara per a evitar errors.

... Este Ajuntament ha reconsiderat la seua posició anterior i entén que lluny d'acudir les parts afectades a fonaments lingüístics de signe divers sobre la "P" o "B" d'*Alfarp* en la seua traducció al valencià, ha de prevaler l'acceptació de qualsevol escrit dirigit a este municipi en ambdós terminacions i, en este sentit, s'han donat les ordres oportunes amb la finalitat que no es repetisca una situació com l'esdevinguda".

Després de donar trasllat a la interessada de la comunicació rebuda de l'alcaldessa, va formular les al·legacions que va considerar convenients i va ratificar, en síntesi, el seu escrit inicial de queixa.

Tenint en compte els antecedents relacionats, cal formular les següents consideracions:

Amb caràcter previ convé recordar que tant la Constitució Espanyola com el nostre Estatut d'Autonomia reconeixen la cooficialitat de les dos llengües, el castellà i el valencià, i establix el dret que tots tenen a conéixer-les i usar-les.

La necessitat de recuperar l'ús del valencià com a símbol d'identitat del poble valencià és objecte de plasmació en l'exposició de motius de la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, i el seu art. 2 establix que el valencià és la llengua pròpia de la Generalitat Valenciana i de la seua administració pública, com també de l'administració local i de totes les corporacions i institucions públiques que en depenguen.

En definitiva, amb caràcter general, la legislació regula imperativament l'ús del valencià en l'àmbit "oficial" per a superar la situació de subjugació del valencià, mantinguda durant tant de temps; en conseqüència, totes les actuacions que partisquen de les administracions públiques radicades a la Comunitat Valenciana hauran d'observar escrupolosament la cooficialitat lingüística que regix en la nostra Comunitat Valenciana, en el sentit d'usar indiscriminadament una llengua o l'altra, sense que puga prevaler l'una sobre l'altra.

D'altra banda, tant la Llei d'ús i ensenyament del valencià com la Llei 30/92, de 26 de novembre, de règim jurídic i del procediment administratiu comú, reconeixen el dret dels interessats a dirigir-se en la llengua oficial que trien i l'obligació de l'administració, siga estatal, autonòmica o local, de donar resposta als mateixos en la llengua que hagen escollit. Per tant, és objectiu del nostre ordenament jurídic garantir el dret dels ciutadans a usar les llengües per ells elegides, bandejant qualsevol forma de discriminació lingüística.

De conformitat amb el que antecedeix, els ciutadans valencians, en les seues relacions amb els poders públics, tenen dret, un dret territorialment delimitat, a usar la llengua de la seua lliure elecció, i este dret, conseqüentment, genera en els poders públics la corresponent obligació d'adaptar les seues estructures a la situació de cooficialitat lingüística instaurada a la Comunitat Valenciana, perquè, en tot cas, l'exercici de la llibertat d'opció i l'eficàcia de l'elecció realitzada estiguen plenament garantits.

Respecte a l'altra qüestió plantejada per l'autora de la queixa, això és, la denominació oficial del municipi i topònim, cal significar que la competència respecte a la denominació oficial dels municipis del seu territori la té atribuïda la Generalitat Valenciana en l'art. 38.1 de l'Estatut d'Autonomia.

Correspon al Govern Valencià, de conformitat amb el que establix l'art. 15 de la Llei 4/1983 de 26 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, determinar els noms oficials dels municipis i, fent ús d'esta facultat, el Decret 74/84, de 30 de juliol, del

Govern Valencià, va regular el procediment per a l'alteració del nom dels municipis, fins que va ser derogat i substituït pel Decret 58/1992, de 13 d'abril, que en el seu art. 1, després d'assenyalar efectivament que "la nova denominació del municipi s'adeqüe a la seua tradició històrica i lingüística", establix en l'apartat 2 que "els municipis no podran usar noms que no hagen estat autoritzats conformement als tràmits prevists en este Decret", i en l'apartat 3 preveu que "la denominació del municipi podrà ser en castellà o en valencià, o en les dos llengües. Els municipis que tinguen denominació en les dos llengües hauran d'utilitzar el seu nom en forma bilingüe".

Conseqüentment, hem de significar que la facultat de modificar el nom oficial d'*Alfarp*, excedix l'àmbit de competències d'esta Institució, ja que comporta formular criteris tecnicolingüístics aliens a les atribucions que la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, assigna al Síndic de Greuges.

A la vista d'això anterior, en exercici de les atribucions que a esta Institució concedix l'art. 29 de la seua Llei reguladora, vam formular a l'Ajuntament d'Alfarp la següent recomanació, a la qual, d'acord amb el que ordena el mateix article, haurà de respondre i manifestar la seua acceptació o les causes que la impedixen, en el termini màxim d'un mes.

Vam recomanar que l'Ajuntament adoptara totes les mesures i els mitjans necessaris per a estendre l'ús oficial del valencià en condicions d'igualtat amb el castellà en totes les actuacions del Consistori, i que es respectara el dret dels interessats a dirigir-se en la llengua oficial que trien i se'ls done resposta en la llengua oficial que hagen escollit."

Es va resoldre el tancament de la queixa núm. 201135, de la qual ja vam donar compte en l'Informe 2000 (pàg. 415), relativa a la pretensió del promotor de la mateixa de revalidació dels coneixements de valencià, acreditats per estar en possessió del títol de Batxillerat o equivalent, cursats a la Comunitat Valenciana, amb superació de les assignatures de valencià, pel certificat de Grau Mitjà de la Junta Qualificadora de Coneixements de Valencià, sobre la base de les següents consideracions:

L'única homologació prevista dels certificats oficials administratius de coneixements de valencià que expedix la Junta Qualificadora de Coneixements de Valencià, regulats en l'Ordre de 16 d'agost de 1994 de la Conselleria d'Educació (DOGV 24 agost), modificada per Ordre de 22 de desembre de 1995 (DOGV 22 de desembre) i per Ordre 24 de juny de 1999 (DOGV 22 de juliol), és el certificat de Grau Elemental.

D'altra banda, el Decret 33/1999, de 9 de març, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el Reglament de Selecció, Provisió de Llocs de Treball i Carrera Administrativa del Personal, dins l'àmbit d'aplicació de la Llei de funció pública valenciana, no preveu cap revalidació amb els certificats de la Junta Qualificadora de Coneixements de Valencià, sinó que els aspirants que hagen superat les proves selectives que preveu l'art. 9.4 de la citada Llei de funció pública valenciana "podran acreditar els coneixements de valencià, entre d'altres, amb el títol de Batxillerat o equivalent cursat a la Comunitat Valenciana amb superació de les assignatures en valencià."

De conformitat amb el que antecedix, no existix cap possibilitat legal de revalidació dels estudis realitzats pel promotor de la queixa pel Grau Mitjà de coneixements de valencià; per este motiu, es procedix al tancament i l'arxivament de l'expedient, tenint en compte que la decisió de la Junta Qualificadora de Coneixements de Valencià era d'acord amb el dret i, per tant, havia de ser acatada per esta Institució.

La Regidoria de la Joventut de l'Ajuntament d'Alacant, respecte a les queixes núm. 200562 i 200582, relacionades en l'Informe corresponent a l'exercici 2000 (pàg. 410), va acceptar el recordatori de deures legals formulat per esta Institució respecte a l'ús del valencià en els impresos que utilitze per a convocatòries i programacions d'activitats.

De la mateixa manera estan pendents de conclusió les queixes 201147 i 201148 (pàg. 410, Informe 2000).

2.2. Dret a rebre les notificacions oficials en la llengua oficial elegida per la persona interessada

Es va determinar el tancament de la queixa núm. 010649, relativa a l'incompliment del Servei de Tributs/Béns Immobles de la Llei Valenciana d'ús i ensenyament del valencià, per remetre a la interessada els rebuts de l'impost de béns immobles exclusivament en castellà, a pesar que anteriorment havia sol·licitat que se li enviaren totes les notificacions en valencià.

L'Ajuntament de València ens va informar que l'Ajuntament, per Decret 25 d'abril de 2001, en contestació a la sol·licitud de l'autora de la queixa d'emissió en valencià de la liquidació de l'impost de béns immobles, entre d'altres, va disposar la seua comunicació en la referida llengua.

Respecte a l'altra qüestió plantejada en la queixa, relativa a la possibilitat d'exigir responsabilitat a l'Ajuntament pels perjuís ocasionats, li vam significar que el funcionament normal o anormal de l'administració pública pot donar lloc a responsabilitat susceptible d'indemnització quan produïsca perjuís als ciutadans que estos no estiguen obligats a suportar i siguen avaluables econòmicament.

S'han conclòs tots els tràmits de la queixa núm. 010965, en la qual el seu autor demanava la intervenció del Síndic de Greuges davant la Direcció Territorial a València de la Conselleria de Cultura i Educació, perquè la mateixa no havia contestat en valencià els escrits que havia presentat, a pesar que el firmant ho havia sol·licitat expressament. Actualment estem esperant que l'autor formule les al·legacions que considere convenients quant a este assumpte.

L'informe rebut del Servei de Gestió i Règim Jurídic de Personal Docent expressava el que a continuació transcrivim:

"El Sr. N. indica que, amb data 21 de març de 2001, va remetre escrit a la Direcció General de Personal, mitjançant el qual sol·licitava que es dictara nova resolució que rectificara els errors sobre la seua situació administrativa, que contenia la resolució de

19 de febrer de 2001, i que la comunicació es realitzara en valencià. Afegix que, amb data 9 d'abril de 2001, la cap d'Àrea de Personal Docent li va remetre nova resolució del director general de Personal, en què va corregir els errors de la resolució de 19 de febrer de 2001, però la va formular novament en castellà. Per esta circumstància, entén que s'han vulnerat els seus drets lingüístics.

Esta Direcció General entén que no s'ha vulnerat el dret de l'interessat a obtenir resposta en la llengua de la seua elecció, atés que el primer escrit presentat per l'interessat, amb data de registre d'entrada el 7 de desembre de 2000 en el Servei de Gestió i Règim Jurídic de Personal Docent, el va fer en castellà. Com a conseqüència d'això, la resolució de 19 de febrer de 2001 es va redactar en la llengua elegida per l'interessat, que va ser el castellà, de conformitat amb el que preveu l'article 36 de la Llei 30/92, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

La resolució de 19 de febrer de 2001 va acumular la resposta a nombrosos interessats per existir identitat de pretensions, si bé es va advertir d'ofici un error en esta resolució quant a la forma d'accés d'alguns interessats al lloc que ja ocupaven. Este error no afectava la qüestió de fons de les sol·licituds dels interessats i, per tant, es va procedir a realitzar una correcció d'errors amb data registre d'eixida de 9 d'abril de 2001, d'acord amb l'article 105.2 de la Llei 30/92, de 26 de novembre. La correcció d'errors esmentada també va ser redactada en castellà tenint en compte que la llengua elegida pel Sr. P. en la seua sol·licitud inicial va ser el castellà.

Una vegada remesa la correcció d'errors a l'interessat, el mateix va presentar en la Direcció Territorial de Cultura i Educació de València un escrit dirigit a la Direcció General de Personal amb data 21 de març de 2001, en què sol·licitava l'anul·lació de la resolució de 19 de febrer de 2001 i el dictat d'una nova resolució però en valencià. Posteriorment, amb data de registre d'entrada 18 d'octubre de 2001 en el Servei de Gestió i Règim Jurídic de Personal Docent, va presentar un nou escrit en què reiterava el que havia sol·licitat en el seu escrit de 21 de març de 2001.

La Direcció General de Personal va entendre que, ja que la correcció d'errors havia estat remesa a l'interessat abans que tinguera entrada la seua petició, no procedia emetre nova correcció d'errors en valencià, atés que el seu escrit inicial era en castellà.

Mitjançant conversa telefònica se li va comunicar que, ja que en la seua sol·licitud inicial va triar l'opció lingüística del castellà, la resolució de 19 de febrer de 2001 i la seua correcció d'errors havien estat correctament dictades en castellà però que, no obstant això, la correcció d'errors podria ser traduïda al valencià per a atendre la seua petició; i això a pesar que la correcció d'errors li havia estat remesa amb anterioritat que haguera tingut entrada la seua petició. Al mateix temps, se li va advertir que la traducció de la correcció d'errors al valencià no ampliaria el termini per a recórrer davant la jurisdicció contenciosa administrativa encara que, no ja pel fet de la traducció al valencià, sinó pel fet que la pròpia correcció d'errors en castellà tampoc origina efectes jurídics, tal com es desprén de l'abundant jurisprudència del Tribunal Suprem, ja que el mecanisme de la correcció d'errors no és utilitzable quan implica diferent qualificació jurídica. És a dir, el termini per a recórrer es computa des de la recepció per l'interessat

de la resolució de 19 de febrer de 2001, però no des de la recepció de la correcció d'errors en castellà o valencià.

Tenint en compte que el Sr. P. pretenia que s'emetera una nova resolució original amb nous efectes jurídics i que no mostrava interés en la traducció de la correcció d'errors, no es va emetre nova resolució per entendre que és contrari al dret."

En l'Informe de l'any 2000 es va fer referència a la queixa núm. 201176 (pàg. 413), en la qual un veí de la Vila Joiosa denunciava el dret a rebre qualsevol escrit de l'Ajuntament de la Vila Joiosa i en general de les institucions públiques valencianes en valencià, ja que analitzades detingudament totes les actuacions que es trobaven en l'expedient iniciat a este efecte, no vam observar una actuació pública irregular de l'Ajuntament de la Vila Joiosa que infringira el principi de cooficialitat instaurat a la Comunitat Valenciana.

Després de traslladar la comunicació rebuda de l'Ajuntament afectat al promotor de la queixa, li vam comunicar que, amb caràcter general, la legislació regula imperativament l'ús del valencià en l'àmbit "oficial", és a dir, en les relacions mútues que tenen lloc entre les administracions públiques i els ciutadans, i en les manifestacions del poder públic (per exemple, la publicació de normes) que tenen com a destinataris els ciutadans i que han de ser conegudes pels mateixos. Però en la resta d'àmbits no oficials, això és, pel que fa a les relacions privades, l'ús de la llengua és enterament lliure.

2.3. Versió exclusivament en castellà d'algunes pàgines del web de la Diputació de València

Es va resoldre admetre la queixa núm. 012344, en la qual es denunciava que determinades pàgines contingudes en el web de la Diputació de València, i concretament en aquella que es localitzen els enllaços de les àrees i els serveis, disposen únicament de versió en castellà, fet que contravé la Llei Valenciana d'ús i ensenyament del valencià; i, en conseqüència, s'ha sol·licitat informació detallada sobre això a la Diputació Provincial de València.

3. QUEIXES NO ADMESES

La queixa núm. 012346, subscrita per un veí de València, contra la política seguida per a la publicació en el BOP de València, no va poder ser admesa a tràmit, tenint en compte els termes genèrics en què estava plantejada, que ens impedien entrar a conéixer el fons de l'assumpte.

L'escrit inicial de la queixa núm. 010653 sol·licitava la derogació de la Llei 7/1998, de 16 de setembre, de la Generalitat Valenciana, de creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua. Vam indicar al seu autor que l'assumpte que ens plantejava no era, en si mateix, una actuació administrativa susceptible de la nostra supervisió, ja que la potestat legislativa

dins la Comunitat Valenciana correspon a les Corts Valencianes, una potestat legislativa que, evidentment, queda exclosa de les competències que el Síndic de Greuges té atribuïdes per la Llei 11/1988, de 26 de desembre, l'àmbit del qual se centra en la supervisió de l'administració pública valenciana, i només pot intervenir en aquells casos en els quals s'aprecie una actuació pública irregular.

La mera disconformitat o discrepància amb una Llei, no pot, per ella mateixa, motivar la nostra intervenció.

El valencià, la nostra llengua, ha estat freqüentment utilitzat com a motiu de discòrdia entre els valencians; és per això que la recent constitució de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, fruit del diàleg i el consens, i l'alta funció del qual és determinar i elaborar la normativa lingüística del valencià, obri l'esperança de la recuperació de la nostra llengua, ja que s'encarregarà de garantir els principis que defén la citada Llei d'ús i ensenyament del valencià, vigent des de l'any 1983, reforçant l'ús social del valencià fins a la seua total equiparació amb el castellà.

Conseqüentment amb el que antecedix, vam procedir al tancament i l'arxivament de l'expedient.

No va ser possible l'admissió de la queixa del Sr. V.B.E., assenyalada amb el núm. 010294, disconforme amb la denominació "Síndic de Greuges". Li vam comunicar que "la Constitució Espanyola, després d'indicar que el castellà és la llengua oficial de l'Estat, assenyala que les altres llengües espanyoles seran també oficials en les respectives comunitats autònomes, de conformitat amb els seus Estatuts d'Autonomia.

Per tant, la nostra Carta Magna establix que la riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya són un patrimoni cultural objecte d'especial respecte i protecció.

Conseqüentment, l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana (art. 7) encomana a la Generalitat Valenciana garantir l'ús normal i oficial tant del castellà com del valencià, de manera que s'instaura un règim de bilingüisme que imposa als poders públics instal·lats en el territori autonòmic o local l'obligació de conéixer i usar les dos llengües sense que puga prevaler l'una sobre l'altra.

De conformitat amb el que antecedix, la Llei Valenciana 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, establix que el valencià és la llengua pròpia de la Generalitat i de la seua administració pública, de l'administració local i de totes les corporacions i institucions públiques (entre les quals òbviament es troba la Sindicatura de Greuges) que en depenguen. Per això, la retolació interior i exterior de les dependències administratives en territoris de predomini lingüístic valencià és en valencià.

Tot el que hem exposat, però, ha de ser compatible amb el més absolut respecte als drets dels ciutadans que tenen com a llengua habitual el castellà, propi de la cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució Espanyola, l'Estatut d'Autonomia i la Llei d'ús i ensenyament del valencià.

No vam poder admetre a tràmit l'escrit de queixa, presentat davant esta Institució i assenyalat amb el núm. 010143, que denunciava l'editorial R. i L. i la seua publicació *Diccionari general de la llengua espanyola* per definir la Comunitat Valenciana com "País Valencià" i indicar que la llengua que es parla a València és el català.

D'acord amb el que disposa la Llei valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, el Síndic de Greuges té encomanada la defensa dels drets i les llibertats compresos en el títol I de la Constitució Espanyola i en l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, a l'efecte de la qual, podrà supervisar l'actuació de l'administració pública valenciana; però excedixen el seu àmbit de competències qüestions tècniques o d'oportunitat com les plantejades, per este motiu no va ser possible cap pronunciament per part d'esta Institució.

L'autor de la queixa núm. 010155 exposava la seua disconformitat amb la qualificació obtinguda en les proves per a l'obtenció dels certificats oficials administratius de coneixements de valencià i, a més a més, denunciava que la Junta Qualificadora de Coneixements de Valencià no li va notificar expressament la resolució dictada amb data 2 de març de 2001.

Després de fer un detallat examen de l'escrit inicial de queixa i de la documentació que es trobava en l'expedient, vam haver de determinar l'arxivament de la queixa, ja que, si bé la qualificació efectuada per la Junta Qualificadora de Coneixements de Valencià és un veritable acte administratiu que manifesta un juí públic sobre l'aptitud o no de l'interessat i els alumnes tenen dret a impugnar, reclamar o recórrer contra el mateix i a ser valorats amb criteris d'objectivitat, l'autor de la queixa va interposar dins el termini i en la forma escaient la reclamació que va estimar convenient en contra de la decisió de la comissió examinadora davant la Junta Qualificadora de Coneixements de Valencià, que va ratificar la qualificació de "no apte per no haver-hi errors de correcció, ni d'infravaloració de preguntes, ni errors aritmètics en el còmput de les notes parcials o totals."

En definitiva, el dret a exigir la revisió de l'examen i de la qualificació obtinguda havia estat plenament garantit, de manera que s'havia respectat el procediment legalment establit a este efecte.

D'altra banda, va quedar plenament acreditat, sobre la base de la informació obtinguda de l'Oficina de Correus de Benicarló, que la Junta Qualificadora havia notificat expressament la resolució dictada a l'interessat.

Conseqüentment amb el que antecedix, es va resoldre el tancament i l'arxivament sense més tràmit de l'expedient, atés que esta Institució no pot convertir-se en una nova instància revisora d'exàmens i qualificacions, ja que això significaria imposar els seus criteris tecnicocientífics sobre els dels professionals, una qüestió que excedix l'àmbit de competències del Síndic de Greuges.

Es va determinar la no-admissió de la queixa núm. 010349, subscrita per E.P.C. d'Alacant, en constatar, en primer lloc, que no existia cap irregularitat pública en el fet que el Ministeri d'Economia i Hisenda haguera editat uns fullets informatius sobre l'euro

en castellà, ja que estos fullets es van distribuir arreu del territori espanyol i no exclusivament en la nostra Comunitat Autònoma i, en segon lloc, perquè no intervenia cap administració pública valenciana en este assumpte, per la qual cosa, en última instància, el tema plantejat excedia de l'àmbit de competències del Síndic de Greuges.

IX. QUEIXES RELATIVES A ALTRES ÀMBITS D'ACTUACIÓ PÚBLICA

Introducció

Tal com s'ha advertit en Informes anteriors, les queixes que figuren en este apartat són aquelles que no tenen cabuda en la resta de capítols.

Es tracta de queixes que aborden diverses facetes de l'actuació administrativa, com ara Justícia i Administracions Públiques, Obres Públiques, Agricultura, Cultura i Educació, Assistència Jurídica Gratuïta, Col·legis Professionals, Transports, Esports, Indústria i Ocupació. En total han sigut 73 les queixes que s'han rebut en el Síndic i que es poden incloure en els apartats que hem indicat.

1. JUSTÍCIA I ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

La queixa núm. 010994 ha estat presentada pel Sr. J.P., com a administrador de la Fundació del C. I. B. M., i en la qual exposava la seua total disconformitat amb l'exigència sistemàtica per part de la Conselleria, que tota la documentació que es presente en la mateixa, vaja firmada "en tots els seus fulls" pel secretari, amb el vistiplau del president, per entendre que esta exigència resulta arbitrària, ja que no es basa en cap precepte legal o reglamentari, i produïx evidents molèsties a les persones que destinen el seu escàs temps a menesters altruistes, de manera que alentix les fluides

relacions que han d'existir entre la fundació i el protectorat, i estima innecessari i excessivament rigorós el compliment d'este requisit formal.

En considerar que la queixa reunia els requisits establits en els arts. 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, ha estat admesa; i en conseqüència, en virtut de les prescripcions de l'art. 18.1, s'ha sol·licitat complit informe sobre el precepte legal o reglamentari en què es fonamenta el requisit de firmar tots i cadascun dels fulls que es presenten en la Conselleria.

Rebut l'informe requerit de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, se li ha traslladat a l'interessat, a fi que puga formular al·legacions, si escau.

2. OBRES PÚBLIQUES

2.1. Expropiacions

Referent a això es van formular les queixes núm. 201075, 201173, 010550, 010557 i 010804.

La queixa núm. 010550 ha estat formulada pel Sr. A.H.M., en què exposa que, com a propietaris de la finca, núm. ..., agrupació ..., en el terme municipal de Villena (Alacant) i en relació amb l'expedient expropiatori 2000/43, obra 42-A-1426 "Millora Seguretat Vial CV-81, tram Accés Oest", denuncia, en síntesi, que no se'ls ha notificat l'acord de la necessitat d'ocupació, que no es van constituir en la finca per a alçar l'acta prèvia a l'ocupació i, finalment, que desconeixen la motivació concreta dels paràmetres utilitzats en la valoració i el càlcul del preu just, la fixació del qual es considera arbitrària.

Una vegada sol·licitat informe detallat referent a això i rebut el mateix, la Institució va demanar una ampliació de l'informe, i en el moment de tancar el present Informe estem esperant rebre el mateix.

La queixa núm. 010557, presentada pel Sr. J.Ll.F. referent a expedient d'expropiació "Autovia de la Plana Vilavella Betxí, Clau: 42-CS-1506."Exp.: 199-37, comunicava la presentació de diverses sol·licituds que no havien estat objecte de contestació municipal, i en conseqüència no en havia cap notificació de resolució administrativa, a més de denunciar el que consideraven defectes procedimentals, i sol·licitava la valoració i indemnització de l'apilament de terra vegetal que tenia dipositada en la part expropiada.

Esta Institució va instar a la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports– atés que concorrien els requisits per a l'admissió de la queixa– informe puntual referent a això.

Una vegada rebut el precitat informe, com també les al·legacions que a este efecte el seu promotor va deduir, es va poder procedir al tancament de les investigacions iniciades, en no haver apreciat l'existència d'actuacions públiques irregulars que vulneraren els

drets constitucionals de l'interessat, cosa que va ser oportunament comunicada a les parts concurrents.

La queixa núm. 010804, formulada pel Sr. R.A.M., referent a expedient d'expropiació forçosa subestació-transformadora en el polígon corresponent al municipi d'Ontinyent, exposava la total disconformitat de l'interessat amb la realització de les obres d'ampliació de l'esmentada subestació.

La Institució va sol·licitar a l'Ajuntament del terme municipal afectat, l'emissió d'informe puntual referent a això.

Rebut el precitat informe, es va procedir al tancament de les investigacions, atés que no es va apreciar que hi haguera actuacions públiques irregulars.

La resolució anterior va ser notificada a l'Ajuntament i la Conselleria concurrents, i també al propi interessat, en l'ofici del qual li van ser participats els extrems resolts per ambdós administracions.

A la queixa núm. 201141 es feia referència en este mateix epígraf de l'Informe anterior (Informe 2000, pàg. 420). Com que no constava que l'actuació materialitzada per les administracions haguera estat irregular, es va produir el tancament de l'expedient.

La queixa núm. 201075 va ser presentada per la Sra. V. i M.V.R., i en esta manifestaven disconformitat en relació amb l'expedient d'expropiació aprovat per la Conselleria d'OPUT, declarat vigent, per a l'execució del projecte de millora de la seguretat en el pas a nivell situat en el P.K. 47/413 en el terme municipal de l'Alfàs del Pi – VFI-A31-01-99.

Es va sol·licitar informe a la COPUT i es va assenyalar expressament que els interessats van efectuar, en el seu escrit de queixa, importants al·legacions, en la firma de l'acta prèvia a l'ocupació, que no van ser contestades per la Conselleria amb caràcter previ a la formulació dels fulls de depòsit, necessaris per a poder ocupar materialment la finca, segons prescriuen els arts. 52.4 i 6 de la Llei d'expropiació forçosa, de 16 de desembre de 1954.

Posteriorment, es va sol·licitar informe ampliat puntual respecte a la falta de contestació de les al·legacions.

Va ser remés a la Institució informe sobre conveni d'adquisició amistosa subscrit amb la promotora.

En virtut d'això, atesa la conclusió favorable del problema plantejat, es va concloure la investigació iniciada amb la procedència del tancament de l'expedient.

De la queixa núm. 201173, ja vam donar compte en l'anterior Informe del 2000 (citada en pàg. 420),referida a l'expropiació efectuada per la Conselleria d'O.P.U.T. en la construcció de la variant a Guadassuar CV-50, Exp. 1997-7, obra 11-V-1085.

Vam haver de requerir a l'Hble. Sr. Conseller complit informe quant a les al·legacions i sobre els motius justificatius de la falta de reposició de camí al seu estat anterior.

Emés l'informe per la Conselleria, esta Institució va procedir a la terminació de la investigació i el tancament de l'expedient, ja que de la documentació que es trobava en el mateix no es deduïx l'existència d'actuacions públiques irregulars que vulneren els drets inclosos en el títol I, com a pressupost que legitimaria la nostra intervenció.

2.2. Obres públiques

La queixa núm. 010590, presentada pel Sr. F.R.C. i 774 veïns, exposava les millores que estimaven imprescindibles en l'execució del Projecte de Circumval·lació de la Ctra. CV-160 al seu pas pel terme municipal de Vilafamés en la província de Castelló, fonamentalment concernents al pas elevat en el camí de Cabanes, el pas inferior en la carretera de Vall d'Alba i la canalització d'aigües fins al barranc.

Es va demanar informe detallat a la COPUT, després de procedir a la seua admissió a tràmit.

Una vegada rebut l'informe emés, este ha estat traslladat a l'autor de la queixa, perquè formule al·legacions en l'expedient, i actualment es troba pendent de resoldre.

La queixa núm. 010899, presentada pel Sr. V.P.E., exposava la problemàtica en què es troba la senda rural "M.", que dividix els termes municipals de Rafelcofer i l'Alqueria de la Comtessa.

Assenyala l'interessat que es tracta d'una senda amb suficient amplària perquè la travesse un vehicle, si l'autoritat competent canalitza la "regadora" que la recorre. En l'actualitat, esta senda resulta impracticable, per la quantitat de mala herba que ha crescut en la mateixa, fet que li impedix exercir el seu dret de passar al seu camp, fet que li comporta que cada any perda la collita de taronges.

A la vista del que antecedix, s'ha procedit a sol·licitar a l'interessat els aclariments corresponents perquè puga arribar a desprendre's la susceptibilitat de la prossecució de l'expedient de queixa.

A la queixa núm. 200768 es feia referència en este mateix epígraf de l'Informe anterior (Informe 2000, pàg. 421). En no constar al·legacions de l'interessat als informes emesos pel Jurat d'Expropiació Forçosa i de la Secretaria General de la Conselleria d'O.P.U.T.; i atés, a més a més, que ha obtingut la informació que pretenia i que constituïa l'objecte de la queixa, s'ha resolt el tancament de l'expedient.

A la queixa núm. 201019, es feia referència en este mateix epígraf de l'Informe anterior (Informe 2000, pàg. 421). Queda constatat, segons informe rebut del Conseller d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports, el següent:

“3r Que van ser aclarits els dubtes i solucionades les queixes, en la mesura que va ser possible, i amb la conformitat de l'afectada.

4t Que a la vista de la comunicació del Síndic de Greuges, ens hem posat de nou en contacte amb la titular de la queixa, que ens ha comunicat que este escrit el va remetre amb data anterior a tota la nostra gestió (11 d'octubre de 2000), que no es va acordar anul·lar-lo, i que una vegada resolts tots els seus dubtes i queixes, ja no té raó de ser”.

Vist el que antecedix i atés que no concorria al·legació referent a això de la interessada, es va resoldre el tancament de la queixa, i la seua comunicació a tots els interessats.

3. ESTRANGERS

El Reial Decret 1521/1991, d’11 d'octubre, sobre creació, competències i funcionament de les oficines d'estrangers, modificat pel RD 766/1992, regula les competències de les oficines d'estrangeria com a òrgans de gestió de caràcter interministerial, que integra serveis, funcions i personal per a la gestió dels permisos i les autoritzacions que són exigits als estrangers a Espanya.

La Llei Orgànica 4/2000, d’11 de gener, modificada per la Llei Orgànica 8/2000, de 22 de desembre, recull en el seu art. 67 l'obligació del Govern de crear estes oficines en totes les províncies, per a aconseguir una adequada coordinació de la tasca administrativa.

Tal com indiquem en el capítol corresponent a les queixes remeses al Defensor del Poble, davant la funció mediadora atorgada al Síndic de Greuges per l'Acord subscrit entre la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana i el Moviment Associatiu a favor dels immigrants, vam demanar a la Delegació del Govern, a la Comunitat Valenciana, informe sobre les mesures adoptades per a millorar la gestió administrativa i augmentar la capacitat de resolució d'expedients en matèria d'estrangeria, ja que en les queixes núm. 010402 i 010410, que finalment vam haver d’arxivar, esta Institució va poder comprovar l'existència de llargues cues en els voltants de l'Oficina d'Estrangeria d'Alacant, amb múltiples inconvenients per al veïnat, si bé l'augment de les cues obeïa a un factor merament conjuntural, tal com el procés extraordinari de regularització d'immigrants previst en la Disposició Transitòria Primera de la Llei Orgànica 4/00 d’11 de gener; i d'altra banda, la Delegació del Govern, en la seua resposta, va detallar les mesures implementades per a agilitar la gestió administrativa de les oficines d'estrangers, tals com:

- Canvi de la targeta d'estrangers al nou model, l'expedició del qual i lliurament es realitza en les comissaries de policia.
- Incorporació d'una nova aplicació informàtica d'estrangeria elaborada pel Ministeri d'Administracions Públiques.
- Mecanització de tasques burocràtiques d'impressió i trasllat a correus de les resolucions i comunicacions per a rendibilitzar al màxim els recursos humans de què es disposa.

- Propostes de creació de noves oficines d'Estrangeria delegades en la província de València, realitzades als Ministeris de l'Interior i d'Administracions Públiques per a descongestionar l'única Oficina d'Estrangeria actual.
- Implantació del sistema de cita prèvia.
- Programa d'enregistrament de dades.
- Pla de xoc de la Direcció General de la Policia.
- Reforç de personal, etc.

4. AGRICULTURA

La queixa núm. 200962, consignada en l'Informe de 2000 (pàg. 425), la naturalesa de la qual versava sobre problemàtica relativa a "conducció d'aigua per a reg", ha estat tancada al llarg d'enguany, atés que l'interessat no havia aportat els escrits presentats a la Comunitat de Regants que esta Institució li va requerir.

La queixa núm. 201060, compresa en l'Informe de 2000 (pàg. 423), versava sobre problemàtica ocasionada per la fumigació amb herbicida en carrers d'eixida natural per a pasturatge de bestiar, ja que han resultat enverinades dotze cabres de producció de llet.

Remés informe per l'Ajuntament de Crevillent, mitjançant el qual comunicava que s'havia incoat procediment de responsabilitat patrimonial per a donar compliment al que establix el Reial Decret 429/1993, de 26 de març, relatiu a procediments de responsabilitat patrimonial.

En conseqüència, com que el problema quedava pendent de resolució administrativa, vam procedir a la conclusió de les nostres investigacions.

5. CULTURA I EDUCACIÓ

La queixa núm. 200848, presentada per C.S. en representació de pares i mares d'alumnes del British Council d'Alacant, i de la qual ja vam donar compte en el nostre anterior Informe (pàg. 428), referent a una problemàtica d'educació, evacuat informe de la Conselleria de Cultura i Educació, es va donar trasllat a l'interessat perquè formulara al·legacions, que les va emetre en el període concedit a este efecte.

A la vista d'això, es va sol·licitar ampliació de l'informe, referent al motiu pel qual es va autoritzar provisionalment i per temps limitat, l'obertura i el funcionament del Centre, amb l'autorització temporal, cosa que no està prevista en la normativa de les autoritzacions de centres espanyols.

Rebuda la informació sol·licitada es va donar trasllat a l'interessat per a la possible formulació d'al·legacions, que les va evacuar en similars termes als deduïts en la queixa, això és, que l'administració no complia amb la legislació aplicable als centres estrangers a Espanya, tant en la seua autorització com en l'extinció de la mateixa, amb vulneració dels drets d'educació, audiència, i defensa dels menors.

Després de l'estudi de tals antecedents, va ser remesa resolució a la Direcció General de Centres Docents de la Conselleria de Cultura i Educació en els següents termes:

"Esta Sindicatura va tenir coneixement del present expedient, que pels fets objecte d'esta queixa estan pendents diferents procediments judicials en els àmbits civil, penal, i contenciós administratiu, i d'acord amb l'art. 17.2 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora del Síndic de Greuges, esta Institució no podrà entrar en l'examen individual de queixes sobre les quals estiga pendent una resolució judicial definitiva i les suspendrà si, iniciades les seues actuacions, s'interposara per persona interessada denúncia, querella criminal o demanda davant els tribunals ordinaris sobre els mateixos fets".

Estudiats cadascun dels fonaments relatius a l'autorització de centres de caràcter definitiu i la situació dels alumnes que resultaria precària o d'indefensió, i analitzada la legislació d'aplicació (art. 27 de Constitució Espanyola), com a desplegament del denominat ensenyament no universitari, com és la Llei Orgànica d'Ordenació General del sistema educatiu 1/1990, de 3 d'octubre: concretament l'art. 12.2, de la Llei Orgànica 8/1985, establix que els centres estrangers a Espanya hauran d'ajustar-se al que el Govern determine reglamentàriament, i en compliment d'este manament legal, es va aprovar el Reial Decret 806/1993, de 3 d'abril, referent a les autoritzacions de centres docents estrangers a Espanya.

En virtut de la fonamentació concorrent, i d'acord amb la delegació de competències conferida, la Sindicatura de Greuges va procedir a "suggerir a esta Conselleria que, a la vista de les circumstàncies, desplegue una normativa específica referent a les autoritzacions provisionals o temporals per a centres docents, a fi de garantir als pares i mares que opten per un ensenyament determinat per als seus fills una major seguretat jurídica".

Com a continuació al precitat suggeriment a la Conselleria afectada, vam posar en coneixement del promotor que s'havia procedit al tancament de l'expedient, atés que la Conselleria de Cultura i Educació va acceptar la resolució realitzada per esta Institució.

Es va determinar l'arxivament de la queixa núm. 200973, de la qual vam donar compte en el nostre anterior Informe a les Corts Valencianes (pàg. 431), ja que el promotor de la mateixa, després d'agrair les nostres actuacions, ens va comunicar que havia pogut constatar que l'Editorial SM havia fet una nova versió del llibre d'iniciació a la lectura *Nou Parc de Paper* i n'havia eliminant els dibuixos de tall racista.

En la queixa núm. 200833 (consignada en l'Informe 2000, pàg. 432), es va disposar el tancament i l'arxivament de la mateixa, atés que dictaminada pel president del Consell Escolar Valencià, la representativitat del sector de pares i mares del C.E.V. i la proporció corresponent a les respectives confederacions COVAPA i CONCAVA, no es va observar una actuació pública irregular que aconsellara continuar la nostra investigació.

6. ASSISTÈNCIA JURÍDICA GRATUÏTA

La queixa núm. 010043, presentada per la Sra. L.J.V., exposava que s'havien iniciat gestions per a sol·licitar l'assistència jurídica gratuïta, que havia presentat la documentació exigida, va rebre la resposta al setembre següent i se li va designar advocat provisional i procurador.

Quan va arribar la designació definitiva d'advocat i després de dos reunions en les quals va comprovar el deficient tracte rebut, va haver d'interposar una reclamació davant el Col·legi d'Advocats en què sol·licitava que l'atenguera el suplent.

En este cas, igualment se li va designar advocat, però una altra vegada amb caràcter provisional i li van indicar que havia d'esperar a la designació definitiva.

Des d'aleshores no ha tornat a tenir notícies favorables ni desfavorables sobre això, amb el consegüent agreujament del problema inicial que la va fer sol·licitar advocat.

Se li va significar que no s'observava una actuació del Col·legi Oficial indicat que implicara infracció de l'ordenament jurídic o una actuació il·legítima que impedira o menyscabara l'exercici d'un dret constitucional, tenint en compte que les pautes tècniques eren iguals que les indicades en l'escrit de queixa.

L'assistència jurídica gratuïta, en la designació d'advocat pel Col·legi és sempre provisional, tant si es tracta del lletrat que per torn haja correspost, com si es tracta del suplent d'este, ja que en ambdós casos la gratuïtat per a litigar està supeditada a una resolució que així ho reconega.

7. COL·LEGIS PROFESSIONALS

La queixa núm. 010074 ha estat presentada pel Sr. DM.C. i en la mateixa denunciava que havia sol·licitat informació al Col·legi Oficial d'Agents de la Propietat Immobiliària d'un anterior col·legiat.

La informació que exposava era que es va presentar una queixa per estafa o malversació de fons contra l'esmentat agent de la propietat. No obstant això, atesa la gravetat de l'assumpte, l'agent va causar baixa voluntària per a evitar que el Col·legi es pronunciara i l'expulsara.

En l'assumpte plantejat era fonamental la col·laboració del Col·legi Oficial, i també la informació completa de l'expedient deontològic, a més d'un pronunciament sobre els fets.

Per tot això es va sol·licitar al president del Col·legi complit informe referent a això.

Rebuda la contestació del precitat Col·legi va ser traslladada al reclamant, a fi que poguera al·legar referent a això.

Efectuades les al·legacions, vam comunicar a tots els afectats que es procedia al tancament de la queixa, atés que quant a l'extrem de l'exhibició d'anagrama d'API en la façana de l'oficina de l'agent immobiliari, havia d'estar-se al que assenyala l'últim paràgraf de l'informe del Col·legi, que en suma, de conformitat amb el que disposa el RD regulador, establia que les funcions pròpies dels agents de la propietat immobiliària poden ser exercides per qualsevol persona sense cap titulació ni pertinença a col·legi oficial.

Posteriorment, el promotor de la queixa va manifestar la seua disconformitat amb el tancament de la mateixa, i va demanar que es prosseguira amb l'assumpte, ja que romania l'exhibició de l'anagrama i la seua publicitat en Internet.

Estudiat novament el contingut de la queixa es va resoldre reiterar el tancament de l'expedient ateses les circumstàncies concurrents.

La queixa núm. 010188 va ser presentada pel Sr. A.B.I., referent a la no-recepció de documents que ha sol·licitat a l'Il·lustre Col·legi Oficial d'Infermeria d'Alacant, del qual és col·legiat.

En vista que no rebia contestació, va exposar els fets al president del Consell Valencià d'Infermeria, sense que fins ara haja rebut contestació.

S'assenyala que en sentència núm. 306 del Tribunal Superior de Justícia, de data 10 de març de 1997, el Col·legi de A.T.S. d'Alacant el va expulsar de tal corporació i, com indica la citada resolució, l'expulsió del Col·legi viola directament l'art. 25 de la Carta Magna.

Admesa la queixa, es va sol·licitar informe a l'Il·lustre Col·legi Oficial de A.T.S. i Diplomats d'Infermeria d'Alacant.

Rebuda resposta a la precitada sol·licitud, la Sindicatura va oficiar al promotor en el sentit de participar-lo que l'assumpte es trobava judicialitzat, per la qual cosa es va suspendre la seua tramitació.

La queixa núm. 010631 ha estat deduïda per la Sra. S.R.E. Assenyalava, que havia presentat reclamació en el Col·legi d'Advocats d'Alacant, que no li havia estat contestada, i a través de la qual instava la intervenció de l'esmentat Col·legi Oficial, davant el que denunciava l'irregular comportament d'una de les seues lletrades adscrita al torn d'ofici.

Vam sol·licitar pertinent informe al Deganat del Col·legi i, després de la seua recepció, es va procedir al tancament de l'expedient incoat a este efecte, atés que la documentació remesa per l'Il·lm. Sr. Degà assenyalava que en compliment de l'ofici del Jutjat de Primera Instància núm. 3 de Sant Vicent del Raspeig s'havia designat el corresponent lletrat de torn d'ofici per a la seua defensa.

La queixa núm. 010639, presentada per la Sra. N.V. A., denunciava la falta d'execució d'un laude, derivat d'honoraris presumptament abusius girats per lletrat, fet que igualment havia estat exposat al Col·legi Oficial d'Advocats de València.

Vam demanar el pertinent informe al Deganat del Col·legi i vam resoldre el tancament de l'expedient, en haver-se-li manifestat per l'Il·lm. Sr. Degà la pròxima citació setmanal a les parts interessades en el laude, per a la pràctica d'oportunes diligències.

La queixa núm. 010674, proposada pel Sr. A.P.P., versava sobre la falta de resolució expressa en relació amb sol·licituds presentades davant el Col·legi Oficial de Gestors Administratius d'Alacant, conforme a les dates indicades referent a això.

Requerit informe al Sr. president del Col·legi, i rebut el corresponent comunicat, es va acordar el tancament de les investigacions en no resultar d'apreciació actuacions públiques irregulars, que vulneraren els drets constitucionals del reclamant.

En idèntic sentit va ser plantejada i resolta la queixa núm. 010922.

La queixa núm. 012356 presentada per la Sra. MS.G.M. ens informava que havia presentat en el Col·legi Oficial d'Advocats de València la pertinent sol·licitud, i que no havia estat objecte de contestació expressa, i volia conéixer l'estat de tramitació en què es trobava l'expedient relatiu a nomenament d'advocat d'ofici.

Sol·licitat i remés informe puntual referent al referit Col·legi, s'ha traslladat a la reclamant per a formulació d'al·legacions, si escau.

La queixa núm. 010755 ha estat presentada pel Sr. S.A.G., i en la mateixa exposa que, des del 1995, es troba donat d'alta en l'impost d'activitats econòmiques (IAE) en l'epígraf corresponent a perit cal·lígraf.

Segons indica el promotor, des de l'any 1995, la Cambra de Comerç d'Alacant li reclama el pagament de les quotes anuals, el que considera improcedent, ja que no té cap relació amb esta Cambra, per no ocupar activitat comercial o industrial.

A fi de contrastar les al·legacions formulades pel promotor, va ser sol·licitat informe pertinent a la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació d'Alacant.

Rebut este, ha estat traslladat al promotor perquè al·legue el que considere oportú.

8. TRANSPORTS

8.1. Expedient sancionador sense que s'haja practicat servei de taxi. Altres motius d'idèntica raó, considerats en diverses queixes

La queixa núm. 010448, formulada pel Sr. E.J.B., exposava que el 1999 havia realitzat un servei des de l'Aeroport d'Alacant fins a Torrevella. Tornava amb el taxi buit cap a Alacant i dos persones li van fer l'alt i va parar. Els va explicar que era d'Elx i no podia fer serveis a Torrevella. En aquell moment van arribar dos policies locals de Torrevella i van pensar que anava a realitzar el servei que mai va realitzar; per tant, ell exposa que no pot ser sancionat perquè no va realitzar ni va cobrar el servei. Ha interposat dos plecs de descàrrec, però han estat desestimats.

Esta Institució va haver de notificar-li que comprenia la seua legítima preocupació per l'assumpte, però lamentava haver de dir-li que no podia jurídicament tramitar la seua queixa per extemporània, atés que va ser presentada transcorregut més d'un any des del coneixement del fet objecte de la reclamació (art. 15.1 de la Llei 11/1988, que regula esta Institució).

En la queixa núm. 201153 i acumulades, i la 201159 i acumulades, de les quals ja vam donar compte en l'anterior Informe (Informe 2000, pàg. 442), vam remetre la següent resolució a la Direcció General de Transports:

"De la lectura del precepte es deduïx que, en transcórrer el termini de tres mesos per a resoldre el recurs ordinari, seran operatius els efectes del silenci administratiu negatiu, sense perjuí de mantenir-se l'obligació administrativa de resoldre.

Efectivament, el silenci administratiu constituïx una garantia per a l'interessat, ja que transcorregut el termini per a resoldre en via administrativa, queda oberta la possibilitat d'acudir a la via contenciós administrativa.

En este sentit, l'interessat va disposar d'un termini d'un any, d'acord amb la normativa vigent en aquell moment —art. 58 de la Llei de reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa de 27 de desembre de 1956— per a acudir a la via judicial (en l'actualitat la Llei reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa, en el seu art. 46, i en relació amb els actes no expressos, el fixa en sis mesos).

La posterior resolució expressa per part de l'administració dels recursos interposats en el mes d'octubre de 2000 constituïx, en opinió d'esta Institució, un "plus"de garantia, ja que s'obri novament a l'interessat la possibilitat d'acudir a la via judicial.

Quant a la possible prescripció de l'acció administrativa per a sancionar, quan el recurs ordinari promogut pel sancionat és resolt expressament després de quatre anys, esta Institució, seguint el criteri del Tribunal Suprem, considera que la tardança en la resolució dels recursos, en res afecta a la prescripció de la infracció o la caducitat de l'expedient administratiu, ja que la via de recurs s'orienta no a perseguir la infracció sinó, simplement, a determinar si l'òrgan jeràrquicament inferior va actuar

conformement a l'ordenament jurídic i procedix mantenir, revocar o modificar la resolució originària, és a dir, es tracta d'una revisió en seu administrativa per actes produïts per òrgans inferiors (recurs d'alçada) o pel mateix òrgan (en el cas del recurs de reposició).

No obstant això anterior, convé realitzar algunes reflexions sobre dos qüestions que es plantegen en esta queixa, a saber:

1. La gran demora a resoldre els recursos administratius.

2. La falta de motivació dels mateixos.

Respecte a la primera qüestió, cal assenyalar que l'art. 42.2 de Llei 30/1992, de 6 de desembre de règim jurídic i procediment administratiu comú, i la seua modificació posterior continguda en la Llei 4/1999, de 13 gener, establix que: "el termini màxim per a resoldre les sol·licituds que es formulen pels interessats serà el que resulte de la tramitació del procediment aplicable en cada cas. Quan la norma de procediment no fixe terminis, el termini màxim de resolució serà de tres mesos".

El dret a obtenir una resolució sobre el que es demana a l'administració imposa a esta un termini màxim per a resoldre, amb la finalitat d'evitar esperes interminables del ciutadà, baix pena d'aplicar regles del silenci positiu o negatiu. Clarament ho formula l'exposició de motius de la citada Llei "el silenci administratiu, positiu o negatiu, no ha de ser institut jurídic normal, sinó la garantia que impedisca que els drets dels particulars es buiden de contingut quan la seua administració no atenga eficaçment i amb la celeritat deguda les funcions per a les quals s'ha organitzat".

L'administració està obligada a respondre al ciutadà que acudix a ella, sense donar més del que pot i ha de fer, però tampoc menys del que raonablement pot esperar-se, i el mínim que ha d'oferir al ciutadà és una resposta directa, ràpida, exacta i legal. Estem, doncs, davant una de les manifestacions legislatives del dret a obtenir una resolució expressa dins de termini.

L'obligació administrativa de complir escrupolosament amb les normes que regixen els procediments, tenint la màxima cura de tots els tràmits que constituïxen l'expedient, prové directament del manament constitucional de l'art. 103 d'una administració eficaç que servix amb objectivitat els interessos generals i que actua amb submissió plena a la llei i al dret, una submissió que s'articula mitjançant la subjecció de l'actuació pública al procediment administratiu establit per la llei, segons els principis garantits per la Constitució Espanyola en el seu art. 9.3.

Respecte a la manifestació externa de l'actuació administrativa, referent a la motivació de la resolució del recurs ordinari, com pot comprovar-se en l'anàlisi dels diversos documents que es troben en l'expedient tramitat per l'administració, ens vam trobar davant una pràctica no per freqüent menys rebutjable com és la utilització d'impresos normalitzats en els quals no s'introduïxen pràcticament elements individualitzats respecte del concret expedient tramitat.

En particular, s'aprecia que s'han formulat al·legacions per l'interessat de forma reiterada i no es realitza en els successius actes del procediment i en concret, en la resolució, una resposta als mateixos, a fi d'indicar les raons per les quals l'administració no els pren en consideració i són rebutjats.

Si bé el principi d'eficàcia que ha de presidir l'actuació administrativa determina que la utilització de models impresos ha de ser un instrument adequat, això ha de fer-se en tot cas sense minvament de les garanties dels ciutadans.

En el present cas, resulten d'aplicació les prescripcions contingudes en la Llei 30/1992, per remissió del que disposa l'art. 146 de la Llei d'ordenació de transports terrestres.

La motivació dels actes administratius apareixia regulada en l'art. 54 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú que, en el seu apartat 1, disposa textualment:

"1. Hauran de ser motivats, amb succinta referència dels fets i fonaments de dret:

a) Els actes que limiten drets subjectius o interessos legítims.

b) Els que resolguen procediments de revisió d'ofici de disposicions o actes administratius, recursos administratius, reclamacions prèvies a la via judicial i procediments d'arbitratge.

c) Els que s'aparten del criteri seguit en actuacions precedents o del dictamen d'òrgans consultius.

d) Els acords de suspensió d'actes, qualsevol que siga el motiu d'esta, com també l'adopció de mesures provisionals previstes en els art. 72 i 136 d'esta Llei.

e) Els acords d'aplicació de la tramitació d'urgència o d'ampliació de terminis.

f) Els que es dicten en l'exercici de potestats discrecionals, i els que hagen de fer-ho en virtut de disposicions legals o reglamentàries expresses".

Tot i que en esta normativa no es recull el principi de motivació dels actes administratius, a l'hora d'interpretar el precepte transcrit, hem de considerar la dimensió constitucional de tal exigència.

Cal recordar primerament que la motivació dels actes dels poders públics es presenta com a obligatòria, tant en relació amb el legislatiu (exposició de motius de les normes) com en relació amb el poder judicial (motivació de les sentències recollides en l'art. 120 de la Constitució).

La necessària motivació dels actes de les administracions públiques apareix connectada amb els principis garantits en l'apartat 3 de l'article 9 de la Constitució, en particular amb els de legalitat i interdicció de l'arbitrarietat dels poders públics. Igualment servix d'element per a contrastar que efectivament l'actuació de l'administració és conforme

amb el que assenyala l'article 103.1 de la Norma Suprema, acreditant que servix amb objectivitat els interessos generals, d'acord amb el principi d'eficàcia i amb submissió plena a la llei i al dret.

Finalment apareix directament vinculat amb el dret a la tutela judicial efectiva, consagrat en l'art. 24 del text constitucional.

En definitiva, l'administració, en fer l'esforç de triar de les dades que figuren en l'expedient administratiu els antecedents de fet rellevants per a la resolució, i aplicar-los un determinat raonament jurídic vinculat a la realització de l'interés públic corresponent a cada cas, està proporcionant als interessats els elements necessaris per a permetre que coneguen el real contingut de la resolució administrativa, puguen plantejar la seua revisió, i puguen obtenir la tutela dels jutjats i tribunals, si escau.

Tot això, sense oblidar l'evident dimensió que enfront del conjunt dels ciutadans té l'exposició dels fets i fonaments, quant a element que contribuïx al coneixement dels criteris generals de l'actuació administrativa, com a fonament de la seua legitimitat, i en llaures a la necessària transparència consubstancial a l'administració pública moderna, pròpia d'un Estat caracteritzat com social i democràtic de dret.

Per este motiu, la jurisprudència ha realitzat, com a aplicació de la normativa continguda en l'antiga Llei de procediment administratiu, una interpretació extensiva dels supòsits que han de ser objecte de motivació, i ha inclòs en el seu camp d'aplicació no només els actes que limiten drets subjectius, sinó que abasta fins i tot aquells que restringixen interessos legítims, de manera que comprén tant actes desfavorables com la denegació, i actes favorables o de reconeixement de beneficis.

Per tant, qualsevol acte administratiu ha de ser motivat quan limite, afecte o restringisca l'esfera jurídica de l'interessat.

Estos principis han estat reiteradament aplicats pel Tribunal Constitucional, amb particular rellevància en aquells supòsits que l'actuació administrativa afecta drets i llibertats fonamentals, i ha considerat que en estos casos la motivació no és una mera formalitat, sinó per contra un requisit substancial, de fons.

Per tant, hem de concloure amb la necessitat que l'administració motive a l'interessat les raons per les quals les seues al·legacions no desvirtuen els fets i les consideracions en què es va basar la resolució sancionadora, de manera que va donar lloc a la seua desestimació i a la consegüent imposició de sanció.

En virtut del que hem exposat anteriorment i en aplicació de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, va caldre fer les següents recomanacions: d'una banda, que en situacions com l'analitzada eixa Conselleria extreme al màxim els deures legals que s'extrauen de l'art. 42 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic i procediment administratiu comú, i d'una altra banda, que les resolucions de recursos administratius hauran de contenir la seua motivació, amb expressa referència a les raons per les quals estimen o desestimen els recursos que presenten els interessats."

9. ESPORTS

9.1. Discriminació sexista

El promotor de la queixa núm. 010404 va interessar d'esta Institució la reobertura de la queixa núm. 980981 sobre discriminació per raó de sexe en els campionats del Món d'Escacs Escolars, que s'havien de celebrar a Orpesa.

Sobre la problemàtica exposada en la queixa de referència, ja va tenir ocasió de pronunciar-se esta Institució dictant resolució que va ser plenament acceptada per la Direcció General de l'Esport, si bé, a criteri del Sr. J.E.D.S. l'administració estava incomplint, atés que subsistia el problema que va donar origen a la intervenció del Síndic de Greuges amb ocasió de la tramitació de la queixa núm. 980981 (pàg. 428 Informe 1999), per este motiu amb l'objecte de contrastar les afirmacions fetes pel contrari, vam demanar a la Direcció General d'Esports de la Comunitat Valenciana, l'emissió d'un nou informe.

La Direcció General d'Esports, en referència a la problemàtica subsistent per la discriminació per raó de sexe en els Campionats del Món d'Escacs Escolars, va remetre el següent informe, en què exposava les consideracions que, en síntesi, es relacionen:

"Que la recomanació, efectuada al seu moment pel Síndic de Greuges, en referència a la queixa núm. 980981, perquè no se celebren proves esportives escolars en l'àmbit de la Comunitat Valenciana discriminatòries per raó de sexe, ha estat acceptada per la Direcció General de l'Esport. Com a conseqüència de l'esmentada recomanació, ja en els passats XIX Jocs Esportius de la Comunitat Valenciana, d'àmbit eminentment escolar, en la modalitat d'Escacs es va modificar el sistema de competició, i es va implantar exclusivament la denominada categoria "única", amb la supressió de la categoria masculina i femenina. L'adopció de l'esmentat sistema va permetre que en la Final Autonòmica dels XIX Jocs Esportius competiren junts nens i nenes.

Així mateix, vam aprofitar per a comunicar-li, que en la present edició dels XX Jocs Esportius de la Comunitat Valenciana, la competició d'Escacs, dins l'àmbit que ens competix, presentarà de nou exclusivament la categoria única, i permetrà competir junts els nens i les nenes, amb la proclamació d'un campió/na autonòmic/a.

Referent al cas que ens ocupa, el Campionat Mundial Escolar d'Escacs, en presentar este Campionat un àmbit de competició internacional, competix a la Federació Espanyola d'Escacs, conjuntament amb la seua respectiva Federació Internacional, l'organització o tutela del sistema de competició elegit. D'altra banda, competix al Consell Superior d'Esports autoritzar o denegar la celebració de competicions esportives oficials de caràcter internacional en territori de l'Estat espanyol. Davant estos fets, i encara que la competició se celebre en territori de la nostra Comunitat, el vam informar que la Direcció General de l'Esport de la Comunitat Valenciana no té competències per a

decidir el sistema de competició que ha de ser aplicat durant el Campionat Mundial Escolar d'Escacs.

No obstant això, el vam informar que remetrem urgentment la seua recomanació a les institucions esmentades, Federació Espanyola d'Escacs i Consell Superior d'Esports, i també als organitzadors del Campionat del Món d'Escacs Escolars a Orpesa, perquè en l'àmbit de les seues competències, adopten les mesures que estimen oportunes."

Sense perjuí de donar per admeses les argumentacions efectuades per la Direcció General de l'Esport, esta Institució, amb l'objecte de procedir a resoldre amb caràcter definitiu, va reclamar a l'administració pública una relació de les gestions realitzades a este efecte davant la Federació Espanyola d'Escacs i Consell Superior d'Esports, i també davant les organitzacions del Campionat del Món d'Escacs a Orpesa, per a evitar la discriminació sexista en estos campionats.

L'administració ens va posar de manifest el que a continuació es transcriu:

"Que la recomanació, efectuada en el seu moment pel Síndic de Greuges, en referència a la queixa núm. 980981, perquè no se celebren proves esportives escolars en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, discriminatòries per raó de sexe, ha estat acceptada per la Direcció General de l'Esport, i per tant, remesa per esta Direcció General a les institucions que esmenta en el seu escrit: Federació Espanyola d'Escacs, Consell Superior d'Esports i entitat esportiva de la Comunitat Valenciana responsable de l'organització del Campionat.

Segons el que s'ha exposat en el punt anterior, el vam informar que la recomanació esmentada va ser comunicada als màxims responsables del Consell Superior d'Esports, Federació Espanyola d'Escacs, i entitat organitzadora del Campionat, a través de sengles escrits remesos per esta Direcció General, amb data 17 de setembre de 2001, instant que, en l'àmbit de les seues competències, adoptaren les mesures corresponents perquè no es produïsca cap discriminació per raó de sexe.

Vam adjuntar còpia dels escrits remesos en el seu moment a fi de que constate les gestions, que segons les seues indicacions, ha realitzat esta Direcció General."

Vam informar l'interessat de les actuacions seguides amb ocasió de la tramitació de la seua queixa.

10. INDÚSTRIA

10.1. Queixes relatives al subministrament d'energia elèctrica

La queixa núm. 010009, formulada pel Sr. J.M.B., exposava la necessitat d'instar el canvi per a posar al seu nom els rebuts d'Iberdrola corresponents al seu domicili, del qual és propietari des de fa més de 10 anys, i que figuraven a nom del seu anterior

propietari. Iberdrola el va informar referent a això que constava amb deutes de més de 20.000 ptes. d'un pis que va tenir anteriorment a Benissa i del qual ja no era propietari, sinó que va ser venut el 1983. Este deute li impedia donar d'alta els rebuts de la casa inicialment esmentada.

Cal recordar que a pesar de tractar-se d'una relació contractual usuari-empresa distribuïdora (no una administració pública) procedix entendre que tal subministrament o distribució d'energia elèctrica als ciutadans o persones jurídiques és una activitat que ha de ser qualificada de servei públic. Això no atribuïx la titularitat de l'activitat a l'administració pública, encara que esta té potestat d'intervenir en l'activitat de l'empresa subministradora.

Efectivament les relacions tecnicoadministratives que sorgixen entre els usuaris i la companyia subministradora, operen baix la funció moderadora i d'equilibri que s'atribuïx als òrgans administratius competents a fi de regularitzar estes relacions i entre elles les derivades de l'incompliment de pagament.

Admesa a tràmit la queixa es va sol·licitar informe a la Conselleria d'Indústria i Comerç.

L'informe emés per la Direcció Territorial de la Conselleria d'Indústria i Comerç de València, entre altres qüestions, reproduïx la Condició General núm. 23 de la pòlissa d'abonament del Registre de Verificacions Elèctriques regulat per Reial Decret 1725/84, de 18 de juliol, que establix "els trasllats i canvis de domicili i ocupació del mateix local per persona distinta de la qual va subscriure el contracte, exigixen nova pòlissa o la subrogació de l'anterior".

Podem entendre que, en aplicació de la referida clàusula, calia haver notificat a la companyia elèctrica el canvi de propietari, la qual cosa no priva el particular d'utilitzar els instruments jurídics que la llei li atorga per a reclamar, si ho considera oportú, l'import del que s'ha facturat per consums efectivament realitzats, a l'actual propietari.

En conclusió, del detallat estudi de la queixa, de l'informe emés per l'administració i vistes les al·legacions, no procedia deduir l'existència d'actuacions públiques que vulneraren drets constitucionals, per la qual cosa es va acordar el tancament de la queixa.

La queixa núm. 010247, presentada pel Sr. E.G.P., exposava el greuge que sofria davant el silenci de l'administració enfront de diverses sol·licituds que havia formulat i reiterat davant la Conselleria d'Innovació i Competitivitat.

Es tractava de les sol·licituds de dates 13 de gener i 30 de març de 2000, en les quals denunciava la irregular utilització per part d'uns de veïns d'Alacant, d'una connexió d'energia elèctrica per a reg a degoteig quan en realitat caldria utilitzar-la per a un sol habitatge. Amb posterioritat, es va sol·licitar a la Conselleria d'Indústria i Comerç que es contestaren els escrits esmentats anteriorment.

La queixa va ser admesa a tràmit i es va sol·licitar informació a la Direcció General d'Energia de la Conselleria d'Indústria i Comerç.

Rebut l'informe requerit es va traslladar còpia a l'interessat. En el mateix se'ns va indicar que eixa administració havia iniciat investigacions per a esclarir la problemàtica plantejada.

De tota la documentació reunida, va poder deduir-se que, tal com afirmava l'interessat promotor, els escrits dirigits davant esta Conselleria no havien rebut resposta, per la qual cosa la Sindicatura va considerar els arguments que, com a fonament, exposava en la recomanació conforme al següent tenor:

"L'art. 42.2 de la Llei 30/1992, de 26 de desembre, de règim jurídic i procediment administratiu comú, i la seua modificació posterior continguda en la Llei 4/1999, de 13 de gener, establix que: "el termini màxim per a resoldre les sol·licituds que es formulen pels interessats serà el que resulte de la tramitació del procediment aplicable en cada cas. Quan la norma de procediment no fixe terminis, el termini màxim de resolució serà de 3 mesos".

El dret a obtenir una resolució sobre el que es demana a l'administració imposa a esta un termini màxim per a resoldre, amb la finalitat d'evitar esperes interminables del ciutadà, baix pena d'aplicar regles del silenci positiu o negatiu. Clarament ho formula l'exposició de motius de la citada Llei "el silenci administratiu, positiu o negatiu, no ha de ser un instrument jurídic normal, sinó la garantia que impedisca que els drets dels particulars es buiden de contingut quan la seua administració no atenga eficaçment i amb la celeritat deguda les funcions per a les quals s'ha organitzat".

L'administració està obligada a respondre al ciutadà que acudix a ella, sense donar més del que pot i ha de fer, però tampoc menys del que raonablement pot esperar-se, i el mínim que ha d'oferir al ciutadà és una resposta directa, ràpida, exacta i legal. Estem, doncs, davant una de les manifestacions legislatives del dret a obtenir una resolució expressa dins de termini.

L'obligació administrativa de complir escrupolosament amb les normes que regixen els procediments, i tenir la màxima cura en tots els tràmits que constituïxen l'expedient, prové directament del manament constitucional de l'art. 103 d'una administració eficaç que servix amb objectivitat els interessos generals i que actua amb submissió plena a la llei i al dret, una submissió que s'articula mitjançant la subjecció de l'actuació pública al procediment administratiu establit per la llei i segons els principis garantits per la Constitució Espanyola en el seu art. 9.3".

Tenint en compte el que antecedix i de conformitat amb el que hi ha previst en l'art. 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, es va formular recomanació a la Conselleria, puntualitzant que en situacions com l'analitzada s'extremen al màxim els deures legals que s'extrauen de l'art. 42 de la Llei 30/1992, de 26 de desembre, de règim jurídic i procediment administratiu comú."

La Conselleria d'Innovació i Competitivitat ens va informar que s'havia solucionat el problema plantejat, per la qual cosa es procedia al tancament de les investigacions d'acord amb el que disposa l'art. 30 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre.

La queixa núm. 010258 versava sobre l'escrit presentat pel Sr. D.M.Ch., en el qual manifestava que havia presentat davant el Servei Territorial d'Indústria sol·licitud de devolució de l'impost de vehicle i, per error en la fitxa tècnica del turisme, no havia rebut cap contestació, per la qual cosa sol·licitava la mediació de la Institució. Per tot el que hem exposat, vam haver de considerar que, en concórrer els requisits establits en la Llei 11/1988, de 26 de desembre del Síndic de Greuges, la queixa havia de ser admesa, per la qual cosa es va requerir informació a la Conselleria d'Indústria i Comerç.

Posteriorment, remés per l'esmentada Conselleria el corresponent informe, se li va donar trasllat a l'interessat per a al·legacions, sense que estes foren presentades. Del contingut de l'Informe, es desprenia que l'administració havia iniciat el corresponent expedient de Responsabilitat Patrimonial, de conformitat amb el que hi ha establit en la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú i del RD 429/1993, de 26 de març, pel qual s'aprova el Reglament dels Procediments de les Administracions Públiques en Matèria de Responsabilitat Patrimonial, tot això en relació amb la reclamació de l'interessat per a indemnització de danys i perjuís, deduïda com a conseqüència de l'error produït en la fitxa tècnica del vehicle, expedida pel Servei Territorial d'Indústria i Energia d'Alacant.

La queixa núm. 010428, presentada pel Sr. R.M.L., plantejava una qüestió relativa a la instal·lació elèctrica corresponent a la realització d'un garatge del qual no s'havia presentat el butlletí d'instal·lació en el Servei Territorial d'Indústria i Energia d'Alacant, per a la seua diligenciació, per la qual cosa des de l'any 1993 s'estava produint una greu clandestinitat en la contractació del subministrament, i es demanava la depuració de les responsabilitats corresponents.

No obstant això, de conformitat amb el que disposa l'art. 15.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora de la Institució, les queixes han de ser presentades en el termini màxim d'un any, comptador a partir del moment que el reclamant tinga coneixement dels fets objecte de la mateixa, i en este cas va tenir lloc el 1993.

Per consegüent, es va resoldre la inadmissió a tràmit de la queixa.

La queixa núm. 010524, presentada pel Sr. M.A.P.R., va obligar a sol·licitar al promotor que ens informara si s'havia dirigit o no a la Conselleria d'Indústria denunciant l'assumpte, i si s'escau, remetera els escrits i respostes rebudes en relació amb la queixa deduïda. Atés que havia transcorregut en excés el termini assenyalat sense que estos foren aportats, es va manifestar la impossibilitat de continuar la investigació, atés que l'actuació pública denunciada no semblava ser irregular o contrària als seus drets constitucionals.

La queixa núm. 010528, formulada per la Sra. M.C.A.L., va comportar la remissió a la promotora d'una comunicació nostra en què la informàvem de la impossibilitat d'admissió a tràmit, atés que la Institució no podia exercir tasques d'assessorament, sinó que la seua funció és intervenir quan s'observe una actuació de l'administració que signifique infracció de l'ordenament jurídic o una actuació il·legítima que impedisca o menyscabe l'exercici d'un dret constitucional.

La queixa núm. 010604, interposada pel Sr. G.T.C de P., exposava que des de 1995 l'agrupació de veïns que representava disposava per a l'explotació al seu compte d'instal·lació elèctrica amb el seu corresponent expedient en la Conselleria d'Indústria i Comerç.

Ens manifestava el promotor que Iberdrola SA, sense previ avís, va incomplir l'acord de 10 anys de vigència que tenia subscrit (fins a l'any 2005) i es va quedar amb la instal·lació elèctrica.

Això comportava que Iberdrola no acceptava la pròrroga del Conveni que establia la clàusula 5a del mateix.

L'interessat va indicar que, d'acord amb la clàusula 9a del Conveni, van sol·licitar al Servei Territorial la resolució de la controvèrsia amb Iberdrola SA, però este Servei no va acceptar intervenir en el sentit sol·licitat.

Per tot això, va ser remesa la documentació al Servei Territorial i es va demanar informe suficient referent a això.

Rebut informe del Servei Territorial a la Sindicatura, se li va donar trasllat a l'interessat i este va efectuar al·legacions en el termini conferit.

Cal recordar que el punt de partida de l'estudi de la queixa el constituïx el Conveni firmat el 28/02/95 entre l'empresa subministradora Iberdrola SA i l'Agrupació de Veïns, concretament, quant al que disposa en les seues estipulacions 5a i 9a.

L'estipulació 5a determinava “no obstant això anterior, s'establix la durada màxima per al present conveni de 5 anys, i esta durada serà prorrogada per un altre període igual, a petició de qui cedix les instal·lacions, abans que acabe el primer, quan hi haja raons que ho justifiquen” i l'estipulació 9a prescriu que “ambdós parts se sotmeten al Servei Territorial d'Indústria i Energia d'Alacant per a solucionar les controvèrsies que puguen plantejar-se del seu estricte compliment”.

De la documentació concorrent no consta que quan va acabar el període de 5 anys, es fera petició de pròrroga, per la qual cosa, transcorreguts els 5 anys, el conveni perdia la seua vigència.

Per consegüent, en relació amb la postura del Servei Territorial de no entrar a conéixer les discrepàncies denunciades en considerar que el Conveni havia finalitzat, no s'observava que l'administració haguera realitzat una actuació que implicara infracció de l'ordenament jurídic o una actuació il·legítima que impedisca o menyscabe l'exercici d'un dret. La mera disconformitat o desacord amb una resolució administrativa, no podia per si sola, motivar la intervenció del Síndic.

De considerar l'interessat la necessitat d'impugnar tal resolució en via administrativa o judicial, havia de consultar un advocat en exercici.

En conseqüència, es va comunicar a l'interessat que es donava per conclosa la investigació.

La queixa núm. 010734, ha estat presentada pel Sr. I.V.M., i en la mateixa exposava, en essència, que havia presentat escrit, davant l'Excm. Ajuntament d'Alacant, en què demanava que esta Corporació Local actuara respecte a l'empresa Ibedrola. Per tot això sol·licita la intervenció de la Sindicatura, atés que d'acord amb el que establix l'art. 42 de la Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, concorre dret a obtenir la seua resposta mitjançant resolució expressa.

Es va admetre a tràmit i es va sol·licitar a l'Ajuntament afectat, que emetera el pertinent informe sobre la veracitat i raó dels fets.

Una vegada rebut es va donar trasllat del mateix a l'autor de la queixa.

En la queixa núm. 201193, de la qual vam donar compte en el nostre anterior Informe (Informe 2000, pàg. 444), havíem sol·licitat informe a la Conselleria d'Indústria i Comerç amb l'objecte de contrastar les al·legacions de la interessada, el vam rebre i li'n vam donar trasllat al ciutadà promotor de la queixa, i se n'ha resolt el tancament a la vista de les circumstàncies concurrents.

En la queixa núm. 200953 (Informe 2000, pàg. 443), es va resoldre el tancament de la queixa, ja que no es va poder deduir l'existència d'actuacions públiques que vulneraren els drets constitucionals.

10.2. Irregularitats en la inspecció tècnica de vehicles

En la queixa núm. 201000, de la qual vam donar compte en el nostre anterior Informe (Informe 2000, pàg. 442), havíem sol·licitat informe a la Conselleria d'Indústria i Comerç, i el Servei corresponent ens va comunicar que estava esbrinant els fets i, si escau, es procediria a l'obertura d'expedient sancionador; per la qual cosa es va procedir al tancament de la queixa.

En el precitat informe s'assenyala textualment que "s'estan portant a terme les actuacions oportunes per a l'esbrinament dels fets denunciats pel reclamant, que si escau podran originar l'inici del corresponent expedient sancionador o l'arxivament de les actuacions, i del seu resultat es donarà trasllat al Sr. J., en compliment del que hi ha disposat en l'art. 11.2 del citat Reial Decret 1398/1993, de 4 d'agost".

A la seua vista, es va resoldre el tancament de l'expedient de queixa referit.

La queixa núm. 010594, presentada pel Sr. E.A.C., denuncia irregularitats ocorregudes en la inspecció tècnica de vehicles (I.T.V.) de Castelló. Segons el promotor de la queixa, tot i haver presentat escrit denunciant els fets davant la Conselleria d'Indústria, i a pesar de l'excessiu temps transcorregut, no ha rebut resposta.

Es va sol·licitar informe detallat a la Conselleria d'Indústria.

11. OCUPACIÓ

11.1. Impossibilitat de realització de cursos de formació

La queixa núm. 010361, presentada pel Sr. J.M.B.A., exposava que havia intentat fer un curs d'ocupació laboral, el qual li havia resultat denegat, per tractar-se d'un pensionista; amb tot, estimava que es contravenia el seu dret a no ser discriminat per raó de la seua condició social.

El promotor de la queixa va acompanyar els documents que es van expedir en relació amb un curs d'aplicacions informàtiques, que li va ser denegat.

Com a conseqüència del que s'ha exposat anteriorment, es va requerir al promotor de la queixa l'aportació d'algunes dades complementàries, imprescindibles per al seu estudi. Atés que no aportaria estes dades es va resoldre l'arxivament de l'expedient.

La queixa núm. 010467 ha estat formulada pel Sr. C.L.C.M i altres quatre persones, i en la mateixa exposaven què, com a alumnes del Curs de Formació d'Ebenisteria, impartit pel Centre de Formació de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació, el curs va ser suspés i semblava que no es continuaria, ja que el professor es jubilava en el termini de dos mesos.

Els integrants del curs exposaven què eren parats, sense cap tipus de prestació ni ajuda econòmica, i que necessitaven la completa formació per a accedir a les ofertes de treball; per tot això i davant la incertesa creada, sol·licitaven la nostra intervenció, per a poder acabar el curs de formació, i en conseqüència l'adscripció del professor pertinent.

La queixa es va arxivar per la mateixa causa que l'anterior.

11.2. Escoles taller

La queixa núm. 010469 va ser iniciada pel Sr. .V.M.M. i la Sra. Ma-C.C.L. amb motiu que el Sr. V. M., de 60 anys i amb minusvalidesa superior al 33%, es troba en situació d'atur, cobra una pensió de 47.000 ptes./mes i la seua esposa, la Sra. C. de 54 anys, està igualment aturada des de 1996 sense percebre rendes de cap tipus, i que la seua situació econòmica és precària en extrem, atés que tenen una filla drogodependent i un nét en acolliment familiar sense remunerar. Per això van realitzar les proves per a ingressar en el Taller d'Ocupació Llombai, però no van ser seleccionats a pesar de la difícil situació econòmica per la qual travessen.

L'Ajuntament de Borriana va emetre informe sobre la queixa, després de la recepció de la qual es va tancar la queixa. Vam informar els interessats que, atés que no vam apreciar inadequada actuació d'esta Corporació, perquè s'havien aplicat correctament els

barems de selecció per a Escoles Taller i Programes d'Ofici que figuraven en l'Ordre de 23 de juny de la Conselleria d'Ocupació, Indústria i Comerç, precisament per la Comissió Mixta d'esta Conselleria i l'Ajuntament de Borriana, i no hi havia cap irregularitat en este procés.

11.3. Intermediació laboral

La queixa núm. 010752 va tenir origen en l'escrit que ens va dirigir el Sr. J.N. S. i en el qual ens feia saber que s'havia establit com a petit empresari de fusteria metàl·lica, per la qual cosa va haver de sol·licitar a l'INEM (en realitat, el Servei Valencià d'Ocupació i Formació) un treballador per a la seua petita empresa. La seua queixa venia en el sentit que la persona que li van remetre no complia les condicions que ell havia demanat, i era totalment incapaç per a realitzar adequadament el treball. I encara més, als pocs dies va ser donat de baixa per malaltia. Considerava que l'actuació de l'administració d'Intermediació Laboral i Sanitària era contrària als seus interessos i als de qualsevol persona que volguera crear ocupació.

Tramitada la queixa i sol·licitats i rebuts informes de la Direcció Territorial de Sanitat i Consum i d'Ocupació a Alacant es va donar trasllat dels mateixos a l'interessat perquè efectuara al·legacions, i es va tancar la queixa per considerar l'actuació de les administracions correcta, segons es desprén de l'informe que seguix a continuació:

"En relació amb la queixa referenciada més amunt, que té presentada en esta Institució, i una vegada rebuts els informes requerits a les Direccions Territorials de Sanitat i Consum i d'Ocupació, ens posem novament en contacte amb vosté a fi de donar-li coneixement del contingut dels mateixos, i li demanem que, en un termini de 15 dies, ens remeta les al·legacions o consideracions que respecte als citats informes estime convenients.

En concret, la Direcció Territorial de Sanitat i Consum s'ha dirigit al cap de la Secció d'Inspecció de Serveis Sanitaris de la zona que correspon a el Sr. A.F., qui indica que el procés d'incapacitat temporal iniciat és correcte segons el parer de la citada Inspecció.

Per la seua banda, la Direcció Territorial d'Ocupació, qui té encomanada la direcció dels serveis d'intermediació laboral adscrits al Servei Valencià d'Ocupació i Formació (SERVEF), atés que les competències que tenia l'INEM en la matèria han estat transferides a la Generalitat Valenciana, com dèiem, ens ha informat del procés de selecció en matèria d'ofertes de treball. Pel que fa a la qüestió plantejada en la seua queixa, ens indica que vosté va sol·licitar un oficial manyà i no un fuster metàl·lic, i que esta distinció és important ja que ambdós categories figuren separadament en la Classificació Nacional d'Ocupacions, aprovada per Reial Decret 917/1994. Es va realitzar una primera selecció de 21 demandants d'ocupació, dels quals finalment se li'n van remetre 4 perquè foren entrevistats per vosté, després d'això va elegir contractar el Sr. A.F., qui va superar el període de prova, atés que el contracte de treball no va ser rescindit en període corresponent. S'acredita que el Sr. F. ha treballat en altres tantes empreses amb quatre contractes com a oficial de primera de muntatges mecànics, com a oficial de primera, soldador muntador i dos com a mecànic de muntatges mecànics.

Finalment, l'administració ens manifesta que li va remetre un escrit en el qual es donava fi al procés selectiu, sense haver rebut cap observació al mateix."

11.4. Prevenció de riscos laborals

El Sr. D.M.C. va promoure la queixa núm. 012330. Una vegada admesa a tràmit ens vam dirigir a la Direcció Territorial d'Ocupació d'Alacant, a la qual vam exposar les inquietuds de l'interessat en el sentit que es va dirigir en sengles ocasions per mitjà de telefax a la Inspecció de Treball i a denunciar irregularitats en matèria de prevenció de riscos laborals en una obra de construcció situada a l'Alfàs del Pi en el cantó de la Urbanització S. R., en la carretera de la Nucia a l'Alfàs. Vam acompanyar còpia dels escrits a què s'ha fet referència, ja que l'interessat ens comunica que no ha tingut notícies sobre si s'ha iniciat o no alguna actuació inspectora.

Hem rebut informe de l'administració afectada per al seu trasllat a l'interessat.

11.5. Altres motius

La queixa núm. 010502 presentada per la Sra. M.B.S. sol·licitava que després d'haver esgotat totes les vies amistoses i legals i a l'empara dels drets constitucionals que li havien estat lesionats, fóra restituïda en el lloc de treball que li havia estat negat de forma indigna en el moment més crític de la seua vida laboral i personal.

Referent a això, li vam comunicar a la Sra. B.:

"Hem d'informar-la que el Decret Legislatiu 2/1995, de 7 d'abril, pel qual s'aprova el Text Refós de Procediment Laboral (BOE d'11 d'abril) regula, en el seu títol V, la conciliació prèvia com a forma d'evitació del procediment laboral. D'acord amb la documentació que amablement ens ha remés, es deduïx que el 23 de novembre de 2000 es va celebrar acte de conciliació davant el Servei de Mediació i Conciliació (SMAC) de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació.

El citat acte de conciliació va concloure "amb avinença" entre les parts (vosté i la Ciutat de les Arts i les Ciències, SA), i es va declarar la improcedència de l'acomiadament i es va acordar en els termes prevists en l'Estatut dels Treballadors una indemnització (i no es va optar per la readmissió), i va quedar extingida la seua relació laboral amb l'empresa".

Del detallat estudi de la queixa i de la documentació aportada no va poder deduir-se l'existència d'actuacions públiques que vulneraren els seus drets constitucionals, per la qual cosa es donava per conclosa la tramitació.

La queixa núm. 010503 ha estat presentada per la Sra. P.L.M., que plantejava problemàtica concernent a formulació de petició d'ocupació des de l'any 1995, sense que fins a la data haja estat atesa; no obstant això, s'ha observat que no s'acredita de

forma puntual haver iniciat davant l'administració pública les actuacions pertinents per al reconeixement dels drets laborals.

Per tant, li vam suggerir que es dirigira prèviament a l'administració pública o organisme competent en la matèria, on li podrien proporcionar una adequada informació sobre la qüestió plantejada.

X. QUEIXES NO ADMESES

Introducció

En este epígraf recollim les queixes que, tot i haver estat presentades en la Institució, no van ser susceptibles de ser admeses, atés el que disposa l'art. 17 de la Llei 11/88, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, que establix:

"1. El Síndic de Greuges no admetrà a tràmit les queixes anònimes i rebutjarà aquelles en les quals s'advertisca mala fe, falta de fonament, inexistència de pretensió, com també aquelles altres la tramitació de les quals poguera perjudicar el legítim dret d'un tercer o bé que el contingut de les mateixes excedisca la seua competència.

2. No entrarà en l'examen individual d'aquelles queixes sobre les quals estiga pendent resolució administrativa o judicial definitiva i el suspendrà si, una vegada iniciada la seua actuació, fóra interposada per persona interessada denúncia, querella criminal o demanda davant els tribunals ordinaris sobre els mateixos fets".

En relació amb les causes d'inadmissió de queixes que exposem a continuació, es comptabilitzen un total de 89 queixes.

1. Assumpte sotmés a jutges i tribunals

Les queixes formulades pels ciutadans, l'objecte de les quals estava pendent de resolució judicial ferma en el moment de la seua presentació davant esta Institució, o bé es discrepava de tals resolucions judicials ja produïdes, s'identifiquen amb les següents referències: núm. 010491 —disconformitat amb sentència d'un jutjat de Castelló de la Plana; 010367 —disconformitat amb el contingut d'un recurs de cassació que es tramita davant el Tribunal Suprem; 010172 —disconformitat amb sentència d'un jutjat d'Alacant; 010184, 010284 i 010430 —disconformitat amb sentència d'un jutjat d'Alacant i s'ha interposat recurs en tramitació davant el Tribunal Superior de Justícia; 010137 —discrepància amb actuacions d'un jutjat penal de València. Un total de 8 queixes.

2. Queixes anònimes

La Sra. A.B.F. va presentar una queixa en la qual no es constatava la voluntat de l'interessat que la mateixa s'haguera dirigit a la Institució. Li vam comunicar el que disposa l'art. 15 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora de la Sindicatura de Greuges, que establix "Les queixes o denúncies que es dirigisquen al Síndic de Greuges hauran de ser formulades pel propi interessat..."

3. No-admissió per queixa d'autoritat

En la queixa núm. 010175, formulada per la Sra. A.G.O. i F.B.H., en qualitat de regidors de l'Ajuntament de Silla, es va exposar a la Institució l'existència d'obstrucció de funcions de determinats regidors de l'equip de govern, per la qual cosa la Institució va haver de recordar-los que, de conformitat amb el que disposa l'art. 10 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, tota persona que invoque un interés legítim podrà dirigir-se a esta Institució, amb l'excepció prevista en el seu paràgraf segon: "no podran presentar queixa davant el Síndic de Greuges les autoritats administratives en matèries relacionades amb els assumptes de la seua competència".

Esta limitació d'accés porta causa directa del concepte institucional del Síndic de Greuges constituït amb la finalitat de vetlar pels drets i les llibertats constitucionals i estatutaris dels ciutadans en les seues relacions amb les administracions públiques o els ens subjectes a la seua tutela (art. 24 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana i 1r en relació amb l'art. 12, ambdós de la Llei del Síndic de Greuges).

L'actuació d'esta Institució està configurada de manera que els ciutadans apareixen com a subjectes actius de la seua actuació i les autoritats que representen a l'administració, són el subjecte passiu que, sense haver-la instat, mereixen ser objecte de l'activitat investigadora i de les conclusions procedents d'esta magistratura de garantia.

En conseqüència, els vam comunicar la impossibilitat d'intervenir en relació amb la problemàtica plantejada i el consegüent arxivament de la queixa, i els vam explicar que

els conflictes que sorgisquen entre les distintes autoritats i òrgans administratius, han de resoldre's a través de les vies democràtiques i jurídiques oportunes, entre les quals no es troba la intervenció mediadora d'esta Institució.

Idèntic plantejament per a resoldre la seua inadmissió a tràmit es va produir respecte a les queixes identificades amb el núm. 010264, 010819, 010864, 010950 i 012343 que es van formular per regidors respecte al funcionament dels seus ajuntaments.

Com també les queixes núm. 010632 i 010539, que van presentar dos alcaldes en matèries relatives a competències municipals, fan un total de 8 queixes.

4. Per plantejament d'assumpte jurídic privat

La queixa núm. 010101, ha estat presentada pel Sr. A.S.R. que va exposar un assumpte concernent a competència deslleial, regulat en la Llei de patents i marques. La Institució li va respondre que solament tena competència per a supervisar les actuacions de les distintes administracions públiques valencianes, i que no pot intervenir en els assumptes en els quals aquelles no hagen intervingut, ja que no té facultats per a això.

Una vegada apercebut que es tractava d'un assumpte de caràcter juridicoprivat, es va indicar la necessitat de plantejament del mateix davant els tribunals ordinaris de justícia, en via civil o penal; i amb tot la possibilitat d'acudir en consulta a un advocat de lliure elecció o, si concorren els requisits necessaris, sol·licitar advocat en torn d'ofici.

En idèntic sentit, també es va resoldre la inadmissió de les queixes núm. 010158, 010159, 010160, 010315, 010764, 010858, 010989, 010959, 012331, 010838, 012342, 010714, 010033, 010127, 010320, 010415, 010501, 010518, 010240, 010274, 010286, 010332, 010422, 010486, 010764, 010397, 010208, 010773, 010845, 012350. Fan un total de 30 queixes.

5. Per formulació extemporània

La queixa núm. 010024, presentada pel Sr. J.A.M.G., plantejava la sol·licitud efectuada per l'interessat davant el Departament de Publicacions de l'Ajuntament d'Elx, en la qual sol·licitava l'adquisició i remissió d'un llibre publicat pel propi Ajuntament el 1993, per resultar-li de summe interés per als seus estudis d'Enginyeria.

Atés que la sol·licitud davant el propi Ajuntament va ser presentada l'any 1998, i a la data actual encara no s'havia obtingut resposta, es dirigia a la Institució per a sol·licitar la nostra intervenció.

No obstant l'estudi de la qüestió plantejada, vam haver de comunicar-li a l'interessat la impossibilitat d'intervenció d'esta Institució, que encara que comprenia la legítima preocupació del sol·licitant, no tenia altra alternativa d'actuació que donar compliment al que disposa la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, en virtut de la

qual les queixes han de ser presentades en el termini màxim d'un any, comptador a partir dels tres mesos que el reclamant no haja obtingut resposta de l'administració.

6. Per no ser constitutiva de queixa

La queixa núm. 010075, presentada pel Sr. C.D.T., exposava qüestions concernents a diverses consultes respecte a la nova Llei d'enjudiciament civil.

Una vegada examinats els seus antecedents i les dades ressenyades a este efecte, vam comunicar al promotor l'obligatorietat d'abstenció sobre l'assumpte, atés que el Síndic de Greuges té encomanada exclusivament la supervisió i el control de les administracions públiques en defensa dels drets reconeguts en el títol I de la Constitució Espanyola i de l'Estatut d'Autonomia, segons el que hi ha establit en l'art. 24 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, per la qual es regix la Sindicatura, i s'esdevenia que la qüestió plantejada no podia ser subsumida en la normativa referenciada.

Així mateix es va assenyalar referent a això la possibilitat de formular consulta a advocat en exercici o, fins i tot, si reunia els requisits establits a este efecte, sol·licitar al Col·legi d'Advocats de València la designació de lletrat d'ofici.

En idèntics termes ha estat evacuada la queixa núm. 010023, formulada pel Sr. E.F.I., que tampoc va poder ser subsumida en cap dels supòsits prevists en les normes d'aplicació de la Institució.

7. Per no determinar pretensió concreta

En relació amb l'escrit de queixa núm. 010605, presentat pel Sr. A.C.M., vam haver de comunicar-li que la Institució del Síndic de Greuges va ser creada per l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana com a defensora dels drets fonamentals dels ciutadans, quan han estat vulnerats o posats en perill per actuacions de l'administració pública valenciana i dels òrgans i serveis que d'ella depenen.

No obstant això, pel que fa a l'assumpte plantejat pel promotor, no ha estat possible la intervenció del Síndic, atés que no s'ha determinat una pretensió concreta que motive tal intervenció.

La disconformitat amb l'actuació professional de tres lletrats en torn d'ofici que li havien estat assignats a l'autor de la queixa núm. 010658 va ser inadmesa, ja que, segons vam comunicar al Sr. R.D.L.R., qualsevol queixa sobre l'actuació d'advocats en torn d'ofici ha de ser posada en coneixement de la Comissió d'Assistència Jurídica Gratuïta del propi Col·legi i correspon als distints òrgans col·legials l'adopció de les mesures que procedisquen, i no constava que haguera exhaurit esta via.

Igualment, i sobre la base dels mateixos arguments, es va arxivar la queixa núm. 010458, l'eix central de la qual era la discrepància del seu autor amb l'actuació professional d'un lletrat.

8. Per no-aportació de dades de l'interessat

S'ha resolt la inadmissió a tràmit de les queixes que s'identifiquen a continuació, per no aportar els seus promotors les dades o els documents requerits per esta Institució, que es consideraven imprescindibles per a iniciar l'estudi de la problemàtica que se'ns plantejava. Especialment, en diversos casos s'ometia la firma de l'interessat com a requisit exigit en l'article 1.51. de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, i en altres queixes no es va aportar la documentació que va determinar la relació juridicoadministrativa sobre la qual es basava la pretensió de l'escrit de queixa. Les referides queixes són: 010452, 010531, 010538, 010788, 010871, 010438, 201278, 010223, 010435, 010522, 010707, 010664, 010584, 010711, 010573 (acumulades núm. 010574 a 010576), 010613, 010617, 010621, 010762, 010209, 010370, 010892, 010297, 010137, 010792. Un total de 28 queixes.

9. Altres causes d'inadmissió

El malestar pel contingut de la felicitació institucional d'una universitat de la Comunitat Valenciana era el motiu de la reclamació que per escrit ens va dirigir l'autor de la queixa núm. 010028 i, tot i compartir els seus comentaris sobre la necessitat que les institucions públiques siguen les que han de donar exemple en les seues actuacions de tolerància i respecte a les creences de tots i cadascun dels ciutadans, no va ser possible admetre la queixa, ja que la qüestió sotmesa a la nostra consideració excedia les competències de la Institució.

A l'autora de la queixa núm. 010006, disconforme amb l'horari del Museu MARQ, amb seu a Alacant, li vam comunicar la impossibilitat d'admetre la seua queixa, ja que l'assumpte plantejat havia d'emmarcar-se en l'àmbit de la capacitat autoorganizativa de l'administració pública, la valoració de la qual excedix les competències del Síndic de Greuges.

Tot i comprendre la preocupació i la difícil situació econòmica i social per la qual travessa Argentina, hem de comunicar en el cas plantejat en la queixa núm. 010735, que excedix l'àmbit de competències del Síndic de Greuges, motiu pel qual no va ser possible entrar a conéixer sobre el fons de la mateixa, ja que no s'al·legava cap acte o resolució de l'administració pública valenciana que poguera ser objecte de la nostra supervisió.

Un veí de València mostrava la seua preocupació en la queixa núm. 010366 pel fet que la Llei Valenciana per la qual es regulen les unions de fet exclou en el seu art. 2.d "els parents en línia recta per consanguinitat..." del concepte d'unions de fet. No obstant això, l'assumpte plantejat no era en si mateix una actuació administrativa susceptible de la nostra supervisió, ja que el desenvolupament, si escau, de la vigent Llei d'unions de fet correspon a les Corts Valencianes en ús de la seua potestat legislativa que, evidentment, queda exclosa de les competències que té assignades el Síndic de Greuges,

l'àmbit de les quals se centra en la supervisió de l'administració pública valenciana, raó per la qual va haver de determinar-se la no-admissió de la queixa.

No va ser possible la nostra intervenció en la queixa núm. 010061, ja que el Síndic de Greuges no pot, per excedir el seu àmbit de competències, intervenir en les decisions de la Junta Directiva de l'E.C.N., ja que excedix l'àmbit de les seues competències i, a més, es tracta d'una societat privada amb els seus propis estatuts i normes.

CAPÍTOL SEGON

QUEIXES REMESES AL DEFENSOR DEL POBLE

XI. QUEIXES REMESES AL DEFENSOR DEL POBLE

Introducció

En este capítol relacionem les queixes formulades respecte a l'administració de l'Estat i altres administracions públiques excloses de l'àmbit territorial del Síndic de Greuges.

L'actuació que ha de seguir esta Institució respecte a l'administració de l'Estat es troba delimitada en l'art. 12, apt. 2 i 3 i art. 14 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, en concordança amb el que disposa la Llei Orgànica 36/1985, de 6 de novembre, en la qual es regulen les relacions de la institució estatal i les figures dels comissionats autonòmics.

En este exercici s'han remés al Defensor del Poble 106 queixes, ja que en les mateixes constava com a actuant l'administració general de l'Estat.

A tall de resum, convé assenyalar que, en relació amb el funcionament dels jutjats i tribunals, s'han tramitat un total de 6 queixes.

Altres queixes remeses són:

- al Ministeri de Justícia: 13 queixes
- al Ministeri de l'Interior: 36 queixes, de les quals 21 són relatives a estrangeria
- al Ministeri de Sanitat: 1 queixa
- al Ministeri de Cultura: 1 queixa
- al Ministeri d'Hisenda: 3 queixes

- al Ministeri de Foment: 9 queixes
- al Ministeri de Medi Ambient: 8 queixes
- al Ministeri de Treball i Assumptes Socials: 19 queixes
- al Ministeri d'Economia: 5 queixes
- al Ministeri d'Afers Estrangers: 1 queixa
- al Ministeri d'Administracions Públiques: 1 queixa.

Destaca el nombre de queixes pertanyents a l'àmbit de l'administració d'Interior i les 19 queixes concernents a Treball i Assumptes Socials, com també les remeses per a la seua tramitació als Ministeris de Justícia i Foment amb 13 i 9 queixes, respectivament.

Continua, respecte a l'any 2000, el descens de les denúncies referents a l'ús del valencià en l'administració perifèrica.

Descendix també el nombre de reclamacions sobre l'ocupació pública estatal i les queixes que al·ludixen a sancions de trànsit; augmenten, per contra, les queixes relatives al funcionament dels jutjats i tribunals.

Cal constatar que entre les queixes presentades, relatives a altres comunitats autònomes, han estat remeses una al Justícia d'Aragó i una altra al Procurador del Comú de Castella-Lleó.

En este capítol volem posar l'accent en l'increment que observem amb preocupació respecte a les queixes relatives a estrangeria.

El criteri seguit respecte a les queixes presentades davant el Síndic de Greuges relatives a l'aplicació de la política d'immigració per part de l'administració estatal és remetre-les òbviament al Defensor del Poble, juntament amb les consideracions que s'estimen necessàries respecte als assumptes plantejats; de vegades, però, a causa de la urgent necessitat dels ciutadans, generalment no comunitaris, que es dirigixen al Síndic de Greuges, ens posem en contacte amb l'administració competent amb la finalitat de resoldre amb caràcter immediat l'assumpte plantejat, o fem gestions puntuals per a donar una via de solució ràpida.

A Espanya, igual que en altres països de la Unió Europea, existix una considerable immigració il·legal que beneficia els traficants ben organitzats i els empresaris sense escrúpols.

Per a evitar la marginació, la pobresa, l'explotació laboral i que les ja precàries condicions de vida de la població immigrant s'agreugen i es facen cròniques és, en principi, necessària la normalització documental d'esta població, ja que d'això depén que puguen exercir plenament els drets que la nostra Carta Magna els reconeix, com ara l'accés als recursos socials, sanitaris, educatius, laborals, d'habitatge, etc. i que, de cap manera, no estan vedats als immigrants. Per este motiu, diversos països europeus, entre ells Espanya, van recórrer a mesures de regularització o d'amnistia d'esta immigració il·legal, que a Espanya es va canalitzar a través del procés de regularització d'immigrants previst en la Disposició Transitòria Primera de la Llei 4/2000, desplegada pel Reial Decret 239/2000, de 18 de febrer, i sobre el subsegüent procés de revisió

regulat pel Reial Decret 142/01, de 16 de febrer, com també sobre les distintes situacions produïdes amb anterioritat a l'entrada en vigor de la Llei 8/2000 (de reforma de la Llei 4/2000).

A la Comunitat Valenciana, a més, es va subscriure, amb data 25 d'abril de 2001, un Acord entre la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana i el moviment associatiu a favor de la immigració, amb la finalitat de contribuir a solucionar la urgent i difícil situació de la població immigrant en la nostra Comunitat Autònoma, a través d'una Comissió Tècnica Paritària formada per representants del moviment associatiu a favor dels immigrants i per tècnics de l'administració general de l'Estat adscrits a la Delegació del Govern en la nostra Comunitat, com a òrgan competent en matèria d'exempcions de visat, autoritzacions i permisos de treball i residència de ciutadans estrangers i així donar compliment a l'art. 69 de la Llei d'estrangeria que expressament determina "el suport dels poders públics als sindicats, organitzacions empresarials i a les ONG que afavorisquen la integració social dels immigrants, i de conformitat amb la funció mediadora que l'apartat 5é del mateix atribuïx al Síndic de Greuges, i després de tenir coneixement que el procés extraordinari per a la regularització d'immigrants finalitzaria el 31 de juliol de 2001, en entrar en vigor el Reglament de la Llei d'Estrangeria, es van portar a terme nombrosos contactes amb les parts firmants del citat Acord, i fonamentalment amb la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana a fi d'encarir-li, perquè, en el marc de les seues competències i amb criteris de màxima generositat, arbitre totes les mesures que siguen necessàries per a concloure el procés de regularització, i que no s'escatimen mitjans materials i humans per a resoldre amb promptitud tots els expedients d'immigrants que s'hagueren formalitzat durant el procés obert a este efecte.

Es va acordar l'obertura de diligències informatives per a dur un seguiment de les queixes que van presentar davant esta Institució el moviment associatiu i sindical com a conseqüència del tancament del procés de regularització d'immigrants, a les quals se'ls va donar el núm. de registre general 010656 i el particular 010001.

Estes queixes, de conformitat amb la Llei reguladora del Síndic de Greuges, que limita la seua actuació a la supervisió de les administracions públiques valencianes i li impedix entrar a conéixer, quan, com en este cas, l'administració afectada és la de l'Estat, i concretament la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana, van ser remeses al Defensor del Poble juntament amb la documentació complementària.

Ens vam dirigir a la Delegació del Govern, tot invocant la funció mediadora del Síndic de Greuges, a fi de demanar informació sobre els expedients presentats davant les oficines d'Estrangeria radicades a la Comunitat Valenciana i sobre els terminis en què previsiblement estaria conclòs el procés.

Atenent a l'escrit d'esta Sindicatura de Greuges, la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana ens va participar el següent:

"1. Estat de situació dels processos extraordinaris.

a) Procés de regularització, previst en la Disposició Transitòria Primera de la Llei 4/200, desplegada pel Reial Decret 230/2000, de 18 de febrer.

Sol·licituds presentades:	- Alacant	10.511
	- Castelló	3.295
	- València	9.457
	- Total Comunitat	23.263

Tots estos procediments estan resolts.

b) Procés de revisió, regulat pel Reial Decret 142/2001, de 16 de febrer.

Revisions d'ofici:	- Alacant	2.801
	- Castelló	208
	- València	1.853
	- Total Comunitat	4.862

Tots estos procediments estan resolts.

c) Procés d'arrelament, derivat del compromís subscrit el 25 d'abril de 2001, entre la Delegació del Govern i el moviment associatiu a favor dels immigrants i situacions produïdes amb anterioritat a l'entrada en vigor de la Llei 8/2000, de reforma de la Llei 4/2000.

-	València:	
	- expedients presentats	22.931
	- expedients resolts	8.521
-	Castelló:	
	- expedients presentats	11.817
	- expedients resolts	6.047
-	Alacant:	
	- expedients presentats	21.817
	- expedients resolts	8.759
-	Total Comunitat:	
	- expedients presentats	56.565
	- expedients resolts	23.327

2. Mesures implementades per a agilitar la gestió administrativa en les oficines d'estrangers:

Amb la finalitat de millorar la gestió administrativa i augmentar la capacitat de resolució d'expedients en matèria d'estrangeria, particularment el procés d'arrelament en

curs, s'han engegat en les oficines d'estrangeria una sèrie de mesures que s'exposen a continuació:

a) Canvi de la targeta d'estrangers al nou model, amb un format similar al DNI, l'expedició i lliurament del qual es fa en les comissaries de policia.

El nou model es va implantar el passat 15 de desembre de 2001. Implica un esforç organitzatiu, del qual deriva una desconcentració en benefici dels interessats, que poden acudir a llocs pròxims al seu domicili sense necessitat de desplaçar-se per a este tràmit a la capital. D'altra banda, alleugerix la càrrega de treball de les oficines, que poden concentrar els seus recursos en la resolució d'expedients d'arrelament.

En el cas de la província de València, les comissaries que expedixen les noves targetes són les d'Alzira, Gandia, Ontinyent, Sagunt i València-Patraix.

b) Incorporació d'una nova aplicació informàtica d'estrangeria, que simplifica de forma notable les tasques d'enregistrament d'expedients i de control. Esta aplicació ha estat elaborada pel Ministeri d'Administracions Públiques i la incorporació s'ha implementat el passat 22 de gener de 2002, i es troba operativa.

Cal destacar l'esforç de formació i el maneig de la nova aplicació realitzat pel personal de les oficines d'estrangeria, sense interrompre la gestió diària i l'atenció al públic.

c) Mecanització de les tasques burocràtiques d'imprimir, ensobrar i traslladar a correus les resolucions i comunicacions, amb la mateixa finalitat de rendibilitzar al màxim els recursos humans de què es disposa. Esta mesura, els treballs preparatoris de la qual s'estan realitzant, es concretarà el 15 de febrer de 2002.

d) Proposta de creació de 2 oficines d'estrangeria delegades en la província de València, realitzada als serveis centrals del Ministeri de l'Interior i del Ministeri d'Administracions Públiques, per a descongestionar l'única oficina d'estrangers actual.

e) Implantació del sistema de cita prèvia, destinat a racionalitzar la tasca d'atenció al públic.

f) Assignació del complement de productivitat al personal funcionari de l'Oficina d'Estrangers de València, augmentant la seua jornada i dedicació a 40 hores setmanals.

g) Programa d'enregistrament de dades en jornada de vesprada en l'oficina d'estrangeria per part de personal funcionari d'altres unitats de la Delegació del Govern, des de gener de 2002.

h) Pla de xoc de la Direcció General de la Policia, que es concreta en l'enregistrament intensiu de dades, jornada de matí i vesprada per part de funcionaris de les comissaries provincials de policia.

i) Reforç de personal, mitjançant contractacions a través de l'INEM, el procés selectiu del qual està previst per al pròxim mes de març 2002.

3. Previsió de conclusió del procés d'arrelament:

Seguint les indicacions del Ministeri de l'Interior, a través de la Delegació del Govern per a l'Estrangeria i la Immigració, hi ha la previsió de finalitzar el procés d'arrelament en data 31 de març de 2002. L'esforç de les Oficines d'Estrangeria i la virtualitat de les mesures implementades es concentren en este objectiu.

Això no obstant, és possible que per la pròpia naturalesa de qualsevol expedient administratiu, en el qual incidixen les circumstàncies dels interessats, el procés d'arrelament no estiga acabat en la seua totalitat però sí en el 90% de les sol·licituds.

Donem compte, així mateix, d'actuacions que amb caràcter urgent ens van permetre resoldre satisfactòriament la queixa subscrita per Alicante Acoge, en representació d'un ciutadà peruà, i que es va incorporar a la queixa núm. 010656 i diligències informatives 0001, en la qual substancialment exposava els següents fets i consideracions:

- Que amb data 5 de juny havien tramitat un permís de treball i residència pel règim general d'un ciutadà peruà, per a tenir cura d'un espanyol afectat d'un càncer terminal.

Tots els documents exigits per la normativa vigent referent a això, incloent la sol·licitud de visat en el Consolat Espanyol a Lima, van ser presentats davant l'oficina d'estrangers, i van justificar també la necessitat urgent de l'empresari espanyol malalt, de ser assistit per un vetlador de forma permanent, ja que la gravetat de la malaltia i el seu ràpid avanç quedava suficientment acreditat pel fet que al juny, el certificat de minusvalidesa era del 33%, mentre que solament uns mesos després se li'n reconeixia un 68%.

A pesar de les gestions realitzades per la ONG Alicante Acoge, l'expedient no havia estat resolt, a causa de l'enorme volum d'expedients presentats amb motiu del procés extraordinari de regularització d'immigrants que estaven desbordant les oficines d'estrangeria a la Comunitat Valenciana.

De conformitat amb la funció mediadora que l'Acord subscrit entre la Delegació del Govern de la Comunitat Valenciana i el moviment associatiu a favor de la immigració, de data 25 d'abril de 2001, atorga al Síndic de Greuges, i tenint en compte raons d'extremada urgència relatades, ens vam dirigir via fax a la Subdelegació del Govern a Alacant per a demanar d'informació tot apel·lant a raons humanitàries, sobre l'estat en què es trobava l'expedient del ciutadà peruà i el termini en què es resoldria.

La Subdelegació del Govern a Alacant va contestar amb rapidesa al nostre requeriment, i ens va comunicar que havien informat favorablement, via fax, a la Direcció General d'Assumptes Consulars i Protecció d'Espanyols en l'Estranger del Ministeri d'Afers Estrangers, a l'efecte de concessió del visat de residència corresponent, perquè una vegada que el tinguera a les seues mans, anara a l'oficina d'estrangers per a resoldre favorablement l'expedient i que li lliuraren la nova targeta d'estrangers.

Alicante Acoge, a qui vam donar trasllat de la comunicació rebuda, ens va fer arribar un calorós agraïment per la "intervenció ràpida i eficaç portada a terme a la vista dels motius exposats", i vam donar per conclòs l'expedient.

Respecte a Estrangeria, també convé ressaltar les conclusions adoptades per les Institucions dels Defensors del Poble Autonòmics reunits a Canàries el 16 de febrer de 2001:

"La integració social dels estrangers, i en particular dels treballadors immigrants, té actualment una gran repercussió social, sobretot després de l'aprovació de la Llei Orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la reforma de la mateixa operada per la Llei Orgànica 8/2000, de 22 de desembre.

En este context, les institucions dels defensors del poble d'Andalusia, Aragó, Canàries, Catalunya, Galícia, País Basc i València, ens hem reunit a Canàries, amb l'objectiu de compartir experiències de treball, punts de vista i projectes entre les institucions parlamentàries, d'àmbit autonòmic, de defensa i garantia dels drets fonamentals de les persones. Per la seua banda, el Procurador del Comú de Castella-Lleó s'adherix a les conclusions d'este document.

No és el nostre objectiu pronunciar-nos sobre l'adequació de la reforma de la Llei 4/2000 als principis constitucionals de respecte als drets humans declarats universalment, ni tan sols sobre l'encert o el desencert d'esta reforma per a regular la realitat conforme a estos principis. L'adequació de la norma, en termes sociopolítics, serà jutjada en la seua aplicació diària pels distints departaments de l'administració estatal, per cada administració local o autonòmica, per cada organització no governamental, per cada operador social i, en definitiva, per cadascuna de les persones afectades per la mateixa.

Més enllà del debat sobre la vigent Llei, els defensors i defensores aquí reunits vam considerar que la integració social dels estrangers ha de respectar la pluralitat cultural dels immigrants i de la societat d'acollida. Un factor fonamental per a la integració ha de ser el coneixement del conjunt de drets i obligacions que corresponen als immigrants en la seua nova qualitat de ciutadans de la comunitat, en l'accepció més àmplia del concepte de ciutadania.

Els defensors i les defensores del poble participants en estes Jornades, en exercici de les nostres funcions en defensa dels drets humans i a la vista de l'experiència del treball quotidià de les nostres institucions en matèria d'immigració, vam destacar les següents conclusions:

1. La prioritat de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat és la seguretat ciutadana i la lluita contra el delicte. En este sentit, vam considerar que estes forces no han de perseguir les persones estrangeres en situació irregular a Espanya, sempre que no hagen realitzat activitats delictives ni tinguen un procés penal en curs, mentre no concloguen els procediments de regularització.

Així mateix, entenem que no ha de portar-se a terme l'expulsió d'estrangers que es troben en un procediment penal per falsificació de documents relacionats amb la seua sol·licitud de regularització, fins que es dicte sentència ferma condemnatòria pel jutge competent.

2. Després del procediment per a la regularització d'estrangers, portat a terme en compliment del manament derivat de la Disposició Transitòria Primera de la Llei Orgànica 4/2000, d'11 de gener, un nombre considerable de persones seguix sense tenir regularitzada la seua situació.

Trobar una solució a este problema exigix realitzar un esforç d'interpretació, tan generosa com siga possible, del marc jurídic disposat en la Llei Orgànica 4/2000, d'11 de gener, reformada per Llei Orgànica 8/2000, de 22 de desembre, i en la normativa de desplegament, a fi de regularitzar l'estada dels immigrants que es troben efectivament a Espanya, d'acord amb les fórmules previstes en la normativa vigent.

3. A fi d'harmonitzar el procés d'integració d'immigrants, és necessària la participació de les comunitats autònomes, realitzant propostes a l'administració de l'Estat d'acord amb les ofertes de treball existents i de la política que cada comunitat autònoma considere que satisfarà de manera més adequada el creixement de la integració dels immigrants en el seu teixit social i econòmic, tal com establix l'article 39 de la Llei Orgànica 4/2000, d'11 de gener, reformada per la Llei Orgànica 8/2000, de 22 de desembre.

4. L'administració de l'Estat ha de preveure un procediment específic de resolució de l'autorització de residència i de treball que no obligue l'immigrant a retornar al seu país d'origen per a recollir un visat d'entrada que, en definitiva, expedix la pròpia administració espanyola. Este desplaçament comporta a més, en la major part dels casos, una despesa que no pot assumir l'immigrant que demana la seua regularització.

Igualment, és necessari que s'agiliten els terminis habituals de tramitació dels permisos de treball i d'autorització de residència, actualment excessivament perllongats, i que s'habiliten per a això els mitjans personals i materials adequats.

5. La nova Llei d'estrangeria, en els seus articles 6 i 12, preveu l'empadronament com a mitjà perquè els estrangers que es troben residint habitualment a Espanya, encara que no disposen de residència legal, puguen exercir determinats drets.

Esta voluntat de la Llei ha de traduir-se en una política activa per part dels ajuntaments, dirigida a reflectir en l'esmentat registre administratiu, el padró, el domicili de les persones que viuen en el seu municipi com a prova d'este domicili habitual.

Però esta inclusió en el padró no pot quedar limitada de cap manera als estrangers que hagen adquirit la situació legal de residents, siga temporal o permanent, i oblidar el nombrós col·lectiu que es troba a Espanya i no ha arribat a esta situació de residència legal.

De tota la normativa tant legal com reglamentària, com també de les instruccions dictades pel Ministeri de Presidència, pot desprendre's clarament la possibilitat de donar

d’alta en el padró aquelles persones que residixen habitualment en un municipi i no tenen el títol que els habilite legalment per a esta residència.

6. El col·lectiu d'immigrants menors d'edat ha de tenir un tractament específic que considere la seua major vulnerabilitat i millors possibilitats d'integració social, a més dels drets que es reconeixen a qualsevol estranger en la seua mateixa situació. Per a això cal que les administracions públiques eliminen qualsevol obstacle que impedisca l'accés dels mateixos a totes les prestacions de caràcter sanitari, educatiu, d'orientació per a la inserció laboral, etc., en les mateixes condicions que els nacionals.

Així mateix, es constata en algunes comunitats autònomes que tant en el moment de l'arribada dels menors, com en la seua estada posterior sofrixen la falta de centres i la massificació i manca de mitjans dels ja existents. Per això, es fa necessària la creació de nous centres específics i l'adaptació i dotació dels quals ja es troben en funcionament, en el marc establit per les normes referents a menors, tant estatals com autonòmiques.

7. En relació amb totes les institucions públiques que gestionen habitatges d'acollida per a les dones que han patit violència domèstica, vam considerar que l'administració ha de prestar assistència a les dones immigrants que es veuen obligades a abandonar la seua llar per a protegir-se de les agressions de les seues parelles —acollint-les juntament amb els seus fills i filles— en els pisos destinats a este efecte. I des de la perspectiva de la defensa dels drets humans, esta assistència ha de proporcionar-se en idèntiques condicions que a la resta de les ciutadanes, amb independència de la situació administrativa en la qual les dones estrangeres es troben respecte a la seua residència a Espanya.

La falta d'inscripció en el padró no pot constituir un impediment per a l'assistència en els casos de violència domèstica i, en concret, no ha d’impedir l'accés als pisos d'acollida. En estos casos, els serveis socials de base han de valorar les característiques de la situació de necessitat, donant prioritat a la protecció de la vida i a la integritat de la dona agredida i, eventualment, dels menors al seu càrrec.

Finalment, volem fer una crida a la societat perquè considere el fenomen de la immigració, no com un problema sinó com una realitat enriquidora, i evite qualsevol connotació xenòfoba o discriminatòria.”

CAPÍTOL TERCER

COL·LABORACIÓ DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES AMB LA INSTITUCIÓ

L'article 19, número 1, de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, establix que "totes les autoritats públiques, els funcionaris i els organismes oficials de la Generalitat estan obligats a auxiliar el Síndic de Greuges en les seues actuacions, amb caràcter prioritari i urgent." D'altra banda, l'article 24, número 1, del mateix text legal prescriu que "la persistència en una actitud hostil o entrebancadora de la tasca d'investigació del Síndic de Greuges per part de qualsevol organisme, funcionari, directiu o personal al servei de l'administració pública de la Generalitat podrà ser objecte d'un informe especial, a més de destacar-ho en la secció corresponent del seu informe anual". Per últim, l'article 29 establix, en el seu número 1, que el Síndic, "en concloure les seues investigacions, podrà formular a les autoritats i els funcionaris de l'administració advertiments, recomanacions, recordatoris dels seus deures legals i suggeriments per a l'adopció de noves mesures. En tots els casos, les autoritats i els funcionaris estaran obligats a respondre per escrit en un termini no superior a un mes" i, en el número 2 d'este mateix precepte s'establix que "una vegada formulada l'observació corresponent pel Síndic de Greuges, si dins un termini raonable, l'autoritat corresponent o el funcionari afectat no adopta les mesures oportunes en el sentit indicat o no informen el Síndic de les raons que justifiquen la seua no-adopció, aquell podrà posar en coneixement de la màxima autoritat de l'organisme o el departament afectat i, si escau, del president de la Generalitat, els antecedents de l'assumpte, el contingut de les observacions formulades i el resultat de la seua actuació. Si, no obstant això anterior, tampoc obtinguera una resposta adequada, el Síndic inclourà tal assumpte en el pròxim informe, ordinari o especial, que eleve a les Corts, amb expressa menció dels noms de les autoritats o el funcionaris que hagen adoptat tal actitud".

Per tant, des del punt de vista de la col·laboració de les administracions públiques, és la persistència en una actitud hostil o entrebancadora de la tasca d'investigació del Síndic, la que ha de motivar que este fet siga destacat en la secció corresponent de l'Informe anual, és a dir, en l'apartat que ara introduïm. No obstant això, la norma no aclarix quines actuacions o omissions de l'administració pública han de considerar-se com a pròpies d'una actitud persistentment hostil o entrebancadora de la tasca d'investigació del Síndic. Després de fer l'oportuna indagació i consulta en les oficines del Defensor

del Pueblo, el Síndic de Greuges de Catalunya, l'Ararteko d'Euskadi, el Diputado del Común de Canarias, el Defensor del Pueblo Andaluz, el Procurador del Común de Castilla y León, el Justicia de Aragón i la Defensora del Pueblo de Navarra, per comparar els criteris d'actuació sobre això de totes estes institucions, vam arribar a la conclusió, i així es va acordar en la Junta de Coordinació i Règim Interior del Síndic de Greuges, que va tenir lloc el 26 de febrer de 2002, que mereixeria esta consideració la no-contestació als requeriments d'informació sol·licitada com també la no-contestació a les resolucions emeses. Esta absència de contestació, en ambdós casos, seria la que caldria incloure en l'apartat corresponent. Tanmateix, la no-acceptació d'una recomanació, si està argumentada —fins i tot en contra del criteri del Síndic—, serà reflectida en l'Informe, però no en el mateix apartat. A més, es va acordar mantenir els tres requeriments a l'administració en els casos de silenci.

Per tant, la finalitat d'este capítol és informar sobre el grau de col·laboració, amb el Síndic de Greuges, de les administracions públiques incloses dins el seu àmbit competencial, com també de les seues autoritats i els seus funcionaris. Es tracta, doncs, de donar compte del nivell de compliment dels requeriments del Síndic, tant en la fase d'informació com en la d'acceptació de les resolucions.

De la mateixa manera que en anys anteriors, continua el descens dels supòsits en què la Institució ha trobat obstacles a l'hora de fer la seua tasca, la qual cosa es traduïx, sens dubte, en una actuació més àgil i eficaç a la qual els ciutadans tenen dret i agraïxen. Solament dos ajuntaments no van contestar als nostres requeriments d'informació i també únicament dos no van contestar a les nostres recomanacions. A més, s'observa un descens, en termes generals, en la necessitat de remetre requeriments a les administracions perquè envien la informació sol·licitada.

Administracions que no han remés la informació requerida inicialment

Ajuntament de Nules

Queixa núm. 201061	No se'ns va informar sobre les greus i reiterades molèsties que produïa un pub ubicat a l'avinguda de les Illes Columbretes núm. 32, de Nules.

Ajuntament d'Orihuela

Queixa núm. 010128	No se'ns va informar sobre la repercussió en els veïns del cost de conservació i manteniment de les infraestructures i els serveis de la urbanització residencial Dehesa de Campoamor.

Administracions que no van donar resposta a les nostres resolucions

Ajuntament de la Pobla de Vallbona

Queixa núm. 990911	No es va contestar a la nostra recomanació que, de manera urgent i immediata, es procedira a l'aplicació de les mesures de policia administrativa que prescriu la normativa urbanística aplicable en un supòsit d'elevació sense llicència d'un mur fronterer a la finca del promotor de la queixa.

Ajuntament de Planes

Queixa núm. 200906	No va contestar a la nostra recomanació que, previs els tràmits oportuns, liquidara el deute pendent de pagament al promotor de la queixa, com a conseqüència de la construcció del mur de contenció objecte del contracte administratiu adjudicat mitjançant Decret d'Alcaldia de data 12 de novembre de 1990.

CAPÍTOL QUART

L'OFICINA D'INFORMACIÓ DE LA INSTITUCIÓ

L'OFICINA D'INFORMACIÓ DE LA INSTITUCIÓ

Introducció

L'Oficina d'Atenció al Ciutadà presta primordialment el servei de connexió directa amb les persones que volen posar-se en contacte amb la Institució, siga per presentar una queixa, cas en què se'ls informa de com poden fer-ho, siga per interessar-se pels tràmits duts a terme en el seu expedient de queixa. La font que utilitza este Departament per a mantenir-se al dia en l'evolució de cada queixa és la base de dades de la Institució i el contacte directe amb els assessors jurídics de la Institució.

Al llarg de l'any 2001, el contacte que els ciutadans han mantingut amb la Institució s'ha dut a terme mitjançant l'entrevista personal o la conversa telefònica.

A més d'esta tasca d'informació, orientació i assessorament, esta Oficina també fa la funció de captar totes les opinions que els ciutadans emeten quant a la Institució, per tal de donar-los la via adequada i intentar millorar i donar resposta a les necessitats plantejades.

L'Oficina d'Atenció al Ciutadà és atesa per tres persones:

- Dos assessores que atenen directament els ciutadans, personalment, telefònicament o a través de la pàgina web.

- Un assessor jurídic a qui se li deriven totes les consultes inicials que tinguen repercussions legals, com també aquells assumptes d'àmbit juridicoprivat, a fi d'orientar-los degudament cap on escaiga.

A continuació detallarem les dades estadístiques que han estat recollides per este Departament, referides als ciutadans que han utilitzat este servei com a via de contacte amb la Institució.

Les dades estan organitzades mitjançant 10 taules, agrupades de la manera següent:

1. CARACTERÍSTIQUES DE LES CONSULTES

1.1. Tipus de consulta (personal o telefònica)
1.2. Manera com han conegut la Institució
1.3. Nombre de consultes per mes.

2. CARACTERÍSTIQUES DE L'ADMINISTRACIÓ AFECTADA

a. Àmbit (local, autonòmic, estatal, etc.)
b. En matèria de…

3. CARACTERÍSTIQUES DE LA POBLACIÓ

3.1. Ocupació de les persones que telefonen
3.2. Gènere
3.3. Edat
3.4. Comarca de procedència.

1. CARACTERÍSTÍQUES DE LES CONSULTES

Pel que fa a les característiques de les consultes, veiem que, durant l'any 2001, en el Servei d'Atenció al Ciutadà es van recollir un total de 2.360 consultes, una xifra sensiblement superior a la de l'any 2000, en el qual se'n van atendre 2.018.

1.1. Tipus de consulta

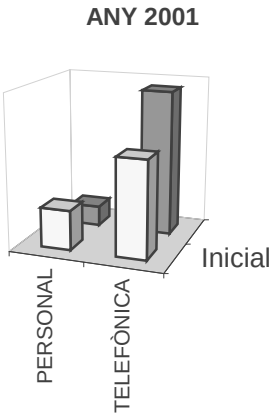

ANY 2001

TIPUS	PERSONAL	%	TELEFÒNICA	%	TOTAL	%
Inicial	309	13%	758	32%	**1.067**	45%
Posterior	156	7%	1.137	48%	**1.293**	55%
TOTAL	**465**	20%	**1.895**	80%	**2.360**	100%

ANY 2000

TIPUS	PERSONAL	%	TELEFÒNICA	%	TOTAL	%
Inicial	335	17%	572	28%	**907**	45%
Posterior	150	7%	961	48%	**1.111**	55%
TOTAL	**485**	24%	**1.533**	64%	**2.018**	100%

Tal com podem observar en la taula del 2001, de les 2.360 consultes, 1.895 van ser telefòniques, i solament 465 es van fer mitjançant entrevista personal.

El telèfon es la via de connexió per excel·lència entre la Institució i els usuaris.

Com a suport a este aspecte, tenim la dada següent: si l'any 2000 es van atendre 485 consultes personals, el 2001 se'n van atendre 465. És a dir, que la xifra de les consultes personals disminuïx cada any i s'incrementa la de les telefòniques.

El telèfon gratuït de què disposa la Institució constituïx la manera més ràpida i còmoda de posar-se en contacte amb el Síndic de Greuges des de qualsevol lloc de la Comunitat Valenciana, tant per plantejar el greuge patit com per interessar-se per l'estat d'una queixa ja presentada.

Si continuem observant el tipus de consulta feta, veiem que de les 2.360, 1.067 corresponen a un primer contacte amb la Institució i 1.293 són telefonades per a interessar-se per l'estat d'una queixa ja presentada.

1.2. Coneixement de la Institució

Pel que fa al contacte de la Institució amb la població, analitzem tot seguit la taula que fa referència a la manera com el ciutadà ha tingut coneixement de la Institució.

ANY 2001

Coneixement de la Institució a través de		
mitjans de comunicació (ràdio, premsa, TV, Internet, etc.)	325	13,8%
veí/amic/company de treball/familiar	339	14,4%
organismes públics	278	11,8%
ha utilitzat la Institució anteriorment	742	31,4%
els estudis/la coneix pel seu treball	248	10,5%
OMIC /CONSUM	87	3,7%
informació professional (treballador social, advocat, etc.)	79	3,3%
associacions diverses (sindicats, de veïns, etc.)	33	1,4%
Defensor del Poble o altres figures autonòmiques	216	9,2%
No consta	13	0,6%
Total	**2.360**	100%

ANY 2000

Coneixement de la Institució a través de		
mitjans de comunicació (ràdio, premsa, Internet, etc.)	213	10,6%
veí/amic/company de treball/familiar	260	12,9%
organismes públics	220	10,9%
utilització de la Institució anteriorment	775	38,4%
els estudis/la coneix pel seu treball	218	10,8%
OMIC /CONSUM	67	3,3%
informació professional (treballador socials, etc.)	84	4,2%
associacions diverses (sindicats, de veïns, etc.)	23	1,1%
Defensor del Poble o altres figures autonòmiques	155	7,7%
No consta	3	0,1%
Total	**2.018**	100%

En observar la taula, veiem que el 31.4.% dels ciutadans que van entrar en contacte amb la Institució ho van fer per interessar-se per queixes que ja tenien presentades, la qual cosa significa una disminució respecte de l'any 2000, en el qual el percentatge va ser del 38.4%. Esta dada és valorada de manera positiva, atés que pot significar que el procediment establit per la Institució per a informar de l'estat de les queixes està resultant adequat, ja que cada vegada menys usuaris necessiten telefonar per a conéixer l'estat de la seua queixa, perquè ja estan correctament informats mitjançant el procediment normal.

Si continuem observant la taula, veiem que els següents valors que criden l'atenció són el 14.4% de ciutadans que es van posar en contacte amb la Institució orientats per amics, veïns, etc., i el 13.8% que la van conéixer a través dels mitjans de comunicació.

1.3. Característiques de les consultes

Per acabar esta primera part, fem referència al nombre de telefonades fetes per mesos.

ANY 2001

	PERSONALS INICIALS	PERSONALS POSTERIORS	TELEFÒNIQUES INICIALS	TELEFÒNIQUES POSTERIORS	TOTAL	
GENER	21	14	34	91	160	7%
FEBRER	22	10	20	70	122	5%
MARÇ	25	15	47	93	180	8%
ABRIL	26	17	54	64	161	7%
MAIG	22	12	66	109	209	9%
JUNY	28	8	74	97	207	9%
JULIOL	19	10	46	115	190	8%
AGOST	27	10	61	58	156	7%
SETEMBRE	15	12	76	112	215	9%
OCTUBRE	30	19	96	129	274	12%
NOVEMBRE	43	19	116	115	293	12%
DESEMBRE	28	10	70	85	193	8%
TOTAL	**306**	**156**	**760**	**1.138**	**2.360**	**100%**

ANY 2000

	PERSONALS INICIAL	PERSONALS POSTERIOR	TELEFÒNIQUES INICIAL	TELEFÒNIQUES POSTERIOR	TOTAL	
GENER	30	11	34	60	135	7%
FEBRER	37	12	62	71	182	9%
MARÇ	31	14	64	81	190	9%
ABRIL	23	13	40	64	140	7%
MAIG	24	14	59	105	202	10%
JUNY	28	15	45	102	190	9%
JULIOL	29	15	64	106	214	11%
AGOST	16	14	38	67	135	7%
SETEMBRE	33	7	67	87	194	10%
OCTUBRE	21	13	24	58	116	6%
NOVEMBRE	37	15	42	102	196	10%
DESEMBRE	20	8	38	58	124	6%
TOTAL	**329**	**151**	**577**	**961**	**2.018**	**100%**

Per tal d'analitzar estes taules, ens centrarem solament en els totals, en els quals observem que no hi ha massa correlació numèrica entre un any i l'altre; és a dir, no podem extraure cap conclusió clara sobre quins mesos tenen una freqüència superior d'atenció, ja que no se seguixen pautes similars entre un any i l'altre.

Si ens centrem en el 2001, veiem que els mesos en què més ciutadans s'han posat en contacte amb la Institució van ser novembre, octubre i setembre, seguits per maig i juny.

També podem observar que l'any 2001 va resultar més estable que l'anterior, ja que se seguix un cert equilibri, fet que no s'esdevé durant l'any 2000, any en què les oscil·lacions entre un mes i l'altre són molt més evidents. Així, veiem que, durant l'any 2001, el mes en què més atencions es van fer va ser novembre, amb un total de 293, i el mes de menys atencions va ser febrer, amb 122. Si això ho comparem amb l'any 2000, observem que l'oscil·lació és molt superior i desproporcionada, ja que el mes de més atencions va ser juliol, amb 214, mentre que el de menys va ser gener, amb només 35.

I, amb això, donem per acabada la primera part de l'exposició i la valoració de les dades recollides per l'Oficina d'Atenció al Ciutadà, i tot seguit passem a comentar les característiques de l'administració afectada.

2. CARACTERÍSTIQUES DE L'ADMINISTRACIÓ AFECTADA

2.1. Àmbit

Destaca, en l'any 2001, l'administració local, amb 1.209 consultes.

La seguixen l'administració autonòmica, amb 620; l'administració estatal, amb 285 i les consultes d'assumptes juridicoprivats amb 246.

A. Lògicament, igual que l'any passat, els ciutadans es queixen d'allò que els és més immediat, que afecta la seua vida quotidiana, i recorren als seus ajuntaments per a, després d'una infructuosa demanda, acudir a esta Institució a la recerca de suport a les seues pretensions individuals i/o col·lectives.

L'activitat urbanística i la contaminació acústica centren bàsicament l'eix principal de les consultes en l'àmbit de l'administració municipal.

B. Sense diferència amb l'any passat, en segon lloc es troba l'administració autonòmica. Les conselleries continuen sent l'objecte del segon grup de consultes, fet que és altament significatiu i advera que la Institució i la seua comesa estan sent més conegudes pels valencians en general.

C. L'administració perifèrica estatal, és a dir, aquella que pertany a l'àmbit de l'administració general de l'Estat però que té seu en cada província de la nostra Comunitat Autònoma, ha rebut el 12'1% del total de consultes, un percentatge que, davant el 51'2% i el 26'3% dels dos epígrafs anteriors, dóna a entendre que el ciutadà ja sap que, per a la solució del seu conflicte, esta Institució actua com a mediadora davant el Defensor del Poble.

D. Ens plau comprovar que les consultes sobre matèria juridicoprivada (aquells problemes sorgits entre particulars) solament han ocupat el 10,4% de les consultes, amb la qual cosa s'observa una clara diferència amb l'any 2000, en què el percentatge d'este tipus de consultes va ser del 19%.

Mirem esta dada amb optimisme, ja que comprovem que el ciutadà coneix i utilitza les figures de les OMIC (Oficina Municipal d'Informació al Consumidor) i els SOJ (Servei d'Orientació Jurídica) per fer valer els seus drets per la via adequada, de manera que pràcticament ha desaparegut la confusió que hi havia anteriorment sobre la nostra posició en l'organigrama general d'ajuda al ciutadà i la nostra circumscripció estricta a l'àmbit administratiu.

ADMINISTRACIÓ CENTRAL, PERIFÈRICA	285	12,1%
ADMINISTRACIÓ AUTONÒMICA	620	26,3%
ADMINISTRACIÓ LOCAL	1.209	51,2%
PRIVADES O NO CONCRETES	246	10,4%
TOTAL	**2.360**	100%

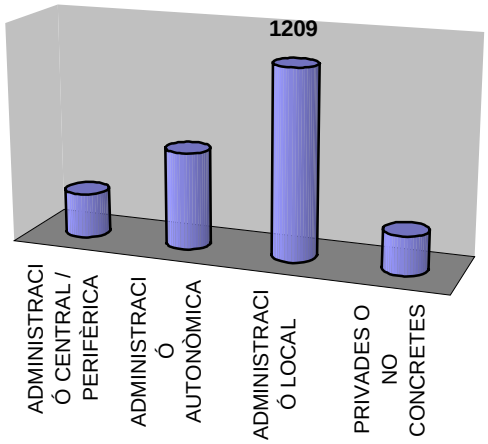

2.2. Matèria de consulta

Del total numèric de consultes, 2.360, 718 tracten el tema de l'ordenació territorial en tota la seua extensió, des del planejament fins a la disciplina urbanística, seguides de les consultes sobre el problema de la contaminació acústica i de l'habitatge. Amb bastant diferència, les seguixen sanitat i consum, amb 257, i treball i seguretat social, amb 249.

Tant l'administració general com els temes juridicoprivats van assolir un nombre idèntic de 227 consultes i, finalment, educació i cultura, amb 164 consultes, i justícia, amb 120, són les matèries menys consultades pels valencians.

ANY 2001

	ADMINIS-TRACIÓ GENERAL	ORDENA CIÓ TERRITO-RIAL	TRI-BUTA RI	SANI-TAT I CON-SUM	TREBALL I SEGURE-TAT SOCIAL	SERVEIS SOCIALS	EDUCA-CIÓ I CULTU-RA	JUSTÍ-CIA	PRIVAT	TOTAL
GEN.	30	42	8	11	15	10	12	14	18	**160**
FEBR.	23	27	6	13	12	13	7	6	15	**122**
MARÇ	47	34	6	11	12	14	9	16	32	**181**
ABR.	12	48	14	20	25	16	2	9	15	**161**
MAIG	13	50	24	42	20	25	17	6	11	**208**
JUNY	16	43	19	38	28	22	17	15	9	**207**
JUL.	8	60	19	25	24	21	19	4	10	**190**
AG.	12	59	7	19	14	10	6	6	23	**156**
SET.	11	68	15	19	28	18	20	15	18	**212**
OCT.	12	105	16	24	31	32	23	3	32	**278**
NOV.	28	109	20	21	24	36	18	13	23	**292**
DES.	15	73	10	14	16	17	14	13	21	**193**
TOTAL	**227**	**718**	**164**	**257**	**249**	**234**	**164**	**120**	**227**	**2.360**

ANY 2001

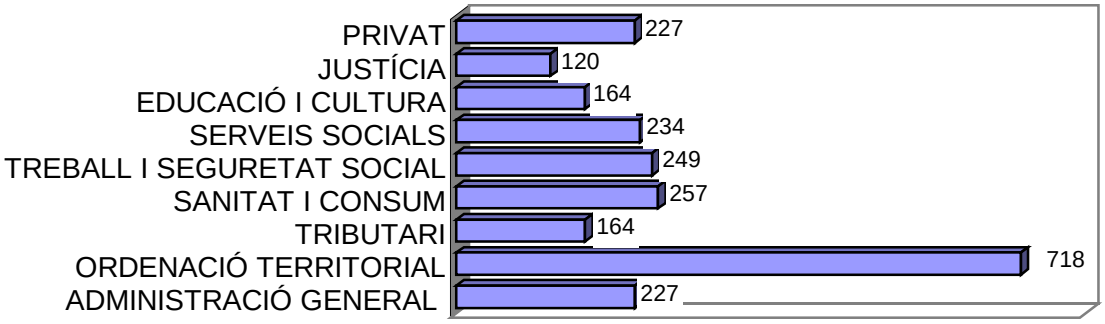

ANY 2000

	ADMINISTRA-CIÓ GENERAL	ORDENACIÓ TERRITORIAL	TRIBUTARI	SANITAT I CONSUM	SEGURETAT SOCIAL	SERVEIS SOCIALS	EDUCACIÓ I CULTURA	JUSTÍCIA	PRIVAT	**TOTAL**
GEN.	27	22	10	13	6	6	15	10	26	**135**
FEB.	28	38	8	16	12	16	21	9	34	**182**
MARÇ	37	44	15	19	16	13	16	9	21	**190**
ABRIL	25	35	8	10	13	8	10	8	23	**140**
MAIG	35	47	6	12	22	13	22	12	33	**202**
JUNY	35	33	13	19	14	21	13	14	27	**189**
JUL.	35	55	16	21	17	10	16	13	32	**215**
AG.	21	37	15	8	9	12	18	2	14	**136**
SET.	32	58	6	23	10	11	21	10	22	**193**
OCT.	17	28	15	7	11	7	11	8	12	**116**
NOV.	34	66	19	14	12	12	13	11	16	**197**
DES.	16	42	7	9	13	16	6	10	4	**123**
TOTAL	**342**	**505**	**138**	**171**	**155**	**145**	**182**	**116**	**264**	**2.018**

Si observem la taula de l'any 2000, veiem que es manté una tònica similar.

A continuació valorarem l'última part.

3. CARACTERÍSTIQUES DE LA POBLACIÓ

3.1. Ocupació laboral

Durant l'any 2001, destaca com a grup professional el de les persones que treballen per compte d'altre en l'àmbit privat, que fan un total de 713, és a dir, el 30% dels consultants; en canvi, els funcionaris de l'administració pública que han acudit a assessorar-se a la nostra Oficina fan un total del 10% del total.

Els jubilats són el segon grup majoritari, amb un total del 18%, i seguidament estan els professionals, les persones que s'ocupen de les feines de la llar i, per últim, trobem els consultants desocupats, amb un total de 161.

Els treballadors autònoms i els empresaris tenen el mateix percentatge. El grup menor està format pels estudiants.

Observem una tònica similar a la de l'any 2000.

El quadre següent il·lustra esta estadística:

AGRICULTURA	94	4,0%
AUTÒNOMS	112	4,7%
FUNCIONARIS	238	10,1%
EMPRESARIS	111	4,7%
PROF. LIBERAL	246	10,4%
EMPLEATS	713	30,2%
DESOCUPATS	161	6,8%
JUBILATS	438	18,6%
FEINES DE LA LLAR	211	8,9%
ESTUDIANTS	23	1,0%
NO CONSTEN	13	0,6%
TOTAL	**2.360**	100%

ANY 2001

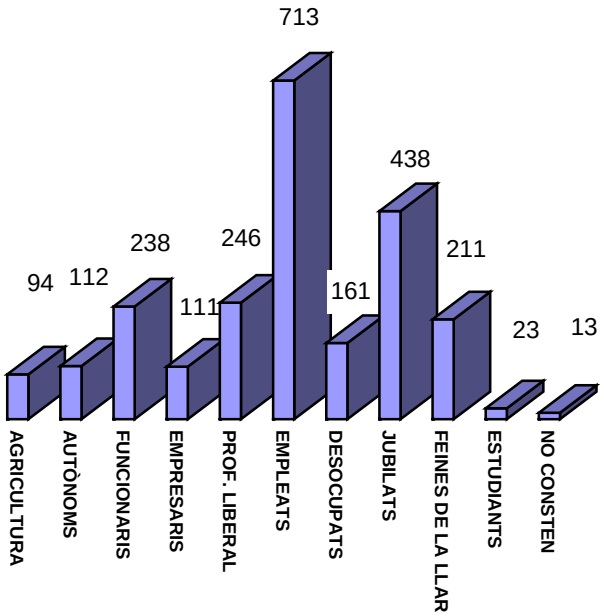

3.2. Gènere dels consultants

En l'Oficina d'Atenció al Ciutadà es comptabilitzen les consultes d'acord amb criteris estadístics, útils per a fer un millor seguiment de l'actuació del Síndic. En este apartat observem les xifres il·lustrades seguidament.

ANY 2001

	HOME	DONA	TOTAL
PERSONAL	331	304	**635**
TELEFÒNICA	937	788	**1.725**
TOTAL	**1.268**	**1.092**	**2.360**

Si les comparem amb les de l'any anterior, extraiem les conclusions següents:

ANY 2000

	HOME	DONA	TOTAL
PERSONAL	305	192	**497**
TELEFÒNICA	758	763	**1.521**
TOTAL	**1.063**	**955**	**2.018**

Durant l'any 2001, el nombre de dones que ha acudit a la Institució ha augmentat considerablement, de 955 a 1.092; i el mateix ocorre amb les visites a la Institució fetes per homes: de 1.063 a 1.268.

Continua sent superior el nombre de consultes fetes a través del telèfon, gràcies a la línia gratuïta que hi ha a disposició del ciutadà. D'altra banda, el nombre de consultes telefòniques fetes per homes és superior a les fetes per dones.

3.3. Grups d'edat dels consultants

Durant l'any 2001 destaca, sobretot, el grup d'edat comprés entre 40 i 49 anys, que és el més assidu a la Institució (30,9%).

El segon grup més nombrós és el comprés entre els 30 i els 39 anys (25,8%).

Són 1.338 ciutadans, entre 30 i 49 anys, en edat activa i amb major probabilitat de contacte amb l'administració pública per qüestions laborals i professionals, els qui acudixen a l'Oficina del Síndic. Fet que es traduïx en un 56,7% del total de consultants durant l'any 2001.

Si observem la taula del 2000, veiem que l'any passat, si bé es manté el grup d'edat majoritari de 40 a 49 anys, la franja que el seguix és el grup de 50 a 59.

Cal destacar que tant en la taula del 2000 com en la del 2001, els joves menors de 18 anys tenen una presència pràcticament inexistent, ja que són 3 en el 2000 i 1 en el 2001.

A continuació podem constatar amb claredat els grups d'edat de la població que va acudir al Síndic de Greuges.

Menys de 18	1	0,0%
19 a 29 anys	121	5,1%
30 a 39 anys	608	25,8%
40 a 49 anys	730	30,9%
50 a 59 anys	435	18,4%
60 a 69 anys	237	10,0%
70 a 79 anys	182	7,7%
Més de 80	37	1,6%
No consta	9	0,4%
Total	**2.360**	100,0%

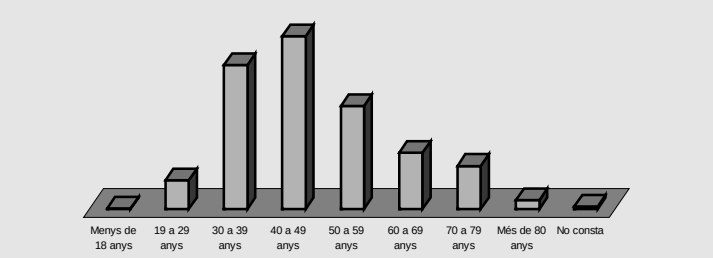

3.4. Comarca de procedència dels consultants

Durant l'any 2001 s'han recollit les dades que ens permeten distingir entre les comarques de tota la Comunitat Valenciana. En la nostra Comunitat, han acudit a l'Oficina del Síndic 2.317 ciutadans. Pel que fa als procedents d'altres comunitats autònomes, el total puja a 37.

Si diferenciem entre les tres províncies, podem afirmar que hem assessorat un total de 938 persones de València i les seues comarques; 185 de Castelló i comarques i d'Alacant i comarques el total puja a 1.194.

Comarques	
El Comtat	6
L'Alcoià	68
L'Alt Vinalopó	36
Les Valls del Vinalopó	53
La Marina Alta	51
La Marina Baixa	131
L'Alacantí	567
El Baix Vinalopó	156
El Baix Segura	126
Els Ports	0
TOTAL ALACANT	*1.194*
El Baix Maestrat	15
L'Alt Maestrat	1
L'Alcalatén	10
La Plana Alta	111
La Plana Baixa	39
L'Alt Palància	9
L'Alt Millars	0
TOTAL CASTELLÓ	*185*
El Racó d'Ademús	4
El Camp de Túria	50
El Camp de Morvedre	36
L'Horta Nord	74
L'Horta Oest	66

València	467
L'Horta Sud	31
La Plana d'Utiel-Requena	6
La Foia de Bunyol	5
La Vall d'Aiora	3
La Ribera Alta	50
La Ribera Baixa	16
La Canal de Navarrés	2
La Costera	13
La Vall d'Albaida	36
Els Serrans	4
La Safor	75
TOTAL VALÈNCIA	*938*
Total Comunitat Valenciana	**2.317**
Total fora de la Comunitat	**37**
No consta	6
TOTAL	**2.360**

CONCLUSIÓ: PERFIL MITJÀ ESTIMAT DEL CONSULTANT

Com a conclusió, i considerant les dades recollides sobre les característiques personals dels ciutadans i ciutadanes que han acudit a l'Oficina d'Atenció al Ciutadà durant l'any 2001, podem definir, aproximadament, el tipus mitjà de persona que ens consulta:

Gènere: home; edat: entre 30 i 39 anys; professió: treballador per compte d'altre, que coneix la Institució a través d'amics o familiars, i que fa les consultes telefònicament.

ANNEX I

ACTIVITATS DEL SÍNDIC

ACTIVITATS DEL SÍNDIC

En este annex hem inclòs, per ordre cronològic, aquelles activitats que s'han realitzat des del Síndic, o aquelles en les quals la Institució ha participat activament. En este sentit, s'han detallat activitats relacionades amb l'àmbit d'actuació del Síndic, visites a institucions i associacions, participació en congressos, fòrums i actes relacionats amb els drets humans, intervencions del Síndic i els seus adjunts a través de ponències o taules redones, etc. També figuren en este annex moltes altres activitats dirigides a apropar la Institució als ciutadans, explicant quines són les seues competències, com funciona i com i quan poden presentar una queixa contra l'administració.

11 de gener	Conferència inaugural de la Síndica de Greuges en funcions, Emilia Caballero Álvarez, en el Cicle d'Especialització en Matèria de Maltractaments, organitzat per l'Agrupació de Dones Advocades de l'Il·ltre. Col·legi d'Advocats d'Alacant.
12 de gener	Conferència de la Síndica en funcions, amb el títol "Hacia una nueva ley integral sobre violencia de género", en el curs Violència Domèstica: Maltractaments Físics i Psicològics, organitzat pel Centre d'Estudis sobre la Dona de la Universitat d'Alacant.
15 de gener	Assistència de la Síndica en funcions al lliurament dels IX Premis de Convivència atorgats per la Fundació Brosseta a València, que en esta edició ha correspost al Sr. José Ramón Recalde Díez i la Sra. Maria Teresa Castelló Arteche.

26 de gener	Assistència de la Síndica en funcions al Solemne Acte Acadèmic Commemoratiu dels 500 Anys de la Concessió de la Butla Pontifícia del Papa Alexandre VI a la Universitat Estudi General de València.
26 de gener	Assistència de l'adjunt segon al Síndic, Luis Figueiras Dacal, al Solemne Acte Acadèmic d'Investidura, com a doctor honoris causa, per la Universitat Miguel Hernández d'Elx (Alacant), de l'Excm. Sr. Friedrich Wilhelm Eigler.
29 de gener	Assistència de la Síndica en funcions a l'acte acadèmic amb motiu de la Festivitat de St. Tomàs d'Aquino en la Universitat d'Alacant.
2 de febrer	Acte d'Inauguració de la "Galeria de Síndics". Esta galeria, que es troba situada a la sala de juntes de la Institució, compta, en el moment de la seua inauguració, amb els retrats a plomí de l'Excm. Sr. Arturo Lizón Giner, que va ser el primer Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, des del juliol de 1993 fins al juliol de 1998, i de l'Excm. Sr. Luis Fernando Saura Martínez, que va estar al càrrec d'esta Institució des de setembre fins al moment de la seua defunció l'octubre de 2000. Ambdós plomins han estat realitzats per l'adjunt segon al Síndic, Luis Figueiras Dacal.
3 d'abril	Compareixença de Bernardo del Rosal Blasco davant els Síndics dels Grups Parlamentaris de les Corts Valencianes, a porta tancada, per a sotmetre's a un examen previ com a candidat al càrrec de Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana. És la primera vegada que un candidat a Síndic de Greuges se sotmet a audiència prèvia al nomenament, en virtut de l'acord assolit, dies abans, pels portaveus dels grups parlamentaris. A la vesprada, la Comissió de Peticions de les Corts Valencianes eleva al Ple de les Corts la proposta de Bernardo de Rosal Blasco com a Síndic de Greuges, que ha de ser recolzada per dos terços del Ple de les Corts.
4 d'abril	Nomenament, pel Ple de les Corts Valencianes, de Bernardo del Rosal Blasco com a Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana. Del Rosal es convertix, així, en el tercer Alt Comissionat de les Corts Valencianes per a la defensa dels drets fonamentals.
9 d'abril	Presa de possessió, davant la Mesa de les Corts, de Bernardo del Rosal Blasco com a Síndic de Greuges, a la Sala dels Espills de les Corts Valencianes.
25 d'abril	Assistència del Síndic als actes commemoratius del Dia de les Corts Valencianes.
26 d'abril	Participació del Síndic en la popular romeria alacantina a la Santa Faç.

11 de maig	Participació del Síndic, com a moderador, en una taula redona del Seminario Internacional sobre Problemas Actuales de Derecho Penal, organitzat per la Universitat de Múrcia.
13 de maig	Assistència del Síndic a la Missa d'Infants, amb motiu de la festivitat de la Mare de Déu dels Desemparats, València.
16 de maig	Visita protocol·lària del Síndic a l'alcaldessa de València, Rita Barberá Nolla, en l'Ajuntament d'esta localitat.
19 de maig	Assistència del Síndic a l'acte de l'Elecció de la *Bellea* del Foc, organitzat per l'Ajuntament d'Alacant, a la Plaça de Bous d'esta localitat.
24 de maig	Visita del Síndic a l'Institut d'Educació Secundària Ramon Muntaner de Xirivella, en la província de València, on és entrevistat en l'emissora de ràdio dels alumnes del centre pels propis alumnes que la gestionen.
24 de maig	Assistència del Síndic a la firma del Conveni de Creació del Centre d'Estudis per a la Integració Social i Formació d'Immigrants, entre la Generalitat Valenciana i el Provincial dels Pares Jesuïtes. La firma té lloc al palau de la Generalitat Valenciana.
30 de maig	Participació del Síndic en un dels tradicionals esmorzars del Club Rotary Elx-Illice.
31 de maig	Participació del Síndic en l'acte d'obertura del I Congrés Internacional sobre Integració dels Immigrants, organitzat per la Generalitat. Al Congrés assistixen, també, la secretària general del Síndic, Josefa Rosa Llorca Ramón, i l'assessora encarregada de l'Àrea d'Educació, Valencià, Serveis Socials i Estrangers, Elena López-Urrutia Espinosa.
31 de maig	Participació del Síndic en l'acte organitzat per la Fundació Vicente Ferrer a l'Hotel Meliá d'Alacant.
2 de juny	Assistència del Síndic als actes organitzats en el Dia de les Forces Armades, que tenen lloc a Alacant, amb assistència de S.S. M.M. Sr. Joan Carles i Sra. Sofia i de S.A.R. el príncep Felip.
8 de juny	Assistència del Síndic a la presa de possessió del nou president de l'Audiència Provincial d'Alacant, Vicente Magro Servet.
11de juny	Visita de treball al Síndic de Greuges de Catalunya, Anton Cañellas, a la seu d'esta Institució, situada a Barcelona.

15 de juny	Assistència del Síndic a la *Cremà* de la Foguera de l'Hospital Psiquiàtric Penitenciari de Foncalent, amb motiu de les Fogueres de Sant Joan.
19 de juny	Proposta del Síndic d'Emilia Caballero Álvarez com a adjunta primera al Síndic i de Carlos Morenilla Jiménez com a adjunt segon al Síndic, en les Corts Valencianes.
19 de juny	Assistència del Síndic al lliurament dels premis de la Fundació per la Justícia, que té lloc en l'Auditoria del Col·legi de Metges d'Alacant. En esta ocasió, el premi ha correspost a l'Associació de Víctimes del Terrorisme.
19 de juny	Nomenament del Síndic com a President d'Honor de la Foguera de l'Associació Pro-Deficients Psíquics d'Alacant (APSA).
21 de juny	Nomenament d'Emilia Caballero Álvarez i Carlos Morenilla Jiménez, en les Corts Valencianes, com a adjunts al Síndic de Greuges, després de sotmetre's al tràmit d'audiència prèvia davant els portaveus dels grups parlamentaris de la Cambra.
25 de juny	La Delegada del Govern a la Comunitat Valenciana, Carmen Más, firma un conveni amb la Coordinadora d'Associacions d'Immigrants i la Mesa d'Entitats de Solidaritat amb els Immigrants. L'objectiu del mateix és la regularització d'aquells immigrants que van arribar abans del 23 de gener (data de l'entrada en vigor de la nova Llei d'Estrangeria). A petició de la Delegació del Govern, el Síndic de Greuges és l'encarregat de vetlar pel compliment d'este acord.
29 de juny	Presa de possessió d'Emilia Caballero Álvarez i Carlos Morenilla Jiménez com a adjunta primera i adjunt segon, respectivament. L'acte té lloc a la Sala dels Espills de les Corts Valencianes, davant la Mesa de les Corts i el Síndic de Greuges.
12 de juliol	Assistència del Síndic a l'Homenatge que la Universitat del País Basc tributa al Professor Sr. Antonio Beristain Ipiña i que té lloc al palau de Miramar de Sant Sebastià.
19 de juliol	Participació del Síndic en una de les tradicionals sessions del Tribunal dels Sequiers de la Vega de València, tradicionalment conegut com el Tribunal de les Aigües, en la Porta dels Apòstols de la catedral de València. El president d'esta ancestral institució valenciana nomena el Síndic de Greuges, Síndic d'Honor del Tribunal i li imposa la tradicional brusa que vestixen els síndics o representants de cadascuna de les séquies valencianes.

23 de juliol	Assistència del Síndic de Greuges a l'acte de Constitució de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, que va tenir lloc al Palau de la Generalitat a València.
23 de juliol	Assistència de l'adjunt segon a la presentació del Programa Regional de Suport a les Defensories del Poble d'Iberoamèrica, després del conveni assolit entre l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional i la Universitat d'Alcalà, i que es va celebrar en la Casa de les Amèriques, a Madrid.
25 de juliol	Reunió del Síndic i de l'adjunt segon amb responsables de diverses organitzacions socials i sindicats, per a mediar entre estos i la Delegació de Govern a la Comunitat Valenciana quant a la regularització dels immigrants.
26 de juliol	Assistència del Síndic a la recepció oferida pel comandant del Buc-Escola de l'Armada Espanyola, *Juan Sebastián El Cano*, al Port d'Alacant.
27 de juliol	Visita de treball del Síndic de Greuges al Defensor del Poble, Enrique Múgica Hergoz, en la seu d'esta Institució, a Madrid.
13 d'agost	Assistència del Síndic de Greuges a la representació del *Misteri d'Elx* i als actes organitzats per l'Ajuntament d'Elx durant la Nit de l'Albà.
7 de setembre	Assistència del Síndic a la inauguració de l'«Exposició sobre el Tribunal de les Aigües» a Alacant.
10 de setembre	Assistència del Síndic a les populars Festes de Moros i Cristians de Mutxamel, Alacant, convidat per l'alcaldessa de la localitat.
14 de setembre	Assistència de l'adjunta primera, prèvia invitació del president de l'Audiència Provincial d'Alacant, a l'acte de constitució d'una comissió, encarregada de la redacció de la *Guia per al tractament de la problemàtica de la violència de gènere*.
24 de setembre	Assistència del Síndic a la recepció que la Direcció General d'Institucions Penitenciàries oferix amb motiu de la festivitat de la Mercé, a l'Hotel Hesperia d'Alacant.
27 de setembre	Assistència del Síndic al lliurament dels Premis Jaume I a la Llotja dels Mercaders de València, acte organitzat per la Fundació Jaume I.
28 de setembre	Assistència del Síndic a l'acte d'inauguració del curs acadèmic de la Universitat d'Alacant.

1 d'octubre	Assistència de l'adjunt segon a l'acte d'inauguració del curs acadèmic de la Universitat Miguel Hernández d'Elx.
15 d'octubre	Ponència de l'adjunta primera titulada "Evolución de los derechos de las mujeres" en el marc del Seminario de Formación de Juristas, organitzat per l'Institut Asturià de la Dona, Oviedo.
19 d'octubre	Participació del Síndic en l'acte d'obertura de la IV Trobada dels Usuaris dels Serveis de Salut Mental, organitzada per l'Associació de Familiars de Malalts Mentals d'Alacant (AFEMA) i l'Excma. Diputació Provincial d'Alacant. L'acte té lloc al Col·legi Salesians del Campello, Alacant.
24 - 25 octubre	Assistència de l'adjunt segon al Curs d'Arbitratge, organitzat per la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació d'Alacant.
25 d'octubre	Conferencia impartida pel Síndic en el XIX Congrés Nacional d'Estudiants de Medicina, organitzat per la Facultat de Medicina de la Universitat Miguel Hernández d'Elx, sobre el problema de "La responsabilidad médica por omisión". El Congrés té lloc al Palau de Congressos del Col·legi de Metges d'Alacant.
28 d'octubre	Conferència de clausura del Síndic de Greuges en la II Escola de Tardor sobre Immigració, "Retos y oportunidades de una sociedad intercultural", que té lloc al Monestir Sant Esperit, situat a Gilet, València, i està organitzada per la Fundació Bancaixa.
29 d'octubre	Assistència del Síndic a la presentació de l'Institut Valencià d'Atenció al Discapacitat, organitzat per la Conselleria de Benestar Social a València.
30 d'octubre	Participació de l'adjunt segon, com a moderador, en la taula redona "El Pla de Salut Mental de la Comunitat Valenciana: recursos i serveis residencials" , amb motiu de les II Jornades Provincials sobre la Malaltia Mental i l'Habitatge", organitzades per la Federació Alacantina d'Associacions de Familiars i Malalts Mentals, i que tenen lloc a Alcoi, els dies 30 d'octubre i 1 de novembre.
6 de novembre	Visita del Síndic al Centre Penitenciari de Picassent per a conéixer l'estat de les recluses amb fills.
9 de novembre	Lliurament de l'Informe Anual corresponent a l'any 2000 a la presidenta de les Corts Valencianes, Marcela Miró Pérez.
9 de novembre	Assistència del Síndic a la Nit de l'Economia Alacantina, organitzada per la Cambra de Comerç a Benidorm.

15 de novembre	Participació del Síndic de Greuges, els adjunts i el personal d'esta Institució en un dels tradicionals esmorzars que l'associació Nuevo Futuro d'Alacant organitza anualment durant el *Rastrillo* benèfic a la Llotja de Pescadors d'Alacant.
19-20 novembre	Assistència de l'adjunt segon al Fòrum de Participació Infantil "Un Món Just per als Nens", organitzat pel Ministeri de Treball i Assumptes Socials, amb motiu del Dia Universal de la Infància, a Madrid.
20 de novembre	Participació de l'adjunta primera en la taula redona sobre "La violència contra la dona", organitzada pel Club d'Opinió del diari *Información*, Alacant.
10 de desembre	Assistència del Síndic a la presentació del Pla d'Igualtat de la Conselleria de Benestar Social al Palau de Congressos de València.
12 de desembre	Assistència de l'adjunt segon a la presa de possessió del càrrec de Defensor del Pueblo Andaluz, per José Chamizo de la Rubia, que és reelegit pel seu Parlament per a un nou manament, a Sevilla.
14 de desembre	Compareixença del Síndic davant la Comissió de Peticions de les Corts Valencianes, per a presentar els Informes Anuals d'esta Institució corresponents als anys 1999 i 2000.
14 de desembre	Assistència de l'adjunt segon a la recepció de cap d'any que oferix el President de l'OAMI a Alacant.
20 de desembre	Assistència del Síndic a l'acte de Col·locació de Quadres de Degans, organitzat per la Facultat de Dret de la Universitat d'Alacant, en la seua condició de ex-degà d'este centre.

ACTIVITATS RELACIONADES AMB LES INSTITUCIONS AFINS EN LA DEFENSA DELS DRETS HUMANS

En este apartat hem volgut reflectir les relacions i trobades amb altres institucions afins al Síndic de Greuges, com aquelles amb els comissionats autonòmics, el Defensor del Poble estatal, l'Institut Europeu de l'Ombudsman i la Federació Iberoamericana de l'Ombudsman. Les següents activitats (jornades, congressos, assemblees, taules redones) es troben ordenades per ordre cronològic.

JORNADES SOBRE COMUNITATS AUTÒNOMES I IMMIGRACIÓ

El dia 16 de febrer, la Síndica en funcions, Emilia Caballero Álvarez, va participar en les Jornades sobre Comunitats Autònomes i Immigració, organitzades pel Diputado del Común de Canàries i celebrades a Las Palmas de Gran Canària. L'objectiu d'estes

Jornades era que els defensors del poble autonòmics analitzaren i intercanviaren experiències sobre el fenomen de la immigració en les seues respectives comunitats autònomes.

Les Jornades van concloure amb l'elaboració d'unes conclusions que van ser remeses en el seu moment a les administracions afectades. Estes conclusions es troben reproduïdes en l'apartat 3 ("Estrangers") del capítol 9 d'esta Memòria.

SEMINARI ELS DEFENSORS DEL POBLE CONTRA LA DISCRIMINACIÓ

Durant els dies 19, 20 i 21 de setembre, el Síndic de Greuges, Bernardo del Rosal Blasco, va participar en el seminari The Ombudsmen against Discrimination ["Els Defensors del Poble contra la Discriminació"], que va tenir lloc a Brussel·les, Bèlgica. El Defensor del Poble europeu, al costat del Defensor del Poble belga i en col·laboració amb el Consell d'Europa van ser els organitzadors del Seminari, que va reunir els defensors del poble, tant l'europeu, com els nacionals i regionals.

Durant el transcurs del mateix, els defensors dissertaren sobre les següents matèries: La Carta dels Drets Fonamentals, el principi de no-discriminació i les directrius comunitàries sobre la no-discriminació.

Els defensors nacionals van dedicar diverses sessions de treball als següents aspectes: "El Defensor del Poble i les presons", "El Defensor del Poble i els drets dels estrangers" i "La difusió i protecció de dades".

Per la seua banda, els defensors regionals van aprofundir sobre: "Relacions entre dret de la Unió Europea i dret regional", "Drets humans, la no-discriminació i el Defensor" i "Drets socials i econòmics i el Defensor".

Finalment, els participants en el seminari Els Defensors del Poble contra la Discriminació van elaborar un comunicat que, pel seu interés, hem volgut reproduir aquí.

> Com a continuació de les seues reunions a Estrasburg (1996) i París (1999) a escala nacional, i Barcelona (1997) i Florència (1999) a escala regional, els defensors europeu, nacionals i regionals, i les institucions similars de la Unió Europea, reunits a Brussel·les, han adoptat la següent resolució:
>
> Des de fa 200 anys, els principis d'igualtat i de no-discriminació són el fonament mateix de l'organització social dels països membres de la Unió Europea. Per esta raó, estos principis informen les seues constitucions i es troben al cor mateix de nombrosos instruments jurídics europeus, fins al punt de formar part integrant de la noció mateixa de legalitat i, més encara, de l'estat de dret.
>
> Òrgan de control dels serveis públics i de mediació entre estos últims i els ciutadans, el Defensor o institució similar, ja siga a àmbit europeu, nacional o regional, constituïx una institució alternativa eficaç de protecció dels drets d'igualtat i no-discriminació, complementari de les instàncies internes o internacionals clàssiques.

El mediador o institució similar és igualment un catalitzador de la protecció i la promoció dels drets i les llibertats fonamentals, compresos els drets econòmics, culturals i socials.

Referent a això, controla el respecte pels serveis públics dels principis d'igualtat i no-discriminació en relació, especialment, amb els beneficiaris socials, els estrangers, les dones, els joves, les minories ètniques, les persones majors, les persones detingudes, les persones amb discapacitat i els treballadors.

En l'examen de les queixes sobre les quals han intervingut, els defensors europeu, nacionals i regionals o institucions similars verifiquen la interpretació justa, com també l'aplicació correcta pels serveis públics dels drets i les llibertats garantits tant per les normes jurídiques internes com per les convencions, declaracions i cartes internacionals.

L'exercici d'esta protecció dels drets d'igualtat i no-discriminació es recolza igualment en els principis de bona administració, bon govern i, arribat el cas, d'equitat.

Els defensors europeu, nacionals i regionals i les institucions similars es feliciten dels recents progressos en la posada en marxa d'un defensor a Luxemburg, i animen a la creació d'òrgans semblants en el conjunt d'Estats europeus que encara no s'han dotat d'ells.

Finalment, donen suport a les autoritats públiques de la Unió Europea i dels seus Estats membres en els seus esforços tendents a combatre totes les formes de desigualtat i de discriminació, i subratllen la importància de donar curs a les recomanacions que els defensors i les institucions similars són dutes a formular referent a això en el marc de la seua missió.

CONGRÉS LES DIVERSES FACETES DEL DEFENSOR DEL POBLE

Durant els dies 3, 4 i 5 d'octubre, prèvia invitació de l'Associació Nord-americana de l'Ombudsman (Defensor del Poble), el Síndic de Greuges participa en el congrés anual, amb el títol Les Diverses Facetes del Defensor del Poble. El congrés té lloc a Concord, New Hampshire, Estats Units d'Amèrica.

XVI JORNADES DE COORDINACIÓ ENTRE DEFENSORS DEL POBLE

Durant els dies 12 i 13 de novembre, el Síndic de Greuges, Bernardo del Rosal Blasco, l'adjunt segon, Carlos Morenilla Jiménez i l'assessor jurídic en cap, Antonio Tomás Verdú Mira, van participar en les XVI Jornades de Coordinació de Defensors del Poble. Esta reunió té caràcter anual i congrega representants de totes les institucions, tant autonòmiques com l'estatal, de defensors del poble, i està destinada a analitzar temes d'interés mutu i facilitar la cooperació i el compromís entre estes institucions. Enguany, les Jornades van estar organitzades per l'oficina del Defensor del Poble estatal i van tenir lloc al Palau del Senat, Madrid. Durant la mateixa, els assistents van ser rebuts en audiència per S. M. el rei. Per la seua banda, el president de la Comunitat Autònoma de Madrid, Alberto Ruiz Gallardón, els va oferir una recepció en la Reial Casa de Correus.

L'acte inaugural de les Jornades 2001 va córrer a càrrec d'Esperanza Aguirre Gil de Biedma, presidenta del Senat, i d'Enrique Múgica Hergoz, Defensor del Poble. A continuació, el Justícia de Aragón, Fernando García Vicente, va presentar la ponència titulada "Los instrumentos supranacionales reguladores de figuras defensoriales (UE, Consejo de Europa, institutos especializados)", després de la qual es va portar a terme

un debat moderat per l'adjunt segon del Defensor del Poble, Manuel Ángel Aguilar Belda.

La sessió del dia 12 va concloure amb dos taules redones, la primera titulada "Estructura, continguts i difusió dels Informes preceptius anuals" en la qual van participar el Valedor do Pobo Galego, José Cora Rodríguez, el Procurador del Común de Castilla y León, Manuel García Álvarez i l'assessor responsable de l'Àrea de Sanitat i Política Social del Defensor del Poble, Juan Ignacio Ruiz-Huerta, i moderada pel Defensor del Pueblo Andaluz, José Chamizo de la Rubia. La segona taula redona, titulada "Criteris sobre la confidencialitat dels expedients gestionats pels defensors del poble", va comptar amb la participació del Diputado del Común de Canarias, Francisco Tovar Santos, l'Ararteko del País Basc, Mercedes Agúndez Basterra, el Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, Bernardo del Rosal Blasco, i la Defensora del Poble de Navarra, M. Jesús Aranda Laceres; el moderador de la mateixa va ser el Síndic de Greuges de Catalunya, Anton Cañellas Balcells.

La sessió de treball del dia 13 va donar començament amb una ponència presentada per l'assessor responsable de l'Àrea d'Immigració i Afers Estrangers del Defensor del Poble, José Martínez García, sota el títol "Actuación coordinada en materia de estranjería: competencias y aplicación de las mismas en los supuestos más frecuentes derivados de procesos migratorios".

A la vesprada, l'assessor responsable de l'Àrea d'Informàtica del Defensor del Poble va presentar i va moderar la ponència "El papel de internet y de las tecnologías como factor de coordinación para la mejora de los servicios de los defensores".

Finalment, les diverses institucions van presentar comunicacions sobre diverses matèries. A continuació detallem les comunicacions i altres aportacions presentades per la nostra Institució a estes Jornades:

> "La Situación de las mujeres internadas en centros penitenciarios con hijos menores", comunicació presentada per Bernardo del Rosal Blasco, Síndic de Greuges.
>
> "Criterios de confidencialidad de los expedientes de queja tramitados por el Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana", intervenció de Bernardo del Rosal Blasco, Síndic de Greuges, durant una de les taules redones que van tenir lloc en les Jornades.
>
> "Juventud y violencia de género" comunicació presentada per Emilia Caballero Álvarez, adjunta primera al Síndic.
>
> "Los jóvenes y la violencia de género" comunicació presentada per Carlos Morenilla Jiménez, adjunt segon al Síndic".

Les Jornades van concloure amb la redacció del comunicat que a continuació reproduïm.

Els Defensors condemnen les accions terroristes, tant al nostre país com arreu del món, que vulneren els drets humans, especialment els de la vida, la integritat física i la llibertat. Després dels diversos i actius debats, conclouen de manera conjunta les seues anàlisis en set punts.

Els defensors del poble assenyalen què la seua actuació no sempre ha de limitar-se a la investigació estricta de la legalitat en l'activitat administrativa, perquè fins i tot quan una administració actua dins la legalitat, els resultats d'esta actuació podrien ser injusts i, per això, els defensors creuen què han de defensar també el principi d'equitat a més del de legalitat.

Davant la proliferació actual de nombroses figures de defensa, de diferent naturalesa i sobre col·lectius molt diversos, els defensors consideren què resulta necessari i urgent assenyalar que l'element de legitimació del Defensor del Poble d'Espanya i dels defensors de les Comunitats Autònomes es desprén de la voluntat dels distints òrgans parlamentaris, representants del poble sobirà, que li han donat la seua legitimitat com a comissionats parlamentaris.

Tenint en compte l'enorme varietat de possibilitats d'actuació de les defensories del poble, i davant la complexitat de les situacions a les quals es veuen enfrontats, els defensors creuen què seria molt útil l'elaboració d'unes pautes o codis per a la bona pràctica administrativa i que tals documents haurien de ser ratificats pels corresponents Parlaments.

Encara que fins ara l'actuació del Defensor del Poble d'Espanya i de tots els comissionats autonòmics s'ha limitat a l'àmbit de l'administració, com que cada dia són més les empreses privades que gestionen serveis públics bàsics per al ciutadà, convindria considerar la possibilitat d'alguna forma de control per part de les defensories sobre la gestió d'estos serveis.

És necessari que en les seues actuacions s'arribe a un equilibri raonable en la gestió dels expedients per part dels defensors. De manera que es faça compatible la confidencialitat aplicable a les dades personals dels ciutadans amb la transparència de les actuacions per a la defensa dels seus drets bàsics.

Seria convenient per a la millora de la relació funcional entre els diversos defensors i per a la major efectivitat pràctica de les seues tasques, que s'arribara a homogeneïtzar bona part de les seues actuacions amb una plataforma informàtica disponible per a tots en la qual es coordinarien els informes als Parlaments i les relacions entre les defensories.

L'important creixement del nombre d'immigrants en el nostre país fa cada vegada més necessària la coordinació en tot el que estiga relacionat amb ells, tant en la seua arribada com en les mesures posteriors d'integració laboral i social.

VII TAULA REDONA AMB ELS DEFENSORS DEL POBLE

Des de 1985 es duen a terme, baix les bases de la resolució (85) 8 del Comité de Ministres relatiu a la "Cooperació entre els Defensors del Poble dels estats membres i entre estos i el Consell d'Europa", trobades regulars (taules redones) entre el Consell d'Europa i els defensors del poble dels Estats membres, amb l'objectiu primordial d'intercanviar punts de vista i experiències relatives a la protecció dels drets humans.

Durant els dies 21, 22 i 23 de novembre, Bernardo del Rosal Blasco, Síndic de Greuges, va participar en la VII Taula Redona amb els Defensors del Poble, que va tenir lloc a Zuric, Suïssa. En esta ocasió, la reunió va estar organitzada per la Direcció General dels Drets Humans del Consell Europeu, en col·laboració amb l'Associació Suïssa del Defensors Parlamentaris. En el transcurs de la mateixa es van tractar els següents temes:

“Principis Bàsics del Bon Govern a la Llum de la Jurisprudència del Tribunal Europeu de Drets Humans, en concret sobre l'article 6 de la Convenció Europea de Drets Humans”, “Respecte als drets humans pels policies i altres cossos de les forces de l'ordre” i, finalment, “Cooperació i intercanvi d'informació entre defensors del poble dels estats membres, i entre estos i el Consell d'Europa”.

Aprofitant la celebració de la VII Taula Rodona a Zuric, que emplaçava la gran majoria dels defensors del poble dels Estats membres europeus, el 21 de novembre va tenir lloc l'Assemblea Anual dels Membres Europeus de l'Institut Internacional de l’Ombudsman, de la qual forma part el Síndic de Greuges.

L'Institut Internacional de l’Ombudsman (IOI) és una organització d'àmbit mundial, sense ànim de lucre, creada el 1978. Entre els seus objectius cal destacar la promoció i el desenvolupament de la figura del defensor del poble arreu del món, i l'execució de programes per a permetre l'intercanvi d'informació i experiències entre els defensors.

L'Institut Internacional de l’Ombudsman està dividit en sis regions: 1) Àfrica, 2) Àsia, 3) el Carib i Iberoamèrica, 4) Europa, 5) Australàsia i el Pacífic, 6) Amèrica del Nord. Cadascuna d'estes regions té una estructura interna i organitza reunions regularment, com la que va es va dur a terme, en esta ocasió, a Zuric.

VI CONGRÉS DE LA FEDERACIÓ IBEROAMERICANA DE L’OMBUDSMAN

La Federació Iberoamericana de l’Ombudsman (FIO) és una agrupació que reunix exclusivament defensors del poble, procuradors, comissionats i presidents de comissions públiques de drets humans dels països iberoamericans d'àmbit nacional, estatal, regional-autonòmic o provincial.

El seu objectiu primordial és ser un fòrum per a la cooperació, l'intercanvi d'experiències i la promoció, difusió i enfortiment de la institució de l’Ombudsman en les regions geogràfiques de la seua jurisdicció, independentment del nom específic que reben.

La Federació es reunix anualment en una assemblea general, a fi de fer un balanç, aprovar els informes que li sotmeta el Comité Directiu, emetre les declaracions i els comunicats públics que siguen convenients per a l'efectivitat dels seus objectius i finalitats. Estes assemblees es duen a terme normalment en el transcurs d'un congrés, en el qual es debaten temes d'actualitat i transcendència i s'intercanvien experiències de mutu interès.

El VI Congrés de la Federació Iberoamericana de l’Ombudsman estava previst, al principi, que tinguera lloc a San Juan, Puerto Rico, del 15 al 18 de setembre. Malauradament, els tràgics atacs terroristes de l’11 de setembre van obligar a posposar este Congrés, que va tenir lloc, finalment, del 5 al 8 de desembre.

L'adjunta primera, Emilia Caballero Álvarez, l'assessora jurídica encarregada de l'Àrea de Serveis Socials i Estrangers, Elena López-Urrutia Espinosa, i l'assessor jurídic de

l'Àrea de Serveis Socials i Estrangers, José Agustín Millet Ruiz, van ser els representants d'esta Institució en tan destacat esdeveniment, en el qual es van tractar diferents aspectes de la protecció dels drets econòmics, socials i culturals dels ciutadans. També es van abordar altres temes de gran transcendència, com la defensa dels drets humans per part d'estes institucions i la consolidació i implantació de la figura de l'Ombudsman en els països iberoamericans. Finalment, es va aprovar, a manera de conclusions d'este Congrés, la següent Declaració que, a continuació, reproduïm pel seu interés:

DECLARACIÓ DE SAN JUAN

Les defensores i els defensors del poble, procuradors, comissionats i presidents de comissions públiques de drets humans, reunits en el VI Congrés Anual de la Federació Iberoamericana de l'Ombudsman (FIO), a la ciutat de San Juan, Puerto Rico, del 5 al 8 de desembre de 2001, aproven la següent DECLARACIÓ:

1. REITEREn què el Defensor del Poble o Procurador per a la Defensa dels Drets Humans és una institució democràtica que ha de vetlar, abans de res, perquè el funcionament dels òrgans de l'Estat siga ajustat al dret i d'acord amb els compromisos establits en els instruments internacionals de drets humans subscrits i ratificats pels Estats, a fi de promoure i garantir els drets fonamentals de tots els habitants en un determinat país.

2. CONSIDEREN, en la vespra del 53 aniversari de l'adopció de la Declaració Universal de Drets Humans, que este important instrument planteja una crida a la lluita per la plena vigència dels drets humans en el món, que inclou el que respecta als drets econòmics, socials i culturals, tema central dels treballs del VI Congrés de la FIO.

3. CONFIRMEN els compromisos adoptats amb ocasió de la Conferència Mundial contra el Racisme, la Discriminació Racial, la Xenofòbia i les Formes Connexes d'Intolerància, que va tenir lloc a Durban, Sud-àfrica, el passat mes de setembre, on per primera vegada els ombudsman van participar a títol propi en una conferència d'esta naturalesa.

4. CONDEMNEN enèrgicament tot atac terrorista, independentment dels seus mòbils, i se solidaritzen amb les víctimes i els pobles que els han patit. MANIFESTEN, així mateix, que és necessari que tals actes siguen tipificats com a delictes, susceptibles de ser jutjats pels tribunals penals internacionals establits mitjançant convencions universals, sense tenir en compte ni la nacionalitat de l'autor, ni el lloc de comissió d'estos crims.

5. DONEN SUPORT als esforços per a la solució pacífica dels conflictes, la promoció del desenvolupament i la justícia social, com també a la consolidació de la democràcia representativa com a condicions indispensables per a l'establiment d'un entorn favorable a la plena vigència dels drets humans.

6. EXPRESSEn què cal que en tots els Estats de la regió es promoga i consolide la institució de l'ombudsman en el marc dels seus ordenaments jurídics, i es garantisca la seua autonomia i independència funcional, administrativa i pressupostària.

7. EXHORTEN les autoritats dels Estats Units d'Amèrica a finalitzar les pràctiques de tir a l'illa municipi de Vieques, per a restaurar i retornar els terrenys i les àrees marines contaminades per les referides pràctiques al llarg dels anys. Per a això, el president de la FIO i l'ombudsman de Puerto Rico realitzaran les gestions al més alt nivell possible, davant les autoritats pertinents.

8. SOL·LICITEN al Govern Federal Mexicà que analitze, dins el marc legal corresponent, la possibilitat d'alliberar els presos indígenes de la regió dels Loxicha de l'Estat d'Oaxaca, Mèxic.

9. PROTEGIXEN la Defensoria del Poble de Colòmbia, en la seua infatigable lluita i aportació per trobar una solució pacífica al conflicte armat que endola el poble colombià, i els seus esforços per contribuir a resoldre les causes profundes de la crisi social que li donen origen.

10. FELICITEN el Congrés de Paraguai per la designació del primer Defensor del Poble i del Defensor Adjunt, i l'EXHORTEN perquè, d'acord amb la Constitució i la llei, siga dotat del pressupost necessari i se li reconega autonomia per a la seua gestió, a fi que puga exercir amb independència la seua "magistratura de consciència".

11. SOL·LICITEN al Senat de la República Dominicana que, de conformitat amb la llei que establix l'ombudsman dominicà, culmine el procés de designació del primer defensor o defensora del poble d'esta nació.

12. RECONEIXEN l'esforç del president de Xile de crear la Comissió Assessora Presidencial per a la Protecció dels Drets de les Persones, com un antecedent institucional per a la instal·lació en este país de l'ombudsman. Així mateix, fan una crida a les autoritats xilenes a continuar este esforç prenent les mesures que permeten establir les condicions per a la implantació d'una institució que s'ajuste a la concepció establida en l'article 2 de l'Estatut de la FIO.

13. REITEREN a les autoritats de la República Federativa de Brasil i a les de la República Oriental de l'Uruguai que s'unisquen al corrent iberoamericà de l'ombudsman, com a aspiració legítima de totes les persones de la regió i com a element essencial de la democràcia i del desenvolupament d'una cultura de drets humans.

14. EXHORTEN les autoritats nicaragüenques perquè donen el suport pressupostari que la Procuradoria dels Drets Humans d'este país necessita, per al bon desenvolupament de les seues activitats.

15. RATIFIQUEn què davant les noves realitats de la regió, on la inseguretat ciutadana, la impunitat, la vulnerabilitat social i la deterioració de la qualitat de vida han afectat tant els drets civils, com també els drets econòmics i socials de tota la població, és necessari que les institucions d'ombudsman puguen comptar amb els mitjans necessaris per a realitzar el seu treball de manera àgil i efectiva, i amb caràcter propositiu i proactiu, de tal forma que oferisquen veritables alternatives d'atenció i solució als problemes de drets humans de tots els habitants.

16. REITEREn què el que qualifica l'existència d'un dret econòmic, social o cultural com a dret, no és simplement la conducta complida per l'Estat, sinó l'existència d'algun poder jurídic que permeta al titular la reclamació per incompliment de l'obligació deguda.

17. REITEREN la seua preocupació pels problemes crònics que obstaculitzen el desenvolupament integral de les seues societats i impedixen el dret dels pobles a una vida digna que comprenga l'eradicació de la pobresa, exclusió, corrupció, impunitat, inseguretat, denegació de justícia i discriminació.

18. ES COMPROMETEN a reforçar la tasca d'estudi i difusió del Dret Internacional dels Drets Humans i del Dret Internacional Humanitari i EXHORTEN els Estats a ratificar o adherir-se als instruments internacionals i regionals en estes matèries. MANIFESTEn què és tasca fonamental dels ombudsman influir en l'interior dels seus països per a aconseguir este objectiu.

19. REAFIRMEN els compromisos assumits a Toledo el 1997, a Lima el 1998, a Hondures el 1999 i a Mèxic l'any 2000 que en totes les institucions de l'ombudsman hi haja una instància especialitzada de protecció, defensa, promoció i capacitació en els drets de les dones. Les contínues i persistents formes de violació i restricció dels seus drets obliga a crear o, en cas que existisquen, a enfortir mecanismes institucionals que contribuïsquen a l'eradicació de tota forma de discriminació i violència en contra de les dones.

20. EXHORTEN els governs d'Iberoamèrica que encara no han ratificat el Protocol Facultatiu de la Convenció sobre totes les Formes de Discriminació contra la Dona (CEDAW) que així ho

facen, atés que constituïx un instrument jurídic internacional de suport a l'avanç dels drets humans fonamentals de les dones.

21. RECOMANEn què en tots els congressos de la FIO s'aborden els temes incorporant l'enfocament de gènere.

22. RECONEIXEN la valuosa tasca de les organitzacions no governamentals de defensa i promoció dels drets humans i CONDEMNEN qualsevol acte que atempte contra el treball o la integritat física i mental dels defensors de drets humans. ES COMPROMETEN a continuar treballant de manera conjunta amb ells en el compliment d'esta missió.

23. SALUDEN amb beneplàcit la Declaració de Lima, adoptada en la XI Cimera de Caps d'Estat i de Govern d'Iberoamèrica, que va tenir lloc a esta ciutat el 26 de novembre de 2001, en la qual van reiterar el seu compromís amb el respecte i la promoció dels drets humans i la democràcia, i van reconéixer que per garantir-ne la plena vigència és necessari l'estat de dret, com també la creació i millora de les condicions per a la seua realització efectiva i ple benefici. I EXHORTEN els membres de la Federació a donar seguiment als compromisos assumits.

24. MANIFESTEN el seu reconeixement per la firma i posada en marxa del Programa Regional de Suport a les Defensories del Poble a Iberoamèrica, finançat per la Comissió Europea i l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional, que executa la Universitat d'Alcalá, i l'objectiu principal de la qual és la consolidació democràtica, mitjançant el suport a les defensories del poble.

25. RECONEIXEN la tasca que ocupa l'Institut Interamericà de Drets Humans, Secretaria Tècnica de la FIO, en la promoció i consolidació de l'ombudsman en la regió i AGRAÏXEN el seu suport per a la realització d'este VI Congrés Anual.

26. FELICITEN el Comité Directiu, presidit pel Dr. Leo Valladares Llança, per l'excel·lent conducció de la Federació Iberoamericana de l'Ombudsman durant el seu període de gestió.

27. EXPRESSEN el seu agraïment al Dr. Carlos López Nieves, Procurador del Ciudadano de Puerto Rico, per la reeixida organització del VI Congrés Anual de la FIO, i també el seu Comité Organitzador i el poble porto-riqueny per l'hospitalitat i atenció que van brindar als participants d'este esdeveniment i MANIFESTEN la seua complaença que estos ACORDS siguen coneguts com la DECLARACIÓ DE SAN JUAN.

Ciutat de San Juan, Puerto Rico, als vuit dies del mes de desembre de 2001